Kitabu ka Kanu

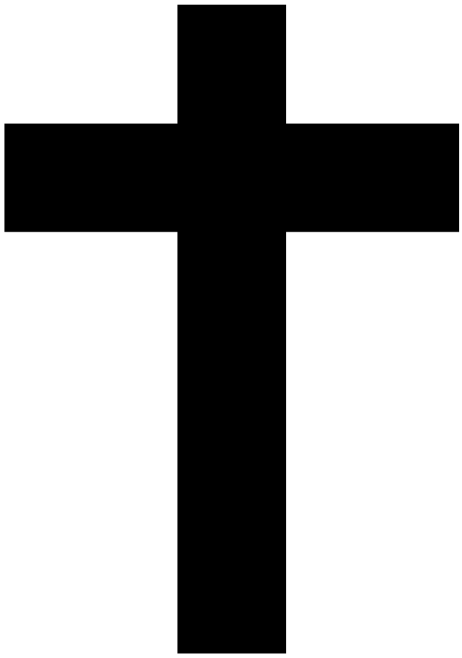

Portions of the Holy Bible in the Baga Sitemu language of Guinea

Kitabu ka Kanu
Portions of the Holy Bible in the Baga Sitemu language of Guinea
Des portions de la Sainte Bible dans la langue Baga Sitemu de Guinée

copyright © 2015 Pioneer Bible Translators

Language: Baga Sitemu

Translation by: Traducteurs Pionniers de la Bible

Contributor: Pioneer Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.
You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:
You include the above copyright and source information.
You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.
Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents.
For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-06-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022
e5320012-5c6f-534d-9205-97d787f9a95c

Contents

Dəkəcop 1
Yosuwe 50
Rut 75
Luk 79
Yɛbəc 118
Sak 154

Dəkəcop da Doru
Tawureta Musa, Buk I: Dəkəcop

1-11

Kɔ Kanu kəlompəs doru kɔ afum

1 Dəkəcop, kɔ Kanu kəwurɛ kɔm k'antɔf.
2 Tɛm tatɔkɔ antɔf ŋɛnayɔ fɛ teyi, kubump
kənayi kəba kəroŋ. Mba Derkifin da
Kanu dɛnayi sɔ domun kəroŋ doc-bum
yi. 3 Kɔ Kanu kəloku: «Pəwaŋkəra peyi!»
Kɔ pəwaŋkəra peyi. 4 Kɔ Kanu kənəŋk
fɔ pəwaŋkəra pentesɛ. Kɔ Kanu kəŋgbɛy
pəwaŋkəra kɔ kubump. 5 Kɔ Kanu kəwe
pəwaŋkəra «dɔsɔk», kɔ kəwe kubump
«pibi.» Kɔ dɔfɔy deyi, kɔ bət-bət beyi, kɔ
tɔyɔnɛ dɔsɔk dɔcɔkɔ-cɔkɔ.

6 Kɔ Kanu kəloku sɔ: «Pəkuymɛ peyi, ntɛ
tɔŋsɔŋɛ domun deyersɛnɛ mɔ!» 7 Kɔ Kanu
kəyɔ kɔ pəkuymɛ peyi kɔ pɛŋgbɛy domun
d'antɔf kɔ dakəroŋ, kɔ teyi tatɔkɔ. 8 Kɔ Kanu
kəwe pəkuymɛ mpɛ «kɔm.» Kɔ dɔfɔy deyi kɔ
bət-bət beyi, kɔ tɔyɔnɛ dɔsɔk da mɛrəŋ.

9 Kɔ Kanu kəloku: «Domun ndɛ deyi kɔm
tantɔf mɔ, doloŋkanɛ tofo tin, pəwosu peyi,
pəwur, pəyi takəroŋ!» Kɔ teyi tatɔkɔ. 10 Kɔ
Kanu kəwe tofo towosu «antɔf,» kɔ kəwe
mofo mmɛ mɛla domun mɔ «cəba.» Kɔ
Kanu kənəŋk fɔ tentesɛ tatɔkɔ. 11 Kɔ Kanu
kəloku sɔ: «Antɔf ŋopoŋ pubuk, yika ŋa de-
fet, kɔ tɔk yokom nyɛ yende yoc-kom antɔf
kəroŋ taciŋa mɔ! Yɔyɔ sɔ defet dakayi!»
Kɔ teyi tatɔkɔ. 12 K'antɔf ŋompoŋ pəbuk, kɔ
yika yɔyɔ defet, kɔ tɔk yokom yɔyɔ defet
dakayi. Kɔ Kanu kənəŋk sɔ fɔ tentesɛ. 13 Kɔ
dɔfɔy deyi kɔ bət-bət beyi, kɔ tɔyɔnɛ tataka
ta maas.

14 Kɔ Kanu kəloku sɔ: «Yomotər-
motər yeyi dəpəkuymɛ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ dɔsɔk
dɛgbɛyɛnɛ kɔ pibi mɔ! Kɔ tɔyɔnɛ mɛgbɛkərɛ
ma tɛm, dɔsɔk kɔ meren. 15 Yɔyɔnɛ yomotər-
motər ya pəkuymɛ nyɛ yende yɔc-sɔŋ antɔf
pəwaŋkəra mɔ!» Kɔ teyi tatɔkɔ. 16 Kɔ Kanu
kəwurɛ yomotər-motər mɛrəŋ *kɔ kəndɛt yi*
. Pomot pɔpɔŋ pɛtasərnɛ dɔsɔk, kɔ pomot
pɛfɛt pɛtasərnɛ pibi. Kɔ Kanu kəwurɛ cɔs
kɔ kəndɛt. 17 Kɔ Kanu kəndɛt yomotər-
motər nyɛ dəkɔm yɔc-sɔŋ antɔf pəwaŋkəra.
18 Pomot pɔpɔŋ pɛtasərnɛ dɔsɔk, pomot
pɛfɛt kɔ cɔs yɛtasərnɛ pibi, tɔsɔŋɛ pəwaŋkəra
pɛgbɛyɛnɛ kɔ kubump. Kɔ Kanu kənəŋk fɔ
tentesɛ. 19 Kɔ dɔfɔy deyi, kɔ bət-bət beyi, kɔ
tɔyɔnɛ tataka ta maŋkəlɛ.

20 Kɔ Kanu kəloku sɔ: «Yeŋesəm ya dəkəba
yɛc-sɛp dəromun. Bɛmp yɛc-fɛlər-fɛlər kɔm
tantɔf!» 21 Kɔ Kanu kəwurɛ sɛm yɔpɔŋ
ya dəromun dokom dokom, kɔ yɛŋɛrəŋ-
ŋɛrəŋ ya dəromun, kɔ domun doŋcop kəsɛp.
Kɔ Kanu kəwurɛ sɔ bɛmp dokom dokom.
Kɔ Kanu kənəŋk fɔ tentesɛ. 22 Kɔ Kanu
kəmpocɛ yi pətət*, kɔ kəloku: «Nəyɔnɛ
akombəra, nəla, nəlas domun da dəkəba, kɔ
bɛmp, yɛla antɔf kəroŋ!» 23 Kɔ dɔfɔy deyi kɔ
bət-bət beyi, kɔ tɔyɔnɛ tataka ta kəcamət.

24 Kɔ Kanu kəloku sɔ: «Antɔf ŋɔyɔ
yeŋesəm dokom dokom, sɛm yɔcɔl, yeliŋɛ-
liŋɛ, kɔ sɛm ya dəkulum, fəp fa yi kɔ dokom
da yi!» Kɔ teyi tatɔkɔ. 25 Kɔ Kanu kəwurɛ
sɛm ya dəkulum dokom dokom, yɔcɔl
dokom dokom kɔ yeliŋɛ-liŋɛ fəp dokom
dokom. Kɔ Kanu kənəŋk fɔ tentesɛ. 26 Kɔ
Kanu kəloku: «Awa, palompəs fum teyi
tosu, wəwurɛnɛ kosu, nwɛ endetasərnɛ lop
ya dəkəba, bɛmp ya dareŋc, yɔcɔl kɔ yeliŋɛ-
liŋɛ ya dəntɔf fəp mɔ!»

27 Kɔ Kanu kəlompəs fum

pəwurɛnɛ kɔ nkɔn Kanu,

kɔ kəlompəs ŋa ŋawurɛnɛ kɔ nkɔn Kanu,

wərkun kɔ wəran.
28 Kɔ Kanu kəmpocɛ ŋa pətət, kɔ kəloku:
«Nəyɔnɛ akombəra, nəla, nəlas antɔf, nəboc
antɔf tɛfaŋ tonu! Nətasərnɛ lop ya dəkəba,
bɛmp nyɛ yɛŋfɛlər dareŋc mɔ, sɛm kɔ yeliŋɛ-
liŋɛ ya dəntɔf fəp.» 29 Kɔ Kanu kəloku: «Isɔŋ
nu yika nyɛ yɔyɔ defet dakayi mɔ, kɔ yokom
ya tɔk. Yɔyɔnɛ nu yeri. 30 Sɛm ya dəntɔf,
bɛmp ya dareŋc, yɛfɛlər-fɛlər ya dareŋc, kɔ
yeliŋɛ-liŋɛ ya dəntɔf, ca fəp nyɛ yeŋesəm mɔ,
isɔŋ yi dəmnɛ yika yobuk yɔyɔnɛ yi yeri.»
Kɔ teyi sɔ tatɔkɔ. 31 Kɔ Kanu kənəŋk fɔ mes
mɔkɔ ɛnayɔ mɔ fəp, mətət dəm mɛnayi. Kɔ
dɔfɔy deyi kɔ bət-bət beyi, kɔ tɔyɔnɛ tataka
ta camət-tin.

* **1:22** «kəpocɛ pətət» = «kəsɔŋ yi baraka».

2

1 Dəsək da camət-tin dadəkə, di d' analəpəs kəm, antəf kə ca yɛləpəs nyɛ.
2 Tataka ta camət-mɛrəŋ, kə yolompəs ya Kanu fəp yelip, k'ɛsak, k'eŋesəm tataka ta camət-mɛrəŋ ta yɛbəc yən.
3 Kə Kanu kəsəŋ tataka ta camət-mɛrəŋ pəleli. K'eleləs pi, bawo dəsək dadəkə də Kanu kəsak yɛbəc ya kəlompəs yəkə ɛnayi mə.
4 Dəkəyɛfɛ da kəm k'antəf də dadəkə, ntɛ awurɛ yi mə.

Dalɛ da Edeŋ

Ntɛ Mariki Kanu* owurɛ antəf kə kəm mə,
5 ali tətək pa dalɛ pin pɛnayi fɛ antəf kəroŋ, ali ayika ŋa dalɛ ŋin ŋɛnapoŋ fɛ tɛm tatəkə. Bawo Mariki Kanu ɛnatorɛ fɛ wəcafən dəntəf, fum ɛnayi fɛ sə, nwɛ ɛmbəc antəf mə.
6 Mba kifir kəŋc-pɛ dəntəf, nkɛ kəŋc-dəməs antəf fəp mə.
7 Kə Kanu Kəpəŋ kəsɛlɛ fum kəbof ka dəntəf. Kə Kanu kəfurup kə dololəm kifir ka kəyinɛ doru, kə fum əyənɛ paka peŋesəm.
8 Kə Kanu Kəpəŋ kəmbəf tək yokom nde dalɛ da Edeŋ, kəca nkɛ dec dɛmpɛ mə, k'ɛmbɛrsɛ di fum nwɛ ɛnasɛl mə.
9 Kə Kanu Kəpəŋ kəsəŋɛ kə tək yokom yəbət kədi yomponəs-ponəs fəp, kəlɛkɛnɛ kətək ka kəyinɛ wəyeŋ katina nkɛ kənacəmɛ nde dalɛ dacə mə, kə kətək ka kəcərɛnɛ pətət kə pəlɛc.
10 Kə kəŋgbəkə kəwur Edeŋ, nkɛ kəŋc-dəməs dalɛ mə. Kə kəŋgbəkə kaŋkə kəŋkə kəyerənɛ dalɛ disrɛ waca maŋkəlɛ.
11 Kəca kəcəkə-cəkə k'aŋc-we «Pisəŋ», ki kənəŋkər atəf ŋa Hawila fəp, nde kɛma kəyi mə.
12 (Nde ambəp kɛma kəsoku pɛs mə, ŋcɛmcɛm yobotu ambəŋc,† kə masar momotər-motər ‡.)
13 Kəca ka mɛrəŋ k'aŋwe «Kihəŋ», ki kənəŋkər atəf ŋa Kus.§
14 K'aŋwe kəŋgbəkə ka maas «Tikər»*, ki kəcepər kəca nkɛ dec dɛmpɛ dare da Asur mə. Kəŋgbəkə ka maŋkəlɛ kəyənɛ «Efərat.»
15 Kə Kanu Kəpəŋ kəlɛk fum, kə kəmbɛrsɛ kə dalɛ da Edeŋ disrɛ, a pəbəfət ca, pəbumɛnɛ sə di.
16 Kə Kanu Kəpəŋ kətiŋtiŋ fum: «Məntam kədi yeri ya dalɛ dandɛ fəp.
17 Mba ta mədi pokom pa kətək ka kəcərɛnɛ pətət kə pəlɛc de! Bawo dəsək ndɛ məndedi pokom pa ki mə, məŋfi!»
18 Kə Kanu Kəpəŋ kəloku: «Pəmar fɛ wərkun pəyi sona! Indelompəs wəmarəs kən, ntɛ təŋsəŋɛ ŋayi mɛrəŋ mə.»
19 Kə Kanu Kəpəŋ kəŋkɛrɛ fum sɛm ya dalɛ kə bɛmp ya dareŋc nyɛ kənawurɛ dəntəf mə, kədeməmən ntɛ ende pəcwe yi mə. Ntɛ təŋsəŋɛ yowurɛ yən fəp yəyə mewe mmɛ fum ende pəcwe yi mə.
20 Kə fum əsəŋ sɛm yəcəl fəp mewe, kə bɛmp ya dareŋc kə fum əsəŋ sə sɛm ya dəkulum fəp mewe. Mba ta fum taŋ, əsətə fɛ nwɛ endetam kəcmar kə mə.
21 Kə Kanu Kəpəŋ kəsəŋ wərkun mere məpəŋ, k'endirɛ. Kə Kanu kəwurɛ wərkun kəbɛnt kəkəsək ka dɛbəkəc. Kə kəluksərnɛ sə, kə kəntaməs dənda.
22 Kə Kanu Kəpəŋ kəlompəsɛ wəran kəbɛnt kəkəsək nkɛ ɛnawurɛ wərkun mə, k'eŋkenɛ wərkun wəran nwɛ.
23 Kə wərkun oŋkulɛ: «Apayo!»

«Wəkawɛ taŋ,
kəbɛnt ka bɛnt yem,
tɛsɛm ta sɛm yem.»

Wəkawɛ andewe «wəran» wənɛŋcɛnɛ ka wərkun,
bawo nnə dis dem d' awurɛ kə.
24 Ti tə wərkun ɛŋyɛfɛnɛ kas kə kɛrɛ kəsək pəkə pəyi taciŋa kə wəran kən. Ŋakafəlɛ ŋayənɛ tɛsɛm tin tayi.
25 Wərkun kə wəran kən fəp faŋan kəsəkər kə ŋanayi, ta ŋaŋlapərɛnɛ-ɛ.

Kiciya kəcəkə-cəkə: Wərkun kə wəran kəbɛləs kəŋan nde dalɛ da Edeŋ
3:1-24

3

Wərkun kə wəran: Kəbɛləs kəŋan nde dale da Edeŋ

1 Abok ŋɛnacərɛ mes ŋɛtas sɛm ya dalɛ fəp nyɛ Kanu Kəpəŋ kənawurɛ mə. K'abok ŋeyif wəran: «Kanu kəloku nu yati: ‹A ta nədi yokom ya tək ya dalɛ dandɛ?›»
2 Kə wəran oloku abok: «Səndi yokom ya tək ya dalɛ dandɛ yati.
3 Mba kətək nkɛ kəyi dalɛ dacə mə, Kanu kəloku: ‹Ta nədi yokom ya ki, ta nəgbuŋɛnɛ ŋaŋ ki! Kə nəyə ti-ɛ, nəŋfi.›»
4 K'abok ŋoloku wəran: «Nəfəfi!
5 Bawo Kanu kəŋcərɛ, a dəsək ndɛ nəndi yi mə, fər

* **2:4** Tewe ta Kanu «YHWH» təyənɛ, «Iyənɛ» kə pəyənɛ fɛ ti-ɛ, «Indeyənɛ.» † **2:12** Labundɛ docuca kənəŋk, di d' aŋwe «bədɛliyəm.» ‡ **2:12** Masar mətət mmɛ aŋwe «ənəkəs» mə. § **2:13** Dif' aŋwe məkə Ecopi kə Sudaŋ. * **2:14** «Hidekɛl»

yonu yeŋmepɛ, nəyi pəmɔ Kanu nkɛ kəŋcərɛ pətɔt kɔ pəlɛc mɔ.»
6 Kɔ wəran ɛnəŋk a pokom pa kətɔk pəmbɔt kədi, pəmbɔt kəmɔmən, pentam kəsɔŋ kəcərɛ pətɔt kɔ pəlɛc. Kɔ wəran oŋgbotu pokom k'endi. K'ɔsɔŋ wos wəkɔ ŋanasol mɔ, kɔ wəkakɔ sɔ endi. 7 Kɔ ŋamepɛ fɔr, kɔ ŋaŋcərɛnɛ a kəsɔkər kɔ ŋawur. Kɔ ŋaŋgbotu bɔpər ya kətɔk ka cəpɔp*, kɔ ŋasɔt maŋkara kɔ ŋambɛrnɛ mi.
8 Dec dərəfɔy, ntɛ tefef towur mɔ, wərkun kɔ wəran ŋane dim da Kanu Kəpɔŋ, nkɛ kəŋckɔtəs mɔ. wərkun kɔ wəran kɔ ŋaŋkɔ ŋagbɔpnɛ ŋabɔlɛ Kanu fɔr kiriŋ, tɔk ya dalɛ dadɔkɔ dacɔ. 9 Kɔ Kanu Kəpɔŋ kəwe wərkun kɔ kəyif kɔ: «Deke məyi-ɛ?» 10 Kɔ wərkun oloku Kanu: «Dim d' in' am dalɛ disrɛ, k'inesɛ, bawo iwur kəsɔkər, ti t' iŋgbɔpnɛnɛ.» 11 Kɔ Kanu Kəpɔŋ kəyif kɔ sɔ: «Anɔ 'mentər əm a kəsɔkər kɔ məwur-ɛ? Cepɔ məndi pokom pa kətɔk kəŋkɔ inaməŋ' am mɔ ba?» 12 Kɔ wərkun oloku: «Wəran nwɛ məsɔŋ im mɔ, nkən ɔsɔŋ im pi k'ina sɔ indi.»
13 Kɔ Kanu kəyif wəran: «Ta ake tɔ məyɔnɛ tantɛ-ɛ?»
Kɔ wəran oloku Kanu: «Abok ŋetiŋkər im, k'indi pokom pampɛ.»
14 Kɔ Kanu Kəpɔŋ kəloku abok:

«Bawo məsɔŋɛ wəran kəciya,
kəsɔŋ əm kənder pəlɛc sɛm yɔcɔl,
kɔ sɛm ya dop fəp dacɔ.
Kor kɔ mənde məcliŋɛnɛ,
məcdi kəbof mataka ma kiyi kam doru fəp.
15 Kəbɛrs əm k'inder dacɔ kɔ wəran,
kəyɛfɛ nəna haŋ awut a wəran
kəbəp awut a məna, Abok!
Wəran ende pəc-putək əm domp,
məna, Abok, məc-ŋaŋ kɔ dəmnɛ atek.»

16 Kɔ Kanu kəloku wəran:

«Indeyɔ kəbɛkəs kam kəc-cu'm.
Pəcuca pɔ mənde məc-kom.
Mɛfaŋ mam məndekɔ nda wos əm.
Mba endetasərn' am.»
17 Kɔ Kanu kəloku wərkun:
«Bawo, məŋcəŋkəl dim da wəran kam,
kɔ məndi pokom pa kətɔk nkɛ inaməŋ' am kədi mɔ,
Indesɔŋ antɔf pəlɛc tetam:
Pəcuca pɔ mənde məcsətər ŋi yeri yam dəsɔk o dəsɔk kiyi kam doru fəp.
18 Yika ya dəkulum yɔ mənde məc-di.
Mba antɔf ŋende ŋoc-kom am
bɛŋk kɔ ŋgbɔŋkəlɔ.
19 Kawonɛ ka tobu tam
kəndesɔŋ' am kəc-sɔm kəcom
haŋ tɛm ntɛ məndelukus dəntɔf
nde məyɛfɛ mɔ.
Bawo kəbof kɔ məyɔnɛ,
dəkəbof məndesɔ-lukus.»

20 Kɔ wərkun ɔsɔŋ wəran kɔn tewe ta «Hawa»†, bawo nkɔn Hawa ɔyɔnɛ iya wəka afum a doru fəp.
21 Kɔ Kanu Kəpɔŋ kəlompsɛ Adama kɔ wəran kɔn, Hawa, yamos ya akata, k'ɛmbɛr ŋa yi.
22 Kɔ Kanu Kəpɔŋ kəloku: «Ah! Ntɛ fum ende pəyi oŋ pəmɔ səna mɔ, pəcərɛ pəlɛc kɔ pətɔt, səkɛmbərnɛ ta pətɛŋc kəca pəlɛk sɔ pokom pa kətɔk kəyinɛ wəyeŋ, pədeyi oŋ doru katina.» 23 Kɔ Kanu Kəpɔŋ kəwurɛnɛ kɔ dalɛ da Edeŋ disrɛ, pəkɔbəc antɔf nyɛ kənasɛlɛ kɔ mɔ. 24 Ntɛ Kanu kəwurɛnɛ fum dalɛ da Edeŋ mɔ, kɔ kəŋcəmbər mɛlɛke ‡ ntende dec dɛmpɛ dalɛ da Edeŋ, kɔ dakma ndɛ deŋcfikəlɛ dɛc-cɛsəŋɛ nɛŋc, ntɛ təŋsɔŋɛ ta alətərnɛ kətɔk ka kəyinɛ wəyeŋ mɔ.

4

Kayin kɔ Abɛl 4:1-26

1 K'Adama ŋambəpɛnɛ kɔ wəran kɔn Hawa, kɔ Hawa ɛmbɛkəs, k'oŋkom Kayin. Kɔ Hawa oloku: «Isɔtɔ wan wərkun kəmar ka Kanu disrɛ.» * 2 Kɔ Hawa oŋkom sɔ wəfɛt ka Kayin nwɛ anawe Abɛl mɔ.
K'Abɛl ende pəyɔnɛ wəkɛk ka cir kɔ ŋkesiya. Kɔ Kayin ɔyɔnɛ wəbifti. 3 Kɔ tɛm tɔlɔma tende tɛbəp mɔ, kɔ Kayin ɛlɛk yokom ya dəntɔf, k'ɛŋkɛrɛ yi Kanu kədeloŋnɛ. 4 K'Abɛl nkɔn sɔ, ɛŋkɛrɛ yokom yɔcɔkɔ-cɔkɔ ya yɔcɔl yɔn kɔ moro ma yi. Kɔ Kanu Kəpɔŋ

* **3:7** bɔpər ya f. «figuier», kətɔk kɔ nkɛ kəmpoŋ nde Yisrayel mɔ. † **3:20** «Iya», nwɛ ɔsɔŋ kəyi wəyeŋ ‡ **3:24** Serubɛŋ-mɛlɛke mɔ, mmɛ mombum dɛbɛ da Kanu mɔ. Serubɛŋ səyɔ dobomp da fum, dis da kusunuŋku, kɔ səyɔ sɔ baŋca yɛfɛlərɛ * **4:1** «Kayin» = H. «kəmar»

kəməmənɛ Abɛl kɔ kəloŋnɛ kɔn fɔr yɔtɔt. 5 Mba Kanu kəməmənɛ fɛ Kayin kɔ kəloŋnɛ kɔn fɔr yɔtɔt. Kɔ pəntɛlɛ Kayin, k'ɛŋɛy kəro. 6 Kɔ Kanu kəyif Kayin: «Ta ake tɔ pəntɛlɛn' am-ɛ, ta ake tɔ məŋɛyɛ kəro-ɛ? 7 Kɔ məŋkɔt bel-bel-ɛ, məndesel. Kɔ kɔ məŋkɔt pəlɛc-ɛ, kiciya kəy' əm dəkusuŋka kɔ mɛfaŋ ma ki mey' əm. Mba məsɛp mətasərnɛ ki.»

8 Kɔ Kayin əŋcɔpər wɛŋc Abɛl. Mba ntɛ ŋanayi dalɛ mɔ, kɔ Kayin ɛyɛfər wɛŋc Abɛl kəsutɛnɛ, k'endif kɔ.

9 Kɔ Kanu kəyif Kayin: «Deke wɛŋc əm Abɛl eyi-ɛ?» Kɔ Kayin oloku fɔ: «Iŋcərɛ fɛ. Cepɔ wəkɛkəs kɔn iyɔnɛ ba?» 10 Kɔ Kanu kəloku Kayin: «Cəke cɔ məyɔ wɛŋc əm-ɛ? Dim da mecir ma wɛŋc əm deyi kəkulɛ-kulɛ kəyɛfɛ dəntɔf haŋ nnɔ iyi mɔ. 11 Ndɛkəl oŋ, kətolan' am k'antɔf ŋender pəlɛc, nŋɛ ŋɛwani kusu kɔ məsɔŋɛ ŋi kəmerəs mecir ma wɛŋc əm mɔ. 12 Kɔ mənde məcbəc antɔf-ɛ, ŋɔfɔde ŋɔcsɔŋ əm pəbotu pa ŋi. Ti tɔ pənde pəctɛlɛn' am məc-cepɛ-cepɛ dəkəbəc.»

13 Kɔ Kayin oloku Kanu: «Pəlel pa ki-ciya kem pɛmbɛk kəsarɛ. 14 Məmbɛləs im məkɔ nnɔ antɔf ŋam ŋebi ŋeyi mɔ. Pənamar im kəgbɔpən' am, kɔ kəcepɛ-cepɛ dəntɔf, kɔ fum ɛmbəp im dənda-ɛ, pədif im.» 15 Mba, kɔ Kanu Kəpɔŋ kəloku kɔ: «Kɔ fum endif Kayin-ɛ, aŋluksɛ ayɛk ŋɔn camət-mɛrəŋ.» Kɔ Kanu kəŋgbesi Kayin ntɛ tɔŋsɔŋɛ aŋɛ ŋambəp kɔ mɔ, ta ŋasut kɔ ŋadif. 16 Kɔ Kayin owur fɔr ya Kanu kiriŋ dalɛ da Edeŋ, k'ɔŋkɔ pəyi atɔf ŋa Nɔdu nde dec dɛmpɛ dalɛ da Edeŋ mɔ.

Awut kɔ Awut-sɔ a Kayin

17 Kɔ Kayin ŋambəpɛnɛ kɔ wəran kɔn. Kɔ wəkakɔ ɛmbɛkəs k'oŋkom Henok. Kɔ Kayin owurɛ dare k'ɔsɔŋ di tewe ta wan kɔn Henok. 18 Kɔ Henok oŋkom Iradu, k'Iradu oŋkom Mehuyayɛl, kɔ Mehuyayɛl oŋkom Metusayɛl, kɔ Metusayɛl oŋkom Lɛmɛk.

19 Kɔ Lɛmɛk ɛlɛk aran mɛrəŋ, pacwe wəkin «Ada,» kɔ wəka mɛrəŋ «Cila.» 20 K'Ada oŋkom Yabal, nkɔn ɔyɔnɛ wətem ka akɛk yɔcɔl acepɛ-cepɛ. 21 Tewe ta wɛŋc tɛnayɔnɛ Yubal: Nkɔn ɔyɔnɛ wətem k'afer coŋkəlo k'afula luk. 22 Kɔ Cila nkɔn sɔ dəmnɛ oŋkom Tubal-Kayin, nwɛ ɛŋcgbɛc ca fəp ya kɔpər kɔ ya fɛc mɔ. Wəkirɛ kɔn aŋcwe Nahama. 23 Kɔ Lɛmɛk oloku aran ɔn:

«Ada kɔ Sila nəcəŋkəl dim dem!
Aran a Lemɛk nəsu ləŋəs nəcəŋkəl moloku mem.
K'asut im-ɛ, indif fum.
K'ambopər im-ɛ, indif wanfɛt.
24 Kɔ pəyɔnɛ fɔ padif afum camət-mɛrəŋ kəluksɛ ayɛk ŋa Kayin-ɛ,
andedif afum 77,
a pacluksɛ ayɛk ŋa Lemɛk.»

25 Adama kɔ Hawa ŋasɔtɔ sɔ wan. Kɔ Hawa ewe kɔ «Sɛt», ti tɔ tatɔkɔ «Kanu kəsɔŋ im sɔ wələma kədeyɔn' em Abɛl wəkɔ Kayin endif mɔ.»

26 Kɔ Sɛt ende pəkom wan pac-we kɔ Enɔs. Tɛm tatɔkɔ t' anacop kəkor-koru tewe ta Kanu Kəpɔŋ.

5

Kəyɛfɛ Adama haŋ Nuha

1 Buk ba dokombəra da Adama bɔ bambɛ. Dɔsɔk ndɛ Kanu kəsɛl Adama mɔ, k'ɛsɛl kɔ, pəwurɛnɛ kɔ nkɔn Kanu. 2 wərkun kɔ wəran k'ɛsɛl ŋa, k'ompocɛ ŋa pətɔt, k'ewe ŋa tewe ta «fum,» tɛm ntɛ ɛŋc-sɛl ŋa mɔ.

3 Adama endesɔtɔ meren 130, k'ɔsɔtɔ wan wəwurɛnɛ kɔ nkɔn, pəmɔ tɔkɔ eyi mɔ, k'ɔsɔŋ kɔ tewe ta Sɛt. 4 Ntɛ Adama oŋkom Sɛt mɔ, k'eyi sɔ doru meren 800, mmɛ ɛnasɔtɔ sɔ awut arkun k'awut aran mɔ. 5 Kəwon ka Adama doru kənasɔtɔ meren 930, a k'endefi.

6 Sɛt ɛnasɔtɔ meren 105, a k'endekom Enɔs. 7 Ntɛ Sɛt oŋkom Enɔs mɔ, k'eyi sɔ doru meren 807, mmɛ ɛnakom sɔ awut arkun k'awut aran alɔma mɔ. 8 Kəwon ka Sɛt doru kənasɔtɔ meren 912, k'efi.

9 Enɔs ɛnasɔtɔ meren 90 a pədekom Kenaŋ. 10 Ntɛ Enɔs oŋkom Kenaŋ mɔ, k'eyi sɔ doru meren 815, mmɛ ɛnakom sɔ awut arkun k'awut aran alɔma mɔ. 11 Kəwon ka Enɔs doru fəp kənasɔtɔ meren 905, k'efi.

12 Kɔ Kenaŋ ɔsɔtɔ meren 70 a k'endekom Mahalalel. 13 Ntɛ oŋkom Mahalalel mɔ, kɔ Kenaŋ eyi sɔ doru meren 840, mmɛ ɛnakom sɔ awut arkun k'awut aran alɔma mɔ. 14 Kəwon ka Kenaŋ doru fəp kənasɔtɔ meren 910, k'efi. 15 Mahalalel ɛnasɔtɔ meren 65 a k'endekom Yɛrɛdu. 16 Ntɛ Mahalalel oŋkom Yɛrɛdu mɔ, k'eyi sɔ doru meren 830, mmɛ ɛnakom sɔ awut arkun k'awut aran alɔma mɔ. 17 Kəwon ka Mahalalel doru fəp, kənasɔtɔ meren 895, k'efi.

18 Yɛrɛdu ɛnasɔtɔ meren 162 a k'endekom Henok. 19 Ntɛ Yɛrɛdu oŋkom Henok mɔ,

k'eyi sɔ doru meren 800, mmɛ ɛnakom sɔ awut arkun k'awut aran alɔma mɔ. 20 Kəwon ka Yɛrɛduu doru fəp kənasɔtɔ meren 962, k'efi.

21 Henok ɛnasɔtɔ meren 65 a k'endekom Metusela. 22 Ntɛ Henok oŋkom Metusela mɔ, k'ɔsɔtɔ sɔ meren 300 ŋasol kɔ Kanu. K'oŋkom sɔ awut arkun k'aran alɔma. 23 Kəwon ka Henok doru fəp kənasɔtɔ meren 365. 24 Kɔ Henok ɛŋcəmɛ dɔpɔ da Kanu darəŋ, kɔ tende telip, bawo Kanu kənalɛk kɔ pəyi wəyeŋ.

25 Metusela ɛnasɔtɔ meren 187 a k'endekom Lɛmɛk. 26 Ntɛ Metusela oŋkom Lɛmɛk mɔ, k'ɔsɔtɔ sɔ meren 782, mmɛ ɛnakom sɔ awut arkun k'awut aran alɔma mɔ. 27 Kəwon ka Metusela doru kənasɔtɔ meren 969, k'efi.

28 Lɛmɛk ɛnasɔtɔ meren 182 a k'endekom wan wərkun. 29 Kɔ Lɛmɛk ewe wan wəkakɔ «Nuha.»* K'oloku: «Wəkawɛ ende pəcyaməsɛ-yaməsɛ su, kəcɛm-cɛmnɛ ka pucuy mpɛ yɛbəc yocuca nyɛ waca womboc antɔf nyɛ, Kanu Kəpɔŋ kənasɔŋ pəlɛc te tosu mɔ.» 30 Ntɛ Lɛmɛk oŋkom Nuha mɔ, k'eyi sɔ doru meren 595. K'oŋkom sɔ awut arkun k'awut aran alɔma. 31 Kəwon ka Lɛmɛk doru fəp kənasɔtɔ meren 777, k'efi.

32 Nuha ɛnasɔtɔ meren 500 a k'endekom Semy, Ham, kɔ Yafɛt.

6

Kanu kəŋcɛm-cɛmnɛ kən kənim ka afum doru

1 Ntɛ afum ŋaŋcop kəla antɔf kəroŋ mɔ, k'aŋkoməs ayecəra. 2 Kɔ mɛlɛke ŋanəŋk fɔ ayecəra aka afum ŋantesɛ. Kɔ ŋayɛk-yɛk aran aŋan ayecəra akakɔ dacɔ. 3 Kɔ Kanu kəloku: «Ifaŋ fɛ kəsak afum ŋayinɛ kifir kəyinɛ doru nkɛ inasɔŋ ŋa mɔ, bawo fum sɛm dəm yɔ. Kəyi kən doru kəfɔde kəc-cepər sɔ meren 120.» 4 Tɛm tatɔkɔ tɔ afum aŋeci ŋanayi doru, ntɛ mɛlɛke * ŋantɛfərnɛ ayecəra aka afum, a kɔ ŋasɔŋ ŋa awut mɔ. Awut akakɔ ŋanayɔnɛ abɛ akur a tɛm tatɔkɔ.

5 Kɔ Kanu Kəpɔŋ kənəŋk fɔ deyeŋki bəkəc da afum dɛla doru, dɔsɔk o dɔsɔk mɛcɛm-cɛmnɛ mɛlɛc gbəcərəm mɔ afum ŋayinɛ. 6 Kɔ Kanu Kəpɔŋ kəŋaŋnɛ tɛlər kəsɛl kən fum, k'abəkəc ŋɛŋkafəlɛ kɔ. 7 Kɔ Kanu kəloku: «Kənim k'inder afum aŋɛ inasɛl mɔ, kəyɛfɛ afum, kəbəp sɛm, kəkɔ ka yeliŋɛ-liŋɛ haŋ bɛmp ya dareŋc, bawo iŋaŋnɛ tɛlər kəsɛl kəŋan.» 8 Mba kɔ Nuha ɔsɔtɔ kəŋanɛnɛ ka Kanu Kəpɔŋ, bawo Kanu kənanəŋk dolompu dɔn.

Kanu kəyac Nuha

9 Tɛcɛpərɛnɛ ta Nuha k'awut-sɔ ɔn tɛntɛ: Nuha, fum wətət ɛnayi pəlomp, ŋasol kɔ Kanu. 10 Nuha, awut maas ŋɔ ɛnakom: Semy, Ham kɔ Yafɛt.

11 Mba nnɔ fər ya Kanu kiriŋ, afum ŋanatesɛ fɛ bəkəc. Mes mɛlɛc gbəcərəm mɛnayi doru. 12 Kanu kənanəŋk a doru dɛsəkpɛ, bawo afum fəp ŋanagbaymɛ-gbaymɛ dɔpɔ dətət. 13 Ti t' ɛnasɔŋɛ Kanu kəloku Nuha: «Iŋcɛm-cɛmnɛ kəmələk yeŋesəm ya doru fəp, bawo tes taŋan tɔsɔŋɛ kɔ doru dɛla kədəkətɛrɛnɛ, kənim ŋa k'inder doru. 14 Məcaŋɛ abil ŋɔpɔŋ cəbam ca kawe, məwurɛ ŋi sədəkələ sələrəm, məsop ŋi kərtal tedisrɛ kɔ todoru. 15 Ntɛ tɔ məndecaŋ ŋi: Ŋəbəl cururu 300 (mɛtər 137), ŋəwəkəl cururu 50 (mɛtər 23), ŋotukmɛ cururu 30 (mɛtər 14). 16 Məgbəpər ŋi tadareŋc, məsak kururu katin (mɛtər dacɔ) kəyɛfɛ nde kəroŋ haŋ nde dəkəpom, məwurɛ ŋi kumba kəsək, mədeŋər ŋi dɛk maas. 17 Bawo ina, domun dɛlarəm † d' indesak ndɛ dendemələk ca fəp mɔ. Mpɛ o mpɛ peŋesəm doru mɔ, pendefi. 18 Kɔ məna, indecaŋəs danapa dosu, məde məbɛrɛ debil kɔ wəran kam, awut am k'aran aŋan! 19 Məde məbɛrsɛnɛ sɔ ŋi disrɛ sɛm ya doru fəp mɛrəŋ mɛrəŋ, workun kɔ wɛran, ntɛ tɔŋsɔŋɛ nəde nəyi doru kɔ yi mɔ. 20 Sɛm yeŋesəm ya doru fəp, yorkun kɔ yɛran, yɛfɛt kɔ yɔpɔŋ, yede yɔlətərn' am ntɛ tɔŋsɔŋɛ yi sɔ yede yeyi doru mɔ. 21 Awa, mətɛn yeri fəp, məmɛŋkərnɛ yi ntɛ tɔŋsɔŋɛ nəde nəc-sətɔ yedi nəna kɔ yi mɔ.»

22 Ti tɔ Nuha ɛnayɔ, ɛnayɔ mes fəp mmɛ Kanu Kəpɔŋ kənaloku kɔ mɔ.

7

Nuha kəbɛrɛ kən debil

* **5:29** Nuha = H. «kəyaməs-yaməs» * **6:4** «awut a canu», «afum apɔŋ», kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, «afum aŋɛ ŋanayɔ mewe məpɔŋ mɔ.» † **6:17** «wəcafən indetorɛ pəkal doru fəp.»

1 Kɔ Kanu kəloku Nuha: «Məbɛrɛ abil
disrɛ, məna k'afum am fəp, bawo iŋkɔkcɛ
a məna sona gboŋ (mən' olomp) mən'
ɛcɛps' em darəŋ anapa am fəp dacɔ.
2 Məlɛkɛnɛ sɛm yɔtɔt camət-mɛrəŋ camət-
mɛrəŋ, yorkun kɔ yɛran, mba sɛm yɛlɛc,
məlɛk yi mɛrəŋ mɛrəŋ: Workun kɔ wɛran
gbəcərəm. 3 Kɔ bɛmp, məlɛkɛnɛ yi fəp
dacɔ, yorkun camət-mɛrəŋ kɔ yɛran camət-
mɛrəŋ. Ti t' endesɔŋɛ yi sɔ yeyi doru.
4 Pəŋcəmɛ mata camət-mɛrəŋ, itorɛ wəcafən
mata 40 kɔ pibi 40 camcam. Tɛm tatɔkɔ
indefɛŋ nnɔ doru afum aŋɛ inasɛl mɔ fəp.»
5 Nuha ɛnayɔ mɔyɔ fəp, mmɛ Kanu Kəpɔŋ
kənaloku kɔ mɔ.

Kətup kəpɔŋ

6 Nuha ɛnasɔtɔ meren 600 a kɔ domun
dendekal antɔf. 7 K'ɛmbɛrɛ debil kɔ wəran
kɔn, awut ɔn k'aran aŋan, ntɛ tɔŋsɔŋɛ
ŋayacənɛ domun ndɛ dɛnabaŋ antɔf mɔ.
8 Sɛm yɔtɔt kɔ yɛlɛc, bɛmp kɔ sɛm yɛfɛt-yɛfɛt
nyɛ yeŋliŋɛ-liŋɛ mɔ fəp, 9 kɔ Kanu kəmbɛrsɛ
yi abil disrɛ nde Nuha eyi mɔ, mɛrəŋ mɛrəŋ
yorkun kɔ yɛran, pəmɔ tɔkɔ Kanu kənaloku
ti mɔ. 10 Ntɛ tataka ta camət-mɛrəŋ teŋcepər
mɔ, kɔ domun dɛmbaŋ antɔf. 11 Kəren nkɛ
Nuha ɔsɔtɔ meren 600, tataka ta wəco kɔ
camət-mɛrəŋ, ŋof ŋa mɛrəŋ disrɛ, kɔ domun
dombuŋcɛ dəcəŋgbɔkɔ fəp, kɔ kɔm kəŋgbitɛ
pəpɔŋ. 12 Kɔ wəcafən oŋcop kətuf mata 40
kɔ pibi 40. 13 Dɔsɔk dayi dɔ Nuha ɛnabɛrɛ
debil kɔ wəran kɔn k'awut ɔn, Semy, Ham,
kɔ Yafɛt, k'aran aŋan maas, 14 kɔ sɛm ya dop
kɔ ya dare yin-yin kɔ sɛm yɛfɛt-yɛfɛt, bɛmp
kɔ mataktaka. 15 Kɔ yeŋesəm (sɛm) yorkun
kɔ yɛran mɛrəŋ mɛrəŋ nyɛ yɛnayi doru mɔ,
kɔ yender nde abil ŋa Nuha ŋeyi mɔ. 16 Kɔ
yorkun kɔ yɛran sɛm dokom fəp kɔ yɛmbɛrɛ
abil disrɛ pəmɔ tɔkɔ Kanu kənaloku ti Nuha
mɔ, kɔ Kanu kəŋgbətər ŋa kumba.

17 Kɔ domun dɛmbaŋ antɔf mata 40, ntɛ
domun dɛmpɛ mɔ, k'abil ŋofoy. 18 Ntɛ do-
mun dɛŋc-pɛ mɔ, ti tɔ abil ŋoŋc-foy. 19 Kɔ
domun dɛmbɛrɛnɛ kəpɛ haŋ kɔ mərɔ meŋeci
fəp mɛŋkalɛ. 20 (Tɛləpəs oŋ kɔ domun dɛmpɛ
haŋ kɔ deŋcepər cururu wəco kɔ kəcamət
mərɔ kəroŋ). Kɔ domun dɛmpɛ kɔ dɛŋkal
mərɔ meŋeci haŋ cururu wəco kɔ kəcamət
(mɛtər camət-mɛrəŋ). 21 Ca nyɛ yɛnayi antɔf
kəroŋ, a yecŋesəm mɔ fəp, kɔ yefi: Bɛmp,
sɛm yɔcɔl, sɛm ya dop kɔ yeliŋɛ-liŋɛ fəp
kəbəp afum. 22 Kəyɛfɛ paka mpɛ pɛnayi
antɔf kəroŋ a pec-ŋesəm mɔ, kɔ pefi. 23 Kɔ
Kanu kəfɛŋ dəntɔf paka mpɛ peŋc-ŋesəm
mɔ, kəyɛfɛ fum haŋ kəbəp sɛm yɔpɔŋ, yɛfɛt-
yɛfɛt kɔ bɛmp, k'enim yi doru fəp. Mɛnɛ
Nuha gbəcərəm, aka kəlɔ kɔn disrɛ kɔ sɛm
nyɛ yɛnayi debil mɔ, ŋanafis.

24 Domun dɛnabaŋ antɔf haŋ mataka
150.

8

Domun kəwosər

1 Kɔ Kanu kəŋcɛm-cɛmnɛ Nuha, sɛm ya
dop kɔ yɔcɔl ya dare, nyɛ yɛnayi kɔ Nuha
abil disrɛ mɔ. Kɔ Kanu kəwurɛ afef doru,
kɔ domun doŋcop kətor. 2 Kəba ka dəntɔf
kɔ dareŋc cəmɛpɛnɛ, kɔ wəcafən ɛsak kətuf.
3 Kɔ domun dembelɛ antɔf kəroŋ tepic-
tepic. Mata 150 disrɛ, kɔ domun dɛŋcɛsɛ
dəntɔf. 4 Tataka ta wəco kɔ camət-mɛrəŋ
(17), ŋof ŋa camət-mɛrəŋ, k'abil ŋɛndɛ tərɔ
tin ta Ararat kəroŋ. 5 Kɔ domun dɛŋcɛsɛ
haŋ ŋof ŋa wəco. Tataka tɔcɔkɔ-cɔkɔ ta
ŋof ŋaŋɔkɔ, kɔ mərɔ meŋeci moŋcop kəwurɛ
səbomp.

6 Tataka ta 40, kɔ Nuha eŋgbiti wundɛr
nwɛ ɛnabɛr abil mɔ. 7 K'ɛsak abɛmp
ŋa ser * ŋin kɔ ŋəŋkɔ. Pəwon fɛ kɔ
ŋoluksərnɛ, pənamar Nuha pəkar domun
delip kəwosər dəntɔf. 8 Kɔ Nuha ɛsak
sɔ antantoriya kəkɔ-məmən kɔ pəyɔnɛ
fɔ domun d'ontor-ɛ. 9 Mba ŋɛnasɔtɔ fɛ
kəfo nkɛ ŋɛntam kəndɛ mɔ, bawo domun
dɛnasɔrɛbaŋ antɔf fəp, kɔ ŋoluksərnɛ nde
debil. Kɔ Nuha ɛntɛŋc kəca k'osumpər
ŋi, k'ɛmbɛrsɛ debil. 10 K'ɛŋkar sɔ mata
camət-mɛrəŋ, k'ɛsak sɔ ŋi. 11 K'antantoriya
ŋoluksərnɛ dec dərɔfɔy ŋɛgbəm təbəpər
tɛcaŋk ta kətɔk nkɛ aŋwe «olif» mɔ. †
Kɔ Nuha ɛŋcərɛ katina a domun dɛŋcɛsɛ.
12 K'ɛŋkarɛnɛ sɔ haŋ tataka ta camət-mɛrəŋ,
k'ɛsak sɔ antantoriya. Mba ntɛ ŋi ŋəŋkɔ mɔ,
ŋɛnalukus fɛ sɔ nnɔ eyi mɔ.

13 Tataka tɔcɔkɔ-cɔkɔ ta ŋof ŋɔcɔkɔ-cɔkɔ
nŋɛ Nuha ɔsɔtɔ meren 601, ti tɔ domun

* **8:7** «abɛmp ŋa Mənar,» kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ «kəwan ka aser.»

† **8:11** Kətɔk kɔ nkɛ aŋwurɛ moro mmɛ antam kidi, pamotɛnɛ ki dəlamp, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ pasɔm pokom pa ki.

dɛnasak antəf. Kɔ Nuha eŋgbipi abil,
k'əməmən doru. K'ɛnəŋk fɔ domun fəp
dowosər. 14 Tataka ta 27, ŋof ŋəcɔkɔ-cɔkɔ
ŋayi, antəf fəp ŋɛnawos fər.
15 Kɔ Kanu kəloku Nuha: 16 «Məwur abil
disrɛ, məna kɔ wəran kam, awut am k'aran
aŋan. 17 Məwurɛnɛ sɔ sɛm yɛləpəs nyɛ yeyi
abil disrɛ kɔ məna mɔ. Kɔ bɛmp dokom fəp,
sɛm yɛfɛt kɔ yɔpɔŋ, yɛsam doru yokom.»
18 Kɔ Nuha owur debil nkɔn kɔ wəran kɔn
k'awut ɔn k'aran aŋan. 19 Kɔ sɛm, bɛmp kɔ
yeliŋɛ-liŋɛ yowur fəp dokom dokom.
20 Kɔ Nuha olompəs dəkəloŋnɛ, nde
ɛntam kəc-loŋnɛ Kanu Kəpɔŋ mɔ. Sɛm kɔ
bɛmp yɔtɔt dacɔ k'ɛlɛk yin-yin, k'endif yi,
k'ɔŋcɔf yi nde dəkəloŋnɛ kəroŋ. 21 Kɔ Kanu
Kəpɔŋ kəmbaŋ ambɔŋc ŋobotu ŋa kəloŋnɛ,
kɔ kəlokunɛ dɛbəkəc, «Ifɔsɔsɔŋ antəf pəlɛc
teta fum. Kaŋce kɔ, bawo afum mɛcɛm-
cɛmnɛ mɛlɛc meyi ŋa dəbəkəc kəyɛfɛ dowut
daŋan, mba ifɔsələsər ca nyɛ yeŋesəm doru
pəmɔ ntɛ intɛp ti kəcyɔ mɔ.»
22 «Kəwon ka antəf doru fəp,
kəbɔf kɔ kətɛl,
pəwonu kɔ pəcaŋki,
kətən kɔ dɛrəŋ,
dɔsɔk kɔ pibi,
yɔfɔdelip.»

9

Kanu kədɛrəmɛ kɔn Nuha

1 Kɔ Kanu kəmpocɛ Nuha pətɔt k'awut ɔn,
kɔ kəloku ŋa: «Nəyɔnɛ akombəra, nəkom
pəlarəm, nəlas antəf. 2 Kəyɛfɛ mɔkɔ, sɛm
ya doru fəp, kəbəp bɛmp, sɛm yɛfɛt kɔ lop,
yende yec-nesɛ nu. Nəndetam kəc-sɔm yi.
3 Paka o paka mpɛ peyi wəyeŋ pɔc-kɔt mɔ,
pɔyɔnɛ nu peri pəmɔ ntɛ inasɔŋ nu yokom
ya yika yɛcaŋk kɔ ya tɔk mɔ. Isɔŋ nu oŋ
ndɛkəl yayɔkɔ fəp. 4 Mba pəmar fɛ nəde nəc-
sɔm wɛsɛm nwɛ wɔsɔrɔyɔ mecir mayi mɔ. *
5 Indeyif nu teta mecir monu, mmɛ məyɔnɛ
kəyi doru konu mɔ. Indeyif sɔ ti sɛm fəp nyɛ
yendedif fum mɔ. Pəmɔ ntɛ indeyif ti fum
nwɛ endedif wɛŋc mɔ.»
6 «Nwɛ endif fum mɔ,
pəmar padif sɔ (məna wəkayi),
bawo Kanu kəlompəs fum pəwurɛnɛ kɔ
nkɔn sərka.
7 Kɔ nəna, nəyɔnɛ akombəra, nəkom
pəlarəm, nəsaməsər doru.»
8 Kɔ Kanu kəloku sɔ Nuha k'awut ɔn:
9 «K'ina, isɔŋ nu temer kəsek ka danapa
kɔ nəna, kəbəp k'awut-sɔ anu kɔ nəna
nəŋcepər-ɛ 10 kɔ ca fəp nyɛ yɔnɔŋkər nu
mɔ: Bɛmp, sɛm ya dare kɔ ya dop, nyɛ
yowur debil mɔ, kɔ nyɛ andekom nnɔ doru
mɔ. 11 Isɔŋ nu temer, ntɛ t' indeyɔ: Do-
mun dəfɔdesɔdi antəf, wəcafən ɔfɔdesɔyi
nwɛ endeləsər antəf mɔ.» 12 Kɔ Kanu
kəndeŋər: «Paka pa danapa dosu pɛmpɛ
mpɛ pendeyi su dacɔ kɔ nəna, kəbəp ka
ca yeŋesəm doru o doru mɔ. 13 Isɛkən
ambəŋcəran (asiŋki) ŋem nde dəkɔm. In'
ende kəc-cɛm-cɛməs im temer ntɛ isɔŋ antəf
mɔ. 14 Tɛm o tɛm ntɛ wəcafən ende pəc-biyɛ,
a asiŋki ŋowur mɔ, 15 iŋcɛm-cɛmnɛ temer
tɔkɔ inasɔŋ' un kɔ ca nyɛ yeŋesəm doru
mɔ, wəcafən ɔfɔdesɔtuf nwɛ endesələsər ca
ya doru fəp mɔ. 16 K'Iŋc-kɔna-nəŋk asiŋki-
ɛ, iŋcɛm-cɛmnɛ temer ta doru o doru ntɛ
inasɔŋ' un, kɔ ca fəp nyɛ yeŋesəm doru mɔ.»
17 Kɔ Kanu kəŋgbɔkərɛnɛ sɔ moloku mamɛ
Nuha: «Asiŋki ŋementər temer ntɛ isɔŋ nu kɔ
ca ya doru nyɛ yeŋesəm mɔ.»

Nuha k'awut-ɔn maas: Doru dofu, kɔ ki-ciya kəfu sɔ

18 Awut a Nuha aŋɛ ŋanawur debil mɔ
ŋanayɔnɛ: Semy, Ham, kɔ Yafɛt. Ham ɔyɔnɛ
papa wəka Kanahan. 19 Awut a Nuha akaŋɛ
maas ŋagbɔkərɛ sɔ kəlas antəf.

20 Kɔ Nuha ɔyɔnɛ wəbifti antəf k'ɔmbɔf
len yokom. † 21 Kɔ Nuha omun member
k'eŋcis. K'ɔŋkɔ pəwur kəsɔkər nde abal ŋɔn
disrɛ. 22 Ntɛ Ham papa wəka Kanahan
ɛnəŋk kas Nuha pəyi kəsɔkər mɔ, k'ɔŋkɔ
pəloku ti awɛŋc aŋa mɛrəŋ, aŋɛ ŋanayi nde
doru mɔ. 23 Semy kɔ Yafɛt ŋalɛk kəloto.
Mɛrəŋ maŋan fəp, kɔ ŋaŋkumpənɛ kəloto
kaŋkɔ dəcəro. Kɔ ŋaŋkɔ tokəmuntəra kɔ
ŋaŋkɔ ŋabəp papa kəŋan pəyi kəsɔkər. Kɔ
ŋaŋkump kɔ kəsɔkər kəŋkɔ ɛnafəntərɛ mɔ.
Mba ntɛ ŋanakafəli cəro cəŋan a kɔ ŋaŋkɔ
kas kəŋan tokəmuntəra mɔ, ŋananəŋk fɛ kas
kəŋan kəsɔkər. 24 Ntɛ pəŋcɛrŋɛ Nuha kəcis
kaŋkɔ disrɛ mɔ, k'aloku kɔ tɔkɔ pənayi kɔ ntɛ

* **9:4** Wɛsɛm nwɛ antəfay amera mɔ. † **9:20** Len yayɔkɔ yɔ aŋwe «win» iy'ambəf Yisrayel nyɛ yokom yayi yɔŋsɔŋ member mɔ.

ɛnacis mɔ, kɔ tɔkɔ wan kɔn wələpəs ɛnayɔ kɔ mɔ. 25 Kɔ Nuha oloku:
«Intolanɛ Kanahan pəlɛc!
Kanahan pəyɔnɛ wəcar ka acar a awɛŋc aŋa!» 26 Kɔ Nuha oloku sɔ:
«Intola Kanu Kəpɔŋ, Kanu ka Semy,
Kanahan pəyɔnɛ wəcar kəŋan!
27 Kanu kəyac Yafɛt!
Yafɛt pəyi abal ŋa Semy disrɛ,
Kanahan nkɔn pəyɔnɛ wəcar kəŋan!»
28 Kɔ Nuha eyi sɔ doru meren 350, ntɛ domun dɛlarəm deŋcepər mɔ. 29 Kəwon ka Nuha doru fəp, kənasɔtɔ meren 950, a k'endefi.

10

Dokombəra da awut a Nuha dɛndɛ

Tɛla ta afum doru

1 Dokombəra da awut a Nuha: Semy, Ham, kɔ Yafɛt dɛndɛ. Awut a Nuha ŋanakom awut, ntɛ domun dɛlarəm deŋcepər mɔ.
2 Awut a Yafɛt ŋanayɔnɛ: Komɛr, Makɔk, Maday, Yawaŋ, Tubal, Mɛsɛk, kɔ Tiras.
3 Awut a Komɛr: Askenas, Rifat, kɔ Tokarma. 4 Awut a Yawaŋ: Elisa, Tarsis, Kitim, kɔ Dodanim. 5 Awut akakɔ ŋanakom afum aŋɛ ŋayersɛnɛ kəndɛ cəba kəsək mɔ, kɔ tɔf yaŋan, kɔ cusu cəŋan, kɔ cusuŋka cəŋan nde tɔf yaŋan.
6 Awut a Ham ŋanayɔnɛ: Kus, Misira, Put, kɔ Kanahan. 7 Awut a Kus: Seba, Hawila, Sabta, Rahəma, kɔ Sabətəka. Awut a Rahəma: Saba kɔ Dedaŋ. 8 Kus ɛnakom sɔ Nimrod, nkɔn onuŋkɛnɛ kəyɔnɛ korgba doru dandɛ. 9 Nimrodu ɛnayɔnɛ wəpɛn korgba nde fɔr ya Kanu Kəpɔŋ kiriŋ. Ti tɔ alokɛnɛ: «Pəmɔ Nimrod, korgba kəpɛn nde fɔr ya Kanu Kəpɔŋ kiriŋ.» 10 K'eŋkekərɛ dɛbɛ kərɛsna Babɛl, Ɛrɛk, Akad, kɔ Kalne nde atɔf ŋa Siŋhar. 11 Dəndo atɔf ŋaŋɔkɔ ŋɔ Asur ɛnawur, k'ɛŋcəmbər Niniwe, dare da Rehobot, Kalah, 12 kɔ Rɛsɛŋ, dare dəpɔŋ dɔkɔ dɛnayi Niniwe kɔ Kalah dacɔ mɔ.
13 Kɔ Misira ɛnayɔnɛ wətɛm k'afum aŋɛ: Aka Lud, aHanam, aLehab, aNaftu, 14 aPatərus, aKasəlu (aŋɛ aPɛlɛsɛt * ŋawur dacɔ mɔ) k'aKaftor.
15 Kɔ Kanahan oŋkom Cidoŋ, coco cɔn, kɔ Het. 16 Kanahan ɛnayɔnɛ wətɛm ka cusuŋka cəlarəm: Aka Yebus, 'Amər, aKirkas, 17 aHewi, aHarki, aSini, 18 'Arwad, aCemar, aHamat. Ti disrɛ kɔ cusuŋka ca Kanahan cənde cəsaməsər. 19 Cələŋcər ca aKanahan cənakɔ kəyɛfɛ Cidoŋ, Kerar kəsək, haŋ Kasa, kɔ kəca ka Sodom, kəca ka Komora, kəca ka Adma kɔ kəca ka Ceboyim, haŋ Lasah. 20 Awut a Ham ŋɔ akakɔ, dəcusuŋka cusuŋka, dəcusu cusu, dətɔf tɔf.
21 Kɔ Semy wəbe ka Yafɛt, ɔsɔtɔ sɔ awut. Semy ɔyɔnɛ wətem ka Heber k'afum ɔn fəp. 22 Awut a Semy ŋanayɔnɛ: Helam, Asur, Arpaksadu, Ludo, k'Aram. 23 Awut a Aram ŋanayɔnɛ: Huc, Hul, Kɛtɛr kɔ Mas.
24 Arpaksadu ɛnakom Sɛlah. Kɔ Sɛlah oŋkom Hebɛr. 25 Kɔ Hebɛr oŋkom awut arkun mɛrəŋ. Tewe ta wəkin tɛnayɔnɛ Pelɛk,† bawo tɛm tɔn tɔ antɔf ŋɛnayerɛnɛ. Kɔ tewe ta wɛŋc tɛnayɔnɛ Yoktan. 26 Kɔ Yoktan oŋkom Almodad, Sɛlɛf, Hatsarmawɛt, Yɛrah, 27 Hadoram, Husal, Diklah, 28 Hobal, Abimayɛl, Saba, 29 Ofir, Hawila, kɔ Yobab. Akaŋɛ fəp awut a Yoktan ŋanayi. 30 Kɔ ŋandɛ kəyɛfɛ ka Mesa, Sefar kəsək, haŋ nde mərɔ ma nde dec dɛmpɛ mɔ. 31 Awut a Semy ŋɔ akakɔ, dəcusuŋka cusuŋka, dəcusu cusu, dətɔf tɔf.
32 Cusuŋka ca awut a Nuha cɔ cacɔkɔ, kɔ tɔkɔ aŋkom ŋa mɔ. Afum akaŋɛ ŋɔ afum ŋawur dəris a kɔ ŋandeyersɛnɛ dəntɔf, doru fəp ntɛ domun dɛlarəm deŋcepər mɔ.

11

Kəlɔ kəŋeci ka Babɛl

1 Tɛm tatɔkɔ doru fəp kusu kin k'aŋc-cɔp, pac-loku, moloku min mayi. 2 K'afum ŋande ŋakɔ kəca nkɛ dec dɛmpɛ mɔ, kɔ ŋanəŋk mərɔ atɔf ŋa Siŋhar, kɔ ŋandɛ mi dacɔ. 3 Kɔ ŋalokɛnɛ: «Pasut birik, pacɔf bi!» Kɔ birik bɔcɔf babɔkɔ bɔyɔnɛ ŋa masar, kɔ kɔrtal kəyɔnɛ ŋa dos. 4 Kɔ ŋaloku sɔ: «Paŋkɔn, pacəmbər dare kɔ kəlɔ nkɛ domp da ki dendekɔ haŋ dɔsɔ kɔm mɔ. Ntɛ tɔŋsɔŋɛ pasɔtɔ tewe mɔ, tɔsɔŋɛ su sɔ kətɔsaməsər doru.»
5 Kɔ Kanu Kəpɔŋ kəntor kədemɔmən dare kɔ kəlɔ nkɛ afum ŋaŋc-cəmbər mɔ. 6 Kɔ Kanu kəloku, «Nəmɔmən afum aŋɛ! Fəp faŋan kusu kin kɔ ŋaŋcɔp. Nəmɔmən sɔ ntɛ ŋaŋcop kəyɔ mɔ. Tɔlɔm o tɔlɔm teyi

* **10:14** = aka Filistiya, Filistiya = Pəlɛsɛt. † **10:25** Pelɛk = H. «kəyerɛnɛ»

fɛ ntɛ təŋmənɛ ŋa kəyə ka tɛfaŋ taŋan mə. 7 Paŋkən, pator, panəŋkəl-nəŋkəl kusu kəŋan ntɛ təŋsəŋɛ ta ŋanenɛnɛ sə mə.» 8 Kə Kanu kəsaməsər ŋa doru, kə ŋasak kəcəmbər dare. 9 Ti t' awenɛ di Babɛl, bawo difə Kanu Kəpəŋ kənanəŋkəl cusu, kə kəsaməsər afum doru.

Tecepərɛnɛ ta Semy kə awut ən, kəbəp ka Abram

10 Tecepərɛnɛ ta Semy tɛntɛ: Semy ɛnasətə meren 100, a pədekom Arpaksadu, teren ta mɛrəŋ ntɛ domun dɛnasak antəf mə. 11 Kəkom ka Arpaksadu kə Semy eyi sə doru meren 500, mmɛ ɛnakom sə awut arkun k'awut aran aləma mə.

12 Arpaksadu ɛnasətə meren 35, a pədekom Sɛlah. 13 Kəkom ka Sɛlah, Arpaksadu ɛnasətə sə meren 403, mmɛ ɛnakom sə awut arkun k'awut aran aləma mə.

14 Sɛlah ɛnasətə meren 30, a pədekom Hebɛr. 15 Kəkom ka Hebɛr, Sɛlah ɛnasətə sə meren 403, mmɛ ɛnakom sə awut arkun k'awut aran aləma mə.

16 Kə Hebɛr əsətə meren 34, a pədekom Pɛlɛk. 17 Kəkom ka Pɛlɛk, Hebɛr ɛnasətə sə meren 430, mmɛ ɛnakom sə awut arkun k'awut aran aləma mə.

18 Pɛlɛk ɛnasətə meren 30, a pədekom Rehu. 19 Kəkom ka Rehu, Pɛlɛk ɛnasətə sə meren 209, mmɛ ɛnakom sə awut arkun k'awut aran aləma mə.

20 Rehu ɛnasətə meren 32, a pədekom Seruk. 21 Kəkom ka Seruk, Rehu ɛnasətə sə meren 207, mmɛ ɛnakom sə awut arkun k'awut aran aləma mə.

22 Seruk ɛnasətə meren 30, a pədekom Nahor. 23 Kəkom ka Nahor, Seruk ɛnasətə sə meren 200, mmɛ ɛnakom sə awut arkun k'awut aran aləma mə.

24 Nahor ɛnasətə meren 29 a pədekom Terah. 25 Kəkom ka Terah, Nahor ɛnasətə sə meren 119, mmɛ ɛnakom sə awut arkun k'awut aran aləma mə.

26 Terah ɛnasətə meren 70, a pədekom Abram, Nahor kə Haraŋ.

Tecepərɛnɛ ta Terah kə Abram

27 Tecepərɛnɛ ta Terah tɛntɛ: Terah okom Abram, Nahor kə Haraŋ. Haraŋ okom Lət. 28 Haraŋ, fər ya kas kiriŋ y' ɛnafi, atəf nŋɛ anakom kə mə, nde dare da Ur nde atəf ŋa Kaldi. 29 Abram kə Nahor ŋanɛŋcɛ. Wəran ka Abram aŋc-we Saray kə wəran ka Nahor, Milka. Milka, wan ka Haraŋ ɛnayi, ŋapaŋnɛ kas kin kə Yiska. 30 Saray ɛnakom fɛ, ɛnasətə fɛ wan.

31 Kə Terah ɛlɛk wan kən Abram, kə wan-sə kən Lət, wan ka Haraŋ, k'ɛlɛkɛnɛ sə Saray wəran ka Abram, kə ŋasol fəp faŋan kəwur ka nde dare da Ur nde atəf ŋa Kaldi kəkə ka atəf ŋa Kanahan. Kə ŋambəp atəf ŋa Haraŋ kə ŋandɛ di. 32 Terah ɛnawon doru meren 205, a k'endefi dəndo atəf ŋa Haraŋ.

Tecepərɛnɛ ta Abraham

12

12:1-25:18

Kanu kəloku ka Abram kəwur ka atəf ŋən

1 Kə Kanu Kəpəŋ kəloku Abram: «Məwur atəf ŋam, dəŋkom dam, kələ ka papa kam, məkə atəf nŋɛ indementər əm mə. 2 Indesəŋ' am kəyənɛ ka kas k'afum alarəm, indesəŋ əm pətət, indesəŋɛ tewe tam tɛbɛk. Məndetolanɛ afum aləma pətət. 3 Indesəŋ pətət aŋɛ ŋandetolan' am pətət mə. Indesəŋ pəlɛc aŋɛ ŋandetolan' am pəlɛc mə. Tetam tə indesəŋɛnɛ cusuŋka ca doru fəp pətət.»

4 K'Abram owur Haraŋ pəmə təkə Kanu Kəpəŋ kənaloku kə ti mə, kə Lət ɛŋcɛpsɛ kə darəŋ. Tɛnatəŋnɛ Abraham pəsətə meren 75. 5 K'Abram ɛlɛk Saray, wəran kən, kə wan ka wəbek' ən wərkun, Lət, kə ca yəkə ŋanayə di mə, k'afum * akə ɛnasətə Haraŋ mə. Kə ŋawur kəkə atəf ŋa Kanahan.

Abram nde atəf ŋa Kanahan, kə kəndɛ kən Misira

Kə ŋambɛrɛ atəf ŋa Kanahan. 6 K'Abram ɛŋcali atəf haŋ kəfo nkɛ aŋc-we Səkɛm, haŋ nde tofo ntɛ Aŋkiri-ŋa-More ŋɛŋcəmɛ mə. Aka Kanahan ŋanayi atəf ŋaŋəkə tɛm tatəkə.

7 Kə Kanu Kəpəŋ kəwurər Abram kə kəloku kə: «Indesəŋ atəf ŋaŋɛ yuruya yam.» K'Abram olompəs dəkəloŋnɛ da Kanu Kəpəŋ nkɛ kənawurər kə dəndo mə. 8 K'eyekti sə di saŋka, nde ɛŋcyɛfɛ pəckə dəmərə mə, kəca nkɛ dec dɛmpɛ Betel † mə. K'ɛŋcəmbər abal di, Betel beyi kə nde dec dɛŋkalɛ mə, dare da Hay deyi kə nde dec dɛmpɛ mə. K'ələ di dəkəloŋnɛ da Kanu,

* **12:5** ti təyənɛ «yeŋesəm, ca yeyi wəyeŋ.» † **12:8** Betel = «kələ ka Kanu.»

k'ontola tewe ta Kanu Kəpəŋ. ‡ 9 K'Abram
εyεfε kəcal-cali kəkɔ ka kəca ka Nεkεf.
10 Dər dεnayi dətɔf, k'Abram ontor Misira
kəkɔ-cepərεnε tεm, bawo dor dεŋc-bεk
kəbεk dəm. 11 Ntε ɔlətərnε kəbεrε Misira
mɔ, k'oloku wəran kɔn Saray: «Məcəŋkəl im,
iŋcərε fɔ wəran wətɔt teyi məyɔnε. 12 K'aka
Misira ŋaŋdekɔ-nəŋk əm-ε, ŋandekɔ-loku:
‹Wəran kɔn ɔfɔ!› Tεm tatɔkɔ ŋandekɔ-dif im,
ŋasak məna. 13 Mədekɔ məloku ŋa a wəkirε
kem məyɔnε. Ntε tɔŋsɔŋε ŋasumpər im bel-
bel tetam mɔ, tetam tendekɔ-sɔŋε, ta ifi-ε.»
14 Ntε Abram εmbεrε Misira mɔ, k'aka
Misira ŋanəŋk wəran nwε entesε pəcepərər.
15 K'akəsək a Firawona § ŋanəŋk kɔ, kɔ
ŋayekyekəs kɔ nda Firawona. Ntε tɔ k'aŋkεrε
wəran nwε nde kələ ka Firawona. 16 Kɔ Fi-
rawona osumpər Abram bel-bel teta Saray,
k'ɔsɔtɔ kəyεfε sεm yεfεt haŋ yɔpɔŋ, sofale,
amarəs arkun k'aran kɔ yɔkɔmε. 17 Mba
kɔ Kanu Kəpəŋ kəsəŋ Firawona k'afum ɔn
ruŋc yɔpɔŋ teta Saray, wəran ka Abram.
18 Kɔ Firawona ewe Abram, k'eyif kɔ: «Cəke
cɔ məyɔ em ntε? Ake'sɔŋε ntε məntɔlok' im
a wəran kam ɔfɔ mɔ? 19 T'ake tɔ məlokε
a wəkirε kam ɔfɔ-ε? Məsɔŋ' em kəlεk kɔ
pəyɔnε wəran kem. Ndεkəl oŋ, wəran kam
εwε. Məlεk kɔ! Məkɔ!»
20 Kɔ Firawona oloku afum ɔn, «Nəsak kɔ
pəkɔ nkɔn, kɔ wəran kɔn kɔ ca nyε yɔyɔnε
yɔn mɔ.»

13

1 K'Abram εmpεrnε Misira kəkɔ ka kəca
ka Nεkεf, nkɔn, wəran kɔn kɔ ca yɔkɔ εnayɔ
mɔ fəp. Lɔt ŋanasol ti.

Kəgbεyεnε ka Abram kɔ Lɔt

2 Abram εnasɔtɔ daka dεlarəm, εnala
yɔcɔl, pəsam kɔ kεma. 3 K'εyεfε kəcal-
cali kəyεfε ka Nεkεf haŋ Betel da εnadɔf
abal tɔcɔkɔ-cɔkɔ mɔ, Betel kɔ Hay dacɔ.
4 Kəca nkε εnanuŋkεnε kəlompəs aŋgbip
ŋa Kanu dənda, k'Abram oŋkornε tewe ta
Kanu Kəpəŋ. *
5 Lɔt nwε ŋanasol mɔ, nkɔn sɔ εnayɔ cir,
ŋkesiya, cəna kəbəp cəbal. 6 Atɔf ŋεnafεtər
ŋa kiyi kəŋan tofo tin, bawo yɔcɔl yaŋan
yεnala. 7 Kɔ kəcɔp kənde kəyi akεk a yɔcɔl
ya Abram k'akεk a yɔcɔl ya Lɔt dacɔ. Atɔf
ŋaŋɔkɔ sɔ, aKanahan k'aPerisi ŋanandε ŋi
tεm tatɔkɔ. 8 K'Abram oloku Lɔt: «Pəmar
fε akεk a yɔcɔl yam ŋacɔp k'akεk a yɔcɔl
yem. Səna sɔ pəmar fε su ti, bawo dεwεŋca
dɔ səyɔnεnε. 9 Antɔf fəp ŋɔ ŋaŋε ŋey' əm
fər kiriŋ mɔ. Kɔ məŋkɔ kəca kətɔt-ε, iŋkɔ
kəmeriya. Kɔ məŋkɔ kəmeriya, iŋkɔ kətɔt,
mba məwosε səgbεyεnε.»
10 Kɔ Lɔt eyekti fər k'εnəŋk aranta ŋa
Yurdεn tɔkɔ ŋεndəm mɔ (tεm tatɔkɔ ta Kanu
kəntaləsər Sodom kɔ Komora-ε), pəŋckɔ haŋ
Cohar pəmɔ aranta (mεrε) ŋa Kanu Kəpəŋ,
pəmɔ atɔf ŋa Misira. 11 Kɔ Lɔt εlεk dalε da
Yurdεn fəp, k'ɔŋkɔ kəca nkε dec dεmpε mɔ,
tatɔkɔ tɔ ŋanagbεyεnε kɔ Abram. 12 K'Abram
εndε atɔf ŋa Kanahan, kɔ Lɔt εndε sədare sa
aranta ŋa Yurdεn k'ɔndɔf cəbal cɔn kəca ka
Sodom. 13 Afum a Sodom ŋanatesε fε bəkəc,
ŋaŋc-ciya Kanu Kəpəŋ.
14 Kɔ Kanu Kəpəŋ kəloku Abram, ntε
ŋasakεnε oŋ kɔ Lɔt mɔ: «Məyekti fər kəyεfε
dənda məyi mɔ, məmɔmən kəca kətɔt,
kəmeriya nde dec dεmpε kɔ nde dεŋkalε
mɔ. 15 Bawo atɔf ŋaŋε məŋnəŋk mɔ fəp
indesɔŋ əm ŋi kɔ yuruya yam. 16 Indesɔŋε
yuruya yam yεla haŋ ta antam kələm ŋa-ε,
pəmɔ tɔkɔ antɔtam kələm kəbof antɔf kəroŋ
mɔ. 17 Məyεfε məkɔt atɔf ŋaŋε dobolu kɔ
dowokəlu da ŋi, bawo indesɔŋ əm ŋi.»
18 Kɔ Abram eŋcepε cəbal cɔn, k'ende
pədɔf ci nde tofo ntε ŋkiri-ŋa-Mamre
yεŋcəmε mɔ kəsək, ta ɔmbɔlε Hεbərəŋ-
ε, k'olompəs di dəkəloŋnε tewe ta Kanu
Kəpəŋ. †

14

Abram, abε kɔ Melkisedek

1 Tεm tatakɔ tɔ abε a tɔf maŋkəlε ŋaŋc-
yεfərεnε kɔ abε a sədare kəcamət: Amrafεl
wəbε wəka Siŋhar,* Aryok wəbε wəka
Elasar, Kədɔr-Lahomεr wəbε wəka Helam,
kɔ Tidəhal wəbε wəka Koyim, 2 tεnatəŋnε
abε akakɔ ŋacyεfərεnε kɔ abε a sədare
kəcamət: Bera † wəbε wəka Sodom, Birəsa
‡ wəbε wəka Komora, Sinab wəbε wəka

‡ **12:8** Tewe tətɔt ta Kanu, ti təyɔnε «Yahweh.» § **12:15** Bafɔ tewe ta fum tɔ, mba tewe ta abε a Misira teŋc-yi.
* **13:4** Məmɔmən Sora sa 12:8. † **13:18** (Yhwh), məmɔmən Sora sa 4:26 * **14:1** Siŋhar = Mesopotami † **14:2** Bera ti tɔ tatɔkɔ «pəlεc» ‡ **14:2** ti tɔ tatɔkɔ «abəkəc ŋεlεc»

Adma, Semeber wəbɛ wəka Ceboyim kɔ wəbɛ wəka Bela mbɛ bɔyɔnɛ Cohar mɔ. 3 Abɛ akaŋɛ kəcamət fəp aranta ŋa Sidim dacɔ ŋanandɛ, nde pəyɔnɛ məkɔ Kəba Kədokət mɔ. 4 Meren wəco kɔ mɛrəŋ ŋayi kətam ka Kədɔr-Lahomɛr dəntɔf, mba teren ta wəco kɔ maas kɔ ŋayeŋkər kɔ səbomp. 5 Teren ta wəco kɔ maŋkəlɛ, Kədɔr-Lahomɛr k'abɛ akɔ ŋanabɛrɛnɛ mɔ, ŋasut aRefay nde dare da Asterot-Karnayim, kɔ ŋasut aSus nde Ham, kɔ ŋasut afum a Em nde Aranta ŋa Kiriyatayim. 6 K'abɛ maŋkəlɛ ŋasut aHor ndaraŋan, nde mərɔ ma Sehir.§ Kɔ ŋambɛləs aHor haŋ nde tofo ntɛ Aŋkiri-ŋa-Paran ŋɛŋcəmɛ mɔ, nde tɛgbɛrɛ kəsək. 7 K'abɛ akaŋɛ maŋkəlɛ ŋaluksərnɛ Eyən-Mispe * (nŋɛ ŋɔyɔnɛ Kadɛs mɔ), kɔ ŋasut aHamalek atɔf ŋaŋan fəp kɔ 'Amər aŋɛ ŋanandɛ Hacacon-Tamar mɔ. 8 Kɔ abɛ a sədare kəcamət (Sodom, Komora, Adma, Ceboyim kɔ Bela, ti tɔ tatɔkɔ Cohar) ŋambɛrɛnɛ kəsutɛnɛ nde aranta ŋa Sidim. 9 Akɔ sɔ ŋayi: Kədɔr-Lahomɛr wəbɛ wəka Helam, Tidəhal wəbɛ wəka Koyim, Amrafɛl wəbɛ wəka Siŋhar, kɔ Aryok wəbɛ wəka Elasar. Abɛ maŋkəlɛ ŋayɛfərɛnɛ kɔ abɛ kəcamət. 10 Ntɛ Aranta ŋa Sidim ŋɛnala cələmp ca kɔrtal mɔ, k'abɛ aŋɛ kəcamət dacɔ, wəbɛ wəka Sodom kɔ wəka Komora ŋayɛksɛ kɔ ŋantɛmpɛnɛ ci disrɛ. K'aləpəs aŋɛ maas k'asədar aŋan ŋayɛksɛ kɔ ŋantɛfərnɛ kəca ka dətərɔ. 11 K'atam a asədar a abɛ kəcamət ŋawɛtəs ca ya aka Sodom kɔ Komora kɔ yeri yaŋan fəp, kɔ ŋaŋkɔ. 12 Kɔ ŋasumpər sɔ Lət kɔ daka dən, nkɔn Lət wan ka wəbeki ka Abram ɛnayi, (kəyɛfərɛnɛ kaŋkɛ kənabəp Lət nwɛ pəyi Sodom).

13 Kɔ wəmulpɛ dəkəwan wəkin ende pəloku ti Abram wəHebəru, nwɛ ɛnandɛ nde kəfo nkɛ Aŋkiri-ŋa-Mamre wəka 'Amər ŋɛŋcəmɛ mɔ. Mamre nwɛ pəyɔnɛ wɛŋc ka Eskol kɔ Haner, aŋɛ ŋanacaŋəs kətəŋnɛ kɔ Abram mɔ. 14 Ntɛ Abram ene kusumpər ka wan ka wəbek' ɔn mɔ, k'oloŋka asol ɔn afum 318 aŋɛ ŋanabaŋsɛ, akomɛnɛ ɔn dacɔ mɔ. K'ɛŋcɛpsɛ abɛ asumpər a wan ka wəbek' ɔn darəŋ haŋ dare da Dan. 15 K'Abram eyerəs kənay (kəgba) kɔn, kɔ ŋawɛkərnɛ ŋa kəyɛfərɛnɛ ka pibi, nkɔn Abram k'amar ɔn, kɔ ŋasut asumpər a wan ka wəbek' ɔn, kɔ ŋambɛləs ŋa haŋ Hoba, nŋɛ ŋeyi Damas kəca kəmeriya mɔ. 16 K'oluksɛ ca fəp, k'oluksɛ sɔ Lət, wan ka wəbek' ɔn k'aran k'afum aləpəs aŋɛ.

17 Ntɛ Abram osut Kədɔr-Lahomɛr k'amarɛnɛ ɔn mɔ, kɔ wəbɛ wəka Sodom owur kədefaynɛ kɔ nde aranta ŋa Sawe, nde pəyɔnɛ «Aranta ŋa Wəbɛ» mɔ.

18 Melkisedek, wəbɛ wəka Salɛm,† ɛŋkɛrɛ kəcom kɔ member: Melkisedek, wəloŋnɛ wəka Kanu Kəpɔŋ, nkɛ kəyi afum aka doru fəp kəroŋ mɔ, ɛnayi. 19 Kɔ Melkisedek ontolanɛ Abram, k'oloku: «Məna Abram, Kanu nkɛ kəyi fəp kəroŋ mɔ, Wəbɛ wəka dəntɔf kɔ dareŋc, kəpoc' am pətət. 20 Ileləs Kanu nkɛ kəyi fəp kəroŋ mɔ, nkɛ kəlɛk ayɛfərɛnɛ am kɔ kəmbɛr əm dəwaca mɔ!» Kɔ Abram ɔsɔŋ kɔ farilɛ fa ca yɔkɔ ŋanasətɔ dəkəwan mɔ fəp.

21 Kɔ wəbɛ wəka Sodom oloku Abram: «Məsɔŋ im afum, məlɛk ca yayɛ fəp yam.» 22 Kɔ Abram oluksɛ wəbɛ wəka Sodom məcɔp: «Indot kəca nnɔ Kanu Kəpɔŋ nkɛ kəyi afum fəp kəroŋ mɔ, nkɛ kəyɔnɛ wəbɛ wəka dareŋc kɔ dəntɔf mɔ. 23 Ifɔlɛk ali paka pin ca yam dacɔ. Ali debeŋa kɔ pəyi fɛ ti-ɛ pɛpətərɛ pa kɔfta kam. Ti tɔ məntətam kəloku: ‹In' ɔsɔŋɛ Abram kəyɔ daka.› 24 Ifɔlɛk daka o daka, mɛnɛ yeri nyɛ afum em ŋandi mɔ, kɔ kəyer nkɛ atemp em Esekol, Haner, kɔ Mamrɛ ŋasətɔ mɔ, bawo pəmar ŋasətɔ kəyer.»

15

Kanu Kəpɔŋ kəŋcaŋəs kiyi kəŋan tes tin kɔ Abram

1 Ntɛ mes maməkɔ meŋcepər mɔ, kɔ Kanu Kəpɔŋ kəwurər Abram dəmere kɔ kəloku kɔ ntɛ: «Ta mənesɛ, Abram! Ina yati indeyɔn' am aca. Indeluks' am kəway pəpɔŋ.» 2 Kɔ Abram eyif Kanu: «Kanu Wəbɛ Wəpɔŋ, ake məndesɔŋ im-ɛ? Intas ta iyɔ wan-ɛ, wədelɛk kɛ kem ɔyɔnɛ Elihɛsɛr wəka Damas.» 3 Kɔ Abram ɔnɔcər: «Məsɔŋ f' em awut,* nwɛ aŋkom nde kəlɔ kem disrɛ mɔ, nkɔn endelɛk kɛ kem.» 4 Kɔ Kanu Kəpɔŋ

§ **14:6** ti tɔ tatɔkɔ Edɔm, ndena Esay kɔ afum ɔn * **14:7** Eyən-Mispe ti tɔ tatɔkɔ «abat ŋa kiti» † **14:18** «Yerusalɛm», ti tɔ tatɔkɔ Darsalam * **15:3** yuruya

kəloku kɔ, «Ala, bafɔ nkɔn endeyɔnɛ wəlɛk ka kɛ kam, mba wan kam wəkom nwɛ endewur əm dəris mɔ yati.» 5 Kɔ Kanu kəwurɛnɛ Abram abal ŋɔn disrɛ, kɔ kəloku kɔ: «Məgbətnɛ kɔm. Məlɔm cɔs cacɔkɔ, kɔ məntam-ɛ.» Kɔ kənɔcər: «Pəmɔ cɔs cacɔkɔ, yuruya yam afɔde pactam kəlɔm ŋa fəp.» 6 Kɔ Abram ɛlaŋ Kanu Kəpɔŋ. Ti tɔ Kanu kənaləmɛ kɔ fum wəlompu. 7 Kɔ Kanu kəloku kɔ: «In' ɔyɔnɛ Kanu Kəpɔŋ nkɛ kənawur' am Ur ŋa aKaldi kədesɔŋ əm atɔf ŋaŋɛ, məde məlɛk ŋi kɛ.» 8 Kɔ Abram eyif Kanu, «Kanu Wəbɛ Wəpɔŋ, cəke cɔ indetam kəcərɛ a indesɔtɔ atɔf ŋaŋɛ kɛ-ɛ?» 9 Kɔ Kanu kəloku kɔ: «Məkɛr' em wana weyecəra win, wir wɛran win, kɔ aŋkesiya ŋorkun ŋin fəp fayi ya meren maas maas, tɔpay tin kɔ topokpoka tin.» 10 Kɔ Abram ɛŋkɛrɛ sɛm yayɔkɔ k'eŋgber-gberi yi dacɔ dacɔ k'ombocəs yegber-gberi yayɔkɔ mɛrəŋ mɛrəŋ yɛtɛfərɛnɛ, kɔ bɛmp, məlməl m' ɛnaboc yi ta aŋgberi yi-ɛ. 11 Kɔ yɔfən yontorər sɛm yegber-gberi yayɔkɔ, mba k'Abram ɛmbɛləs yi.

12 Dec dendekalɛ, k'Abram endirərnɛ, k'ayekyek ŋɔpɔŋ ŋɛŋgbəpərnɛ kɔ k'enesɛ dəmere. 13 Kɔ Kanu kəloku Abram: «Məcərɛ a yuruya yam yendeyɔnɛ acikəra atɔf ŋocuru nŋɛ ŋɔntɔyɔnɛ ŋaŋan mɔ. Ŋandekɔ-yɔnɛ di acar, andekɔ-tɔrəs ŋa di haŋ meren 400. 14 Mba Indetɔrəs afum aŋɛ ŋandecəmbər ŋa dacar mɔ, ŋandewur atɔf ŋaŋɔkɔ kɔ ca yɛlarəm. 15 Kɔ məna Abram, məndekɔ-bəp atem am pəforu disrɛ, † pawup əm detem dobotu disrɛ. ‡ 16 Yuruya yam yendeluksərnɛ nnɔ mɛnɛ tɛm ta danapa da maŋkəlɛ, bawo 'Amər ŋantacepərər fɛ kiciya kəŋan a idebɛləs ŋa.»

17 Ntɛ dec dɛŋkalɛ mɔ, k'asum ŋɛmət (dimi dontor) kɔ teken pɛŋcɛsəŋɛ, nɛŋc kɔ kinimɛ yeŋcepər yoboc ya sɛm yeyer yayɔkɔ dacɔ. 18 Dɔsɔk dadɔkɔ dɔ Kanu Kəpɔŋ kəŋcaŋəs kiyi kəŋan tes tin kɔ Abram. Kɔ Kanu kəloku Abram: «Isɔŋ yuruya yam kəyɛfɛ ka kəŋgbɔkɔ ka Misira haŋ Efərat, kəŋgbɔkɔ kəpɔŋ: 19 Indesɔŋ yuruya yam atɔf ŋa aKeni, aKenisi, aKadmon, 20 ŋa aHewy, aPerisi, aRefay, 21 ŋa 'Amər, aKanahan, aKirkas, kɔ aYebus.»

16

Kəkom ka Səmayila

1 Saray wəran k'Abram ɛnakomɛ fɛ kɔ wan. Mba ɛnayɔ wəcar wəran wəMisira, pacwe kɔ Hakar. 2 Kɔ Saray oloku Abram: «Mənəŋk, Kanu Kəpɔŋ kəyaməsər im kəsɔtɔ ka wan. Məfəntərɛ kɔ wəcar kem, tɔlɔma intam kəsɔtər kɔ wan wərkun.» Kɔ Abram ɛŋcəŋkəl dim da Saray. 3 Awa, kɔ Saray wəran ka Abram ɛlɛk wəcar kɔn wəMisira, Hakar, k'ɔsɔŋ kɔ wos Abram pəyɔ kɔ wəran. Tɛnatəŋnɛ kəndɛ ka Abram atɔf ŋa Kanahan kəsɔtɔ meren wəco. 4 Kɔ Abram ŋambəpɛnɛ kɔ Hakar, kɔ Hakar ɛmbɛkəs. Ntɛ ɛŋcərɛ a ɛmbɛkəs mɔ, ɔməmənɛ fɛ sɔ Saray fər yɔtɔt. 5 Kɔ Saray oloku Abram: «Mən' endesarɛ pəcuy pa məlɔməs mmɛ ɔlɔməs im mɔ! Ina yati, in' ɛlɛk wəcar kem k'imbɛr əm kɔ dəwaca, mba ntɛ ɛnəŋknɛ oŋ pəbɛkəs mɔ, k'ɛyɛfɛ kəfərfərəs im. Mba Kanu Kəpɔŋ kəmboc su kiti dacɔ (kəyi su dacɔ), ina kɔ məna!» 6 Kɔ Abram oluksɛ Saray moloku: «Wəcar kam ey' əm dəwaca. Məyɔ kɔ tɔkɔ tentes' am mɔ.» Awa, kɔ Saray ɔntərəs Hakar haŋ kɔ Hakar ɛyɛksər kɔ, k'ɔŋkɔ pəbɔlɛ. 7 Kɔ mɛlɛkɛ ma Kanu Kəpɔŋ məŋkɔ mɛbəp kɔ nde dətɛgbɛrɛ kəlɛmp kəlɔma kəsək ta ɔmbɔlɛ kəŋgbɔkɔ * nkɛ kəyi dɔpɔ da Sur mɔ. 8 Kɔ mɛlɛkɛ mmɛ meyif: «Hakar, wəcar ka Saray, deke məyɛfɛ-ɛ? Deke məŋkɔ-ɛ?» Kɔ Hakar oluksɛ mi moloku: «Wəbɛra kem Saray, iyɛksər.» 9 Kɔ mɛlɛkɛ ma Kanu Kəpɔŋ moloku, «Məluksərnɛ ndena wəbɛra kam, məkɔ məfəntərɛ kɔ dəntɔf.» 10 Kɔ mɛlɛkɛ ma Kanu Kəpɔŋ moloku kɔ: «Indesɔŋɛ yuruya yam yɛla haŋ ta antam kəlɔm ŋa-ɛ.» 11 Kɔ mɛlɛkɛ ma Kanu Kəpɔŋ moloku kɔ: «Məmbɛkəs tantɛ, wan wərkun məndekom, wan nwɛ məndesɔŋ tewe ta Səmayila † mɔ, bawo Kanu kəne kəkulɛ-kulɛ ka pəcuy pam. 12 Wan kam endeyi pəmɔ sɔfale sa dop. Ende pəc-caŋ afum fəp kəyɛfərɛnɛ, fəp fəcyɛfərɛnɛ kɔ nkɔn. Sona s' endendɛ pəbɔlɛnɛ afum aləpəs aŋɛ.»

† **15:15** Ti tɔ tatɔkɔ «Məndefi pəforu disrɛ.» ‡ **15:15** Ti tɔ tatɔkɔ «Pəbotu pa detem dam.» * **16:7** Tofo tɛnayi, nde domun dətɔt doŋcwur dəntɔf mɔ. † **16:11** Səmayila = «Ɛŋcəŋkəl»

13 Kɔ Hakar ɔsɔŋ tewe a Kanu Kəpɔŋ
nkɛ kənalok-lokər kɔ mɔ, «Ata-Ɛl-Roy,» ti tɔ
tatɔkɔ: «Inəŋk nnɔ Kanu nkɛ kənəŋk im
mɔ.» 14 Ti t' awenɛ kələmp kaŋkɔ, kələmp
ka Lahay-Roy. Kələmp kaŋkɔ kəyi Kadɛs kɔ
Beredu dacɔ. 15 Kɔ Hakar oŋkomɛ Abram
wan wərkun, kɔ Abram ewe wan wəkakɔ
Hakar ɛnakomɛ kɔ mɔ tewe ta Səmayila.
16 Abram ɛnasɔtɔ meren 86 tɛm ntɛ Hakar
oŋc-komɛ kɔ Səmayila mɔ.

17

Kanu kəsəkpər tewe ta Abram kɔ tɔyɔnɛ «Abraham»

1 Ntɛ Abram ɔsɔtɔ meren 99 mɔ, kɔ Kanu
Kəpɔŋ kəwurər kɔ, kəc-loku kɔ: «In' ɔyɔnɛ
Kanu nkɛ kəntam mes ma doru fəp mɔ,
məkɔt fər yem kiriŋ, məcəmɛ pəlompu
darəŋ. 2 Indecaŋəs danapa dosu, ina kɔ
məna dacɔ, isɔŋ əm yuruya yɛlarəm.» 3 Kɔ
Abram ɛŋcəp tobu dəntɔf kɔ Kanu kəloku
kɔ ntɛ: 4 «Ta ina, danapa dem dɛndɛ kɔ
məna dacɔ: Məndeyɔnɛ kas ka afum a tɔf
yɛlarəm. 5 Afɔsɔw' am tewe ta Abram,
mba Abraham,* bawo indesɔŋ' am kəyɔnɛ
ka kas ka afum a tɔf yɛlarəm. 6 Indesɔŋ
əm dokombəra dəpɔŋ, indesɔŋ' am kəkom
ka afum alarəm, abɛ yati ŋandeyi ŋa dacɔ.
7 Indecaŋəs danapa dem kɔ məna dacɔ
kəbəp ka yuruya yam kɔ məna məfi-ɛ, in-
decəmɛ danapa dadɔkɔ darəŋ kɔ yuruya
yam doru o doru. Tɛm tatɔkɔ Kanu kam
k'indeyɔnɛ kɔ ka yuruya yam kɔ məna
məndecepər-ɛ. 8 Indesɔŋ əm kɔ yuruya
yam atɔf ŋa Kanahan ŋaŋɛ məntɛp kəc-
bɛrɛ mɔ fəp, ŋendeyɔnɛ ŋaŋan doru o doru,
iyɔnɛ Kanu kəŋan.» 9 Kɔ Kanu kəloku
Abraham: «Məna kɔ yuruya yam, dɛtɛmp
dɛtɛmp nəleləs danapa ndɛ səŋcaŋəs mɔ.
10 Ntɛ tɔ nəndetɔmpərərnɛ danapa dem
ndɛ iŋcaŋəs kɔ məna kɔ yuruya yam kɔ
məndecepər-ɛ. Nwɛ o nwɛ ɔŋyɔnɛ wərkun
yuruya yam dacɔ mɔ, pakəŋc kɔ. 11 Kəkəŋc
konu kəndementər kəcəmɛ konu danapa
dem darəŋ. 12 Kəyɛfɛ dɛtɛmp kɔ dɛtɛmp
awut anu arkun fəp packəŋc ŋa tataka ta
camət-maas, pəyɔnɛ wəkom wəka kələ kam,
kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ fum nwɛ asɔtɔnɛ pəsam nnɔ
wəcikəra eyi mɔ, ta ɔyɔnɛ wəka yuruya yam
mɔ. 13 Pəmar pade packəŋc nwɛ andekom
nde kələ kam kɔ nwɛ andesɔtɔnɛ pəsam mɔ,
ti tendeyɔnɛ kəfat ka danapa dem da doru
o doru nde dis donu. 14 Wərkun nwɛ o nwɛ
antɔkəŋc mɔ, aŋwurɛ wəkayi afum ɔn dacɔ,
tɛm tatɔkɔ danapa dem delip nnɔ nkɔn eyi
mɔ.» 15 Kɔ Kanu kəloku sɔ Abraham: «Ntɛ
tɔyɔnɛ ta wəran kam Saray mɔ, ta məwe kɔ
sɔ Saray, kəyɛfɛ məkɔ Sara s' ande pac-we
kɔ. 16 Kəpocɛ kɔ k'inder, ipocɛ sɔ məna wan
nwɛ endekom' am mɔ. Indepocɛ kɔ pətɔt,
nkɔn endeyɔnɛ kɛrɛ ka tɔf yɛlarəm. Abɛ a tɔf
yɛlarəm ŋandewur kɔ dəris.» 17 Kɔ Abraham
ɛŋcəp kəro dəntɔf kəsel, k'olokunɛ dɛbəkəc:
«Wərkun wəka meren 100 ɛntam kəkom
ba? Kɔ Sara ɔsɔtɔ meren 90 endekom ba?»
18 Kɔ Abraham oloku Kanu: «Məgbətənɛ
Səmayila doru!» 19 Kɔ Kanu kəloku: «Ala!
Wəran kam Sara endekom' am wan nwɛ
məndewe Isiyaka † mɔ. Indecəmɛ danapa
dosu darəŋ kɔ nkɔn, iyɛfɛ sɔ icəmɛ di darəŋ
kɔ yuruya yɔn kɔ nkɔn eŋcepər-ɛ danapa
da doru o doru dɔ. 20 Ntɛ tendeŋərnɛ ti
mɔ, ine wəran kam pəc-tolanɛ Səmayila:
Indepocɛ kɔ pətɔt, indesɔŋ kɔ dokombəra
dəpɔŋ indesɔŋɛ yuruya yɔn yɛla endeyɔnɛ
kas ka abɛ wəco kɔ mɛrəŋ kɔ wətem ka
afum alarəm. 21 Mba ntɛ tɔyɔnɛ ta danapa
dem mɔ, Sara oŋkom' am tɛm tantɛ dok.»
22 Ntɛ Kanu kəlip kəlok-lokər Abraham mɔ,
kɔ Kanu kəmpɛ dareŋc. 23 K'Abraham ɛlɛk
wan kɔn Səmayila kɔ afum aŋɛ anakom kələ
kɔn disrɛ mɔ fəp, kəbəp ka aŋɛ ɛnawayɛ
pəsam pɔn mɔ, ti tɔ tatɔkɔ arkun a kələ
kɔn disrɛ fəp. K'ɛŋkəŋc ŋa dəsɔk din
dadɔkɔ, pəmɔ tɔkɔ Kanu kənaloku kɔ ti mɔ.
24 Abraham ɛnasɔtɔ meren 99 a k'andekəŋc
kɔ. 25 Wan kɔn Səmayila, ɛnasɔtɔ meren
wəco kɔ maas a k'andekəŋc kɔ. 26 Dəsɔk
dadɔkɔ d' aŋkəŋc Abraham kɔ wan kɔn,
Səmayila. 27 K'aŋkəŋc arkun aka kələ kɔn
disrɛ fəp, kəyɛfɛ acar aŋɛ anakom di mɔ haŋ
akɔ ɛnawayɛ pəsam pɔn nnɔ acikəra ŋayi
mɔ. K'aŋkəŋc ŋa fəp kɔ nkɔn Abraham.

18

Kanu kəndəŋk a Sara endesɔtɔ wan wərkun

* **17:5** Abram = «Papa ka afum alarəm,» Abraham = «papa ka tɔf yɛlarəm.» † **17:19** Isiyaka = «kəsel»

1 Kɔ Kanu Kəpɔŋ kəwurər Abraham
nde tofo ntɛ ŋkiri ya Mamre yɛŋcəmɛ mɔ,
tɛtəŋnɛ Abraham pəndɛ nde kusuŋka ka
abal ŋɔn daŋ, tɛm ntɛ pəŋwoŋɛ mɔ. 2 Kɔ
Abraham eyekti fɔr, k'ɛnəŋk arkun maas
ŋacəmɛ ta ŋambɔlɛ kɔ-ɛ. Ntɛ ɛnəŋk ŋa mɔ,
k'ewirnɛ kəkɔ-bəpɛnɛ kɔ ŋa, k'ontontnɛnɛ
ŋa haŋ dəntɔf. 3 Kɔ Abraham oloku
wəkin ŋa dacɔ: «Wəbɛ, ilɛtsɛn' am intam
kəsɔtər əm kəwosɛn' em kəcəmɛ ka nnɔna
wacar kam? 4 Pakɛrɛ nu oŋ domun depic
nəbikɛnɛ wɛcək, nəŋesəm nnɔ kətɔk nkɛ
dəntɔf. 5 Indesoŋ nu sɔ peri, ntɛ tɔŋsɔŋɛ nu
kəsɔtɔ sɔ fənɔntər mɔ, a nədekɔ tɛm tatɔkɔ
nəfɔdecepər nnɔ nderem kifəli, iyi kiyi
konu.» Kɔ acikəra ŋaloku: «Tentesɛ! Məyɔ
tɔkɔ məloku mɔ.»
6 Kɔ Abraham ɔŋkɔ katəna-katəna abal
ŋɔn disrɛ nde Sara eyi mɔ, k'oloku kɔ:
«Məkufɛ məlɛk farin fədɛsdɛs tafala kəmaas
məgbɛntɛ akaŋɛ cəcom.» 7 K'ɛyɛksɛ sɔ kəkɔ
ka nde yɔcɔl yeyi mɔ, k'osumpər tana pətət
dis nde yɔcɔl yɔn dacɔ, k'ɔsɔŋ pi wəcar
kɔn wətɛmp wəkin kɔ wəkakɔ olompəs pi
katəna-katəna.
8 Kɔ Abraham ɛlɛk fulaya kɔ mɛsɛ ma
wana kɔ sɛm ya tana tatɔkɔ analompəs mɔ,
k'ɔŋkɔ pəcəmbərər yi acikəra ɔn. Kɔ nkɔn
Abraham ɛŋcəmɛ ŋa kəsək kətɔk dəntɔf,
acikəra ŋac-di yeri. 9 Ntɛ ŋalip kədi yeri
mɔ, kɔ ŋayif Abraham: «Deke wəran kam
Sara eyi-ɛ?» Kɔ Abraham oloku ŋa, «Eyi nde
abal disrɛ.» 10 Kɔ wəcikəra wəkin oloku:
«Inder nnɔ ndaram dok tɛm tantɛ wəran
kam Sara endekom wan wərkun.» Sara
ɛnacəmɛ dəkusuŋka Abraham tadarəŋ pəc-
cəŋkəl.
11 Abraham kɔ Sara ŋanasikər, ŋabɛk, Sara
ɛnawurɛnɛ fɛ sɔ wətam kəsɔtɔ awut. 12 Kɔ
Sara eselərnɛ pəc-loku: «Ndɛkəl ntɛ isikər
oŋ mɔ, pəbotu pendey' im sɔ ba? Wos im sɔ,
esikər.» 13 Kɔ Kanu Kəpɔŋ kəyif Abraham
«Ta ake tɔ Sara eselɛ-ɛ a pəc-loku: ‹Mba
kaŋce kɔ, indetam kəsɔtɔ wan nnɔ isikər
mɔ ba?› 14 Tes teyi ntɛ tɛntambər Kanu
Kəpɔŋ mɔ ba? Dok tɛm tantɛ imboŋcər əm
mɔ, inder nnɔ ndaram, Sara endesɔtɔ wan
wərkun.» 15 Kɔ Sara eyemɛ, k'ombupərɛ
«Isel fɛ,» bawo ɛnanesɛ. Kɔ Kanu Kəpɔŋ
kəŋgbɔkərɛ: «Ala, məsel!»
16 K'afum aŋɛ ŋayɛfɛ kəkɔ, kɔ ŋaməmən
kəca ka Sodom. Kɔ Abraham ɛŋcəmbər
ŋa kəkɔ-lembərnɛ ŋa. 17 Kɔ Kanu Kəpɔŋ
kəyifnɛ: «Imɛŋkər Abraham ntɛ ifaŋ kəyɔ
mɔ ba? 18 Abraham endeyɔnɛ kas ka
afum a atɔf ŋɔpɔŋ, ŋa fənɔntər. Afum a
doru fəp tetɔn tɔ ŋandesɔtɔnɛ kəpocɛ pətət.
19 Bawo inasom kɔ pəloku awut ɔn kɔ afum
ɔn, a ŋacəmɛ dɔpɔ da ina, Kanu Kəpɔŋ
darəŋ, ŋacəmɛ pəlompu darəŋ kɔ sariyɛ ntɛ
tɔŋsɔŋɛ ina Kanu ilasɛ Abraham dim ndɛ
ɛnasɔŋ tetɔn mɔ.» 20 Kɔ Kanu Kəpɔŋ kəloku
Abraham: «Mes mmɛ amboŋcɛ Sodom kɔ
Komora mɔ, mɛmbɛk kɔ kiciya kayi kəyɔ
wɛy-wɛy. 21 Kətor k'inder dəntɔf ideməmən
kɔ pəyɔnɛ fɔ ntɛ aŋloku taŋan mɔ kaŋce kɔ-ɛ,
kɔ pəntɔyɔnɛ ti-ɛ, ina sɔ icərɛ ti.»
22 Kɔ acikəra aŋɛ ŋayɛfɛ tofo tatɔkɔ kɔ
ŋantɛfərnɛ kəca ka Sodom. Kanu Kəpɔŋ
kəsərəyi kɔ Abraham. 23 Kɔ Abraham
ɔlɔtərnɛ k'eyif Kanu: «Məndekɔ-tərsɛnɛ sɔ
fum wəlompu pəmɔ wəlɛc ba? 24 Tɔlɔma
afum atɔt 50 ŋayi afum aka dare dadɔkɔ
dacɔ, məndekɔ-ləsər sɔ dare dadɔkɔ ba?
Məfɔtam kəŋaŋnɛnɛ ŋa teta afum alompu
akaŋɛ 50 aŋɛ ŋayi ŋa dacɔ mɔ?» 25 «Tɔbɔl'
am məna kəyɔ ka tantɛ! Məfɔdedifɛnɛ
fum wəlompu kɔ wətɔlomp, tɛm tatɔkɔ
wətɔdəkət pəsɔtɔ pəcuy pin payi kɔ wədəkət.
Tɔbɔl' am məna nwɛ məyɔnɛ wəboc kiti ka
doru fəp mɔ, məfɔdeyi ta məleləs sariyɛ!»
26 Kɔ Kanu Kəpɔŋ kəloku: «K'imbəp nde
dare da Sodom disrɛ afum alompu 50-ɛ,
iŋaŋnɛnɛ aləpəs akɔ te taŋan.»
27 Kɔ Abraham ɔŋgbɔkərɛ k'oloku:
«Nəməmən ntɛ iyeŋk abəkəc kəlok-lokər
Kanu Wəbɛ mɔ, ina nwɛ iyɔnɛ kəbof ka
dəntɔf kɔ ka dənɛŋc dəm mɔ. 28 Tɔlɔma
afum alompu akaŋɛ 50 ŋandekɔ-but afum
kəcamət paləsər oŋ dare fəp ba?» Kɔ
Kanu kəloku: «Ifələsər di k'imbəp di afum
alompu 40 kɔ kəcamət-ɛ.»
29 Kɔ Abraham ɛŋcəmɛ kɔ darəŋ kəloku kɔ
toloku ntɛ: «Tɔlɔma alompu 40 ŋ' andekɔ-
bəp di?» Kɔ Kanu kəloku: «Ifələsər, k'imbəp
di alompu 40-ɛ.»
30 Kɔ Abraham oloku: «Iləktərn' am,
Kanu Wəbɛ! Ta pətɛl' am k'ilok-loku sɔ-ɛ!
Tɔlɔma alompu 30 ŋ' andekɔ-bəp di?» Kɔ
Kanu kəloku Abraham: «Ifələsər di k'imbəp
dətɔf afum alompu 30-ɛ.»

31 Kɔ Abraham oloku: «Kanu Wəbɛ, məŋaŋnɛnɛ məcɔp mem. Təlɔma alompu wəco mɛrəŋ ŋ' andekɔ-bəp di?» Kɔ Kanu kəloku Abraham: «Ifələsər di teta afum akakɔ wəco mɛrəŋ.»
32 Kɔ Abraham oloku: «Ilɛtsɛn' am, Wəbɛ kem! Ta pətɛl' am, tɛləpəs t' indelok-lokər əm. Təlɔma alompu wəco ŋayi di.» Kɔ Kanu kəloku sɔ Abraham, «Ifələsər di teta afum akakɔ wəco.»
33 Ntɛ ŋalip kəlok-loku mɔ, kɔ Kanu Kəpɔŋ kəŋkɔ, kɔ Abraham olukus nde ndərən.

19

Lət kəyacnɛ kən kələsər ka Sodom

1 Dec dərəfɔy kɔ mɛlɛkɛ mmɛ mɛrəŋ mender Sodom. Lət pəndɛ dəkəbɛrɛ da dare. Ntɛ ɛnəŋk mi mɔ, k'ɛyɛfɛ kəkɔ-bəpɛnɛ kɔ mi, k'ontontnɛnɛ mi dəntəf. 2 Kɔ Lət oloku ŋa: «Ilɛtsɛnɛ nu, nəna abɛ em, nəder nnɔ kəlɔ ka wəcar konu. Nəcepərɛnɛ dɛ pibi, nəbikɛnɛ wɛcək, nədena nəyɛfɛ bət-bətana suy, nəsumpər sɔ dəpɔ donu, nəkɔ.» Kɔ mɛlɛke ŋaloku kɔ: «Ala, nnɔ tofo tantɛ tɔ səndecepərɛnɛ pibi!» 3 Mba kɔ Lət ɛŋcəmɛnɛ ŋa ti darəŋ haŋ kɔ ŋade ŋaləpsər kəkɔ nde ndərən. K'olompsɛ ŋa yeri yətət, k'ɛmpɛcɛ ŋa cəcom, kɔ ŋandi yi.
4 Ta ŋantafəntərɛ-ɛ, k'afum a dare da Sodom ŋaŋkɛl kələ, kəyɛfɛ awut haŋ abeki fəp faŋan ŋanayi di, ali fum anasak fɛ. 5 Kɔ ŋawe Lət kɔ ŋayif kɔ: «Deke afum akɔ ŋayi-ɛ, aŋɛ ŋambɛrɛ nnɔ ndaram nnɔ pibi pampɛ mɔ? Məwurɛnɛ ŋa nnɔ səyi mɔ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ səfəntərər ŋa mɔ.»
6 Kɔ Lət owur dəkusuŋka nnɔ ŋayi mɔ, k'ɛŋgbət kumba tadarəŋ tɔn. 7 K'oloku ŋa: «Ala, Anapa, Ilɛtsɛnɛ nu ta nəyɔ pəlɛc pampɛ! 8 Ilɛtsɛnɛ nu! Iyɔ ayecəra mɛrəŋ atɔcərɛ arkun, ilɛtsɛnɛ nu ikɛrɛ nu ŋa nnɔ dabaŋka, nəyɔ ŋa mɛfaŋ monu. Mba ta nəyɔ acikəra em ntɛ o ntɛ, bawo kiyi kem kɔ ŋayinɛ dɛ!» 9 K'afum a Sodom ŋaloku kɔ: «Məbɔlɛ day! Məna wəcikəra məfaŋ kəbocər səna dəpɔ ndɛ səndekɔt mɔ, kɔ məntəwurɛnɛ ŋa-ɛ, tɔkɔ səndedeŋər məna mɔ tendecepər taŋan!» Kɔ ŋawɛn Lət pəpɔŋ kɔ ŋalətərnɛ kumba kəkɔ-ləsər ki. 10 Kɔ mɛlɛkɛ mmɛ mɛrəŋ mosumpər Lət, kɔ mɛmbɛrsɛ kɔ, kɔ mɛŋgbət kumba. 11 Afum akɔ ŋanayi dəkusuŋka mɔ, kɔ mɛlɛke məsɔŋ ŋa kətənəŋk, kəyɛfɛ wan fɛt haŋ wəbeki, kɔ tɛyamsɛ ŋa kənəŋk sɔ kumba.
12 Kɔ mɛlɛke ŋayif Lət: «An' ɔ məyɔ sɔ nnɔ fum-ɛ? Arkun aŋɛ məsɔŋ aran mɔ, awut am arkun kɔ aran, kɔ afum am fəp, akɔ məyɔ dare dandɛ mɔ fəp, məwurɛnɛ ŋa nnɔ dare dandɛ. 13 Kələsər kɔ sənder tofo tantɛ, bawo Kanu Kəpɔŋ fər kiriŋ, ntɛ aŋlokɛ afum a dare dandɛ mɔ, tɛmbɛk. Kanu Kəpɔŋ kəsom su kədeləsər dare dandɛ.» 14 Kɔ Lət ɔŋkɔ pəbəp arkun aŋɛ ŋananɛŋcɛ awut ɔn mɔ, k'oloku ŋa: «Nəkufɛ nəyɛfɛ dɛ! Bawo Kanu Kəpɔŋ kənderer kələsər dare dandɛ.» Mba, kɔ arkun akaŋɛ ŋaŋcɛm-cɛmənɛ a kəwoləs kɔ Lət ɛndɛ.
15 Pəndeyi dəsɔka dɛləpəs kɔ mɛlɛke ŋaloku Lət: «Mərokne məyɛfɛ dɛ, məlɛk wəran kam, kɔ awut am ayecəra aŋɛ ŋayi nnɔ mɔ, ta pəlɛc pedesɔtɔ ŋa kɔ dare dandɛ deŋciya mɔ.» 16 Mba Lət pəcwon, kɔ mɛlɛke ŋasumpər ŋa waca, nkɔn kɔ wəran kɔn kɔ awut ɔn ayecəra mɛrəŋ, kɔ mɛlɛke ŋawurɛnɛ ŋa dare disrɛ, bawo Kanu Kəpɔŋ kənafaŋ kəyac kɔ.
17 Ntɛ mɛlɛke ŋawurɛnɛ ŋa dare disrɛ mɔ, kɔ mɛlɛkɛ min moloku Lət: «Məyɛksɛ ntɛ tɔŋsɔŋɛ ta məfi mɔ! Ta məmɔmən tadarəŋ, ta məcəmbərəs tofo o tofo nnɔ aranta ŋaŋɛ! Məkɔ məndɛ məyacnɛ nde dətərɔ, ta mədefi.» 18 Kɔ Lət oloku ŋa: «Ala, wəbɛ kem! Təfətam kəyi. 19 Ilɛtsɛn' am! Wəcar kam ɔsətər əm kəŋaŋnɛ ntɛ məlas layidi dam nnɔ iyi mɔ, ntɛ məsak im kəyi doru mɔ, mba ifətam kəyɛksɛ ibəp tərɔ tatɔkɔ a məctorɛ pəlɛc, kɔ pəyi fɛ ti-ɛ ina sɔ, iŋfi. 20 Ilɛtsɛn' am məŋnəŋk dare dəkɔ, dələtərn' em k'iyɛksɛ ibɛrɛ di kɔ dɛfɛtɛ sɔ. Məc' em ikɔ indɛ iyacnɛ di, dɛfɛtɛ fɛ ba? Intam di kəbɛrɛ, təsɔŋ' em kəyi doru!» 21 Kɔ mɛlɛkɛ moloku kɔ: «Awa, kətola kam kankɛ disrɛ, ifələsər dare dadɔkɔ məŋle mɔ. 22 Awa, məroknɛ məkɔ, bawo ifətam kəyɔ təlɔm o təlɔm ta məntabɛrɛ di-ɛ.» Ti t' ɔsɔŋɛ ntɛ awenɛ dare dadɔkɔ Cohar * mɔ.
23 Dec dɛŋcpɛ, a kɔ Lət ɛmbɛrɛ Cohar. 24 Kɔ Kanu Kəpɔŋ kəntufər aka Sodom kɔ Komora kəyɛfɛ darenc, pərbələ kɔ nɛŋc, nyɛ Kanu Kəpɔŋ kəŋcsak mɔ. 25 Kɔ Kanu kələsər sədare fəp, kɔ aranta, kɔ afum kəbəp

* **19:22** Cohar = «pəfɛt»

ka yopoŋ dəntəf fəp. 26 Kɔ wəran ka Lət
ɔməmən tadarəŋ, k'ɛntəŋklɛ kəyɔnɛ tɛrəŋka
ta mɛr.
27 Kɔ Abraham ɛyɛfɛ bət-bət suy, k'ɔŋkɔ
nde tofo təkɔ ŋanacəmɛ kɔ Kanu Kəpɔŋ mɔ.
28 Kɔ Abraham ɔməmən kəca ka Sodom
kɔ Komora, k'ɔməmən sədare sa aranta
fəp, k'ɛnəŋk kinimɛ kəc-pɛ pəmɔ ntɛ kinimɛ
kəpɔŋ kənde kəc-pɛ daranta mɔ.
29 Ntɛ Kanu kəŋcləsər sədare sa aranta
ŋaŋɔkɔ mɔ, kɔ Kanu kəŋcɛm-cɛmnɛ Abra-
ham, kɔ kəyac Lət pəlɛc ntɛ kəŋcləsər sədare
nsɛ Lət ɛnandɛ pəyacnɛ mɔ.

Lət kɔ awut ɔn aran

30 Kɔ Lət ɛyɛfɛ Cohar k'awut ɔn aran
mɛrəŋ kəpɛ kəkɔ-ndɛ dətərɔ, bawo ɛnanesɛ
kəndɛ ka Cohar. K'ɔŋkɔ pəyi kumbuŋkum
† ka tərɔ kələma disrɛ. 31 Kɔ wan wəran
wəcɔkɔ-cɔkɔ wəka Lət oloku wələpəs: «Papa
kosu ɔyɔnɛ wətem, fum eyi fɛ dətəf nwɛ
endeder su mɔ, pəmɔ ntɛ mes mosu mokur
moloku ti mɔ. 32 Məder səsɔŋɛ kɔ kəmun
member ntɛ təŋsɔŋɛ pəfəntərər su, təŋsɔŋɛ
səsətɔnɛ kɔ yuruya mɔ.»
33 Kɔ ŋasɔŋɛ kɔ kəmun member pibi
papɔkɔ. Kɔ wan kɔn wəran wəcɔkɔ-cɔkɔ
ɔŋkɔ pəfəntərɛ kɔ kas. Mba Lət ɛnacərɛnɛ
fɛ kəbɛrɛ kɔn kɔ kəwur kɔn. 34 Dɔckɔsɔk
k'oloku wəfɛtəra kɔn: «Ifəntərɛna nnɔ pibi
kɔ papa. Pasɔŋɛ kɔ sɔ kəmun member nnɔ
pibi, ntɛ təŋsɔŋɛ məna sɔ nəkɔ nəfəntərɛ kɔ
nkɔn mɔ təsɔŋɛ pasətɔnɛ kɔ yuruya mɔ.»
35 Pəndesɔbiyɛ kɔ awut ɔn aran ŋasɔŋ kɔ sɔ
member. Pibi papɔkɔ kɔ wan kɔn wəran
wəfɛt wəkɔ ɔŋkɔ pəbɛrər papa kəŋan Lət, kɔ
ŋafəntərɛ. Kas kəŋan ɛnacərɛnɛ fɛ kəbɛrɛ kɔ
kəwur ka wəkakɔ sɔ.
36 Kɔ awut aran a Lət aŋɛ mɛrəŋ fəp
ŋambɛksɛ Lət kas kəŋan. 37 Kɔ wan wəran
wəka Lət wəcɔkɔ-cɔkɔ oŋkom wan wərkun,
k'ewe kɔ Mohabu.‡ Nkɔn ɔyɔnɛ papa ka
aMohabu, ŋayi doru haŋ məkɔ. 38 Kɔ wan
ka Lət wəran wəfɛt oŋkom wan wərkun,
k'ewe kɔ «Bɛn-Ammi.»§ Nkɔn ɔyɔnɛ papa
ka 'Amɔŋ ŋayi doru haŋ məkɔ.

20

Abraham kɔ Abimɛlɛk

1 Kɔ Abraham ɛyɛfɛ di kəkɔ ka atəf ŋa
Nɛkɛf. K'ɛndɛ Kadɛs kɔ Sur dacɔ, k'ɛyɛfɛ sɔ
k'eŋcepərɛnɛ tɛm Kerar. 2 Abraham oŋc-
loku afum aka di teta wəran kɔn Sara:
«Wəkirɛ kem ɔfɔ.» Kɔ Abimɛlɛk, wəbɛ
wəka Kerar, ɛmbaŋ Sara. 3 Awa, kɔ
Kanu kənder Abimɛlɛk dəmere ma pibi kɔ
kəloku kɔ: «Kəfi kɔ mənder teta wəran
wəkɔ məsumpər mɔ, bawo wəran wəlɔ ɔfɔ!»
4 Abimɛlɛk nwɛ ɛnatɔgbuŋɛnɛ wəran nwɛ
mɔ, k'eyif: «Kanu cəke cɔ pəyi-ɛ, kədif kɔ
mənder atəf ŋin ali ŋayɔnɛ afum alompu?
5 Nkɔn Abraham yati olok' im: ‹Wəkirɛ kem
ɔfɔ,› kɔ wəran yati nkɔn sɔ oloku: ‹Wɛŋc im
wərkun ɔfɔ?› Abəkəc ŋosoku ŋ' inayɔ, ali
pəlɛc iyɔ fɛ.» 6 Kɔ Kanu kəloku kɔ dəmere:
«Iŋcərɛ bel-bel ina sɔ, a abəkəc ŋosoku ŋɔ
mənayɔ ntɛ məcyɔ tantɛ mɔ. Ina yati in'
ɛyaməs am kədəktər im, ti t' inatɔwos' am
a məgbuŋɛnɛ kɔ. 7 Ndɛkəl, məluksɛ wəran
wəkawɛ wos. Bawo wədəŋk wəka Kanu
ɔ ɔyɔnɛ, endetolan' am məyi doru. Kɔ
məntɔluksɛ kɔ-ɛ, məcərɛ a kəfi kɔ mənder kɔ
ca yɔkɔ məyɔ mɔ fəp.»
8 Kɔ Abimɛlɛk ɛyɛfɛ bət-bət suy, k'ewe
acar ɔn fəp. K'ɔləmər ŋa mere maməkɔ fəp.
Kɔ kənesɛ kəpɔŋ kəsumpər afum akakɔ. 9 Kɔ
Abimɛlɛk ewe Abraham k'eyif kɔ: «Cəke cɔ
məyɔ su tantɛ-ɛ? Kɔ kiciya kəre k'iŋciy' am-
ɛ, ntɛ məsɔŋɛ su, ina k'atəf ŋem kəciya pəpɔŋ
mɔ? Məyɔ em məyɔ mmɛ pəntɔmar məyɔ
em mɔ.» 10 Kɔ Abimɛlɛk eyif Abraham:
«Cəke cɔ mənafaŋ ntɛ məyɔ tantɛ mɔ?» 11 Kɔ
Abraham oloku: «Inacɛm-cɛmnɛ a kənesɛ
Kanu kəyi fɛ nnɔ, a andedif im teta wəran
kem. 12 Ntɛ tendeŋərnɛ ti mɔ, kaŋce kɔ,
a wəkirɛ kem ɔfɔ. Kas kin kɔ səmpaŋnɛ,
səyerɛnɛ cɛrɛ. K'ender sɔ k'ɔyɔnɛ wəran
kem. 13 Ntɛ Kanu kəsɔŋ' em kəyɛfɛ kələ ka
papa wəkem mɔ, ti t' inaloku Sara: ‹Məlɛk'
em layidi kəca nkɛ o nkɛ səŋkɔ mɔ, mədekɔ
məcloku a wɛŋc əm wərkun iyɔnɛ.›»
14 Kɔ Abimɛlɛk ɛlɛk cir, ŋkesiya, cəna
kɔ acar arkun kɔ aran k'ɔsɔŋ Abraham
k'oluksɛ kɔ wəran kɔn Sara. 15 Kɔ Abimɛlɛk
oloku: «Atəf ŋem ŋɔ ŋaŋɛ nnɔ fər yam kiriŋ,
məndɛ nnɔ pəndebət əm mɔ.» 16 K'oloku
Sara: «Isɔŋ wɛŋc əm wərkun mɛŋcəmbəl ma
gbeti wul win, bəyɔn' am aca nnɔ afum ŋayi

† **19:30** Abi nde tərɔ kəroŋ ntɛ təŋsɔŋɛ ŋatam kəgbəpnɛ mɔ. = «wan ka afum em»
‡ **19:37** Mohabu = «wəka papa»
§ **19:38** Ben-Ammi

mə, kəmentər fə məŋcərɛ fɛ tələm o tələm tes tantɛ disrɛ.» 17 Kɔ Abraham ontola Kanu, kɔ Kanu kəntaməs Abimɛlɛk, wəran kən kɔ acar ɔn, kɔ ŋantam kəkom, 18 bawo Kanu Kəpɔŋ kənasumpər aka kələ ka Abimɛlɛk fəp dokombəra teta wəran ka Abraham, Sara.

21

Kəkom ka Isiyaka

1 Kɔ Kanu Kəpɔŋ kəmbaŋ Sara pəmɔ təkɔ kənaloku ti mə, kɔ Kanu kəlasɛ kɔ dim dɔkɔ kənasɔŋ kɔ mə. 2 Kɔ Sara ɛmbɛkəs, k'oŋkomɛ Abraham wan wərkun detem dɔn disrɛ, tɛm tatɔkɔ Kanu kənaboŋcər kɔ mə. 3 Kɔ Abraham ewe wan wərkun nwɛ Sara oŋkomɛ kɔ mə «Isiyaka.» 4 Kɔ Abraham ɛŋkəŋc Isiyaka wan kɔn wərkun nwɛ tataka ta camət-maas tɔn, pəmɔ təkɔ Kanu kənasom kɔ ti mɔ. 5 Abraham ɛnasɔtɔ meren 100, ntɛ aŋc-kom wan kɔn Isiyaka mɔ. 6 Kɔ Sara oloku: «Kanu kəsɔŋ' em kəselsər. Nwɛ o nwɛ ene kəkom kem Isiyaka mə, tɔŋyɔ kɔ mesel.» 7 K'endeŋər: «An' ɛnatam kəsɔŋɛ Abraham kəlaŋ a Sara endemɛsər awut-ɛ? Mba iŋkomɛ kɔ wan wərkun detem dɔn disrɛ.»

Abraham kəbɛləs kɔn Hakar kɔ Səmayila

8 Kɔ wan ɛmbɛk k'awurɛ kɔ mɛsɛ. Kɔ Abraham omboc kəsata kəpɔŋ dɔsɔk ndɛ awurɛ Isiyaka mɛsɛ mɔ. 9 Kɔ Sara ɛnəŋk wan wərkun, nwɛ wəran wəMisira Hakar ɛnakomɛ Abraham mɔ, pəc-sel. 10 Kɔ Sara oloku Abraham: «Məbɛləs wan wəran wəcar nwɛ kɔ wan kɔn wərkun. Bawo wan ka wəcar wəkawɛ ŋafɔdepaŋnɛ kɛ kɔ wan kem.» 11 Kɔ toloku tatɔkɔ tɛntɛlɛ Abraham bel-bel teta wan kɔn. 12 Mba kɔ Kanu kəloku Abraham: «Ta tɛtɛl' am teta wan kam wərkun kɔ kɛrɛ, wəcar kam. Məwosɛnɛ Sara ntɛ o ntɛ ɛŋfaŋər əm mɔ. Bawo nnɔ Isiyaka eyi mɔ, məndesɔtɔ yuruya nyɛ yendetɔmpər tewe tam mɔ. 13 Indeyɔnɛ sɔ wan ka wəcar kam atɔf. Bawo nkɔn sɔ yuruya yam y' ɔyɔnɛ.»

14 Kɔ Abraham ɛyɛfɛ bət-bət suy, k'ɛlɛk kəcom, k'ɛlas apampɛ domun k'ɔsɔŋ Hakar, k'ɛndəŋsər kɔ wan, k'ɛmbɛləs ŋa. Kɔ Hakar ɔŋkɔ pəyi Tɛgbɛrɛ ta Bɛrseba. 15 Ntɛ apampɛ ŋelip domun mɔ, kɔ Hakar ɛsak wan tɔtɔk dəntɔf. 16 K'ɛŋkafələr k'ɔŋkɔ pəndɛ kəsək pəc-cɔpəsnɛ: «Ifaŋ fɛ kəgbətənɛ wan kem pəc-fi.» K'ɔŋkɔ pəndɛ pəbələnɛ kɔ dobolu da kələm ka ambəŋcəran katin pətɛfərnɛ kɔ, pəc-bok. 17 Kɔ Kanu kəne wan dim, kɔ mɛlɛkɛ ma Kanu mewe Hakar darenc kɔ meyif kɔ: «Ak' ɔyɔ əm-ɛ Hakar? Ta mənesɛ! Bawo Kanu kəne wan kam dim nde eyi mɔ. 18 Məyɛfɛ məlɛk wan, məsumpər kɔ waca mɛrəŋ, bawo afum alarəm ŋ' indesɔŋ kɔ.» 19 Kɔ Kanu kəmepi Hakar fər k'ɛnəŋk kələmp. K'ɔŋkɔ pəlas apampɛ domun, k'ɔsɔŋ wan k'omun. 20 Kɔ Kanu kəmbum wan nwɛ ɛŋc-bɛk, pəyi dətɛgbɛrɛ mɔ, k'ende pəyɔnɛ wəpɛnɛ mbəŋcəran. 21 Kɔ Səmayila ɛmbɛk dəndo tɛgbɛrɛ ta Paran, kɔ kɛrɛ ɛntɛnɛ kɔ wəran wəMisira.

Abraham kəsek kən danapa kɔ Abimɛlɛk

22 Tɛm tatɔkɔ, Abimɛlɛk ŋasol kɔ Pikɔl, wəbɛ wəka asɔdar ɔn, k'ende pəloku Abraham: «Kanu kəsol am mes mmɛ məŋyɔ mɔ fəp. 23 Mədɛrəm' em oŋ ma nnɔ, məckornɛ Kanu a məfədetiŋkər im, məfədesɔtiŋkər awut em, məfɔtiŋkər awutsɔ em, kɔ məndetɔmpər em kɔ atɔf nŋɛ məyi mɔ abəkəc ŋosoku, pəmɔ layidi ndɛ intɔmpər' am mɔ.» 24 Kɔ Abraham oloku: «Indɛrəm am ti.» 25 Mba kɔ Abraham ɛnal Abimɛlɛk teta kələmp nkɛ acar a Abimɛlɛk ŋanabaŋɛ fənɔntər mɔ. 26 Kɔ Abimɛlɛk oloku: «Iŋcərɛ fɛ nwɛ ɛnayɔ tɔyɔ tatɔkɔ mɔ: Mənasɔŋɛ f' em ti kəcərɛ, məkɔ məndesɔŋ' em oŋ ti kəcərɛ.» 27 Kɔ Abraham ɛlɛk ŋkesiya, cir kɔ cəna, k'ɔsɔŋ yi Abimɛlɛk. Kɔ ŋaluksərnɛ kɔ ŋasek danapa mɛrəŋ maŋan. 28 Kɔ Abraham ɛŋcəmbər kəsək cir cəyecəra camət-mɛrəŋ ca yɔcəl yɔn. 29 Kɔ Abimɛlɛk eyif Abraham: «Cir camət-mɛrəŋ ca ake cɔ məŋcəmbər kəsək-ɛ?» 30 K'Abraham oloku Abimɛlɛk: «Məwosɛ kəbaŋ cir caŋcɛ təyɔnɛ kəmentər a in' ɛnakay kələmp kaŋkɛ.» 31 Ti tɔ awenɛ tofo tatɔkɔ «Bɛrseba», bawo dəndo kəfo kaŋkɔ kɔ ŋanadɛrəmɛnɛ. 32 Kɔ ŋantəŋnɛ kəsek danapa dəndo Bɛrseba. Kɔ tɛyɛfɛ dənda, Abimɛlɛk kɔ Pikɔl wəbɛ ka asɔdar ɔn ŋayɛfɛ, kɔ ŋalukus atɔf ŋa aPɛlɛsɛt. 33 Kɔ Abraham ɔmbɔf abet * Bɛrseba, k'oŋkornɛ Kanu Kəpɔŋ nkɛ kəntɔlip doru o doru mɔ. 34 K'Abraham enɕepərɛnɛ tɛm tobolu atɔf ŋa aPɛlɛsɛt.

* **21:33** kətɔk nkɛ kəwurɛnɛ «tumbunyi» mɔ.

22

Abraham owosɛ kəloŋnɛnɛ Kanu wan kən Isiyaka

1 Ntɛ mes mmɛ meŋcepər mɔ, kɔ Kanu
kəmbocər Abraham dəpɔ, kɔ kəwe kɔ:
«Abraham!» K'owosɛnɛ ki: «In' ɛwɛ!» 2 Kɔ
Kanu kəloku: «Məlɛk oŋ wan kam sona
Isiyaka, wəkakɔ məmbətər mɔ. Məkɔ atɔf
ŋa Moriya dəndo, məkɔ məloŋnɛn' em kɔ
kəloŋnɛ ka kəcɔf nde tərɔ mpɛ indekɔ-
mentər əm mɔ.»
3 Kɔ Abraham ɛyɛfɛ bət-bət suy k'ɛŋgbɛk
səfale sən kəbənda, k'ɛlɛkɛnɛ acar ən atɛmp
mɛrəŋ kɔ wan kən Isiyaka. Kɔ Abraham
ɛŋgbɛs tək nyɛ ɛnakɔcɔfɛ poloŋnɛ mɔ, k'ɛntas
nde kəfo kəŋkɔ Kanu kənamentər kɔ mɔ.
4 Tataka ta maas, kɔ Abraham eyekti kəro
k'ɛnəŋk kəfo kaŋkɔ pəbəlɛ. 5 K'oloku atɛmp
ɔn: «Nəyi nnɔ kɔ səfale. Isiyaka k'ina, kəpɛ
kɔ sənder nde kəroŋ kəkɔ-loŋnɛ Kanu. Kɔ
səlip-ɛ, səndebəp nu nnɔ.»
6 Kɔ Abraham ɛlɛk tək nyɛ anakɔcɔfɛ
poloŋnɛ mɔ, k'ɛsarəsər yi wan kən Isiyaka,
kɔ nkən ɛlɛk nɛŋc kɔ faka. Kɔ ŋasol mɛrəŋ
maŋan kəkɔ. 7 Kɔ Isiyaka ewe kas Abraham
k'eyif kɔ: «Papa!» Kɔ wəkakɔ owosɛ: «In'
ɛwɛ, wan kem!» Kɔ Isiyaka oloku: «Nɛŋc dɔ
dandɛ kɔ tək, mba deke teŋkesiya təkɔ aŋkɔ-
loŋnɛ Kanu pacɔf mɔ peyi-ɛ?» 8 Kɔ Abraham
oloku: «Wan kem, Kanu ki sərka kəŋkɔ-sɔtɔ
teŋkesiya ntɛ aŋkɔ-loŋnɛ pacɔf mɔ.»
Kɔ ŋasol mɛrəŋ maŋan sɔ kəkɔ. 9 Ntɛ
ŋambəp kəfo nkɛ Kanu kənamentər kɔ mɔ,
kɔ Abraham ɔlɔ dəkəloŋnɛ Kanu, k'omboc
tək. K'oŋkot wan kən Isiyaka, k'edeŋər kɔ
tək ya dəkəloŋnɛ kəroŋ. 10 Kɔ Abraham
ɛntɛŋc kəca k'ɛlɛk faka kəkɔ-fay wan kən
amera. 11 Kɔ mɛlɛkɛ ma Kanu Kəpɔŋ mewe
kɔ dareŋc. Kɔ moloku: «Abraham! Abra-
ham!» K'owosɛ: «In' ɛwɛ!» 12 Kɔ mɛlɛkɛ
moloku: «Ta mədeŋər wan kam kəca, ta
məyɔ kɔ tes o tes, bawo iŋcərɛ oŋ ndɛkəl
a məŋnesɛ Kanu, ntɛ məntɔfatɛn' em wan
kam mɔ, wan kam sona.»
13 Kɔ Abraham eyekti fər k'ɛnəŋknɛ
tadarəŋ aŋkesiya ŋorkun lɛn ya ŋi yɛpətsərnɛ
dɛrəntəm. Kɔ Abraham ɔŋkɔ pəlɛk aŋkesiya
nŋɛ k'ɛsəkpərɛ ŋi wan kən, k'oloŋnɛ ŋi Kanu
k'ɔŋcɔf, k'ɛsak wan kən. 14 Kɔ Abraham ɔsɔŋ
tofo tatəkɔ tewe ta «Kanu Kəpɔŋ Yire*.» Ti
tɔ aŋlokɛ məkɔ: «Nde tərɔ ta Kanu Kəpɔŋ
kəroŋ, endekɔ-sətɔ pɛmarsɛnɛ.»
15 Kɔ mɛlɛkɛ ma Kanu Kəpɔŋ məŋgbəkərɛ
sɔ kəwe Abraham dareŋc, 16 kɔ moloku:
«Toloku ta Kanu Kəpɔŋ indɛrəm' am ti,
ina sərka! ‹Bawo məyɔ tantɛ, məfatɛnɛ
f' em wan kam sona Isiyaka, 17 indelas
əm kəpocɛ pətət, indesɔŋɛ afum am ŋala
pəmɔ cɔs ca dareŋc kɔ asəŋc ŋa kəba kəsək.
Yuruya yam † yendetasərnɛ aterɛnɛ aŋan.
18 Afum a doru fəp ŋandesətɔ kəpocɛ pətət
teta yuruya yam, bawo məŋcəŋkəl dim
dem.›» 19 Kɔ Abraham oluksərnɛ nde
atɛmp ɔn ŋaŋc-kar kɔ mɔ, kɔ ŋayɛfɛ kɔ ŋasol
fəp faŋan kəkɔ Berseba, bawo Abraham
Berseba ɛnandɛ.
20 Ntɛ mes mamɔkɔ meŋcepər mɔ, k'ande
paloku Abraham ntɛ: Milka oŋkomɛ sɔ
wɛŋc Nahor awut arkun: 21 Huc wan kən
wəcɔkɔ-cɔkɔ, Bus wɛŋc wərkun, Kemuhɛl
papa ka Aram, 22 Kesed, Haso, Pildas, Yid-
laf kɔ Betuhɛl. 23 Kɔ Betuhɛl oŋkom Rebeka.
Awut arkun akaŋɛ camət-maas ŋɔ Milka
ɛnakomɛ Nahor, wɛŋc ka Abraham. 24 Kɔ
wəlak' ən Rehuma, nkən sɔ ɛnakomɛ kɔ
awut: Tebah, Kaham, Tahas, kɔ Mahaka.

23

Abraham kəwayɛ kən Sara kufu

1 Kəwon ka Sara doru kənasətɔ meren
127, meren mamɔkɔ mɔ Sara ɛnasətɔ doru.
2 Sara ɛnafi nde dare da Kiriyat-Harba,
ti tɔ tatəkɔ Hɛbərəŋ atɔf ŋa Kanahan. Kɔ
Abraham ender kətəŋnɛ kəwup ka Sara,
pəbok kɔ. 3 Kɔ Abraham ɛyɛfɛ pəsak
wəran kən wəfi, k'oloku aHewy moloku
mmɛ: 4 «Wəcikəra iyənɛ, wəcepərɛnɛ tɛm
nnɔ ndoronu, nəpoc em tofo towupɛnɛ
nnɔ ndoronu, intam kəwup wəran kem,
ibəlɛn' em kɔ.» 5 Kɔ aHewy ŋaloku Abra-
ham: 6 «Məcəŋkəl su, Wəbɛ! Fum wəpɔŋ
wəka Kanu məyɔnɛ su dacɔ. Məmɔmən
kəfo nkɛ kəmbət əm mɔ, məwup wəran kam
dəkəwupɛnɛ dosu dacɔ. Ali fum ɔfɔdefatɛnɛ
dəkəwupɛnɛ dɔn kəwup ka wəran kam.»
7 Kɔ Abraham ɛyɛfɛ k'ontontnɛnɛ afum a
dətɔf, aHewy fər kiriŋ. 8 Kɔ Abraham oloku
ŋa ntɛ: «Kɔ nəwosɛ a iwup wəran kem nnɔ

* **22:14** Kanu Kəpɔŋ-Yire = «Wəbɛ Kanu ɔsɔŋ pɛmarsɛnɛ.»

† **22:17** Yuruya yam = pəlay pa kəbənda ka dokom dam

ibəlɛn' em kɔ-ɛ, nəcəŋkəl im, nəluksɛ tɛfaŋ tem Hɛfəroŋ, wan ka Sohar. 9 A pəsak em kumbuŋkum * ka Makpela nkɛ kəyɔnɛ kɔn mɔ, nde dalɛ dəkusu. Pəwayər im di gbeti mbɛ bɛntam kəsɔtɔ di mɔ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ pəyɔnɛ di dəkəwupɛnɛ dem nəna dacɔ mɔ.»

10 Hɛfəroŋ ɛnandɛ aHewy dacɔ. Kɔ Hɛfəroŋ wəHewy oloku Abraham aHewy fər kiriŋ kɔ aŋɛ ŋaŋc-bɛrɛ dare daŋan dəkusuŋka mɔ: 11 «Ala, wəbɛ kem. Məcəŋkəl im! Isɔŋ əm dalɛ, k'isɔŋ əm sɔ kumbuŋkum kəŋkɔ kəyi di mɔ. Isɔŋ əm ki, fər ya awut a atɔf ŋem kiriŋ. Məwup di wəran kam.» 12 Kɔ Abraham ontontnɛnɛ afum aka dətɔf. 13 K'oloku ntɛ Hɛfəroŋ, fər ya afum a dətɔf kiriŋ: «Məna sɔ məkafəlɛ məcəŋkəl im! Iŋsɔŋ kəway ka dalɛ! Məwosɛn' em ti, a idewup di wəran kem.» 14 Kɔ Hɛfəroŋ oloku Abraham: 15 «Wəbɛ kem, məcəŋkəl im! Antɔf ŋa gbeti mɛŋcəmbəl 400, ake babəkɔ bəyɔnɛ ina kɔ məna dacɔ-ɛ? Məwup di wəran kam!»

16 Ntɛ Abraham ene moloku ma Hɛfəroŋ mɔ, k'ɔsɔŋ kɔ gbeti mbɛ ɛnaboŋc mɔ, gbeti mɛŋcəmbəl 400, fər ya aHewy kiriŋ. Gbeti mɛŋcəmbəl 400 babəkɔ, bɛnayɔnɛ hakɛ ŋa kəway ka antɔf ŋaŋɔkɔ tɛm tatɔkɔ nnɔ acaməs ŋayi mɔ. 17 Kɔ təyɔnɛ oŋ dalɛ da Hɛfəroŋ ndɛ deyi Makpela, pətɛfərɛnɛ di kɔ Mamre mɔ, kəyɛfɛ dalɛ kəkɔ kumbuŋkum haŋ tək nyɛ yɛnacəmɛ dəkələŋcər mɔ fəp, 18 kɔ yɔyɔnɛ oŋ ya Abraham fər ya aHewy kiriŋ kɔ akɔ ŋaŋc-bɛrɛ dare dadəkɔ dəkusuŋka mɔ. 19 Ntɛ teŋcepər mɔ, kɔ Abraham owup wəran kɔn Sara nde kumbuŋkum ka dalɛ da Makpela, nde pəntɛfərɛnɛ kɔ Mamre mɔ, ti tɔ tatɔkɔ Ebərɔŋ atɔf ŋa Kanahan. 20 Dalɛ kɔ kumbuŋkum nkɛ kənayi di mɔ, kɔ pəyɔnɛ di oŋ dəkəwupɛnɛ da Abraham ndɛ ɛnaway fər ya aHewy kiriŋ mɔ.

24

Kənɛŋcɛnɛ ka Isiyaka kɔ Rebeka

1 Abraham ɛnasikər, meren mən mɛnabəlɛ kətɛŋc, Kanu Kəpɔŋ kənapocɛ kɔ pətət fəp. 2 Kɔ Abraham oloku wəcar kɔn nwɛ ɛnananŋkanɛ kəwon nnɔ ndərən mɔ, nwɛ oŋclompəsɛ kɔ ca yɔn mɔ: «Mədeŋ kəca kam alənk ŋem tantɔf, 3 Indesɔŋ' am kədɛrəm Kanu Kəpɔŋ, Kanu nkɛ kəyi dareŋc kɔ dəntɔf mɔ, ta məlɛkɛ wan kem wəran wəKanahan, afum akaŋɛ indɛ dacɔ mɔ. 4 Mba məde məkɔ atɔf ŋem nde dəŋkom dem, məlɛkɛ di wan kem Isiyaka wəran.» 5 Kɔ wəcar kɔn oloku kɔ: «Tələma ta wəran ɔŋkɔ-wosɛ kəcɛps' em darəŋ kəder ka nnɔ-ɛ, tɛm tatɔkɔ iluksɛ wan kam atɔf nŋɛ məyɛfɛ mɔ ba?» 6 Kɔ Abraham oloku: «Ta məluksɛ wan kem dəndo de! 7 Kanu Kəpɔŋ nkɛ kəyi dareŋc mɔ, nkɛ kəsɔŋ' em kəsak afum em kɔ dəŋkom dem mɔ, nkɛ kəlok-lokər im a kədɛrəm' em kəsɔŋ ka atɔf ŋaŋɛ afum em mɔ, nkɔn sərka endesom mɛlɛkɛ mɛcəm' am fər kiriŋ, dəndo məndekɔ-lɛkɛ wan kem wəran mɔ. 8 Kɔ wəran ɔntɔkɔwosɛ kəcəm' am darəŋ-ɛ, iŋaŋnɛn' am kədɛrəm nkɛ isɔŋ' am kədɛrəm mɔ. Mba ta məluksɛ wan kem dəndo de!» 9 Kɔ wəcar endeŋ kəca wəbɛ kɔn Abraham alənk tantɔf, k'ɛndɛrəmɛ kɔ teta moloku mamɔkɔ. 10 Kɔ wəcar ɛlɛk yɔkɔmɛ wəco yɔkɔmɛ ya wəbɛ kɔn dacɔ, k'ɔŋkɔ. Tɛnatəŋnɛ pətəmpər mes ma daka da wəbɛ kɔn. 11 Ntɛ ɛmbɛrɛ Mesopotami nde dare da Nahor mɔ, k'ɛŋcəp yɔkɔmɛ suwu dare kəsək ta ɔmbɔlɛ kələmp ka domun-ɛ, dec dərəfɔy tɛm tɔkɔ aran ŋaŋwur kəkɔ-kɛt domun mɔ. 12 K'ontola: «Məna Kanu Kəpɔŋ, Kanu ka wəbɛ kem Abraham, məmar im kənəŋk ka paka mpɛ intɛn mɔ, ilɛtsɛn' am. Kɔ məyɔ ti-ɛ, məlasɛ wəbɛ kem Abraham layidi dəkɔ mənasɔŋ kɔ mɔ. 13 In' ɛwɛ iŋcəmɛ nnɔ kələmp kəsək mɔ, k'ayecəra a afum a dare ŋawur kədekɛt domun-ɛ. 14 Pəyɔnɛ fɔ wəyecəra nwɛ indeloku fɔ: ‹Ilɛtsɛn' am məti təbəl tam imun,› a wəkayi pəlok' im: ‹Məmun, isɔŋ sɔ yɔkɔmɛ yam yomun,› pəyɔnɛ a wəkakɔ məmpocɛ wəcar kam Isiyaka! Tɛm tatɔkɔ indecərɛ a məlasɛ wəbɛ kem Abraham layidi dəkɔ mənasɔŋ kɔ mɔ.» 15 Ɛnalip fɛ moloku, kɔ Rebeka wan ka Betuhɛl, wan-sɔ ka Milka kɔ Nahor wɛŋc ka Abraham oŋwur pəgbaŋnɛ təbəl tən. 16 Wəyecəra wətət teyi ɛnayi, ta ɛntacərɛ wərkun-ɛ, ali wərkun wəkin ɛnacərɛ fɛ kɔ dɛran. K'ontor dəkələmp k'ɛlas təbəl tən k'ɛmpɛ. 17 Kɔ wəcar ɛyɛksɛ kəkɔ-faynɛ kɔ, k'oloku kɔ: «Məpoc em domun depic da təbəl tam, ilɛtsɛn' am.» 18 Kɔ Rebeka oloku:

* **23:9** Bi yɔkɔ yeyi nde mərə dəntɔf, nde ŋaŋcwupɛnɛ cəkɔ-cəkɔ mɔ.

«Məmun, wəbɛ kem!» K'ɛmbɛlkər kətinɛ
kɔ təbəl tən, k'ɔsɔŋ kɔ domun, k'omun.
19 Ntɛ elip kəsɔŋ wəcar ka Abraham k'omun
mɔ, k'oloku kɔ sɔ: «Indekɛtɛ yɔkɔmɛ yam
domun yi sɔ yomun haŋ pətəŋnɛ yi.»
20 K'ɛmbɛlkər kəneŋkəli domun dɛləpəs
dəkəsamp, k'ɛyɛksɛ sɔ kəkɔ-kɛt domun
dɔləma dəkələmp, k'ɛŋkɛtɛ yɔkɔmɛ fəp
domun. 21 Kɔ wəcar ka Abraham eyifnɛ
teta wəyecəra nwɛ dɛbəkəc, kɔ pəyɔnɛ fɔ
Kanu Kəpɔŋ kəyi kəlompsɛ kɔ pɔkɔt pɔn-ɛ.

22 Ntɛ yɔkɔmɛ yelip kəmun mɔ, kɔ wərkun
nwɛ ɛlɛk kurundɛ ka kɛma ka tɛŋcəmbəl
dacɔ,* kɔ cəsora ca dəkəca mɛrəŋ ca kɛma
ka mɛŋcəmbəl wəco,† kəsora kin o kin
k'ɔsɔŋ Rebeka. 23 Kɔ wərkun nwɛ eyif Re-
beka: «An' okom əm-ɛ wəyecəra? Məlok'
im ti ilɛtsɛn' am. Səntam kəsɔtɔ kəfo
dəkəcepərɛnɛ pibi, nde kələ ka papa kam?»
24 Kɔ Rebeka oloku: «Wan ka Betuhɛl
iyɔnɛ, nwɛ Milka ɛnakomɛ Nahor mɔ.»
25 K'endeŋər: «Mɛmpəlɛ kɔ yika yɛlarəm
yeyi nnɔ ndorosu kɔ tofo tecepərɛnɛ pibi
teyi sɔ di.» 26 Kɔ wərkun nwɛ ontontnɛnɛ
Kanu Kəpɔŋ nkɛ, 27 pəcloku: «Iŋkorkor əm
məna Kanu Kəpɔŋ nkɛ, Kanu ka wəbɛ kem
Abraham. Məna nwɛ məntəsak kəlas layidi
ndɛ mənasɔŋ kɔ mɔ, məcyɔnɛ wəbɛ kem
mɛfaŋ mən fəp mɔ! Kanu Kəpɔŋ məsol'
em kɔ məŋkɛr' em haŋ nnɔ kələ ka awɛŋc
a wəbɛ kem Abraham.» 28 Kɔ wəyecəra
ɛyɛksɛ k'ɔŋkɔ pələmər mes mamɔkɔ fəp
kɛrɛ nde ndərən. 29 Rebeka ɛnayɔ wɛŋc
wərkun pacwe kɔ Labaŋ. Kɔ wəkakɔ ɛyɛksɛ
kəkɔ-məmən wərkun nwɛ, nde dəkələmp.
30 Labaŋ ɛnanəŋkɛ Rebeka kurundɛ kɔ
cəsora dəwaca, k'ɛnanenɛ kɔ pəcloku: «Ti
tɔ wərkun wəkakɔ olok-lokər əm.» Kɔ wɛŋc
wərkun wəka Rebeka ender nda wərkun
nwɛ, ɛnayi kələmp kəsək kɔ yɔkɔmɛ yɔn
mɔ. 31 Kɔ Labaŋ oloku: «Məder məna nwɛ
Kanu kəmpocɛ mɔ! Ta ake tɔ məndeyinɛ
dabaŋka-ɛ? Ifɛŋ dəkələ k'ilompsɛ yɔkɔmɛ
yam tofo.» 32 Kɔ wərkun nwɛ ɛmbɛrɛ dəkələ.
Kɔ Labaŋ ontorɛ yɛsarɛ ya yɔkɔmɛ, k'ɔsɔŋ
yi yika kɔ mɛmpəlɛ. K'ɔsɔŋ wərkun nwɛ
kɔ afum aŋɛ ɛnasolɛ mɔ domun debikɛnɛ
wɛcək. 33 Kɔ tɛyɛfɛ dənda k'aŋcəmbərɛ kɔ
yeri. Mba k'oloku: «Ifədi kərɛsna paka,
mɛnɛ iloku toloku ntɛ inder kəloku mɔ.» Kɔ
Labaŋ oloku kɔ: «Məloku!»

34 K'oloku: «Awa. Wəcar ka Abraham
iyɔnɛ. 35 Bel-bel bɔ Kanu kəmpocɛ wəbɛ
kem pətət nwɛ ɔyɔnɛ fum wəlel mɔ. Kanu
kəmpocɛ kɔ yɔcəl yəpɔŋ kɔ yɛfɛt, gbeti kɔ
kɛma, acar arkun kɔ aran, yɔkɔmɛ kɔ səfale.
36 Sara wəran ka wəbɛ kem ende pəkomɛ
kɔ wan wərkun detembəra dən disrɛ. Wan
wərkun wəkakɔ, nkɔn wəbɛ kem ɔsɔŋ daka
dən fəp. 37 Wəbɛ kem Abraham ɔsɔŋ' em
kədɛrəm, kəc-loku: ‹Məfədetɛnɛ wan kem
wəran ayecəra a Kanahan dacɔ atəf nŋɛ
iyi mɔ, 38 mba məde məkɔ nde iyɛfɛ mɔ,
kor kosu disrɛ, mətɛnɛ di wan kem wəran.›
39 K'iloku wəbɛ kem: ‹Təlɔm ta wəran
ɔŋkɔ-wosɛ kəcɛps' em darəŋ kəder nnɔ-ɛ.›
40 Kɔ wəbɛ kem olok' im: ‹Kanu Kəpɔŋ
nkɛ iŋkɔt fər kiriŋ mɔ, kəndesom mɛlɛkɛ
mən mɛbaŋ əm pɔkɔt pam. Məlɛkɛ wan
kem wəran nde kusuŋka kosu, pəyɔnɛ sɔ
wəka kor kosu.› 41 Kɔ Abraham olok' im:
‹Indewur' am kədɛrəm kaŋkɛ imbɛrs' am
fɔ mədɛrəm mɔ, kɔ pəyi fɔ məŋkɔ nde kor
kosu a ta awos' am, kəsɔŋ ka wan wəran-
ɛ iŋŋaŋnɛn' am kədɛrəm kaŋkɛ.› 42 Ntɛ
imbəpna məkɔ nde dəkələmp mɔ, k'iloku:
‹Kanu Kəpɔŋ, Kanu ka wəbɛ kem Abraham,
kɔ məŋwosɛ kəlompəs em pɔkɔt-ɛ, 43 in'
ɔfɔ nwɛ iyi kələmp ka domun kəsək mɔ.›
Wəyecəra nwɛ endewur kədekɛt domun
mɔ, nwɛ indeloku: ‹Məpoc em domun
depic da təbəl tam imun,› 44 a wəkayi pəlok'
im: ‹Məbaŋ məmun məna sərka, indesɔkɛtɛ
yɔkɔmɛ yam!› Wəyecəra wəkakɔ pəyɔnɛ
nwɛ Kanu Kəpɔŋ kəŋcəmbərɛ wan ka wəbɛ
kem Abraham mɔ! 45 Ilipna fɛ ti kəlokunɛ
dɛbəkəc, kɔ Rebeka oŋwur pəgbaŋnɛ təbəl
dəkəbaŋca. K'ontor dəkələmp k'ɛŋkɛt
domun. K'iloku kɔ: ‹Ilɛtsɛn' am məpoc' em
imun.› 46 K'ɛmbɛlkər kətin' em təbəl tən
təkɔ ɛŋgbaŋnɛna mɔ, k'olok' im: ‹Məmun,
indepocɛ sɔ yɔkɔmɛ yam yomun.› K'imun,
k'ompocɛ sɔ yɔkɔmɛ yem kɔ yomun.
47 K'iyif kɔ: ‹An' okom əm-ɛ wəyecəra?›
K'olok' im: ‹Wan ka Betuhɛl iyɔnɛ, wan-sɔ
ka Nahor kɔ Milka.› K'imbɛr kɔ kurundɛ
dololəm kɔ cəsora dəwaca. 48 K'intontnɛnɛ
Kanu Kəpɔŋ, k'iyekyekəs ki, Kanu ka wəbɛ

* **24:22** Delel da kurundɛ ka kɛma kaŋkɔ dɛnayɔnɛ ‹grammes› camət-tin. † **24:22** Delel da kəsora kin dɛnayɔnɛ ‹grammes› tasar tin kɔ təlɔma.

kem Abraham, nkɛ kəsol' em kədelɛk wan ka wɛŋc idesɔŋ kɔ Isiyaka wan ka nkɔn Abraham mɔ. 49 Ndɛkəl oŋ kɔ pəyɔnɛ fɔ məwosɛ kəlasɛ wəbɛ kem Abraham pəsoku disrɛ, layidi ndɛ mənasɔŋ kɔ mɔ, məsɔŋ' em ti kəcərɛ, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, ikɔ kəca kəmeriya, kɔ pəyi fɛ ti-ɛ, kətɔt.»

50 Labaŋ kɔ Betuhɛl ŋaloku: «Tes tantɛ nda Kanu Kəpɔŋ tɛyɛfɛ, səfɔtam kəloku ti tɔlɔm o tɔlɔm. 51 Rebeka ɔfɔ wəkawɛ fɔr yam kiriŋ, məlɛk kɔ nəkɔ. Pəkɔ pəyɔnɛ wəran ka wan ka wəbɛ kam pəmɔ tɔkɔ Kanu Kəpɔŋ kəloku ti mɔ.»

52 Ntɛ wəcar ka Abraham ene moloku maməkɔ mɔ, k'ontontnɛnɛ Kanu Kəpɔŋ dəntɔf. 53 Kɔ wəcar k'Abraham owurɛ ca ya gbeti, ca ya kɛma, kɔ yamos k'ɔsɔŋ yi Rebeka, k'ompocɛ sɔ Labaŋ wɛŋc wərkun wəka Rebeka kɔ kɛrɛ kəŋan pəlarəm. 54 Ntɛ mes maməkɔ melip mɔ, wərkun nwɛ kɔ asol ɔn, kɔ ŋandi yeri kɔ ŋamun, kɔ ŋaŋcepərɛnɛ pibi. Dec dendesɔk, ntɛ ŋayɛfɛ mɔ, kɔ wəcar nwɛ oloku: «Nəsak im iluksərnɛ nda wəbɛ kem.» 55 Kɔ Labaŋ ŋaloku kɔ kɛrɛ: «Wan wəran pəyi nnɔ kərɛsna mata wəco kɔ səna. Kɔ teŋcepər-ɛ, məntam kəkɔ.» 56 Kɔ wərkun nwɛ oloku ŋa: «Ta nəsɔŋ' em kəwon ka nnɔ, bawo Kanu Kəpɔŋ kəlompəs em pəkɔt. Nəsak im ilukus ndena wəbɛ kem.» 57 Kɔ Labaŋ ŋaloku kɔ kɛrɛ: «Səwe wan wəran, səyif kɔ tɔkɔ ɛfaŋ mɔ.» 58 Kɔ ŋawe Rebeka kɔ ŋayif kɔ: «Məfaŋ kəkɔ kɔ wərkun nwɛ ba?» Kɔ Rebeka owosɛ: «Ɛy.»

59 Labaŋ kɔ kɛrɛ ŋasak Rebeka kɔ wəran nwɛ ɛnabaŋ kɔ mɔ, wəcar ka Abraham kɔ asol ɔn kɔ ŋaŋkɔ. 60 Kɔ ŋantolanɛ Rebeka kɔ ŋaloku kɔ:

«Məna wəkirɛ kosu, məyɔnɛ wəka afum alarəm!
Məyɔnɛ fum nwɛ awut-sɔ ɔn ŋandetam aterɛnɛ am mɔ!»

61 Kɔ Rebeka ɛyɛfɛ kɔ acar ɔn ayecəra k'ɛmpɛsɛ yɔkɔmɛ kəroŋ, k'ɛŋcəmɛ wərkun nwɛ darəŋ. Kɔ wəcar ka Abraham ɛlɛk Rebeka kɔ ŋaŋkɔ.

62 Tɛtəŋnɛ Isiyaka pəlukus kəyɛfɛ ka kələmp ka Lahay-Roy, pandɛ nde atɔf ŋa Nɛkɛf. 63 Dəfɔy dələma kɔ Isiyaka ɔŋkɔ dəŋkɔtəs dəkulum, endeyekti fɔr k'ɛnəŋk yɔkɔmɛ yec-der. 64 Rebeka endeyekti sɔ fɔr k'ɛnəŋk Isiyaka, k'ontor yɔkɔmɛ kəroŋ. 65 K'eyif wəcar ka Abraham: «Wərkun wəre ɔfɔ wəkawɛ nnɔ dəkulum nwɛ ender kəfaynɛ su mɔ?» 66 Kɔ wəcar oloku kɔ: «Wəbɛ kem ɔfɔ.» K'ɛlɛk kəloto kɔn k'ɛŋgbalərnɛ. Kɔ wəcar ka Abraham ɔlɔmər Isiyaka mes məkɔ ɛnacepərɛnɛ mɔ fəp. 67 Kɔ Isiyaka eŋkekərɛ Rebeka abal ŋa kɛrɛ Sara disrɛ. K'ɛlɛk Rebeka k'ɔyɔnɛ wəran kɔn, k'ɔmbətər kɔ. Ti t' ɛnasɔŋɛ Isiyaka pəwak kəpəl-pələs defi da kɛrɛ.

25

Defi da Abraham: Mewe ma yuruya yɔn nyɛ wəran kɔn Ketura ɛnakomɛ kɔ mɔ

1 Kɔ Abraham ɛlɛk sɔ wəran wələma, pacwe kɔ Ketura. 2 Kɔ Ketura oŋkomɛ kɔ awut arkun: Simraŋ, Yɔksaŋ, Mediyaŋ, Madiyaŋ, Yisbak, kɔ Suwah. 3 Kɔ Yɔksaŋ oŋkom Saba kɔ Dedaŋ. Awut arkun a Dedaŋ ŋanayɔnɛ afum a tɔf maas: 'Asuri, aLetusi kɔ aLeyumi. 4 Awut a Madiyaŋ ŋanayɔnɛ Hefah, Hefer, Henok, Abidah, kɔ Ɛldaha. Akaŋɛ ŋanayɔnɛ awut a Ketura.

5 Abraham ɛnasɔŋ daka dɔn fəp Isiyaka. 6 Awut a alak' ɔn, k'ompocɛ ŋa, pəsərəyi doru, k'eŋkekərɛ ŋa poŋ pəbəlɛnɛ ŋa wan kɔn Isiyaka, atɔf nŋɛ ŋeyi ntende kəca nkɛ dec dɛmpɛ mɔ. 7 Kəwon ka Abraham doru kənasətə meren 175. 8 Kɔ Abraham ontorɛ kifir, k'efi ntɛ eŋcepərɛnɛ detem dobotu mɔ, pəbɛk, pənɛmbərɛ mataka ma doru, k'ɔnɔŋkəl atem ɔn aŋɛ ŋanafi mɔ. 9 Isiyaka kɔ Səmayila awut a Abraham, ŋawup kɔ nde dəkəwupɛnɛ da Makpela, nde dalɛ da Hɛfəroŋ wan ka Sohar wəHewy, pətɛfərɛnɛ di kɔ Mamre. 10 Dalɛ dɛnayi ndɛ Abraham ɛnaway nnɔ aHewy ŋayi mɔ. Difɔ anawup Abraham kɔ wəran kɔn Sara. 11 Ntɛ defi da Abraham deŋcepər mɔ, kɔ Kanu kəmpocɛ wan kɔn Isiyaka nwɛ ɛnandɛ nde kələmp ka Lahay-Roy kəsək mɔ.

12 Awut a Səmayila ŋɔ akaŋɛ, Səmayila wan k'Abraham, nwɛ wan wəran wəMisira Akar wəcar ka Sara ɛnakomɛ Abraham mɔ. 13 Mewe ma awut a Səmayila mɛmɛ, tɔkɔ ŋanabɛkɛnɛ mɔ: Nebayɔt (coco ca Səmayila), Kedar, Adbɛl, Mibsam, 14 Misma, Dumah, Masa, 15 Hadad, Tema, Yetur, Nafis, kɔ Kedma. Awut a Səmayila ŋɔ akakɔ. 16 Mewe maŋan mɔ maməkɔ tɛndɛ taŋan cəgbo cəgbo. Abɛ wəco kɔ mɛrəŋ ŋanayi

ŋa kiriŋ dɛlay daŋan. 17 Kəyi ka Səmayila doru kənawon meren 137. K'ontorɛ kifir, k'efi, k'ənəŋkəl atem ən akɔ ŋanafi mɔ. 18 Afum a Səmayila ŋayi kəyɛfɛ ka Hawila haŋ Sur nsɛ səntɛfərnɛ Misira mɔ, kəkɔ ka kəca ka Asiri. Yuruya ya Səmayila ŋanandɛ ŋatɛfərnɛ awɛŋc aŋa fəp.

Tecepərɛnɛ ta Yakuba

25:19-36:43

Esay kɔ Yakuba

19 Afum a Isiyaka ŋ' aŋɛ, wan ka Abraham. Abraham okom Isiyaka. 20 Isiyaka ɛnasɔtɔ meren 40 a k'endenɛŋcɛ Rebeka, wan wəran wəka Betuhɛl wəka Aram wəka Padaŋ-Aram, wəkirɛ ka Labaŋ wəka Aram. 21 Kɔ Isiyaka ontola Kanu Kəpɔŋ teta wəran kɔn, bawo ɛnakom fɛ wan. Kɔ Kanu Kəpɔŋ kəne kətola kɔn. Kɔ wəran kɔn Rebeka ɛmbɛkəs. 22 Kɔ awut ŋayɛfərɛnɛ kɔ kor disrɛ, kɔ Rebeka eyifnɛ: «Ak' ender im tantɛ-ɛ?» K'ənŋkɔ pəkornɛ Kanu Kəpɔŋ. 23 Kɔ Kanu kəloku kɔ: «Afum a tɔf mɛrəŋ ŋay' əm dəkor, afum mɛrəŋ akakɔ ŋandegbɛyɛnɛ kəwur əm dəkor. Afum a wəkin nwɛ ŋandetasərnɛ aka wəka mɛrəŋ. Wəbeki endeyi wəfɛt wəkɔ dəntɔf.» 24 Dəŋkom dɔn k'anəŋk fɔ cəberi cəyi kɔ dəkor. 25 Dəŋkom dɔn, kɔ wəcɔkɔ-cɔkɔ wəder ɛla cəfon ceyim dəris pəmɔ wɛsɛm, k'awe kɔ Esay. 26 Kɔ teŋcepər, kɔ wəka mɛrəŋ ender pəsumpər atek ŋa wəcɔkɔ-cɔkɔ. K'awe wəkakɔ Yakuba. Isiyaka pəsɔtɔ tɛm tatɔkɔ oŋ meren 60 a k'andekomɛ kɔ awut akaŋɛ. 27 Kɔ awut arkun aŋɛ ŋambɛk. Kɔ Esay ende pəyɔnɛ wəpɛn wətɔt, wəbɔtər kəyɛksɛ-yɛksɛ dəkulum kətɛn ka sɛm yɛpɛn, kɔ Yakuba nkɔn ɔyɔnɛ wəyi wəka dare, wətɔsimsɛ dis pəbɔtər kəndɛ d'abal. 28 Isiyaka ɛnabɔtər Esay bawo ɛnabɔtər sɛm nyɛ Esay ɛŋc-pɛn mɔ. Rebeka nkɔn pəbɔtər Yakuba. 29 Dəsɔk dələma kɔ Yakuba oŋcoŋər mɛŋc, kɔ Esay ender pəyɛfɛ dəkulum dis dələl kɔ. 30 Kɔ Esay oloku Yakuba: «Məpoc' em, ilɛtsɛn' am idi pəyim pam papɔkɔ bawo dis dələl im.» Ti tɔ asɔŋɛ Esay tewe ta «Edɔm*». 31 Kɔ Yakuba oloku Esay: «Məwayər im mɔkɔ dəkəcəmɛ da debeki dam.» 32 Kɔ Esay oloku kɔ: «In' ɛwɛ ic-fi, ake dəkəcəmɛ da debeki dadɔkɔ dendeyɔ em-ɛ?» 33 Kɔ Yakuba oloku: «Mədɛrəm' em kərɛsna.» Kɔ Esay ɛndɛrəmɛ Yakuba k'ɛwayər kɔ dəkəcəmɛ da debeki dɔn. 34 Kɔ Yakuba ompocɛ Esay kəcom, kɔ mɛŋc maməkɔ. Kɔ Esay endi yeri yayɔkɔ, k'omun, k'ɛyɛfɛ k'ɔŋkɔ. Tatɔkɔ tɔ Esay ɛnagbal dəkəcəmɛ da debeki dɔn.

26

Isiyaka kɔ Abimɛlɛk

1 Kɔ dor dende deyi dɔtɔf, ndɛ dɛnaciyanɛ kɔ dor dɔcɔkɔ-cɔkɔ dɔkɔ dɛnayi di tɛm ta Abraham mɔ. Kɔ Isiyaka ɔŋkɔ nda Abimɛlɛk, wəbɛ ka aPɛlɛsɛt nde Kerar. 2 Kɔ Kanu Kəpɔŋ kəwurər Isiyaka, kɔ kəloku kɔ: «Ta mətor Misira, məyi atɔf nŋɛ indeboŋcər əm mɔ. 3 Məndɛ atɔf ŋaŋɛ. Isol' am, indepoc' am pətɔt, bawo məna kɔ yuruya yam * ŋ' indesɔŋ antɔf ŋaŋɛ fəp. Iŋlas tɛm tatɔkɔ dim ndɛ inasɔŋ papa kam Abraham mɔ. 4 Indeyɔ yuruya yam yɛla pəmɔ cɔs ca dareŋc. Indesɔŋ yuruya yam tɔf yayɛ fəp. Afum a doru fəp ŋade kəctɛn kətola nnɔ yuruya yam yeyi mɔ. 5 Abraham ɛnacəŋkəl dim dem, pəcəmɛ dɔpɔ dem darəŋ, pəsumpər moloku mem, pəleləs mɛfaŋ mem kɔ sariyɛ sem.»

6 Kɔ Isiyaka ɛndɛ Kerar. 7 Ntɛ afum a tofo tatɔkɔ ŋaŋcyifət teta wəran kɔn mɔ, pəcloku ŋa: «Wəkirɛ kem ɔfɔ.» Pəc-nesɛ kəloku fɔ wəran kɔn ɔfɔ, ta afum a tofo tatɔkɔ ŋadif kɔ, bawo Rebeka ɛnatesɛ. 8 Ntɛ kiyi kɔn kəŋc-won di mɔ, kɔ tosurɛnɛ Abimɛlɛk wəbɛ ka aPɛlɛsɛt pəwurɛ kəro dəwundər pəc-məmən, k'ɛnəŋk Isiyaka pəc-cɛcɛnɛ kɔ wəran kɔn Rebeka. 9 Kɔ Abimɛlɛk ewe Isiyaka k'eyif kɔ: «Wəran kam ɔyɔnɛ wəran nwɛ! Ake 'sɔŋɛ ntɛ məloku su a wəkirɛ kam ɔfɔ mɔ?» Kɔ Isiyaka oloku kɔ: «Iloku ti kənesɛ disrɛ ta idefinɛ tetɔn.» 10 Kɔ Abimɛlɛk oloku kɔ: «Cəke məyɔ su tantɛ? Pəpic pɛcəmɛ wələma su dacɔ ŋafəntərɛ kɔ wəran kam, kɔ mən' ɔsɔŋɛ su ti kəciya.» 11 Kɔ Abimɛlɛk ɔsɔŋ dim dadɔkɔ afum ən fəp, ntɛ: «Məna nwɛ məŋgbuŋɛnɛ wərkun nwɛ kɔ wəran kɔn mɔ, andeŋər əm sariyɛ sa defi.»

* **25:30** «Edɔm» ti tɔ tatɔkɔ «pəyim» * **26:3** dɛlay dam

12 Kɔ Isiyaka ɔmbɔf kəren kaŋkɔ dɔtɔf
k'ɛntɛl 100 ta tɔkɔ ɛnabɔf mɔ, bawo Kanu
Kəpɔŋ kənapocɛ kɔ pətɔt. 13 Kɔ wərkun
nwɛ ɔsɔtɔ daka, k'ɛmbɛrɛnɛ kəsɔtɔ daka
haŋ k'ɛnaŋkanɛ kəyɔnɛ wəka daka wəpɔŋ.
14 Isiyaka ɛnayɔ yɔcɔl yɛlarəm: Cəna, cir,
ŋkesiya, kɔ acar alarəm, tɔsɔŋɛ aPɛlɛsɛt
ŋayɔnɛ kɔ kəraca.

Isiyaka kəcaŋ kɔn danapa kɔ Abimɛlɛk

15 Cələmp ncɛ acar a kas Abraham
ŋanakay kiyi kɔn doru mɔ, kɔ aPɛlɛsɛt
ŋamɔntən ci, kɔ ŋalas ci kəbof. 16 Kɔ
Abimɛlɛk oloku Isiyaka: «Məyɛfɛ ndorosu
məkɔ bawo məmbɛk su fənɔntər.» 17 Kɔ
Isiyaka ɛyɛfɛ di, k'ɔŋkɔ pəyi nde mərɔ dacɔ
nde Kerar, nde ɛnandɛ cɔkɔ-cɔkɔ mɔ. 18 Kɔ
Isiyaka ɔŋgbɔkərɛ sɔ kəkay cələmp ncɛ
anakay tɛm ta kas Abraham, a kɔ aPɛlɛsɛt
ŋamɔntən ci kəcepər ka defi da Abraham
mɔ. K'ewe sɔ ci mewe məkɔ kas ɛnawe ci
mɔ. 19 Kɔ acar a Isiyaka ŋaŋkay sɔ kələmp
kələma, dəndo mərɔ dacɔ, kɔ ŋambəp ki
disrɛ domun dɔtɔt. 20 Akɛk a yɔcɔl ya dare
da Kerar ŋaŋcaŋ akɛk a yɔcɔl ya Isiyaka
kəcɔp, ŋac-simsɛ kələmp, kɔ ŋaloku: «Kələmp
kaŋkɛ kosu kɔ.» Kɔ Isiyaka ewe kələmp
kaŋkɔ Esɛk, bawo afum ŋanagbɛkələnɛ ta ki
kɔ nkɔn. 21 Kɔ acar a Isiyaka ŋaluksərnɛ sɔ
kəkay kələmp kələma nkɛ anagbɛkələnɛ sɔ
taka ki mɔ, k'ewe ki Sitna. 22 K'eliŋ saŋka
sɔn dəndo, k'ɔŋkɔ pəkay sɔ kələmp kələma
nkɛ anatɔgbɛkələnɛ ta ki mɔ, k'ewe ki
Rehobɔt, bawo, oŋcloku: Kanu Kəpɔŋ kəyac
su, kəsikəli su, kədesɔtɔ fənɔntər atɔf ŋaŋɛ.
23 Kɔ Isiyaka ɛmpɛrnɛ Bɛrseba. 24 Kɔ Kanu
Kəpɔŋ kəwurər kɔ pibi papɔkɔ, kɔ kəloku
kɔ: «In' ɔyɔnɛ Kanu ka papa kam Abraham.
Ta mənesɛ, bawo isol' am, indepoc' am
pətɔt, indeyɔ sɔ yuruya yam ŋala, teta wəcar
kem Abraham.» 25 Kɔ Isiyaka ɛŋcəmbər di
dəkəloŋnɛ k'okornɛ tewe ta Kanu Kəpɔŋ.
K'ɛŋcəmbər sɔ di abal, kɔ acar ɔn ŋaŋkay sɔ
di kələmp.

26 Kɔ Abimɛlɛk ɛyɛfɛ Kerar kəkɔ-nəŋk
nkɔn Isiyaka ŋasol kɔ Ahusat wanapa kɔn,
kɔ Pikɔl wəbɛ wəka asɔdar ɔn. 27 Kɔ Isiyaka
eyif ŋa: «Ta ake tɔ nənderɛnɛ nnɔ nderem-
ɛ, bawo nənter im, kɔ nəmbɛləs im nde
ndoronu?» 28 Kɔ ŋaloku kɔ: «Sənəŋk bel-
bel fɔ Kanu Kəpɔŋ kəsol am. Ti tɔ səlokɛ:
Fɔ padɛrəmɛnɛ, ti tɔ tatɔkɔ məna kɔ səna,
patəŋnɛ pacaŋəs danapa. 29 Ntɛ tendesɔŋɛ
ta məyɔ su ali pəlɛc pin, pəmɔ tɔkɔ sənatɔyɔ
əm pəlɛc, kɔ səyɔ əm pətɔt haŋ kɔ səsak
əm kɔ məŋkɔ pəforu disrɛ mɔ. Ndɛkəl oŋ
Kanu Kəpɔŋ kəmpoc' am.» 30 Kɔ Isiyaka
ombocɛ ŋa kəsata, kɔ ŋandi yeri kɔ ŋamun.
31 Kɔ ŋayɛfɛ bət-bət suy kɔ ŋandɛrəmɛnɛ. Kɔ
Isiyaka ɛsak ŋa kɔ ŋalukus kɔ ŋasak Isak
pəforu disrɛ.

32 Dɔsɔk din dadɔkɔ dɔ acar a Isiyaka
ŋander ŋaloku kɔ teta kələmp kəŋkɔ ŋanakay
mɔ, kɔ ŋaloku kɔ: «Səsɔtɔ domun.» 33 Kɔ
Isiyaka ewe kələmp kaŋkɔ Sibeya. Ti tɔsɔŋɛ
ntɛ aŋwenɛ dare dadɔkɔ Bɛrseba haŋ mɔkɔ
mɔ.

Esay kənɛncɛ kɔn

34 Esay kəsɔtɔ kɔn meren 40, k'ɛlɛk aran
aHewy, pac-we ŋa Sudit wan ka Beri kɔ
Basmat wan ka Elɔn. 35 Kɔ aran aHitara
akaŋɛ mɛrəŋ ŋawonəs Isiyaka kɔ Rebeka
dis.

27

Yakuba kəsɔtɔ kɔn kətolanɛ nkɛ pənamar Esay kəsɔtɔ mɔ

1 Isiyaka ɔŋc-yɔnɛ wətem, fɔr yɔc-lɔl kɔ
haŋ kɔ tɛləpsər kɔ kətɔnəŋk. K'ewe wan kɔn
wəcɔkɔ-cɔkɔ Esay, k'oloku kɔ: «Wan kem!»
Kɔ Esay owosɛ: «In' ɛwɛ!» 2 Kɔ Isiyaka
ɔŋgbɔkərɛ: «Iyɔnɛ wətem, iŋcərɛ fɛ dɔsɔk
dem defi. 3 Məlɛk oŋ yɛpɛnɛ yam, abom
ŋam kɔ ambəŋcəran, məkɔ dəkulum məkɔ
məpɛn' em wɛsɛm. 4 Məlompəs' em peri
pəmɔ tɔkɔ imbətər ti mɔ. Məkɛr' em pi, idi,
ntɛ tɔŋsɔŋɛ ina yati itolan' am pətɔt a ic-
fi mɔ.» 5 Rebeka pəc-cəŋkəl tɔkɔ Isiyaka
oŋc-loku wan kɔn Esay mɔ. Kɔ Esay ɔŋkɔ
dəkulum kəkɔ-pɛn wɛsɛm, pəkɛrɛ.

6 Kɔ Rebeka oloku wan kɔn Yakuba: «Ntɛ
t' ine. Papa kam pəcloku wɛŋc əm Esay:
7 ‹Məkɛr' em wɛsɛm. Məlompəs' em peri
mpɛ indedi, itolan' am pətɔt nde Kanu
Kəpɔŋ kəyi mɔ, a ic-fi.› 8 Ndɛkəl oŋ wan kem
məcəŋkəl dim dem, məyɔ tɔkɔ indelok əm
mɔ. 9 Məkɔ məlɛk' em nde yɔcɔl dacɔ, mir
mətɔt mɛrəŋ. Ilompsɛ papa kam peri pətɔt
pəmɔ tɔkɔ ɔmbətər pi mɔ. 10 Məndekenɛ
papa kam peri papɔkɔ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ pətolan'
am pətɔt a pəc-fi mɔ.» 11 Kɔ Yakuba oloku

kɛrɛ Rebeka: «Ɛy, mba wɛŋc im Esay ɛla cəfon dəris, k'ina iyɔ fɛ ci. 12 Təlɔma papa wəkem pəkɔ-wakəs im dis, endecər' em kətəlomp təsɔŋ' em kəsətɔ pəlɛc ta isətɔ pətət-ɛ.» 13 Kɔ kɛrɛ oloku kɔ: «Təyɔnɛ fɔ pəlɛc papɔkɔ peder im! Məcəŋkəl gbəcərəm dim dem. Məkɔ məkɛr' em mir.» 14 Kɔ Yakuba ɔŋkɔ pəlɛk mir, k'ɛŋkɛrɛ iya kən. Kɔ iya kən olompəs peri, pəmɔ təkɔ papa kən ɛnabətər pi mɔ. 15 Kɔ Rebeka ɛlɛk yamos ya Esay wan kən wəcɔkɔ-cɔkɔ, yamos yətət yɔkɔ ɛnatam kəsətɔ dɛkɛr mɔ, k'ɔsɔŋ yi wan kən wələpəs Yakuba k'ɛmbɛrnɛ. 16 K'oŋkump Yakuba akata ŋa mir məkɔ ŋanadif mɔ dəwaca kɔ dəkilim, kəbəp ka mofo məkɔ mɛnatɔyɔ cəfon mɔ. 17 Kɔ Rebeka ɔsɔŋ wan kən Yakuba peri pəkɔ ɛnalompəs mɔ, kɔ kəcom. 18 Kɔ Yakuba ɔŋkɔ nde papa kən eyi mɔ, k'oloku: «Papa wəkem!» Kɔ Isiyaka owosɛ: «In' ɛwɛ. Mən' an' ɔfɔ-ɛ, Wan kem?» 19 Kɔ Yakuba oloku kas: «In' ɔfɔ Esay wan kam wəcɔkɔ-cɔkɔ. Iyɔ təkɔ məlokun' em mɔ. Məyɛfɛ ilɛtsɛn' am, məndɛ məsɔm wɛsɛm wem, ntɛ təŋsɔŋɛ məna yati mətolan' em pətət mɔ.» 20 Kɔ Isiyaka oloku wan kən: «Mba məyeŋk kəsətɔ wɛsɛm wan kem!» Kɔ Yakuba oloku: «Kanu Kəpɔŋ kam kəkɛr' em wi.» 21 Kɔ Isiyaka oloku Yakuba: «Məcɔŋnɛ oŋ wan kem, iwakəs əm, icərɛ kɔ pəyɔnɛ fɔ wan kem Esay ɔfɔ-ɛ.» 22 Kɔ Yakuba ɔlətərnɛ kas Isiyaka, k'ɛwakəs kɔ k'oloku: «Dim dandɛ da Yakuba dɔ, mba waca wawɛ wa Esay wɔ.» 23 Isiyaka ɛnanɛpəl fɛ kɔ. Bawo waca wən wɛnala cəfon pəmɔ waca wa wɛŋc Esay, k'ontolanɛ kɔ pətət. 24 K'oloku: «Mən' ɔfɔ məna wan kem Esay?» Kɔ Yakuba owosɛnɛ kɔ fɔ: «Ɛy.» 25 Kɔ Isiyaka oloku: «Məbɛr' em isɔm wɛsɛm wa wan kem, ntɛ təŋsɔŋɛ, ina yati itolan' am pətət mɔ.» Kɔ Yakuba ɛmbɛrɛ Isiyaka yeri k'endi, k'ɛŋkɛrɛ kɔ sɔ member k'omun. 26 Kɔ kas Isiyaka oloku sɔ: «Məcɔŋnɛ məcup im wan kem.» 27 Kɔ Yakuba ɔŋcɔŋnɛ, k'oŋcup kɔ. Kɔ Isiyaka ene ambɔŋc ŋa yamos ya Esay. K'ontolanɛ kɔ ntɛ: «Ɛy, ambɔŋc ŋa wan kem ŋeyi pəmɔ ambɔŋc ŋa dalɛ ndɛ Kanu Kəpɔŋ kəmpocɛ pətət mɔ. 28 Kanu kəsɔŋ əm pəcaŋki pa dareŋc
kɔ daka da dəntɔf:
Malɔ kɔ member pəlarəm!

29 Kanu Kəpɔŋ kəsɔŋɛ, afum ŋay' əm dəntɔf,
Kanu kəsɔŋɛ afum ŋatontnɛn' am!
Kanu kəsɔŋɛ məyi awɛŋc əm aŋa kəroŋ,
Kanu kəsɔŋɛ awut a iya kam ŋatontnɛn' am dəntɔf!
Kanu kəsɔŋ pəlɛc, wəkɔ ɛŋfaŋ' am pəlɛc mɔ,
Kanu kəsɔŋ pətət wəkɔ ɛŋfaŋ' am pətət mɔ.»

30 Isiyaka ɛnadelip kətolanɛ Yakuba, Yakuba endeyɛfɛ kas dəntɔf, kɔ wɛŋc Esay ɛmbɛrɛ pəyɛfɛ dəkəpɛn. 31 Kɔ Esay olompəs sɔ peri k'eŋkenɛ kas Isiyaka. K'oloku kas: «Papa məyɛfɛ məsɔm wɛsɛm wa wan kam, ntɛ təŋsɔŋɛ mətolan' em pətət məna yati mɔ.» 32 Kɔ kas Isiyaka oloku kɔ: «Mən' an' ɔfɔ-ɛ?» Kɔ Esay oloku kɔ: «In' ɔfɔ wan kam wəcɔkɔ-cɔkɔ Esay.» 33 Kɔ pəyi Isiyaka yama-yama, yama-yama yɔpɔŋ k'oloku: «An' ɔkɔ pəpɛn wɛsɛm k'ɛŋkɛr' em-ɛ? Isɔm yi a kɔ məndeder, intolanɛ kɔ pətət. Kətola pətət kəlip kəsumpər kɔ.» 34 Ntɛ Esay ene moloku ma kas mɔ, k'ɛmbɛr kəbebe, k'oŋkulɛ-kulɛ pəpɔŋ, k'oloku kas: «Ina sɔ mətolan' em pətət Papa.» 35 Kɔ Isiyaka oloku kɔ: «Wɛŋc əm enderɛnɛ cəkɔta k'ɛlɛk kətolanɛ pətət kam.» 36 Kɔ Esay oloku: «Cepɔ ntɛ asɔŋ kɔ tewe ta Yakuba mɔ, ti t' ɛŋnɛmpəs' em haŋ kəmɛrəŋ? Ɛnabaŋər im təkɔ dəcəmɛ da debeki dem. Kɔ pəndesɔyi tantɛ k'ɛŋlɛkər im sɔ kətolanɛ pətət kem.» Kɔ Esay endeŋər: «Papa, məmɛŋkərnɛ fɛ sɔ kətolanɛ pətət kələma, məsɔŋ im ki?» 37 Kɔ Isiyaka oloku Esay: «Isɔŋ kɔ kiyi kam kəroŋ, k'isɔŋ kɔ awɛŋc aŋa fəp kiyi kɔ dəntɔf, k'isɔŋ kɔ bəle* kɔ member. Cəke cɔ indeyɔnɛ məna-ɛ, wan kem?» 38 Kɔ Esay eyif kas: «Kətola pətət kin kaŋkɔ gboŋ kɔ məyɔ ba, Papa? Ina sɔ mətolan' em pətət, Papa!» Kɔ Esay ɛyɛfɛ kəbok. 39 Kɔ kas Isiyaka oloku kɔ: «Mənəŋk!
Dəkəndɛ dam dɔfɔdeyɔ daka da dəntɔf
Kɔ pəcaŋki mpɛ pɛŋyɛfɛ dareŋc mɔ.

40 Dakma dam dendedəsəm doru,
Məndeyi wɛŋc əm dəntɔf.
Məndeyi tam taciŋa
Fənəntər fam fəndesɔŋɛ, məc-cer kɔ mɛfaŋ mən.»

Kəkɔ ka Yakuba

41 Kɔ Esay ɛmɛŋkɛ Yakuba mɛtɛlɛ, teta kətolanɛ pətət nkɛ kas ɛnatolanɛ Yakuba

* **27:37** f. «blé»

mɔ. Esay pəc-cɔpəsnɛ dɛbəkəc, «Mataka ma defi da papa wəkem məmbəlɛ fɛ sɔ. Indedif wɛŋc im Yakuba.» 42 K'aŋkɔ payemsɛnɛ Esay nnɔ iya kɔn Rebeka eyi mɔ. Kɔ Rebeka ewe wan kɔn Yakuba, k'oloku kɔ: «Məne ntɛ wɛŋc əm Esay ɛfaŋ kəluks' am ayɛk mɔ, a pədif əm. 43 Awa wan kem, məcəŋkəl im! Məyɛfɛ, məkɔ məgbɔpnɛ ndena wɛŋc im wərkun Labaŋ nde Haraŋ. 44 Məkɔ məyi di mataka, haŋ mɛtɛlɛ ma wɛŋc əm melip. 45 Kɔ mɛtɛlɛ ma wɛŋc əm mendelip-ɛ, pəpələrnɛ pəcuy pɔkɔ məyɔ kɔ mɔ, indew' am məder. Ta ake tɔ indebutɛ nu mɛrəŋ monu dɔsɔk din-ɛ?»

Kəyɛksɛ ka Yakuba Pəkɔ Mesopotami

46 Kɔ Rebeka oloku Isiyaka: «Doru dɛŋgbəf im teta awut aran aHewy. Kɔ Yakuba ɛnɛŋcɛ wəHewy, wan wəran wəka dɔtɔf pəmɔ akaŋɛ, ake indesɔyɔ oŋ doru-ɛ?»

28

1 Kɔ Isiyaka ewe Yakuba, k'ontolanɛ kɔ pətɔt, k'osom kɔ ntɛ: «Ta mənɛŋcɛ wəran wəka Kanahan. 2 Məyɛfɛ. Məkɔ Padaŋ-Aram, ndena papa ka iya kam. Məlɛk di wəran awut aran a ŋcɔk' am Labaŋ dacɔ. 3 Kanu Kəpɔŋ nkɛ kəntam mes fəp doru mɔ kəpoc' am pətɔt, kəsɔŋ əm dokombəra, kəsɔŋ' am məla ntɛ tɔŋsɔŋɛ məyɔnɛ afum alarəm mɔ! 4 Pəsɔŋ əm kətolanɛ pətɔt ka Abraham, məna kɔ yuruya yam ntɛ tɔŋsɔŋɛ atɔf ŋaŋɛ məyi decikəra mɔ, ŋey' əm dəwaca pəmɔ tɔkɔ Kanu Kəpɔŋ kənasɔŋ ŋi Abraham mɔ.» 5 Kɔ Isiyaka ɛsak Yakuba k'ɔŋkɔ Padaŋ-Aram, ndena Labaŋ wan ka Betuhɛl, wəAram, wɛŋc wərkun wəka Rebeka, iya wəka Yakuba kɔ Esay. 6 Kɔ Esay ɛnəŋk fɔ Isiyaka ontolanɛ Yakuba pətɔt, k'oloku kɔ kəkɔ sɔ Padaŋ-Aram pəkɔtɛn wəran, mba ntɛ Isiyaka oŋc-tolanɛ kɔ mɔ, ɛnasom kɔ ntɛ: «Ta mənɛŋcɛ wəran wəka Kanahan de.» 7 Yakuba ɛnane moloku ma kas kɔ kɛrɛ, k'ɔŋkɔ Padaŋ-Aram. 8 Kɔ Esay ɛnəŋk fɔ mes ma awut aran aka Kanahan mɛnabɔt fɛ papa kɔn Isiyaka. 9 Kɔ Esay ɔŋkɔ ndena Səmayila, k'ɛlɛk di wəran pac-we kɔ Mahalat, wan wəran wəka Səmayila wan k'Abraham, wəkirɛ ka Nebayɔt, kəbɛrɛnɛ ka aran aHewy akɔ ɛnayɔ mɔ.

Kəwɛrəp ka Yakuba

10 Kɔ Yakuba ɛyɛfɛ Bɛrseba k'ɔŋkɔ Haraŋ. 11 K'ɛmbəp tofo təlɔma k'endirɛ di, bawo dec dɛnaləpɛ kɔ. K'ɛlɛk tasar tin ta kəfo kaŋkɔ, k'ɛfakɛnɛ pi, k'ɛfəntərɛ kəfo kaŋkɔ. 12 K'ɛwɛrəp. K'ɛnəŋk samɛ səcəmɛ dəntɔf domp da si doc-gbuŋɛnɛ kɔm mɛlɛke a Kanu mɛc-fərəŋk si, mɛc-pɛ, moc-tor. 13 Kɔ Kanu Kəpɔŋ kəcəmɛ samɛ sasɔkɔ dareŋc. Kɔ kəloku: «In' ɔyɔnɛ Kanu Kəpɔŋ, Kanu k'Abraham papa kam, kɔ Kanu ka Isiyaka. Antɔf ŋaŋɔkɔ məfəntərɛ mɔ, indesɔŋ əm ŋi mənа kɔ yuruya yam. 14 Yuruya yam ŋendela pəmɔ kəbof ka dəntɔf. Məndewɔkələs dəkəndɛ dam kəca kətɔt kɔ kəmeriya, nde dec dɛmpɛ mɔ kɔ nde dɛŋkalɛ mɔ. Afum a doru fəp ŋande ŋactɛnər əm kətolanɛ pətɔt kɔ yuruya yam. 15 Ina yati in' osol' am, inde ic-bum əm kəca nkɛ o nkɛ məŋkɔ mɔ, indekɛr' am atɔf ŋaŋɛ, bawo ifɔsak əm ta intalas tantɛ iŋlok' əm mɔ.» 16 Kɔ Yakuba entimɛ dəmere, k'oloku: «Təlɔma Kanu Kəpɔŋ kəyi nnɔ tofo tantɛ, kɔ intənacərɛ ti!» 17 K'enesɛ k'oloku: «Mba tofo tɔyɔ wɛy-wɛy! Pəŋciyanɛ fɛ dɛ kɔ kəlɔ ka Kanu, kusuŋka ka dareŋc kɔ!» 18 Kɔ Yakuba ɛyɛfɛ bət-bət suy, k'ɛlɛk tasar tɔkɔ ɛnafakɛnɛ domp mɔ, k'ɛŋcəmbər pi, k'oloŋər pi moro. 19 Kɔ Yakuba ewe tofo tatɔkɔ Betel, mba dare dadɔkɔ dɛnanuŋkɛnɛ dɔyɔ tewe ta Lus. 20 Kɔ Yakuba ontola pəc-loku: «Kɔ pəyɔnɛ fɔ Kanu kəsol' em kəc-bum im dɔpɔ ndɛ iŋkɔt mɔ, kɔ pəyɔnɛ fɔ kəŋsɔŋ im kəcom kem kəsɔm, kəsɔŋ im sɔ yamos ibɛrnɛ-ɛ, 21 K'ilukus pəforu disrɛ nde kəlɔ ka papa wəkem-ɛ, awa Kanu Kəpɔŋ kəndeyɔnɛ Kanu kem. 22 Tasar tantɛ iŋcəmbər mɔ, pendeyɔnɛ kəlɔ ka Kanu. Indesɔŋ əm farilɛ fa mpɛ o mpɛ məndekɔ-sɔŋ im mɔ.»

29

Yakuba kəbəpɛnɛ kɔ Rasɛl

1 Kɔ Yakuba ɛyɛfɛ kəkɔt kəkɔ ka atɔf ŋa awut a nde dec dɛmpɛ mɔ. 2 Kɔ Yakuba ɛnəŋk kələmp dəndo dəkulum, kɔ yɔcəl yɛfɛt-yɛfɛt yoloŋkanɛ mofo maas yɛcəmɛ kələmp kaŋkɔ kəsək, bawo kələmp kaŋkɔ kɔ yɔcəl yoŋc-mun. Tasar mpɛ pɛnayi kələmp dəkusu mɔ pɛnabɛk. 3 Difɔ yɔcəl fəp yɛŋcbəpɛnɛ. Pabiŋkəli tasar papɔkɔ anaboc kələmp dəkusu mɔ, cir kɔ ŋkesiya

yomun. Kɔ yelip-ɛ paluksɛ tasar papɔkɔ sɔ kələmp dəkusu. 4 Kɔ Yakuba eyif akɛk yɔcɔl: «Awɛŋc im aŋa, aka deke ŋɔ nəyɔnɛ-ɛ?» Kɔ akakɔ ŋaloku kɔ: «Aka Haraŋ ŋɔ səyɔnɛ.» 5 Kɔ Yakuba eyif ŋa: «Nəŋcərɛ Labaŋ, wan ka Nahor?» Kɔ ŋawosɛ: «Ɛy, səŋcərɛ kɔ.» 6 K'eyif ŋa: «Cəke cɔ pəyi kɔ-ɛ?» Kɔ akakɔ ŋaloku kɔ: «Daka o daka! Wan kɔn wəran Rasɛl ender wəkɔ kɔ yɔcɔl yɛfɛt-yɛfɛt.» 7 Kɔ Yakuba oloku ŋa: «Dec dəsərɔbɛk kərɛsna. Tɛm toloŋka yɔcɔl tɛntabəp fɛ. Nəsɔŋ yɔcɔl domun, kɔ nəlip-ɛ nəkekərɛ yi kərɛsna yɔkɔ səmət.» 8 Kɔ ŋaloku kɔ: «Səfɔtam ti, kɔ yɔcɔl fəp yɔntɔloŋkanɛ-ɛ, bawo ti tɔ səmbiŋkəli tasar ntɛ aŋsuŋcɛ kələmp mɔ, a yɔcɔl yɛfɛt-yɛfɛt yomun.» 9 Yakuba eyi kəlok-lokər akɛk, kɔ Rasɛl ɛmbɛrɛ kɔ yɔcɔl yɛfɛt-yɛfɛt ya kas, bawo Rasɛl wəkɛk ɛnayi. 10 Ntɛ Yakuba ɛnəŋk Rasɛl, wan wəran wəka Labaŋ, kɔ yɔcɔl yɛfɛt-yɛfɛt ya Labaŋ mɔ, k'ɔŋcɔŋnɛ, k'embiŋkəli tasar tatɔkɔ aŋc-suŋcɛ kələmp mɔ, kɔ yɔcɔl yɛfɛt-yɛfɛt ya Labaŋ yomun. 11 Kɔ Yakuba oŋcup Rasɛl, k'ɛyɛfɛ kəfək. 12 Kɔ Yakuba oloku Rasɛl: «Fum ka papa kam iyɔnɛ, wan ka Rebeka iyɔnɛ.» Kɔ Rasɛl ɛyɛksɛ kəkɔ-loku ti kas Labaŋ. 13 Ntɛ Labaŋ ene kəder ka Yakuba wan ka wəkirɛ kɔn mɔ, k'ɛyɛksɛ k'ende pəsapnɛ Yakuba, k'ɛmakərɛnɛ kɔ. Kɔ Labaŋ eŋkekərɛ kɔ nde kəlɔ kɔn, kɔ Yakuba ɔlɔmər kɔ mes məkɔ mɛnasətɔ kɔ mɔ fəp. 14 Kɔ Labaŋ oloku kɔ: «Kance kəsoku pɛs kɔ: Mecir min mɔ səmpaŋnɛ!» Kɔ Yakuba eyi ndena Labaŋ ŋof ŋin.

Kənɛŋcɛ ka Yakuba kəmɛrəŋ

15 Kɔ Labaŋ ende pəloku Yakuba: «Bawo fum kem məyɔnɛ, məfədebəc' em kifəli? Məboŋcər im daka ndɛ məfaŋ da kəway kam mɔ.» 16 Labaŋ ɛnayɔ ayecəra mɛrəŋ: Tewe ta Bɔmbɔ bɔn tɛnayɔnɛ Leya, kɔ Cayi cɔn Rasɛl. 17 Leya ɛnatesɛ fɔr dəkəro, mba Rasɛl ɛnananŋkanɛ kətesɛ. 18 Rasɛl ɛnabɔt Yakuba mes. Kɔ Yakuba oloku Labaŋ: «Indebəcam meren camət-mɛrəŋ, teta wan kam wəran Cayi: Rasɛl.» 19 Kɔ Labaŋ oloku kɔ: «Kəsɔŋ əm kɔ kəŋcepər im tɔkɔ iŋkɔ-sɔŋ kɔ wərkun wəcuru mɔ. Məyi nnɔ nderem!» 20 Kɔ Yakuba ɛmbəcɛ Labaŋ meren camət-mɛrəŋ teta Rasɛl. Kɔ meren camət-mɛrəŋ mamɔkɔ meyi, Yakuba dəfɔr pəmɔ mataka, bawo Rasɛl ɛnabɔt kɔ mes. 21 Kɔ Yakuba ende pəloku Labaŋ: «Məsɔŋ im wəran wəkem bawo tɛm tem ta yɛbəc telip, ifaŋ kənɛŋcɛ kɔ.» 22 Kɔ Labaŋ ewe aka tofo tatɔkɔ fəp, kɔ ŋambəpɛnɛ k'omboc kəsata. 23 Pəndeyi dəfɔy, k'ɛlɛk wan kɔn wəran Leya k'eŋkenɛ Yakuba, kɔ Yakuba ɛnɛŋcɛ kɔ. 24 Kɔ Labaŋ ɔsɔŋ wan kɔn wəran Leya wəcar wəran nwɛ aŋcwe Silpa mɔ. 25 Dec dendesɔk, kɔ Yakuba ɛnəŋk fɔ Leya asɔŋ kɔ. K'oloku Labaŋ: «Cəke cɔ məyɔ em ntɛ? Bafɔ teta Rasɛl t' imbəc' am? Ta ake tɔ məntiŋkər' em-ɛ?» 26 Kɔ Labaŋ oloku: «Afɔsɔŋ səna ndorosu Cayi, ta antasɔŋ Bɔmbɔ-ɛ. 27 Mələpəs tataka toluksər kɔ Bɔmbɔ, a sədesɔŋ əm sɔ Cayi kɔ məndewosɛ sɔ kəbəc' em tetɔn meren camət-mɛrəŋ-ɛ.» 28 Kɔ Yakuba ɔyɔ tatɔkɔ, k'ɛləpəs tataka toluksər kɔ Leya, kɔ Labaŋ ɔsɔŋ kɔ sɔ wan kɔn wəran Rasɛl. 29 Kɔ Labaŋ ɛlɛk wəcar kɔn Bilha k'ɔsɔŋ kɔ Rasɛl. 30 Ka Yakuba ɛnɛŋcɛ sɔ Rasɛl nwɛ ɛnabɔt kɔ mes, pətas Leya mɔ. K'ɛmbəcɛ sɔ Labaŋ meren camət-mɛrəŋ.

Awut a Yakuba

31 Kɔ Kanu Kəpɔŋ kənəŋk fɔ ambɔtər fɛ Leya pəmɔ Rasɛl, kɔ kəsɔŋ Leya dokombəra. Kɔ kəsumpər Rasɛl dokombəra. 32 Kɔ Leya ɛmbɛkəs. K'oŋkom wan wərkun, k'ewe wan kakɔ Ruben. Ti tɔ tatɔkɔ nnɔ eyi mɔ, «Kanu Kəpɔŋ kənəŋk kəlapəs kem. Ndɛkəl oŋ, wos im endebɔtər im.» 33 K'ɔŋgbɔkərɛ sɔ kɛmbɛkəs, k'oŋkom sɔ wan wərkun. Kɔ Leya oloku fɔ: «Kanu Kəpɔŋ kəne a ambɔtər f' em, kɔ kəsɔŋ im sɔ wəkawɛ.» Kɔ Leya ɔsɔŋ wəkakɔ tewe ta Simɔŋ. 34 Kɔ Leya oluksərnɛ k'ɛmbɛkəs, k'oŋkom wan wərkun sɔ. K'oloku: «Tantɛ taŋ, wos im endegbɛkər' em, bawo iŋkomɛ kɔ awut arkun maas. It' anasɔŋɛ wan wəkakɔ tewe ta Levi.» 35 K'ɛmbɛkəs sɔ k'oŋkom wan wərkun sɔ. K'oloku: «Tantɛ taŋ indekorkoru Kanu Kəpɔŋ.» It' ɛnawenɛ wan wəkakɔ tewe ta Yuda. Kɔ Leya ɛsak oŋ, kəkom.

30

1 Ntɛ Rasɛl ɛnəŋk fɔ eyi fɛ kəkomɛ Yakuba mɔ, k'ɔyɔnɛ wɛŋc wəran Leya kəraca. Kɔ Rasɛl oloku Yakuba: «Məsɔŋ im awut kɔ pəyi fɛ ti-ɛ, iŋfi!» 2 Kɔ pəntɛlɛ Yakuba nnɔ

Rasɛl eyi mə, k'oloku: «Iŋcəmɛ dəkəcəmɛ da Kanu, nkɛ kəntəsəŋ əm dokombəra mə?» 3 Kə Rasɛl oloku: «Wəcar kem wəran Bilha ɛwɛ, məfəntərɛ kə nkən ntɛ təŋsəŋɛ pəsətə wan mə. Nnə suwu sem s' endekom wan wəkakə, pəsəŋ' em kəyə wan.» 4 Kə Rasɛl əsəŋ Yakuba wəcar kən wəran Bilha. Kə Yakuba əŋkə kə, 5 Kə Bilha ɛmbɛkəs, k'oŋkomɛ Yakuba wan wərkun. 6 Kə Rasɛl oloku: «Kanu Kəpəŋ kəmboc' em kiti, kə kənesə dim dem, kəmpoc' em wan wərkun.» It' ɛnasəŋɛ wan wəkakə tewe ta Dan. 7 Kə Bilha wəcar ka Rasɛl, əŋgbəkərɛ sə kəbɛkəs, k'oŋkomɛ Yakuba wan wərkun ta mɛrəŋ. 8 Kə Rasɛl oloku: «Kanu kəmar im kəsimәs kə wɛŋc im wəran Leya, k'intam kə.» Kə Rasɛl əsəŋ wan wəkakə tewe ta Naftali. 9 Ntɛ Leya ɛnəŋk fə ɛsak kəkom mə, k'ɛlɛk wəcar kən Silpa k'əsəŋ kə Yakuba pənɛŋcɛ. 10 Kə Silpa wəcar ka Leya oŋkomɛ Yakuba wan wərkun. 11 Kə Leya oloku fə: «Pəbotu pender!» Kə Leya əsəŋ wan wəkakə tewe ta Kadu. 12 Silpa wəcar ka Leya əŋgbəkərɛ sə kəkomɛ Yakuba wan wərkun ta mɛrəŋ. 13 Kə Leya oloku: «Mba pəmbət im! Ɛy, aran ŋande ŋac-kul' em oŋ fə pəmbət əm.» K'əsəŋ wan kakə tewe ta Aser.

14 Dəsək dələma katɛla kənayi, kə Ruben əŋkə dalɛ. K'əŋkə pəsətə di yeri yokom yələma*, k'ɛŋkɛrɛ yi iya kən Leya. Kə Rasɛl oloku Leya: «Ilɛtsɛn' am, məpoc' em yokom yələma nyɛ wan kam ɛŋkɛr' am mə.» 15 Kə Leya oloku Rasɛl: «Pəntəŋnɛ f' am ntɛ məmbaŋər im wos im mə, mɛnɛ məsətə sə yeri ya wan kem?» Kə Rasɛl oloku Leya: «Awa! Ndaram ende məkə fəntərɛ, kəway ka yeri ya wan kam.» 16 Dəfəy dendebəp, ntɛ Yakuba ɛyɛfɛ dalɛ mə, kə Leya əŋkə pəfaynɛ kə, k'oloku Yakuba: «Nnə nderem mənde məkə fəntərɛ, bawo kəsətə kam pibi pəməkə, mɛnɛ ntɛ isəkpərɛ pi yeri yələma ya dalɛ nyɛ wan kem ɛŋkɛrɛna mə.» Kə Yakuba ŋafəntərɛ pibi papəkə kə Leya. 17 Kə Kanu kəmbaŋ Leya, k'ɛmbɛkəs. K'oŋkomɛ Yakuba wan wərkun wəka kəcamət. 18 Kə Leya oloku: «Kanu kəsəŋ im kəway kem. Ina nwɛ ilɛk wəcar kem wəran k'isəŋ kə wos im mə.» Kə Leya ewe wan wəkakə Isakar. 19 Kə Leya endesə pəbɛkəs, k'oŋkomɛ Yakuba sə wan wərkun wəka camət-tin. 20 Kə Leya oloku: «Kanu Kəpəŋ kəmpoc' em! Tantɛ taŋ, wos im endeyi tofo tin k'ina, bawo iŋkomɛ kə awut arkun camət-tin.» Kə Leya ewe wan wəkakə Sabulon. 21 Kə Leya ɛmbɛkəs, k'oŋkom wan wəran nwɛ ɛnasəŋ tewe ta Dina mə. 22 Kə Kanu kənde kəcɛm-cɛmnɛ Rasɛl, kə kəmbaŋ kə kə kəsəŋ kə dokombəra. 23 Kə Rasɛl ende pəbɛkəs, k'oŋkom wan wərkun. K'oloku: «Kanu Kəpəŋ kiliŋ im malap.» 24 Kə Rasɛl ewe wan kən wəkakə Isifu, k'oloku: «Kanu Kəpəŋ kəbɛrɛn' em sə wan wərkun wələma!»

Yakuba kəsətə kən daka

25 Ntɛ Rasɛl oŋkom Isifu mə, kə Yakuba oloku Labaŋ: «Məsak im ilukus nnə nderem, ikə nde atəf ŋem. 26 Məsəŋ im aran em k'awut em aŋɛ imbəc' am taŋan mə, ŋaŋə səndekə, bawo məna yati məŋcərɛ yɛbəc nyɛ imbəc' am mə.» 27 Kə Labaŋ oloku Yakuba: «Ifaŋ fə məboŋcər im kəway nkɛ indesəŋ əm mə. Canu cem cəmentər im a Kanu Kəpəŋ kəmpoc' em tetam. 28 Məboŋcər im kəway kam iŋsəŋ əm ki.» 29 Kə Yakuba oloku Labaŋ: «Məna yati, məŋcərɛ kə təkə imbəc' am mə, kə təkə isəŋɛ kə yəcəl yam yeyi mə. 30 Bawo yəcəl yepic yəkə inabəp' am mə, yɛla oŋ ndɛkəl. Kə Kanu Kəpəŋ kəmpoc' am kəlɛk dəsək ndɛ imbɛrɛ kələ kam mə, haŋ məkə. Ndɛkəl oŋ ake tɛm tə indebəcɛ afum emɛ?» 31 Kə Labaŋ eyif kə: «Ak'indesəŋ əmɛ?» Kə Yakuba oloku: «Məfədesəŋ im daka o daka. Kə məwosɛ kəyə təkə indelok əm mə, indesəkɛk yəcəl yam yɛfɛt-yɛfɛt, ibum' am sə yi. 32 Məkə indecepər yəcəl yam yɛfɛt-yɛfɛt fəp dacə, mədekə-cəmbər ŋkesiya yɛtɛmsər kə yɛcɛmcɛmər fəp kəsək yəyənɛ yəpəŋ, yəyənɛ yɛfɛt, ŋkesiya nyɛ yəyə lom yɛcapsər mə, kə cir ncɛ cəŋcɛmcɛmər, ncɛ cəntɛmsər mə. Yayəkə yendeyənɛ kəway kem. 33 Dolompu dem deŋmentər əm ti alna, kə məndekə-məmən kəway kem-ɛ. Mpɛ o mpɛ pə mənəŋk di alna cir dacə ta pɛntɛmsər, ta pɛŋcɛmcɛmər kə ŋkesiya dacə ta pɛŋcapsər alom mə, məcərɛ fə iŋkiyər əm pi.» 34 Kə Labaŋ oloku Yakuba: «Awa! Iwosɛ toloku tam.» 35 Awa, dəsək dadəkə də, Labaŋ ɛŋcəmbər mbiyofo ya cəgbɛr,

* **30:14** yokom nyɛ yəyənɛ acəl ŋa dokombəra mə

yɛcɛmcɛmər, cir cətɛmsər kɔ cəcɛmcɛmər cir ncɛ cənayɔ pəfer mɔ fəp, ŋkesiya yɔkɔ yɛnayɔ alom ŋɛcapsər mɔ. Kɔ Labaŋ ɛlɛk yi fəp, k'ɛmbɛr awut ɔn dəwaca. 36 K'awut ɔn ŋambɔlɛnɛ yɔcɔl yayɔkɔ, kəkɔt ka mata maas kɔ Yakuba dacɔ nwɛ ɛŋc-kɛk sɔ yɔcɔl ya Labaŋ mɔ. 37 Kɔ Yakuba ɛlɛk wara wɛcaŋk wa tɔk maas yeciyanɛ, k'ɛnaci wi pol ntɛ tɔŋsɔŋɛ pəfer pa kətɔk powur mɔ. 38 Kɔ Yakuba ɔndɔfət wara wawɔkɔ ɛnanaci mɔ nde yɔcɔl yoŋcmun mɔ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ yɛcnəŋk wara wawɔkɔ mɔ, tɔsɔŋɛ yorkun yɛc-cɛc yɛran kɔ yender dəkəmun-ɛ. 39 Kɔ yɔcɔl yɛŋcɛcɛnɛ wara wawɔkɔ kəsək, ti tɛnasɔŋɛ yɔcɔl yockoməs mowut ma cəgbɛr, mɛtɛmsər kɔ mɛcɛmcɛmər. 40 Ntɛ Yakuba ɛŋgbɛy meŋkesiya mɔ, kɛŋcəmbər yi fɔr ya yɔcɔl ya Labaŋ kiriŋ nyɛ yɛnayɔ cəgbɛr kɔ alom ŋɛcapsər mɔ, k'ɔsɔtɔ yɔcɔl nyɛ ɛnacəmbər taciŋa ta owosɛ yɔnɔŋkəlɛnɛ kɔ ya Labaŋ mɔ. 41 Kəcɛc nkɛ o nkɛ yɔcɔl yetifi yorkun yɛcfaŋ kəcɛc yɛran mɔ, Yakuba ɛŋclɛk wara wɔn wɛnaci pəcəmbər wi yɔcɔl fɔr kiriŋ dəndo yoŋcmun mɔ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ yɛtam kəcɛcɛnɛ, yɛcnəŋk wara wawɔkɔ mɔ. 42 Kɔ Yakuba ɛnəŋk fɔ, pɔcɔl peleŋki pɛfaŋ kəcɛc-ɛ, ɔfɔdɔf fɛ pi kəra kɔn kənaci. Kɔ tende tɛləpəsər oŋ Yakuba kəyɔ yɔcɔl yetəfi kɔ Labaŋ ɔyɔ yeleŋki.

Yakuba kəyɛksɛ pəkɔ ndena Labaŋ

43 Kɔ Yakuba ende pəyɔnɛ wəka daka wəpɔŋ. K'ɔyɔ yɔcɔl yɛfɛt-yɛfɛt yɛlarəm, acar arkun, acar aran, yɔkɔme kɔ sofale-e.

31

1 Kɔ Yakuba ene mɛcɛm-cɛmnɛ ma awut a Labaŋ, ŋac-loku: «Yakuba ɛlɛk daka da papa wəkosu fəp, di dɔsɔŋɛ kɔ kəyɔnɛ ka wəka daka dandɛ fəp.» 2 Kɔ Yakuba ɛŋgbɛkərɛ fɔ kəro ka Labaŋ kəyi fɛ sɔ nnɔ eyi mɔ, pəmɔ tɔkɔ pənayi cɔkɔ-cɔkɔ mɔ. 3 Kɔ Kanu Kəpɔŋ kəloku Yakuba: «Məlukus atɔf ŋa awisi aŋa, dəŋkom dam. Isol' am.» 4 Kɔ Yakuba ewe Rasɛl kɔ Leya aŋɛ ŋanayi dalɛ ŋackɛk yɔcɔl yɔn cir kɔ ŋkesiya mɔ. 5 K'oloku ŋa: «Iŋgbɛkərɛ fɔ, kəro ka papa konu kəyi fɛ sɔ nnɔ iyi mɔ, pəmɔ tɔkɔ pənayi cɔkɔ-cɔkɔ mɔ. Mba Kanu ka papa kem kəsol' em. 6 Nəŋcərɛ nəna yati a imbəcɛ papa konu kɔ fənɔntər fem fəp. 7 Mba papa konu ɛŋkafəli-kafəli, k'eŋcepɛ-cepɛ kəway kem haŋ wəco. Mba Kanu kəwosɛ fɛ kɔ kəyɔ em pəlɛc. 8 Pənaloku fɔ yɛtɛmsər yɔyɔnɛ kəway kam-ɛ, kɔ yɔcɔl fəp yɛnader yockoməs awut atɛmsər. Pənaloku sɔ fɔ ya cəgbɛr yɔyɔnɛ kəway kam-ɛ, yɔcɔl fəp kɔ awut a cəgbɛr yɔ yɛnader yockoməs. 9 Kanu kəmbaŋ yɔcɔl yɔn nnɔ papa konu eyi mɔ, kɔ kəsɔŋ im. 10 Tɛm ntɛ yɔcɔl yɛŋcfaŋ kəcɛcɛnɛ mɔ, k'iyekti fɔr dareŋc, k'iwɛrəp a yɔcɔl yorkun nyɛ yɛŋc-cɛc yɛran mɔ, yɛnayɔ cəgbɛr, yɛtɛmsər, yɛcɛmcɛmər. 11 Kɔ mɛlɛkɛ ma Kanu molok' im dəmere: ‹Yakuba!› K'iwosɛ: ‹In' ɛwɛ!› 12 Kɔ mɛlɛkɛ molok' im: ‹Məyekti fɔr məmɔmən. Yɔcɔl yorkun fəp nyɛ yeyi kəcɛc yɛran mɔ, yɔyɔ cəgbɛr kɔ yɛntɛmsər kɔ yɛcɛmcɛmər. Bawo inəŋk məyɔ məkɔ Labaŋ ɔyɔ əm mɔ fəp. 13 In' ɔyɔnɛ Kanu ka Betel, nde mənacəmbər tasar, kɔ məloŋər pi moro mɔ, nde mənasɔŋ im temer mɔ. Ndɛkəl oŋ, məyɛfɛ atɔf ŋaŋɛ, məlukus dəŋkom dam.›» 14 Rasɛl kɔ Leya ŋaloku kɔ: «Mba səyɔ sɔ kɛ nnɔ kəlɔ ka papa kosu? 15 Mba ɔlɔm fɛ su oŋ pəmɔ acikəra ba, bawo ɛŋcaməs su, k'endi pəsam posu. 16 Daka ndɛ Kanu kəmbaŋər papa kosu mɔ fəp, dendeyɔnɛ oŋ dosu k'awut asu. Məyɔ tɔkɔ Kanu kəlok əm mɔ fəp.» 17 Kɔ Yakuba ɛyɛfɛ, k'ɛndəs awut ɔn yɔkɔme kəroŋ kɔ aran ɔn. 18 Kɔ Yakuba osolɛ yɔcɔl yɔn kəkɛk, kɔ daka dɔn fəp ndɛ ɛnasɔtɔ mɔ, yɔcɔl nyɛ ɛnasɔtɔ Padaŋ-Aram mɔ, k'ɔŋkɔ ndena papa kɔn Isiyaka, atɔf ŋa Kanahan. 19 Kɔ Labaŋ ende pəkɔ kəgbɛt-gbɛt ŋkesiya yɔn. Kɔ Rasɛl eŋkiyɛ mɛrəŋka ma papa kɔn Labaŋ. 20 Kɔ Yakuba nkɔn entiŋkər Labaŋ wəAram kəkɔ kɔn, ta elembərnɛ kɔ-ɛ. 21 Kɔ Yakuba ɛyɛksɛ kɔ daka dəkɔ ɛnayɔ mɔ fəp, k'ɛyɛfɛ k'empimnɛ kəŋgbɔkɔ, k'ɛntɛfərnɛ mərɔ ma Kalahadu.

22 Tataka ta maas, k'aloku Labaŋ a Yakuba ɛyɛksɛ. 23 Kɔ Labaŋ ɛlɛk awɛŋc aŋa kɔ ŋaŋcəmɛ Yakuba darəŋ kəkɔt ka mata camət-mɛrəŋ, kɔ ŋambəp kɔ nde mərɔ ma Kalahadu. 24 Kɔ Kanu kənder Labaŋ wəAram dəmere ma pibi, kɔ Kanu kəloku kɔ: «Məkɛmbərnɛ kəlok-lokər Yakuba.» 25 Kɔ Labaŋ ɛmbəp Yakuba pəcəmbər abal ŋən tərɔ kəroŋ. Kɔ nkɔn sɔ dəmnɛ ɛŋcəmbər abal ŋən kɔ awɛŋc aŋa tərɔ ta Kalahadu kəroŋ. 26 Kɔ Labaŋ eyif Yakuba: «Cəke cɔ

məyɔ tantɛ-ɛ? Ta ake tɔ məntiŋkər' em-ɛ, məkekərɛ awut em aran pəmɔ afum aŋɛ aŋsumpər dəkəwan mɔ-ɛ? 27 Ta ake tɔ məŋgbɔpnɛnɛ kɔ məyɛksɛ-ɛ? Məntiŋkər f' em ba, məyɛksər f' em ba? K'inasak əm məkɔ pəbotu disrɛ, pac-leŋəs, pac-fula pac-fer. 28 Məwosɛ f' em kəcup awut-sɔ em arkun kɔ awut em aran! Tantɛ taŋ məmbut amera. 29 Intam kəyɔ əm pəlɛc, mba Kanu ka papa kam kəlokus' em nendisna: ‹Məkɛmbərnɛ kəloku ka Yakuba pəlɛc!› 30 Bawo pəŋwon əm kəkɔ ndena papa kam, ta ake tɔ məŋkiyɛnɛ canu cem-ɛ?» 31 Kɔ Yakuba oloku Labaŋ: «Indenanesər-nesər ti kəcɛm-cɛmnɛ fɔ, məndebaŋər im awut am aran. 32 Mba məməmən nwɛ o nwɛ məŋnəŋkɛ canu cam afum em dacɔ mɔ, wəkakɔ eŋfi! Awɛŋc asu aŋa fər kiriŋ məməmən məlɛk mpɛ o mpɛ pɔyɔnɛ pam mɔ məkekərɛ.» Mba Yakuba ɛnacərɛ fɛ a Rasɛl eŋkiyər Labaŋ canu ca kusuŋka kəŋan. 33 Kɔ Labaŋ ɛmbɛrɛ abal ŋa Yakuba, k'owur k'ɛmbɛrɛ ŋa Leya, k'owur k'ɛmbɛrɛ abal ŋa acar aran aŋɛ mɛrəŋ, ɛnəŋk fɛ daka o daka. Kɔ Labaŋ ɛmbɛrɛ abal ŋa Rasɛl disrɛ. 34 Rasɛl pəlɛk mɛrəŋka pəboc mi dəntəf, k'ɛlɛk dɔcɔm ndɛ aŋnɔnɛ yɔkɔmɛ kəroŋ mɔ k'endeŋər, k'ɛyɛfɛ k'ɛndɛ di kəroŋ. Kɔ Labaŋ efen-feni abal disrɛ fəp ɛnəŋk fɛ mɛrəŋka mmɛ. 35 Kɔ Rasɛl oloku papa kɔn: «Papa, ta pətɛl' am, ntɛ intɔyɛfɛn' am mɔ, tɛntəŋnɛ iyɔ tɔkɔ teŋyi aran tɛm o tɛm mɔ.» Kɔ Labaŋ ɛntɛn mɛrəŋka mmɛ haŋ, ɛnəŋk fɛ. 36 Kɔ abəkəc ŋɛmpɛ Yakuba, k'ɛŋcaŋ Labaŋ kəcɔp. Kɔ Yakuba ɛlɛk moloku, k'oloku: «Deke iləsər-ɛ, deke iŋciya-ɛ tantɛ məŋcəm' em darəŋ mɔ? 37 Ntɛ məfen-feni ca yem fəp mɔ, ake mənəŋk-ɛ ca yam ya dəkələ-ɛ? Məmentər im yi fər ya awɛŋc im aŋa kɔ awɛŋc əm aŋa ŋabɛrɛ su dacɔ ina kɔ məna. 38 Meren wəco mɛrəŋ mɔ iyi nnɔ ndaram. Mba aŋkesiya ŋam ŋin, wir wan win wɛlɛcɛ fɛ kor, isɔmɛ f' am aŋkesiya yɔcɔl yam dacɔ. 39 Iŋkɛrɛ f' am pɔcɔl pefi, in' ɛnacərɛ teta yi. Məŋc-wer im kəsɔŋ ka kəway kɔ nyɛ aŋc-kiyər im pəwaŋkəra kɔ pibi mɔ. 40 Inayi nnɔ nne yɔc-cɔf im pəwaŋkəra, kəfe kəc-sut im pibi, mere məbɔlɛn' em. 41 Təsətɔ meren wəco mɛrəŋ ntɛ iyi nnɔ ndaram mɔ. Icbəc' am teta awut am aran meren wəco kɔ maŋkəlɛ, kɔ meren mmɛ camət-tin, ta yɔcɔl yam yɛfɛt-yɛfɛt. Mba mənacepɛ-cepɛ kəway kem haŋ wəco. 42 Pəyɔnɛ fɛ Kanu ka papa kem Abraham, Kanu Kəwɛy-wɛy ka Isiyaka kəsol' em-ɛ, kɔ tantɛ tɔ məsak im ilukus waca wɔsɔkər. Kanu kənəŋk malap mem, kɔ kələləs nkɛ inalələs waca mɔ, ti tɔ kəmbocɛsa su nendisna kiti.» 43 Kɔ Labaŋ oloku Yakuba: «Awut arkun akaŋɛ, awut aran akaŋɛ kəbəp yɔcɔl yayɛ fəp yemi yɔ. Cəke c' intam məkɔ kəyɔnɛ awut em aran kɔ awut aŋɛ ŋaŋkom mɔ-ɛ? 44 Ndɛkəl məder səsek danapa fər ya fum wələma kiriŋ ina kɔ məna.» 45 Kɔ Yakuba ɛlɛk tasar tin, k'ɛŋcəmbər pi cos. 46 Kɔ Yakuba oloku awɛŋc aŋa: «Nəwɛtəs masar!» K'awɛŋc aŋa ŋawɛtəs masar kɔ ŋamboc tɛpɛsa. Kɔ ŋandɛ tɛpɛsa papɔkɔ kəroŋ kɔ ŋandi yeri. 47 Kɔ Labaŋ ewe tɛpɛsa papɔkɔ «Yekar Sahaduta,» * kɔ Yakuba nkɔn ewe pi «Kalɛdu.»† 48 Kɔ Labaŋ oloku: «Tɛpɛsa pampɛ peyi su məkɔ dacɔ.» Ti tɔ asɔŋɛ pi tewe ta Kalɛdu. 49 Tɛpɛsa papɔkɔ p'aŋwe sɔ Mispe, bawo Labaŋ ɛnaloku: «Kanu kəgbɛkərɛ su ina kɔ məna kɔ səndesələrɛnɛ. 50 Kɔ məntərəs awut em aran-ɛ, kɔ məlɛk sɔ aran alɔma-ɛ, məcərɛ fɔ bafɔ fum eyi su dacɔ, mba Kanu yati.» 51 Kɔ Labaŋ oloku: «Tɛpɛsa pɛmpɛ, kɔ tasar pɔkɔ iŋcəmbər ina kɔ məna dacɔ mɔ. 52 Tɛpɛsa pampɛ kɔ tasar pampɛ peyi su dacɔ, kəcərɛ fɔ ifɔsɔcepər tɛpɛsa pampɛ kəkɔ-caŋərn' am kəyɔ ka pəlɛc, məna sɔ ta məcepər tɛpɛsa pampɛ kɔ tasar pampɛ kəkɔ-caŋərn' em kəkɔ-yɔ pəlɛc.» 53 Kɔ Labaŋ oloku: «Kanu ka Abraham kɔ Nahor, kɔ Kanu ka kas kəŋan kəyi su dacɔ.» Kɔ Yakuba ɛndɛrəmɛ Kanu Kəwɛy-wɛy ka papa kɔn Isiyaka. 54 Kɔ Yakuba oloŋnɛ tɔrɔ tatɔkɔ kəroŋ, k'ewe awɛŋc aŋa kədedi yeri yayɔkɔ. Kɔ ŋandi yeri yayɔkɔ kɔ ŋandirɛ tɔrɔ papɔkɔ kəroŋ.

32

1 Kɔ Labaŋ ɛyɛfɛ bət-bət suy, k'oŋcup awut-sɔ ɔn arkun k'aran, k'ontolanɛ ŋa, k'osumpər dɔpɔ kəlukus ka nde ndɔrɔn.

Yakuba kəlompəsnɛ kɔn kəbəpɛnɛ kɔ Esay

* **31:47** Itɔ tatɔkɔ cəAram cɔ «tɛpɛsa pa sede» † **31:47** kaled = H. «tɛpɛsa pa sede»

2 Kɔ Yakuba sɔ ɛŋcəmɛ dəpɔ dɔn darəŋ, kɔ
mɛlɛke a Kanu ŋaŋcɛpsɛ kɔ darəŋ. 3 Yakuba
endenəŋk mi, k'oloku: «Afan ŋa Kanu ŋɔ!»
K'ɔsɔŋ tofo tatɔkɔ tewe ta Mahanayim*.
4 Yakuba pəyi tadarəŋ k'osom nda wɛŋc
Esay nwɛ ɛnayi kulum ka Edɔm mɔ, atɔf
ŋa Sehir. 5 Kɔ Yakuba osom ŋa ntɛ: «Ntɛ
tɔ nəŋkɔ-loku wɛŋc im Esay: ‹A wəcar kam
Yakuba-ɛ, a iŋkɔ iwon nda Labaŋ haŋ, 6 Iyɔ
cəna, səfale, ŋkesiya, cir, acar arkun kɔ aran.
Ti t' isom' am nnɔ wɛŋc im eyi mɔ, pəctam
kəwosɛ ibɛrɛ.›»
7 K'asom ŋaluksərnɛ nnɔ Yakuba eyi mɔ,
kɔ ŋaloku kɔ: «Səŋkɔ nda wɛŋc əm Esay,
nkɔn sɔ kəlompəsnɛ k'ɛndɛ kədebəp əm, kɔ
afum 400.» 8 K'abəkəc ŋɔtɔfəntərɛ Yakuba,
kɔ kənesɛ kəsumpər kɔ. K'eyer afum akɔ
ŋanasol mɔ cəgba mɛrəŋ, kəbəp ŋkesiya, cir,
cəna haŋ yɔkɔmɛ. 9 Kɔ Yakuba oloku:
«Kɔ Esay ɛntam afum a kəgba kin-ɛ, a kɔ
ŋaŋyɛksɛ.»
10 Kɔ Yakuba oloku: «Kanu ka papa
kem Abraham, Kanu ka papa kem Isiyaka,
Kanu Kəpɔŋ nkɛ kəlok' im: ‹Məlukus atɔf
ŋam nde aŋkom əm mɔ, indeyɔn' am pətɔt!›
11 Ifɛtər layidi kɔ pətɔt mpɛ məŋkɛr' em
mɔ, ina wəcar kam. Bawo ntɛ iŋc-cepər
Yurdɛn yayɛ mɔ, togbo tem gbəcərəm t'
inatɔmpər, ndɛkəl oŋ iyer afum em cəgba
mɛrəŋ. 12 Ilɛtsɛn' am məbaŋ im, wɛŋc im
Esay dəwaca! Bawo iŋnesɛ ta pədesut im, kɔ
iya ka awut em. 13 Kɔ məna Kanu mənalok'
im: ‹Indeyɔ əm pətɔt, indeyɔ afum am ŋala
pəmɔ asəŋc ŋa dəkəba, nŋɛ antɔtam kəlɔm
mɔ.›»
14 Difɔ Yakuba ɛnacepərɛnɛ pibi.
K'ɛyɛkyɛk daka dɔn dɔkɔ ɛnakɛrɛ mɔ dacɔ,
kəkɔ-pocɛ wɛŋc Esay: 15 Cir 200, mbiyofo
wəco mɛrəŋ, ŋkesiya yɛran 200 kɔ yorkun
wəco mɛrəŋ, 16 kɔ yɔkɔmɛ yɛran 30 kɔ awut
ayi akɔ yɛŋcmɛsər mɔ, cəna cəran 40, mura
wəco, sofale səran wəco mɛrəŋ kɔ sərkun
wəco. 17 Kɔ Yakuba ɔsɔŋ yɔcɔl yayɔkɔ fəp fa
yi kɔ dokom da yi acar ɔn, k'oloku ŋa: «Nəy'
im kiriŋ, nəsolɛ yɔcɔl yayɛ dokom dokom,
nəbɔlɛnɛ yi kɔ yɔkɔ.» 18 K'osom wəcɔkɔ-cɔkɔ:
«Kɔ nəŋkɔ-bəpɛnɛ kɔ wɛŋc im Esay a pəyif
əm: ‹An' ɔ məyɔnɛ? Deke məŋkɔ-ɛ? An' ɔyɔ
yɔcɔl yayɛ məsolɛ mɔ-ɛ?› 19 Məloku kɔ: ‹Ya
wəbɛ kam Yakuba yɔ, kəpocɛ kɔ nkɛ ɔsɔŋ im
a ikenɛ wəbɛ kem Esay mɔ. Mba nkɔn ɔfɔ
wəkɔ ender im tadarəŋ mɔ.›»
20 K'osom sɔ kəsom kin kaŋkɔ, asolɛ yɔcɔl
aka mɛrəŋ, aka maas kəbəp ka aləpəs akɔ
ŋanayi tadarəŋ ŋasolɛ yɔcɔl mɔ: «Tatɔkɔ tɔ
nəŋkɔ-loku wɛŋc im Esay, kɔ nəŋkɔ-bəpɛnɛ-
ɛ. 21 Nəloku kɔ: ‹Wɛŋc əm Yakuba ender su
wəkɔ tadarəŋ.›» Bawo Yakuba ɛnaloku fɔ:
«Kəpocɛ kaŋkɛ kəy' im kiriŋ mɔ, ik' iŋkɔ-tor-
torɛnɛ kɔ abəkəc. A sədenəŋkɛnɛ fər disrɛ.
Təlɔma endekɔ-selɛn' em bel-bel.» 22 Kɔ
yopocɛ yayɔkɔ yeyi kɔ kiriŋ, k'eŋcepərɛnɛ
pibi papɔkɔ dəndo dəkulum.

Yakuba kəsiməs kɔn kɔ Kanu

23 Kɔ Yakuba ɛyɛfɛ pibi papɔkɔ, k'ɛlɛk
aran ɔn mɛrəŋ, amarəs aran ɔn mɛrəŋ
k'awut ɔn wəco kɔ pin, k'ɛŋcalɛnɛ ŋa dəŋgbəl
da Yabɔk. 24 Ntɛ Yakuba ɛlɛk aran ɔn,
k'ɛŋcalɛnɛ ŋa dəŋgbəl kɔ daka dɔkɔ ɛnayɔ mɔ
fəp. 25 Kɔ Yakuba eyi di sona. Pəndebiyɛ, kɔ
fum wəlɔma ɛyɛfɛ kəsiməs kɔ Yakuba haŋ
dɔsɔka. 26 Ntɛ wəsiməsɛnɛ kɔn ɛnəŋk, eyi fɛ
kətam kɔ mɔ, k'osut kɔ nnɔ dətɔkɔc. Kɔ tɔkɔc
ta Yakuba towur pəcsiməs kɔ fum wəkakɔ.
27 Kɔ fum wəkakɔ oloku: «Məsak im ikɔ,
bawo pəyi kəyɔ panpan.» Kɔ Yakuba oloku
kɔ: «Ifɔsak əm məkɔ ta məntolan' em-ɛ.»
28 Kɔ fum wəkakɔ eyif Yakuba: «Cəke c' aŋw'
am-ɛ?» Kɔ Yakuba oloku: «Yakuba y' aŋw'
em.» 29 Kɔ fum wəkakɔ oloku kɔ sɔ: «Yakuba
yɔfɔsɔyɔnɛ tewe tam, Yisrayel† ŋ' ande pac-
w' am, bawo məsiməs kɔ Kanu kɔ afum, kɔ
məntam ŋa.»
30 Kɔ Yakuba eyif fum wəkakɔ: «Ilɛtsɛn'
am məboŋcər im tewe tam.» Kɔ fum nwɛ
eyif kɔ: «Ta ake tɔ məfaŋɛ kəcərɛnɛ tewe
tem-ɛ?» Kɔ fum nwɛ ontolanɛ Yakuba
dəndo. 31 Kɔ Yakuba ɔsɔŋ tofo tatɔkɔ tewe ta
Peniyɛl‡, bawo nkɔn olokunɛ: «Inəŋk Kanu
səgbətnɛnɛ, k'intɔfi.» 32 Dec dɛŋcpɛ a pəc-
cepər Peniyɛl. Yakuba pəctorər tɔkɔc tɔn.
33 Ti tɔsɔŋɛ ntɛ awut a Yisrayel ŋantɔsɔm
abənta ŋa dətɔkɔc mɔ, bawo abənta ŋa
dətɔkɔc ŋɔ Kanu kənasut Yakuba, nde
kəbɛnt ka dəkəcək kɔ kəbɛnt ka dəkumunt
yɛmbəpɛnɛ mɔ.

* **32:3** = H. «fan mɛrəŋ» † **32:29** Yisrayel = H. «kəsiməs kɔ Kanu» ‡ **32:31** Peniyɛl = H. «kəro ka Kanu»

33

Yakuba kəbəpɛnɛ kəŋan kə Esay

1 Kə Yakuba eyekti kəro k'ɛnəŋk Esay
pəc-der pəsəlɛ afum 100. Kə Yakuba eyer
awut Leya, Rasɛl, kə acar aŋɛ mɛrəŋ dacə.
2 Kə Yakuba ɛŋcəmbər aran ən acar kiriŋ,
k'awut aŋan ŋaŋcəŋc ŋa, kə Leya ɛŋcɛk
k'awut ən ŋayi kə darəŋ, kə Rasɛl ɛŋcəmɛ
kə wan kən Isifu eyi kə darəŋ. 3 Kə nkən
yati eŋcepər ŋa fər kiriŋ, k'ontontnɛnɛ Esay
dəntəf camət-mɛrəŋ, haŋ k'ələtərnɛ kə.
4 Kə Esay ɛyɛksɛ kəkə-bəpɛnɛ kə Yakuba wɛŋc,
k'ɛsapnɛ kə, k'ɛnɛpsərnɛ kə dəkilim, k'oŋcup
kə, kə ŋayɛfɛ fəp faŋan kəbok. 5 Kə Esay
eyekti kəro, k'ɛnəŋk aran kə awut, k'eyif:
«Are ŋə akaŋɛ?» Kə Yakuba oloku kə: «Awut
akaŋɛ ŋə Kanu kənamar im kəsətə nənəfər
dən disrɛ, ina wəcar kam.» 6 Kə aran
ən acar ŋalətərnɛ Esay, kə awut aŋan, kə
ŋantontnɛnɛ kə. 7 Kə Leya ələtərnɛ kə sə kə
awut ən, kə ŋa sə ŋantontnɛnɛ kə, kə Isifu kə
Rasɛl ŋalətərnɛ kə kə ŋantontnɛnɛ kə. 8 Kə
Esay eyif kə: «Ake məndeyənɛ yəcəl yayɛ
səŋcepər-cepər mə?» Kə Yakuba oloku kə:
«Kətəŋnɛ kam k'inafaŋ. Ti tə inacɛm-cɛmnɛ
kəsəŋ əm yi.» 9 Kə Esay oloku Yakuba:
«Yɛlar im ina wɛŋc im, məmɛŋkərnɛ yayɛ
yəyənɛ yam.» 10 Kə Yakuba oloku Esay:
«Ala. Ilɛtsɛn' am, kə pəyənɛ fə isətər əm
kətəŋnɛ, məwosɛ məbaŋ kəpocɛ kem. Ti
t' imə́mənɛ kəro kam pəmə təkə aŋmə́mən
kəro ka Kanu mə, kə məselɛn' em bel-bel.
11 Məbaŋ kəpocɛ kem nkɛ isəŋ əm mə, bawo
Kanu kəmar im k'isətə daka dəkə ifaŋ mə
fəp.» Kə Yakuba ɛŋcəmɛnɛ ti Esay darəŋ
haŋ kə wəkakə owosɛ kəbaŋ ka kəpocɛ
kaŋkə. 12 Kə Esay oloku: «Paŋkən, pasolnɛ
dəpə, in' endey' əm kiriŋ.» 13 Kə Yakuba
oloku: «Wəbɛ kem, məŋcərɛ a awut ŋaŋcuca
kəkətɛnɛ, k'isolɛ sə mir mowut kə mana
mɛmɛsɛ. K'ayə yi yəkət pəpəŋ dəsək din-ɛ
yəcəl yowut fəp yeŋfi. 14 Wəbɛ kem məy'
im kiriŋ, indey' əm tadarəŋ, pəpic-pəpic
isurɛnɛ yəcəl k'awut pəkət, haŋ ibɛrɛ ndena
wɛŋc im nde atəf ŋa Sehir.» 15 Kə Esay
oloku: «Isakər' am afum em aləma akə isolɛ
mə.» Kə Yakuba eyif Esay: «Ak' indeyənɛ ŋa-
ɛ? Tɛfaŋ ta ina, isətə kəŋaŋnɛ nnə məyi mə.»
16 Dəsək dadəkə də Esay ɛlɛk dəpə kəlukus ka
Sehir.

Yakuba kandɛ kən Səkɛm kəsək

17 Kə Yakuba əŋkə dare da Sukət. K'ələ
kələ kən k'ələnɛ yəcəl yən ŋgbaŋcan. Ti t'
asəŋɛ tofo tatəkə tewe ta «Sukət*». 18 Kə
Yakuba ɛmbɛrɛ kətamnɛ disrɛ dare da
Səkɛm, atəf ŋa Kanahan. K'əŋkə pəcəmbərəs
dare kəsək kəbɛrɛ kən kəyɛfɛ ka Padaŋ-
Aram. 19 K'ɛway awut a Hamər arkun
dəwaca, papa ka Səkɛm, tofokəl ta antəf
nde ɛnacəmbər abal mə. Ɛnaway di
mɛŋcəmbəl† 100. 20 Kə Yakuba ɛŋcəmbər
di dəkələŋnɛ da Kanu, k'ewe tofo tatəkə «El-
Elohe-Yisrayel‡».

34

Simə́ŋ kə Lewy kəluksɛ ayɛk ŋa wəkirɛ kəŋan Dina nwɛ analapəs mə

1 Dina, wan wəran nwɛ Leya ɛnakomɛ
Yakuba mə, ɛyɛfɛ kəkə-nəŋk awut aran a
dətəf. 2 Səkɛm, wan ka Hamər wəHewy
wəbɛ wəka dətəf, ɛnəŋk kə, k'ɛmbaŋ kə,
k'ombocərnɛ kə, k'ɛlapəs kə. 3 Kə Səkɛm
esektərnɛ teta Dina wan wəran ka Yakuba,
haŋ dəmoloku mən k'ɛsɛp kəsətə ka kəbətər
ka Dina. 4 Kə Səkɛm oloku papa kən Hamər:
«Məsəŋ im wəyecəra wəkawɛ pəyənɛ wəran
kem wənɛŋcɛ.» 5 Kə Yakuba ende pəcərɛ
a Səkɛm ɛŋcərɛ wan kən Dina dɛran. Mba
ntɛ awut a Yakuba arkun ŋanayi dalɛ kə
yəcəl yən mə, kə Yakuba ɛŋcaŋkɛ ti haŋ
kə ŋander kəyɛfɛ dalɛ. 6 Kə Hamər papa
ka Səkɛm əŋkə pəlok-lokər Yakuba. 7 Kə
awut a Yakuba ŋander kəyɛfɛ dalɛ. Ntɛ
ŋane moloku mamə́kə mə, kə mosumpər
ŋa. Kə pəntɛlɛ ŋa, bawo Səkɛm ɛnayə təyə
ntɛ pənatəmar paŋaŋnɛnɛ kə Yisrayel mə:
Kəkiyɛ kəcərɛ Dina wan ka Yakuba dɛran,
ta ŋayənɛ akin ayi-ɛ. 8 Kə Hamər oloku
ŋa ntɛ: «Wan kem Səkɛm ɛfaŋ kəfaŋ dəm
wəkirɛ konu Dina kənɛŋcɛ, nəsəŋ kə kə
pənɛŋcɛ, ilɛtsɛnɛ nu. 9 Antam kəkotərɛnɛ
pac-nɛŋcɛnɛnɛ. Nəde nəc-səŋ su awut anu
aran, nəc-lɛk awut asu aran. 10 Nəndendɛ
kə səna, atəf ŋendeyi nu dəwaca pəmə
səna, nəyi dɛ, nəc-camə́s, nətɛn sə dɛ ntəf.»
11 Kə Səkɛm oloku papa kə awɛŋc a Dina:

* **33:17** H. «ŋgbaŋcan» † **33:19** H. «kesita» = kəway ka teŋkesiya kənayi tɛm tatəkə ‡ **33:20** «El, Kanu ka Yisrayel»

«K'isətər nu kəwosɛ-ɛ, iŋsəŋ nu mpɛ o mpɛ nəŋwer im mə. 12 Nəwer im kəfac kəpəŋ kə yopocɛ yɛlarəm. Iŋsəŋ nu yi. Mba nəsəŋ wəyecəra wəkawɛ Səkɛm pənɛŋcɛ.» 13 Kə awut a Yakuba arkun ŋantiŋkər Səkɛm kə kas bawo Səkɛm ɛnakiyɛ kəcərɛ ka wəkirɛ kəŋan dɛran. 14 Kə awut a Yakuba ŋaloku Səkɛm kə kas: «Pəŋcuca su kəsəŋ wəkirɛ kosu, fum nwɛ antəkəŋc mə, bawo tendeyənɛ kəlapəs kosu. 15 Kə səndewosɛ tɛfaŋ tonu-ɛ, mɛnɛ nəna sə nəwosɛ kəyi pəmə səna, ti tə tatəkə arkun aŋɛ ŋayi nu dacə mə fəp pakəŋc ŋa. 16 Tɛm tatəkə səŋwosɛ kəc-lɛk awut anu aran sənɛŋcɛ, nəna sə dəmnɛ nəc-lɛk akosu nəc-nɛŋcɛ. Səndɛ nnə kə nəna payənɛ sə afum akin ayi. 17 Mba kə nəntətam kəne təkə səloku fə pakəŋc nu mə, səŋlɛk wan kosu Dina, səkə.» 18 Hamər kə wan kən Səkɛm ŋawosɛ moloku maməkə, kəcərɛ fə aŋkəŋc ŋa. 19 Kə wan wərkun nwɛ oŋcop təyə tatəkə, bawo ɛnabətər Dina haŋ pəcepərər. Nkən Səkɛm sə, anabətər kə nde ndaraŋan patas aka di fəp. 20 Hamər kə Səkɛm ŋaŋkə nde dəkəbɛrɛ da dare daŋan, kə ŋaloku afum a dare: 21 «Afum akaŋɛ ŋasəkɛ su bəkəc. Ŋawosɛ kəndɛ atəf ŋaŋɛ ŋac-camәs, atəf ŋaŋɛ ŋəwəkəl ŋa. Ande paclɛkərɛnɛ aran kə ŋa. 22 Mba afum akaŋɛ kəwosɛ kəŋan kəndɛ kə səna, payənɛ akin ayi, mɛnɛ pawosɛ arkun aŋɛ ŋayi su dacə mə fəp, pakəŋc ŋa pəmə ŋa. 23 Yəcəl yaŋan kə ca yaŋan fəp yəfədeyənɛ yosu ba? Pawosɛ tɛfaŋ taŋan gbəcərəm, ŋayi su dɛ.» 24 Akə ŋanakə dəkəbɛrɛ da dare daŋan mə fəp, kə ŋaŋcəŋkəl Hamər kə wan kən Səkɛm. Arkun akə ŋanader dəkəbɛrɛ da dare daŋan dəkəcəŋkəl mə fəp, k'aŋkəŋc ŋa. 25 Tataka ta maas ta kəkəŋc kəŋan, akəŋc ŋayi kəcunɛnɛ, kə awut a Yakuba mɛrəŋ, Simən kə Lewy awɛŋc arkun a Dina, ŋalɛkəs sakma səŋan kə ŋander ŋacop dəkəbɛrɛ da dare daŋan kədifət, haŋ kə ŋalip kədifət arkun aka dətəf fəp. 26 Kə ŋandifɛnɛ sə Hamər kə Səkɛm sakma səŋan, kə ŋalɛk wəkirɛ kəŋan Dina ndena Səkɛm kə ŋaŋkə. 27 K'awut a Yakuba ŋawɛkərnɛ sə afi, kə ŋaŋkiyər aka dare bawo mɛtɛlɛ mɛnayi ŋa kəlapəs ka wəkirɛ kəŋan Dina. 28 Kə ŋalɛk ŋkesiya, cir, cəna, səfale, yəcəl yəkə yɛnayi dare disrɛ kə dəkulum mə fəp. 29 Kə awut a Yakuba ŋawɛtəs ca ya afi, awut aŋan, aran aŋan, kə ca yəkə ŋanabəp nda Səkɛm kə Hamər mə fəp kə ŋaŋkekərɛ. 30 Kə Yakuba oloku Simən kə Lewy: «Nəyə em pəlɛc te tonu tendesəŋɛ aka Kanahan kə Perisi ŋadeter im, nəŋcərɛ a səmpicɛ, kəbɛrɛnɛ kə ŋander kədesutɛnɛ kə ina, tɛm tatəkə ŋandesut im ŋaləsər afum em.» 31 Kə awut a Yakuba ŋaloku kas kəŋan: «Səndewosɛ Səkɛm pəyə wəkirɛ kosu pəmə wəran wəyi yama-yama ba?»

35

Yakuba kəyɛfɛ Səkɛm pəkə Betel

1 Kə Kanu kəloku Yakuba: «Məyɛfɛ məpɛ məkə məndɛ Betel, məlompəs di dəkəloŋnɛ da Kanu nkɛ kənawurər əm, ntɛ mənayɛksər wɛŋc əm Esay mə.» 2 Kə Yakuba oloku afum ən, kə akə ŋanayi kə nkən mə: «Nəwurɛ nu dacə canu cəcikəra. Nəsəkəsnɛ, nətubi, nəsəkpər yɛbɛrnɛ. 3 Kəyɛfɛ k'ander, papɛrnɛ Betel. Dəndo iŋkə-cəmbər dəkəloŋnɛ da Kanu nkɛ kənalok-lokər im dəsək ndɛ inayi pəcuca disrɛ, a kə kəsol' em tɛm ntɛ inayi dəpə ic-kə decikəra mə.» 4 Kə ŋasəŋ Yakuba canu cəcikəra ncɛ cənayi ŋa dəwaca mə fəp, kəbəp ya dələŋəs yaŋan. Kə Yakuba ɛmət yi nde kətək kəpəŋ kəŋkə kəyi Səkɛm kəsək mə. 5 Kə ŋaŋkə. Kə ayekyek ŋa Kanu ŋɛŋgbəpərnɛ aka sədare səkəsək fəp, kə ŋantətam kəcəmɛ awut a Yakuba darəŋ.

6 Kə Yakuba ŋambɛrɛ kə akə ŋanacəmɛ kə darəŋ mə fəp, kəkə ka Lus, ti tə tatəkə dare da Betel, atəf ŋa Kanahan. 7 K'ɛŋcəmbər di dəkəloŋnɛ da Kanu, k'ewe tofo tatəkə «El-Betel», bawo difə Kanu kənawurər kə tɛm ntɛ ɛnayɛksər wɛŋc mə. 8 Kə Debora, wəran nwɛ ɛnadusum Rebeka mə, efi. K'awup kə Betel tantəf, nde aŋkiri dəntəf nŋɛ awe tewe ta «Kətək ka Mɛŋcər» mə.

9 Kə Kanu kəwurər sə Yakuba, ntɛ ɛmbɛrɛ Padaŋ-Aram mə, kə kəmpocɛ kə pətət. 10 Kə Kanu kəloku kə: «Mən' aŋwe Yakuba, mba afəsəw' am tewe ta Yakuba tatəkə. ‹Yisrayel› ŋ' ande pac-w' am oŋ.» Kə Kanu kəsəŋ kə oŋ tewe ta Yisrayel. 11 Kə Kanu kəloku kə: «In' əyənɛ Kanu nkɛ kəntam mes fəp mə. Məyənɛ wəkombəra, məla. Afum a təf yɛlarəm ŋə məndekom, abɛ ŋandewur

əm dəris. 12 Atɔf nŋɛ isɔŋ Abraham kɔ
Isiyaka mɔ, indesɔŋ əm ŋi kɔ yuruya yam kɔ
məndecepər-ɛ. Indesɔŋ ŋa atɔf ŋaŋɛ.» 13 Kɔ
Kanu kəmbɔlɛ kɔ day, nde kənalok-lokər kɔ
mɔ. 14 Kɔ Yakuba ɛŋcəmbər tasar da tofo
təkɔ Kanu kənalok-lokər kɔ mɔ. K'ompus
pi, k'oloŋər pi moro. 15 Kɔ Yakuba ɔsɔŋ tofo
tatəkɔ tewe ta Betel, nde Kanu kənalok-
lokər kɔ mɔ.

Kəkom ka Beŋyamin, defi da Rasɛl

16 Yakuba ɛyɛfɛ Betel kɔ afum ɔn. Ŋanawak
kəbɔlɛ sɔ kəbɛrɛ ka Efərata, kɔ Rasɛl oŋkom,
kəkom kəcuy. 17 Eyi pəcuy pa kəkom kaŋkɔ,
kɔ wəbaŋ kɔn wan oloku: «Ta mənesɛ, bawo
məsɔtɔ sɔ wan wərkun!» 18 Ntɛ Rasɛl ɛŋc-
fi mɔ, k'ewe wan wəkakɔ Bɛn-Oni*. Mba
kɔ kas ewe kɔ Beŋyamin†. 19 Kɔ Rasɛl
efi. K'awup kɔ nde dɔpɔ da Efrata, nde
Betlɛhɛm. 20 Kɔ Yakuba ɛŋcəmbər tasar
nde kufu ka Rasɛl, tasar papəkɔ ɛnacəmbər
kufu ka Rasɛl mɔ, pəsərəyi di haŋ məkɔ.
21 Kɔ Yakuba ɔŋkɔ, pəcəmbər abal nde
Mikədal-Edɛr takəroŋ. 22 Ntɛ Yakuba eyi
atɔf ŋaŋəkɔ mɔ, kɔ Ruben ɔŋkɔ pəfəntərər
Bilha wəlakɔ ka papa kɔn, kɔ Yakuba ɛŋcərɛ
ti.

Yakuba ɛnasɔtɔ awut arkun wəco kɔ
mɛrəŋ: 23 Awut a Leya: Ruben coco ca
Yakuba, Simɔŋ, Lewy, Yuda, Isakar, kɔ Sab-
ulon. 24 Awut a Rasɛl: Isifu kɔ Beŋyamin.
25 Awut a Bilha, wəmarəs ka Rasɛl: Dan kɔ
Naftali. 26 Awut a Silpa, wəmarəs ka Leya:
Kadu kɔ Aser. Awut a Yakuba ŋanayi akakɔ,
aŋɛ ɛnakom Padaŋ-Aram mɔ.

27 Kɔ Yakuba ender kas Isiyaka kəsək,
nde Mamre, nde Kiriyat Harba, nde pəyɔnɛ
Hɛbərɔŋ mɔ, a kɔ Abraham kɔ Isiyaka
ŋanayi decikəra mɔ. 28 Kəwon ka Isiyaka
doru kənasɔtɔ meren 180. 29 K'eŋgbiŋ ki-
fir. K'efi, k'ɔnɔŋkəl atem ɔn akɔ ŋanafi mɔ,
Isiyaka ɛnasikər, doru dɛtəŋnɛ kɔ. K'awut
ɔn Esay kɔ Yakuba ŋawup kɔ.

36

Esay kəndɛ kɔn nde atɔf ŋa Edɔm

1 Dokombəra da Esay dɔ dandɛ, nwɛ
aŋwe sɔ Edɔm mɔ. 2 Kɔ Esay ɛlɛk aran ɔn,
aran a Kanahan dacɔ: Ada, wan wəran
ka Elon wəHewy, Oholibama wan wəran
ka Ana, wan wəran ka Cibehɔŋ wəHewi,
3 Basmat wan wəran ka Səmayila, wəkirɛ
ka Nebayɔt. 4 Kɔ Ada oŋkomɛ Esay Elifas,
kɔ Basmat oŋkom Rehuwɛl. 5 Kɔ Oholibama
oŋkom Yehus, Yahelam, kɔ Korah. Awut
a Esay ŋɔ akakɔ aŋɛ anakomɛ kɔ Kanahan
mɔ. 6 Kɔ Esay ɛlɛk aran ɔn, awut ɔn arkun kɔ
aran, afum ɔn aka kəlɔ kɔn, yɔcɔl yɔn kɔ ca
yəkɔ ɛnasɔtɔ atɔf ŋa Kanahan mɔ fəp, k'ɔŋkɔ
atɔf ŋələma. K'ɔmbɔlɛ wɛŋc Yakuba, 7 bawo
yɔcɔl yɛnalar ŋa, ta ŋantam kəyi tofo tin-ɛ.
Atɔf nŋɛ ŋanayi mɔ ŋɛnafɛtər ŋa teta yɔcɔl
yaŋan yɛlarəm. 8 Kɔ Esay ɛndɛ nde tərɔ ta
Sehir. Esay, nkɔn aŋc-we sɔ Edɔm.

Yuruya ya Esay

9 Dokombəra da Esay, dɔ dandɛ wətem
ka yuruya nyɛ aŋwe Edɔm mɔ, nde tərɔ ta
Sehir kəroŋ. 10 Mewe ma awut a Esay mɔ
mamɛ: Elifas wan ka Ada wəran ka Esay,
Rehuwɛl wan ka Basmat wəran ka Esay.
11 Awut a Elifas ŋanayɔnɛ: Temaŋ, Omar,
Sefo, Kahetam, kɔ Kenas. 12 Timna wəlakɔ
ka Elifas ɛnayi wan ka Esay. K'oŋkomɛ
Elifas Amalɛk. Awut a Ada ŋɔ akakɔ wəran
ka Esay. 13 Mewe ma awut a Rehuwɛl
mɔ mamɛ: Nahat, Serah, Sama, kɔ Misa.
Awut a Basmat ŋɔ akakɔ wəran ka Esay.
14 Mewe ma awut a Oholibama wan wəran
ka Ana, wan-sɔ ka Cibehɔŋ, wəran ka Esay:
K'oŋkomɛ Esay Yehus, Yahelam, kɔ Korah.
15 Mewe ma abɛ a yuruya ya Esay mɛmɛ:
Awut abɛ a Elifas, coco ca Esay: Wəbɛ
Teman, wəbɛ Omar, wəbɛ Sefo, wəbɛ Ke-
nas, 16 wəbɛ Korah, wəbɛ Kahetam, kɔ wəbɛ
Amalɛk. Abɛ a Elifas ŋɔ akakɔ, atɔf ŋa Edɔm.
Awut a Ada ŋɔ akakɔ. 17 Awut a Rehuwɛl,
wan ka Esay ŋɔ akaŋɛ: Wəbɛ Nahat, wəbɛ
Serah, wəbɛ Sama, kɔ wəbɛ Misa. Abɛ a
Rehuwɛl ŋɔ akakɔ atɔf ŋa Edɔm. Awut a
Basmat ŋɔ akakɔ, wəran ka Esay. 18 Awut a
Oholibama ŋɔ akaŋɛ, wəran ka Esay: Wəbɛ
Yehus, wəbɛ Yahelam, kɔ wəbɛ Korah. Abɛ
a Oholibama ŋɔ akaŋɛ wan wəran ka Ana,
wəran ka Esay. 19 Awut a Esay ŋɔ akakɔ, kɔ
abɛ aŋan. Esay nwɛ aŋc-we sɔ «Edɔm» mɔ.

20 Awut a Sehir wəHori ŋɔ akaŋɛ: Lotaŋ,
Sobal, Cibehɔŋ, Ana, 21 Disɔŋ, Esɛr, kɔ Disaŋ.
Abɛ aHori ŋɔ akakɔ, awut a Sehir nde atɔf

* **35:18** H. = «wan wəka pucuy» † **35:18** H. = «wan wəka kəca kətɔt»

ŋa Edɔm. 22 Awut a Lotaŋ ŋanayɔnɛ Hori kɔ Hemam. Wəkirɛ ka Lotaŋ ɛnayɔnɛ Timna. 23 Awut a Sobal ŋanayɔnɛ Alwaŋ, Manahat, Ebal, Sefo, kɔ Onam. 24 Awut a Cibehɔŋ ŋanayɔnɛ Awa kɔ Ana. Ana wəkakɔ ɛnafir kələmp nde dətɛgbɛrɛ, pəkɔ dəŋkɛk sɔfale sa papa kɔn Cibehɔŋ. 25 Awut a Ana ŋanayɔnɛ Disɔŋ kɔ Oholibama, wan ka Ana wəran. 26 Awut a Disaŋ ŋanayɔnɛ: Hemdaŋ, Esbaŋ, Yitran, kɔ Keran. 27 Awut a Etsɛr ŋanayɔnɛ: Bilaŋ, Sawaŋ, kɔ Akaŋ. 28 Awut a Disaŋ ŋanayɔnɛ Huc kɔ Araŋ. 29 Abɛ a Hori ŋɔ akaŋɛ: Wəbɛ Lotaŋ, wəbɛ Sobal, wəbɛ Cibehɔŋ, wəbɛ Ana, 30 wəbɛ Disɔŋ, wəbɛ Ecɛr, wəbɛ Disaŋ. Abɛ a Hori ŋa akakɔ, abɛ aŋan atɔf ŋa Sehir. 31 Tɛm tatɔkɔ abɛ ŋanatɔmpər fɛ kərɛsna dɛbɛ nde atɔf ŋa Yisrayel. Mewe ma abɛ aŋɛ ŋanacepər atɔf ŋa Edɔm mɔ, mɔ mamɛ: 32 Bela, wan ka Behor, ɛnayɔnɛ wəbɛ Edɔm, tewe ta dare dɔn tɛnayɔnɛ Dinaba. 33 Kɔ Bela efi. Kɔ Yobabu wan ka Serah wəka Bɔcəra ɛlɛk dɛbɛ dɔn. 34 Kɔ Yobabu efi. Kɔ Hucam wəka atɔf ŋa Temani ɛlɛk dɛbɛ dɔn. 35 Kɔ Hucam efi. Kɔ Hadadu wan ka Bedadu ɛlɛk dɛbɛ dɔn. Nkɔn ɛnacəmbər Madiyaŋ nde kulum ka Mohabu. Tewe ta dare dɔn tɛnayɔnɛ Awit. 36 Kɔ Hadadu efi. Kɔ Samla wəka Masreka ɛlɛk dɛbɛ dɔn. 37 Kɔ Samla efi. Kɔ Sawul wəka dare da Rehobɔt Dəŋgbɔkɔ ɛlɛk dɛbɛ dɔn. 38 Kɔ Sawul efi. Kɔ Bahal-Hanan, wan ka Akbɔr, ɛlɛk dɛbɛ dɔn. 39 Kɔ Bahal-Hanan wan ka Akbɔr efi. Kɔ Hadar ɛlɛk dɛbɛ dɔn. Tewe ta dare dɔn tɛnayɔnɛ Pawu, kɔ tewe ta wəran kɔn tɛnayɔnɛ Mehetabɛl, wan ka Matrɛdu wəran, wan ka Mesahabu wəran. 40 Mewe ma abɛ a Esay mɔ mamɔkɔ, dəcor dəcor, dətɔf tɔf. Pəmɔ tatɔkɔ mewe maŋan moloku ti mɔ: Wəbɛ Timna, wəbɛ Alwa, wəbɛ Yetet, 41 wəbɛ Oholibama, wəbɛ Ela, wəbɛ Pinɔŋ, 42 wəbɛ Kenas, wəbɛ Teman, wəbɛ Mibcar, 43 wəbɛ Makdiyɛl, wəbɛ Iram. Akaŋɛ ŋanayɔnɛ abɛ a Edɔm, kɔ dəkəndɛ daŋan atɔf ŋɔkɔ ŋanayɔnɛ abɛ mɔ. Esay ɛnayɔnɛ wətem ka aka Edɔm.

Tecepərɛnɛ ta Isifu

37

37-50

Taruku ta Yakuba k'afum ɔn

Mɛwɛrəp ma Isifu

1 Kɔ Yakuba ɛndɛ atɔf ŋa Kanahan nde kas ɛnandɛ mɔ. 2 Dokombəra da Yakuba dɛndɛ: Kəsɔtɔ ka Isifu meren wəco kɔ camət-mɛrəŋ, kɔ Isifu ɛyɛfɛ pəc-cɛpsɛ awɛŋc aŋa darəŋ ŋackɛk ŋkesiya kɔ cir. Pəyɔnɛ wan wəfɛt, pəc-cəmɛ awut arkun a Bilha kɔ Silpa darəŋ, aran a kas. Mba Isifu eŋcder pəcsɔŋɛ papa kəŋan kəcərɛ mɛcɛmcɛmənɛ mɛlɛc məkɔ meŋc-cepər di mɔ fəp. 3 Yakuba* ɛnabɔtər Isifu pətas awut ɔn aləpəs aŋɛ fəp, bawo detem disrɛ d' ɛnasɔtɔ kɔ. Kɔ Yakuba ɔsɔt bərumus bɔnɔŋkəsəl lom k'ɔsɔŋ bi Isifu. 4 Kɔ awɛŋc a Isifu ŋande ŋanəŋk, a kas kəŋan ɔmbɔtər Isifu pətas ŋa fəp. Kɔ ŋamɛŋkɛ Isifu mɛtɛlɛ mamɔkɔ. Kɔ ŋayi ta ŋaŋlok-lokər Isifu bel-bel-ɛ. 5 Kɔ Isifu ɛwɛrəp, k'ɔŋkɔ pəloku mere mamɔkɔ awɛŋc aŋa, kɔ akakɔ ŋanaŋkanɛ sɔ kəter kɔ. 6 Kɔ Isifu oloku ŋa: «Awɛŋc im aŋa, nəcəŋkəl mere mmɛ iwɛrəpna mɔ! 7 Dəkulum ayina pacsek mɛmpəlɛ. Pəwon fɛ kɔ kilim kem ka mɛmpəlɛ kəyɛfɛ kɔ kəŋcəmɛ sot! Kɔ cilim ca mɛmpəlɛ ma nəna cənder cənɔŋkər kemi, kɔ cəntontnɛnɛ ki.» 8 Kɔ awɛŋc aŋa ŋaloku kɔ: «Mba məna məŋcɛm-cɛmnɛ kəyɔnɛ ka wəbɛ ka səna ba? Məyi su kəroŋ?» Kɔ ŋambɛrɛnɛ sɔ kəter kɔ teta moloku mən mamɔkɔ. 9 Kɔ Isifu endesɔ pəwɛrəp, k'oloku sɔ ti awɛŋc aŋa. K'oloku: «Iwɛrəpna sɔ: Dec, ŋof kɔ cɔs wəco kɔ pin yontontnɛn' em.» 10 Kɔ Isifu oloku mere mamɔkɔ papa kɔn kɔ awɛŋc aŋa. Kɔ papa kɔn oŋkul-kulər kɔ, k'eyif kɔ: «Cəke cɔ mere mamɛ məwɛrəp mɔ moloku-ɛ? Məŋcɛm-cɛmnɛ a səndeder, iya kam, awɛŋc əm aŋa, kɔ ina sədetontnɛn' am dəntɔf?» 11 Kɔ awɛŋc a Isifu ŋayɔnɛ kɔ kəraca. Mba kɔ kas kəŋan ɛmɛŋkərnɛ kəwɛrəp kaŋkɔ.

Awɛŋc a Isifu ŋaŋcaməs kɔ

12 Kɔ awɛŋc a Isifu ŋande ŋawur, kəkɔ-kɛk ŋkesiya kɔ cir ya kas kəŋan nde Səkɛm. 13 Kɔ Yakuba oloku Isifu: «Awɛŋc əm aŋa ŋayi Səkɛm ŋawurɛnɛ yɔcɔl kəkɔsɔ-mət. Məder, ifaŋ kəsom əm nde ŋayi mɔ.» Kɔ Isifu owosɛ: «In' ɛwɛ!» 14 Kɔ Yakuba oloku kɔ: «Məkɔ məmɔmən em kɔ pəyi fɔ daka o

* **37:3** H. «Yisrayel» = tewe tantɛ tɔ Kanu ki sərka kənasɔŋ Yakuba. Məmɔmən

daka deyi fɛ awɛŋc əm aŋa kɔ yɔcɔl yɛfɛt-yɛfɛt-ɛ. Məder məlok' im ti.» K'osom kɔ kəyɛfɛ ka aranta ŋa Hɛbərɔŋ, kɔ Isifu ɔŋkɔ Səkɛm. 15 Kɔ wərkun wələma ɔŋkɔ pəbəp kɔ pəc-kafəlɛ-kafəlɛ dəkulum. Kɔ wərkun nwɛ eyif kɔ: «Ake məntɛn-ɛ?» 16 Kɔ Isifu oloku kɔ: «Awɛŋc im aŋa ŋ' intɛn, ilɛtsɛn' am məmentər im nde ŋayi kəkɛkəs yɔcɔl mɔ.» 17 Kɔ wərkun nwɛ oloku kɔ: «Ŋayɛfɛ dɛ, inenɛna ŋa ŋac-loku: ‹Paŋkɔn kəca ka Dotaŋ.›» Kɔ Isifu ɛŋcəmɛ ni yaŋan darəŋ, kɔ yɔcɔl haŋ k'ɔŋkɔ pəbəp ŋa Dotaŋ.

18 K'awɛŋc aŋa ŋanəŋk kɔ pəbɔlɛ, ta ɛntabəp ŋa-ɛ, kɔ ŋasekɛ kɔ kədif. 19 Kɔ ŋalokɛnɛ: «Wəbɛ ka kəwɛrəp ender wəkɔ. 20 Nəder oŋ padif kɔ, pagbal kɔ nde dəkələmp. Pakɔ paloku fɔ wɛsɛm wɔsɔm kɔ. Pamɔmən oŋ daka ndɛ kəwɛrəp kɔn kəndeyɔnɛ mɔ.» 21 Kɔ Ruben ene ti, k'ɛmbaŋ kɔ akakɔ dəwaca. K'oloku: «Ta pasɔŋɛ kɔ kəfi.» 22 Kɔ Ruben oloku sɔ: «Ta nəwurɛ mecir! Nəgbal kɔ kələmp kaŋkɛ kəyi nnɔ dətɛgbɛrɛ mɔ. Ta nədeŋər kɔ kəca!» Ɛnaloku ŋa moloku mamɛ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ pətam kəyac Isifu defi, pəkenɛ kɔ kas mɔ. 23 Ntɛ Isifu ɛmbəp awɛŋc aŋa mɔ, kɔ akakɔ ŋawurɛ kɔ bərumus bənəŋkəsəl lom bəkɔ ɛnabɛrnɛ mɔ. 24 Kɔ ŋasumpər kɔ, kɔ ŋantorɛ kɔ dəkələmp. Kələmp kaŋkɔ kənawosər, ali domun kənayɔ fɛ. 25 Kɔ ŋandɛ ŋacdi yeri, ŋandeyekti fər, kɔ ŋanəŋk afum a Səmayila ŋayɛfɛ atəf ŋa Kalahadu. Yɔkɔmɛ yaŋan yɛsarɛ gboŋgbo, simi, kɔ cigbili nyɛ ŋaŋckekərɛ Misira mɔ. 26 Kɔ Yuda oloku awɛŋc aŋa: «Ta ake tɔ andedifɛ wɛŋc kosu pamɛŋk mecir mɔn-ɛ? 27 Nəder pacamsər kɔ afum a Səmayila. Ta padeŋər kɔ kəca. Bawo wɛŋc kosu ɔfɔ, mecir min mayi mɔ ampaŋnɛ.» K'awɛŋc aŋa ŋanenɛ kɔ moloku maməkɔ. 28 Kɔ acaməs aMadiyaŋ aŋɛ ŋaŋc-cepər mɔ, ŋampɛnɛ Isifu dəkələmp. Kɔ awɛŋc a Isifu ŋaŋcamsər kɔ aMadiyaŋ gbeti ŋcəmbəl wəco mɛrəŋ, k'aMadiyaŋ ŋaŋkekərɛ Isifu Misira. 29 Ntɛ Ruben oluksərnɛ kədeməmən kələmp disrɛ mɔ, ɛmbəp fɛ sɔ Isifu kələmp disrɛ. K'ɛwal-wali yɛbɛrnɛ yɔn. 30 K'ɛŋkafəlɛ nnɔ awɛŋc aŋa ŋayi mɔ, k'oloku: «Wan nwɛ eyi fɛ sɔ nnɔ dəkələmp! Cəke indeyɔ oŋ-ɛ?» 31 Kɔ ŋalɛk bərumus ba Isifu, kɔ ŋafay ambiyofo amera, kɔ ŋasopət bərumus babəkɔ mecir. 32 Kɔ ŋaŋkenɛ kas kəŋan bərumus bənəŋkəsəl lom ba Isifu babəkɔ, kɔ ŋaŋkɔ ŋac-loku kas kəŋan: «Yamos yayɛ yɔ səŋkɔ sənəŋk. Məna sɔ məməmən ma kɔ pəyi fɔ bərumus ba wan kam bɔ-ɛ.» 33 Kɔ Yakuba ɛnɛpəl bi, k'oloku: «Bərumus ba wan kem bɔ! Wɛsɛm wələma wɛlɛc wɔsɔm kɔ! Wɛsɛm wɛwatəri-watəri kɔ!» 34 Kɔ Yakuba ɛwal-wali yamos yɔn, k'esekənɛ abɛk defi. K'ombok wan kɔn Isifu mataka mɛlarəm. 35 Kɔ awut ɔn arkun kɔ aran fəp ŋayɛfɛ kətorɛ-torɛ kɔ abəkəc. Mba k'ombupərɛ kəlɛtsɛnɛ fəp. K'oloku: «Indebok wan kem haŋ dɔsɔk ndɛ indekɔ-bəp kɔ dabiya mɔ!» K'ɛŋcəmɛ kəbok ka wan kɔn darəŋ.

36 Kɔ aMadiyaŋ ŋaŋcaməs Isifu Misira. Kɔ Potifar wətupɛ ka Firawona yeri nwɛ ɛnayɔnɛ wəbɛ ka abum a dəsaŋka sa Firawona mɔ, ɛway kɔ.

38

Yuda kɔ Tamar

1 Tɛm tatɔkɔ, Yuda pəbɔlɛnɛ awɛŋc aŋa, kɔ ɔŋkɔ pəyi kɔ wərkun wələma nwɛ aŋcwe Hira mɔ, wəka Adulam ɛnayi. 2 Dəndo, kɔ Yuda ɛnəŋk wəyecəra wəKanahan wələma pac-we kɔ Suwa. K'ɛlɛk kɔ k'ɛnɛŋcɛ k'ombocərnɛ kɔ. 3 Kɔ Suwa ɛmbɛkəs, k'oŋkomɛ Yuda wan wərkun k'ewe kɔ Er. 4 K'ɛmbɛkəs sɔ k'oŋkom wan wərkun k'ɔsɔŋ kɔ tewe ta Onaŋ. 5 K'ɔŋgbəkərɛ sɔ kəkom wan wərkun nwɛ ɛnawe Sɛlah mɔ. Dare da Kisibu Yuda ɛnayi tɛm ntɛ Suwa oŋc-kom Sɛlah mɔ. 6 Kɔ Yuda ɛfacɛ coco cɔn wəyecəra nwɛ aŋcwe Tamar mɔ. 7 Mba Er, nwɛ ɛnayɔnɛ coco ca Yuda mɔ, ɛnatesɛ fɛ fər ya Kanu Kəpɔŋ kiriŋ. Kɔ Kanu Kəpɔŋ kəsɔŋɛ kɔ kəfi. 8 Kɔ Yuda oloku tɔŋɔ tɔn Onaŋ: «Məbocərnɛ wəran ka wəbek' am. Məsɔŋɛ wəran kɔn pəsətɔnɛ kɔ yuruya.» 9 Ntɛ Onaŋ ɛnacərɛ a wan nwɛ endesɔŋ wəran ka wəbek' ɔn mɔ, ɔfɔdeyɔnɛ wəkɔn. Kɔ ŋaŋc-kɔna-fəntərɛ kɔ wəran ka wɛŋc-ɛ, pəc-loŋ domun dɔn dəntɔf, ntɛ tɔŋsɔŋɛ ta ɔsɔŋɛ wəran nwɛ kəbɛkəs mɔ. 10 Məyɔ mɔn maməkɔ məŋc-bɔt fɛ Kanu Kəpɔŋ. Kɔ kəsɔŋɛ sɔ nkɔn Onaŋ kəfi. 11 Kɔ Yuda oloku Tamar wəran ka wan kɔn: «Məndɛ kəbal ka wos əm ndena papa kam haŋ wan kem

wərkun Sɛlah pəc-bɛk.» Bawo Yuda oŋc-lokunɛ: «Wəkawɛ sɔ kəfi k'ender pəmɔ abek' ɔn.» Kɔ Tamar ɔŋkɔ pəyi nde kəlɔ ka papa kɔn.

12 Kɔ mataka mɛlarəm meŋcepər, kɔ wan
wəran ka Suwa, wəran ka Yuda, efi. Ntɛ
abəkəc ŋɛnator Yuda mɔ, k'ɛmpɛrnɛ kəca
ka Timna kɔ wanapa kɔn Hira wəka Adu-
lam, nde akɔ ŋaŋcfon ŋkesiya yɔn ŋanayi
mɔ. 13 K'aŋkɔ paloku Tamar: Koŋci kam
ɛntas Timna kəkɔ-fon ŋkesiya yɔn yɛfɛt.
14 Kɔ Tamar owurɛ yamos yɔn ya kəbal,
k'ɛŋgbalərnɛ kəloto, k'ɛnɛpəsərnɛ ki, k'ɔŋkɔ
pəndɛ dəkəbɛrɛ da Enayim nde dɔpɔ da
Timna. Bawo ɛnanəŋk a Sɛlah ɛmbɛk,
k'antɔlɛk kɔ pasɔŋ Sɛlah pəyɔnɛ wəran kɔn.
15 Kɔ Yuda ɛnəŋk Tamar, kɔ pəyi kɔ pəmɔ
wəran wəyama-yama, bawo ɛnakumpənɛ
kəro. 16 Kɔ Yuda ɛŋcaŋ Tamar moloku
dɔpɔ: «Taŋkɔn, səkɔ səfəntərɛ.» Bawo Yuda
ɛnacərɛ fɛ a wəran ka wan kɔn wərkun
ɔfɔ. Kɔ Tamar eyif kɔ: «Ake məndekɔ-
sɔŋ im, kɔ məmbocərn' em-ɛ?» 17 K'oloku:
«Iŋkɔ-kɛr' am wir wowut yɔcɔl yem dacɔ.»
Kɔ Tamar oloku: «Mɛnɛ məsɔŋ im paka
pɔlɔm itɔmpər haŋ məc-kɛrɛ wir wowut
wawəkɔ.» 18 Kɔ Yuda eyif kɔ: «Ake indesɔŋ
əm haŋ ic-kɛrɛ wir wowut nwɛ?» Kɔ Tamar
oloku kɔ: «Məsɔŋ im tamp tam, kəbənda
kɔ kəgbo kaŋkɔ məntɔmpər mɔ.» Kɔ Yuda
ɔsɔŋ kɔ yi. Kɔ Yuda ɛfəntərɛ kɔ Tamar, kɔ
Tamar ɛmbɛkəsɛ Yuda. 19 Kɔ Tamar ɛyɛfɛ
k'ɔŋkɔ, k'owurɛ kəloto kaŋkɔ ɛnagbalərnɛ
mɔ, k'ɛmbɛrnɛ sɔ yamos yɔn ya kəbal.

20 Kɔ Yuda osom wanapa kɔn wəAdulam,
a pəkenɛ Tamar wir wowut, pəkɛrɛnɛ ca
yɔkɔ ɛnacəmbər di sɛkɛ mɔ. Mba ɛnanəŋk
fɛ kɔ. 21 Kɔ wəkakɔ ɔŋkɔ pəc-yifət afum akɔ
ɛnabəp di mɔ: «Deke wəran wətɛn arkun,
nwɛ ɛŋcəmɛna nnɔ dɔpɔ da Enayim mɔ,
eyi-ɛ?» Kɔ akakɔ ŋaloku kɔ: «Wəran wətɛn
arkun ɔfɔcəmɛ nnɔ.» 22 Kɔ wərkun nwɛ
olukus k'ɔŋkɔ pəc-loku Yuda: «Inəŋk fɛ kɔ.
Ali afum a tofo tatɔkɔ ŋaloku: ‹A wəran
wətɛn arkun eyi fɛ nnɔ.›» 23 Kɔ Yuda oloku:
«Pəmɛŋkərnɛ ca yem yɔkɔ ɔntɔmpər mɔ! Ta
patɛnərnɛ malap. Bawo isom pakenɛ kɔ wir
wowut kɔ məntɔnəŋk kɔ.» 24 Ntɛ yof maas
yeŋcepər mɔ, k'ande paloku Yuda: «Wəran
ka wan kam ɔŋkɔt yama-yama, kɔ tɔsɔŋɛ kɔ
kəbɛkəs.» Kɔ Yuda oloku: «Nəwurɛnɛ kɔ.
Pacɔf kɔ!» 25 Ntɛ asolɛ kɔ kəwurɛnɛ doru mɔ,
k'osom nda koŋci kɔn: «Wəbɛkəsəs kem ɔyɔ
ca nyɛ. Məsɛp məcərɛ nwɛ ɔyɔ tamp pampɛ,
kəbənda kaŋkɛ, kɔ kəgbo kaŋkɛ mɔ.» 26 Kɔ
Yuda ɛnɛpəl yi. K'oloku: «Tamar olomp
pətas im, bawo iwosɛ fɛ kəsɔŋ kɔ wan kem
Sɛlah.» Difɔ tɛnalip ɛŋcərɛ fɛ kɔ sɔ dɛran.

27 Ntɛ Tamar ɛyɛfɛ kəkom mɔ, k'anəŋk
fɔ cəberi cəyi kɔ dəkor. 28 Tamar eyi
kəkom. Kɔ wan wəcɔkɔ-cɔkɔ owurɛ kəca.
Kɔ wəran wəbaŋ wan osumpər kənaka
nkɛ kəca k'oŋkot kɔ debeŋa deyim dəkəca,
pəcloku: «Wəkawɛ andenuŋkɛnɛ kəkom.»
29 Mba kɔ kənaka nkɛ kəliŋ kəca kɔ wɛŋc
onuŋkɛnɛ kəwur. Kɔ wəbaŋ wan eyifnɛ:
«Kəpəc kəre kɔ məwurɛ kaŋkɛ-ɛ?» Kɔ Tamar
ewe wan wəkakɔ Perɛc. * 30 Kɔ wan wəka
mɛrəŋ owur, nwɛ anakot debeŋa dəkəca
mɔ, kɔ Tamar ewe wəkakɔ tewe ta Serah. †

39

Isifu kiyi kən Misira ndena Potifar

1 K'aŋkekərɛ Isifu Misira. Kɔ Potifar
wəMisira, wəbɛ wəpɔŋ wəka firawona, nwɛ
ɛnayɔnɛ wəkiriŋ ka abum ɔn mɔ, ɛway kɔ
afum a Səmayila dəwaca akɔ ŋanakɛrɛ kɔ
Misira mɔ. 2 Kanu Kəpɔŋ kənasolɛ Isifu,
pəcuca fəp pɔ Kanu Kəpɔŋ kəŋcbaŋ kɔ. Kəlɔ
ka wəbɛ kɔn wəMisira k'ɛnayi. 3 Kɔ wəbɛ
kɔn ɛnəŋk fɔ Kanu Kəpɔŋ kəsolɛ Isifu. Mo-
sumpər mɔn fəp, Kanu Kəpɔŋ kəŋcmar kɔ
mectesɛ kɔ dəwaca. 4 Kɔ Isifu ende pəsɔtɔ
kəlaŋ ka wəbɛ kɔn nwɛ ɛŋc-bəcɛ mɔ. Kɔ
wəkakɔ ɛlɛk kɔ, k'ɔsɔŋ kɔ dɛbɛ da kəcəmbər-
cəmbər mes ma kəlɔ kɔn disrɛ. K'ɛlɛk daka
dɔn fəp k'ɛmbɛr di Isifu dəwaca pəc-lompsɛ-
lompsɛ kɔ di kəcəmbər-cəmbər. 5 Ntɛ Potifar
ɛlaŋ Isifu, a k'ɔsɔŋ kɔ kəcəmbər-cəmbər ka
mes ma kəlɔ kɔn disrɛ fəp mɔ, kɔ Kanu
Kəpɔŋ kəmpocɛ kəlɔ ka wəMisira nwɛ, teta
Isifu. Kɔ kəpocɛ ka Kanu Kəpɔŋ kəsumpər
daka da Potifar fəp, kəyɛfɛ dɛkɛr haŋ nde
dalɛ. 6 K'ɛsakərɛ teta daka dɔn fəp Isifu,
nkɔn ɛnasumpər fɛ sɔ ntɛ o ntɛ mɛnɛ yeri
nyɛ eŋc-di mɔ.

Isifu kɔ wəran ka Potifar

* **38:29** Perɛc = «kəpəc» † **38:30** Serah = «Kəpɛ ka dec»

Mba Isifu fum wətət teyi ɛnayi. 7 Ntɛ mes maməkə meŋcepər mə, kə wəran ka wəbɛ kən ende pəceŋcər Isifu fər, k'oloku kə: «Məfəntərɛ kə ina!» 8 Kə Isifu ɛfati. K'oloku wəran ka wəbɛ kən: «Mənəŋk ntɛ wəbɛ kem ɛlɛk mes mən fəp k'ɛmbɛr im dəwaca mə, təsəŋɛ ɔfəsəyə ntɛ o ntɛ dɛkɛr k'ɛlɛk sə daka dən fəp k'ɔsəŋ im kəcəmbər-cəmbər. 9 Fum nwɛ o nwɛ eyi fɛ nnə kələ kaŋkɛ nwɛ elelɛ pəcepər im mə. Ɔmənɛnɛ f' em ntɛ o ntɛ ta kələ kaŋkɛ mɛnɛ məna, bawo wəran kən məyənɛ. Ak' endesəŋ' em oŋ kəyə pəlɛc pəpəŋ, iciyanɛ sə Kanu-ɛ?» 10 Kə wəran nwɛ ɛŋcəmɛnɛ Isifu moloku maməkə darəŋ haŋ mataka mɛlarəm. Mba Isifu ɛnawosɛ fɛ mɛcɛm-cɛmnɛ mən, kəcərɛ fə ŋafəntərɛ kə nkən. 11 Dəsək dələma, kə Isifu ɛmbɛrɛ dəkələ dəkəlompəs yɛbəc yən. Mba dəsək dadəkə afum a kələ kaŋkə ali wəkin ɛnayi fɛ dɛkɛr. 12 Kə wəran nwɛ osumpər pɛbɛrnɛ pa Isifu k'oloku kə: «Məfəntərɛ kə ina!» Kə Isifu ɛsakərɛ kə pɛbɛrnɛ pən, k'ɛyɛksɛ k'owur doru. 13 Ntɛ wəran nwɛ ɛnəŋk fə Isifu ɛsakərɛ kə pɛbɛrnɛ pən dəwaca, k'ɛyɛksɛ k'owur doru mə. 14 K'ewe afum a kələ kəŋan k'oloku ŋa ntɛ: «Nənəŋk, wəHebəru nwɛ wos im* ɛŋkɛrɛ pədefani su mə. Isifu ender im a pədefəntərɛ kə ina. Ti tə iŋkul-kulɛnɛ pəpəŋ. 15 Ntɛ endecərɛ fə kəpɛnɛ k'indɛ dim mə, k'ɛyɛksɛ. K'ɛsakər' em pɛbɛrnɛ pən kə nkən owur nde doru.» 16 Kə wəran nwɛ ombocərnɛ pɛbɛrnɛ pa Isifu kəsək, haŋ wəbɛ ka Isifu pəc-bɛrɛ dɛkɛr. 17 Kə wəran nwɛ oloku wos tin tayi, k'oloku kə: «Wəcar wəHebəru nwɛ məŋkɛrɛ su mə, ender im a pədefan' im. 18 Mba ntɛ iŋkulɛ-kulɛ pəpəŋ mə, k'ɛsak pɛbɛrnɛ pən nnə iyi mə. Kə nkən ɛyɛksɛ k'owur nde doru.» 19 Ntɛ wəbɛ ka Isifu ene moloku ma wəran kən, nwɛ oŋc-loku kə: «Ntɛ tə wəcar kam ɔyə em!» 20 Kə mɛtɛlɛ məpəŋ mosumpər wəbɛ ka Isifu. Kə wəkakə ɛmbɛr Isifu dəbili kəca nkɛ wəbɛ ɛŋc-bɛr afum ən dəbili mə. Kə Isifu eyi dəndo dəbili.

Kəyi ka Isifu dəbili

21 Kə Kanu Kəpəŋ kəsolɛ Isifu, kə kəlas layidi da amera ŋobotu ŋəkə kənasəŋ kə mə. Kə kəsəŋɛ wəbɛ wəka dəbili ɛmar kə. 22 Kə wəbɛ wəka dəbili ɛlɛk aka dəbili fəp k'ɛmbɛr ŋa Isifu dəwaca, ntɛ o ntɛ teŋcepər oŋ di mə, Isifu ɔ teŋcepər dəwaca kərɛsna. 23 Wəbɛ wəka dəbili əŋcməmən fɛ sə ntɛ o ntɛ Isifu ɛnatəmpər dəwaca mə, bawo Kanu Kəpəŋ kənasolɛ kə, kəclompəsɛ kə mosumpər mən fəp.

40

1 Ntɛ mes maməkə meŋcepər mə, kə amarəs mɛrəŋ a Firawona, wəbɛ ka Misira, wətupɛ kə wəcɔfɛ kən cəcom, ŋande ŋaciyanɛ kə. 2 Kə pəntɛlɛ Firawona nnə amarəs ən mɛrəŋ ŋayi mə. 3 Kə Firawona osom k'asumpər ŋa, k'aŋkə pacaŋər ŋa nde bili bəkə anacaŋər Isifu mə. 4 Kə wəbɛ ka aka dəbili oloku Isifu kəgbɛkərɛ ŋa pəmə ntɛ ɛnayi ŋa kəsək mə. Kə ŋayi dəbili tɛm tɛlarəm.

Isifu kəloku tedisrɛ ta mere ma amarəs a Firawona, aŋɛ ɛnacaŋəs dəbili mə

5 Pibi pin disrɛ, kə amarəs a Firawona aŋɛ mɛrəŋ ŋawɛrəp. Nwɛ o nwɛ, tɛwɛrəp tən taciŋa teciyanɛ kə ta wəkə. 6 Dec dendesək, kə Isifu ɛnəŋk ŋa ŋaməŋcnɛ. 7 Kə Isifu eyif amarəs a Firawona aŋɛ mɛrəŋ aŋɛ ŋanayi dəbili kə nkən mə, k'eyif ŋa: «Ta ake tə nəŋɛyɛ cəro məkə-ɛ?» 8 Kə ŋaloku Isifu: «Səwɛrəpna nnə pibi, mba fum eyi fɛ nnə nwɛ endetam kəloku su tedisrɛ ta mere maməkə mə.» Kə Isifu eyif ŋa: «Bafə Kanu kətəmpər kəcərɛ ka tedisrɛ ta mes ba? Nəlok' im ma mere monu-a.»

9 Kə wətupɛ ka Firawona yomunəs ələmər Isifu mere maməkə ɛnawɛrəp mə. K'oloku: «Mere mmɛ iwɛrəpna mə: Aŋgbəŋkələ ŋa wiŋ ŋeyin' em fər kiriŋ. 10 Ŋəyə wara maas. Ntɛ aŋgbəŋkələ nŋɛ ŋoŋgbuc mə kə yokom yɛmbɛk, kə yokom yayəkə yələl. 11 Tɛtəŋnɛ itəmpər apət nŋɛ iŋc-tupɛ wəbɛ kem Firawona mə. K'ilɛk yokom yələma k'ifəcəs yi nnə apət nŋɛ iŋc-tupɛ Firawona mə disrɛ, k'isəŋ Firawona məŋcəŋcə ma pokom papəkə inafəcəsɛ kə dəpət mə.» 12 Kə Isifu oloku kə: «Tedisrɛ tayi tɛntɛ: Wara wawəkə maas, mata maas mə. 13 Kə mata maas meŋcepər-ɛ, Firawona endesəlukus kəyekt' əm domp, pəluks' am yɛbəc yam. Məndesə məctupɛ kə yomunəs pəmə təkə məŋcbəc ti mə, məcbɛr kə yeri yəkə mənde

* **39:14** Potifar

kəctupɛ kɔ mɔ dəkəca. 14 K'andesak əmɛ, ta mədekɔ-pələrn' em, ilɛtsɛn' am məlɛk' em layidi a məndekɔ-mar im nnɔ wəbɛ eyi mɔ. Ntɛ tɔŋsɔŋɛ pəwurɛn' em nnɔ kəlɔ kaŋkɛ disrɛ mɔ. 15 Bawo atɔf ŋa Hebəru ŋalɛk im k'aŋkɛrɛ Misira. Kɔ nnɔ, ali tes iyɔ fɛ ntɛ andebɛr' em dəbili mɔ.»

16 Ntɛ wəcɔfɛ ka Firawona cəcom ɛnəŋk fɔ moloku mmɛ Isifu oloku ma mere mɔ, məmbɔt kəne, k'oloku Isifu: «Ina mere mem, mafala maas ma kəcom kəgbɛnt m' isarɛna. 17 Kəfala kaŋkɔ kəŋɛcna ci dacɔ mɔ fəp, yeri yɔkɔ wəcɔf cəcom ontup a pəcsɔŋ yi Firawona mɔ fəp yeyina dənda. Bɛmp yɔcsɔm yeri yayɔkɔ isarɛna kəfala disrɛ mɔ.» 18 Kɔ Isifu oloku kɔ: «Tedisrɛ tayi tɛntɛ: Cəfala cacɔkɔ maas, mata maas mɔ. 19 Kɔ mata maas meŋcepər-ɛ, Firawona endepɛn' am dareŋc, pəbɛr əm kəbənda dəkəlim pəgbɛk əm, bɛmp yɔsɔm əm.» 20 Tataka ta maas, dɔsɔk doluksər da kəkom ka Firawona. K'ombocɛ amarəs ɔn kəsata kəpɔŋ. K'ɔsɔŋ wəcɔfɛ kɔn cəcom dɛbɛ dɔpɔŋ, amarəs ɔn fəp fər kiriŋ. 21 K'oluksɛ sɔ wəka mɛrəŋ wəkɔ yɛbəc yɔkɔ ɛnayi cɔkɔcɔkɔ mɔ: Kɔ wəkakɔ oŋcop sɔ kəctup pəbɛr Firawona apət dəkəca. 22 Kɔ Firawona osumpər wəcɔf cəcom wəpɔŋ pəmɔ tɔkɔ Isifu ɛnaloku ti mɔ. 23 Wətupɛ ka Firawona yomunəs ɛŋcɛm-cɛmnɛ fɛ sɔ Isifu, k'ɛmpələrnɛ kɔ.

41

Kəwɛrəp ka Firawona

1 Kɔ teren tin teŋcepər, teren ta mɛrəŋ, kɔ Firawona ɛwɛrəp: Pəcəmɛ kəŋgbɔkɔ nkɛ aŋwe Nil mɔ kəsək. 2 Kɔ cəna cəran cətifi camət-mɛrəŋ cəŋcafɛ dəkəŋgbɔkɔ. Kɔ cəyɛfɛ kəsɔmət dalɛ. 3 Kɔ cəna cəran camət-mɛrəŋ cəlɔma cəleŋki cəŋcafɛ sɔ cəkɔ tadarəŋ dəkəŋgbɔkɔ. Kɔ ci cəŋkɔsɔ cəcəmɛ cəcɔkɔ-cɔkɔ kəsək dəkəŋgbɔkɔ. 4 Kɔ cəna cəleŋki ncɛ cəyɛfɛ kəsɔm cəna cətifi cəkɔ. Kɔ Firawona ɛntəmɛ. 5 Kɔ Firawona ɔŋgbɔkərɛ sɔ kədirɛ, k'ɛwɛrəp sɔ tamɛrəŋ. 6 Səbomp sa malɔ camət-mɛrəŋ səpɔŋ səwurəs atoka ŋin ŋɔtɔt ŋayi. Kɔ səbomp sa malɔ səfɛt səwurəs səcɔkɔ-cɔkɔ tantɔf. 7 Kɔ səbomp sa malɔ səfɛt nsɛ səndi səbomp sa malɔ səpɔŋ sələrɛ səkɔ. Kɔ Firawona ɛntəmɛ sɔ. Mere mayi mɔ mamɔkɔ.

8 Dec dendesɔk, kɔ amera ŋɛlɛcɛ-lɛcɛ Firawona. K'ewe acərɛ mes k'abeki a Misira fəp. Kɔ Firawona ɔlɔmər ŋa mere mən. Mba ali fum ɛnayi fɛ nwɛ ɛŋctam kəloku kɔ tedisrɛ ta mere mən mɔ. 9 Kɔ wətupɛ kɔn yomunəs ɛlɛk moloku, k'oloku Firawona: «Iŋcɛm-cɛmnɛ məkɔ tɛpələrənɛ tem. 10 Pənatɛlɛ Firawona nnɔ amarəs ɔn ŋayi mɔ, k'osom k'asumpər im kɔ wəcɔfɛ kɔn cəcom, k'ɛmbɛr su dəbili nde kəlɔ ka wəbɛ ka abum ɔn. 11 Kɔ səwɛrɛp ina kɔ wəka mɛrəŋ kem pibi pin. Nwɛ o nwɛ mere mən taciŋa mmɛ antam kəloku tedisrɛ ta mi mɔ. 12 Tɛtəŋnɛ səyi bili bin kɔ wətɛmp wəcar wəHebəru wəka wəbɛ ka abum a Firawona wəlɔma. Kɔ səloku kɔ nwɛ o nwɛ mere mən k'oloku su tedisrɛ ta mi. 13 Kɔ tosurɛnɛ kɔ teyi pəmɔ tɔkɔ ɛnaloku nwɛ o nwɛ mɔ. Kɔ Firawona oluks' em yɛbəc yem yɔcɔkɔ-cɔkɔ. K'ɛŋgbɛk wəka mɛrəŋ kem.»

Isifu kəloku kɔn mes ma mere ma Firawona tedisrɛ mɔ

14 Kɔ Firawona osom a pawenɛ kɔ Isifu. K'awurɛnɛ kɔ katəna-katəna dəbili. K'ofonənɛ, k'ɛsəkpər yamos, k'ɔŋkɔ nde Firawona ɛnawe kɔ mɔ. 15 Kɔ Firawona oloku Isifu: «Iwɛrəp, mba ali fum isɔtɔ fɛ nwɛ oŋlok' im tedisrɛ ta mere mem mɔ. Mba alok' im a məntam kəloku tedisrɛ ta mere mmɛ aŋlok' əm mɔ.» 16 Kɔ Isifu oloku Firawona: «Bafɔ in' ɔfɔ! Kanu kəndeloku Firawona tedisrɛ ta mere mən.» 17 Kɔ Firawona oloku Isifu: «Mere memɛ, kəŋgbɔkɔ kəsək iŋcəmɛna. 18 Kɔ cəna camət-mɛrəŋ cətɔt cətifi cəŋcafɛ dəkəŋgbɔkɔ, kɔ cəyɛfɛ kəsɔmət dalɛ. 19 Kɔ cəna camət-mɛrəŋ cəlɔma cəleŋki cəlɛc, ci cəŋcafɛ sɔ cəkɔ tadarəŋ dəkəŋgbɔkɔ. Mba intanəŋk fɛ Misira cəna cəlɛcɛ pəmɔ cacɔkɔ. 20 Kɔ cəna cəlɛc cəleŋki ncɛ cəyɛfɛ kəsɔm cəcɔkɔcɔkɔ camət-mɛrəŋ cətifi cətɔt cəkɔ. 21 Cəna cətifi ncɛ cəcbɛrɛ cəleŋki dəputuk, ta aŋcərɛ kɔ pəyɔnɛ fɔ yati cəmbɛrɛ ci dəputuk-ɛ. Kɔ cəna cəlɛc ncɛ cənaŋkanɛ sɔ kəlɛcɛ, pətas tɔkɔ cənalɛcɛ mɔ. K'intəmɛ. 22 K'iwɛrəp sɔ ntɛ: Səbomp camət-mɛrəŋ sa malɔ sətɔt sələrɛ səwurəs atɔka ŋin ŋayi. 23 Kɔ səbomp camət-mɛrəŋ sa malɔ səlɔma səfɛt səwurəs səcɔkɔcɔkɔ səkɔ tantɔf. 24 Kɔ səbomp sa malɔ səfɛt nsɛ səndi səbomp sa malɔ səpɔŋ səkɔ. Iloku mere mamɛ acərɛ mes. Mba ali fum isɔtɔ fɛ nwɛ oŋlok' im tedisrɛ ta mi mɔ.» 25 Kɔ Isifu

oloku Firawona: «Mere ma Firawona fep, toloku tin tɔ moloku. Kanu kəyi kəmentər Firawona ntɛ kəndeyɔ mɔ. 26 Cəna cətɔt ncɛ camət-mɛrəŋ, meren camət-mɛrəŋ mɔ. Kɔ səbomp sa malɔ sətɔt nsɛ camət-mɛrəŋ, meren camət-mɛrəŋ mɔ, mere min mɔ. 27 Cəna cəlɛc cɛleŋki ncɛ cəmpɛna cəkɔ tadarəŋ mɔ, meren camət-mɛrəŋ mɔ, kɔ səbomp sa malɔ səfɛt nsɛ, dor da meren camət-mɛrəŋ dɔ. 28 Pəmɔ təkɔ intɛp ti kəc-loku Firawona mɔ, Kanu kəmentər Firawona təkɔ kəndeyɔ mɔ. 29 Meren camət-mɛrəŋ ma kənɛmbərɛ mender mamɛ atɔf ŋa Misira fəp. 30 Kɔ meren camət-mɛrəŋ ma kənɛmbərɛ meŋcepər-ɛ meren camət-mɛrəŋ ma dor mendecəmɛ mi darəŋ: Dor dadɔkɔ dendeluksɛ Misira darəŋ. 31 Kɔ dor dadɔkɔ deŋcepər-ɛ, afədetam kəcərɛ yati kɔ pəyi fɔ kənɛmbərɛ kənayi dɛ təlɔma-ɛ. Debeki da dor dadɔkɔ dendesɔŋɛ ti. 32 Kɔ mənəŋk Firawona pəgbɔkərɛ kəwɛrəp mere min mamɔkɔ kəmɛrəŋ-ɛ, Kanu kəyi kəsɔŋɛ kɔ kəcərɛ: A mes melip nnɔ kəyi mɔ, kəbɛlkər kɔ kənder oŋ kəbəc yɛbəc yaki. 33 Ntɛ Firawona ɛŋcərɛ oŋ a Isifu ɔyɔ amera, k'ɛŋcərɛ sɔ mes mɔ, kɔ Firawona ɔsɔŋ kɔ dɛbɛ atɔf ŋa Misira disrɛ. 34 Firawona pəyɛfɛ oŋ, pəboŋcəs akɔ ŋandeyɔnɛ abɛ aŋɛ ŋandekɔ-tɛnɛ atɔf ŋa Misira mɔ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ ŋabaŋəs katin ka kəcamət ka kəsɔtɔ yɛtɛl yaŋan, atɔf ŋa Misira meren camət-mɛrəŋ ma kəmɛmbərɛ mmɛ disrɛ mɔ. 35 Ŋaloŋka yeri ya meren mobotu mmɛ mender mɔ, ŋayɔ ti dim da Firawona dəntɔf. Firawona pəsom pamɛŋk yeri sədare fəp. 36 Yeri yayɔkɔ yɔ andemɛŋkɛ atɔf, kədɛm ka meren camət-mɛrəŋ ma dor mmɛ Isifu oloku kədeyi mɔ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ ta dor dadɔkɔ dedetam atɔf ŋa Misira mɔ.»

Isifu ɔyɔnɛ wəmarəs wəcɔkɔ-cɔkɔ wəka Firawona

37 Kɔ moloku mamɔkɔ məmbət Firawona kɔ amarəs ɔn. 38 Kɔ Firawona eyif ŋa: «Andetam kəsɔtɔ fum pəmɔ Isifu ba, pəyɔ amera ŋa Kanu?» 39 Kɔ Firawona oloku Isifu: «Ntɛ Kanu kəsɔŋ əm kəcərɛ ka mes mamɛ fəp mɔ, fum o fum eyi fɛ nwɛ ɔsɔk domp, pəcərɛ mes pəmɔ məna mɔ. 40 Məna Isifu, mən' endeyɔnɛ wəkiriŋ ka kələ kem, afum a atɔf ŋem fəp. Mən' ɔ ŋandeyi darəŋ, dɛbɛ da ina Firawona gbəcərəm dendecepər dam.» 41 Kɔ Firawona oloku Isifu: «Misira mɔ mamɛ isɔŋ əm dɛbɛ da atɔf ŋaŋɛ fəp.» 42 Kɔ Firawona owurɛ kurundɛ kən dəkəca, k'ɛmbɛr ki Isifu dəkəca. K'ɛmbɛr Isifu yamos yɔtɔt. K'ɛŋgbɛk kɔ kɛma dəkilim. 43 Kɔ Firawona ɛmbɛk Isifu abil ŋa kəwan ŋɔkɔ wɛnacɔŋc wən mɔ, kɔ ŋaŋcɛk kəkɔ. Kɔ afum ŋayɛfɛ kəkul-kulɛnɛ ŋa: «Abərek!» * Tatɔkɔ tɔ Firawona ɛnasɔŋ Isifu dɛbɛ, atɔf ŋa Misira. 44 Kɔ Firawona oloku sɔ Isifu: «In' ɔyɔnɛ Firawona! Kɔ məntɔwosɛ-ɛ atɔf ŋa Misira, ali fum ɔfɔyekti dɛ kəca, k'ɔŋkɔ yekti kəcək kən atɔf ŋa Misira.» 45 Kɔ Firawona ewe Isifu tewe ta Misira «Cafənat Paheneyah.» K'ɔsɔŋ kɔ wəran pacwe kɔ Asnat, wan wəran ka Potifera, Sali Almamy sa dare da Hon. Kɔ Isifu owur kəkɔ-cərɛ Misira mmɛ ɛnasɔtɔ kəkɔtɛnɛ dɛbɛ ta ɛŋcərɛ mi mɔ. 46 Isifu ɛnasɔtɔ meren 30 a Firawona pədecərɛ kɔ. Ntɛ aŋcəmbər kɔ dɛbɛ mɔ, fɔr ya Firawona kiriŋ yɔ Isifu ɛnawur kəkɔ-cərɛ atɔf ŋa Misira fəp. 47 Meren camət-mɛrəŋ ma kənɛmbərɛ mamɔkɔ disrɛ, kɔ afum a Misira ŋambɛrɛnɛ kəbəc. 48 Kɔ Isifu oloŋka yeri yayɔkɔ fəp Misira meren mmɛ camət-mɛrəŋ. K'oloŋka yeri ya sədare səfɛt səkɔ sənɔŋkər sədare səpɔŋ mɔ. 49 Isifu ɛnaloŋka kur ka yeri pəmɔ kəsəŋc ka dəkəba, kur kənabɛk haŋ pac-cɛm-cɛmnɛ a dor dɔfɔsɔtam kəsumpər aka Misira. 50 Teren təcɔkɔ-cɔkɔ ta dor, kɔ Isifu oŋkom awut arkun mɛrəŋ aŋɛ Asnat wan wəran ka Potifera Sali Almamy sa dare da Hon ɛnakomɛ kɔ mɔ. 51 Kɔ Isifu ewe coco cɔn Manase, ti tatɔkɔ Kanu kəsɔŋɛ kɔ kəpələr ka pəcuy fəp kɔ kəsakɛnɛ kɔ aka kələ ka kas. 52 K'ewe wan kɔn tɔŋɔ Ɛfrayim, ti tɔ tatɔkɔ Kanu kəsɔŋ kɔ dokombəra atɔf nŋɛ analapəs kɔ mɔ. 53 Kɔ meren camət-mɛrəŋ ma kənɛmbərɛ melip. 54 Kɔ meren camət-mɛrəŋ ma dor moŋcop pəmɔ təkɔ Isifu ɛnaloku ti mɔ. Dor dɛnayi tɔf ya Misira fəp. Mba yeri yɛmɛŋkərnɛ yɛnayi sɔ atɔf ŋa Misira fəp. 55 Ntɛ dor dosumpər aka Misira mɔ, kɔ ŋambokər Firawona kəsɔtɔ ka cəcom. Kɔ Firawona oloku aka Misira: «Nəkɔ nənəŋk Isifu, ntɛ oŋloku nu mɔ, nəyɔ tatɔkɔ!» 56 Ntɛ dor dɛmbɛk Misira mɔ, kɔ Isifu oŋcop

* **41:43** «Nəkɛnɛ kɔ!»

kəcamsər aka Misira malɔ. Mba dor dɛŋc-bɛk kəbɛk dəm atɔf ŋa Misira. 57 Afum ŋac-yɛfɛ mofo fəp ma Misira kədeway malɔ nnɔ Isifu eyi mɔ, bawo dor dɛnananŋkanɛ kəbɛk Misira.

42

Yakuba kəsom kɔn awut ɔn Misira

1 Kɔ Yakuba ene a malɔ* beyi Misira. Kɔ Yakuba oloku awut ɔn: «Ta ake tɔ nəndeyinɛ nnɔ nəc-məmənɛnɛ fɔr disrɛ-ɛ?» 2 Kɔ Yakuba oloku: «Ine a malɔ meyi Misira. Nətor nəkɔ nəwayɛ su dəndo malɔ, ta padefinɛ dor.» 3 Kɔ awɛŋc a Isifu wəco ŋantor kəkɔ-way malɔ Misira. 4 Mba Yakuba ɛnasak fɛ Beŋyamin wəkɔ ɛnapaŋnɛ kɛrɛ kɔ Isifu mɔ pəcɛpsɛ awɛŋc aŋa darəŋ, bawo Yakuba ɛnaloku: «Beŋyamin ɔfɔkɔ ta tes tɛlɛc tələma tɔkɔsɔtɔ kɔ.» 5 Kɔ awut a Yakuba ŋaŋkɔ Misira kəkɔ-way malɔ pəmɔ tɔkɔ afum alarəm ŋaŋckɔ Misira dəkəway malɔ mɔ, bawo dor dɛnayi atɔf ŋa Kanahan fəp.

Isifu ɛyeŋkəs abəkəc ŋən nnɔ awɛŋc ŋayi mɔ

6 Tɛm tatɔkɔ Isifu pəyɔnɛ wəbɛ atɔf ŋa Misira. Nkɔn ɛŋcwayər afum a Misira fəp malɔ. Kɔ awɛŋc a Isifu ŋander ŋatontnɛnɛ Isifu fɔr yɔn kiriŋ, ŋacəp mobu dəntɔf. 7 Kɔ Isifu ɛnəŋk awɛŋc aŋa. K'ɛnɛpəl ŋa. Mba owurər fɛ ŋa kəcərɛnɛ. K'olok-lokərɛ ŋa dim deyeŋki, k'eyif ŋa: «Deke nəyɛfɛ-ɛ?» Kɔ awɛŋc aŋa ŋaloku kɔ: «Atɔf ŋa Kanahan ŋɔ səyɛfɛ, kɔ sənder kəway nnɔ yeri.» 8 Kɔ Isifu ɛnɛpəl awɛŋc aŋa. Mba awɛŋc aŋa ŋananɛpəl fɛ kɔ. 9 Kɔ Isifu ɛŋcɛm-cɛmnɛ mere məkɔ ɛnawɛrəp te taŋan mɔ. K'oloku ŋa: «Atɛn mes ŋɔ nəyɔnɛ! Mes ma atɔf ŋaŋɛ mɔ nənder kətɛn, nəkɔ nəloku mi aka atɔf ŋonu.» 10 Kɔ ŋaloku Isifu: «Ala, wəbɛ, dəkəway yeri sənder bafɔ atɛn mes ŋɔ acar am ŋayɔnɛ. 11 Dɛwɛŋca dɔ səyɔ fəp fosu, wərkun wəkin okom su. Səsɔkɛnɛ bəkəc! Səclok' əm a dəkətɛn yeri gbəcərəm sənder.» 12 Kɔ Isifu oloku ŋa: «Kəbupərɛ ti kɔ nəndɛ, mɛtambər ma atɔf ŋaŋɛ mɔ nənder kətɛn nəkɔloku mi ndoronu.» 13 Kɔ awɛŋc aŋa ŋaloku Isifu: «Wəco kɔ mɛrəŋ wɔ sənayi kas kosu kəkom nde Kanahan. Mba wəkɔ ɛfɛtɛ su dacɔ mɔ eyi məkɔ dɛkɛr kɔ papa kosu, kɔ wəkin ɛnafi.» 14 Kɔ Isifu oloku ŋa: «Tɔkɔ iloku nu mɔ, ti tɔyɔnɛ kaŋce: Atɛn mes ŋɔ nəyɔnɛ! 15 Awa, yɛbəc nyɛ y' indecəmbər nu: Indɛrəmɛ nu tewe ta Firawona, nəfɔwur nnɔ ta wəfɛt konu wələpəs wəkakɔ nəsak dɛkɛr mɔ ender-ɛ. 16 Nəsom wɛŋc konu wəkin pəkɔkɛrɛ wɛŋc konu wəkakɔ nəsak dɛkɛr mɔ. Kɔ nəna aŋɛ endesak nnɔ mɔ, dəbili andebɛr nu. Andeməmən moloku monu, pacərɛ kɔ pəyɔnɛ kaŋce kɔ nəloku-ɛ. Kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, indɛrəmɛ nu tewe ta Firawona atɛn mes ŋɔ nəyɔnɛ!»

17 Kɔ Isifu ɛmbɛr ŋa dəbili mata maas. 18 Tataka ta maas, kɔ Isifu oloku ŋa: «Nəyɔ ntɛ, tɔsɔŋɛ nu kəyi doru. Iŋnesɛ Kanu! 19 Kɔ pəyɔnɛ fɔ nəsɔkɛnɛ bəkəc-ɛ, nəsak wɛŋc konu wəkin dəbili. Nəna aləpəs aŋɛ nəkenɛ afum anu yeri kərɛs bawo dor deyi. 20 Nəkɛrɛn' em wəfɛt konu wəkɔ nəsak dəndo mɔ ntɛ tɔŋsɔŋɛ pamɔmən moloku monu kɔ pəyɔnɛ fɔ kaŋce kɔ-ɛ, ta nədefi.» 21 Ti tɔ ŋanayɔ, ŋaclokɛnɛ: «Ɛy. Sən' ɛnayɔ ti wɛŋc kosu. Bawo anəŋk ayɛk ŋɔn, tɛm ntɛ oŋcloku su a paŋaŋnɛnɛ kɔ mɔ, ta aŋcəŋkəlɛ kɔ-ɛ. Ti tɔ ayɛk ŋɔn ŋeyi kəsutɛ su tantɛ.» 22 Kɔ Ruben ɛlɛk moloku, k'oloku ŋa: «Inaloku fɛ nu ti ba, fɔ ta nəyɔ wan nwɛ pəlɛc? Mba nənacəŋkəl f' em. Ndɛkəl oŋ awer su mecir mən.» 23 Awɛŋc a Isifu ŋanacərɛ fɛ a Isifu eŋne kusu kəŋan bawo wəcepərɛnɛ moloku ɛnayi kɔ dacɔ kɔ awɛŋc aŋa. 24 Kɔ Isifu ɔmbəlɛ awɛŋc aŋa, k'ɔŋkɔ pəbok.

Awut a Yakuba kəlukus kəŋan Kanahan

Ntɛ elip mɔ, k'oluksərnɛ kədelok-lokər ŋa. K'ɛlɛk Simɔŋ awɛŋc aŋa dacɔ, k'ɛmbɛr kɔ dəbili fər ya awɛŋc aŋa kiriŋ. 25 Kɔ Isifu osom a palasɛ ŋa yeri dələba, paluksɛ nwɛ o nwɛ pəsam pən nde alɔba ŋən, pasarəsər ŋa yeri yayɔkɔ. Ti tɔ anayɔnɛ ŋa. 26 Kɔ awɛŋc ɔn ŋasarəsər sɔfale səŋan yeri. Kɔ ŋasumpər dɔpɔ kɔ ŋaŋkɔ. 27 Kɔ wɛŋc ka Isifu wəkin ende pəsikəli alɔba ŋən nde dəkarwaŋse pəfaŋ kəwurɛ sɔfale sən yika yɔsɔm, kɔ wəkakɔ ɛnəŋk pəsam pən alɔba ŋən disrɛ. 28 K'oloku awɛŋc aŋa: «Aluks' em pəsam pem. Ipɛmpɛ nnɔ alɔba ŋem.» Kɔ mera yeyi ŋa yama-yama kəcərɛ fɔ a ŋaŋkɔ dəkəway

* **42:1** bəle = f. «blé» mɛgbɛn mmɛ aŋcɔ pəsɔtɔ farin mɔ

paluksɛ ŋa sɔ pəsam paŋan. Kɔ ŋayifnɛ: «Cəke cɔ Kanu kəyɔ su tantɛ-ɛ?» 29 Kɔ ŋambɛrɛ ndena papa kəŋan Yakuba nde atɔf ŋa Kanahan. Kɔ ŋaləmər kas kəŋan mes məkɔ mɛnasɔtɔ ŋa mɔ fəp. 30 Kɔ ŋaloku kas kəŋan: «Fum wəkɔ ɔyɔnɛ wəbɛ wəka Misira mɔ, olok-lokərɛ su dim deyeŋki, k'endeŋɛ su kəyɔnɛ atɛn mes ma Misira mmɛ səndeloku aka nnɔ mɔ. 31 Kɔ səloku kɔ fɔ səsɔkɛnɛ bəkəc, bafɔ atɛn mes ŋɔ səyɔnɛ. 32 Kɔ Səloku kɔ sɔ fɔ wəco kɔ mɛrəŋ wɔ sənayi kas kosu kəkom, mba wəfɛt kosu eyi dɛkɛr, kɔ wəkin ɛnafi su dacɔ. 33 Kɔ wəbɛ wəka Misira oloku su: ‹Ntɛ tɔ nəndeyɔ a itam kəcərɛ a nəsɔkɛnɛ bəkəc. Nəsak wɛŋc konu wəkin nnɔ, nəkenɛ afum anu yeri kərɛsna bawo dor deyi. 34 Nəkɔ, nəkɛr' em wəfɛt konu. Tɛm tatɔkɔ, indecərɛ a bafɔ atɛn mes ŋɔ nəyɔnɛ, kɔ nəsɔkɛnɛ bəkəc. Indeluksɛ nu wɛŋc konu, tɛm tatɔkɔ nəcəmɛ sɔ kəcaməs konu darəŋ dətəf.›»

35 Ntɛ ŋambɛrɛ ndaraŋan akɔ ŋayuk malɔ məkɔ ŋanakɛrɛ mɔ, kɔ fəp faŋan ŋanəŋkəs-nəŋkəs pəsam paŋan nde ləba yaŋan disrɛ. Ŋa kɔ kas kəŋan ntɛ ŋanəŋkəs pəsam nde ləba yaŋan disrɛ mɔ, kɔ kənesɛ kənder ŋa. 36 Kɔ kas kəŋan Yakuba oloku ŋa: «Awut em ŋɔ nəfaŋ kəbaŋsər im! Isifu eyi fɛ sɔ doru, Simɔŋ eyi fɛ sɔ doru, kɔ nəfaŋ sɔ kəlɛkər im Beŋyamin-ɛ! In' ɔ mamɔkɔ fəp mendetərəs.» 37 Kɔ Ruben oloku papa kɔn: «Məde məyɔ padif awut em mɛrəŋ k'intɔkɛr' am Bɛnsamɛŋ. Məbɛr im kɔ dəwaca, indekɛr' am kɔ.» 38 Kɔ Yakuba oloku: «Wan kem ɔfɔtor kɔ nəna, bawo wəbek' ɔn Isifu efi. Sona s' eyi oŋ. Kɔ tɛlɛc tɔsɔtɔ kɔ dɔpɔ-ɛ, cəke cɔ nəndeyɔ-ɛ, tɛm tatɔkɔ nəŋsɔŋ' em kətorɛ cəfon cem cəfer dabiya kɔ abəkəc ŋocuy nde afi ŋayi mɔ.»

43

Yakuba kəwosɛ kɔn Beŋyamin kəkɔ kɔ awɛŋc aŋa

1 Dor dɛŋc-bɛk kəbɛk dəm dətəf. 2 Ntɛ ŋalip kədi malɔ məkɔ ŋanakɛrɛ kəyɛfɛ Misira mɔ, kɔ Yakuba oloku awut ɔn: «Nəluksərnɛ, nəkɔ nəwayɛ su yeri yepic.» 3 Kɔ Yuda oloku kɔ: «Wəbɛ ka Misira ɛnabeŋnɛ su: ‹Ta inəŋk nu sɔ cəro, kɔ nəntɔkɛr' em wɛŋc konu wələpəs-ɛ.› 4 Kɔ məŋwosɛ kəsak wəfɛt kosu səkɔ-ɛ, səntor Misira kəkɔ-way' am yeri. 5 Kɔ məntɔwosɛ kəsak kɔ səkɔ-ɛ, səfɔtam kətor Misira kəkɔ-way' am yeri, bawo wərkun kakɔ ɛnaloku: ‹Ta inəŋk nu sɔ cəro kɔ nəntɔkɛr' em wəfɛt konu-ɛ.›» 6 Kɔ Yakuba oloku: «Ta ake tɔ nənayɔn' em pəlɛc tantɛ, kəcloku wərkun wəkakɔ a nəyɔ wəfɛt-ɛ?» 7 Kɔ awut ɔn ŋaloku: «Wərkun wəkakɔ ɛnayifət su pəlarəm te tosu kɔ tokomɛnɛ tosu, pəcyif su: ‹Papa konu ɔsɔrəyi doru? Nəyɔ wɛŋc wələma sɔ?› Kɔ səluksɛ kɔ moloku maməkɔ. Sənatam kəcərɛ ba, a endeloku su: ‹Nəkɔ nəkɛr' em wəfɛt konu!›?» 8 Kɔ Yuda oloku papa kəŋan Yakuba: «Məsak wəfɛt səkɔ kɔ ina. Səndeyɛfɛ səkɔ, tɔsɔŋɛ su kədeyi doru ta səfi-ɛ, məna papa, awut asu kɔ səna. 9 In' ɔsɔŋ əm temer, teta wəfɛt: In' ɔ məndewer kɔ, kɔ intɔkɛr' am kɔ-ɛ, ta iluksɛ kɔ ider ibɛr əm kɔ dəwaca-ɛ, tɛm tatɔkɔ in' endesɔŋ' am kətənəŋk sɔ wan kam. 10 Patɔbəlsɛnɛ moloku-ɛ, kɔ səntam ntɛ kəkɔ kəmɛrəŋ səlukus.» 11 Kɔ papa kəŋan Yakuba oloku ŋa: «Bawo teyi tantɛ, nəkɔ nəyɔ ntɛ. Nəlɛk ca ya atɔf ŋaŋɛ yəlɔma nətɔmpərɛnɛ wərkun wəkakɔ, pəmɔ: Dɔni, mɛsɛ ma cəme mepic, cigbili, yamaku kɔ mɛgbɛn ma yalakɛ kɔ cola.* 12 Nəlɛk pəsam pɔkɔ nənakekərɛ tɔcɔkɔ-cɔkɔ mɔ kəmɛrəŋ. Nəluksɛ pəsam pɔkɔ anabɛrɛ nu dələba mɔ, tələma ŋanaciya kəciya dəm. 13 Nəlɛk wəfɛt konu nəkɔ ndena wərkun wəkawe. 14 Intola Kanu Kəpɔŋ nkɛ kəntam mes ma doru fəp mɔ, kəsɔŋɛ wərkun wəkakɔ pəkɔ pəyɔnɛ nu nɔnɔfɔr pəsak wɛŋc konu wəkɔ osumpər mɔ nəder, nəkɛrɛnɛ sɔ Beŋyamin! Kɔ ina kɔ pəyi fɔ awut em ŋandewur im dəwaca-ɛ, awa ŋawur im dəwaca!»

Isifu kəbaŋnɛ kəmɛrəŋ kɔ awɛŋc ɔn

15 Kɔ awut a Yakuba ŋalɛk yətɔmpərɛnɛ kɔ pəsam pɔkɔ ŋanakekərɛ tɔcɔkɔ-cɔkɔ mɔ kəmɛrəŋ, kɔ Beŋyamin. Kɔ ŋayɛfɛ, kɔ ŋantor Misira. Kɔ ŋaŋkɔ ŋamentərnɛ Isifu. 16 Ntɛ Isifu ɛnəŋk Beŋyamin kɔ awɛŋc aŋa mɔ, k'oloku wəcamsɛ kɔn: «Məbɛrsɛ afum akaŋɛ dɛkɛr, mədif pɔcɔl, məcoŋ, bawo afum akaŋɛ ŋɔ sən' endenadi məkɔ yeri tofo tin daŋana.» 17 Kɔ fum wəkakɔ ɔyɔ tɔkɔ Isifu

* **43:11** Ti tɔ tatɔkɔ mɛgbɛn mɛyɛŋk kəway

ɛnaloku kɔ mɔ, k'ɛmbɛrsɛ afum aŋɛ dɛkɛr ndena Isifu. 18 Kɔ awɛŋc a Isifu ŋanesɛ ntɛ anabɛrsɛ ŋa ndena Isifu mɔ, kɔ ŋaloku: «Teta pəsam pəkɔ anasak ləba yosu disrɛ mɔ ti t' aŋkɛrɛ su nnɔ. Aŋkɛrɛ su nnɔ, ŋadewɛkərnɛ su ŋacəmbər su dacar kɔ səfale sosu.» 19 Kɔ ŋalətərnɛ wəcamsɛ ka Isifu, kɔ ŋaloku kɔ moloku mmɛ dəkusuŋka: 20 «Nəŋaŋnɛ Wəbɛ! Sənader təcɔkɔ-cɔkɔ kədeway yeri. 21 Ntɛ səŋc-lukus mɔ, kɔ səŋkɔ sikəli ləba yosu karwaŋse, kɔ sənəŋk nwɛ o nwɛ pəsam pɔn nde alɔba ŋɔn. Mba səŋkɛrɛnɛ sɔ pi. 22 Səŋkɛrɛnɛ sɔ pəsam pələma kədeway yeri. Səŋcərɛ fɛ nwɛ ɛnabɛr pəsam papɔkɔ nde ləba yosu disrɛ mɔ.» 23 Kɔ wərkun nwɛ oloku ŋa: «Ta nənesɛ bəkəc yɔfər nu! Kanu konu kɔ, Kanu ka papa konu kənasɔŋ nu pəsam nde ləba yonu. Pəsam ponu pɛnader im.»

Kɔ wəcamsɛ ka Isifu owurɛnɛ Simɔŋ nnɔ awɛŋc aŋa ŋayi mɔ. 24 Kɔ fum wəkawɛ ɛmbɛrsɛ ŋa nde kələ ka Isifu disrɛ. K'ɔsɔŋ ŋa domun, kɔ ŋambikɛnɛ wɛcək. K'ɔsɔŋ sɔ səfale səŋan yika. 25 K'olompsɛ ŋa yeri haŋ tɛm ntɛ Isifu ɛnakɔ der daŋ mɔ, bawo ɛnanenɛ Isifu pəc-loku: «Sən' endedi yeri daŋ dɔməkɔ kɔ ŋa.» 26 Ntɛ Isifu ender dɛkɛr daŋ mɔ, kɔ awut a Yakuba ŋasɔŋ Isifu ca yɔkɔ ŋanatɔmpərɛnɛ kɔ mɔ, kɔ ŋantontnɛnɛ kɔ dəntɔf. 27 Kɔ Isifu eyifət ŋa teta dis daŋan, k'eyif ŋa: «Papa konu wətem wəkɔ nəŋle mɔ, ɛntamnɛ? Ɔsɔrɛyi doru?» 28 Kɔ awɛŋc aŋa ŋaloku: «Wəcar kam, papa kosu ɛntamnɛ, ɔsɔrɔyi doru.» Kɔ ŋantontnɛnɛ Isifu. 29 Kɔ Isifu eyekti fɔr. Ntɛ ɛnəŋk Beŋyamin wəpaŋnɛ kɔn kɛrɛ mɔ, k'eyif ŋa: «Wəkawɛ ɔyɔnɛ wəfɛt konu wələpəs, wəkɔ nənalok' im tetɔn mɔ?» K'ɔnɔcər: «Kanu kəmar əm wan kem!» 30 Kɔ Isifu oŋcopər moloku, bawo ɛŋctɛyɛ-tɛyɛ pəbotu pa kənəŋk ka wɛŋc, ɛnafaŋ kəbok. Kɔ Isifu ɛmbɛrɛ dəkulɔ dɔn, k'ombok di haŋ. 31 Kɔ Isifu ɛsak kəbok, k'ombufərnɛ kəro, k'owur. K'ɛsɛp kətəbok sɔ fɔr ya awɛŋc aŋa kiriŋ. K'oloku: «Nəwurɛnɛ su yeri.» 32 K'ambɛrɛ Isifu yeri taciŋa, awɛŋc aŋa taciŋa, kɔ aMisira ŋa ŋayi sɔ taciŋa. Bawo aMisira ŋaŋcwosɛ fɛ kəpaŋnɛ dap da yeri kɔ aHebəru. 33 Kɔ awɛŋc a Isifu ŋandɛ fɔr yɔn kiriŋ. Kəyɛfɛ ka coco ca papa kəŋan haŋ wəfɛt kəŋan nwɛ o nwɛ kɔ dəkəndɛ dɔn. Kɔ ŋayɛfɛ kəlokɛnɛ kəciyanɛ nkɛ kəyi ŋa ntɛ Isifu osumpər ŋa mɔ. 34 Kɔ Isifu ɛmbɛrɛnɛ ŋa yeri yɔn nyɛ nkɔn eŋc-di mɔ. Mba pɛbɛrɛnɛ mpɛ ɛnasɔŋ Beŋyamin mɔ pɛnala kəcamət, pɛtas pa akɔ. Kɔ ŋamun haŋ kɔ pəntəŋnɛ ŋa kɔ nkɔn Isifu.

44

Isifu ɔntərəs awɛŋc ɔn ntɛ təŋsɔŋɛ pətam kəcərɛ bəkəc yaŋan mɔ

1 Kɔ Isifu oloku wəcamsɛ kɔn: «Məlasɛ afum akaŋɛ malɔ dələba pəmɔ təkɔ ləba yaŋan yɛntam kəlɛk malɔ mɔ. Məbɛr pəsam paŋan nde ləba yaŋan disrɛ. 2 Məbɛr sɔ apɔt ŋem ŋomunɛ ŋa gbeti ŋɔkɔ, nde alɔba ŋa wəfɛt wəkɔ kɔ pəsam pɔkɔ ɛŋkɛrɛ kədewayɛ malɔ mɔ.» Kɔ wəcamsɛ ka Isifu ɔyɔ təkɔ Isifu ɛnaloku kɔ mɔ. 3 Dec dendesɔk, k'asak afum aŋɛ kəlukus nde ndaraŋan kɔ səfale səŋan. 4 Ŋawur dare disrɛ ta ŋantabɔlɛ-ɛ, kɔ Isifu oloku wəcamsɛ kɔn: «Məyɛfɛ məcəmɛ afum aŋɛ darəŋ haŋ məbəp ŋa. Məyif ŋa: ‹Ta ake tɔ nəsɔŋɛ pətɔt kəway pəlɛc-ɛ? 5 Bafɔ apɔt ŋaŋɛ ŋɔ wəbɛ kem oŋmunɛ, ŋi ŋɔŋsɔŋɛ kɔ kəcərɛ təkɔ tender mɔ? Nəŋciya kəyɔ tantɛ nəyɔ mɔ.›» 6 Kɔ wəcamsɛ ka Isifu ɛmbɛlər ŋa k'ɛmbəp ŋa. K'ɔŋgbɔkərɛnɛ ŋa moloku məkɔ Isifu ɛnasom kɔ mɔ. 7 Kɔ ŋaloku wəcamsɛ ka Isifu: «Ta ake tɔ wəbɛ oŋlok-lokərɛ su tantɛ-ɛ? Səna amarəs am səfɔtam kəyɔ tatɔkɔ. 8 Sənuŋkɛnɛ kərɛsna kɔ səŋkɛrɛ nu pəsam pɔkɔ sənanəŋk nde ləba yosu mɔ, kəyɛfɛ Kanahan. Ta ake tɔ səndekiyɛnɛ pəsam kɔ pəyi fɛ ti kɛma nde kələ ka wəbɛ kam-ɛ? 9 Nwɛ o nwɛ anəŋkɛ ca yayɔkɔ mɔ, padif kɔ, kɔ səna fəp səyɔnɛ acar a wəbɛ kem!» 10 Kɔ wəcamsɛ ka Isifu oloku ŋa: «Awa. Ine nu sim! Nwɛ o nwɛ aŋnəŋkɛ paka mɔ, ɔŋyɔnɛ wəcar kem. Nəna alɔpəs aŋɛ nəŋkɔ.» 11 Kɔ ŋambɛlkər-bɛlkər kətorɛ-torɛ ləba yaŋan dəntɔf kɔ ŋasikəli-sikəli yi. 12 Kɔ wəcamsɛ ka Isifu oŋcop kəfen-feni kəyɛfɛ alɔba ŋa wəbəki, k'ɛlɔpsər alɔba ŋa wəfɛt. Kɔ wəcamsɛ ka Isifu ɔŋkɔ pənəŋk apɔt nŋɛ nde alɔba ŋa Beŋyamin. 13 Kɔ awɛŋc a Isifu ŋawal-wali yamos yaŋan, kɔ ŋandəndəsər sɔ səfale səŋan ləba yaŋan. Kɔ ŋaluksərnɛ sɔ dare disrɛ.

Yuda kəcɔpɛ Beŋyamin

14 Yuda kɔ awɛŋc aŋa ŋander sɔ nda Isifu
wəkɔ ɛnasɔrɔyi kəfo kaŋkɔ ŋanasak kɔ mɔ.
Kɔ ŋantɛmpɛnɛ dəntɔf Isifu fɔr kiriŋ. 15 Kɔ
Isifu eyif ŋa: «Cəke cɔ nəyɔ tantɛ-ɛ? Nəŋcərɛ
fɛ a intam kəcərɛ tɔkɔ tɔŋgbɔpnɛ mɔ, tɔkɔ
tender mɔ?» 16 Kɔ Yuda oloku: «Cəke c'
indeloku wəbɛ kem-ɛ? Cəke c' indeloku
mətam kəlaŋ su-ɛ? Kanu kəmbəp amarəs
am ŋaciya. Səyɔnɛ oŋ acar a wəbɛ, kəyɛfɛ
səna haŋ wəkɔ anəŋk apɔt alɔba ŋən disrɛ
mɔ.» 17 Kɔ Isifu oloku: «Ifɔdebəc ti tatɔkɔ!
Fum nwɛ anəŋkɛ apɔt mɔ, endeyɔnɛ wəcar
kem. Kɔ nəna, nəpɛrnɛ nəkɔ ndena papa
konu bəkəc yoforu disrɛ.»

18 Kɔ Yuda ɔlɔtərnɛ Isifu k'oloku kɔ:
«Ilɔktərn' am wəbɛ məwosɛ wəmarəs kam
pəlok-lokər əm ta abəkəc ŋɛp' am nnɔ eyi
mɔ! Bawo məyi pəmɔ Firawona. 19 Wəbɛ
kem eyifət amarəs ɔn pəc-loku: ‹Nəyɔ kas
kɔ pəyifɛ ti-ɛ wəfɛt?› 20 Kɔ səwosɛnɛ kɔ:
‹Səyɔ kas kətem, kɔ wəfɛt wan nwɛ oŋkom
detem dən disrɛ mɔ. Wəpaŋnɛ kən kɛrɛ
ɛnafi. Kɛrɛ kən kəkom, sona s'eyi oŋ, kɔ
kas ɔmbɔtər kɔ.› 21 Kɔ məloku amarəs am:
‹Nəkɔ nəkɛrɛ wəfɛt konu inəŋk kɔ fɔr yem.›
22 Kɔ səloku wəbɛ kem: ‹Wəfɛt kosu ɔfɔtam
kəyɛfɛ papa kosu kəsək. K'ɛyɛfɛ kɔ kəsək-
ɛ, papa kosu eŋfi.› 23 Kɔ məloku amarəs
am: ‹Kɔ nəntɔkɛrɛ wəfɛt konu-ɛ, ta inəŋk nu
sɔ dɛ.› 24 Ntɛ səluksərnɛ ndena papa kosu
wəmarəs kam mɔ, kɔ səluksɛ kɔ moloku
mam məna wəbɛ kem. 25 Kɔ papa kosu
oloku: ‹Nəkɔsɔ nəwayɛ su yeri yepic.› 26 Kɔ
səloku kɔ: ‹Səfɔtam kəkɔ. Mba kɔ səŋsolɛ
wəfɛt kosu-ɛ, səŋkɔ, bawo wərkun kakɔ
ɔfɔwosɛ kənəŋk su cəro ta səŋkenɛ kɔ wəfɛt
kosu pənəŋk-ɛ.› 27 Kɔ papa kosu wəmarəs
kam oloku su: ‹Nəŋcərɛ fɔ wəran kem awut
mɛrəŋ ŋ'ɛnakom' em. 28 Kɔ wəkin ende
pəsak im. Ilaŋ ti fɔ wəkakɔ, anawatəri-
watəri kɔ, bawo intanəŋk fɛ kɔ haŋ məkɔ.
29 Kɔ nəmbaŋər im sɔ ndɛkəl wəkawɛ-ɛ, tes
tedekɔ sɔtɔ kɔ-ɛ, pəcuy disrɛ pɔ nəndesɔŋ'
em kətorɛ cəfon cem cəfer dabiya nde
afi ŋayi mɔ.› 30 Ndɛkəl oŋ k'ilukus nde
wəmarəs kam, papa kem eyi mɔ, ta iŋkenɛ
kɔ wəfɛt kosu nwɛ abəkəc ŋən ŋosumpər mɔ,
31 eŋfi katina kɔ ɔntɔnəŋkɛ su wəfɛt kosu-ɛ.
Tɛm tatɔkɔ amarəs am ŋandesɔŋɛ wəmarəs
kam papa kosu kətorɛnɛ cəfon cɔn cəfer
dabiya pəcuy disrɛ. 32 Bawo ina wəmarəs
kam isɔŋ kɔ temer kəluksɛ kɔ sɔ wan kɔn,
icloku papa kosu: ‹K'intɔluks' am wəfɛt
kosu-ɛ, in' endesɔŋ' am kətorɛ cəfon cam
cəfer dabiya!› 33 Ndɛkəl ilɛtsɛn' am: Ina
wəmarəs kam iyi nnɔ. Iyɔn' am wəcar.
Wəfɛt kosu pəlukus kɔ awɛŋc im aŋa nde
papa kosu eyi mɔ. 34 Cəke c' intam kəlukus,
ta iluksɛ wəfɛt kosu nnɔ papa kosu eyi mɔ-ɛ?
Ha! Intola fɛ kənəŋk pəlɛc pɔkɔ peŋdekɔ sɔtɔ
papa kosu mɔ, k'intɔluksɛ kɔ wəfɛt kosu-ɛ!»

45

Isifu ɔsɔŋɛ awɛŋc aŋa kənɛpəl kɔ

1 Isifu ɛnatam fɛ sɔ kəmɛŋk mɛŋcər nnɔ
afum akɔ ŋanayi kɔ kəsək mɔ dacɔ, k'oŋkulɛ:
«Nəwurɛnɛ afum fəp!» Ali wəkin ɛnayi fɛ sɔ
Isifu kəsək ntɛ eŋcmentərnɛ awɛŋc aŋa mɔ.
2 K'ɛyɛfɛ kəbok, aMisira kɔ aka kəlɔ ka Fira-
wona ŋane kɔ dim kəbok. 3 Kɔ Isifu oloku
awɛŋc aŋa: «In' ɔfɔ Isifu! papa kem ɔsɔrɔyi
doru ba?» Mba awɛŋc aŋa ŋanatam fɛ
kəluksɛ kɔ moloku ntɛ pəŋciyanɛ ŋa kənəŋk
kɔ sɔ mɔ. 4 Kɔ Isifu oloku awɛŋc aŋa:
«Ilɛtsɛnɛ nu, nəlɔtərn' em.» Kɔ ŋalɔtərnɛ
kɔ. K'oloku ŋa sɔ: «In' ɔfɔ Isifu wɛŋc konu
nwɛ nənacaməs a kɔ aŋkɛrɛ kɔ Misira mɔ.
5 Ndɛkəl oŋ, ta nəwakəsnɛ. Ta pətɛlɛ nu
kəcaməs kem pakɛr' em nnɔ, bawo kəbum
konu, nəyi doru kɔ Kanu kənabɛlkər' em
kəkɛrɛ nnɔ, iyi nu kiriŋ. 6 Teren ta mɛrəŋ ta
dor tɔ tantɛ dɔtɔf. Pəŋcəmɛ meren kəcamət
afɔde pac-bifti, afɔde pac-tɛl. 7 Kanu kəkɛr'
em iyi nu kiriŋ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ nu kəsɔtɔ ka nnɔ
atɔf ŋaŋɛ yuruya mɔ, imar nu ta nəfi, ic-
bum nu pəyeŋki pampɛ ayi kəcepərɛnɛ mɔ.
8 Ndɛkəl oŋ, bafɔ nən' ɛkɛr' em nnɔ, mba
Kanu kɔ. Kanu kəŋcəmbər im iyɔnɛ papa
ka Firawona, wəbɛ wəka kəlɔ kɔn disrɛ,
wəkiriŋ ka atɔf ŋa Misira fəp. 9 Nəroknɛ
nəpɛ nde papa kem eyi mɔ. Nəkɔ nəloku
kɔ: ‹Ntɛ tɔ wan kam Isifu olokuna su: Kanu
kəŋcəmbər im wəkiriŋ ka atɔf ŋa Misira
fəp. Ta məwon kəder nnɔ iyi mɔ! 10 Nde
atɔf ŋa Kosɛŋ ŋɔ məŋkɔ-yi, məfɔdebɔl' em,
kəyɛfɛ məna papa kəbəp awut am, awut-
sɔ am, yɔcɔl yam yɔpɔŋ kɔ yɛfɛt haŋ ca nyɛ
məyɔ mɔ fəp. 11 Nnɔ taŋ indetam kəcsɔŋ əm
ca fəp bawo pəsərɔcəmɛ meren kəcamət a
dor declip. Ti disrɛ dor dɔfɔdesumpər yɔkɔ
məyɔ mɔ.›»

12 «Fətə nəŋgbətnɛ ti fər yonu, kə wəfɛt
kem Beŋyamin ɛŋgbətən' em fər yən yati a
in' oŋlok-lokər nu. 13 Nəkə nəloku papa kem
kə pəlel mpɛ isətə Misira mə. Nələmər kə
ntɛ nənəŋk dɛ mə fəp. Nəroknɛ nətorɛnɛ
papa kem nnə iyi mə.» 14 Kə Isifu ɛnapsərnɛ
sə wəfɛt kən Beŋyamin dəkilim, kə ŋayɛfɛ
kəbok. 15 Kə Isifu oŋcupəs awɛŋc aŋa fəp. Kə
ŋandeləpsər kəndɛ tofo tin kə ŋalok-loku.

Firawona kəwe ka Yakuba Misira

16 Kə moloku maməkə mɛsam kələ ka Fi-
rawona fəp disrɛ, a awɛŋc a Isifu ŋanderna
məkə. Kə toloku tatəkə təmbət Firawona
kə amarəs ən. 17 Kə Firawona oloku Isifu:
«Məloku awɛŋc əm aŋa: ‹Nəyə ntɛ: Nəlɛk
yəcəl yonu, nəkə atəf ŋa Kanahan. 18 Nəlɛk
papa konu kə afum ən, nəder nnə iyi mə.
Indeyənɛ nu ntɛ o ntɛ tentesɛ atəf ŋa Misira
mə. Nənde nəc-di yeri yətət ya Misira.›
19 Iwos' am kəloku awɛŋc əm aŋa: ‹Neyə ntɛ:
Nəlɛk cibil atəf ŋa Misira, nəkə nəlɛk awut
kə aran anu kə papa konu nəder.› 20 Ta
nəŋaŋnɛ mɛlər teta ca yonu yəkə nəndekə-
sak di mə, bawo mpɛ o mpɛ peyi atəf ŋa
Misira pəyənɛ pətət mə, pendeyənɛ ponu.»

21 Kə awut a Yakuba ŋayə tatəkə. Kə
Isifu əsəŋ awɛŋc aŋa cibil pəmə təkə Fira-
wona ɛnasom kə ti mə. K'əsəŋ ŋa sə yeri
yəkə ŋanakə kəcdi dəpə mə. 22 Kə Isifu
ompocɛ awɛŋc aŋa fəp yamos yɛsəkpərɛ
k'əsəŋ Beŋyamin gbeti mɛŋcəmbəl 300 kə
yamos kəcamət yɛsəkpərɛ. 23 Ca nyɛ yə Isifu
ɛnasəŋ pakenɛ kas kəŋan: Səfale surkun
wəco səsarɛ ca yətət ya Misira, kə səfale
səran wəco səsarɛ malə, cəcom kə yeri ta ntɛ
əŋkə-sumpər dəpə kəder Misira mə. 24 Kə
Isifu ɛsak awɛŋc aŋa kə ŋalukus. K'oloku ŋa:
«Ta nəkə cəp dəpə de!» 25 Kə awɛŋc a Isifu
ŋayɛfɛ Misira kə ŋampɛ Kanahan ndena
papa kəŋan Yakuba. 26 Kə awɛŋc a Isifu
ŋaloku kas kəŋan teta Isifu kiyi kən doru sə.
Kə ŋaloku kas kəŋan a Isifu əyənɛ wəbɛ wəka
atəf ŋa Misira fəp. Mba abəkəc ŋɛnapɛ fɛ
Yakuba bawo ɛnalaŋ fɛ ŋa. 27 Kə ŋaləmər
kə moloku məkə Isifu ɛnasom ŋa mə fəp.
Ntɛ Yakuba ɛnanəŋk cibil cəkə Isifu ɛnasak
kədelɛk kə mə, it' ɛnasəŋɛ kə oŋ abəkəc kəpɛ.
28 Kə Yakuba oloku: «Ilaŋ ti oŋ! Wan kem
Isifu əsərəyi doru! Indekə nəŋk kə a ic-fi.»

46

Yakuba kəkə kən Misira

1 Kə Yakuba əŋkə kə ca yəkə ɛnayə mə.
Ntɛ ɛmbɛrɛ Bɛrseba mə, k'oloŋnɛ di Kanu
ka papa kən Isiyaka. 2 Kə Kanu kəlok-lokər
Yakuba kənəŋk ka pibi disrɛ. Kə Kanu kəwe
kə: «Yakuba! Yakuba!» K'owosɛ: «In' ɛwɛ!»
3 Kə Kanu kəloku kə: «In' əfə ina Kanu,
Kanu ka papa kam. Ta mənesɛ kətor ka
Misira. Bawo difə iŋkə-səŋ' am kəyənɛ ka
kas ka afum alarəm. 4 Sən' endesol kətor ka
Misira. In' endesəŋ' am sə kəpɛ. Isifu yati
endemɛp' əm fər waca wən.» 5 Kə Yakuba
ɛyɛfɛ Bɛrseba. Kə awut a Yakuba ŋaŋkekərɛ
kas kəŋan, aran aŋan, kə awut aŋan cibil ca
dəntəf disrɛ ncɛ Firawona ɛnasəŋ pakə kɛrɛ
ŋa mə. 6 Kə ŋalɛk sə yəcəl yaŋan kə ca yəkə
ŋanasətə atəf ŋa Kanahan mə. Kə Yakuba
əŋkə Misira kə afum ən fəp. 7 K'eŋkenɛnɛ
atəf ŋa Misira awut ən arkun kə awut-sə ən
arkun, awut ən aran kə awut-sə ən aran.

Yakuba dɛlay dən

8 Mewe ma awut a Yakuba mɛmɛ, aŋɛ
ŋanakə Misira mə. Yakuba kə awut ən:

Coco ca Yakuba, Ruben. 9 Awut a Ruben:
Henok, Palu, Hecərəŋ, kə Karmi.
10 Awut a Simən: Yemuyɛl, Yamin, Ohad,
Yakin, kə Sohar, kə Sawul wan wərkun
wəka wəKanahanara.
11 Awut a Lewy: Kerson, Kehat, kə Merari.
12 Awut a Yuda: Hɛr, Onan, Sɛlah, Perɛc, kə
Serah, mba Hɛr kə Onan ŋanafi nde atəf ŋa
Kanahan. Awut a Perɛc ŋanayənɛ Hecərəŋ
kə Hamul.
13 Awut a Isakar: Tola, Puwa, Yəb, kə
Simrəŋ.
14 Awut a Sebulən: Sered, Ɛlən, kə Yahalɛl.
15 Awut akaŋɛ ŋə Leya ɛnakomɛ Yakuba
nde Padaŋ-Aram, mba wan kən wəran Dina
eyi fɛ ti. Kəlɛk awut ən aran haŋ arkun,
ŋanakə afum 33.
16 Awut a Kadu: Cifyən, Haki, Suni,
Ecbəŋ, Eri, Arodi, kə Areli.
17 Awut a Aser: Yima, Yisuwa, Yisuwi,
kə Beriya, kə Sera wəkirɛ kəŋan. Wan ka
Beriya: Hebɛr kə Malkiyɛl.
18 Awut a Silpa wəmarəs nwɛ Labaŋ ɛnasəŋ
wan kən wəran Leya mə, ŋə akakə aŋɛ
ɛnakomɛ Yakuba mə. Ŋanayi afum wəco kə
camət-tin.

19 Awut a Rasɛl, wəran ka Yakuba: Isifu
kɔ Beŋyamin. 20 Kɔ Isifu nkɔn oŋkom Misira
awut mɛrəŋ: Manase kɔ Ɛfrayim, aŋɛ Asnat
wan wəran ka Potifera Sali Almamy sa
dare da Hon, ɛnakomɛ Isifu mɔ.
21 Awut a Beŋyamin: Bela, Bekɛr, Asubɛl,
Kera, Naman, Ehi, Rɔs, Mupim, Hupim, kɔ
Ardu.
22 Yuruya yayɛ yɔ Rasɛl ɛnasɔtɔnɛ nkɔn
Yakuba, ŋanayi afum wəco kɔ maŋkəlɛ.
23 Wan ka Dan: Husim.
24 Mewe ma awut a Naftali mɛmɛ: Yahcel,
Kumi, Yetsɛr, kɔ Silem.
25 Awut a Bilha ŋɔ akakɔ, Bilha nwɛ Labaŋ
ɛnasɔŋ wan kɔn wəran Rasɛl mɔ pəyɔkɔ
wəcar k'oŋkomɛ ŋa Yakuba. Ŋanayi afum
camət-mɛrəŋ.
26 Afum aŋɛ ŋanacɛpsɛ Yakuba kəkɔ ka
Misira mɔ, ŋanayi afum 66 aŋɛ ŋanayɔnɛ
akom ɔn mɔ, alɔm fɛ aran a awut ɔn arkun
de. 27 Awut a Isifu aŋɛ ɛnakom Misira
mɔ: Ŋanayi awut mɛrəŋ. Afum a Yakuba
aŋɛ ŋanacəpsɛ kɔ darəŋ kəkɔ ka Misira mɔ,
ŋanayi fəp faŋan afum 70.

Yakuba kəndɛ kɔn nde Misira

28 Kɔ Yakuba osom Yuda pəyi kɔ kiriŋ
kəkɔ ka Kosɛŋ ndena Isifu. Kɔ Yuda ɛmbɛrɛ
atɔf ŋa Kosɛŋ. 29 Kɔ Isifu ɛlɛk abil ŋɔn
k'ɛmpɛ Kosɛŋ kəkɔ-bəpɛnɛ kɔ papa kɔn
Yakuba. Isifu ŋaŋkɔ-wurərɛnɛ kɔ papa kɔn,
k'ɛnapsərnɛ kɔ dəkilim kɔ k'ɛyɛfɛ kəbok.
K'ombok haŋ. 30 Kɔ Yakuba oloku Isifu:
«Intam oŋ kəfi bawo inəŋk əm kəro, k'iŋcərɛ
oŋ fɔ məyi doru!» 31 Kɔ Isifu oloku awɛŋc
aŋa kɔ afum a papa kɔn: «Ilukus ikɔ iluksɛ
Firawona kəbɛrɛ konu. Ikɔ iloku kɔ fɔ:
‹Awɛŋc im aŋa kɔ afum a papa kem aŋɛ
ŋanayi atɔf ŋa Kanahan mɔ, ŋander nnɔ iyi
mɔ. 32 Afum akɛk a ŋkesiya, cir, kɔ cəna
ŋɔ ŋayɔnɛ, bawo akɛk a acɔl ŋɔ. Ŋaŋkɛrɛ
yɔcɔl yaŋan fəp kɔ ca yaŋan.› 33 Kɔ tɛm
tendebəp ntɛ Firawona endewe nu pəcyif
nu: ‹Ake 'yɔnɛ yɛbəc yonu-ɛ?› 34 Nəcloku kɔ:
‹Sən' acar am, akɛk ŋɔ səyɔnɛ, kəyɛfɛ dɛtɛmp
dosu haŋ məkɔ, yɛbəc yayɔkɔ yɔ səmbəpɛ
akombəra asu.› Ti disrɛ, nəyi Kosɛŋ, bawo
aMisira ŋambətər fɛ akɛk a ŋkesiya kɔ cir.»

47

1 Kɔ Isifu ɔŋkɔ pəluksɛ ti Firawona.
K'oloku kɔ: «Awɛŋc im aŋa kɔ papa kem
ŋander kəyɛfɛ ka atɔf ŋa Kanahan kɔ yɔcɔl
yaŋan ŋkesiya, cir kɔ cəna kəbəp ka ca yaŋan
fəp. Ŋayi tantɛ atɔf ŋa Kosɛŋ.» 2 Kɔ Isifu ɛlɛk
awɛŋc aŋa kəcamət k'ementər ŋa Firawona.
3 Kɔ Firawona eyif awɛŋc a Isifu: «Ake 'yɔnɛ
yɛbəc yonu-ɛ?» Kɔ awɛŋc a Isifu ŋaloku
Firawona: «Sən' acar am, akɛk a ŋkesiya,
cir kɔ cəna ŋɔ səyɔnɛ pəmɔ papa kosu aŋa.»
4 Kɔ ŋaloku sɔ Firawona: «Sənder kədendɛ
atɔf ŋaŋɛ, bawo dəkəcɔl deyi fɛ sɔ nde acar
am ŋayɛfɛ mɔ, kɔ dor dɛmbɛk kəbɛk dəm
atɔf ŋa Kanahan. Məwosɛ oŋ acar am kəndɛ
atɔf ŋa Kosɛŋ.» 5 Kɔ Firawona oloku Isifu:
«Papa kam kɔ awɛŋc əm aŋa ŋander nnɔ məyi
mɔ. 6 Atɔf ŋa Misira ŋey' əm dəwaca, mədəs
papa kam kɔ awɛŋc əm aŋa nnɔ pəntesɛ ŋa
Kosɛŋ mɔ, kɔ məŋcərɛ sɔ awɛŋc əm aŋa dacɔ
afum alompu-ɛ, məcəmbər ŋa ŋackɛks' em
yɔcɔl.» 7 Kɔ Isifu ɛŋkɛrɛ papa kɔn Yakuba
kədementər kɔ Firawona. Kɔ Yakuba
ontolanɛ Firawona. 8 Kɔ Firawona eyif
Yakuba: «Meren cəke mɔ məyi doru-ɛ?» 9 Kɔ
Yakuba oloku kɔ: «Meren mmɛ isɔtɔ kəcepɛ-
cepɛ disrɛ mɔ, məsɔtɔ meren 130, kiyi kem
doru kəŋcepər katəna-katəna. Iŋcepərɛnɛ
meren meyeŋki kiyi kem doru. Intasɔtɔ
fɛ meren mmɛ akombəra em ŋanasɔtɔ mɔ,
mba tecepərɛnɛ doru tin tayi tɔ səŋcepərɛnɛ
doru.» 10 Kɔ Yakuba ontolanɛ sɔ Firawona.
K'ɛyɛfɛ, k'ɛsak kɔ.

11 Kɔ Isifu ɛndəs papa kɔn kɔ awɛŋc aŋa
atɔf ŋa Misira. K'ɔsɔŋ ŋa antɔf Misira,
nde atɔf ŋa Ramsɛs, pəmɔ təkɔ Firawona
ɛnaloku kɔ ti mɔ. 12 Kɔ Isifu ɛntam oŋ
kəgbɛkərɛ papa kɔn, awɛŋc aŋa, kɔ afum a
papa kɔn fəp pəmɔ təkɔ ŋanalanɛnɛ mɔ.

Isifu kəkɔtɛnɛ mes ma Misira

13 Yeri yɛnayi fɛ sɔ atɔf ŋa Misira fəp,
bawo dor dɛnasɔtɔ fənɔntər. Atɔf ŋa Misira
kɔ atɔf ŋa Kanahan dor dɛŋclɛŋkəs oŋ
kəlɛŋkəs dəm afum a tɔf yayɔkɔ. 14 Kɔ Isifu
ɛwɛtəs gbeti fəp mbɛ bɛnayi atɔf ŋa Misira
kɔ atɔf ŋa Kanahan mɔ. Pəcsəkpərɛ gbeti
babɔkɔ malɔ, kɔ Isifu ɛmbɛrsɛ gbeti babɔkɔ
nde kəlɔ ka Firawona. 15 Ntɛ gbeti ba Misira
kɔ Kanahan belip mɔ, kɔ aMisira fəp ŋander
nnɔ Isifu eyi mɔ. Kɔ ŋaloku: «Məsɔŋ su
yeri! Cepɔ səndefi fər yam kiriŋ bawo gbeti
beyi fɛ sɔ?» 16 Kɔ Isifu oloku: «Nəsɔŋ yɔcɔl
yonu. Iŋsɔŋ nu kəcom kəsəkpɛ ka yɔcɔl

yonu, bawo gbeti beyi fɛ sɔ.» 17 Kɔ ŋaŋkɛrɛ Isifu yɔcɔl yaŋan. Kɔ Isifu ɔŋsɔŋ ŋa yeri kəsəkpɛ ka yɔcɔl yaŋan: Fəlɛs, yɔcɔl yɛfɛt kɔ yɔpɔŋ, sɔfale. Kɔ Isifu ɔsɔŋ ŋa yeri ya teren tatɔkɔ kəsəkpɛ ka yɔcɔl yaŋan fəp. 18 Ntɛ teren tatɔkɔ teŋcepər mɔ, kɔ aka Misira ŋander sɔ nnɔ Isifu eyi mɔ teren tɔc-kɔsɔk. Kɔ ŋaloku kɔ: «Səfɔtam kəmɛŋkər əm a gbeti bosu belip, kɔ yɔcɔl yosu yelip. Daka o daka dɛŋcəmɛ fɛ su sɔ, mɛnɛ dis dosu kɔ ntɔf yosu. 19 Səndefi oŋ fər yam kiriŋ ba, kɔ ntɔf yosu? Məway su kɔ ntɔf yosu kəsəkpɛ ka yeri. Tɛm tatɔkɔ səyɔnɛ acar a Firawona, səna kɔ ntɔf yosu. Məsɔŋ su defet səbəc ta sədefi, ntɔf yosu yedefəntərɛ gbəlməs.»

20 Kɔ Isifu ɛwayɛ Firawona ntɔf ya Misira fəp, aka Misira fəp ŋanacaməs ntɔf yaŋan, bawo dor dɛnabɛkər ŋa. Kɔ atɔf ŋɔyɔnɛ oŋ ŋa Firawona. 21 Kɔ Firawona ɛlɛk afum aŋɛ ŋanayi dəcələŋcər ca Misira mɔ, k'ɛŋkɛrɛ ŋa sədare səpɔŋ. 22 Mba Isifu ɛnaway fɛ ntɔf ya Sali Almamye, bawo Firawona ɛnamɔnɛ kəway ka ntɔf yaŋan. Sali Almamye ŋayi kəkɛkəs ka Firawona disrɛ, ti tɔ Sali Almamye ŋanatɔcaməsɛ ntɔf yaŋan.

23 Kɔ Isifu oloku afum a Misira: «Iway nu məkɔ kɔ ntɔf yonu, nəyɔnɛ məkɔ aka Firawona. Defet dɛndɛ: Nəntam kəbɔf dəntɔf. 24 Kɔ nəndetɛl-ɛ, nəsɔŋ poboc pin pa kətɛl konu kɔ nəyer ki kəcamət-ɛ Firawona. Nəna nəlɛk yoboc maŋkəlɛ nyɛ, yendeyɔnɛ nu yeri ya dɛkɛr kɔ awut, yɔyɔnɛ nu sɔ defet da teren tɔcɔŋc.» 25 Kɔ ŋaloku Firawona: «Məluksɛ su kəyi doru! Səsɔtɔ kəŋaŋnɛnɛ ka wəbɛ kosu, səndeyɔnɛ wəcar ka Firawona.» 26 Kɔ Isifu ɛŋcəmbər ti kɔ tɔyɔnɛ məkɔ tɔyɔ ta Misira: Poboc pa kəcamət fəp pa Firawona pɔ. Mɛnɛ ntɔf ya Sali Almamye gbəcərəm yɔtɔyɔnɛ ya Firawona.

Mɛfaŋ ma Yakuba mɛləpəs

27 Kɔ Yakuba ɛndɛ atɔf ŋa Misira, atɔf ŋa Kosɛŋ. Kɔ pəyɔnɛ di ndaraŋan k'ɔyɔnɛ kas ka afum alarəm. 28 Kɔ Yakuba eyi doru meren wəco kɔ camət-mɛrəŋ atɔf ŋa Misira. Kəwon ka Yakuba doru fəp kənasɔtɔ meren 147. 29 Mataka ma Yakuba kəlɔtəs kəlip, k'ewe wan kɔn Isifu k'oloku kɔ: «Kɔ məfaŋ kəmar im-ɛ, məboc kəca kam alaŋk ŋem tantɔf, məlɛk' em layidi pəsoku disrɛ ndɛ məndetɔmpər' em mɔ: Ilɛtsɛn' am ta məwup im Misira! 30 K'indefəntərɛ kɔ papa kem aŋa-ɛ, məwurɛn' em Misira. Məkɔ məwup im nde kufu kəŋan kəyi mɔ.» Kɔ Isifu oloku kɔ: «Indeyɔ tɔkɔ məlok' im mɔ.» 31 Kɔ Yakuba oloku: «Mədɛrəm' em ti.» Kɔ Isifu ɛndɛrəmɛ kɔ ti. Kɔ Yakuba ontontnɛ nde kəfəŋc kɔn dəromp.

48

Yakuba kətolanɛ kɔn awut arkun a Isifu

1 Ntɛ mes mamɔkɔ meŋcepər mɔ, k'aŋkɔ paloku Isifu a Papa kɔn ɛntamnɛ fɛ. Kɔ Isifu ɛlɛkɛnɛ awut ɔn mɛrəŋ Manase kɔ Ɛfrayim. 2 K'asɔŋɛ ti Yakuba kəcarɛ, k'aloku kɔ: «Wan kam Isifu eyi kəder nnɔ məyi mɔ.» Kɔ Yakuba oloŋka fənɔntər fɔn k'ɛyɛfɛ, k'ɛndɛ kəfəŋc kɔn kəroŋ. 3 Kɔ Yakuba oloku Isifu: «Kanu Kəpɔŋ nkɛ kəntam mes fəp ma doru mɔ kənawurər im dare da Lus nde atɔf ŋa Kanahan kɔ kəsɔŋ im temer kədepoc' em pətət. 4 Kɔ kəlok' im: ‹Indesɔŋ əm dokombəra, indesɔŋ' am kəla, indesɔŋ' am kəyɔnɛ wətem ka afum alarəm. Indesɔŋ atɔf ŋaŋɛ afum am kɔ məŋcepər-ɛ, atɔf ŋaŋɛ ŋendeyɔnɛ ŋaŋan doru o doru.›» 5 «Ndɛkəl oŋ, awut mɛrəŋ aŋɛ məŋkom atɔf ŋa Misira a k'indeder nnɔ məyi mɔ, ŋandeyɔnɛ akemi. Ɛfrayim kɔ Manase ŋayɔnɛ akemi, pəmɔ tɔkɔ iyɔ Ruben kɔ Simɔŋ mɔ. 6 Mba awut aŋɛ məndekom oŋ aŋɛ mɛrəŋ tadarəŋ mɔ, akam ŋandeyi akakɔ, awɛŋc aŋa ŋɔ ŋandesɔtər kɛ. 7 Kəder kem Padaŋ, kɔ Rasɛl efir im dəpɔ da Kanahan, ta pəmbəlɛ su kəbɛrɛ Efrata-ɛ. Difɔ inawup kɔ katina dəndo dəpɔ da Efrata, nde pəyɔnɛ Betlɛhɛm mɔ.» 8 Kɔ Yakuba ɔməmən awut a Isifu k'eyif: «Are ŋɔ akaŋɛ-ɛ?» 9 Kɔ Isifu oloku papa kɔn: «Awut em ŋɔ, aŋɛ Kanu kəsɔŋ im nnɔ mɔ.» Kɔ Yakuba oloku: «Ilɛtsɛn' am məyɔ ŋa ŋacɔŋnɛ nnɔ itolanɛ ŋa.» 10 Detem dɛnalələs Yakuba fər. Ɛŋctam fɛ sɔ kənəŋk. Kɔ Isifu ɔŋcɔŋ awut ɔn nde Yakuba eyi mɔ, kɔ Yakuba oŋcup ŋa, k'ɛmakərnɛ ŋa. 11 Kɔ Yakuba oloku Isifu: «Inacɛm-cɛmənɛ fɛ sɔ kədenəŋk əm. Mba Kanu kəsɔŋ' em k'inəŋk əm haŋ awut am!» 12 Kɔ Isifu eliŋ awut kas dələŋk, k'ɛŋcəp kəro dəntɔf. 13 Kɔ Isifu osumpər mɛrəŋ

48:3 28:13

maŋan fəp waca, pəsumpərɛ Ɛfrayim kəca kətɔt mba pəyi kəca kəmeriya ka Yakuba, k'osumpərɛ Manase kəca kəmeriya mba pəyi Yakuba kəca kətɔt, k'ɔŋcɔŋɛnɛ ŋa sɔ nde wətem kəŋan eyi mɔ. 14 Kɔ Yakuba ɛntɛŋc kəca kɔn kətɔt, k'endeŋ ki Ɛfrayim dəromp nwɛ ɛnafɛtɛ mɔ, k'endeŋər Manase kəca kɔn kəmeriya dəromp. Ɛnacərɛ bel-bel tɔkɔ ɔŋcyɔ waca wɔn mɔ, ali ntɛ Manase ɛnayɔnɛ wan wəcɔkɔ-cɔkɔ mɔ. 15 Motolanɛ mmɛ mɔ Yakuba ɛnatolanɛ Isifu:

«Kanu Kəpɔŋ nkɛ kənəŋk papa kem aŋa
Abraham kɔ Isiyaka tecepərɛnɛ taŋan mɔ,
Kanu Kəpɔŋ nkɛ kəŋkɛkəs im kəyɛfɛ ntɛ iyi
doru haŋ mɔkɔ mɔ,
16 Mɛlɛkɛ mmɛ mɛŋcyac im pəlɛc mɔ, mɔsɔŋɛ
awut aŋɛ!
Pawe ŋa tewe tem
kɔ mewe ma papa kem aŋa, Abraham kɔ
Isiyaka.
Kanu kəsɔŋɛ ŋa kəkom pəlarəm nde atɔf
ŋaŋɔkɔ dacɔ.»

17 Ntɛ Isifu ɛnəŋk kas pəc-deŋər Ɛfrayim kəca kɔn kətɔt mɔ, kɔ tɔntɔbɔt kɔ. Kɔ Isifu osumpər kəca ka kas, k'ɔŋcɔŋ ntende domp da Manase ta pədeŋər ki Ɛfrayim. 18 Kɔ Isifu oloku papa kɔn: «Ta məyɔ tantɛ, fɔtɔ Manase ɛbɛk. Nkɔn ɔ pəmar mədeŋər kəca kam kətɔt.» 19 Kɔ papa kɔn ɛfati, k'oloku: «Iŋcərɛ ti, wan kem. Iŋcərɛ ti! Nkɔn sɔ endeyɔnɛ wətem ka afum alarəm, endebɛk. Mba wɛŋc Tɔŋɔ endebɛk kɔ, awut ɔn ŋandelas tɔf fəp.» 20 Kɔ Yakuba ontolanɛ ŋa dɔsɔk dadɔkɔ, k'oloku: «Mən' endesɔŋɛ Yakuba pəc-tolanɛ a pəc-kulɛ fɔ: ‹Kanu kəsɔŋ' am kəyi pəmɔ Ɛfrayim, pəmɔ Manase!›» Tatɔkɔ tɔ Yakuba ɛnacəmbər Efrayim Manase kiriŋ. 21 Kɔ Yakuba oloku Isifu: «Kəfi k'inder! Mba Kanu kəndesolɛ nu. Kəndeluksɛ nu atɔf ŋa atem anu. 22 Imbɛrɛn' am pɔkɔ awɛŋc əm aŋa ŋantədesɔtɔ mɔ*, ip' ɔyɔnɛ mpɛ inabaŋərɛ aka Amər dakma dem kɔ ambəŋcəran ŋem mɔ.»

49

Kətolanɛ ka Yakuba awut ɔn wəco kɔ mɛrəŋ

1 Kɔ Yakuba ewe awut ɔn, k'oloku:

«Nəloŋkanɛ iloku nu tɔkɔ tendeder nu kiriŋ mɔ.
2 Nəloŋkanɛ, nəcəŋkəl im Awut a Yakuba!
Nəcəŋkəl Yisrayel* papa konu!
3 Ruben, məna coco cem,
məna nwɛ inakom
tɛm ntɛ inayɔ fənɔntər mɔ:
Məŋcepər awɛŋc əm aŋa
tokom, kɔ fənɔntər.
4 Məyeŋk pəmɔ domun ndɛ dɛŋyɛksɛ
dəkəŋgbɔkɔ mɔ,
mba məfɔdesɔyɔnɛ wəkiriŋ,
Bawo mənapɛsɛ dəkəfəntərɛ da papa kam,
Mənayikyikəs kəfəŋc kem kəpɛsɛ ka ki, kɔ
wəran kem wəkin.

5 Simɔŋ kɔ Lewy dɛwɛŋca dɔ ŋayɔ:
Ŋa ŋantəŋnɛ, ŋasek kəkɔ-yɔ pəlɛc.
6 Ta amera ŋem ŋosol kəmɛŋkəs kəŋan pəlɛc,
Ta mɛcɛm-cɛmnɛ mem mɛtəŋnɛ nde
ŋantəŋnɛ kəbəpɛnɛ mɔ.
Bawo mɛtɛlɛ maŋan disrɛ, ŋandif fum.
Kəcuca kəŋan disrɛ, kɔ ŋaŋcopu-copu mura
bənta.
7 Intolanɛ mɛtɛlɛ maŋan pəlɛc, bawo
mɛmbɛk pɛləsər.
Intolanɛ pəlɛc deyeŋki bəkəc daŋan, bawo
dəfɔyɔnɛ nɔnɔfər.
Indeyerəs ŋa atɔf ŋa Yakuba,
Indesaməsər ŋa atɔf ŋa Yisrayel.

8 Yuda, məna, awɛŋc əm aŋa ŋandeyekyekəs
əm.
Məndesumpər aterɛnɛ am cərəbɔ.
Kɔ awɛŋc əm aŋa ŋandecəp am səbomp fər
yam kiriŋ.
9 Yuda, kusunuŋku kəwut kɔ məyɔnɛ.
Dəkəwatəri-watəri wɛsɛm wam məyɛfɛ,
wan kem!
Nkɔn oŋnut wɛcək, pəfəntərɛ pəmɔ
kusunuŋku.
Pəmɔ kusunuŋku kəran: An' ɛntam ki
kəyekti ta kəfaŋ-ɛ?
10 Kəgbo ka dɛbɛ kəfɔde kəc-bɔlɛ Yuda,
kəgbo ka dɛbɛ kəndeyi yuruya yɔn dəwaca,
haŋ tɛm ntɛ wəka kəgbo kaŋkɔ yati endeder
mɔ,
wəkɔ afum fəp ŋandeyi dəntɔf mɔ.
11 Nkɔn (Yuda) ende pəc-kot sɔfale sɔn
dəwiŋ,

* **48:22** Paka papɔkɔ pəyɔnɛ dare da Səkɛm. * **49:2** Məmɔmən 32:29; 35:10 **49:4** 35:22 **49:6** 34:25

pəkot wan ka si nde kətək ka wiŋ,
Ende pəc-yak yamos yɔn dəmember,
kɔ bərumus bɔn, dəməŋcɔŋcɔ ma rɛsɛŋ.
12 Member mendesɔŋɛ kɔ fər kəyimbərɛ,
Mɛsɛ ma wana mendefertər əm sek.

13 Kɔ məna Sabulon, kəba kəsək məndendɛ,
nde cibil cəndeyɔ kətənta mɔ.
Cələŋcər ca atɔf ŋaŋɔkɔ cəndewɔkəl haŋ Sidoŋ.
14 Isakar, məna sɔfale səpɔŋ sɔ məyɔnɛ,
nsɛ sənfəntərɛ gbɔrɛ mɛrəŋ dacɔ mɔ.
15 Pənəŋk fɔ kəfo kaŋkɔ eyi kəŋesəm mɔ kəntesɛ,
k'atɔf ŋɔmbɔt.
Pətirmi kumunt padəndəsər kɔ pɛsarɛ,
Yɛbəc ya dacar y' endeyi.

16 Dan, endeyɔnɛ afum ɔn wəbɛ.
Pəmɔ kusuŋka kələma cusuŋka cələpəs ca Yisrayel cəkɔ.
17 Dan, endeyi pəmɔ abok nŋɛ ŋeyi dɔpɔ mɔ,
aŋkisin nŋɛ ŋeyi dɔpɔ kəsək mɔ.
Abok nŋɛ ŋɛŋaŋ bənta ya afəlɛs,
a tɔsɔŋɛ wəyɛksɛnɛ ka ŋi kətɛmpɛnɛ mɔ.

18 Iŋgbɛkər əm amera Kanu Kəpɔŋ, a məndeyac im!

19 Kadu, kənay† kəndepaŋnɛ kɔ
pəyɛfɛ pəcəmɛ ŋa darəŋ kəbɛləs.
20 Ndena Aser, yeri yoboŋu yendela di.
Antɔf ŋam ŋende ŋɔc-sɔŋ yeri nyɛ pəmar yɔyɔnɛ yeri y' abɛ mɔ.

21 Naftali, were w' ɔyɔnɛ nwɛ weyi kiyi ka wi, ta tes o tes tonkotərnɛ wi mɔ.
Ende pəc-komәs awut atɔt‡.

22 Isifu, popoŋ pa kətək kəkom pəyɔnɛ,
Popoŋ pa kətɔk kəkom nkɛ kəcəmɛ kəŋgbɔkɔ kəsək mɔ,
wara waki wetilsərnɛ damba.
23 Ŋandəkətər kɔ, kɔ ŋampɛn.
Apɛnɛ mbəŋcəran ŋanayɔnɛ ayɛfərɛnɛ am.
24 Mba ambəŋcəran ŋɔn ŋende ŋɛtəŋnɛnɛ kɔ nkɔn sərka.
Anacaŋəs waca wɔn
kətam ka Kanu ka fənɔntər ka Yakuba dəntɔf.
Ɔyɔnɛ wəkɛk kɔ togbu pa aka Yisrayel§.
25 Tewe ta Kanu ka papa kam, nkɛ kəyɔnɛ wəmar kam mɔ,
tewe ta Kanu nkɛ kəntam mes fəp ma doru mɔ, nkɛ kəndepoc' am mɔ:
Kəpocɛ pətɔt nkɛ kəndeyɛfɛ dareŋc mɔ,
kəpocɛ pətɔt nkɛ kəŋyɛfɛ dəntɔf mɔ,
kəpocɛ pətɔt ka awut alarəm kɔ yɔcɔl yɛlarəm.
26 Kətolanɛ nkɛ papa kam ontolan' am mɔ,
kəŋcepər kətolanɛ pətɔt ka aŋɛ ŋaŋkom im mɔ,
haŋ dəkələpsər da mərɔ ma doru o doru.
Kətolanɛ pətɔt kaŋkɔ kəyi Isifu dəromp,
dəndo domp dacɔ da Isifu
nwɛ ɔyɔnɛ wəbɛ ka awɛŋc aŋa mɔ!

27 Beŋyamin, kalma k'ɔyɔnɛ nkɛ kəŋwatəri-watəri mɔ.
Bət-bət kəwatəri-watəri wɛsəm wa ki,
dəfɔy, pəyerəs yɔsɔtɔ ya ki.»
28 Awut akaŋɛ ŋayɔnɛ cusuŋka wəco kɔ mɛrəŋ ca Yisrayel. Moloku mamɛ mɔ kas kəŋan ɛnaloku ŋa, ntɛ oŋctolanɛ ŋa mɔ. Yakuba ɛnatolanɛ ŋa nwɛ o nwɛ kɔ kətolanɛ kɔn taciŋa.

Defi da Yakuba

29 Ntɛ Yakuba elip kətolanɛ awut ɔn mɔ, k'osom ŋa: «Intas kəbəp atem em aŋɛ ŋafi mɔ. Nəwup im kɔ papa kem aŋa, nde kufu kəŋkɔ kəyi nde dalɛ da Hɛfəroŋ wəHewy mɔ, 30 nde kufu nkɛ kəyi dalɛ da Makpela, Mamre kəsək, nde atɔf ŋa Kanahan. Dalɛ dadɔkɔ dɔ Abraham ɛnaway nnɔ Hɛfəroŋ eyi mɔ, pəyɔnɛ di dəkəwupɛnɛ da afum ɔn. 31 Difɔ anawup Abraham kɔ wəran kɔn Sara, difɔ anawup Isiyaka kɔ wəran kɔn Rebeka, difɔ inawup sɔ Leya wəran kem. 32 Dalɛ kɔ kufu nkɛ kəyi di mɔ, Abraham ɛnaway di aHewy dəwaca.» 33 Ntɛ Yakuba elip kəsom awut ɔn mɔ, k'ɛfəntərɛ dəkəfəŋc. K'eŋgbin kifir k'ɔnɔŋkəlɛnɛ atem ɔn aŋɛ ŋanafi mɔ.

50

Kəbal ka Yakuba

1 Kɔ Isifu ɛntɛmpɛnɛ papa kɔn kəroŋ, k'ombok kɔ kəroŋ, k'oŋcup kɔ. 2 Kɔ Isifu osom acar ɔn akɔ ŋanayɔnɛ atɛn cəl mɔ,

† **49:19** kənare ‡ **49:21** pəc-loku moloku mətɔt § **49:24** H. = «tasar pa aka Yisrayel»

a ŋasop kas acəl nŋɛ ŋəsəŋɛ ta wəfi ente katəna mə. Kə atɛn cəl ŋasop Yakuba acəl ŋaŋəkə. 3 Kə təŋkə mata 40. Tɛm tatəkə mataka maməkə m' aŋc-sop afi acəl ŋa kətəte ŋaŋəkə, kə aMisira ŋambok kə mata 70.

4 Ntɛ mataka ma kəbal kən meŋcepər mə, kə Isifu oloku afum akə ŋanayi nde saŋka sa Firawona mə, k'oloku ŋa: «K'intam kəsətər nu layidi-ɛ, nəloku ntɛ Firawona ilɛtsɛnɛ nu: 5 Papa kem ɛnasəŋ' em kədɛrəm, pəc-loku: ‹Kəfi k'inder! Məkə məwup im nde kufu kəŋkə iŋkay nde atəf ŋa Kanahan mə.› Difə ifaŋ kəpɛ ikə wup papa kem. K'ilip-ɛ, inder.» 6 Kə Firawona oloku kə: «Məpɛ məkəwup papa kam pəmə təkə əsəŋ' am kədɛrəm mə.» 7 Kə Isifu ɛmpɛ kəkə-wup papa kən. Kə ŋampɛ kə abeki aka saŋka sa Firawona fəp kəbəp abeki a atəf ŋa Misira. 8 Kə afum a Isifu fəp, kəlɛk awɛŋc aŋa kəbəp ka afum a papa kən, mɛnɛ awut, yəcəl yaŋan yəpəŋ kə yɛfɛt ŋ' anasak atəf ŋa Kosɛŋ. 9 Isifu kə cibil ca dəntəf k'ayɛksɛnɛ fəlɛs ŋampɛ kə nkən, kə təsəŋɛ akə a Kanahan kəla. 10 Ŋandebəp pəferere pa Atad, nŋɛ ŋeyi Yurdɛn takəroŋ mə, kə ŋawup Yakuba dəndo kəyekyekəs disrɛ. Kə Isifu ombok kas mata camət-mɛrəŋ. 11 Kə andɛ a atəf ŋaŋəkə, aka Kanahan, ŋayi kəbal ka Yakuba dəndo pəferere pa Atad. Kə ŋaloku: «Defi dəpəŋ də dandɛ aMisira dacə!» Ti t' asəŋɛ tofo tatəkə tewe ta «Abel Misira» nde Yurdɛn takəroŋ. 12 Kə awut a Yakuba ŋayə təkə papa kəŋan ɛnaloku ŋa mə. 13 Kə awut ən ŋaŋkekərɛ kə atəf ŋa Kanahan. Kə ŋawup kə nde kufu ka dalɛ da Makpela, dalɛ ndɛ Abraham ɛnaway Hɛfəroŋ wəHiti dəwaca mə, pəyə di dəkəwupɛnɛ da afum ən, nde Mamre kəsək. 14 Ntɛ Isifu elip kəwup papa kən mə, k'oluksərnɛ Misira kə awɛŋc aŋa kə akə ŋanacəmbər kə, kəkə-wup papa kən mə.

Mes maməkə mə mencepər ntɛ defi da Yakuba delip mə

15 Ntɛ awɛŋc a Isifu ŋanəŋk fə papa kəŋan efi mə, kə ŋaloku: «Kə Isifu ɛŋkafəlɛ pəyənɛ wətɛrɛnɛ kosu, kəluksɛ ka ayɛk ŋa pəlɛc mpɛ sənayə kə mə!» 16 Kə ŋasom a paloku Isifu: «Papa kam ɛnasom ntɛ a pəc-fi: 17 ‹Ntɛ tə nəŋkə-loku Isifu: Oh! Ilɛtsɛn' am məŋaŋnɛnɛ awɛŋc əm aŋa pəlɛc kə ki-ciya kəŋan, bawo ŋanayə əm pəlɛc! Ilɛtsɛn' am məŋaŋnɛ oŋ kiciya ka acar a Kanu ka papa kam!›» Kə Isifu ombok ntɛ analoku kə moloku maməkə mə. 18 Kə awɛŋc aŋa ŋander ŋa sərka ŋatɛmpɛnɛ Isifu dəntəf kə ŋaloku: «Sən' əfə akaŋɛ acar am.» 19 Kə Isifu oloku ŋa: «Ta nənesɛ. Cepə Kanu k'iyənɛ? 20 Nənasek' em kəyə ka pəlɛc. Mba Kanu kənakafəli ti pətət, kəlompsɛ ka ntɛ teyi məkə mə, kə kəyac ka defi da afum alarəm. 21 Ndɛkəl oŋ, ta nənesɛ! Indetamɛ nu mɛfaŋ monu fəp kə ma awut anu.» Kə Isifu ontorɛ torɛ ŋa bəkəc, k'olok' lokərɛ ŋa dim d' antəf.

22 Kə Isifu ɛndɛ Misira nkən kə afum ən. K'eyi doru meren 110. 23 Kə Isifu ɛnəŋk awut a Ɛfrayim haŋ dɛtɛmp maas. Kə Makir, wan ka Manase, oŋkom awut ən ləŋk ya Isifu kəroŋ. 24 Kə Isifu oloku awɛŋc aŋa: «Kəfi k'inder. Mba Kanu kəndemar nu ilaŋ ti. Kanu kəndepɛnɛ nu nde atəf ŋəkə kənalɛkɛ Abraham, Isiyaka kə Yakuba layidi kəsəŋ ŋa mə.» 25 Kə Isifu əsəŋɛ awut a Yakuba kədɛrəm, pəc-loku: «Kanu kəndemar nu ilaŋ ti. Nəde nəpɛnɛ bɛnt yem, nəbəlɛnɛ yi nnə.» 26 Kə Isifu efi pəsətə meren 110. K'asop kə acəl nŋɛ ŋəŋsəŋɛ wəfi kətəte katəna mə. Kə ŋambɛr kə kaŋkəra ka tasar pɛpat dəndo atəf ŋa Misira.

Yosuwe
Kəbɛrɛ: Toloku ntɛ Kanu kənaloku Aŋnabi Yosuwe mɔ

Moloku mɛlarəm teta kətabu kaŋkɛ, aŋcicəs taruku ta aka Yisrayel dəcətabu cəlarəm disrɛ. DəTawureta Musa aŋcop. Afum apɔŋ a Yisrayel, Aŋnabi Abraham, Aŋnabi Siyaka, Aŋnabi Yakuba, kɔ awut ɔn wəco kɔ mɛrəŋ (12) fəp faŋan dəkətabu kəcɔkɔ-cɔkɔ ka Tawureta Musa aŋnəŋk pi, mpɛ aŋwe «Dəkəcop» mɔ. Dəkələpsər da kətabu kaŋkɔ dementər su tɔkɔ aka Yisrayel ŋanabəp atɔf ŋa Misira mɔ.

Kətabu ka mɛrəŋ ka Tawureta Musa nkɛ aŋwe «Kəwur» mɔ, taruku ta Aŋnabi Musa ɔ toŋcop. Kɔ Kanu kəsɔŋɛ k'aŋkom kɔ atɔf ŋa Misira, ntɛ tɔŋsɔŋɛ pəwurɛ afum a Yisrayel dacar mɔ.

Ntɛ aka Yisrayel ŋaŋcali Kəba ka Cəŋkɔlma kəmar ka mes mɛwɛy-wɛy mmɛ Kanu kənamentər mɔ, kɔ ŋambɛrɛ dətɛgbɛrɛ. Atɔf ŋa Kanahan ŋɔ Kanu kənafaŋ kəkekərɛ ŋa, nde kənadɛrmɛ aYisrayel kəsɔŋ ŋa mɔ. Kətabu ka maas ka Tawureta Musa «Buk ba Aloŋnɛ», ka maŋkəlɛ «Kələm», kɔ ka kəcamət «Sariyɛ sa Mɛrəŋ», cətabu caŋcɛ fəp cəloku teta marənt ma aka Yisrayel ntɛ Kanu Kəpɔŋ kənawurɛ ŋa dacar nde Misira mɔ. Kəwon ka afum aka Yisrayel dətɛgbɛrɛ kənasɔtɔ meren wəco maŋkəlɛ a ŋadebəp atɔf ŋa Kanahan. Kətəlaŋ kəŋan kənasɔŋɛ ŋa kəwon di.

Ntɛ ŋanayɛfɛ kəcali kəŋgbɔkɔ ka Yurdɛn, ŋabɛrɛ atɔf ŋa Kanahan mɔ, kɔ Kanu kəloku aka Yisrayel a Yosuwe pəyɔnɛ ŋa wəkiriŋ dəkəcamɛ da Aŋnabi Musa. Kɔ Aŋnabi Yosuwe ɛŋcalɛnɛ ŋa kəŋgbɔkɔ ka Yurdɛn kəmar ka mes mɛwɛy-wɛy ma Kanu, pəmɔ tɔkɔ Musa ɛnacalɛnɛ ŋa Kəba ka Cəŋkɔlma mɔ.

Ntɛ tatɔkɔ teŋcepər mɔ, kɔ Aŋnabi Yosuwe ɛntɛfərnɛnɛ ŋa atɔf ŋa Kanahan, ŋakɔ ŋasutɛnɛ ntɛ tɔŋsɔŋɛ ŋasɔtɔ tɔf yayɔkɔ mɔ. Kanu kənafaŋ kəsɔŋ ŋa tɔf yayɔkɔ teta danapa daŋan kɔ kədɛrəm kəŋkɔ ɛnadɛrəmɛ ŋa kəsɔŋ ŋa yi mɔ. Ti disrɛ kɔ Kanu kəmar ŋa kəwan kaŋkɔ disrɛ haŋ kɔ aKanahan fəp ŋanesɛ ŋa. Kɔ cusuŋka ncɛ wəco kɔ mɛrəŋ ca Yisrayel fəp cəsɔtɔ sədare. Kɔ Kanu kəsɔŋ ŋa tɔf yayɔkɔ yɔyɔnɛ ŋa kɛ.

Taruku tantɛ fəp acic pi kətabu kaŋkɛ disrɛ, kəyɛfɛ tɛm ntɛ aka Yisrayel ŋanacali kəŋgbɔkɔ ka Yurdɛn mɔ, haŋ tɛm ntɛ ŋanatam sədare sa Kanahan fəp mɔ. Ti disrɛ aŋnəŋk fənɔntər fa Kanu belbel. Kanu kəmbətər afum ɔn. Kədɛrəm nkɛ o nkɛ kəndɛrmɛ ŋa mɔ, kəŋlas ki fənɔntər kɔ teta danapa daŋan. Tatɔkɔ tɔŋyɔnɛ su totubucnɛ tətət. Kɔ səna səyɔnɛ sɔ afum a Kanu-ɛ, kəŋmarɛ su fənɔntər fɔn tecepərɛnɛ tosu doru, pəmɔ tɔkɔ kənadɛrmɛ su mɔ. Kanu kəmar su, ntɛ tɔŋsɔŋɛ pane moloku mamɛ, palaŋ sɔ mi mɔ.

Amina

Kanu kəloku Yosuwe a pəbɛrɛ antɔf ŋa kɛ nde Kanahan

1 Ntɛ defi da Aŋnabi Musa wəcar wəka Kanu Kəpɔŋ deŋcepər mɔ, kɔ Kanu kəloku Yosuwe wan ka Nun wəmarəs wəka Musa:
2 «Wəcar kem Musa efi. Ndɛkəl oŋ məyɛfɛ, məcali kəŋgbɔkɔ ka Yurdɛn kaŋkɛ, məna kɔ afum akaŋɛ. Nəkətɛnɛ afum aŋɛ nde atɔf nŋɛ indesɔŋ aka Yisrayel mɔ. 3 Nnɔ o nnɔ məŋcəmbər kəcək mɔ, isɔŋ un di pəmɔ tɔkɔ inaloku ti Musa mɔ. 4 Cələŋcər conu cəndeyɛfɛ nde dətɛgbɛrɛ haŋ Libaŋ, kəkɔ ka kəŋgbɔkɔ kəpɔŋ ka Efərat, kəbəp antɔf məlməl ŋa aka Hit, haŋ nde Kəba Kəpɔŋ ntende dec dɛŋkalɛ mɔ. 5 Ali fum ɔfɔcəm' am fər kiriŋ kiyi kam doru fəp. Isol' am pəmɔ tɔkɔ inasolɛ Musa mɔ. Ifɔdesak əm, ifɔc' am. 6 Məyeŋk dis, məbaŋsɛ! Bawo mən' endekətɛnɛ afum a Yisrayel kəbaŋ atɔf ŋa kɛ nŋɛ inadɛrəm kəsɔŋ atem aŋan mɔ. 7 Məyeŋk dis gbaŋ, məbaŋsɛ! Məgbətnɛ məkɔt dəpɔ ndɛ Musa wəcar kem omboc' am mɔ: Ta məkɔ kəca kətət, ta məkɔ kəca kəmeriya, ntɛ tɔŋsɔŋ' am kətam mes fəp nnɔ o nnɔ məŋkɔ mɔ. 8 Ta buk ba sariyɛ mbɛ bəbəl' am dəkusu! Məc-nəm-nəmnɛ daŋ pibi məgbətnɛ, məkɔt tɔkɔ buk bambɛ boloku mɔ, itɔ məŋsolnɛ dəpɔ dətət, it' ɔŋsɔŋɛ mətam mes fəp. 9 Indɛm f' am fɔ məyeŋk dis, məbaŋsɛ ba? Awa, ta mənesɛ, ta nəyikcɛ, bawo Kanu Kəpɔŋ Kanu kam kəsol' am nnɔ o nnɔ məŋkɔ mɔ.»

Yosuwe kəlompəs kən kəcali ka Yurdɛn

10 Kɔ Yosuwe osom ti akiriŋ: 11 «Nəkɔtɛnɛ saŋka fəp, nəloku afum ntɛ: ‹Nədɛmnɛ yeri, bawo mata maas mɛŋcamɛ kəcali ka Yurdɛn yayɛ, nəkɔ-baŋ atɔf nŋɛ Kanu Kəpɔŋ Kanu konu kəmpoc' on mɔ.›» 12 Kɔ Yosuwe oloku aRuben, aKadu kɔ aka kusuŋka dacɔ ka Manase: 13 Nətɔmpər tɔkɔ Musa wəcar ka Kanu Kəpɔŋ ɛnalok' un: «Kanu Kəpɔŋ, Kanu konu kəsɔŋ' un kəŋesəm, kəsɔŋ un atɔf nŋɛ.» 14 Aran anu, awut anu, kɔ yɔcɔl yonu yendeyi antɔf ŋaŋɔkɔ Musa ɔsɔŋ un nde Yurdɛn kəsək ntende dec dɛmpɛ mɔ. Mba nəna arkun aŋɛ nəŋyɛfərɛnɛ nətɔmpər yosutnɛnɛ yonu mɔ, nən' endekɔ-nuŋkɛnɛ kəcali kəŋgbɔkɔ. Nəmar awɛŋc un aŋa, 15 haŋ Kanu Kəpɔŋ kəsɔŋ awɛŋc un aŋa kəŋesəm pəmɔ nəna, ŋa sɔ ŋasɔtɔ antɔf nŋɛ Kanu Kəpɔŋ kəsɔŋ ŋa mɔ. Kɔ telip-ɛ, nəluksərnɛ nəder nəlɛk antɔf ŋa kɛ nŋɛ ŋɔyɔnɛ ŋonu mɔ. Musa wəcar ka Kanu Kəpɔŋ ɔsɔŋ un ŋi Yurdɛn kəca kəŋkɔ ntende dec dɛmpɛ mɔ.»

16 Kɔ ŋaloku Yosuwe: «Tɔkɔ məloku su mɔ fəp, səndeyɔ ti, səndesɔ-kɔ nnɔ o nnɔ məndekekərɛ su mɔ. 17 Səndecəŋkəl' am pəmɔ tɔkɔ sənacəŋkəlɛ Musa mɔ. Tes tin gbəcərəm tɛbas su: A Kanu Kəpɔŋ Kanu kam kəŋsol' am pəmɔ tɔkɔ kənasolɛ Musa mɔ! 18 Nwɛ o nwɛ endetaŋər' əm aləŋəs, pəyeŋkər dim dam dobomp mɔ, andif kɔ. Məyeŋk dis gbaŋ, məbaŋsɛ!

2

Yosuwe kəsom kən afum mɛrəŋ Yeriko

1 Kɔ Yosuwe wan ka Nun osom afum mɛrəŋ dim dantɔf kəyɛfɛ ka Sitim, pəc-loku ŋa: «Nəkɔ, nəkɔkcɛ antɔf ŋaŋɔkɔ kɔ dare da Yeriko! Kɔ afum akakɔ ŋaŋkɔ ŋabɛrɛ nde kəlɔ ka wəran wətɔtam kəloto kən mɔ, pac-we kɔ Rahabu, kɔ ŋaŋcepərɛnɛ pibi nde ndɔrɔn. 2 K'aloku wəbɛ ka Yeriko: «Awa, nəgbətnɛ ntɛ arkun aka Yisrayel ŋanderna nnɔ pibi kədefen-feni atɔf ŋosu mɔ!» 3 Kɔ wəbɛ wəka Yeriko osom pakɔ-loku Rahabu: «Məwurɛnɛ afum akɔ ŋayi nnɔ ndaram mɔ, aŋɛ ŋambɛrɛ nde kəlɔ kam mɔ, bawo kəfen-feni ka atɔf fəp kɔ ŋanderɛnɛ.» 4 Kɔ wəran nwɛ eŋkekərɛ arkun aŋɛ mɛrəŋ k'ɔŋkɔ pəmɛŋk, k'oloku asom a wəbɛ: «Kaŋce kɔ, arkun aŋɛ mɛrəŋ ŋandersa nnɔ kəlɔ kem, mba iŋcərɛsa fɛ aka nnɔ ŋayɔnɛ mɔ. 5 Nendisna tɛm ntɛ dec dɛŋkalɛsa pac-kɔ kəgbət kumba ka dare dəkusu mɔ, kɔ arkun aŋɛ ŋawur nnɔ, mba iŋcərɛ fɛ nde ŋaŋkɔsa mɔ. Nəbɛlkər nəcəmɛ ŋa darəŋ, nəŋkəbəp ŋa!» 6 Ntɛ tɛnayi mɔ, ɛnapɛnɛ ŋa nde kəlɔ dareŋc, k'ɛmɛŋk ŋa nde sek ya cəŋkəlma dacɔ, ncɛ ɛnadɛt nde kəlɔ dareŋc mɔ. 7 Kɔ afum ŋasumpər dɔpɔ da Yurdɛn kəbɛlər ŋa haŋ nde dəkətənta. K'aŋgbət kumba ka dare dəkusu ntɛ afum abɛlər aŋan ŋanawur mɔ.

8 Ta acikəra atɛn mes ŋantadirɛ-ɛ, kɔ Rahabu ɛmpɛ kəkɔ-bəp ŋa nde kəlɔ dareŋc. 9 Kɔ wəran nwɛ oloku arkun aŋɛ: «Iŋcərɛ a Kanu Kəpɔŋ kəsɔŋ un atɔf ŋaŋɛ. Pəlɛc pɔkɔ nəfaŋɛ su mɔ pɔsɔtɔ su, ayek-yek ŋɛŋgbəpərnɛ afum fəp, ŋayi kənes' on. 10 Bawo səne a Kanu Kəpɔŋ kənawosər' on domun da Kəba ka Cəŋkəlma ntɛ nəŋc-wur Misira mɔ. Səne sɔ tɔkɔ nənadif abɛ a Amər mɛrəŋ aŋɛ ŋanayi kəŋgbɔkɔ ka Yurdɛn kəsək ntende dec dɛmpɛ mɔ: Sihəŋ kɔ Oku. 11 Səne ti, itɔ mim mowurɛ su, kɔ nwɛ o nwɛ eŋgbiŋ kifir nnɔ nəyi mɔ, bawo Kanu Kəpɔŋ, Kanu konu, kəyɔnɛ Kanu ka dareŋc, kɔ dəntɔf. 12 Ndɛkəl oŋ, nədɛrm' em nnɔ Kanu Kəpɔŋ kəyi mɔ, a məndelasɛ afum a kəlɔ kem layidi pəmɔ dɔkɔ iyɔn' on mɔ. Mədɛrm' em 13 a nəndesak iya kem, papa kem, awɛŋc im aŋa arkun, aran, kɔ afum alpəs aŋɛ ŋayɔnɛ akəŋan mɔ fəp. Nəsak su səmulpər defi, nəfədedif su.» 14 Kɔ arkun aŋɛ ŋaloku wəran nwɛ: «Səwosɛ kəfinɛ tetam, mba ta mədeloku afum tɔkɔtɛnɛ tosu de! Kɔ Kanu Kəpɔŋ kəndesɔŋ su atɔf-ɛ, səndebət mera səlasɛnɛ sɔ layidi nnɔ məyi mɔ.» 15 K'ɔsɔŋ ŋa kəbənda kɔ ŋantorɛnɛ ki nde dəwundɛr, bawo kəlɔ kən kənayi disrɛ kəgbəcɛnɛ kɔ damba da saŋka sa dare. 16 Kɔ wəran nwɛ oloku ŋa: «Nəkɔ ta dəmərɔ kɔ pəyi fɛ ti-ɛ, nəmbəpɛnɛ kɔ abɛlər anu. Nəgbɔpnɛ dəndo haŋ mata maas, tɛntəŋnɛ abɛlər anu ŋalukus, a nəna nədesumpər dɔpɔ donu kəkɔ!» 17 Kɔ arkun aŋɛ ŋaloku kɔ: «Ntɛ tendesɔŋɛ su kəlas kədɛrəm nkɛ məsɔŋɛ su kədɛrm' am mɔ: 18 Awa, məcəŋkəl im! Tɛm ntɛ səndebɛrɛ dare mɔ, mɛnɛ məkotər tafəc peyim nde wundɛr wɔkɔ mənatorɛnɛ su mɔ. Məcəmbərərnɛ iya

wəkam, papa wəkam, awɛŋc'əm aŋa arkun aran, afum am fəp nde kəlɔ kam. 19 Nwɛ o nwɛ ɛŋcali kusuŋka kaŋkɔ a pəwur mɔ, ɛsarɛ teta mecir mɔn ndena Kanu Kəpɔŋ, mba kaŋkɔ pagbuŋɛnɛ wəkin nu dacɔ-ɛ, səsarɛ teta mecir ma wəkayi! 20 Kɔ məloku afum tɔkɔtɛnɛ tosu-ɛ, tɛm tatɔkɔ səŋsikili tɛtəŋnɛ tosu kɔ məna.» 21 Kɔ wəran nwɛ oloku: «Kanu Kəpɔŋ kəsɔŋɛ teyi pəmɔ tɔkɔ nəloku ti mɔ!» Kɔ wəran nwɛ ɛsak arkun aŋɛ kɔ ŋaŋkɔ. Kɔ wəran nwɛ oŋkot tafəc pəyim nde wundɛr wɔn.

22 Kɔ arkun aŋɛ ŋaŋkɔ ta dəmərɔ, kɔ ŋaŋgbɔpnɛ di mata maas, haŋ kɔ abɛləs aŋan ŋalukus. Abɛlər aŋan ŋac-tɛn ŋa dəpɔ, mba ŋananəŋk fɛ ŋa. 23 Kɔ afum aŋɛ mɛrəŋ ŋande ŋator dəmərɔ, kɔ ŋaŋcali Yurdɛn. Kɔ ŋaŋkɔ ŋabəp Yosuwe wan ka Nun, kɔ ŋaləmər kɔ tɔkɔ ŋanasɔtɔ nde anasom ŋa mɔ. 24 Kɔ ŋaloku Yosuwe: «Pəwurɛnɛ pəmɔ Kanu Kəpɔŋ kəsɔŋ su atɔf ŋaŋɔkɔ fəp. Ayek-yek ŋɛŋgbəpərnɛ afum fəp, ŋayi kənesɛ su.»

3

Kəcali ka Yurdɛn

1 Yosuwe ɛyɛfɛ bət-bət suy, nkɔn kɔ aka Yisrayel fəp, kɔ ŋayɛfɛ Sitim kɔ ŋaŋkɔ haŋ kəŋgbɔkɔ ka Yurdɛn. Dəndo ŋayekti saŋka, kɔ ŋandirɛ di, ŋantacali fɛ kərɛsna. 2 Ntɛ mata maas meŋcepər mɔ, kɔ akiriŋ ŋaŋkɔtɛnɛ saŋka fəp. 3 Kɔ ŋaloku afum ntɛ: «Kɔ nəndenəŋk kaŋkəra ka danapa da Kanu Kəpɔŋ kɔ səna-ɛ, kɔ aloŋnɛ aLewy aŋɛ ŋagbaŋnɛ ki mɔ, nəyɛfɛ nde nəyi mɔ, nəcəmɛ ki darəŋ. 4 Mba nəbɔlɛnɛ ki abara masar kəcamət, ta nəlɔtərnɛ ki de! Tɛm tatɔkɔ, nəŋcərɛ dəpɔ dɔkɔ pəmar a nəkɔ mɔ, bawo nəntacepər fɛ dəpɔ dandɛ təcɔkɔ-cɔkɔ.»

5 Kɔ Yosuwe oloku afum: «Nəsɔkəsnɛ, bawo Kanu Kəpɔŋ kəŋyɔ alna mes məpɔŋ nnɔ nəyi mɔ.» 6 Kɔ Yosuwe oloku aloŋnɛ: «Nəlɛk kaŋkəra kəsɛlɛŋ ka danapa da Kanu nkɛ nəgbaŋnɛ mɔ, nəcepər afum fər kiriŋ.» Kɔ aloŋnɛ ŋalɛk kaŋkəra, kɔ ŋaŋcepər afum fər kiriŋ.

7 Kɔ Kanu Kəpɔŋ kəloku Yosuwe: «Iŋcop kəleləs'əm məkɔ nnɔ afum aka Yisrayel ŋayi mɔ, ntɛ təŋsɔŋɛ ŋacərɛ a in' osol am, pəmɔ tɔkɔ inasolɛ Musa mɔ. 8 Kɔ məna, məsom aloŋnɛ aŋɛ ŋaŋgbaŋnɛ kaŋkəra ka danapa mɔ ntɛ: Kɔ nəŋkɔ bəp kəŋgbɔkɔ ka Yurdɛn-ɛ, nəcəmbərəs domun disrɛ.» 9 Kɔ Yosuwe oloku aka Yisrayel: «Nəcɔŋnɛ nnɔ, nəcəŋkəl moloku ma Kanu Kəpɔŋ, Kanu konu!» 10 Kɔ Yosuwe oloku: «Ntɛ tɔ nəndecərɛ a Kanu Kəpɔŋ kəy' un dacɔ, ki kəŋkɔbɛləs nu fər kiriŋ aka Kanahan, aHit, aHiwy, aPerisi, aKirkasa, aka Amər, kɔ aYebus. 11 Awa nəgbətnɛ ntɛ: Kaŋkəra ka danapa da Mariki ma doru fəp kəndecali kəŋgbɔkɔ ka Yurdɛn fər yonu kiriŋ mɔ. 12 Nəlɛk afum wəco kɔ mɛrəŋ cusuŋka ca Yisrayel disrɛ, fum wəkin kusuŋka o kusuŋka. 13 Ntɛ aloŋnɛ aŋɛ ŋagbaŋnɛ kaŋkəra ka danapa da Kanu Kəpɔŋ Mariki ma doru fəp ŋanadegbət wɛcək domun da Yurdɛn, kɔ domun da Yurdɛn deŋgbintər, kɔ səbo səsak kətorɛ domun, kɔ doŋloŋkanɛ tofo tin.»

14 Ntɛ afum ŋanawur dəcəbal kəkɔ-cali kəŋgbɔkɔ ka Yurdɛn mɔ, aloŋnɛ agbaŋnɛ kaŋkəra kəsɛlɛŋ ka danapa da Kanu Kəpɔŋ mɔ ŋaŋcepər afum fər kiriŋ. 15 Katɛla kəŋgbɔkɔ ka Yurdɛn kəŋc-larɛ domun. Ntɛ agbaŋnɛ kaŋkəra ŋaŋkɔ-torɛ wɛcək dəromun mɔ, 16 kɔ domun ndɛ dɛŋyɛfɛ dəsəbo mɔ dɛŋcəmɛ, kɔ doloŋkanɛ kəfo kin pəbolu pəmɔ aboŋən ntende dare da Adama ndɛ deyi Cartaŋ kəsək, kɔ dɔkɔ dontor kəca ka kəba ka Araba, kəba Kədokət, kɔ səbo sasɔkɔ fəp səŋcopər domun. Kɔ afum ŋaŋcali kəŋgbɔkɔ ŋatɛfərnɛ dare da Yeriko. 17 Aloŋnɛ aŋɛ ŋanagbaŋnɛ kaŋkəra ka danapa da Kanu Kəpɔŋ mɔ ŋacəmɛ antɔf ŋowosu fər kəroŋ kəŋgbɔkɔ ka Yurdɛn dacɔ. Kɔ afum a Yisrayel fəp ŋalip kəcali kəŋgbɔkɔ antɔf ŋowosu kəroŋ.

4

Aka Yisrayel ŋaŋcəmbər masar pəyənɛ tɛnɛpəlɛ taŋan ta kəcali ka Yurdɛn

1 Ntɛ afum a Yisrayel fəp ŋalip kəcali Yurdɛn mɔ, kɔ Kanu Kəpɔŋ kəloku Yosuwe: 2 «Məyɛk-yɛk atɛmp wəco kɔ mɛrəŋ afum dacɔ, kusuŋka o kusuŋka fum wəkin. 3 Məloku ŋa: ‹Nəkɔ nəlɛk masar wəco kɔ mɛrəŋ nde antɔf ŋowosu fər kəŋgbɔkɔ ka Yurdɛn dacɔ, kəfo nkɛ aloŋnɛ ŋaŋcəmɛ mɔ. Nəlɛk mi nəkɛrɛ nəkɔ nəboc mi nde kəfo nkɛ nəndena-cepərɛnɛ pibi mɔ.›» 4 Kɔ Yosuwe ewe afum aŋɛ wəco kɔ mɛrəŋ aŋɛ

anayɛk-yɛk aka Yisrayel dacɔ mɔ, kusuŋka o kusuŋka fum wəkin. 5 Kɔ Yosuwe oloku ŋa: «Nəcepər kaŋkəra ka danapa da Kanu Kəpɔŋ Kanu konu fɔr kiriŋ, nəsolnɛ cər kəkɔ ka Yurdɛn dacɔ, nwɛ o nwɛ pəgbaŋnɛ tasar tin, kəlɔm ka cusuŋka ca Yisrayel, 6 ntɛ tɔŋsɔŋɛ tɔyɔnɛ tɛnɛpəlɛ tonu mɔ. Kɔ awut anu ŋandeyif un dɔsɔk dɔlɔma-ɛ: ‹Ake masar mamɛ mɛfaŋ kəloku su-ɛ?› 7 nəloku ŋa fɔ domun da Yurdɛn dɛnacopər fɔr ya kaŋkəra ka danapa da Kanu Kəpɔŋ kiriŋ ntɛ kəŋc-cali Yurdɛn mɔ, kɔ kəŋgbɔkɔ ka Yurdɛn kəŋcopɛ domun. Masar mamɛ mende kəc-cɛm-cɛməs aka Yisrayel doru o doru.»

8 K'aka Yisrayel ŋayɔ tɔkɔ Yosuwe ɛnaloku ŋa mɔ. Kɔ ŋaŋkɔ ŋalɛk masar wəco kɔ mɛrəŋ nde kəŋgbɔkɔ ka Yurdɛn dacɔ pəmɔ tɔkɔ Kanu Kəpɔŋ kənaloku ti Yosuwe mɔ, kəlɔm ka cusuŋka ca aYisrayel. Kɔ ŋalɛk masar mamɔkɔ kɔ ŋaŋcalɛnɛ nde ŋanacəmbər cəbal kərɛsna mɔ, kɔ ŋamboc. 9 Kɔ Yosuwe omboc sɔ masar wəco kɔ mɛrəŋ kəŋgbɔkɔ ka Yurdɛn dacɔ, kəfo nkɛ aloŋnɛ agbaŋnɛ a kaŋkəra ka danapa da Kanu Kəpɔŋ ŋanacəmbər wɛcək mɔ. Masar mamɔkɔ mɔsərɔyi di haŋ mɔkɔ.

10 Aloŋnɛ aŋɛ ŋanagbaŋnɛ kaŋkəra kəsɛlɛŋ mɔ, ŋanacepɛ fɛ dəkəcəmɛ daŋan kəŋgbɔkɔ ka Yurdɛn disrɛ haŋ kɔ aka Yisrayel ŋalip kəyɔ ka tɔkɔ Kanu Kəpɔŋ kənasom Yosuwe a pəloku ŋa mɔ, kɔ Yosuwe ɔyɔ mes fəp pəmɔ tɔkɔ Musa ɛnasom kɔ ti mɔ. Kɔ aka Yisrayel ŋambɛlkər kəcali. 11 Ntɛ afum fəp ŋalip kəcali mɔ, kaŋkəra ka Kanu Kəpɔŋ kɔ aloŋnɛ akɔ ŋanagbaŋnɛ ki mɔ ŋaŋcali sɔ, kɔ ŋaŋcepər sɔ afum kiriŋ. 12 Kɔ aka Yisrayel alɔma aka cusuŋka ca Ruben, Kadu kɔ kusuŋka dacɔ ka Manase ŋaŋcepər aka Yisrayel kiriŋ pəmɔ tɔkɔ Musa ɛnaloku ŋa ti mɔ. 13 Antam kəloku fɔ dɔsɔk dadɔkɔ asɔdar mɛcəp wəco maŋkəlɛ, atɔmpər yosutnɛnɛ ŋaŋcepər Kanu Kəpɔŋ kiriŋ, ŋalip kəlompəsnɛ kəkɔ-sutɛnɛ, nde aranta ŋa Yurdɛn. 14 Dɔsɔk dadɔkɔ, kɔ Kanu Kəpɔŋ kəmbɛkəs Yosuwe aka Yisrayel fəp dacɔ, kɔ ŋaleləs kɔ pəmɔ tɔkɔ ŋanaleləs Musa kiyi kɔn doru fəp mɔ.

15 Kɔ Kanu Kəpɔŋ kəloku Yosuwe: 16 «Məloku aloŋnɛ aŋɛ ŋagbaŋnɛ kaŋkəra nkɛ kəyɔ sariyɛ nsɛ sədɛrmɛnɛ danapa dosu mɔ, ŋapɛnɛ ki Yurdɛn.» 17 Kɔ Yosuwe oloku aloŋnɛ: «Nəpɛ Yurdɛn!» 18 Ntɛ aloŋnɛ agbaŋnɛ a kaŋkəra ka danapa da Kanu Kəpɔŋ ŋanadepɛ kəŋgbɔkɔ ka Yurdɛn kɔ ŋandeŋ wɛcək dəpəwosu mɔ, kɔ domun da kəŋgbɔkɔ ka Yurdɛn doŋcop sɔ kəkɔt səbo sayi pəmɔ tɔkɔ mɛŋc ma fraŋsuwa mɛŋyɛfɛ mɔ. 19 Kɔ afum ŋaŋcali Yurdɛn tataka ta wəco ta ŋof ŋɔcɔkɔ-cɔkɔ, kɔ ŋaŋkɔ ŋayekti saŋka nde Kilkal, ntende dec dɛmpɛ Yeriko mɔ.

20 Masar wəco kɔ mɛrəŋ mmɛ ŋanalɛk kəŋgbɔkɔ ka Yurdɛn disrɛ mɔ, kɔ Yosuwe ɛŋcəmbər mi Kilkal.

21 Kɔ Yosuwe oloku aka Yisrayel: «Alna kɔ awut anu ŋandeyif un: ‹Masar ma ake mɔ mamɛ-ɛ?› 22 nəc-loku ŋa fɔ: ‹Aka Yisrayel ŋanacali kəŋgbɔkɔ ka Yurdɛn kəwosər domun.› 23 Kanu Kəpɔŋ Kanu konu kənawosərɛ nu domun da kəŋgbɔkɔ ka Yurdɛn haŋ kɔ aka Yisrayel ŋalip kəcali pəmɔ tɔkɔ Kanu Kəpɔŋ kənayɔnɛ su ti Kəba ka Cəŋkɔlma haŋ kɔ səŋcali ki mɔ. 24 Ti tendesɔŋɛ afum a doru fəp kəcərɛ a kəca ka Kanu kəyɔ fənɔntər. Tɔsɔŋ' on sɔ kənesɛ Kanu Kəpɔŋ kiyi konu doru fəp.»

5

1 Ntɛ abɛ a Amər fəp aŋɛ ŋayi ntende dec dɛŋkalɛ Yurdɛn mɔ, kɔ abɛ aKanahan aŋɛ ŋayi agbɛp ŋa Kəba Kəpɔŋ mɔ, ŋane a Kanu Kəpɔŋ kənawosəsərɛ aka Yisrayel kəŋgbɔkɔ ka Yurdɛn haŋ kɔ ŋaŋcali ki, bəkəc yɔfɔr fɛ ŋa sɔ, kɔ ŋanesɛ aka Yisrayel pəpɔŋ.

2 Tɛm tatɔkɔ kɔ Kanu Kəpɔŋ kəloku Yosuwe: «Məpat səfaka sa masar, kɔ tɛyɛfɛ dənda-ɛ, məkəŋc aka Yisrayel.» 3 Kɔ Yosuwe ɛmpatɛnɛ səfaka sa masar, k'ɛŋkəŋc aka Yisrayel nde Tərɔ ta Cərot. 4 Ntɛ tɛnasɔŋɛ Yosuwe pəkəŋcɛ ŋa: Ntɛ afum a Yisrayel ŋaŋc-wur Misira mɔ, arkun abeki fəp, aŋɛ ŋaŋc-tam kəsutɛnɛ mɔ anakəŋc ŋa, mba afum akakɔ fəp ŋanafi nde dətɛgbɛrɛ, ntɛ ŋaŋc-kɔt mɔ. Awut arkun aŋɛ anakom oŋ tɛlpəs mɔ, ŋanatɔkəŋc, itɔ Yosuwe ɛnakəŋcɛ ŋa. 5 Arkun aŋɛ ŋanayɛfɛ Misira mɔ fəp anakəŋc ŋa, mba awut arkun aŋɛ anakom dətɛgbɛrɛ dəpɔ ntɛ ŋanawur Misira ŋaŋc-kɔt mɔ, anakəŋc fɛ akakɔ ali wəkin. 6 Aka Yisrayel ŋanakɔt meren wəco maŋkəlɛ dətɛgbɛrɛ, haŋ afum akɔ ŋanatam kəsutɛnɛ ntɛ ŋaŋc-yɛfɛ Misira mɔ ŋalip kəfi dəpɔ,

bawo ŋanacəŋkəl fɛ dim da Kanu Kəpəŋ. Kanu Kəpəŋ kənadɛrəm kətə-səŋɛ ŋa kənəŋk antəf nŋɛ ŋɛŋgbələr mɛsɛ ma wana kə mɛsɛ ma cəme haŋ moc-toŋ, ŋəkə nkən Kanu Kəpəŋ kənadɛrəm kəsəŋ ka atem aŋan mə. 7 Awut aŋan ŋanabɛk oŋ kə ŋaŋkə ŋandɛ dəkəndɛ daŋan. Kə Yosuwe ɛŋkəŋc ŋa, bawo anakəŋc fɛ ŋa dəpə. 8 Ntɛ alip kəkəŋc ka afum fəp mə, kə ŋandɛ dəndo dəsaŋka haŋ kə ŋantamnɛ.

9 Kə Kanu Kəpəŋ kəloku Yosuwe: «Məkə, imbiŋkəli malap monu ma Misira k'imbəlɛn' on.» Itə asərəwenɛ kəfo kaŋkə Kilkal* haŋ məkə.

Kəsata ka Pak pəcəkə-cəkə nde Kanahan

10 Kə aka Yisrayel ŋandɛ Kilkal kə ŋamboc di kəsata ka Pak tataka ta wəco kə maŋkəlɛ ta ŋof, dec dərəfəy, nde aranta ŋa Yeriko. 11 Dəckəsək da Pak kə ŋandi yeri ya dətəf, cəcom ncɛ antənəŋkəl lebin mə, kə mɛgbɛn mɛkakəl. 12 Kə cəcom ncɛ aŋc-we «man» mə cəsak kəwur dəckəsək ndɛ ŋanadi yeri ya dətəf mə. Kəren kaŋkə aka Yisrayel ŋasak kədi man, mba ŋac-di oŋ yeri ya atəf ŋa Kanahan.

Yosuwe kəbəpənɛ kən kə wəkiriŋ wəka asədar a Kanu Kəpəŋ

13 Dəsək dələma Yosuwe pələtərnɛ Yeriko, k'ɛmpɛnɛ fər dareŋc, k'əməmən, kə fum owur k'ɛŋcəmɛ kə fər kiriŋ, pəwurɛ dakma dən dobom pətəmpər. Kə Yosuwe ələtərnɛ kə, k'eyif kə: «Səna ŋə məyinɛ ba, ka aterɛnɛ asu ŋə məyinɛ-ɛ?» 14 Kə fum wəkakə oloku: «Ala, fətə inəyənɛ wəkiriŋ ka asədar a Kanu Kəpəŋ, intɛp kəc-der.» Kə Yosuwe ontontnɛnɛ kə, k'ɛŋcəpɛ kə tobu dəntəf, k'eyif kə: «Cəke cə Mariki endeloku wəcar kən-ɛ?» 15 Kə wəbɛ ka asədar a Kanu Kəpəŋ oloku Yosuwe: «Məwurɛ cəfta cam dəwɛcək, bawo kəfo kaŋkə məŋcəmɛ mə, kəsək.» Kə Yosuwe owurɛ cəfta.

6

Kəbaŋ ka Yeriko

1 Anakaŋkəla dəkəbɛrɛ da Yeriko, pabɛŋkər-bɛŋkər di teta aka Yisrayel. Fum o fum oŋc-wur fɛ, fum ɛŋc-bɛrɛ fɛ. 2 Kə Kanu Kəpəŋ kəloku Yosuwe: «Ilɛk Yeriko, wəbɛ kəŋan kə asədar aŋan ayeŋki dis, k'imbɛr' əm dəwaca. 3 Awa asədar fəp ŋanəŋkər dare. Ŋanəŋkər dare katin dəsək o dəsək haŋ mata camət-tin. 4 Aloŋnɛ camət-mɛrəŋ ŋatəmpər lɛn ya ŋkesiya camət-mɛrəŋ dəwaca, ŋayi kaŋkəra ka danapa da Kanu Kəpəŋ kiriŋ. Mba tataka ta camət-mɛrəŋ, nənəŋkər dare camət-mɛrəŋ, tɛm ntɛ aloŋnɛ ŋac-fula lɛn. 5 Kə ŋandena-fula kəlɛn ka aŋkesiya-ɛ, nəc-kəna-ne kəlɛn dim, afum fəp ŋakulɛ-kulɛ sim sa kəwan. Kə damba da dare dɛntɛmpɛnɛ di sərka-ɛ, asədar am ŋabɛrɛ oŋ tɛm tatəkə, nwɛ o nwɛ nde ɛntɛfərnɛ mə.»

6 Kə Yosuwe wan ka Nun ewe aloŋnɛ, k'oloku ŋa: «Nəlɛk kaŋkəra ka danapa kəsɛlɛŋ, aloŋnɛ camət-mɛrəŋ ŋantəmpər lɛn ya ŋkesiya camət-mɛrəŋ ŋayi aloŋnɛ atəmpər a kaŋkəra kəsɛlɛŋ ka danapa da Kanu Kəpəŋ kiriŋ.» 7 K'oloku asədar: «Nəkə nənəŋkər dare, akə ŋantəmpər yosutnɛnɛ mə ŋayi kaŋkəra ka Kanu Kəpəŋ kiriŋ.» 8 Kə afum ŋayə təkə Yosuwe ɛnaloku ŋa mə. Aloŋnɛ camət-mɛrəŋ aŋɛ ŋanatəmpər lɛn camət-mɛrəŋ ya ŋkesiya mə ŋayi kaŋkəra ka Kanu Kəpəŋ kiriŋ, ŋaŋcepər kə ŋafula lɛn. Kə kaŋkəra ka danapa da Kanu Kəpəŋ kəcəmɛ ŋa darəŋ. 9 Asədar atəmpər yosutnɛnɛ ŋayi aloŋnɛ afula lɛn tekiriŋ, aloŋnɛ agbaŋnɛ kaŋkəra kəsɛlɛŋ mə ŋacəŋc afula lɛn, asədar aləma ŋayi kaŋkəra tadarəŋ, ŋac-kət ŋac-surɛnɛ kəlɛn dim. 10 Mba Yosuwe ɛnaloku afum: «Ta nəkə-kulɛ-kulɛ de! Ta nəkə-yə pane nu sim de! Ta nwɛ o nwɛ pəkə-loku toloku haŋ dəsək ndɛ indeloku nu a nəkulɛ-kulɛ mə! Tɛm tatəkə nəkulɛ-kulɛ sim sa kəwan .» 11 Kə kaŋkəra ka Kanu Kəpəŋ kənəŋkər dare katin, kə ŋambɛrɛ dəsaŋka, kə ŋaŋcepərɛnɛ pibi.

12 Kə Yosuwe ɛyɛfɛ bət-bət suy, kə aloŋnɛ ŋalɛk sə kaŋkəra kəsɛlɛŋ ka Kanu Kəpəŋ. 13 Asədar atəmpər yosutənɛnɛ ŋanayi kiriŋ, aloŋnɛ camət-mɛrəŋ atəmpər lɛn ya ŋkesiya ŋac-fula ŋacəŋc ŋa, aloŋnɛ atəmpər kaŋkəra ka danapa da Kanu ŋayi afula lɛn tadarəŋ, kə asədar alpəs ŋayi kaŋkəra tadarəŋ. 14 Kə ŋanəŋkər dare katin tataka ta mɛrəŋ, kə ŋalukus nde dəsaŋka. Kə ŋayə ti mata camət-tin. 15 Tataka ta camət-mɛrəŋ kə

* **5:9** «Kilkal» It' ɔyɔnɛ cəHebəru «kəbiŋkəli.»

ŋayɛfɛ pəpanpan kɔ ŋanɔŋkər dare camət-mɛrəŋ. Mba dɔsɔk din dadɔkɔ gbəcərəm dɔ ŋananɔŋkər dare camət-mɛrəŋ. 16 Kənɔŋkər ka camət-mɛrəŋ kɔ aloŋnɛ ŋafula lɛn, kɔ Yosuwe oloku afum: «Nəkulɛ-kulɛ sim sa kəwan, bawo Kanu Kəpɔŋ kəsɔŋ un dare dandɛ! 17 Kələsər k'ander dare dandɛ kɔ ca cəkɔ cəyi dɛ mɔ fəp. Rahabu wəran wəyama-yama sona gboŋ kɔ afum ɔn aŋɛ ŋayi nde kəlɔ kɔn disrɛ mɔ ŋɔ andesak, bawo ɛnawosɛ kəmɛŋkɛ su afum akɔ sənasom yɔk-yɔk kədetɛnəs mes ma atɔf ŋaŋɛ mɔ. 18 Mba nəkɛmbərnɛ kəlɛk paka pin mpɛ Kanu kənamɔnɛ mɔ, bawo daka fəp ndɛ nəŋsɔtɔ dəkəwan mɔ, mɛnɛ nəmbɛrɛnɛ di daka da Kanu. Kɔ nəmɛŋkərnɛ paka pin, nəndesɔŋ pəlɛc saŋka sa Yisrayel. 19 Kəyɛfɛ gbeti, kɛma, ca ca kɔpər fəp fayi, Kanu Kəpɔŋ kəyɔ yɔsɔtɔ ya dəkəwan fəp. Pəmar padebɛrɛnɛ yi daka da Kanu Kəpɔŋ.»

20 K'afula lɛn ya ŋkesiya, ntɛ afum ŋane lɛn dim mɔ, kɔ ŋa sɔ ŋawurɛ sim sa kəwan pəpɔŋ, kɔ damba da saŋka sa dare dɛntɛmpɛnɛ di sərka, kɔ afum ŋambɛrɛ dare disrɛ. Nwɛ o nwɛ pəsolnɛ nde ɛntɛfərnɛ mɔ, kɔ ŋambaŋ dare. 21 Kɔ ŋandifətɛ afum kɔ yɔcɔl yɔkɔ yɛnayi dare disrɛ mɔ fəp sakma səŋan, kəyɛfɛ wərkun, wəran, wanfɛt, wəbeki, wana, aŋkesiya, sɔfale.

22 Yosuwe ɛnaloku afum akɔ mɛrəŋ aŋɛ ŋanakɔ kətɛnəs yɔk-yɔk mes ma atɔf ŋaŋɔkɔ mɔ: «Nəkɔ ndena wəran wəyama-yama wəkakɔ, nəkɔ nəwurɛnɛ kɔ, kɔ afum ɔn fəp, pəmɔ tɔkɔ nənadɛrmɛ kɔ mɔ.» 23 Kɔ atɛmp mɛrəŋ aŋɛ ŋanakɔ ŋatɛn mes yɔk-yɔk nde atɔf ŋaŋɔkɔ mɔ, ŋaŋkɔ ŋawurɛnɛ Rahabu, papa wəkɔn, iya wəkɔn, awɛŋc aŋa, kɔ afum ɔn fəp. Kɔ ŋawurɛnɛ afum ɔn fəp aŋɛ ŋanabəp nde kəlɔ kɔn mɔ, kɔ ŋaŋkɔ ŋadəs ŋa tofo tɔtɔt saŋka sa Yisrayel tadarəŋ. 24 Kɔ ŋaŋcɔf dare kɔ ca cəkɔ yɛnayi di mɔ fəp, mɛnɛ gbeti, kɛma, kɔ ca ca kɔpər kɔ fɛc, nyɛ ŋanabɛrɛnɛ daka da kəlɔ ka Kanu Kəpɔŋ mɔ. 25 Yosuwe ɛnadif fɛ Rahabu wəran wəyama-yama kɔ afum a kəlɔ kɔn fəp. K'ɛndɛ aka Yisrayel dacɔ haŋ mɔkɔ, bawo nkɔn ɛnawosɛ kəmɛŋk ka atɛn mes yɔk-yɔk, aŋɛ Yosuwe ɛnasom kəkɔ-tɛnəs mes ma Yeriko mɔ.

26 Tɛm tatɔkɔ kɔ Yosuwe ɛndɛrəm:

«Intolanɛ fum pəlɛc
nwɛ endeyɛfɛ a dare da Yeriko doŋlompəs mɔ.
Wəkayi pəc-kɔna-kay kədɔf ka togbu pɔcɔkɔ-cɔkɔ,
tɔyɔnɛ kəway ka wan kɔn coco.
K'ɔŋc-kɔna-bɛr kumba ka dare-ɛ,
tɔyɔnɛ kɔ kəway ka wan kɔn wəlpəs.»

27 Kanu Kəpɔŋ kənasolɛ Yosuwe, kɔ tewe tɔn tɛmbɛk tɔf fəp.

7

Fum wəkin kəyɔ kɔn pəlɛc kəsɔŋ aka Yisrayel fəp pəlɛc

1 Kɔ aka Yisrayel ŋaŋluksɛ kəcəmɛ Kanu Kəpɔŋ darəŋ ntɛ kənamɔnɛ ŋa kəlɛk ka daka da dare mɔ. Kɔ Akaŋ wan ka Karmi, wan ka Sabidi, wan ka Sera, wəka kusuŋka ka Yuda, ɛŋkiyɛ ca cəlɔma daka da dare dacɔ, kɔ pəntɛlɛ Kanu Kəpɔŋ nnɔ aka Yisrayel ŋayi mɔ.

2 Kɔ Yosuwe osom afum kəyɛfɛ Yeriko kəkɔ dare da Hay nde pələtərɛnɛ Bɛt-Awɛn ntende dec dɛmpɛ Betel mɔ. K'oloku ŋa: «Nəpɛ nəkɔ nətɛn mes yɔk-yɔk dɔtɔf.» Kɔ afum akakɔ ŋampɛ kəkɔ-tɛn mes yɔk-yɔk Hay. 3 Kɔ ŋaluksərnɛ nnɔ Yosuwe eyi mɔ, kɔ ŋaloku kɔ: «Ta afum fəp ŋapɛ de! Afum mɛcəp mɛrəŋ, kɔ pəyi fɛ ti-ɛ, afum mɛcəp maas ŋapɛ, ŋa ŋantam kəsut Hay! Ta nələləs afum dis, bawo akɔ pəmar a payɛfərɛnɛ mɔ, ŋala fɛ.» 4 Kɔ afum mɛcəp maas ŋampɛ kəkɔ-sutɛnɛ kɔ aka Hay, mba ŋanatam fɛ, kɔ afum akakɔ ŋaŋkɔ ŋayɛksər aka Hay. 5 Kɔ afum aka Hay ŋandifər ŋa afum wəco maas kɔ camət-tin. Kɔ ŋayɛfɛ kəbɛləs ŋa kəyɛfɛ dare dəkusu haŋ Sabarim*, kɔ ŋasut ŋa pətəmbələr pa tərɔ. Kɔ afum ŋanesɛ kəsutɛnɛ kɔ dis dɛŋdɛŋcɛ ŋa.

6 Kɔ Yosuwe ɛwal-wali yamos yɔn, k'ɛfəntərɛ k'ɛŋcəpɛ kaŋkəra ka Kanu Kəpɔŋ tobu dəntɔf haŋ dɔfɔy. Kɔ abeki a Yisrayel ŋaloŋərnɛ sɔ kəbof dəsəbomp. 7 Kɔ Yosuwe oloku: «Mariki Kanu Kəpɔŋ, ta ake tɔ məŋcɔŋsɛ afum kəcali ka kəŋgbɔkɔ ka Yurdɛn-ɛ kədelɛk su məbɛr aka Amər dəwaca, kəmələk su kɔ məfaŋ? Kəyi kosu Yurdɛn ntende dec dɛmpɛ mɔ kəŋcepər su kəder ka nnɔ! 8 Məŋaŋɛnɛn' em Mariki!

* **7:5** Sabarim = «Kəfo nkɛ aŋkay masar mɔ»

Cəke c' ideloku oŋ-ɛ?: ‹Yisrayel ŋayɛksər aterɛnɛ aŋan.› 9 Kəyɛfɛ aka Kanahan haŋ afum alpəs aŋɛ fəp ŋayi dətəf mə, kə ŋandene ti-ɛ, ŋandebɛrɛnɛ, ŋapaŋnɛ su ŋasut, ŋamələk su doru. Cəke cə məndementər oŋ debeki dam-ɛ?»

10 Kə Kanu Kəpəŋ kəloku Yosuwe: «Məyɛfɛ, ta ake tə məŋcəpɛnɛ tobu dəntəf-ɛ? 11 Aka Yisrayel ŋaŋciya! Ŋaləsər temer pəkə inasəŋ ŋa mə. Ɛy, ŋalɛkərnɛ ca cələma nyɛ inaloku ŋa kəbɛrɛnɛ yi daka dem mə. Ŋaŋkiyɛ ŋa yati, kə ŋamɛŋk ca cələma dəyɛsarɛ yaŋan. 12 Ti disrɛ, aka Yisrayel ŋafətam kəsutɛnɛ kə aterɛnɛ aŋan. Mɛnɛ ŋayɛksər ŋa, bawo ŋa ŋə pəmar oŋ pamələk. Ifətam kəyi tes tin kə nəna kə nəntəwurɛnɛ nu dacə ca ncɛ inaməɛ nu kəlɛk mə de! 13 Məyɛfɛ, məkə, məloŋka afum. Məloku ŋa: «Nəsəkəsnɛ alna. Kanu Kəpəŋ, Kanu ka Yisrayel kəsom im ti kədelok' un: Ca ncɛ inaməɛn' on mə, yey' un dəwaca.› Aka Yisrayel nəfətam kəyɛfərɛnɛ kə aterɛnɛ anu kə nəntəwurɛ ca cacəkə nu dacə-ɛ. 14 Alna bət-bət, nəder nnə fər ya Kanu kiriŋ, nəmɛntərnɛ Ki cusuŋka cusuŋka. Kusuŋka nkɛ Kanu kəŋcəkər mə kəcəŋnɛ dəcor cor. Kor nkɛ kəndecəkər mə kəcəŋnɛ wələ wələ. Kələ nkɛ Kanu kəndecəkər mə afum aŋɛ ŋadecəŋnɛ akin akin. 15 Nwɛ o nwɛ andeboŋc kətəmpər ka ca ncɛ Kanu kəməɛnɛ mə, ambɛr kə dənɛŋc, nkən kə afum a kələ kən fəp. Nkən ɛpətəs danapa da Kanu Kəpəŋ bawo nkən əyə tes ntɛ təntətesɛ mə ntɛ təsəŋɛ aka Yisrayel kəlapərnɛ mə.

16 Kə Yosuwe ɛyɛfɛ bət-bət suy, k'əŋcəŋɛnɛ aka Yisrayel cusuŋka cusuŋka. Kə Kanu Kəpəŋ kəŋcəkər aka kusuŋka ka Yuda. 17 Kə Yosuwe əŋcəŋɛnɛ Yuda cor cor, k'ɔŋcəkər kor ka Sera. K'əŋcəŋɛnɛ kor ka Sera wələ wələ, k'əŋcəkər kələ ka Sabidi. 18 K'aŋcəŋɛnɛ kələ ka Sabidi akin akin, k'əŋcəkər Akaŋ, wan ka Karmi, wan ka Sabidi, wan ka Sera wəka kusuŋka ka Yuda. 19 Kə Yosuwe oloku Akaŋ: «Wan kem məleləs Kanu Kəpəŋ, Kanu ka Yisrayel, məyek-yekəs ki! Məlok' im ma təkə məyə mə, ta məmɛŋkər' im ti de!» 20 Kə Akaŋ oloku Yosuwe: «Ɛy, kaŋce kə, in'eciya Kanu Kəpəŋ, Kanu ka Yisrayel. Iləmər' əm ntɛ iyə mə: 21 Yəsətə yosu disrɛ, inanəŋk duma da Mesopotami, duma dadəkə dentesɛ decepərər, kə gbeti masar mɛrəŋ, kə aŋcəmbəl ŋa kɛma ŋi sona gboŋ ŋelelɛ kilo dacə. Kə ca cacəkə yɛmbas' im, itə inalɛkɛ yi. Mba inamət yi dəntəf, imɛŋk yi nde abal ŋem disrɛ gbeti beyi tantəf.» 22 Kə Yosuwe osom afum, kə ŋayɛksɛ kəkə-məmən abal ŋa Akaŋ disrɛ, kə ŋaŋkə ŋabəp ca yayəkə fəp gbeti bɛfəntərɛ yi tantəf. 23 Kə ŋalɛk yi fəp, kə ŋaŋkenɛ Yosuwe kə aka Yisrayel fəp, kə ŋaŋkə ŋaboc yi fər ya Kanu Kəpəŋ kiriŋ.

24 Kə Yosuwe ɛlɛk Akaŋ wan ka Sera, kə gbeti, duma, aŋcəmbəl ŋa kɛma, awut ən arkun kə aran, cəna cən, səfale sən, yəcəl yən yɛfɛt yɛfɛt, abal ŋən kə ca cəkə yɛnayənɛ yən mə fəp. Kə aka Yisrayel fəp ŋasol kə Yosuwe, kə ŋampɛnɛ Akaŋ nde mərə dacə, nde aŋwe «Aranta ŋa Pəlɛc mə». 25 Kə Yosuwe oloku: «Ta ake tə məyənɛ su pəlɛc pampɛ-ɛ? Məna sə kəyə 'm kə Kanu Kəpəŋ kənder pəlɛc məkə.» Kə aka Yisrayel fəp ŋaŋcacas kə masar haŋ k'efi. Kə ŋaŋcacas afum ən fəp masar, kə ŋaŋcəf ŋa fəp dənɛŋc. 26 K'amboc ŋa kəroŋ tɛpɛsa pəpəŋ pa masar, mpɛ pəsərəyi haŋ məkə mə, kə abəkəc ŋedetor Kanu Kəpəŋ. Itə awenɛ kəfo kaŋkə tewe ta «Aranta ŋa Pəlɛc» haŋ məkə.

8

Aka Yisrayel kətam kəŋan aka Hay

1 Kə Kanu Kəpəŋ kəloku Yosuwe: «Ta mənesɛ, ta məyikcɛ! Məlɛk asədar am fəp, məyɛfɛ məkə-sutɛnɛ kə aka Hay. Mənəŋk, isəŋ əm wəbɛ ka Hay, k'imbɛr' əm kə dəwaca, nkən kə afum ən, kə dare dən, kə atəf ŋən. 2 Məŋkəyə wəbɛ ka Hay pəmə təkə mənayə wəbɛ ka Yeriko kə dare dən mə. Mba dəndo taŋ, nəntam kəlɛk yəcəl kə ca cəlpəs fəp ncɛ nəŋkəsətə dəndo mə. Nəgbəpnɛ dare tadarəŋ, nəwɛkərnɛ ŋa.»

3 Kə Yosuwe ɛyɛfɛ kə asədar ən fəp kəpɛ ka Hay. Kə Yosuwe ɛyɛk-yɛk asədar ayeŋki dis mɛcəp wəco maas, k'oloku ŋa kəkə Hay pibi. 4 K'oloku ŋa: «Nəkɛmbərnɛ, nəgbəpnɛ dare darəŋ haŋ tɛm ntɛ andenaloku a nəwɛkərnɛ ŋa mə. Ta nəbəlɛ dare pəlarəm de! Nəlompəsnɛ kəsutɛnɛ! 5 Ina kə afum aŋɛ isolɛ mə fəp, səna səŋkələtərnɛ dare. Tɛm ntɛ aka Hay ŋandenawur kəkə-sɛtər su pəmə təcəkə-cəkə mə, səŋkəbaŋɛnɛ kəyɛksər

ŋa. 6 Tɛm tatɔkɔ ŋandecəmɛ su darəŋ kəbɛləs,
səŋkekərɛ ŋa haŋ səwurɛnɛ ŋa dare, bawo
ŋande kəc-loku: ‹Kəyɛksər su kɔ ŋandɛ sɔ
pəmɔ tɔcɔkɔ-cɔkɔ.› Tɔyɔnɛ fɔ səna səyi
kəyɛksər səc-der nnɔ nəyi mɔ, 7 nəwurər
ŋa, nəbaŋ katina dare. Kanu Kəpɔŋ, Kanu
konu, kəŋkɔ-bɛr un dare dadɔkɔ dəwaca.
8 Nəc-kɔna-sumpər dare, nəbɛr di nɛŋc.
Nəyɔ mes pəmɔ tɔkɔ Kanu Kəpɔŋ kəloku
mɔ. Nəkɛmbərnɛ tatɔkɔ ilok' un mɔ.» 9 Kɔ
eŋkekərɛ ŋa, dəkəliŋɛ dare da Hay. Kɔ ŋaŋkɔ
ŋagbɔpnɛ Betel kɔ Hay dacɔ, kəca nkɛ dec
dɛŋkalɛ Hay mɔ. Kɔ Yosuwe eŋcepərɛnɛ pibi
kəfo kaŋkɔ kɔ asɔdar ɔn.

10 Dɔckɔsɔk kɔ Yosuwe ɛyɛfɛ bət-bət suy,
k'oloŋka asɔdar ɔn, nkɔn kɔ abeki aka Yis-
rayel, kɔ ŋaŋcepər asɔdar kiriŋ kəkɔ ka
Hay. 11 Asɔdar akɔ ɛnasolɛ mɔ fəp kɔ
ŋampɛ, kɔ ŋalɔtərnɛ ntɛ ŋanadetɛfərnɛ dare
mɔ, kɔ ŋaŋcəmbər saŋka nde dec dɛŋkalɛ mɔ
kəca kətɔt. Aranta ŋɛnayi Hay kɔ asɔdar
dacɔ. 12 Kɔ Yosuwe ɛlɛk asɔdar afum mɛcəp
kəcamət, k'ɛŋcəmbər ŋa Betel kɔ Hay dacɔ,
ŋac-liŋɛ ntende dec dɛŋkalɛ mɔ. 13 Ntɛ
asɔdar ŋalip kəcəmbər saŋka fəp ntende
kəca kəmeriya ka nde dec dɛmpɛ dare da
Hay mɔ, kɔ Yosuwe eŋcepər pibi papɔkɔ nde
d'aranta.

14 Ntɛ wəbɛ ka Hay endecərɛ ti mɔ, kɔ
ŋambɛlkər kəyɛfɛ kɔ asɔdar ɔn kɔ afum a
dare ŋawur, kəkɔ-bəpɛnɛ kɔ aka Yisrayel
kəsutɛnɛ nde pətəmbələr pɔkɔ pɛtɛfərɛnɛ kɔ
Araba mɔ, mba wəbɛ ka Hay ɛnacərɛ fɛ
a kəliŋɛ ŋa kɔ aka Yisrayel ŋandɛ ntende
dare tadarəŋ. 15 Yosuwe kɔ aka Yisrayel fəp
ŋayɛl waca Hay fər kiriŋ, kɔ ŋayɛfɛ kəyɛksər
aka Hay, ŋasolnɛ dɔpɔ da nde dətɛgbɛrɛ.
16 K'aloku aka Hay a ŋabɛləs ŋa. Kɔ ŋambɛləs
Yosuwe kɔ afum ɔn haŋ kɔ ŋambɔlɛnɛ dare
da Hay. 17 Ali fum anasak fɛ Hay kɔ Be-
tel nwɛ ɛnatɔ-wur kəkɔ-bɛləs aka Yisrayel
mɔ. Kəbɛlkər kəbɛləs aka Yisrayel kənasɔŋɛ
ta aŋgbət cumba ca dare-ɛ. 18 Kɔ Kanu
Kəpɔŋ kəloku Yosuwe: «Mətukər dakma
dam dadɔkɔ məntɔmpər mɔ kəca ka Hay,
bawo ilɛk Hay, k'imbɛr' əm dəwaca.» Kɔ
Yosuwe ontukər kəŋgbasar kəŋkɔ ɛnatɔmpər
mɔ Hay. 19 Kɔ aliŋɛ ŋawur katəna-katəna
nde ŋanagbɔpəsnɛ mɔ, kɔ ŋayɛksɛ kəkɔ dare,
kɔ ŋambɛrɛ, kɔ ŋasumpər dare kɔ ŋaŋcɔf di
katəna-katəna.

20 Aka Hay ŋandeluksərnɛ, kɔ ŋaŋgbətnɛ
ntɛ: Kinimɛ ka dare kəc-pɛ haŋ kəsumpər
dareŋc. Ŋasətɔ fɛ sɔ tɛyɛksɛ ŋakɔ kəca kətɔt,
kɔ pəyi fɛ ti-ɛ, kəca kəmeriya. Asɔdar aka
Yisrayel akɔ ŋanabaŋɛnɛ kəyɛksər aka Hay
mɔ, ŋaŋkafəlɛ kəkɔ-sutɛnɛ kɔ ŋa. 21 Ntɛ
Yosuwe kɔ asol ɔn aka Yisrayel fəp ŋanəŋk
fɔ aŋɛ ŋac-liŋɛ dare mɔ ŋasumpər di, kɔ
kinimɛ kəyi kəpɛ dare, kɔ ŋaŋkafələrnɛ aka
Hay kəsutɛnɛ, kɔ ŋasut ŋa. 22 Akɔ ŋanabaŋ
dare ŋaŋcɛpsɛ aka Hay darəŋ, kɔ tɔyɔnɛ fɔ
aŋkuc-kucɛnɛ aka Hay, ali wəkin ɛnatam fɛ
kəmulpər aka Yisrayel. 23 Kɔ ŋasumpər wəbɛ
ka Hay pəyi wəyeŋ, kɔ ŋaŋkenɛ kɔ Yosuwe.
24 Ntɛ aka Yisrayel ŋalip kədif aka Hay nde
dətɛgbɛrɛ mɔ, akakɔ ŋanacəmɛ aka Yisrayel
darəŋ kəbɛləs mɔ, k'andifɛ ŋa fəp sakma. Kɔ
aka Yisrayel fəp ŋander Hay kɔ ŋande ŋadif
ŋa fəp. 25 Dɔsɔk dadɔkɔ anadif afum mɛcəp
wəco kɔ mɛrəŋ (12.000), kəyɛfɛ arkun haŋ
aran, fəp fəŋan aka Hay. 26 Yosuwe ontorɛ
fɛ dakma dadɔkɔ ɛnatukər Hay mɔ haŋ kɔ
aka Yisrayel ŋalip kədifət ŋa. 27 Kɔ aka
Yisrayel ŋalɛk yɔcɔl yɛfɛt yɛfɛt, kɔ ca cələma
ya dare pəmɔ tɔkɔ Kanu Kəpɔŋ kənasom ti
Yosuwe mɔ. 28 Kɔ Yosuwe ɔŋcɔf Hay, kɔ
tɔyɔnɛ fɔ haŋ məkɔ tofo tɛtɛyɛ tɔ, tɔyɔnɛ nde
dətɛgbɛrɛ. 29 Kɔ Yosuwe ɛŋgbɛk wəbɛ wəka
Hay dəkətɔk haŋ dɔfɔy. Dec dendekafəlɛ, kɔ
Yosuwe oloku a patorɛ wəfi. K'aŋkɔ pagbal
kɔ nde dare dəkusu, k'andeŋəsər kɔ masar
məpɔŋ kəroŋ mmɛ məsərəyi di haŋ məkɔ
mɔ.

30 Kɔ Yosuwe ɛŋcəmbərɛ Kanu Kəpɔŋ
Kanu ka Yisrayel aŋgbip nde tərɔ ta Ebal.
31 Kɔ Yosuwe ɔyɔ ti pəmɔ tɔkɔ Musa wəcar
ka Kanu Kəpɔŋ ɛnaloku ti aka Yisrayel
mɔ, pəmɔ tɔkɔ aŋcic ti nde buk ba sariyɛ
sa Musa mɔ: «Aŋgbip ŋa masar mətəpat.»
Kɔ ŋaloŋnɛ kəloŋnɛ ka kəcɔf, kɔ kəloŋnɛ
ka pəforu. 32 Dəndo aka Yisrayel fəp fər
kiriŋ Yosuwe ɔŋgbɔkərɛ sɔ kəcicəs masar
mamɔkɔ kəroŋ sariyɛ nsɛ Musa ɛnacicəs
mɔ. 33 Aka Yisrayel fəp, abeki aŋan, akiriŋ
aŋan, aboc aŋan kiti, acikəra kɔ aYisrayel
ŋaŋcəmɛ kaŋkəra kəca kətɔt kɔ kəmeriya.
Ŋatɛfərɛnɛ kɔ aloŋnɛ aLewy aŋɛ ŋanagbaŋnɛ
kaŋkəra kəsɛlɛŋ ka danapa da Kanu Kəpɔŋ
kɔ aka Yisrayel mɔ. Afum dacɔ ŋanayi kəca

ka tərə ta Karisim, kə dacə ŋanayi kəca ka tərə ta Ebal, pəmə təkə Musa wəcar ka Kanu Kəpəŋ ɛnasom ti, a patolanɛ aka Yisrayel təcəkə-cəkə mə. 34 Kə Yosuwe oloku moloku ma sariyɛ fəp, kətolanɛ pətət kə pəlɛc, pəmə təkə anacic ti dəbuk ba sariyɛ mə. 35 Ali toloku ta Musa tin Yosuwe ɛnasak fɛ ntɛ ɛnatə-loku aka Yisrayel fəp fər kiriŋ mə, kəbəp aran, awut, haŋ acikəra aŋɛ ŋanandɛ ŋa dacə mə.

9

Kəsek danapa kə aka Kabayəŋ

1 Ntɛ toloku ta kəder ka asədar aYisrayel tɛmbəp abɛ aŋɛ ŋanandɛ Yurdɛn kəsək ntende dec dɛŋkalɛ dəmərə kə nde pətilsərnɛ təf ya tantəf mə, abɛ aŋɛ ŋanadɛsndɛs kəba kəsək mə fəp, haŋ atəf ŋa Libaŋ kəsək: Aka Hit, aka Amər, aKanahan, aPerisi, aHiwy, kə aYebus, 2 kə ŋambɛrɛnɛ kəkə-sutɛnɛ kə Yosuwe kə aka Yisrayel.

3 Kə aka Kabayəŋ ŋane sə ntɛ Yosuwe ɛnayə aka Yeriko kə Hay mə. 4 Kə ŋa sə ŋaŋkə kəkə-yə aka Yisrayel kə Yosuwe cəmpənpən. Kə ŋalɛk ləba yɛlɛc, kə ŋandeŋər səfale səŋan kə cəbuntəlɛ ca member cəlɛc cəfutɛfutɛ. 5 Kə ŋaŋbɛrəsnɛ cəfta cəlɛc cəlɛc cəwalɛwalɛ, pasətəs ci, ŋabɛrəsnɛ suma səwalɛwalɛ. Cəcom ncɛ ŋanamɛŋkərnɛ kəkəsəm mə fəp cənawos, cəputkɛ. 6 Kə ŋaŋkə ŋabəp Yosuwe nde saŋka sa Kilkal kə ŋaloku kə kə afum aka Yisrayel: «Atəf ŋəbəlɛ ŋə səyɛfɛ. Səfaŋ fə səsek danapa kə nəna.» 7 Mba kə afum aka Yisrayel ŋaloku ŋa: «Anə 'cərɛ-ɛ? Tələma səna ŋə nandɛ dacə. Cəke cə antam kəsek danapa kə nəna-ɛ?» 8 Kə ŋaloku Yosuwe: «Acar anu ŋə səyənɛ.» Kə Yosuwe eyif ŋa: «Are ŋə nəyənɛ-ɛ? Deke nəyɛfɛ-ɛ?» 9 Kə ŋaloku Yosuwe: «Atəf ŋobol-bolu ŋə acar am ŋayɛfɛ, bawo tewe ta Kanu Kəpəŋ tə səne, Kanu kam, bawo səne kə tewe kə təkə ɛnayə Misira mə fəp, 10 kə təkə ɛnayə abɛ a Amər mɛrəŋ nde Yurdɛn kəsək ntende dec dɛmpɛ mə: Sihəŋ wəbɛ wəka Hesbon, kə Oku wəbɛ wəka Basan nwɛ ɛnayi Astarot mə.

11 Abeki asu kə afum asu fəp aka dətəf ŋaloku su: «Nəlɛk yeri yonu ya dəpə, nəkə nəfaynɛ ŋa. Nəkə nəloku ŋa: ‹Acar anu ŋə səyənɛ! Ndɛkəl oŋ nəsek danapa kə səna! 12 Cəcom cosu caŋcɛ cənawonɛ tɛm ntɛ səndenalɛk ci dɛkɛr kəder təmpərnɛ dəpə mə, kəyɛfɛ dəsək ndɛ səyɛfɛ nnə ndorosu kəder nnə nəyi mə. Awa nəgbətnɛ ntɛ: Icə caŋcɛ cəwosərɛnɛ kə cəmputkɛ mə. 13 Kə cəbuntəlɛ caŋcɛ sənalɛk ci cəfu, nəgbətnɛ ntɛ icə caŋcɛ cəmpərɛ-pərɛ mə! Nənəŋk yamos yosu kə cəfta cosu, dəpə dobolu dəsəŋɛ yi kəlɛcɛ.›» 14 Kə afum a Yosuwe ŋaməmən ca ya acikəra ta ŋayif ti Kanu Kəpəŋ-ɛ. 15 Kə Yosuwe ɛŋcaŋəs kətəŋnɛ kə afum aŋɛ, kə ŋantəŋnɛ pəforu, kə ŋasəŋ ŋa temer ta kəsak ŋa ŋayi doru, kə akiriŋ a kəloŋkanɛ ka Yisrayel ŋandɛrmɛ ŋa moloku maməkə ŋanatəŋnɛ mə.

16 Mata maas disrɛ ntɛ ŋalip kəcaŋəs ka danapa kə ŋa mə, kə aka Yisrayel ŋande ŋane a andɛ aŋan ŋə, afum aŋɛ ŋanəŋkəlɛnɛ kəndɛ. 17 Kə aka Yisrayel ŋaŋkə nde dare daŋan, tataka ta maas kə ŋambɛrɛ di. Sədare sasəkə sənatəŋnɛ Kabayəŋ, Kefira, Beyerot, kə Kiriyat-Yeyarim. 18 Aka Yisrayel ŋanadif fɛ ŋa teta kədɛrəm kəŋkə akiriŋ a kəloŋkanɛ ŋanadɛrmɛ ŋa tewe ta Kanu Kəpəŋ Kanu ka Yisrayel mə. Kə afum a Yisrayel fəp ŋayɛfɛ kəbupərɛ moloku ma akiriŋ aŋan. 19 Mba kə akiriŋ ŋaloku kəloŋkanɛ ka aYisrayel fəp: «Sənadɛrmɛ ŋa Kanu Kəpəŋ Kanu ka Yisrayel. Afəsə-tam kəgbuŋɛnɛ ŋa. 20 Ntɛ tə andeyə ŋa: Andece ŋa ŋayi doru, ta padewernɛ mɛtɛlɛ ma Kanu Kəpəŋ teta kədɛrəm nkɛ anadɛrmɛ ŋa mə. 21 Ŋayi doru, təyə fɛ tes! Mba aŋkəcəmbər ŋa kəkɛtəs ka domun, kə kəgbɛs ka tək ya kəloŋkanɛ ka Yisrayel.» Itə akiriŋ a Yisrayel ŋanaloku afum aŋan. 22 Kə Yosuwe ewe aka Kabayəŋ, k'oloku ŋa: «Ta ake tə nəyembərɛ su nəcloku a nəmbəlɛnɛ kə səna-ɛ, a kə pəyənɛ fə sənəŋkəlɛnɛ kəndɛ kə nəna-ɛ? 23 Ndɛkəl oŋ, pəlɛc pəŋcəm' on darəŋ! Ali wəkin əfəsəwur dacar. Nəna ande kəc-kɛtəs domun, nəc-gbɛs tək ya kələ ka Kanu kem.» 24 Kə aka Kabayəŋ ŋaloku Yosuwe: «Aləmər acar am teta aka Yisrayel tin tin tin a Kanu Kəpəŋ Kanu kam kənasom wəcar kən Musa a kəsəŋ un antəf ŋaŋɛ fəp, a nələsər andɛ a ŋi fəp fər yonu kiriŋ. Awa kəder konu kəsəŋɛ su kənesɛnɛ səbomp sosu, itə səyənɛ tantɛ. 25 Ndɛkəl oŋ, səyi 'm dəwaca. Məyə su təkə tentes' am mə, məyə su ti pəlompu disrɛ.» 26 Itə Yosuwe ɛnayə ŋa, k'ɛmbaŋər ŋa

aka Yisrayel aŋɛ ŋanatəsə-dif ŋa mə. 27 Kə
Yosuwe ɛŋcəmbər ŋa kəyɛfɛ dəsək dadəkə
kəgbɛs tək, kə kəkɛtəs domun nde aŋgbip
ŋa Kanu Kəpəŋ, nde kəfo kaŋkə nkən Kanu
Kəpəŋ kəndementər mə. Haŋ məkə, awut
sə aŋan ŋasərəbəc yɛbəc yayəkə nde atəf ŋa
Yisrayel.

10

Yosuwe kə aYisrayel kətam kəŋan abɛ Amər

1 Kə Adoni-Cɛdɛk wəbɛ wəka Yerusalɛm
ene a Yosuwe ɛmbaŋ Hay, k'endif afum aka
di fəp, k'əyə aka Hay kə wəbɛ kəŋan pəmə
təkə ɛnayə Yeriko kə wəbɛ kəŋan mə. K'ene
sə aka Kabayəŋ ŋa ŋasek danapa kə aka
Yisrayel, kə ŋayi kəfo kin. 2 Kə kənesɛ kəpəŋ
kənder ŋa, bawo Kabayəŋ dare dəpəŋ
dɛnayi, pəmə dare da abɛ. Dɛnabɛk dɛtas
Hay, afum a di ŋayeŋk dis. 3 Kə Adoni-Cɛdɛk
wəbɛ wəka Yerusalɛm osom pakə-loku Ho-
ham wəbɛ wəka Hebərəŋ, Piram wəbɛ wəka
Yarmut, Yafiya wəbɛ wəka Lakis, kə Debir
wəbɛ wəka Ekiləŋ: 4 «Nəder nəmar' im ntɛ
təŋsəŋɛ itam kəsut Kabayəŋ, bawo ŋantəŋnɛ
kəsek danapa kə Yosuwe kə aka Yisrayel.»

5 Kə ŋambɛrɛnɛ abɛ kəcamət nde atəf ŋa
Amər: Wəbɛ wəka Yerusalɛm, wəbɛ wəka
Hebərəŋ, wəbɛ wəka Yarmut, wəbɛ wəka
Lakis, kə wəbɛ wəka Ekiləŋ. Kə ŋampɛ fəp
faŋan kə asədar aŋan, kə ŋaŋkə ŋacəmbər
saŋka səŋan Kabayəŋ kiriŋ kə ŋawɛkərnɛ ŋa.

6 Kə aka Kabayəŋ ŋasom pakə-loku
Yosuwe nde saŋka sa Kilkal: «Ta məsak
acar am, məpɛrnɛ nnə səyi mə katəna!
Ta məbaŋər acar am kəmar kam, bawo
abɛ Amər fəp, aŋɛ ŋanandɛ nde dəmərə
mə, ŋambɛrɛnɛ kədeyɛfərɛnɛ kə səna. 7 Kə
Yosuwe ɛmpɛ Kilkal kə asədar ən fəp kə
afum ən ayeŋki dis fəp.

8 Kə Kanu Kəpəŋ kəloku Yosuwe: «Ta
mənesɛ ŋa, bawo ilɛk ŋa k'imbɛr' əm
dəwaca. Ali fum kəŋan wəkin əfətam
kəcəm' am fər kiriŋ.» 9 Kə Yosuwe əŋkət pibi
papəkə fəp kəyɛfɛ ka Kilkal, k'əŋkə pəbɛrər
ŋa. 10 Kə Kanu Kəpəŋ kəsəŋɛ ŋa kəyɛksər
aka Yisrayel. Kə ŋasut ŋa pəpəŋ Kabayəŋ,
kə ŋaŋcəmɛ kəbɛləs ŋa dəpə ndɛ dɛmpɛ Bɛt-
Horon mə, kə ŋandifət aka Amər haŋ sədare
sa Aseka kə Makeda. 11 Kəyɛksər kəŋan
Yisrayel, ntɛ aka Amər ŋanabəp pətəmbələr
pa Bɛt-Horon mə, kə Kanu Kəpəŋ kəyɛfɛ
kətorər ŋa cul ya letər yəpəŋ haŋ Aseka, kə
ŋafi. Aŋɛ cul ya letər yɛnadif mə ŋanala ŋatas
akə aka Yisrayel ŋanadifɛ sakma səŋan mə.

12 Kə Yosuwe oloku Kanu Kəpəŋ dəsək
ndɛ kənalɛk aka Amər kəbɛr aka Yisrayel
dəwaca mə, k'oloku aka Yisrayel fər kiriŋ:

«Məna Dec, məcəmbərəs Kabayəŋ!
Kə məna Ŋof, məcəmbərəs nde aranta ŋa
Ayalon!»

13 Kə dec dɛŋcəmɛ tofo tin kəm dacə kə dɛfati
kəkət kələtəs ka dəsək din cam-cam, kə ŋof
ŋi sə ŋɛcəmɛ haŋ tɛm ntɛ aka atəf ŋa Yisrayel
ŋanalip kəluksɛ aterɛnɛ aŋan ayɛk mə. Aŋcic
fɛ ti nde Buk ba Wəlompu ba? 14 Dəsək
dɛntayi fɛ pəmə dəsək dadəkə, təcəkə-cəkə
tɛlpəs tɛnayi. Kanu Kəpəŋ kənacəŋkəl dim
da fum, bawo Kanu Kəpəŋ Yisrayel ŋə kəŋc-
sutnɛnɛ dəsək dadəkə.

15 Yosuwe kə aka Yisrayel fəp ŋalukus
dəsək dadəkə nde saŋka sa Kilkal.

Yosuwe kədifət kən abɛ kəcamət

16 Kə abɛ aŋɛ kəcamət ŋayɛksɛ kə
ŋaŋkə ŋagbəpnɛ dətəgbəkɛnɛ nde Makeda.
17 K'aŋkə paloku ti Yosuwe: «Abɛ akə
kəcamət ŋaŋkə ŋagbəpnɛ nde təgbəkɛnɛ ta
Makeda.» 18 Kə Yosuwe oloku: «Nəbiŋkəli
masar məpəŋ, nəkə nəsuŋcɛ mi kusuŋka
ka təgbəkɛnɛ tatəkə, nəcəmbər di afum
ŋac-bum. 19 Ta nəsak kəcəmɛ aterɛnɛ anu
darəŋ, nəgbintərnɛ ŋa dəpə, ta nəsak ŋa
ŋabɛrɛ dare daŋan de! Kanu Kəpəŋ kəlɛk
ŋa kə kəmbɛr un dəwaca!» 20 Ntɛ Yosuwe
kə awut aka Yisrayel ŋalip kəsut ŋa, mba
ŋabut kəmələk ŋa fəp mə, mɛnɛ afum akin
akin akə ŋanayɛksɛ-yɛksɛ ŋakə sədare sa
saŋka səkə sənalətərnɛ ŋa mə. 21 Kə afum
fəp ŋalukus bəkəc yoforu disrɛ nde saŋka
sa Makeda, nde Yosuwe ɛnayi mə. Ali fum
ɛnayeŋk fɛ abəkəc kəlokɛ ka aka Yisrayel tes
tələma.

22 Kə Yosuwe oloku: «Nəfeni dəkəbɛrɛ da
təgbəkɛnɛ ta tərə tantɛ, nəwurɛnɛ abɛ akaŋɛ
kəcamət nəkɛr'em ma!» 23 Kə awurɛ kə abɛ
akaŋɛ kəcamət dəndo dətəgbəkɛnɛ, k'aŋkenɛ
kə: Wəbɛ wəka Yerusalɛm, wəbɛ wəka
Hebərəŋ, wəbɛ wəka Yarmut, wəbɛ wəka
Lakis, kə wəbɛ wəka Ekiləŋ. 24 Ntɛ awurɛnɛ
abɛ aŋɛ k'aŋkenɛ Yosuwe mə, kə Yosuwe

ewe afum aka Yisrayel fəp, k'oloku abɛ ɔn aka dəkəwan aŋɛ ŋaŋc-kɔ dəkəsutɛnɛ mɔ: «Nəcɔŋnɛ nəna nəgbəcɛ abɛ akaŋɛ kəcamət mera wɛcək wonu.» Kɔ afum aŋɛ ŋalətərnɛ kɔ ŋaŋgbəcɛ abɛ aŋɛ kəcamət mera, wɛcək waŋan. 25 Kɔ Yosuwe oloku: «Ta nənesɛ, ta nəyikcɛ! Nəyeŋk dis, nəbaŋsɛ, bawo tantɛ tɔ Kanu Kəpɔŋ kəndekɔ-yɔ aterɛnɛ anu fəp aŋɛ nəyi kəsutɛnɛ mɔ.» 26 Ntɛ teŋcepər mɔ, kɔ Yosuwe osut ŋa, k'endif. K'ɛŋgbɛk ŋa tɔk kəcamət dareŋc, kɔ ŋandɛtsɛ tɔk yayɔkɔ dareŋc haŋ dəfɔy. 27 Dec dərəfɔy, kɔ Yosuwe oloku a padeti ŋa dətɔk dəndo anagbɛk ŋa mɔ. K'aŋkɔ pagbal ŋa dəndo ŋanagbɔpnɛ mɔ, k'asuŋcɛ kusuŋka ka təgbɔkɛnɛ tatɔkɔ masar məpɔŋ. Tatɔkɔ tɔ pəsərɔyi dənda haŋ məkɔ.

Yosuwe kətam kɔn afum a sədare səlɔma

28 Kɔ Yosuwe ɛmbaŋ sɔ dare da Makeda dɔsɔk din dadɔkɔ, k'osut ŋa k'endifɛ ŋa dakma dɔn, kəlɛkɛnɛ wəbɛ kəŋan. Kɔ Yosuwe endif aka Makeda fəp, kɔ yɔcɔl yaŋan yɔkɔ yɛnayi di mɔ, ali fum ɛnamulpər fɛ ŋa. K'ɔyɔ wəbɛ ka Makeda tɔkɔ ɛnayɔ wəbɛ ka Yeriko mɔ.

29 Yosuwe kɔ aka Yisrayel fəp ŋaŋcepər Makeda kɔ ŋaŋkɔ Libana, kɔ ŋawɛkərnɛ aka Libana. 30 Kɔ Kanu Kəpɔŋ kəlɛk sɔ Libana kɔ wəbɛ kəŋan kɔ kəmbɛr ŋa aka Yisrayel dəwaca. Kɔ aka Yisrayel ŋandifətɛ ŋa sakma səŋan, kɔ afum akɔ ŋanayi di mɔ fəp. Ali fum ɛnamulpər fɛ ŋa, kɔ ŋayɔ sɔ wəbɛ wəka Libana pəmɔ tɔkɔ ŋanayɔ wəbɛ wəka Yeriko mɔ.

31 Yosuwe kɔ aka Yisrayel fəp ŋayɛfɛ Libana kɔ ŋaŋkɔ Lakis. Kɔ ŋaŋkɔ ŋacəmbər di saŋka səŋan fər yaŋan kiriŋ, kɔ ŋawɛkərnɛ ŋa. 32 Kɔ Kanu Kəpɔŋ kəlɛk Lakis kɔ kəmbɛr aka Yisrayel dəwaca tataka ta mɛrəŋ ntɛ, kɔ aka Yisrayel ŋandifətɛ ŋa sakma səŋan, kɔ afum akɔ ŋanayi di mɔ fəp, pəmɔ tɔkɔ ŋanayɔ aka Libana mɔ. 33 Kɔ Horam wəbɛ wəka Keser ɛmpɛ kəkɔ-mar aka Lakis. Kɔ Yosuwe osut kɔ kɔ afum ɔn, ali wəkin ɛnasak fɛ.

34 Yosuwe kɔ afum ɔn ŋaŋcepər Lakis, kɔ ŋaŋkɔ Ekiləŋ. Kɔ ŋaŋcəmbər di saŋka səŋan fər yaŋan kiriŋ, kɔ ŋawɛkərnɛ ŋa. 35 Kɔ Kanu Kəpɔŋ kəlɛk aka Ekiləŋ kɔ kəmbɛr aka Yisrayel dəwaca dɔsɔk din dadɔkɔ. Kɔ ŋandifətɛ ŋa sakma səŋan, kɔ afum akɔ ŋanayi di mɔ fəp. Kɔ Yosuwe endif ŋa fəp dɔsɔk din dadɔkɔ, pəmɔ tɔkɔ ɛnayɔ aka Lakis mɔ.

36 Yosuwe kɔ aka Yisrayel fəp ŋayɛfɛ Ekiləŋ kɔ ŋaŋkɔ Hebərəŋ, kɔ ŋawɛkərnɛ ŋa. 37 Kɔ Kanu Kəpɔŋ kəlɛk aka Hebərəŋ kɔ kəmbɛr ŋa dəwaca. Kɔ ŋandifətɛ ŋa sakma səŋan kəbəp ka wəbɛ kəŋan kɔ afum akɔ ŋanayi di mɔ fəp, pəmɔ tɔkɔ ŋanayɔ Ekiləŋ mɔ. Ali fum ɛnamulpər fɛ Yosuwe, k'endif ŋa kəlɛkɛnɛ afum akɔ ŋanayi di mɔ fəp.

38 Yosuwe kɔ aka Yisrayel ŋaŋkafələrnɛ aka Debir, kɔ ŋawɛkərnɛ ŋa. 39 Kɔ Kanu Kəpɔŋ kəlɛk Debir kɔ wəbɛ kəŋan kɔ kəmbɛr aka Yisrayel dəwaca. Kɔ ŋandifətɛ ŋa sakma səŋan, kɔ ŋandif afum akɔ ŋanayi di mɔ fəp. Ali fum ɛnamulpər fɛ ŋa. Kɔ Yosuwe ɔyɔ aka Debir kɔ wəbɛ kəŋan pəmɔ tɔkɔ ɛnayɔ Hebərəŋ, Libana kɔ abɛ aŋan mɔ.

40 Kɔ Yosuwe osut aka mərɔ kəroŋ akakɔ fəp, atɔf ŋa Nɛkɛf nde kəca kətɔt ka nde dec dɛmpɛ mɔ, pətilsərnɛ di atɔf ŋa tantɔf, kɔ atɔf nŋɛ ŋeyi mərɔ kɔ aranta dacɔ mɔ, kəlɛkɛnɛ ka abɛ aŋan fəp. Ali fum ɛnasak fɛ. K'endif ca nyɛ yeŋc-ŋesəm mɔ fəp, pəmɔ tɔkɔ Kanu Kəpɔŋ, Kanu ka Yisrayel, kənasom kɔ ti mɔ. 41 Kɔ Yosuwe ɛntam afum kəyɛfɛ ka Kadɛs-Barneya haŋ Kasa, kɔ kəyɛfɛ antɔf ŋa Kosɛŋ fəp haŋ Kabayɔŋ. 42 Kɔ Yosuwe ɛmbaŋ tɔf yayɔkɔ fəp, kɔ abɛ a tɔf yayɔkɔ, bawo Kanu Kəpɔŋ, Kanu aka Yisrayel, kəŋc-sutnɛnɛ Yisrayel. 43 Yosuwe kɔ aka Yisrayel fəp ŋalukus nde saŋka səŋan nde Kilkal.

11

Yisrayel kəsutɛnɛ kəŋan nde Merɔm

1 Ntɛ toloku tɛmbəp Yabin wəbɛ wəka Hacɔr mɔ, k'osom afum nda abɛ aləma: Yobab wəbɛ wəka Madɔŋ, wəbɛ ka Simrɔŋ, wəbɛ ka Aksaf, 2 abɛ a kəca kəmeriya ka nde dec dɛmpɛ dəmərɔ mɔ, nde Araba, kəca kətɔt ka ntende dec dɛmpɛ Kinarot mɔ, nde pəntilsərnɛ pa tɔf ya tantɔf, antɔf ŋa dəmərɔ ŋa Dər nde dec dɛŋkalɛ mɔ, 3 aka Kanahan kəyɛfɛ nde dec dɛmpɛ mɔ kɔ aka nde dec dɛŋkalɛ mɔ, aka Amər, aHit, aPerisi, aYebus nde dəmərɔ, kɔ aHiwy nde tərɔ ta Hɛrmɔŋ tantɔf nde antɔf ŋa Mispe. 4 Kɔ ŋawur fəp kɔ asɔdar aŋan, kɔ ŋayɔnɛ afum akin ayi, ŋanala pəmɔ asəŋc nŋɛ ŋeyi nde kəba kəsək

mɔ. Fəlɛs kɔ cibil ca kəwan yɛnala. 5 Kɔ abɛ
akaŋɛ fəp ŋaloŋkanɛ, kɔ ŋander ŋacəmbər
saŋka səŋan nde domun da Merɔm kəsək,
ŋadesutɛnɛ kɔ aka Yisrayel.
6 Kɔ Kanu Kəpɔŋ kəloku Yosuwe: «Ta
mənesɛ ŋa, bawo dec dandɛ alna indesɔŋɛ
ŋa kəfi fəp fɔr ya aka Yisrayel kiriŋ. Məcopu
bənta ya fəlɛs yaŋan, məcɔf cibil cəŋan.»
7 Yosuwe kɔ asədar ɔn ŋantorər ŋa katina
dəndo domun da Merɔm, kɔ ŋawɛkərnɛ ŋa.
8 Kɔ Kanu Kəpɔŋ kəlɛk ŋa kɔ kəmbɛr aka
Yisrayel dəwaca. Kɔ ŋasut ŋa kɔ ŋambɛləs ŋa
haŋ nde Sidɔŋ Səpɔŋ, haŋ Misrefɔt-Mayim,
haŋ nde aranta ŋa Mispe nde mərɔ dacɔ
ntende dec dɛmpɛ mɔ. Kɔ ŋandifət ŋa, ali
fum ɛnamulpər fɛ ŋa. 9 Kɔ Yosuwe ɔyɔ
ŋa pəmɔ təkɔ Kanu Kəpɔŋ kənasom kɔ mɔ:
K'oŋcopu bənta ya fəlɛs yaŋan, k'ɔŋcɔfɛ cibil
cəŋan ca dəkəwan nɛŋc.

Kəbaŋ ka dare dəpɔŋ da Hacɔr

10 Tɛm tatɔkɔ, ntɛ ŋayi kəluksərnɛ mɔ, kɔ
Yosuwe ɛmbaŋ Hacɔr, k'endifɛ wəbɛ kəŋan
dakma. Cɔkɔ-cɔkɔ Hacɔr ŋɛnayɔnɛ dare
dəpɔŋ da sədare nsɛ fəp. 11 Kɔ ŋandifətɛ ŋa
sakma, kɔ ŋandif afum akɔ ŋanayi di mɔ fəp.
Ali paka peŋesəm pin ŋanasak fɛ, kɔ ŋaŋcɔf
Hacɔr. 12 Kɔ Yosuwe ɛmbaŋ sɔ sədare sa abɛ
akaŋɛ fəp, k'osumpər sɔ abɛ aŋan, k'endifɛ
ŋa dakma dɔn. K'endif ŋa fəp, pəmɔ təkɔ
Musa wəcar ka Kanu Kəpɔŋ ɛnasom kɔ ti
mɔ. 13 Mba aka Yisrayel ŋanacɔfɛ fɛ ali dare
din ndɛ deyi nde mərɔ kəroŋ mɔ, mɛnɛ dare
da Hacɔr gbəcərəm ndɛ Yosuwe ɛnacɔf mɔ.
14 Kɔ aka Yisrayel ŋalɛk daka ndɛ ŋanabəp
di mɔ fəp kɔ yɔcɔl, mba kɔ ŋandifətɛ afum
fəp sakma səŋan haŋ kɔ ŋamələk ŋa. Ali
paka ŋanasak fɛ mpɛ peŋesəm mɔ. 15 Tosom
ntɛ Kanu Kəpɔŋ kənasom wəcar kɔn Musa
mɔ, Musa ɛnaluksɛ kəsom kaŋkɔ Yosuwe,
kɔ Yosuwe ɔŋkətɛnɛ kəsom kaŋkɔ. Ali tes
tin ɛnadɛŋcəs fɛ ntɛ Kanu Kəpɔŋ kənasom
Musa mɔ.

Yosuwe kəbaŋ kɔn ka təf

16 Kɔ Yosuwe ɛmbaŋ ntɔf yayɔkɔ fəp,
kəyɛfɛ dəmərɔ, antɔf ŋa Nɛkɛf fəp, antɔf ŋa
Kosɛŋ, pətilsərnɛ pa ntɔf ya tantɔf, Araba,
antɔf nde mərɔ ma Yisrayel kɔ pətilsərnɛ
pa antɔf ŋa tantɔf ntende dec dɛŋkalɛ mɔ.
17 Kəyɛfɛ ka tərɔ mpɛ pɔntɔyɔ tɔk peyi kəca
ka Seyir mɔ, haŋ Bahal-Kad, nde mərɔ
dacɔ ma Libaŋ nde tərɔ ta Hɛrmɔŋ tantɔf,
k'osumpərɛnɛ abɛ aŋan fəp, k'endifət ŋa.
18 Yosuwe ŋanawon kəsutɛnɛ kɔ abɛ akaŋɛ.
19 Ali dare dɛnayi fɛ ndɛ deŋsek kətəŋnɛ
kɔ aka Yisrayel mɔ, mɛnɛ Kabayɔŋ nkɛ
aHiwy ŋanandɛ mɔ. Kɔ ŋambaŋ sədare səlpəs
nsɛ fəp kəsutɛnɛ disrɛ. 20 Bawo deyeŋki
bəkəc daŋan nde Kanu Kəpɔŋ kɔ tɛŋc-yɛfɛ,
ntɛ təŋsəŋɛ ŋabɛrɛ aka Yisrayel dɛbəkəc
kəsutɛnɛ mɔ, akakɔ ŋadifət ŋa, ta ŋaŋaŋnɛnɛ
ŋa mɔ, ŋamələk ŋa pəmɔ təkɔ Kanu Kəpɔŋ
kənasom ti Musa mɔ.
21 Kɔ Yosuwe ɔŋkɔ sɔ pəwɛkərnɛ aka Anak
aŋɛ ŋanayi nde mərɔ ma Hebərɔŋ, Debir,
Anaba, nde mərɔ ma Yuda fəp, kɔ mərɔ
ma Yisrayel mɔ. Kɔ Yosuwe endif afum
aka di fəp kəlɛkɛnɛ sədare səŋan. 22 Ali
wəka Anak wəkin anasak fɛ sɔ nde antɔf ŋa
aYisrayel, mɛnɛ ŋayi sɔ nde Kasa, nde Kat,
kɔ nde Asdodi. 23 Kɔ Yosuwe ɛmbaŋ antɔf
məlməl pəmɔ təkɔ Kanu Kəpɔŋ kənasom ti
Musa mɔ. Kɔ Yosuwe ɔsɔŋ ntɔf ya kɛ yayɔkɔ
aka Yisrayel k'eyer yi cusuŋka ncɛ wəco kɔ
mɛrəŋ. Kɔ antɔf ŋəfər oŋ, kɔ kəwan kəsakɛ.

12

Abɛ aŋɛ ŋɔ aka Yisrayel ŋanatam

1 Abɛ aŋɛ ŋɔ aka Yisrayel ŋanatam,
ŋabaŋər ŋa ntɔf yaŋan nde Yurdɛn kəsək
ntende dec dɛmpɛ mɔ, kəyɛfɛ ka nde
kəŋgbɔkɔ ka Arnɔŋ haŋ nde tərɔ ta Hɛrmɔŋ,
kɔ Araba fəp nde dec dɛmpɛ mɔ: 2 Sihɔŋ
wəbɛ ka aka Amər, nwɛ ɛnandɛ Hesbon mɔ,
wəkakɔ ɛnayɔnɛ wəbɛ wəka antɔf kəyɛfɛ ka
Arower nŋɛ ŋeyi kəca ka nde kəŋgbɔkɔ ka
Arnɔŋ mɔ, kəyɛfɛ ka nde kəŋgbɔkɔ dacɔ,
kəlɛkɛnɛ dare da Kaladu dacɔ, haŋ kəŋgbɔkɔ
ka Yabɔk, nde ŋayɔ kələŋcər kɔ aka Amɔŋ
mɔ. 3 Dɛbɛ dɔn dɛlɛkɛnɛ antɔf ŋa Araba, haŋ
nde kəba ka Kinarot nde dec dɛmpɛ mɔ,
kəkɔ ka nde kəba ka Araba, Kəba Kədokət,
kəca nkɛ dec dɛmpɛ Bɛt-Yesimət mɔ, kɔ kəca
kətət ka pətəmbələr pa Piska ntende dec
dɛmpɛ mɔ.
4 Antɔf ŋa Oku wəbɛ wəka Basan,
wəRefay wəlpəs wələma ɛnayi wəkakɔ, nwɛ
ɛnandɛ Astarot kɔ Edereyi mɔ. 5 Wəkakɔ
ɛnayɔnɛ wəbɛ kəyɛfɛ ka tərɔ ta Hɛrmɔŋ kəkɔ
ka Salka, kəbəp ka Basan fəp, haŋ nde

kələŋcər ka aka Kesur kɔ aka Mahaka, kɔ kəyɛfɛ antɔf ŋa Kaladu dacɔ haŋ kələŋcər ka antɔf ŋa Sihɔŋ wəbɛ wəka Hesbon. 6 Musa wəcar ka Kanu Kəpɔŋ kɔ aka Yisrayel ŋasut ŋa. Kɔ Musa wəcar ka Kanu Kəpɔŋ ɔsɔŋ cusuŋka cacɔkɔ Ruben, Kadu, kɔ kusuŋka dacɔ ka Manase ntɔf yayɔkɔ.

7 Abɛ aŋɛ ŋɔ Yosuwe kɔ aka Yisrayel ŋanatam nde antɔf ŋa Yurdɛn ntende dec dɛŋkalɛ mɔ, kəyɛfɛ ka Bahal-Kad nde aranta ŋa Libaŋ nde mərə dacɔ ntende kəca kəmeriya nkɛ dec dɛmpɛ, haŋ tərə mpɛ pɔntəyɔ tək peyi kəca ka Seyir mɔ. Kɔ Yosuwe ɔsɔŋ ntɔf yayɔkɔ aka Yisrayel, k'eyer yi cusuŋka cusuŋka ntɛ, 8 nde dəmərə, nde pətilsərnɛ pa ntɔf ya tantɔf, nde Araba, nde pətəmbələr mpɛ pəyi mərə kɔ aranta dacɔ, nde dətɛgbɛrɛ kɔ Nɛkɛf. Nyɛ yɛnayɔnɛ ntɔf ya aHit, aka Amər, aKanahan, aPerisi, aHiwy kɔ aYebus. 9 Abɛ aŋɛ aka Yisrayel ŋanatam mɔ, ŋanayɔnɛ aka sədare nsɛ:

Yeriko, Hay nde Betel kəsək,
10 Yerusalɛm, Hebərɔŋ,
11 Yarmut, Lakis, 12 Ekilɔŋ, Keser,
13 Debir, Keder, 14 Horma, Arad,
15 Libana, Adulam, 16 Makeda, Betel,
17 Tapuwa, Hefer, 18 Afek, Sarɔŋ,
19 Madɔŋ, Hacər, 20 Simrɔŋ-Merɔŋ, Aksaf,
21 Tahanak, Mekido 22 Kɛdɛs, Yokonam nde Karmɛl
23 Dər ndɛ dələtərnɛ Nafat Dər mɔ, kɔ Koyim nde Kilkal kəsək 24 kɔ Tirsa.

It' ɛnakɔ abɛ wəco maas kɔ tin.

13

Ntɔf nyɛ yɛŋcəmɛ kəbaŋ mɔ

1 Yosuwe ɛnasikər, pəyɔnɛ wətem. Kɔ Kanu Kəpɔŋ kəloku kɔ: «Məsikər, məyɔnɛ oŋ wətem, kɔ ntɔf nyɛ pəmar a məbaŋ mɔ yɛla. 2 Ntɔf nyɛ yɛcəmɛ kəbaŋ: Ntɔf ya aFilisti fəp, kɔ ŋa aka Kesur fəp, 3 kəyɛfɛ ka kəŋgbɔkɔ ka Sihər nkɛ kəŋyɛksɛ domun Misira tekiriŋ mɔ, haŋ nde kələŋcər ka Ekəron kəca kəmeriya ka nde dec dɛmpɛ mɔ, nkɛ kəmar kəyɔnɛ ka aka Kanahan akɔ abɛ aFilisti aŋɛ kəcamət ŋayi ŋa kəroŋ mɔ: Wəbɛ wəka Kasa, wəbɛ wəka Asdodi, wəbɛ wəka Askalɔŋ, wəbɛ wəka Kat, kɔ wəbɛ wəka Ekəron, kəlɛkɛnɛ antɔf ŋa aka Awi. 4 Kəca kətət ka nde dec dɛmpɛ mɔ, antɔf məlməl ŋa aka Kanahan, Meyara, mmɛ məyɔnɛ ma aSidɔŋ mɔ, haŋ Afek, haŋ nde kələŋcər ka aka Amər. 5 Ntɔf yɔkɔ yɛŋcəmɛ kəbaŋ mɔ yɔyɔnɛ antɔf ŋa Kebal, kɔ Libaŋ məlməl ntende dec dɛmpɛ mɔ, kəyɛfɛ Bahal-Kad nde tərə ta Hɛrmɔŋ tantɔf haŋ kəbɛrɛ ka Hamat. 6 Ntɔf ya afum aka dəmərə fəp kəyɛfɛ Libaŋ haŋ Misrefɔt-Mayim yɛŋcəmɛ kəbaŋ, aka Sidɔŋ ŋɔ ŋayɔnɛ. Tɔkɔ aka Yisrayel ŋande kəc-cɔŋəsnɛ mɔ, itə indekɔ ic-liŋ ŋa fər yaŋan kiriŋ. Məde məsɔŋ antɔf ŋanɔkɔ fəp aka Yisrayel, məc-yer ŋa ŋi kusuŋka o kusuŋka kɔ da endetəŋnɛ mɔ tɔyɔnɛ kɛ kəŋan pəmɔ tɔkɔ ilok' əm ti mɔ. 7 Məyer antɔf nŋɛ cusuŋka ncɛ camət-maŋkəlɛ kɔ kusuŋka dacɔ ka Manase.»

Kəyerɛnɛ ka antɔf nŋɛ ŋeyi Yurdɛn kəsək ntende dec dɛmpɛ mɔ

8 Kusuŋka dacɔ ka Manase, kɔ cusuŋka ca Ruben kɔ Kadu ŋanasɔtɔ ntɔf ya kɛ yaŋan Yurdɛn kəsək ntende dec dɛmpɛ mɔ, pəmɔ tɔkɔ Musa wəcar ka Kanu Kəpɔŋ ɛnasɔŋ ŋa di mɔ. 9 Anasɔŋ ŋa antɔf kəyɛfɛ ka Arower nde kəŋgbɔkɔ ka Arnɔŋ kəbəp ka dare dɔkɔ deyi aranta nde mərə dacɔ mɔ, kɔ pəgbantəkəla pa Medeba, haŋ Dibɔŋ, 10 kəbəp ka sədare sa Sihɔŋ wəbɛ wəka aka Amər, nwɛ ɛnayɔnɛ wəbɛ wəka Hesbon mɔ, haŋ nde kələŋcər ka aka Amɔŋ. 11 Kɔ ŋasɔtɔ sɔ antɔf ŋa Kaladu, ntɔf ya aka Kesur kɔ aka Mahaka, tərə ta Hɛrmɔŋ, kɔ Basan, haŋ Salka, 12 kəlɛkɛnɛ dɛbɛ da Oku fəp nde Basan, nwɛ ɛnayɔnɛ wəbɛ wəka Astarot kɔ Edereyi mɔ, nkən sɔ pəyɔnɛ fum wəlpəs wələma wəka aRefay. Kɔ Musa osut abɛ akakɔ, k'ɛmbaŋər ŋa ntɔf yaŋan. 13 Mba aka Yisrayel ŋanabaŋər fɛ aka Kesur kɔ aka Mahaka ntɔf yaŋan, bawo haŋ mɔkɔ aka Kesur kɔ aka Mahaka ŋandɛ aka Yisrayel dacɔ.

14 Kusuŋka ka Lewy gbəcərəm k'anatɔsɔŋ antɔf ŋa kɛ. Daka ndɛ anasakɛ ŋa mɔ dɛnayɔnɛ kəloŋnɛ Kanu Kəpɔŋ Kanu ka Yisrayel pəmɔ tɔkɔ nkən Kanu Kəpɔŋ kənaloku ŋa ti mɔ.

15 Kɔ Musa ɔsɔŋ aka kusuŋka ka Ruben antɔf nŋɛ dəcor dəcor. 16 Ŋa ŋanasɔtɔ antɔf kəyɛfɛ Arower nde kəŋgbɔkɔ ka Arnɔŋ kɔ dare ndɛ deyi mərə dacɔ, pəgbantəkəla pa

nde Medeba, 17 kəlɛkɛnɛ Hesbon kɔ sədare
fəp nsɛ səyi nde pəgbantəkəla pa Dibɔŋ,
Bamət-Bahal, Bɛt-Bahal-Meyɔŋ, 18 Yahas,
Kedemot, Mefahat, 19 Kiriyatayim, Sibma,
Sɛrɛt-Sahar nde tərɔ teŋeci mpɛ pɛnayi
aranta dacɔ mɔ, 20 Bɛt-Peyɔr, pətəmbələr
pa Piska, kɔ Bɛt-Yesimət, 21 kɔ sədare sa
pəgbantəkəla, kɔ dɛbɛ da Sihɔŋ wəbɛ wəka
Amər, nwɛ ɛnayi aka Hesbon kəroŋ mɔ.
Musa ɛnasut ŋa, ŋa kɔ akiriŋ aka Madiyaŋ:
Efy, Rekem, Cur, Hur, kɔ Reba, nde dɛbɛ
da Sihɔŋ aŋɛ ŋanandɛ dətəf mɔ. 22 Aka
Yisrayel ŋanadifɛ afum alɔma sakma səŋan.
Wəgbal kəsəŋc Balam wan ka Beyɔr ɛnayi
ŋa dacɔ. 23 Kələŋcər ka antəf ŋa aka Ruben
ntende dec dɛŋkale mɔ kənayɔnɛ kəŋgbɔkɔ
ka Yurdɛn. Kɛ ka aka Ruben kənayi kaŋkɔ
dəcor cor: Sədare səpɔŋ kɔ sədare səfɛt sa
si.

24 Musa ɛnasɔŋ antəf aka kusuŋka ka
Kadu dəcor cor. 25 Ŋa ŋanasətɔ dare
da Yaser, sədare sa Kaladu, kɔ antəf ŋa
aka Amɔŋ dacɔ haŋ dare da Arower ndɛ
dɛntɛfərnɛ dare da Raba mɔ, 26 kɔ kəyɛfɛ ka
Hesbon haŋ dare da Ramat-Mispe, kɔ Be-
tonim, kəbəp ka dare da Mahanayim haŋ
nde kələŋcər ka antəf ŋa Debir. 27 Kɛ kəŋan
kəlɛkɛnɛ sədare sa Bɛt-Haram nde daranta,
Bɛt-Nimra, Sukət kɔ Cafɔŋ, kɔ pɛlpəs pa dɛbɛ
da Sihɔŋ wəbɛ wəka Hesbon, kəlɛkɛnɛ antəf
ŋa Yurdɛn kəsək ntende dec dɛmpɛ mɔ haŋ
dəkələpsər da kəba ka Kinarot.* 28 Kɛ ka aka
Kadu kənayi kaŋkɔ dəcor cor: Sədare səpɔŋ
kɔ sədare səfɛt sa si.

29 Musa ɛnasɔŋ kusuŋka dacɔ ka aka
Manase ntəf dəcor dəcor. 30 Ŋa ŋanasətɔ ntəf
nyɛ yɛnayɔnɛ kəyɛfɛ Mahanayim, Basan
məlməl, dɛbɛ da Oku wəbɛ wəka Basan fəp
kəlɛkɛnɛ ka sədare wəco camət-tin sa cəbal
ca antəf ŋa Yahir nde Basan, 31 antəf dacɔ
ŋa Kaladu, dare da Astarot, kɔ dare da
Edereyi, sədare sa Oku wəbɛ wəka Basan.
Anasɔŋ afum dacɔ a Makir wan ka Manase
antəf ŋaŋɔkɔ dəcor cor.

32 Ntəf yayɔkɔ yɔ Musa ɛnasɔŋəs nde
aranta ŋa Mohab, Yurdɛn kəsək ntende dec
dɛmpɛ mɔ, pəntɛfərɛnɛ kɔ Yeriko. 33 Musa
ɛnasɔŋ fɛ kusuŋka ka Lewy antəf ŋa kɛ:
Kanu Kəpɔŋ, Kanu ka Yisrayel kənayɔnɛ
daka daŋan, pəmɔ təkɔ Kanu kənaloku ŋa
mɔ.

14

Kəyerɛnɛ ka antəf ŋa Kanahan

1 Ntəf yayɔkɔ yɔ anasɔŋəs aka Yisrayel
nde antəf ŋa Kanahan. Wəloŋnɛ Elasar,
Yosuwe wan ka Nun, kɔ abɛ akiriŋ a
cusuŋka ŋanasɔŋ aka Yisrayel ntəf ya kɛ.
2 K'aŋkot yampuŋ-puŋ kəyer ka ntəf ya
kɛ pəmɔ təkɔ Kanu Kəpɔŋ kənasom Musa
kəyer yi, cusuŋka ncɛ camət-maŋkəlɛ kɔ
kusuŋka dacɔ ka Manase mɔ. 3 Bawo Musa
ɛnasɔŋ antəf ŋa kɛ cusuŋka caŋcɛ mɛrəŋ
kəlɛkɛnɛ ka kusuŋka dacɔ ka Manase nde
Yurdɛn kəsək ntende dec dɛmpɛ mɔ, mba
ɛnasɔŋ fɛ kusuŋka ka Lewy ntəf ya kɛ aka
Yisrayel dacɔ. 4 Afum a awut mɛrəŋ a Isifu
ŋanayi cusuŋka mɛrəŋ: Manase kɔ Efrayim.
Ali kəfo anasɔŋ fɛ aka kusuŋka ka Lewy,
mɛnɛ sədare səndɛ kɔ cəsək ca si, teta yɔcəl
nyɛ ŋanasətɔ mɔ. 5 Kɔ aka Yisrayel ŋayɔ pəmɔ
təkɔ Kanu Kəpɔŋ kənasom Musa a pəyer
antəf mɔ.

6 Kɔ aka Yuda ŋalətərnɛ Yosuwe nde Kil-
kal. Kɔ Kalebi wan ka Yefune wəka Kenisi
eyif kɔ: «Məna məŋcərɛ təkɔ Kanu Kəpɔŋ
kəloku Musa fum wəka Kanu te tosu mɔ,
ina kɔ məna, nde Kadɛs-Barneya. 7 Meren
wəco maŋkəlɛ m' inayɔ, tɛm ntɛ Musa wəcar
ka Kanu Kəpɔŋ oŋc-som' im kəyɛfɛ ka Kadɛs-
Barneya kəkɔ-tɛn mes yɔk-yɔk dətəf, k'iŋkɔ
iləmər kɔ mes mmɛ intəŋnɛ mɔ abəkəc
ŋosoku pɛs. 8 Awɛŋc'im aŋa aŋɛ sənapɛ
mɔ, ŋanasɔŋɛ afum kətor bəkəc, mba ina
inacəmɛ dim da Kanu Kəpɔŋ, Kanu kem
darəŋ. 9 Dɔsɔk dadɔkɔ dɔ Musa ɛndɛrəm
ntɛ: ‹Ilaŋ ti fɔ ntəf yayɛ mənakətɛnɛ mɔ,
mɛnɛ antəf ŋam ŋeyi yi dacɔ, antəf ŋaŋɔkɔ
ŋendeyɔn' am kɛ, məna kɔ awut am doru o
doru, bawo məŋcəŋkəl dim da Kanu Kəpɔŋ,
Kanu kem.› 10 Awa məgbətnɛ ntɛ: Ndɛkəl
Kanu Kəpɔŋ kəsɔŋ em kiyi ka doru, pəmɔ
təkɔ kənaloku ti mɔ. Tɛnasətɔ meren wəco
maŋkəlɛ kɔ kəcamət ntɛ Kanu Kəpɔŋ kəŋc-
loku Musa ntɛ mɔ, ntɛ aka Yisrayel ŋaŋc-
kət dətɛgbɛrɛ mɔ. Ndɛkəl oŋ, inɛwɛ isətɔ
məkɔ meren wəco camət-maas kɔ kəcamət.
11 Isərətamnɛ pəmɔ dɔsɔk ndɛ Musa oŋc-
som' im mɔ. Isərəyɔ fənəntər fa kəwan,

* **13:27** «Kəba ka Kinarot» andeŋər sɔ tewe ta «Kəba ka Kalile»

kəbɛrɛ kɔ kəwur pəmɔ tɛm tatɔkɔ. 12 Məsɔŋ' im oŋ antɔf nde dəmərɔ nŋɛ Kanu Kəpɔŋ kənaloku ta ŋi dɔsɔk dadɔkɔ mɔ. Mənane dɔsɔk dadɔkɔ a aka Anak ŋandɛ di sədare səpɔŋ. Kɔ ŋalompəs si ntɛ tɔsɔŋɛ ta aterɛnɛ aŋan ŋantam kəbɛrɛ. Kɔ Kanu Kəpɔŋ kəsol em-ɛ, indebaŋər ŋa sədare saŋan pəmɔ tɔkɔ nkɔn Kanu Kəpɔŋ kənalok' im ti mɔ.

13 Kɔ Yosuwe ontola Kanu teta Kalebi wan ka Yefune, k'ɔsɔŋ kɔ dare da Hebərɔŋ. 14 It' ɛnasɔŋɛ Kalebi wan ka Yefune wəka Kenisi pəsɔtɔ dɔsɔk dadɔkɔ kɛ ka Hebərɔŋ, nkɛ kəsərɔyi haŋ mɔkɔ bawo Kalebi ɛnacəmɛ dim da Kanu Kəpɔŋ Kanu ka Yisrayel darəŋ. 15 Tewe ta Hebərɔŋ tɔcɔkɔ-cɔkɔ tɛnayɔnɛ Kiriyat-Arba. Arba fum wəpɔŋ ɛnayi aka Anak dacɔ.

Kəyɛfɛ tɛm tatɔkɔ kɔ antɔf ŋɔfɔr, kəwan kəyi fɛ sɔ.

15

Antɔf ŋa kusuŋka ka Yuda

1 Antɔf nŋɛ kusuŋka ka Yuda ŋasɔtɔ dəcor dəcor mɔ ŋɛnayɔnɛ kəyɛfɛ ka kələŋcər ka Edɔm nde tɛgbɛrɛ ta Cin nde Nɛkɛf poŋ dəndo kəca kətɔt ka nde dec dɛmpɛ mɔ. 2 Kələŋcər kəŋan kəyɛfɛ kəsɛr ka Kəba Kədokət nde kəca kətɔt, kəbəp dobo da kəba dɔkɔ dɛntɛfərɛnɛ kɔ Nɛkɛf mɔ. 3 Ipɔkɔ pɛbəp nde kəca kətɔt ka Dəkəpɛ da Mekəleŋcər, kəcepər ka Cin, kəpɛrnɛ ta Kadɛs Barneya, kəcepər haŋ Hɛcəron, kəpɛrnɛ ta Adar, kɔ kəkafələr Karka. 4 Ki kəcepər sɔ ta Asməŋ, kəkɔ sɔ kənarnɛ kəŋgbɔkɔ ka Misira, kələŋcər kayi kəfutər nde dəkəba. Kələŋcər konu kəndeyi kaŋkɔ nde kəca kətɔt ka nde dec dɛmpɛ mɔ.

5 Ntende dec dɛmpɛ mɔ, kələŋcər kənayɔnɛ Kəba Kədokət haŋ nde dobo da kəŋgbɔkɔ ka Yurdɛn. Kəca kəmeriya ka nde dec dɛmpɛ mɔ, kələŋcər kəŋc-cop kəyɛfɛ ka nde temer ta kəba, mpɛ peyi nde dobo da Yurdɛn mɔ. 6 Kələŋcər kəŋan kəpɛrnɛ kəca ka Bɛt-Hokəla, kəcepər ntende kəca kəmeriya haŋ Bɛt-Araba mɔ, kɔ kəpɛrnɛ haŋ nde Tasar ta Bohan wan ka Ruben. 7 Kəyɛfɛ di kələŋcər kəŋkɔ Debir kəcepər ta mərɔ dacɔ nde aranta ŋa Akɔr, kəkafələr kəca kəmeriya ntende Kilkal, nde pəntɛfərɛnɛ kɔ Kəpɛ ka Adumim kəca kətɔt ka kəŋgbɔkɔ. Kəc-cepər domun da En-Sɛmɛs kəsək, kəkɔ kəfutər nde En-Rokɛl. 8 Kələŋcər kənapɛrnɛ kəyɛfɛ ka nde aranta ŋa Bɛn-Hinɔm haŋ pətəmbələr pa aka Yebus kəca kətɔt, nde pəyɔnɛ Yerusalɛm mɔ, kəpɛrnɛ haŋ nde telempan pa tərɔ mpɛ peyi aranta ŋa Hinɔm kəca nkɛ dec dɛŋkalɛ mɔ, kɔ dəkələpsər da aranta ŋa aka Refay nde mərɔ dacɔ ntende kəca kəmeriya. 9 Kəyɛfɛ ka nde dətelempan, kɔ kələŋcər kənder kəkafələr nde domun dɛŋc-pɛ mɔ nde Nɛftowa, kɔ kəsolnɛ sədare sa tərɔ ta Efrɔŋ, kɔ kəŋkafələr sɔ Bala nde pəyɔnɛ Kiriyat-Yeyarim mɔ. 10 Ntɛ kəŋkafələr Bala ntende dec dɛŋkalɛ mɔ, kəca ka nde tərɔ ta Seyir, kɔ kəŋcepər pətəmbələr pa Tərɔ ta Yeyarim ntende kəca kəmeriya, it' ɔyɔnɛ Kɛsaləŋ, kətor Bɛt-Sɛmɛs, kɔ kəcepərɛnɛ Timna. 11 Kənarnɛ pətəmbələr pa Ekəron kəca kəmeriya, kəkafələr ntende dec dɛŋkalɛ mɔ nde Sikərɔŋ, kəcepərɛnɛ nde Tərɔ ta Bala, kəkɔ kənarnɛ Yabanel, kɔ kəcɔŋnɛ kəfutər nde dəkəba.

12 Cələŋcər ca ntende dec dɛŋkalɛ mɔ cənayɔnɛ Kəba Kəpɔŋ kɔ agbɛp ŋa ki. Tantɛ tɔ aka kusuŋka ka Yuda ŋanayɔ cələŋcər ca antɔf ŋaŋan dəcor cor.

13 K'asɔŋ Kalebi wan ka Yefune dare da Kiriyat Arba aka kusuŋka ka Yuda dacɔ, pəmɔ tɔkɔ Kanu Kəpɔŋ kənaloku ti Yosuwe mɔ. Kiriyat-Arba kəyɔnɛ Hebərɔŋ. Arba ɛnayɔnɛ papa wəka aka Anak. 14 Kɔ Kalebi ɛmbaŋər atɔf ŋa aka Anak aŋɛ maas dəndo: Sesay, Ahiman, kɔ Talmay, ŋa ŋanayɔnɛ afum a Anak. 15 Kɛyɛfɛ dəndo kɔ Kalebi ɛmpɛrnɛ kəkɔ-wɛkərnɛ afum a dare da Debir. Debir dɔ aŋc-we cɔkɔ-cɔkɔ Kiriyat-Sefer. 16 Kɔ Kalebi oloku: «Mɔna nwɛ məŋsut aka Kiriyat-Sefer məbaŋər ŋa di mɔ, isɔŋ' əm Aksa wan kem wəran mənɛŋcɛ.» 17 Otniyel wan ka Kenas wɛŋc ka Kalebi ɛmbaŋər ŋa di. Kɔ Kalebi ɔsɔŋ kɔ wan kɔn wəran Aksa kənɛŋcɛ. 18 Ntɛ Aksa ender mɔ, k'ɛmpɛnɛ wos abəkəc kəkɔ-wer ka kas Kalebi abɔf. Aksa ɔŋkɔtor sɔfale kəroŋ, kɔ kas Kalebi eyif kɔ: «Ake məfaŋ-ɛ?» 19 Kɔ wan wəran nwɛ oloku kas fɔ: «Mətolan' em, bawo məsɔŋ' im antɔf nde kəca kətɔt, məpoc' em sɔ antɔf nde domun dɛŋc-pɛ mɔ. Kɔ Kalebi ɔsɔŋ kɔ antɔf ŋɔtɔt nŋɛ domun dɛŋc-pɛ dəntɔf nde dətərɔ kɔ nde daranta mɔ.

20 Ntɔf yayɔkɔ yɔ kusuŋka ka aka Yuda
ŋanasɔtɔ kɛyer ka kɛ disrɛ dɛcor dɛcor.
21 Sɛdare nsɛ sɛyi dɛkɛlɛpsɛr da antɔf
ŋa kusuŋka ka Yuda mɔ ntende kɛlɛŋcɛr
ka Edɔm nde Nɛkɛf kɛca kɛtɔt ntende dec
dɛmpɛ mɔ. Si sɛnayɔnɛ: Kabɛcel, Eder,
Yakur, 22 Kina, Dimona, Adada, 23 Kɛdɛs,
Hacɔr, Yitnan, 24 Sif, Telem, Beyalɔt,
25 Hacɔr-Hadata, Keriyɔt-Hɛcɛron nkɛ
kɛyɔnɛ Hacɔr mɔ, 26 Amam, Sema, Molada,
27 Hasar-Kada, Hesbon, Bɛt-Palet, 28 Hasar-
Suhal, Berseba, Bisiyoteya, 29 Bala, Hiyim,
Hɛsɛm, 30 Ɛltoladu, Kesil, Horma, 31 Cikɛlak,
Madamana, Saŋsana, 32 Lebayot, Silhim,
Ayin kɔ Rimon. Kɛbɛrɛnɛ ka sɛdare sasɔkɔ
fɛp sɛkɔ sɛdare wɛco mɛrɛŋ kɔ camɛt-
maŋkɛlɛ (29) kɔ sɛdare sɛfɛt sa si.
33 Sɛdare nsɛ sɛyi aranta nde pɛntilsɛrnɛ
pa antɔf ŋa tantɔf mɔ: Ɛstɔl, Corha,
Asna, 34 Sanowa, En-Kanim, Tapuwa,
Enam, 35 Yarmut, Adulam, Soko, Aseka,
36 Sarayim, Aditayim, kɔ Kedera nkɛ aŋwe
sɔ Kederotayim mɔ. Sɛdare wɛco kɔ
maŋkɛlɛ (14) kɔ sɛdare sɛfɛt sa si.
37 Cenan, Hadasa, Mikɛdal-Kad 38 Dilhan,
Mispe, Yokɛtel, 39 Lakis, Bocɛkat, Ekilɔŋ,
40 Kabon, Lahamas, Kitɛlis, 41 Kederɔt, Bɛt-
Dakɔŋ, Nahama, kɔ Makeda. Si sɛnayɔnɛ
sɛdare wɛco kɔ camɛt-tin (16) kɔ sɛdare
sɛfɛt sa si.
42 Libana, Hɛtɛr, Asan, 43 Yifta, Asna,
Necibi, 44 Keyila, Akɛsibu kɔ Maresa. Si
sɛnayɔnɛ sɛdare camɛt-maŋkɛlɛ (9) kɔ
sɛdare sɛfɛt sa si.
45 Ekɛron, kɔ sɛdare sɛfɛt sa di, 46 kɛyɛfɛ
ka Ekɛron sɛdare nsɛ sɛyi Asdodi kɛsɛk mɔ
fɛp, 47 Asdodi kɔ sɛdare sɛfɛt sa di, Kasa kɔ
sɛdare sɛfɛt nsɛ sɛyi di kɛsɛk mɔ, haŋ nde
kɛŋgbɔkɔ ka Misira, haŋ nde Kɛba Kɛpɔŋ kɔ
agbɛp ŋa ki.
48 Nde dɛmɔrɔ: Samir, Yatir, Soko,
49 Dana, Kiriyat-Sana, nde pɛyɔnɛ Debir
mɔ, 50 Anaba, Esitemo, Anim, 51 Kosɛŋ,
Holon kɔ Kilo. Si sɛyɔnɛ sɛdare wɛco kɔ pin
(11) kɔ sɛdare sɛfɛt sa si.
52 Araba, Ruma, Ɛsaŋ, 53 Yanum, Bɛt-
Tapuwa, Afeka, 54 Humeta, Kiriyat-Arba
nde pɛyɔnɛ Hebɛrɔŋ mɔ, kɔ Cihɔr. Si sɛyɔnɛ
sɛdare camɛt-maŋkɛlɛ (9) kɔ sɛdare sɛfɛt sa
si.
55 Mahon, Karmɛl, Sif, Yuta, 56 Yisrel,
Yɔkdeham, Sanowa, 57 Kayin, Kibeya, kɔ
Timna. Si sɛyɔnɛ sɛdare wɛco (10) kɔ sɛdare
sɛfɛt sa si.
58 Halhul, Bɛt-Cur, Kedɔr, 59 Maharat, Bɛt-
Anot, kɔ Ɛltɛkon. Si sɛnayɔnɛ sɛdare camɛt-
tin (6) kɔ sɛdare sɛfɛt sa si.
60 Kiriyat-Bahal nde pɛyɔnɛ Kiriyat-
Yeyarim mɔ, kɔ Raba, si sɛnayɔnɛ sɛdare
mɛrɛŋ (2) kɔ sɛdare sɛfɛt sa si.
61 Nde dɛtɛgbɛrɛ: Bɛt-Araba, Midin,
Sekaka, 62 Nibɛsan, Hir-Mela, kɔ En-Kedi,
si sɛnayɔnɛ sɛdare camɛt-tin (6) kɔ sɛdare
sɛfɛt sa si.
63 Aka kusuŋka ka Yuda ŋanatam fɛ
kɛbaŋɛr aYebus aŋɛ ŋanandɛ Yerusalɛm mɔ,
kɔ aYebus ŋandɛ kɔ aka kusuŋka ka Yuda
nde Yerusalɛm haŋ mɔkɔ.

16

Antɔf ŋa kɛ ŋa kusuŋka ka Isifu

1 Ntɔf nyɛ anasɔŋ aka kusuŋka ka Isifu mɔ
yɛnayɔnɛ, ntɛ aŋkot yampuŋ-puŋ mɔ, kɛyɛfɛ
ka Yurdɛn nde Yeriko kɛsɛk kɛca ka ntende
domun da Yeriko ntende dec dɛmpɛ mɔ,
kɛcepɛr ka dɛtɛgbɛrɛ kɛpɛrnɛ ka Yeriko kɛkɔ
ka nde dɛmɛrɔ ma Betel. 2 Ki kɛcepɛr Betel
kɔ Lus, kɛkɔ kɛcepɛr kɛca ka kɛlɛŋcɛr ka aka
Arki nde Atarot, 3 kɛtor ntende dec dɛŋkalɛ
mɔ, kɛca ka kɛlɛŋcɛr ka aYafɛlet haŋ nde
antɔf ŋa Bɛt-Horon-Tantɔf, haŋ Keser kɛkɔ-
futɛr nde dɛkɛba. 4 Kɛ kaŋkɔ cusuŋka ca
Efrayim kɔ Manase awut a Isifu ŋanasɔtɔ.
5 Antɔf ŋa aka Efrayim ŋɔ ŋaŋɛ dɛcor
cor: Kɛlɛŋcɛr kɔ kɛ kɛŋan kɛnayɔnɛ ntende
dec dɛmpɛ mɔ, Atarot-Adar haŋ Bɛt-Horon
Takɛroŋ. 6 Kɛlɛŋcɛr kɛnabɛp Kɛba Kɛpɔŋ
ntende dec dɛŋkalɛ mɔ, kɛca ka Mikɛmetat
ntende kɛca kɛmeriya. Kɛkafɛlɛr ntende
dec dɛmpɛ mɔ, kɛca ka Tahanat-Silo, kɛcali
ntende dec dɛmpɛ mɔ, kɛca ka Yanoha.
7 Kɔ kɛyɛfɛ Yanoha, kɔ kɛntor Atarot kɔ Na-
hara, kɔ kɛŋkɔ kɛsɛŋkɛlɛr Yeriko, kɔ kɛŋkɔ
kɛnarnɛ Yurdɛn. 8 Kɛyɛfɛ Tapuwa , kɔ
kɛlɛŋcɛr kɛŋkɔ kɛca nkɛ dec dɛŋkalɛ mɔ,
ntende kɛŋgbɔkɔ ka Kana kɛkɔ-narnɛ nde
dɛkɛba. Kɛ kaŋkɔ kɔ kusuŋka ka Efrayim
ŋanasɔtɔ dɛcor dɛcor, 9 kɛlɛkɛnɛ ka sɛdare
nsɛ anacɛmbɛrɛ aka Efrayim nde antɔf ŋa
kɛ ka Manase mɔ, kɛlɛkɛnɛ sɛdare sɛfɛt sa
si. 10 Ŋa sɔ ŋanabaŋɛr fɛ aKanahan aŋɛ ŋandɛ

Keser mɔ, aKanahan ŋandɛ afum a Efrayim dacɔ haŋ mɔkɔ, mba ŋayi acar aŋɛ ŋambɔcɛ afum a Efrayim mɔ dacɔ.

17

1 Anacəmbərɛ sɔ kusuŋka ka Manase coco ca Isifu atɔf ŋa kɛ. Awut a Makir coco ca Manase papa wəka Kaladu, ŋanasɔtɔ antɔf, bawo fum wəka kəwan ɛnayi. Anacəmbərɛ ŋa Kaladu kɔ Basan. 2 Anacəmbərɛ sɔ afum a Manase alpəs antɔf ŋa kɛ dəcor dəcor, kəlɛkɛnɛ afum a Abiyeser, a Helek, a Asriyel, a Sɛkɛm, a Hefer, kɔ afum a Semida. Awut arkun a Manase wan ka Isifu ŋanayi akakɔ dəcor dəcor.

3 Celofahad wan ka Hefer, wan ka Kaladu, wan ka Makir, wan ka Manase, ɛnayɔ fɛ wan wərkun, mɛnɛ awut aran. Mewe maŋan mɛmɛ: Mahala, Noha, Hokəla, Milka, kɔ Tirsa. 4 Kɔ awut aran aŋɛ ŋaŋkɔ fɔr ya wəloŋnɛ Elasar, Yosuwe wan ka Nun kɔ akiriŋ, kɔ ŋaloku: «Kanu Kəpɔŋ kənasom Musa a pasɔŋ sɔ səna kɛ awɛŋc asu dacɔ.» K'asɔŋ ŋa kɛ awɛŋc aŋan dacɔ pəmɔ tɔkɔ Kanu Kəpɔŋ kənaloku ti mɔ. 5 K'anacəmbərɛ Manase ntɔf wəco, kəlɛkɛnɛ antɔf ŋa Kaladu kɔ ŋa Basan nŋɛ ŋeyi Yurdɛn kəca kəŋkɔ ntende dec dɛmpɛ mɔ, 6 bawo awut aran a kusuŋka ka Manase ŋanasɔtɔ kɛ awut arkun a kusuŋka ɔn dacɔ. Kɔ antɔf ŋa Kaladu ŋɔyɔnɛ ŋa awut arkun alpəs a kusuŋka ka Manase akɔ.

7 Kələŋcər ka Manase kəŋc-kɔ kəyɛfɛ Aser haŋ Mikəmetat, nde pəntɛfərɛnɛ kɔ Sɛkɛm, kəkɔ kəca kətɔt ntende antɔf ŋa aka En-Tapuwa. 8 Atɔf ŋa Tapuwa ŋa Manase ŋɛnayi, mba dare da Tapuwa, ndɛ dɛnayi kələŋcər ka Manase kəroŋ mɔ, aka kusuŋka ka Efrayim ŋɔ ŋanapaŋnɛ di. 9 Kələŋcər kaŋkɔ kəŋc-tor nde kəŋgbɔkɔ ka Kana. Sədare sələma sa Efrayim sənayi sədare sa Manase dacɔ nde kəca kətɔt ka kəŋgbɔkɔ ntende dec dɛmpɛ mɔ. Ntende dec dɛŋkalɛ mɔ, kələŋcər ka Manase kəŋc-futər dəkəba. 10 Itɔ tatɔkɔ antɔf ŋa kusuŋka ka Efrayim ŋɛnayi kəca kətɔt ka nde dec dɛmpɛ mɔ, k'antɔf ŋa Manase ŋeyi kəca kəmeriya. Kəba kənayɔnɛ ŋa kələŋcər ka nde dec dɛŋkalɛ mɔ, antɔf ŋaŋan ŋɛmbəp antɔf ŋa Aser ntende kəca kəmeriya, kɔ ŋɛmbəp antɔf ŋa Yisakar ntende dec dɛmpɛ mɔ. 11 Anacəmbərɛ kusuŋka ka Manase sədare nsɛ nde ntɔf ya Aser kɔ Yisakar: Bɛt-San, Yibəleham, afum aka Dər , afum aka En-Dər, afum aka Tahanak, kɔ afum aka Mekido, sədare sa Nafet maas, kɔ sədare səfɛt səfɛt sa si fəp. 12 Aka Manase ŋanatam fɛ kəbaŋ ka sədare sasɔkɔ, bawo aka Kanahan sɔ ŋafaŋ kəyi ka atɔf ŋaŋɔkɔ. 13 Ntɛ aka Yisrayel ŋandesɔtɔ fənɔntər mɔ, kɔ ŋaŋcəmbər aka Kanahan yɛbəc yaŋan, mba ŋanatam fɛ kəbaŋər ŋa antɔf məlməl.

14 Kɔ afum a Isifu ŋaloku Yosuwe ntɛ mɔ: «Ta ake tɔ məsɔŋ em tofo tin gboŋ kɛ-ɛ? Məŋcərɛ a afum em ŋala, bawo kətolanɛ ka Kanu Kəpɔŋ kəsərɔy' im darəŋ haŋ ndɛkəl.» 15 Kɔ Yosuwe oloku ŋa: «Kɔ məyɔ afum alarəm-ɛ, məpɛ nde dəkulum, məkɔ məcɛpəs kəfo nde ntɔf ya aPerisi kɔ aRefay, bawo antɔf nde mərɔ ma Efrayim ŋɛwɛkɛn' am.» 16 Kɔ aka Isifu ŋaloku: «Antɔf ŋa nde mərɔ nŋɛ ŋɔfɔtəŋnɛ su kəndɛ. Ta mɛrəŋ ta ti, cibil ca kəwan ca fɛc cəyi nda aKanahan aŋɛ ŋayi nde aranta ŋa di mɔ, aŋɛ ŋayi aranta ŋa Bɛt-San kɔ sədare səfɛt sa di, kɔ akɔ ŋayi nde aranta ŋa Yisrel nde mərɔ dacɔ mɔ.» 17 Kɔ Yosuwe oloku aka cusuŋka ca Isifu, Manase kɔ Efrayim: «Afum alarəm ŋɔ nəyɔnɛ, kɔ nəyɔ sɔ fənɔntər. Nəfɔdeyɔ kəfo kin gboŋ, 18 mba nəŋyɔ antɔf ŋa dəmərɔ məlməl. Ali ntɛ ŋɔyɔnɛ kulum mɔ, nəndecɛpəs ki, ntɔf fəp yendeyɔnɛ yonu. Nəndebaŋər aKanahan antɔf ŋaŋan, ali ntɛ ŋayɔ cibil ca fɛc kɔ ŋayɔ sɔ fənɔntər mɔ.»

18

Kəyer ka ntɔf cusuŋka cəlpəs

1 Kɔ aka Yisrayel fəp ŋaloŋkanɛ Silo, kɔ ŋacəmbər di aŋgbaŋcan ŋa dəkəbəpɛnɛ kɔ Kanu. Ŋanabaŋ antɔf, ŋeyi oŋ kiyi kəŋan. 2 Mba pəŋcəmɛ cusuŋka camət-mɛrəŋ ca aka Yisrayel aŋɛ ŋanatɔ-sɔtɔ kərɛsna kɛ kəŋan mɔ. 3 Kɔ Yosuwe oloku aka Yisrayel: «Ake tɛm tɔ nəndesak kədɛŋcəs kəlɛk ka kɛ nkɛ Kanu Kəpɔŋ, Kanu ka awisi aŋa kəsɔŋ' un mɔ? 4 Nəwurɛ afum maas maas dəcusuŋka dəcusuŋka. Isom ŋa ŋandeyɛfɛ ŋakɔtɛnɛ antɔf ŋakɔkcɛ ŋapirint ŋi, ŋader ŋasɔŋ' im. 5 Ŋandeyerɛnɛ antɔf mopoc camət-mɛrəŋ. Aka Yuda ŋaŋkɔyi Nɛkɛf, antɔf ŋaŋan ntende kəca kətɔt ka nde dec

dɛmpɛ mɔ, kɔ aka kusuŋka ka Isifu ŋa ŋayi nde antɔf ŋaŋan ntende kəca kəmeriya. 6 Kɔ nəna nəkɔ nəkɔkcɛ atɔf mofo camət-mɛrəŋ, nəde nəlok' im ti nnɔ. Kəkot' on k'inder yampuŋ-puŋ fɔr ya Kanu Kəpɔŋ Kanu kosu kiriŋ. 7 Mba aLewy ŋa ŋafɔsɔtɔ antɔf ŋa kɛ nəna dacɔ, bawo ŋa ŋatɔmpər teta Kanu Kəpɔŋ, ti tɔyɔnɛ kɛ kəŋan. Kɔ Kadu, Ruben kɔ kusuŋka dacɔ ka Manase ŋanasɔtɔ nde Yurdɛn kəsək ntende dec dɛmpɛ mɔ kɛ kəŋan nkɛ Musa wəcar ka Kanu Kəpɔŋ ɛnasɔŋ ŋa mɔ.»

8 Kɔ afum aŋɛ ŋayɛfɛ, kɔ ŋaŋkɔ. Yosuwe ɛnaloku akɔ ɛnasom kəkɔ-cic mɛgbɛkərɛ maŋan ma antɔf mɔ ntɛ: «Nəkɔ nənɔŋkər antɔf, nəkɔkcɛ nəder nəlok' im, bawo kəkot' on k'inder yampuŋ-puŋ fɔr ya Kanu Kəpɔŋ kiriŋ teta kəyerɛnɛ ka antɔf nde Silo.» 9 Kɔ afum aŋɛ ŋaŋkɔ, kɔ ŋaŋcali antɔf, kɔ ŋacic dəbuk tɔkɔkcɛ ta mofo mmɛ camət-mɛrəŋ, sədare sədare. Kɔ ŋaluksərnɛ nnɔ Yosuwe eyi mɔ, nde saŋka sa Silo. 10 Kɔ Yosuwe oŋkotɛ ŋa yampuŋ-puŋ fɔr ya Kanu Kəpɔŋ kiriŋ nde Silo, k'eyer antɔf ŋa Yisrayel afum akaŋɛ dacɔ, pəmɔ tɔkɔ anayer mɔ.

Antɔf ŋa Beŋyamin

11 K'aŋkot yampuŋ-puŋ kəyer ka kɛ ka kusuŋka ka aka Beŋyamin dəcor dəcor, aŋcəmbər ŋa antɔf nde kusuŋka ka Yuda kɔ kusuŋka ka Isifu dacɔ. 12 Kəca kəmeriya ka nde dec dɛmpɛ mɔ, kɔ kələŋcər kəŋan kəŋcop kəyɛfɛ ka Yurdɛn. Kɔ kəmpɛrnɛ pətəmbələr pa Yeriko kəca kəmeriya, kɔ kəmpɛrnɛ mərɔ ntende dec dɛŋkalɛ mɔ, kəkɔ kəfutər ntende dətɛgbɛrɛ ta Bɛt-Awɛn. 13 Kələŋcər kəŋan kəc-cepər Lus, kɔ nde pətəmbələr pa Lus, nde pəyɔnɛ Betel kəca kətɔt ka ntende dec dɛmpɛ mɔ, kɔ kəntor Atarot-Adar, kɔ kəmpɛ tərɔ tɔkɔ teyi kəca kətɔt Bɛt-Horon-Tantɔf mɔ. 14 Ntende dec dɛŋkalɛ mɔ, kɔ kələŋcər kəŋkafələr ntende kəca kətɔt kəyɛfɛ ka tərɔ ntɛ tɛntɛfərɛnɛ kɔ Bɛt-Horon kəca kətɔt mɔ, kɔ kəŋkɔ kənarnɛ Kiriyat-Bahal, nde pəyɔnɛ Kiriyat-Yeyarim, dare da aka kusuŋka ka Yuda. Tatɔkɔ tɔ kələŋcər ka ntende dec dɛŋkalɛ mɔ kənafəntərɛ.

15 Kələŋcər ka kəca kətɔt nde dec dɛmpɛ mɔ kəc-yɛfɛ Kiriyat-Yeyarim, kəkɔ-narnɛ nde domun dɛŋc-pɛ mɔ nde Nɛftowa. 16 Kələŋcər kaŋkɔ kəc-tor dəkələpsər da mərɔ mmɛ mɛntɛfərɛnɛ kɔ aranta ŋa Bɛn-Hinɔm mɔ, kəca kəmeriya ka nde dec dɛmpɛ aranta ŋa aRefay mɔ. Kəsolnɛ aranta ŋa Hinɔm nde mərɔ dacɔ, pətəmbələr pa aYebus ntende kəca kətɔt ka nde dec dɛmpɛ mɔ, ki kətor haŋ En-Rokɛl. 17 Kɔ kəŋkafələr kəca kəmeriya ka nde dec dɛmpɛ mɔ, kəkɔ kənarnɛ En-Sɛmɛs, kəcepər kəkɔ kəsumpər Kelilot, nde pəntɛfərɛnɛ kɔ Kəpɛ ka Adumim, kəkɔ kətor nde Tasar ta Bohan wan ka Ruben. 18 Kəkɔ kəcepər pətəmbələr pa kəca kəmeriya ka tərɔ nde dec dɛmpɛ mɔ, nde pəntɛfərɛnɛ kɔ Araba, kɔ kəntor nde Araba disrɛ. 19 Kələŋcər kaŋkɔ kəc-cepər nde pətəmbələr pa kəca kəmeriya ka nde dec dɛmpɛ Bɛt-Hokəla mɔ, kəkɔ-futər nde dobo da Kəba Kədokət ntende kəca kəmeriya ka nde dec dempɛ mɔ, ntende dobo da kəŋgbɔkɔ ka Yurdɛn kəca kətɔt ka nde dec dɛŋkalɛ mɔ, tatɔkɔ tɔ kələŋcər ka kəca kətɔt kənafəntərɛ. 20 Ntende dec dɛmpɛ mɔ, Yurdɛn yɛnayɔnɛ kələŋcər.

Kɛ ka aka kusuŋka ka Beŋyamin kənayi kaŋkɔ dəcor dəcor, kɔ cələŋcər cəŋan fəp.

21 Sədare sa kusuŋka ka Beŋyamin sənayi nsɛ dəcor dəcor: Yeriko, Bɛt-Hokəla, Hemek-Kecic, 22 Bɛt-Araba, Cemarayim, Betel, 23 Awim, Para, Hofra, 24 Kefar-Amoni, Hofni kɔ Keba, sədare wəco kɔ mɛrəŋ (12) kɔ sədare səfɛt sa si.

25 Kabayɔŋ, Rama, Beyerot, 26 Mispe, Kefira, Mosa, 27 Rekɛm, Yirpel, Tarala, 28 Cela, Helef, Yebus yi yɔyɔnɛ Yerusalɛm, Kibeya kɔ Kiriyat, sədare wəco kɔ maŋkəlɛ (14) kɔ sədare səfɛt sa si. Kɛ ka aka kusuŋka ka Beŋyamin kənayi kaŋkɔ dəcor cor.

19

Antɔf ŋa kusuŋka ka Simɔŋ

1 Topoc ta mɛrəŋ mpɛ anawurɛ mɔ pɛnayɔnɛ pa kusuŋka ka Simɔŋ dəcor dəcor. Ŋa ŋanasɔtɔ kɛ kəŋan awut a Yuda dacɔ. 2 Kɔ ŋa ŋasɔtɔ kɛ nkɛ kəyɔnɛ sədare sa Berseba, Seba, Molada, 3 Hasar-Suhala, Bala, Hɛsɛm, 4 Ɛltoladu, Betula, Horma, 5 Cikəlak, Bɛt-Markabot, Hasar-Susa, 6 Bɛt-Lebayot kɔ Saruhɛn, sədare wəco kɔ maas (13) kɔ sədare səfɛt sa si. 7 Ayin, Rimon, Hɛtɛr kɔ Asan, sədare maŋkəlɛ kɔ sədare səfɛt sa si, 8 kəlɛkɛnɛ ka sədare səfɛt səfɛt səkɔ sənɔŋkər sədare sasɔkɔ mɔ fəp, haŋ nde

Balat-Ber nde pəyɔnɛ Ramat-Nɛkɛf mɔ. Kɛ ka aka kusuŋka ka Simɔŋ kənayi kaŋkɔ dəcor dəcor. 9 Atɔf ŋa kɛ ka kusuŋka ka Simɔŋ, kɛ ka kusuŋka ka Yuda ŋ' anabelər ki, bawo kɛ kəŋan kənabɛkər ŋa pəpɔŋ, kɛ kəŋan disrɛ anasɔtɔnɛ kusuŋka ka Simɔŋ kɛ kəŋan.

Antɔf ŋa Sabulon

10 Topoc ta maas pɛnayɔnɛ kɛ ka kusuŋka ka Sabulon dəcor dəcor. Kələŋcər kəŋan kənakɔ haŋ Saridi. 11 Kəpɛrnɛ kəca nkɛ dec dɛŋkalɛ mɔ, kɔ kəca ka Marala, kəkɔ kəgbuŋɛnɛ Dabasɛt, kəyɛfɛ dənda kəkɔ nde kəŋgbɔkɔ ka Yokonam tekiriŋ mɔ. 12 Ntɛ kəyɛfɛ Saridi mɔ, kɔ kələŋcər kəŋkafəlɛ kəca nkɛ dec dɛmpɛ mɔ ntende kələŋcər ka Kisləṭ-Tabor, kəkɔ kənarnɛ Daberat, kɔ kəpɛrnɛ Yafiya. 13 Kɔ kəyɛfɛ dəndo kɔ kəŋcepər ntende dec dɛmpɛ Kat-Hefer, kɔ Et-Katsin, kəkɔ kənarnɛ Rimon, kɔ kəkafələr haŋ Neha. 14 Kɔ kələŋcər kaŋkɔ kəŋkɔ kəkafələr ntende kəca kəmeriya ka nde dec dɛmpɛ Hanaton mɔ, kəkɔ kəfutər nde mərɔ dacɔ nde aranta ŋa Yifta-El. 15 Kɛ kəŋan kələkɛnɛ Katat, Nahalal, Simrɔŋ, Yidala, kɔ Betlɛhɛm. Ŋanasɔtɔ sədare wəco kɔ mɛrəŋ (12), kɔ sədare səfɛt sa si. 16 Antɔf ŋa kɛ ŋa aka Sabulon kənayi kaŋkɔ dəcor dəcor, sədare səpɔŋ sasɔkɔ kɔ sədare səfɛt sa si.

Antɔf ŋa Yisakar

17 Topoc ta maŋkələ pɛnayɔnɛ pa Yisakar, kɛ ka kusuŋka ka Yisakar dəcor dəcor. 18 Kələŋcər kəŋan kənakɔ haŋ Yisrel, Kesuləṭ, Sunem, 19 Hafarayim, Siyɔŋ, Anaharat, 20 Rabit, Kisiyon, Abɛc, 21 Rɛmɛt, En-Kanim, En-Hada kɔ Bɛt-Pacɛc. 22 Kələŋcər kəŋan kəŋkɔ kəgbuŋɛnɛ Tabor, Sahacima, Bɛt-Sɛmɛs, kəkɔ kəfutər Yurdɛn, sədare wəco kɔ camət-tin (16) kɔ sədare səfɛt sa si. 23 Kɛ ka kusuŋka ka aka Yisakar kənayi kaŋkɔ dəcor dəcor, sədare səpɔŋ sasɔkɔ kɔ səfɛt sa si.

Antɔf ŋa Aser

24 Topoc ta kəcamət mpɛ pɛnawur mɔ pɛnayɔnɛ pa kusuŋka ka Aser dəcor cor. 25 Ŋa ŋanayɔ kələŋcər kəyɛfɛ ka Hɛlkat, kəkɔ Hali, Bɛtɛn, Aksaf, 26 Alamelek, Hamhadu kɔ Misal, kəkɔ kəgbuŋɛnɛ tərɔ ta Karmɛl kɔ Sihɔr-Libnat, 27 kɔ kəŋkɔ kəkafələr kəca nkɛ dec dɛmpɛ mɔ, nde Bɛt-Dakɔŋ, kəkɔ sɔ kəgbuŋɛnɛ Sabulon, kɔ nde aranta ŋa Yifta-El nde mərɔ dacɔ ntende kəca kəmeriya ka nde dec dɛmpɛ Bɛt-Hemek kɔ Neyel mɔ, kəkɔ kənarnɛ Kabul, kəca kəmeriya, 28 kɔ kəca ka Ebərɔŋ, Rehobo, Hamon kɔ Kana, haŋ Sidɔŋ dare dəpɔŋ. 29 Kɔ kələŋcər kaŋkɔ kəŋkɔ kəkafələr kəca ka Rama haŋ nde dare da saŋka da Tir, kɔ kəca ka Hosa, kɔ kəŋkɔ kəfutər nde dəkəba, kəcepərɛnɛ ta Akəsibu, 30 kəlɛkɛnɛ ka Huma, Afek kɔ Rehobo, sədare wəco mɛrəŋ kɔ mɛrəŋ (22) kɔ sədare səfɛt sa si. 31 Kɛ ka kusuŋka ka Aser kənayi kaŋkɔ dəcor dəcor, sədare səpɔŋ sasɔkɔ kɔ səfɛt sa si.

Antɔf ŋa Naftali

32 Topoc ta camət-tin pɛnayɔnɛ kɛ ka kusuŋka ka Naftali dəcor dəcor. 33 Kələŋcər kəŋan kəŋc-kɔ kəyɛfɛ ka Helef kɔ kətɔk kəpɔŋ kəŋkɔ kəyi Cananim kəsək mɔ, kəcepər ta Adami-Nɛkɛbu kɔ Yabanel, haŋ Lakum, kɔ kəŋkɔ kəfutər Yurdɛn. 34 Kɔ kələŋcər kaŋkɔ kəŋkɔ kəkafələr ntende dec dɛŋkalɛ Asnɔt-Tabor mɔ, kɔ kəŋkɔ kənarnɛ Hukɔk, kɔ kəŋkafələr Sabulon kəca kətɔt ka ntende dec dɛmpɛ mɔ, nde Aser kəca nkɛ dec dɛŋkalɛ mɔ, kɔ Yehuda. Yurdɛn yeyi kələŋcər kaŋkɔ nde dec dɛmpɛ mɔ. 35 Sədare sa saŋka sasɔkɔ sənayɔnɛ: Cidim, Cer, Hamat, Rakat, Kineret, 36 Adama, Rama, Hacɔr, 37 Kɛdɛs, Edereyi, En-Hacɔr, 38 Yiron, Mikədal-El, Horem, Bɛt-Hanat kɔ Bɛt-Sɛmɛs, sədare wəco kɔ camət-maŋkələ (19) kɔ sədare səfɛt sa si. 39 Kɛ ka kusuŋka ka Naftali kənayi kaŋkɔ dəcor dəcor, sədare səpɔŋ kɔ sədare səfɛt sa si.

Antɔf ŋa Dan

40 Topoc ta camət-mɛrəŋ mpɛ pɛnawur mɔ pɛnayɔnɛ kɛ ka kusuŋka ka Dan dəcor dəcor. 41 Anacəmbərɛ ŋa Corha, Ɛstɔl, Hir-Sɛmɛs, 42 Sahalabin, Ayalon, Yitala, 43 Elon, Timna, Ekəron, 44 Elteke, Kibeton, Balat, 45 Yehudu, Bene-Berak, Kat-Rimon, 46 Domun da Yarkon kɔ Rakon, kɔ antɔf ŋɔkɔ ŋɛntɛfərɛnɛ kɔ Yafa mɔ.

47 Ntɛ kɛ kəŋan, atɔf ŋaŋan ŋende ŋɔsələr ŋa mɔ, kɔ awut a Dan ŋaŋkɔ ŋawɛkərnɛ aka Lɛsɛm kɔ ŋandif ŋa. Kɔ ŋambaŋ antɔf ŋaŋɔkɔ, kɔ ŋɔyɔnɛ ŋaŋan, kɔ ŋandɛ di, kɔ ŋawe di Dan,

tewe ta kas kəŋan. 48 Kɛ ka kusuŋka ka Dan
kənayi kaŋkɔ dəcor dəcor, sədare sasɔkɔ kɔ
sədare səfɛt sa si.
49 Ntɛ aka Yisrayel ŋalip kəyerɛnɛ cəgbɛ
ca antɔf mɔ, kɔ ŋampocɛ Yosuwe wan ka
Nun antɔf ŋa kɛ ŋa dacɔ, 50 pəmɔ tɔkɔ Kanu
Kəpɔŋ kənasom ti mɔ. Kɔ ŋasɔŋ kɔ dare
dɔkɔ ɛnafaŋ mɔ, Timnat-Sera, nde mərɔ ma
Efrayim. Yosuwe oluksərnɛ kəcəmbər dare
dadɔkɔ, k'ɛndɛ.
51 Antɔf ŋa kɛ ŋaŋɔkɔ ŋɔ wəloŋnɛ Elasar,
Yosuwe wan ka Nun, kɔ abɛ a cusuŋka ca
Yisrayel ŋanakot yampuŋ-puŋ, anacəmbər
mopoc fɔr ya Kanu Kəpɔŋ kiriŋ nde Silo,
nde dəkəbɛrɛ da aŋgbaŋcan ŋa dəkəbəpɛnɛ
kɔ Kanu. Ntɛ tɔ ŋanalip kəyer antɔf.

20

Sədare nsɛ anayɛk-yɛk kəgbəpənɛ teta ayɛk ŋa mecir mɔ

1 Kɔ Kanu Kəpɔŋ kəloku Yosuwe:
2 «Məloku aka Yisrayel: Nəndɛs-dɛs sədare
nsɛ wədif fum ta ɛyɛfɛnɛ ti ɛntam kəyacnɛ
mɔ nsɛ isom Musa kəsɔŋ' un mɔ. 3 Nwɛ
endif fum ta ɛyɛfɛnɛ ti mɔ, ɛntam kəyɛksɛ
pəde pəndɛ di. Ntɛ tɔŋsɔŋɛ wəkayi pəyacnɛ
ta wəkɔ pəluksɛ kɔ ayɛk ŋa mecir mɔ.
4 Wədif ka fum wəkakɔ ɛntam kəyɛksɛ pəkɔ
dare din sədare sasɔkɔ dacɔ, k'ɔŋkɔ-ɛ, pəkɔ
pəcəmɛ dare dəkusu, pəloku abeki a dare
tes tɔkɔ ɛləsər mɔ. Ŋambaŋ kɔ dare dadɔkɔ
disrɛ, ŋamentər' kɔ kəfo nkɛ ɔŋkɔndɛ ŋa dacɔ
mɔ. 5 Kɔ wəluksɛ ayɛk ɛŋcɛpsɛ kɔ darəŋ
kəbɛləs-ɛ, abeki a dare ŋafɔwosɛ kəsɔŋ kɔ kɔ,
bawo ɛyɛfɛnɛ fɛ kədif ka wɛŋc, nwɛ ɛnatɔ-
yɔnɛ wətərɛnɛ kɔn mɔ. 6 Pəyi dare dadɔkɔ
haŋ tɛm ntɛ aka Yisrayel ŋandekɔ kiti kɔ mɔ,
kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ wəloŋnɛ wəpɔŋ pəfi. Tɛm
tatɔkɔ, wədif fum wəkɔ ɛyɛksɛ mɔ, ɛntam
kəlukus nde dare dɔn, nde kələ kɔn, nde
dare dɔkɔ ɛnayɛksɛ mɔ.»
7 Kɔ ŋalɛk sədare nsɛ: Kɛdɛs ka Kalile
nde mərɔ ma Naftali, Sɛkɛm nde mərɔ
ma Efrayim, kɔ Kiriyat-Arba nde pəyɔnɛ
Hebərɔŋ mɔ, nde mərɔ ma Yuda. 8 Kəca
kəŋkɔ ntende Yurdɛn ntende dec dɛmpɛ
Yeriko mɔ, kɔ ŋalɛk Bɛcɛr nde dətɛgbɛrɛ,
pəgbantəkəla mpɛ pɔyɔnɛ pa kusuŋka
ka Ruben mɔ, Ramot da Kaladu nde
kusuŋka ka Kadu disrɛ, kɔ Kolan ka Basan
nde kusuŋka ka Manase disrɛ. 9 Sədare
sasɔkɔ sɔ aka Yisrayel ŋanatəŋnɛ kəyɔnɛ
ka sədare nsɛ, wəka Yisrayel kɔ pəyɔnɛ fɛ
ti-ɛ, wəcikəra, kɔ endif fum ta ɛyɛfɛnɛ ti-
ɛ, wəkakɔ ɛntam kəyɛksɛ pəde pəndɛ di ta
aluksɛ kɔ ayɛk ŋa mecir kədif kɔn fum haŋ
kəloŋkanɛ ka afum a Yisrayel kəbəp ŋabocɛ
kɔ kiti.

21

Anacəmbərɛ aLewy sədare kɔ culum

1 Kɔ abɛ a kusuŋka ka aLewy ŋaŋcɔŋnɛ
wəloŋnɛ Elasar kəsək, kɔ Yosuwe wan ka
Nun, kɔ abeki a dəcor dəcor ca cusuŋka
ca aka Yisrayel. 2 Kɔ ŋaloku ŋa ntɛ nde
Silo antɔf ŋa Kanahan: «Kanu Kəpɔŋ kəsom
Musa a kəsɔŋ su sədare a pandɛ si, kɔ culum
ca si a pac-kɛk ci yɔcɔl yosu.» 3 Kɔ aka Yis-
rayel ŋasɔŋ aLewy sədare səlɔma kɔ culum
ca si kəbɛrɛnɛ ka ntɔf yaŋan pəmɔ tɔkɔ Kanu
Kəpɔŋ kənaloku ti mɔ.
4 K'aŋkotɛ yampuŋ-puŋ aka cor ca Ke-
hat. K'awurɛ aLewy afum a wəloŋnɛ Aruna
sədare wəco kɔ maas (13) nde cusuŋka
ca Yuda, Simɔŋ kɔ Beŋyamin, k'asɔŋ ŋa
si. 5 Kɔ cusuŋka cəlpəs ca Kehat ŋasɔtɔ
sədare wəco (10) nde antɔf ŋa cusuŋka ca
Efrayim, Dan, kɔ kusuŋka dacɔ ka Manase.
6 K'aŋkot yampuŋ-puŋ, kɔ afum a Kerson
ŋasɔtɔ sədare wəco kɔ maas (13) nde antɔf
ŋa aka cusuŋka ca Yisakar, Aser, Naftali, kɔ
aka kusuŋka dacɔ ka Manase nde Basan.
7 Kɔ afum a Merari dəcor dəcor, ŋasɔtər
sədare wəco kɔ mɛrəŋ (12) aka cusuŋka ca
Ruben, Kadu, kɔ Sabulon. 8 Kɔ aka Yisrayel
ŋaŋkot yampuŋ-puŋ kɔ ŋasɔŋ aLewy sədare
sasɔkɔ kəlɛkɛnɛ culum ca si, pəmɔ tɔkɔ Kanu
Kəpɔŋ kənasom ti Musa mɔ.
9 Nde ntɔf ya cusuŋka ca Yuda kɔ Simɔŋ
anasɔŋ sədare 10 afum a Aruna, aka kor ka
Kehat wan ka Lewy, bawo ŋa ŋɔ yampuŋ-
puŋ yɛnanuŋkɛnɛ kəmentər. K'anaboŋcər
ŋa sədare sasɔkɔ mewe. 11 Kɔ aka Yisrayel
ŋasɔŋ aka Kehat Kiriyat-Arba kɔ culum
cacɔkɔ cənɔŋkər di mɔ. Aŋwe sɔ dare dandɛ
tewe ta Hebərɔŋ. Arba ɛnayɔnɛ papa
wəka Anak. 12 Mba sədalɛ sa dare dəpɔŋ
kɔ sədare səfɛt sa si k'asɔŋ Kalebi wan
ka Yefune. 13 Kɔ ŋasɔŋ awut a wəloŋnɛ
Aruna Hebərɔŋ, dare da kəgbəpənɛ ndɛ

wədif fum ta ɛyɛfɛnɛ ti ɛntam kəyacnɛ mɔ, Libana, 14 Yatir, Esitemo, 15 Holon, Debir, 16 Ayin, Yuta kɔ Bɛt-Sɛmɛs, sədare camət-maŋkəlɛ (9) ca cusuŋka ca Simɔŋ kɔ Beŋyamin kəlɛkɛnɛ culum ca si. 17 Nde atɔf ŋa Beŋyamin kɔ ŋasɔtɔ Kabayɔŋ, Keba, 18 Anatot, kɔ Halmon. Itɔ tatɔkɔ sədare maŋkəlɛ kɔ culum ca si. 19 Aloŋnɛ aŋɛ ŋanayɔnɛ aka kusuŋka ka Aruna mɔ ŋanasɔtɔ sədare wəco kɔ maas (13) kɔ culum ca si.

20 Cor ca aka Kehat cəlpəs aŋɛ ŋanayɔnɛ kusuŋka ka Lewy mɔ, kɔ ŋasɔtɔ sədare nde antɔf ŋa kusuŋka ka Efrayim. 21 K'asɔŋ ŋa Sɛkɛm dare da kəgbɔpənɛ nde mərɔ ma Efrayim, Keser, 22 Kibasayim, kɔ Bɛt-Horon, sədare maŋkəlɛ (4) kəlɛkɛnɛ culum ca si. 23 K'asɔŋ kusuŋka ka Dan: Elteke, Kibeton, 24 Ayalon, kɔ Kat-Rimon, sədare maŋkəlɛ (4) kəlɛkɛnɛ culum ca si. 25 K'asɔŋ kusuŋka dacɔ ka Manase: Tahanak kɔ Kat-Rimon, sədare mɛrəŋ (2) kəlɛkɛnɛ culum ca si. 26 Cor ca afum a Kehat alɔma cənasɔtɔ sədare wəco (10) kɔ culum ca si.

27 K'asɔŋ afum a Kerson cor ca aLewy dacɔ: Ŋasɔtər aka kusuŋka dacɔ ka Manase nde Yurdɛn kəsək ntende dec dɛmpɛ mɔ sədare mɛrəŋ (2) kɔ culum ca si: Kolan nde Basan disrɛ, dare da kəgbɔpənɛ, kɔ Bɛstara. 28 K'asɔŋ kusuŋka ka Yisakar: Kisiyon, Daberat, 29 Yarmut, kɔ En-Kanim, sədare maŋkəlɛ (4) kəlɛkɛnɛ culum ca si. 30 K'asɔŋ kusuŋka ka Aser: Misal, Abadon, 31 Hɛlkat, kɔ Rehobo, sədare maŋkəlɛ (4) kəlɛkɛnɛ culum ca si. 32 K'asɔŋ kusuŋka ka Naftali: Kɛdɛs nde Kalile, dare da kəgbɔpənɛ, Hamot-Dər, kɔ Kartan, sədare maas (3) kəlɛkɛnɛ culum ca si. 33 Sədare sa aka Kerson dəcor dəcor sənakɔ sədare wəco kɔ maas (13) kɔ culum ca si.

34 K'asɔŋ aLewy alpəs akɔ ŋanayɔnɛ cor ca afum a Merari mɔ, kɔ ŋa ŋasɔtər aka kusuŋka ka Sabulon: Yokonam, Karta, 35 Dimna, kɔ Nahalal, sədare maŋkəlɛ (4) kəlɛkɛnɛ culum ca si. 36 K'asɔŋ kusuŋka ka Ruben: Bɛcɛr, Yahas, 37 Kedemot, kɔ Mefahat, sədare maŋkəlɛ (4) kəlɛkɛnɛ culum ca si. 38 K'asɔŋ kusuŋka ka Kadu: Ramot nde Kaladu dare da kəgbɔpənɛ, Mahanayim, 39 Hesbon, kɔ Yaser, sədare maŋkəlɛ (4) kəlɛkɛnɛ culum ca si. 40 Ntɛ aŋkot yampuŋ-puŋ mɔ kɔ afum a Merari ŋawurɛ dəcor dəcor akɔ ŋanayɔnɛ aka kusuŋka ka Lewy alpəs mɔ, ŋasɔtɔ sədare wəco kɔ mɛrəŋ (12).

41 Sədare sa kusuŋka ka aLewy ntɔf ya aka Yisrayel dacɔ sənakɔ sədare wəco maŋkəlɛ kɔ camət-maas (48) kɔ culum ca si. 42 Sədare sasɔkɔ fəp sənayɔ culum ncɛ cəŋc-nɔŋkər si mɔ, itɔ sədare səkɔ fəp sənayi.

43 Tatɔkɔ tɔ Kanu Kəpɔŋ kənasɔŋəs aka Yisrayel atɔf məlməl nŋɛ kənadɛrmɛ atem aŋan kədesɔŋ ŋa mɔ, kɔ ŋambaŋ ŋi kɔ ŋandɛ. 44 Kɔ Kanu Kəpɔŋ kəsɔŋ ŋa kəŋesəm, mofo fəp pəforu tuŋ pɔ ŋanayinɛ, pəmɔ tɔkɔ ɛnadɛrmɛ ti atem aŋan mɔ. Ali ater aŋan akin ŋanatam fɛ kəcəmɛ ŋa fɔr kiriŋ, kɔ Kanu Kəpɔŋ kəlɛk ater aŋan kɔ kəmbɛr ŋa dəwaca. 45 Moloku mətət mmɛ Kanu Kəpɔŋ kənaloku aka Yisrayel mɔ, ali tin tɛnayi fɛ ntɛ ɛnatɔ-yɔnɛ ŋa mɔ, kɔ kəlas mi fəp.

22

Cusuŋka ca Yisrayel nde dec dɛmpɛ Yurdɛn mɔ

1 Kɔ Yosuwe ewe aRuben, aKadu, kɔ aka kusuŋka dacɔ ka Manase. 2 K'oloku ŋa: «Nəyɔ tɔkɔ Musa wəcar ka Kanu Kəpɔŋ ɛnalok' un mɔ fəp, kɔ nəŋcəŋkəl sɔ dim dem, tɔkɔ ilok' un mɔ. 3 Nəsumpər awɛŋc un aŋa kəyɛfɛ ntɛ tɛnayi mɔ haŋ ndɛkəl, kɔ nəleləs sɔ dim ndɛ Kanu Kəpɔŋ Kanu konu kənalok' un mɔ. 4 Ndɛkəl oŋ ntɛ Kanu Kəpɔŋ kəsɔŋ awɛŋc un aŋa pəforu mɔ pəmɔ tɔkɔ ɛnaloku ŋa ti mɔ, nəlɛk oŋ səpɔ sa cəbal conu nde ntɔf yɔkɔ yɔyɔnɛ yonu mɔ, nyɛ Musa wəcar ka Kanu Kəpɔŋ ɛnasɔŋ un nde Yurdɛn kəsək ntende dec dɛmpɛ mɔ. 5 Ta nəgbaymɛ mɛtəksɛ kɔ sariyɛ yɔkɔ Musa wəcar ka Kanu Kəpɔŋ ɛnalok' un mɔ: Nəbɔtər Kanu Kəpɔŋ Kanu konu, nəsolnɛ səpɔ sɔn fəp, nəcəmɛ dim dɔn darəŋ, nəlɔtərnɛ kɔ, nəbəcɛ kɔ bəkəc yosoku pɛs doru o doru.»

6 Kɔ Yosuwe ontola Kanu te taŋan, k'oloku ŋa nwɛ o nwɛ a pəkɔ nde abal ŋɔn, kɔ ŋaŋkɔkɔs-kɔs nde cəbal cəŋan. 7 Musa ɛnasɔŋ kusuŋka dacɔ ka Manase kəfo kəlɔma Basan, kɔ Yosuwe nkɔn ɔsɔŋ kusuŋka dacɔ kəŋkɔ kəfo kəlɔma awɛŋc aŋa kəsək nde Yurdɛn ntende dec dɛŋkalɛ mɔ. Ntɛ Yosuwe oloku ŋa kəkɔ ka nde

cəbal cəŋan mə, k'ontolanɛ ŋa, 8 k'oloku ŋa:
«Nəlukus nde cəbal conu kɔ daka dɔpɔŋ, kɔ
yɔcɔl yɛlarəm, kɔ pəsam, kɛma, kɔpər, fɛc kɔ
yamos yɛlarəm. Nəyerɛnɛ kɔ awɛŋc un aŋɛ
yɔsɔtɔ ya aterɛnɛ anu.

Aŋcəmbər aŋgbip Yurdɛn kəsək

9 Kɔ kusuŋka ka aka Ruben, aka Kadu,
kɔ aka kusuŋka dacɔ ka Manase ŋalukus, kɔ
ŋasak aka Yisrayel nde Silo antɔf ŋa Kana-
han, kɔ ŋaŋkɔ nde antɔf ŋa Kaladu, antɔf
ŋa kɛ nŋɛ ŋanasɔtɔ mɔ Kanu Kəpɔŋ kənasom
Musa kədesɔŋ ŋa ŋi. 10 Ntɛ ŋambɛrɛ sədare
nsɛ səyi Yurdɛn nde antɔf ŋa Kanahan mɔ,
kɔ aRuben, aKadu kɔ aka kusuŋka dacɔ ka
Manase ŋaŋcəmbər aŋgbip kəŋgbɔkɔ kəsək,
aŋgbip ŋɔpɔŋ, ŋɔtɔt teyi. 11 Kɔ aka Yis-
rayel ŋane pac-loku: «Nəgbətnɛ ntɛ aRuben,
aKadu kɔ aka kusuŋka dacɔ ka Manase
ŋalompəs aŋgbip ŋɛtɛfərnɛ antɔf ŋa Kana-
han mɔ, nde Yurdɛn kəsək kəca ka aka
Yisrayel.»

12 Ntɛ ŋane ti mɔ, kɔ aka Yisrayel fəp
ŋaloŋkanɛ Silo kəkɔ-sutɛnɛ kɔ ŋa. 13 Kɔ aka
Yisrayel ŋasom Pinahas wan ka wəloŋnɛ
Elasar nda aka Ruben, aka Kadu, kɔ afum
a kusuŋka dacɔ ka Manase nde antɔf ŋa
Kaladu, 14 kɔ ŋaŋkɔ kɔ akiriŋ wəcɔ akin
akin aka cusuŋka cacɔkɔ dəcor dəcor. Fəp
faŋan akiriŋ a dəcusuŋka ŋɔ ŋanayɔnɛ afum
alarəm aka Yisrayel akakɔ dacɔ. 15 Kɔ
afum aŋɛ ŋaŋkɔ nde aRuben, aKadu, kɔ
aka kusuŋka dacɔ ka Manase nde antɔf
ŋa Kaladu, kɔ ŋaŋkɔ ŋaloku ŋa: 16 «Ntɛ
tɔ kəloŋkanɛ ka afum a Kanu Kəpɔŋ fəp
ŋaloku: Ake dɛtaŋi ləŋəs dɔ nəyɔ Kanu
ka aka Yisrayel tantɛ-ɛ? Nəŋyeŋk kəlukus
dim da Kanu Kəpɔŋ darəŋ, nəŋcəmbər
aŋgbip ntɛ tɔŋsɔŋɛ nəyeŋkər Kanu Kəpɔŋ
domp məkɔ mɔ! 17 Kiciya nkɛ sənayɔ
nde Peyɔr mɔ kənayɔnɛ mes mɛlɛc. Haŋ
məkɔ antasɔkəsnɛ fɛ. Kiciya kosu kənasɔŋɛ
kəloŋkanɛ ka afum ɔn arom ŋɛlɛc. 18 Kɔ
nəna nəŋyeŋk məkɔ kəlukus dim da Kanu
Kəpɔŋ darəŋ! Kɔ nəyeŋkər məkɔ Kanu
Kəpɔŋ domp-ɛ, alna aka Yisrayel fəp ŋɔ
endewurər mɛtɛlɛ mamɔkɔ. 19 Kɔ nəŋcɛm-
cɛmnɛ a antɔf ŋonu ŋɔsɔk fɛ-ɛ, nəcepər oŋ
antɔf nŋɛ ŋɔyɔnɛ ŋa Kanu Kəpɔŋ mɔ, nde
Kanu Kəpɔŋ kəyi mɔ, tɛm tatɔkɔ nəndɛ
su dacɔ, mba ta nəyeŋkər Kanu Kəpɔŋ
domp, ta nəyeŋkər su səbomp kəcərɛ fɔ
nəcəmbər aŋgbip ŋɔləma nŋɛ ŋɔntɔyɔnɛ
ŋa Kanu Kəpɔŋ Kanu kosu mɔ. 20 Ntɛ
Akaŋ wan ka Sera ɛnalukus kəcəmɛ Kanu
darəŋ teta ca cəkɔ Kanu Kəpɔŋ kənamɔnɛ
kəlɛk mɔ, aka Yisrayel fəp ŋɔ Kanu Kəpɔŋ
kənawurər mɛtɛlɛ mən. Nəŋcərɛ ti bel-bel a
bafɔ Akaŋ sona ɛnafinɛ kiciya kaŋkɔ.»

21 Kɔ afum a Ruben, Kadu, kɔ aka
kusuŋka dacɔ ka Manase ŋaloku abɛ akiriŋ
aka cor ca Yisrayel: 22 «Kanu ka canu, Kanu
Kəpɔŋ! Kanu ka canu, Kanu Kəpɔŋ, Ki
kəŋcərɛ ti! Aka Yisrayel ŋandecərɛ ti! Kɔ
pəyɔnɛ fɔ kətɔ-cəŋkəl kɔ kəyeŋkər domp kɔ-
ɛ, ta pədeyac su dɔsɔk dadɔkɔ! 23 Kɔ pəyɔnɛ
fɔ səŋcəmbər aŋgbip ŋosu kədegbɛkəl Kanu
Kəpɔŋ sade səc-loŋnɛ di yoloŋnɛ yɔcɔf-ɛ, kɔ
pəyɔnɛ fɛ ti yoloŋnɛ ya mɛgbɛn, kɔ pəyɔnɛ
fɔ səlompəs aŋgbip ŋaŋɛ sade səc-loŋnɛ di
yoloŋnɛ ya pəforu Kanu Kəpɔŋ-ɛ, awa,
Kanu Kəpɔŋ kəndegbɛkərɛ ti! 24 Bafɔ itɔ
teyi! Səlompəs aŋgbip ŋaŋɛ bawo sənesɛ ta
alna awut anu ŋade ŋac-yif akosu fɔ: ‹Ak' eyi
nu dacɔ kɔ Kanu Kəpɔŋ, Kanu ka Yisrayel-
ɛ? 25 Kanu Kəpɔŋ kəmboc kələŋcər Yurdɛn
nəna kɔ səna dacɔ, aRuben, kɔ aKadu, ali
tes teyi f' on sɔ dacɔ kɔ Kanu Kəpɔŋ!› Teta
awut anu tendesɔŋɛ ta awut asu ŋaŋnesɛ
sɔ Kanu Kəpɔŋ-ɛ. 26 Itɔ səŋcɛm-cɛmnɛ fɔ:
Səmarɛnɛ səcəmbər aŋgbip, bafɔ səde səc-
loŋnɛ di de, 27 mba ŋeyi su dacɔ kɔ nəna
pəmɔ sede. Ŋeyi sɔ awut asu dacɔ kɔ awut
anu ŋac-loŋnɛ yoloŋnɛ ya yɔcɔf kɔ yoloŋnɛ
ya pəforu Kanu Kəpɔŋ fər yən kiriŋ, ntɛ
tɔŋsɔŋɛ ta ŋade ŋac-loku dɔsɔk dələma a
tələm o tələm teyi fɛ awut asu dacɔ kɔ Kanu
Kəpɔŋ! 28 Kɔ səloku: ‹Kɔ ŋande ŋaloku su
tantɛ, kɔ pəyɔ fɛ ti ŋaloku awut asu ti-ɛ,
moloku mamɛ mɔ səndeluksɛ ŋa: «Nəgbətnɛ
teyi ta aŋgbip ŋa Kanu Kəpɔŋ nŋɛ atem asu
ŋanacəmbər mɔ, bafɔ teta yoloŋnɛ yɔcɔf kɔ
yoloŋnɛ yələma tɔ anacəmbərɛ ŋi de, mba
ŋɔyɔnɛ sede su dacɔ kɔ nəna ŋɛc-cɛm-cɛməs
su.»› 29 Səmbələnɛ kəyeŋkər Kanu Kəpɔŋ
domp, kɔ kəyi ta səŋcəmɛ ki darəŋ məkɔ-ɛ,
kəcəmbər kosu aŋgbip ŋa kəloŋnɛ yoloŋnɛ
yɔcɔf, yoloŋnɛ ya mɛgbɛn, kɔ yoloŋnɛ ya
pəforu, səfələŋnɛ kəfo kəcuru Kanu Kəpɔŋ
Kanu kosu, ta pəyɔnɛ fɔ nde aŋgbaŋcan ŋa
Kanu Kəpɔŋ-ɛ!»

30 Ntɛ wəloŋnɛ Pinahas, kɔ abɛ akiriŋ a
kəloŋkanɛ kɔ abeki a cor ca Yisrayel aŋɛ
ŋanayi di ŋane moloku mamɔkɔ afum a
Ruben, Kadu, kɔ kusuŋka dacɔ ka Manase
ŋanaloku mɔ, kɔ moloku mamɔkɔ mɔmbɔt
ŋa. 31 Kɔ Pinahas wan ka wəloŋnɛ Elasar
oloku afum a Ruben, Kadu, kɔ afum a
Manase: «Səŋcərɛ mɔkɔ a Kanu Kəpɔŋ kəyi
su dacɔ, bawo nəntalukus fɛ kəcəmɛ Kanu
Kəpɔŋ darəŋ, kɔ nəyac sɔ aka Yisrayel ta
Kanu Kəpɔŋ kəboc ŋa kiti.»
32 Kɔ Pinahas wan ka wəloŋnɛ Elasar kɔ
akiriŋ a cor cəŋan ŋalukus kəyɛfɛ ndena
afum a Ruben kɔ Kadu nde atɔf ŋa Kaladu
kəkɔ nde antɔf ŋa Kanahan ndena aka
Yisrayel aŋɛ ŋanakɔ ŋaluksɛ moloku mɔkɔ
ŋanasɔtər ŋa mɔ. 33 Kɔ moloku mamɔkɔ
mɔmbɔt aka Yisrayel, kɔ ŋaŋkor-koru Kanu
Kəpɔŋ. Ŋaloku fɛ sɔ kəkɔ-mələk antɔf nŋɛ
afum a Ruben kɔ afum a Kadu ŋanandɛ mɔ.
34 Afum a Ruben kɔ afum a Kadu ŋasɔŋ
aŋgbip ŋaŋɔkɔ tewe, ŋac-kulɛ fɔ: «Tɔyɔnɛ su
tɛnɛpəlɛ a Kanu Kəpɔŋ kəyɔnɛ Kanu.»

23

Moloku mɛlpəs ma Yosuwe

1 Tɛm tobolu-bolu tɛnacepər kəyɛfɛ ka
ntɛ Kanu Kəpɔŋ kənasɔŋ aka Yisrayel
kəŋesəm mɔ, kəbɛr ŋa aterɛnɛ aŋan acəsək
fəp dəwaca. Yosuwe ɛnasikər oŋ tɛm tatɔkɔ.
2 Kɔ Yosuwe ewe aka Yisrayel fəp kəyɛfɛ
abeki, abɛ afɛt dəcor dəcor, aboc kiti, kəbəp
ka abɛ akiriŋ aŋan, k'oloku ŋa: «Iyɔnɛ
oŋ wətem. 3 Kɔ nənəŋk tɔkɔ Kanu Kəpɔŋ
Kanu konu kənayɔ afum aka tɔf nyɛ fəp
mɔ te tonu, bawo Kanu Kəpɔŋ kəsutnɛn'
on. 4 Nənəŋk ntɛ iŋkot yampuŋ-puŋ a k'
iyer un tɔf ya kɛ konu dəcusuŋka dəcusuŋka
mɔ, tɔf nyɛ yɛŋcəmɛ kəbaŋ Yurdɛn ntende
dec dɛŋkalɛ mɔ, kɔ tɔf nyɛ inim haŋ nde
Kəba Kəpɔŋ mɔ. 5 Kanu Kəpɔŋ kəndewɛnəs
afum aka tɔf yayɔkɔ, kɔ nənde nəc-lətəs yi-
ɛ, nəndendɛ ntɔf yayɔkɔ pəmɔ tɔkɔ nkɔn
Kanu Kəpɔŋ Kanu konu kənasɔŋ un temer
ta ti mɔ. 6 Nəwurɛ fənɔntər, nəsumpər
nəleləs moloku mmɛ acicəs buk ba sariyɛ
sa Musa mɔ, ta nəgbaymɛ kəca kəmeriya,
ta nəgbaymɛ kəca kətɔt, 7 ta nədenɔŋkəlɛnɛ
afum a tɔf akakɔ ŋayi nu dacɔ mɔ! Ta
nəboŋc canu cəŋan, ta nəkornɛ ci kədɛrəm.
Ta nəkor-koru ci, ta nətontnɛ ci fər kiriŋ!
8 Mba nəsumpər Kanu Kəpɔŋ Kanu konu
pəmɔ tɔkɔ nənalɛk ti kəyɔ haŋ mɔkɔ mɔ.
9 Kanu Kəpɔŋ kəmbaŋər tɔf yɔpɔŋ aka
fənɔntər, ali fum ɛntatam fɛ haŋ mɔkɔ
kəcəmɛ konu fɔr kiriŋ. 10 Nəna fum wəkin
gboŋ ɛŋc-bɛləs aterɛnɛ anu pɛcəp pin, bawo
Kanu Kəpɔŋ Kanu konu kəŋc-sutnɛn' on,
pəmɔ tɔkɔ kənalok' un mɔ. 11 Nəkɛmbərnɛ
nəbɔtər Kanu Kəpɔŋ Kanu konu! 12 Kɔ
nəlukus Kanu Kəpɔŋ darəŋ-ɛ, kɔ nəcəmɛ
afum acuru aŋɛ ŋayi nu dacɔ mɔ darəŋ-ɛ,
kɔ nənɛŋcɛnɛ-ɛ, kɔ nənɔŋkəlɛnɛ-ɛ, 13 nəcərɛ
a Kanu Kəpɔŋ Kanu konu kəfɔdecəmɛ
sɔ kəbaŋsər ŋa afum akakɔ tɔf yaŋan fər
yonu kiriŋ, mba afum akakɔ ŋandeyɔn' on
mowul, mɛnəmp, yala, cəŋgban-gban ca
cəsək conu, kɔ gbɛc dəfɔr yonu, haŋ nəlip
kəməlkɛ atɔf ŋobotu ŋaŋɛ Kanu Kəpɔŋ Kanu
konu kəsɔŋ' un mɔ.
14 «Awa, nəcəŋkəl im! Məkɔ tɛm tɛmbəp
kəkɔ ka nde ca ca doru fəp yendekɔ mɔ.
Nəcərɛ ti bəkəc yonu yosoku pɛs, a moloku
mobotu mmɛ Kanu Kəpɔŋ Kanu konu
kənalok' un mɔ, ali tin teyi fɛ ntɛ ɔntɔyɔn'
on mɔ, ali tin teyi fɛ ntɛ ɔntɔlas mɔ. 15 Kanu
Kəpɔŋ kəlas kəyɔnɛ ka pətət pɔkɔ ɛnaloku
kəyɔn' on mɔ, mba ɛntam sɔ kəlas ka pəlɛc
pɔkɔ eyi kənɛps' on mɔ, pəmələk un antɔf
ŋobotu ŋaŋɛ ɔsɔŋ' un mɔ. 16 Kɔ nəsak
mɛtəŋnɛ mosu mmɛ Kanu Kəpɔŋ kəndəŋk'
on mɔ-ɛ, kɔ nəŋkɔ nəc-loŋnɛ canu cələma-ɛ,
kɔ nəŋkɔ nəc-tontnɛ canu cələma fər kiriŋ-
ɛ, abəkəc ŋa Kanu Kəpɔŋ ŋɛmpɛ nnɔ nəyi
mɔ. Tɛm tatɔkɔ nəŋməlkɛ antɔf ŋobotu ŋaŋɛ
Kanu Kəpɔŋ kəsɔŋ' un mɔ, nəlip.

24

Aka Yisrayel fəp kədɛrəm kəŋan kəkornɛ Kanu Kəpɔŋ

1 Kɔ Yosuwe oloŋka cusuŋka ca Yisrayel
fəp Sɛkɛm. K'ewenɛnɛ sɔ abeki a Yisrayel,
abɛ aŋan, aboc aŋan kiti, kɔ akiriŋ aŋan, kɔ
ŋamentərnɛ nnɔ Kanu Kəpɔŋ kəyi mɔ. 2 Kɔ
Yosuwe oloku afum fəp: «Ntɛ tɔ Kanu Kəpɔŋ
Kanu ka Yisrayel kəloku: ‹Tɛm tobol-bolu
atem anu, Terah papa wəka Abraham kɔ
papa wəka Nahor nde kəŋgbɔkɔ ka Efərat
ntende dec dɛmpɛ mɔ kɔ ŋanandɛ, ŋac-kornɛ

canu cələma. 3 K'ilɛk wətem konu Abraham dəndo kəŋgbəkə ntende dec dɛmpɛ mə, k'iŋkətɛnɛ kə antəf ŋa Kanahan fəp. K'isəŋɛ afum ən kəla, k'isəŋ kə Siyaka. 4 K'isəŋ Siyaka awut: Yakuba kə Esay. K'isəŋ Esay Tərə ta Seyir ntɛ təyənɛ antəf ŋən, kə Yakuba kə awut ən ŋa ŋantor Misira. 5 K'isom Musa kə Aruna kədemar afum anu. K'isut Misira fər yonu kiriŋ a k'indewurɛnɛ afum anu di. 6 Ntɛ iwurɛ awisi aŋa Misira, kə nəmbəp dəkəba mə. Kə aka Misira ŋaŋcəmɛ ŋa darəŋ kəbɛləs haŋ nde Kəba ka Cəŋkəlma, ŋac-bɛləs ŋa dəfəlɛs kəroŋ kə cibil ca kəwan. 7 Ntɛ awisi aŋa ŋaweswes kəmar ka Kanu Kəpəŋ mə, kə kəntorɛ kubump kəpəŋ aka Misira kə nəna dacə. Kə Kanu kəŋgbətəs ŋa dəkəba. Nənatəŋnɛ mes mmɛ inayə Misira mə fər yonu kiriŋ. Kə nəwon kəndɛ dətɛgbɛrɛ meren mɛlarəm. 8 Tɛm tatəkə t'inakekər' on antəf ŋa aka Amər aŋɛ ŋanandɛ Yurdɛn kəsək ntende dec dɛmpɛ mə. Kə nəsutɛnɛ kə ŋa, mba k'ilɛk aka Amər k'imbɛr'un ŋa dəwaca. Kə nəmbaŋər ŋa antəf ŋaŋan, k'imələk ŋa fər yonu kiriŋ. 9 Kə Balak wan wəka Sipər wəbɛ wəka Mohab ɛwɛkərnɛ aka Yisrayel. K'osom Balam wan wəka Beyər a pətolan' on pəlɛc, 10 mba k'ifati kəcəŋkəl kə. Pətət gbəcərəm pə Balam oŋc-tolan' on, k'iyac nu fənəntər fən. 11 Kə nəŋcali kəŋgbəkə ka Yurdɛn, kə nənder Yeriko. Kə aka Yeriko kəlɛkɛnɛ aka Amər, aPerisi, aKanahan, aHit, aKirkasa, aHiwy, kə aYebus ŋasutɛnɛ kə nəna, k'ilɛk ŋa k'imbɛr' un dəwaca. 12 K'isom deme ndɛ dɛnayi nu kiriŋ kə dɛmbɛləs abɛ a Amər mɛrəŋ mə. In' ɛnasəŋ on kətam ŋa. Bafə sakma sonu, bafə mbəŋcəran yonu yə nənatamɛ aterɛnɛ anu de! 13 In' əsəŋ un antəf nŋɛ nəntəbac haŋ nətaka mə, kə nəndɛ sədare nsɛ nəntəcəmbərɛ waca wonu mə. Kə nəndi yeri ya sədalɛ nsɛ nəntəbifti mə, nəc-di yokom ya tək nyɛ nəntəbəf mə.›

14 Ndɛkəl oŋ nənesɛ Kanu Kəpəŋ, nəkornɛ Kanu kə bəkəc yosoku pɛs! Nəcəmɛ kə darəŋ tɛm fəp. Nəce canu ncɛ atem anu ŋaŋc-kornɛ nde kəŋgbəkə ka Efərat ntende dec dɛmpɛ kə nde Misira mə. Nəkornɛ oŋ Kanu Kəpəŋ! 15 Kə nəntəwosɛ oŋ kəkornɛ Kanu Kəpəŋ-ɛ, nəboŋc məkə anə nənde nəc-kornɛ-ɛ, kə pəyənɛ canu ncɛ atem anu ŋaŋc-kornɛ ntende Efərat kəca ka ntende dec dɛmpɛ mə, kə pəyənɛ fɛ ti-ɛ, canu ca aka Amər aŋɛ nəyi kəndɛ antəf ŋaŋan mə. Mba ina kə aka kələ kem disrɛ Kanu Kəpəŋ kə sənde səc-kornɛ!»

16 Kə afum ŋaluksɛ kə: «Səmbəlɛnɛ kəsak Kanu Kəpəŋ a səc-kornɛ canu cələma! Səfətam kəyə tatəkə! 17 Kanu Kəpəŋ kənawurɛ atem asu kə səna dacar dəndo antəf ŋa Misira, Kənayə mɛgbɛkərɛ məpəŋ nde fər yosu kiriŋ. Kəc-bum su dəpə kəc-mar su kəcepər təf ya afum alarəm. 18 Kanu Kəpəŋ kənabɛləs afum aka təf yayəkə fəp, kəlɛkɛnɛ aka Amər aŋɛ ŋanandɛ di mə. Səna sə səndekornɛ Kanu Kəpəŋ, bawo Kanu kosu k' əyənɛ!»

19 Kə Yosuwe oloku afum: «Nəfədetam kəc-kornɛ Kanu Kəpəŋ, bawo kəcempi kə əyənɛ! Kanu kə nkɛ kəyə kəraca mə nkɛ kətəŋaŋnɛnɛ kətaŋ konu ləŋəs, kə kiciya konu mə. 20 Kə nəlukus Kanu Kəpəŋ darəŋ-ɛ, kə nəkornɛ canu cəcuru-ɛ, Kanu kəndekafəlɛ kətɛfərnɛ nəna. Kəndeləsər on mes, kəndemələk nu, ali ntɛ cəkə-cəkə kənay' on pətət mə.»

21 K'afum ŋaluksɛ Yosuwe ntɛ: «Ala, səndekornɛ Kanu Kəpəŋ!» 22 Kə Yosuwe oloku afum: «Nəwosɛ kəyənɛ sede sa ntɛ nəloku mə ba? Antəŋnɛ oŋ a Kanu Kəpəŋ kə nənde nəckornɛ!» Kə afum ŋaloku: «Atəŋnɛ a ti ŋə səyənɛ!» 23 Kə Yosuwe oloku: «Awa, nəsak canu cəcuru ncɛ cəyi nu dacə mə, nəcəmɛ Kanu Kəpəŋ Kanu ka Yisrayel darəŋ kə abəkəc ŋosoku pɛs!»

24 Kə afum ŋaloku Yosuwe: «Səndekornɛ Kanu Kəpəŋ Kanu kosu, Ki kə səndecəŋkəl!»

25 Dəsək dadəkə dəndo Sɛkɛm kə Yosuwe eŋcicəs mes ma danapa ndɛ ŋasek mə, k'ələmər afum a Yisrayel tiŋ tiŋ tiŋ mɛfaŋ fəp kə sariyɛ nsɛ Kanu kənabocər kə mə. 26 Kə Yosuwe eŋcicəs moloku mmɛ dəbuk ba sariyɛ sa Kanu. K'ɛlɛk tasar təpəŋ k'ɛŋcəmbər pi kətək tantəf nde aŋgbaŋcan ŋa Kanu. 27 Kə Yosuwe oloku afum fəp: «Nəgbətnɛ pi, tasar pampɛ peyi su dacə, bawo pi pɛtəŋnɛ moloku mmɛ Kanu Kəpəŋ kənaloku su mə fəp. Sede sə pəyənɛ kə nəlukus Kanu darəŋ-ɛ. 28 Ntɛ Yosuwe elip kəloku mə k'ɛsak afum kəkə, kə fəp fəlukus nde antəf ŋa kɛ ŋən.

Defi da Yosuwe

29 Ntɛ mes mamɔkɔ menɟcepər mɔ, Yosuwe
wan ka Nun wəcar wəka Kanu Kəpɔŋ efi.
Meren mɔn mɛnakɔ tasar tin kɔ wəcɔ (110).
30 Anawup kɔ nde antəf ŋa kɛ kɔn, nde
Timnat-Sera nde mərɔ ma Efrayim, kəca
kəmeriya ka Tərɔ ta Kahas. 31 Aka Yisrayel
ŋaŋc-kornɛ Kanu Kəpɔŋ mata ma Yosuwe
fəp, haŋ kɔ abeki aŋɛ ŋanasol kɔ Yosuwe mɔ
ŋalip kəfi. Abeki aŋɛ ŋanatəŋnɛ mes fəp mmɛ
Kanu Kəpɔŋ kənayɔnɛ aka Yisrayel mɔ.
32 Bɛnt ya Isifu nyɛ aka Yisrayel ŋanakɛrɛ
kəyɛfɛ Misira mɔ, anawup yi nde Sɛkɛm nde
dalɛ ndɛ Yakuba ɛnawayər awut a Hamər
papa wəka Sɛkɛm mɛŋcəmbəl ma gbeti
tasar tin (100). Itɔ dalɛ dandɛ dɛnayɔnɛ kɛ
ka kusuŋka ka Isifu.
33 Kɔ Elasar wan wəka Aruna efi, k'awup
kɔ nde Kibeya nde mərɔ ma Efrayim, antəf
nŋɛ anasɔŋ wan kɔn Pinahas mɔ.

Rut

Pəlɛcər pa afum a Elimɛlɛk

1 Tɛm ntɛ aboc kiti ŋanatəmpər dɛbɛ da
Yisrayel mə, kə dor dende deyi dətəf. Kə
fum wəka dare da Betlɛhɛm, nde atəf ŋa
Yuda, ende pəkə nkən kə wəran kən kə
awut ən arkun mɛrəŋ, kəkə-cepərɛnɛ tɛm
nde sədalɛ sa Mohabu. 2 Tewe ta fum
wəkakə tɛnayənɛ Elimɛlɛk, pacwe wəran
kən Noyemi, kə mewe ma awut ən arkun
akakə mɛrəŋ mɛnayənɛ Maləŋ kə Kilyəŋ.
Fəp faŋan aka kor ka Ɛfərat ŋə ŋanayənɛ,
dare da Betlɛhɛm nde atəf ŋa Yuda. Kə
ŋander sədalɛ sa Mohabu kə ŋandɛ di. 3 Kə
Elimɛlɛk wos ka Noyemi ende pəfi dəndo,
kə Noyemi eyi di oŋ kə awut ən arkun
mɛrəŋ. 4 Kə awut akakə ŋande ŋanɛncɛ
aran aMohabu. Wəran wəcəkə-cəkə ancwe
«Ɔrpa,» kə wəka mɛrəŋ ancwe «Rut.» Kə ŋayi
di meren wəco. 5 Maləŋ kə Kilyəŋ ŋande ŋafi,
kə Noyemi ende pəyi oŋ, əyə fɛ wərkun, əyə
fɛ sə awut.

Rut kəcəmbər kən Noyemi Betlɛhɛm

6 Kə Noyemi ɛyɛfɛ nkən kə aran a awut ən
sədalɛ sa Mohabu, bawo analoku kə dəndo
sədalɛ sa Mohabu, a Kanu Kəpəŋ kəmar
afum ən, kə kəmpocɛ ŋa yeri. 7 Kə Noyemi
ɛyɛfɛ dalɛ dadəkə ɛnayi mə, kə aran a awut
ən mɛrəŋ, kə ŋasumpər dəpə kəlukus ka nde
atəf ŋa Yuda.

8 Kə Noyemi oloku aran a awut ən mɛrəŋ:
«Awa, nəlukus nwɛ o nwɛ nde kələ ka iya
kən! Kanu Kəpəŋ kəlas layidi dəkə kənalɛkɛ
nu mə, pəmə təkə kənalasɛ di akə ŋafi mə,
akə nəna nəlasɛ di sə ina mə. 9 Intolanɛ
nu: Kanu Kəpəŋ kəpocɛ nu nwɛ o nwɛ
pəforu nda wərkun!» K'oncup ŋa, kə ŋayɛfɛ
kəbok. 10 Kə aran a awut ən ŋambupərɛ:
«Ala! Sən' endekə kə məna nde afum am
ŋayi mə.» 11 Kə Noyemi oloku: «Nəlukus
aran a awut em! T' ake tə nəndecɛpsɛn'em
darəŋ-ɛ? Ifəsətam kəsətə awut aŋɛ ŋandetam
sə kənɛncɛ nu mə. 12 Nəlukus nde ndoronu
aran a awut em, nəkə! Bawo imbɛk
oŋ wərkun kədesənɛnc'em. Ali icloku fə
isərɛgbɛkər Kanu amera, ali pibi pampɛ
pə səyi kəfo kin kə wərkun, ikom sə awut,
13 nəndetam kəkar ŋa ŋabɛk, nəndefat'ɛnɛ
ti oŋ kələ? Ala, Awut em! Bawo pəlɛc mpɛ
pəsət'em mə, poncu pɛtas pəkə pəsətə nu
mə, in' ɔ Kanu kətɛfərnɛnɛ pucuy pampɛ.»

14 Kə ŋambok sə. Kə Ɔrpa nkən oncup
kəncəra kən Noyemi, k'elembərnɛ kə,
k'osumpər dəpə, k'ɔŋkə. Mba Rut nkən
owosɛ fɛ kəsak kəncəra kən Noyemi pəkə.
15 Kə Noyemi oloku Rut: «Məməmən
wəres'əm, olukus ndena afum ən kə canu
cən. Məyə təkə əyə mə, məna sə məkə nde
ndaram!» 16 Mba kə Rut oloku kə: «Ta
məsəŋ'em kəsak'əm, məsəŋ'em kəluks'əm
darəŋ! Nde məŋkə mə, di fə ina sə indekə.
Nde məndeyi mə, ina sə di fə indekə-yi.
Afum am, afum em ŋə. Kanu kam, Kanu
kem kə. 17 Nde məndekə-fi mə, di fə indekə-
fi, pawup'im di. Kanu Kəpəŋ kədeŋər'im
pəlɛc pəpəŋ kə pəyənɛ fɛ fə defi gbəcərəm
dendesəŋɛ su kəsakɛnɛ kə məna-ɛ.»

18 Ntɛ Noyemi ɛnəŋk fə Rut ɛŋgbəc kəkə
kə nkən mə, k'ɛsak kəloku kə sə te ta
kəlukus. 19 Kə ŋasol mɛrəŋ maŋan kəkə, haŋ
kə ŋambɛrɛ dare da Betlɛhɛm.

Ntɛ ŋambɛrɛ Betlɛhɛm mə, kə pənciyanɛ
afum fəp te taŋan. Kə aran ŋaŋyiftɛnɛ:
«Noyemi ə fə wəkawɛ ba?» 20 Kə Noyemi
oloku ŋa: «Ta nəw'em sə ‹Noyemi›
(«Wəyi dəpəbotu»), nəcw'em ‹Mara› («Wəyi
dəpəcuy»). Bawo Kanu nkɛ kəntam mes
ma doru fəp mə, kəsəŋ'im pəcuy. 21 Ntɛ
incyɛfɛ dɛ kəkə mə, waca wem wɛnalarɛ
kə Kanu Kəpəŋ kəluks'em waca wəsəkər.
Awa! Nəsak kəw'em ‹Noyemi›, bawo Kanu,
kəŋkafələrn'em, kə kəsəŋ'im pəcuy.»

22 Tatəkə tə Noyemi ɛnayɛfɛ sədalɛ sa Mo-
habu kə Rut wəMohabu, wəran ka wan kən.
Ntɛ ŋambɛrɛ Betlɛhɛm mə, patɛp kəccop
kətɛl ka mɛŋgbɛn mmɛ ambəf nde atəf ŋa
Yisrayel mə.*

2

Rut əŋkə dəkəgbɛtəs atɛl a Bəs tadarəŋ

1 Noyemi ɛnayə wəkomɛnɛ ka wos
wələma. Fum wəpəŋ ɛnayi, pəyə sə daka.
Bəs b' ancwe kə. 2 Kə Rut wəMohabu oloku
kəncəra kən Noyemi. «Ikə nde dalɛ ikə

* **1:22** f. = «orge» mɛŋgbɛn mmɛ ambəf nde atəf ŋa Yisrayel. Antam kəcoŋ mi pəmə malə, tələma aŋwos mi kə kəcə, itə asətə farin faŋfɛ f' aŋlompəs kəcom mə.

icgbɛtəs wətɛl nwɛ ɔŋkɔ-wos'em kəyi kɔ darəŋ mɔ.» Kɔ Noyemi oloku Rut: «Məkɔ, wan kem.»
3 Kɔ Rut ɔŋkɔ dəkəgbɛtəs atɛl darəŋ. Kɔ təyɔnɛ fɔ dalɛ ndɛ ɛncgbɛtəs mɔ da Bɔs dɔ, Bɔs nwɛ ɛnayɔnɛ wəkomɛnɛ ka Elimɛlɛk mɔ.
4 Pəwon fɛ kɔ Bɔs ɛmbɛrɛ kəyɛfɛ ka Betlɛhɛm. Kɔ Bɔs eyif atɛl ɔn, k'oloku ŋa: «Kanu Kəpɔŋ kəsolɛ nu!» K'atɛl ŋantolanɛ kɔ ntɛ: «Awa! Məna sɔ, Kanu Kəpɔŋ kəpoc'am pətɔt!» 5 Kɔ Bɔs eyif wəcar kɔn, nwɛ ɛnatɔmpər kəmɔmən ka atɛl ɔn mɔ: «An' ɔyɔ wəyecəra nwɛ-ɛ?» 6 Kɔ wəcar wəkakɔ oloku kɔ: «Wan wəran wəMohabu ɔ fɔ, nwɛ ŋander kɔ Noyemi, kəyɛfɛ ka sədalɛ sa Mohabu mɔ. 7 Ntɛ oloku mɔ: ‹Icəmɛ atɛl darəŋ icgbɛtəs, icwɛtsɛnɛ sɔ mɛŋgbɛn min min məkɔ mɛntɛmpɛnɛ toka dacɔ mɔ.› Kəyɛfɛ ntɛ enderna nnɔ bət-bət a k'ɛncəmɛ mɔ, haŋ ndɛkəl. Pəpic p' eŋesəm dəkəlɔ.»
8 Kɔ Bɔs oloku Rut: «Məcəŋkəl'im bel-bel wan kem: Ta məkɔ sɔ dəkəgbɛtəs tofo tocuru. Ta məbəlɛ sɔ nnɔ dalɛ dem, ta nəbəlɛnɛ sɔ kɔ acar em. 9 Məgbətənɛ bel-bel nde afum em ŋantɛl mɔ, məcəmɛ aran akɔ ŋaŋgbɛtəs mɔ darəŋ. Mənəŋk iloku acar em, ta ŋagbuŋɛn'am. Kɔ domun dendenabas'əm-ɛ, məkɔ nde dətəbəl, məkɛt domun ndɛ acar em ŋaŋkɛrɛ mɔ.» 10 Kɔ Rut ontontnɛnɛ Bɔs haŋ k'ɛfəntərɛ dəntɔf. K'oloku Bɔs: «Cəke c' iyɔ-ɛ, ntɛ məndeyɔn'em mamɛ, ina nwɛ məntɔcərɛ mɔ?» 11 Kɔ Bɔs oloku kɔ: «Aləmər'im mi tin tin tin mes mmɛ məyɔ kɔncəra kam, kəyɛfɛ ntɛ wos'əm efi mɔ, təkɔ məsak papa kam, iya kam, k'atɔf ŋam nŋɛ aŋkom'əm mɔ, məcder nnɔ, nda afum aŋɛ mənatɔcərɛ təcɔkɔ-cɔkɔ mɔ. 12 Kanu Kəpɔŋ kəluks'am təkɔ məyɔ mɔ! Kanu Kəpɔŋ kəsɔŋ'am ti kəway, nkɔn Kanu ka Yisrayel nkɛ məndɛr məndɛ katəkəp kɔn dəntɔf mɔ.» 13 Kɔ Rut oloku: «Məmbaŋ'im bel-bel kɔ t' ɔmbɔt'im. Moloku mam məsɔŋ'em abəkəc kəfəntərɛ, kɔ məŋkɔ məmɔmən ti-ɛ, ali wəcar kam wəkin səfɔtəŋnɛnɛ.»
14 Ntɛ tɛm ta kədi yeri tendebəp mɔ, kɔ Bɔs oloku Rut: «Məde mədi yeri nnɔ səyi mɔ, məbaŋ kəcom, məctɛm ki nnɔ dəmɛnc.» Kɔ Rut ɔŋkɔ pəndɛ atɛl kəsək. Kɔ Bɔs ɔsɔŋ kɔ yeri. Kɔ Rut endi yeri, k'ɛnɛmbərɛ, k'ɛmɛŋkərnɛ yɛlpəs. 15 Kɔ Rut ɛyɛfɛ sɔ kəgbɛtəs, kɔ Bɔs oloku acar ɔn: «Nəce kɔ sɔ pəgbɛtəs nde dətoka, ta nəmɔmənɛnɛ kɔ. 16 Nəcwak kəcsul-sulu səbomp sa ɔrs səlɔma yati nəcgbalɛ kɔ, ntɛ təŋsɔŋɛ kɔ pəcwɛtəs si mɔ, ta nəcmɔmənɛnɛ kɔ, ta nəloku kɔ təlɔm o təlɔm.»
17 Kɔ Rut ɛŋgbɛtəs haŋ dəfɔy, k'ɛsɛpər ɔrs ŋɔkɔ ɛnagbɛtəs mɔ, k'ɔsɔtɔ mɛŋgbɛn ma ɔrs pan pin.
18 Kɔ Rut ɛlɛk ɔrs nŋɛ k'ɛsarɛ, k'eŋkekərɛ ŋi, k'ɔŋkɔ pəmentər kɔncəra kɔn. K'owurɛ sɔ yeri yɔn yɛləpəs, k'ɔsɔŋ kɔ. 19 Kɔ kɔncəra kɔn eyif kɔ: «Deke məŋgbɛtəs ɔrs nŋɛ fəp məkɔ-ɛ? Dalɛ d' ana dɔ məmbəcna-ɛ? Kanu Kəpɔŋ kəmar nwɛ ɛŋkɛkəsən'am mɔ!»
Kɔ Rut oloku kɔncəra kɔn: «Abɔf ŋa wərkun wəlɔma ŋ' imbəcna, pacwe kɔ Bɔs.» 20 Kɔ Noyemi oloku wəran ka wan kɔn: «Inəŋk fɔ Kanu Kəpɔŋ nkɛ kəsərəlasɛ sənayi doru layidi, pəmɔ akɔ ŋafi mɔ. Kanu kəmar wərkun wəkawɛ!» K'oloku wəran ka wan kɔn: «Wərkun wəkawɛ, fum kosu wəka dəkəca ɔ fɔ. Ŋa ŋɔ pəmar ŋacəmɛ su dəntɔf.» 21 Kɔ Rut wəMohabu oloku sɔ: «Olok'im sɔ, mələtərnɛ acar em haŋ ŋalip kətɛl'em fəp.» 22 Kɔ Noyemi oloku Rut wəran ka wan kɔn: «Wan kem pəntesɛ ti tatɔkɔ, nəsumpərɛnɛ kɔ akakɔ, ta mətor dalɛ da nwɛ o nwɛ.»
23 Kɔ Rut ŋasumpərɛnɛ kɔ acar a Bɔs kəgbɛtəs haŋ kɔ kətɛl ka ɔrs ŋa dalɛ* kɔ ɔrs ŋa dəmərɔ† kəncepər. Ŋasərəyi kɔ kɔncəra kɔn.

3

Rut kəcepərɛnɛ pibi nde wɛcək wa Bɔs tantɔf

1 Kɔ kɔncəra ka Rut, Noyemi, oloku kɔ: «Wan kem, ifaŋ kəsɔŋ'am kəlɔ, məna sɔ məŋesəm, ntɛ təŋsɔŋɛ pəbɔt sɔ məna mɔ. 2 Ndɛkəl oŋ, Bɔs nwɛ ɛsak'əm məcbəc kɔ acar ɔn mɔ, məlaŋ ti oŋ a fum kosu ɔ fɔ? Məncərɛ sɔ a pibi pa məkɔ p' aŋkɔ-foy nde dəkur mɛŋgbɛn mamɔkɔ anatɛlɛ kɔ mɔ? 3 Məyɛfɛ, məbikɛ, məsəkəp, məsopɛ moro, məkɔ dəndo aŋkɔ-sɛpər mɔ! Ta məwurər kɔ ta ɛntalip kədi yeri kɔ kəmun de! 4 K'endena pəckɔ dəkəfəntərɛ-ɛ, məgbɛkərɛ

* **2:23** Mɛŋgbɛn mowurɛnɛ malɔ, mmɛ aŋwe databo «orge» mɔ. † **2:23** Malɔ mmɛ aŋwe cətabo «blé» mɔ, mi mɔ aŋlompsɛ «farine».

da ɛŋfəntərɛ mɔ. Kɔ məyɛfɛ-ɛ, məkɔ məfeni kɔ kəloto nde dəwɛcək, məfəntərɛ. Nkɔn Bɔs yati ɔŋkɔ-lok'əm tɔkɔ pəmar a məyɔ mɔ.» 5 Kɔ Rut oloku kɔncəra kɔn: «Iŋkɔ-yɔ tantɛ məlok'im mɔ fəp.»

6 Kɔ Rut ɔŋkɔ nde dəkur, k'ɔyɔ tɔkɔ kɔncəra kɔn ɛnaloku kɔ mɔ fəp. 7 Kɔ Bɔs endi yeri, k'omun, kɔ pəmbɔt kɔ dəris. K'ɔŋkɔ pəfəntərɛ nde kur kələpsər mɔ. Kɔ Rut ɔŋkɔ pəfeni kɔ kəloto dəwɛcək, k'ɛmbɛrɛ, k'ɛfəntərɛ.

8 Pəndeyi cɛk-cɛk, kɔ dis dɛyɛfɛ wərkun nwɛ, endekafəlɛ: k'ɛmbəp wəran pəfəntərɛ kɔ wɛcək tantɔf. 9 K'eyif: «An' ɔ fɔ-ɛ?» Kɔ Rut oloku kɔ: «In' ɔ fɔ, ina Rut, wəcar kam. Mənasər'im, bawo pəmar mənasər ina wəcar kam.» 10 Kɔ Bɔs oloku: «Kanu Kəpɔŋ kəpoc'am pətɔt wan kem! Layidi dandɛ məntɛp kəclas mɔ, dementər sɔ kəbətər ka kɔncəra kam pətas tɔkɔ mənayɔ mɔ. Bawo məncəmɛ fɛ atɛmp darəŋ ŋayɔ daka, ŋayɔ fɛ daka. 11 Ndɛkəl oŋ wan kem ta mənesɛ, ntɛ o ntɛ tɔ məloku, iŋyɔn'am ti, bawo dare fəp dɛncərɛ a wəran wətɔt məyɔnɛ. 12 Ndɛkəl oŋ, kance kɔ pəmar a icəmɛ nu dəntɔf, mba wələma eyi nwɛ ɔlətərnɛ dokom kɔ wos'əm pətas ina mɔ. 13 Məcepərɛnɛ nnɔ pibi. Bət-bətana, k'ɛfaŋ kəlɛk kɛ kɔn ka kəcəmɛ nu dəntɔf-ɛ, tentesɛ, pəcəmɛ nu dəntɔf. Mba k'ɔntɔfaŋ kəcəmɛ nu dəntɔf-ɛ, ina incəmɛ nu dəntɔf, Kanu Kəpɔŋ kəyi de! Məfəntərɛ haŋ dec dɔcsɔk.»

14 Kɔ Rut ɛfəntərɛ kɔ wɛcək tantɔf haŋ kɔ dec dɔsɔk, k'ɛyɛfɛ pəpan-pan, tɛm ntɛ antɔtam kəcnɛpəlɛnɛ mɔ. Kɔ Bɔs oloku kɔ: «Ta pacərɛ a məndersa nnɔ dəkur de!» 15 Kɔ Bɔs oloku kɔ: «Məcipi kəfakəl nkɛ məncəpnɛ mɔ, məsumpər ki bel-bel.» Kɔ Rut osumpər kəfakəl, kɔ Bɔs ɛmbɛrɛ kɔ mɛŋgbɛn ma ɔrs tafala camət-tin, k'onuŋkər kɔ, kɔ Bɔs ɔŋkɔ dare.

16 Kɔ Rut ɔŋkɔ ndena kɔncəra kɔn Noyemi, kɔ wəkakɔ eyif kɔ: «Mən' ɔ fɔ wəkawɛ wan kem?»

Kɔ Rut ɔləmər kɔncəra kɔn mes məkɔ wərkun nwɛ ɛnayɔnɛ kɔ mɔ fəp. 17 Kɔ Rut oloku: «Ɔsɔŋ'im ɔrs mafala camət-tin mmɛ, pəcloku: ‹Ta məlukus waca wəsɔkər ndena kɔncəra kam!›» 18 Kɔ Noyemi oloku Rut: «Məyi nnɔ, wan kem, haŋ məcərɛ kɔ tɔkɔ mes mamɛ mendeləpsər mɔ, bawo wərkun wəkawɛ, ɔfɔsɔtam kəndɛ k'ɔntɔlip mes mamɛ məkɔ-ɛ!»

4

Bɔs ɛlɛk kɛ ka Elimɛlɛk

1 Kɔ Bɔs ɔŋkɔ dəkəbɛrɛ da dare daŋan k'ɔŋkɔ pəndɛ. Pəwon fɛ kɔ wəkomɛnɛ ka Elimɛlɛk wəka dəkəca, nwɛ Bɔs ɛnaloku a wəkakɔ ɛnaŋkanɛ kələtərnɛ kəcəmɛ ka Rut dəntɔf pətas kɔ mɔ, kɔ wərkun nwɛ encepər, kɔ Bɔs ewe kɔ: «Məcɔŋnɛ məde məndɛ nnɔ, məna kare!» Kɔ wəkakɔ ɔncɔŋnɛ k'ɔŋkɔ pəndɛ. 2 Kɔ Bɔs ɛlɛk afum abeki wəco dare disrɛ, k'oloku ŋa: «Nəndɛ nnɔ!» Kɔ akakɔ ŋandɛ. 3 Kɔ Bɔs oloku wəkɔ pənamar a pəcəmɛ Rut dəntɔf mɔ: «Ntɛ Noyemi ɛyɛfɛ atɔf ŋa Mohabu, k'ɛfaŋ kəcaməs antɔf ŋɔkɔ ŋɛnayɔnɛ ŋa wɛnc kosu Elimɛlɛk mɔ. 4 K'incɛm-cɛmnɛ kəsɔŋ'am ti kəcərɛ, ilok'əm ti: Məsɛp məway di, fɔr ya abeki a afum asu kiriŋ kɔ afum acuru akɔ ŋandetəŋnɛ ti mɔ! Kɔ məfaŋ kəway di-ɛ, məway! Kɔ məntɔsɔfaŋ di-ɛ, məsɔŋ'em ti kəcərɛ, bawo sariyɛ sa kɛ kaŋkɛ, kɔ məna məyɛfɛ day-ɛ, in' ɔ pəmar icəmɛ.» Kɔ wərkun nwɛ oloku Bɔs: «Ifaŋ kəway dalɛ dadɔkɔ yati.» 5 Kɔ Bɔs endeŋər: «Kɔ məway dalɛ Noyemi dəwaca-ɛ, mɛnɛ mənasər sɔ Rut wəMohabu, wəran ka wəfi. Ntɛ tɔŋsɔŋɛ ta tewe ta wəfi tɔsɔlɛ kɛ kaŋkɛ kəroŋ mɔ.» 6 Nwɛ ɛnalətərnɛ dokom mɔ, oloku: «Ifɔtam kəway kɛ nkɛ kəntɔdeyɔnɛ ka awut em, kəyɔnɛ ka awut a Rut mɔ. Məna məway kɛ nkɛ pəmar iway mɔ, bawo ifɔtam kəway ki.»

7 (Cɔkɔ-cɔkɔ Yisrayel, kəcəpəs ka dim da fum, tɔyɔnɛ fɔ kəway kɛ kəsəpərɛnɛ, kɔfta kɔ məwurɛ, məsɔŋ ki wəkɔ nəyi kəlompəs mes mɔ. Tɔyɔ tatɔkɔ tɛnayɔnɛ tɛcaŋsɛ moloku cɔkɔ-cɔkɔ atɔf ŋa Yisrayel). 8 Kɔ wərkun nwɛ pənamar kəway dalɛ ndɛ mɔ, oloku Bɔs: «Bɔs, məna məway!» Kɔ wərkun nwɛ owurɛ kɔfta kɔn. 9 Awa, kɔ Bɔs oloku abeki kɔ afum fəp: «Teyi məkɔ fɔr yonu kiriŋ, a iŋkɔ-sɔtər Noyemi dəwaca ca nyɛ yɛnayɔnɛ ya Elimɛlɛk fəp mɔ, kəyɛfɛ ka Kilyɔŋ haŋ kəbəp ka Malɔŋ. 10 Iwosɛ sɔ kənasər Rut wəMohabu, wəran ka Malɔŋ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ pade pacwenɛ kɔ kɛ kɔn mɔ, ta padepələrnɛ tewe tɔn awɛnc aŋa dacɔ dare dandɛ mɔ. Teyi fɔr yonu kiriŋ məkɔ?» 11 Kɔ afum akɔ ŋanacəmɛ dəkusuŋka mɔ fəp faŋan kɔ abeki

ŋambaŋɛnɛ: «Teyi fər yosu kiriŋ! Kanu
Kəpɔŋ kəpocɛ wəran wəkawɛ awut pəmɔ
Leya kɔ Rasɛl, aran aŋɛ mɛrəŋ aŋɛ ŋaŋkom
afum a atɔf ŋa Yisrayel mɔ. Kanu Kəpɔŋ
kəsɔŋ'əm fənɔntər aka kusuŋka ka Ɛfərat
dacɔ, məsɔtɔ tewe nde Betlɛhɛm! 12 Kanu
Kəpɔŋ kəsɔŋ'əm kɔ wəran wəkawɛ awut
alarəm, Kanu kəsɔŋɛ afum am ŋade ŋayi
pəmɔ awut a kələ ka Perɛc, aŋɛ Tamar
ɛnakomɛ Yuda mɔ!» 13 Kɔ Bɔs ɛnɛncɛ Rut,
k'ombocərnɛ kɔ. Kɔ Kanu Kəpɔŋ kəsɔŋɛ
Rut kəbɛkəs, k'oŋkom wan wərkun. 14 Kɔ
aran ŋaloku Noyemi: «Səŋkor-koru Kanu
Kəpɔŋ nkɛ kəsɔŋɛ mɔkɔ k'aŋkom fum nwɛ
endekɛkəs'əm mɔ. Kanu kəde kəpocɛ wan
kam fənɔntər Yisrayel. 15 Endekafəl'əm
teyi, pəkɛkəs'əm detembəra dam disrɛ.
Bawo wəran ka wan kam nwɛ ɔmbətər'əm
mɔ, okom kɔ. Wəran ka wan kam nwɛ
encepər'əm awut arkun camət-mɛrəŋ mɔ.»
16 Kɔ Noyemi ɛlɛk wan k'ɛnɛknɛ, nkɔn
Noyemi ɛnadusum wan kakɔ. 17 K'andɛ
a Noyemi ŋasɔŋ kɔ tewe, ŋacloku: «Noyemi
oŋkom wan!» Kɔ ŋawe kɔ Obɛd. Nkɔn
ɛnayɔnɛ papa wəka Yisay, Yisay ɛnayɔnɛ
papa wəka Dawuda.

Mewe ma atem a Dawuda

18 Mewe ma awut a Perɛc mɛmɛ: Perɛc
okom Hɛcəron, 19 Hɛcəron okom Ram, Ram
okom Aminadabu, 20 Aminadabu okom
Nasɔŋ, Nasɔŋ okom Salməŋ. 21 Salməŋ
okom Bɔs, Bɔs okom Obɛd, 22 Obɛd okom
Yisay, Yisay okom Dawuda.

Kəbaru Kətɔt Luk

Kəbɛrɛ ka kəcop moloku ma Luk

1 Ntɛ afum alarəm ŋaŋcop kəlompəs ka
mes mmɛ mɛnacepər su dacɔ mɔ, 2 pəmɔ
təkɔ akɔ ŋananəŋk mi dəkəcop, akɔ ŋanasom
kəloku ka afum toloku ta Kanu mɔ. 3 Kələləs
kam, Teyofil, itɔ pəwurɛn'em fɔ pəntesɛ ina
sɔ, ntɛ intɛn mi bel-bel kəyɛfɛ dəkəcop mɔ.
Awa, isɔŋ'am mi kəcərɛ dəmecicəs pəmɔ
təkɔ inatəkəs mi mɔ, 4 ntɛ təŋsɔŋɛ məcərɛ
kaŋce ka mes mmɛ antəks'am mɔ.

*Mɛlɛkɛ moloku kədekom ka Aŋnabi Saŋ**

5 Tɛm ntɛ Herodu ɛnayɔnɛ wəbɛ ka atɔf ŋa
Yude mɔ, wəloŋnɛ ka Kanu wələma ɛnayi
pac-we kɔ Yakariya, wəka kəgba ka aloŋnɛ
nkɛ aŋc-wenɛ wətem Abiya mɔ ɛnayɔnɛ;
wəran kɔn pəwur dokom da Aruna, pac-we
kɔ Elisabɛt. 6 Mɛrəŋ maŋan fəp ŋanalomp fɔr
ya Kanu kiriŋ, ŋacəmɛ sɔ dɔpɔ kɔ mosom ma
Kanu Kəpɔŋ fəp darəŋ pəmɔ təkɔ pəmar mɔ.
7 Mba ŋanayɔ fɛ wan, bawo Elisabɛt ɛnayɔnɛ
fɛ wəran wəkombəra, mɛrəŋ maŋan fəp
ŋanasikər.

8 Dəsɔk dələma Yakariya pəc-bəc yɛbəc
yɔn ya kəloŋnɛ ka Kanu, bawo kəgba kəŋan
kənakɔ kətɔmpər kəloŋnɛ kaŋkɔ. 9 Pəmɔ təkɔ
aloŋnɛ a Kanu ŋaŋyɔ ti mɔ, k'aŋgbal kɔla†;
kɔ kɔla kəmentər Yakariya dɔsɔk dadɔkɔ
kəbɛrɛ ka dəkəfo kəcempi ka kəlɔ kəpɔŋ
pəkɔ-motɛ Kanu Kəpɔŋ curay. 10 Afum
alarəm ŋanayi nde dabaŋka **ŋ**ac-lok-lokə**r**
Kanu tɛm tatɔkɔ aŋc-mot curay mɔ. 11 Awa,
kɔ mɛlɛkɛ ma Kanu mowurər Yakariya,
mɛcəmɛ nde kəca kətɔt ka **aŋ**gbip nŋɛ aŋmot
curay mɔ. 12 Ntɛ Yakariya ɛnəŋk mɛlɛkɛ
mmɛ mɔ, kɔ pəyi kɔ yama-yama, kɔ kənesɛ
kəsumpər kɔ. 13 Mba kɔ mɛlɛkɛ mmɛ
moloku kɔ:

«Ta mənesɛ Yakariya,
bawo Kanu kəlɛk kətola kam:
Elisabɛt, wəran kam, endekom'am wan
wərkun
mədе məwe kɔ tewe ta Saŋ‡.
14 Wan wəkakɔ endesɔŋ'am kəyekti domp
pəbɔt'əm sɔ mes;
kəkom kɔn kəndesɔŋɛ afum alarəm
kəselsər.
15 Bawo fum wəpɔŋ endeyi fər ya Kanu
Kəpɔŋ kiriŋ;
ɔfɔde pəc-mun member, ɔfɔde pəc-mun
yomunəs nyɛ yeŋcisəs mɔ,
endelarɛ **Amera Ŋ**ecempi **ŋ**a **Kanu** pəsərə-
yi kɛrɛ dəkor.
16 Endeluksɛ awut a Yisrayel alarəm nnɔ
Kanu Kəpɔŋ, Kanu kəŋan, kəyi mɔ.
17 Kanu kəndesak Saŋ pəyi Wəbɛ kiriŋ
kədeɾɛnɛ amera kɔ fənəntər ya
wədəŋk wəka Kanu Eliya.
Endekafəli bəkəc ya cas nnɔ awut ŋayi mɔ,
bəkəc ya ataŋi ləŋəs nnɔ kəsɔk domp ka
alompu kəyi mɔ,
pəlompəs afum aŋɛ ŋandeyi kiyi ka Kanu
Kəpɔŋ tɛm fəp mɔ.»

18 Kɔ Yakariya eyif mɛlɛkɛ: «Cəke cɔ
indecərɛnɛ, a kaŋce kɔ-ɛ? Bawo wətem
iyɔnɛ kɔ wəran kem sɔ ɛmbɛk.» 19 Kɔ
mɛlɛkɛ məsɔŋɛ kɔ kəcərɛ, moc-loku kɔ :
«Ina ɔyɔnɛ Yibirila nwɛ ɛŋcəmɛ Kanu fɔr
kiriŋ mɔ! Asom'im kəsom dəm kədelok-
lokər'əm, ilok'əm toloku tɔtɔt tantɛ. 20 Mba
ntɛ məntəlaŋ moloku mem mɔ, məfədesə-
tam kəlok-loku haŋ dɔsɔk ndɛ tendeyi mɔ,
tɛm ntɛ Kanu kəndefaŋ mɔ.» 21 Ntɛ afum
fəp ŋac-kar Yakariya nde dabaŋka mɔ, kɔ
pənde pəciyanɛ ŋa, bawo oŋc-won dəndo
kəfo kəcempi. 22 Yakariya endewur, ɛntam
fɛ kəlok-lokər ŋa, kɔ afum ŋaŋcərɛ a Kanu
kəsɔŋɛ Yakariya kənəŋk tes təlɔma dəndo
kəfo kəcempi disrɛ. Kɔ Yakariya ɔyɔnɛ
wətɔtam kəlok-loku, k'ɛyɛfɛ kəlok-lokərɛ ŋa
waca.

23 Ntɛ mataka mən ma yɛbəc meŋcepər
mɔ, k'olukus nde kəlɔ kɔn. 24 Pəwon fɛ, kɔ
wəran kɔn Elisabɛt ɛmbɛkəs. K'ɔŋgbɔpnɛ
yof kəcamət, pəc-loku: 25 «Ntɛ tɔ Kanu
Kəpɔŋ kəyɔn'em, kəntɛp oŋ kədewosɛ
kəwur'em malap nnɔ afum ŋayi mɔ.»

Mɛlɛkɛ moloku kədekom k'Aŋnabi Yesu

* **1:4** «Saŋ Batis» = Yaya; itɔ «Saŋ, wəgbət afum dəromun teta kəsɔkəs bəkəc yaŋan.». † **1:9** «kɔ kɔla kəmentər nwɛ Kanu kəfaŋ mɔ.» K'aŋgbal kɔla: tatɔkɔ tɔ aŋc-yɛk-yɛk wəloŋnɛ aloŋnɛ dacɔ nwɛ pəc-mar kəbɛrɛ kəfo kəcempi kəkɔ-motɛ Kanu curay nde kəlɔ kəpɔŋ mɔ.» ‡ **1:13** a. «Yaya» = «Saŋ»

26 Ŋof ŋa camət-tin ŋa kəbɛkəs kɔn, kɔ
Kanu kəsom mɛlɛkɛ Yibirila nde dare
dəkɔ aŋwe Nasarɛt mɔ, atɔf ŋa Kalile,
27 ndena wan wəran wətɔcarɛ wərkun, nwɛ
aŋc-we Mari mɔ. Isifu wəka dokom da
Dawuda ɛŋc-fac kɔ. 28 Kɔ mɛlɛkɛ mɛmbɛrɛ
ndena Mari, kɔ moloku: «Pəbɔt'əm, məna
nwɛ Kanu kəmar kəfili mɔ; Kanu Kəpɔŋ
kəsol'am!» 29 Kɔ toloku tatɔkɔ tɔsɔŋɛ kɔ pəyi
Mari yama-yama. K'eyifnɛ ntɛ kəyif kaŋkɔ
kəloku mɔ. 30 Kɔ mɛlɛkɛ moloku kɔ:
«Ta mənesɛ Mari, bawo məsɔtɔ kəmar kəfili
nkɛ kəyɛfɛ ndena Kanu mɔ.
31 Mənəŋk fɛ! Kəbɛkəs kɔ mənder, məkom
wan wərkun,
mədе məwe kɔ tewe ta Yesu. 32 Fum
wəpɔŋ endeyi, pac-we kɔ wan ka
Wəbɛ wəka dareŋc,
Kanu Kəpɔŋ kəndesɔŋ kɔ kəŋgbasar § ka
dɛbɛ da Dawuda, wətem kɔn.
33 Nkɔn endekekərɛ dɛbɛ da doru o doru
nnɔ aka dolom da Yakuba * ŋayi mɔ,
dɛbɛ dɔn dəfədelip.»

34 Kɔ Mari eyif mɛlɛkɛ: «Cəke cɔ tatɔkɔ
tɛntam kəyi-ɛ, bawo iŋcərɛ fɛ wərkun?»
35 Kɔ mɛlɛkɛ moloku kɔ:
«**Amera Ŋ**ecempi **ŋ**a **Kanu** ŋendeder'əm,
fənɔntər fa Wəbɛ wəka dareŋc
fəkump'əm katəkəp kɔn.
Itɔ endesɔŋɛ wan nwɛ andekom mɔ
kəcemp, pac-kulɛ kɔ «Wan ka Kanu.»
36 Mənəŋk fɛ! Elisabɛt wəkomɛnɛ kam,
nkɔn sɔ ɛmbɛkəs wan wərkun detembəra
dɔn disrɛ. Nkɔn nwɛ aŋc-kulɛ kətɔ-kom mɔ,
ŋof ŋɔn ŋa camət-tin ŋa kəbɛkəs ŋeyi ŋaŋɛ,
37 bawo Kanu kəfɔtarpɛnɛ tes o tes.» 38 Kɔ
Mari oloku: «Kanu kəyɔn'em tatɔkɔ məntɛp
kəc-loku mɔ. Wəcar ka Kanu Kəpɔŋ iyɔnɛ;
intola teyi pəmɔ tantɛ məlok'im ti mɔ.» Kɔ
mɛlɛkɛ mɛyɛfɛ kɔ day kɔ məŋkɔ.

Mari kəkɔtəs ndena Elisabɛt pəkɔ-nəŋk kɔ

39 Mata mamɔkɔ, kɔ Mari ɛyɛfɛ kəkɔ
katəna-katəna dare da Yuda dɔlɔma, nde
atɔf ŋa dəmərɔ. 40 K'ɔŋkɔ pəbɛrɛ kəlɔ ka
Yakariya, k'eyif Elisabɛt. 41 Elisabɛt endene
kəne dəm kəyif ka Mari, kɔ wan ɛsɛp kɔ
dəkor. Kɔ **Amera Ŋ**ecempi **ŋ**a **Kanu** ŋɛlarɛ
katin Elisabɛt, 42 kɔ ŋɔsɔŋɛ Elisabɛt kəgbəŋɛ
kəloku:
«Kanu kəmpoc'am pətɔt aran fəp dacɔ,
43 Ak' iyɔnɛ ntɛ iya wəka Wəbɛ kem endeder
kəyif'im mɔ? 44 Ntɛ ine kəyif kam
mɔ, kɔ wan ɛsɛp'im dəkor pəbotu
disrɛ. 45 Pəbɔt nwɛ ɛnalaŋ mɔ, bawo
ntɛ Kanu Kəpɔŋ kənaloku kɔ mɔ
tendeyi.»

Teleŋ ta Mari tokor-korɛ Kanu

46 Kɔ Mari oloku oŋ:
«Iŋkor-koru Kanu Kəpɔŋ kətam kem fəp,
Kanu kəpocɛ pətɔt pokom pa kor kam!
47 Amera ŋem ŋɛlarɛ pəbotu teta Kanu
Kəpɔŋ Wəyac kem;
48 bawo owosɛ kəgbal fɔr nnɔ ina, wəcar
kɔn wəfəfər iyi mɔ.
Ɛy, kəyɛfɛ ndɛkəl haŋ tɛm fəp, afum ŋande
ŋac-lok'im a pəmbɔt'im,
49 bawo Wəka fənɔntər nwɛ ɔyɔn'em mes
məpɔŋ mɔ,
tewe tɔn teŋcemp!
50 Kəbɔt ka Kanu amera kəŋyɛfɛ dɛtɛmp kɔ
dɛtɛmp
akɔ ŋaleləs ki mɔ.
51 Kəmentər fənɔntər fa kəca kɔn:
kɔ kəsaməsər afum akɔ ŋanabɛk bəkəc mɔ;
52 kɔ kəŋgbal abɛ apɔŋ dɛbɛ daŋan
kɔ kəŋcəmbər afəfər kiriŋ.
53 Kɔ kəsɔŋɛ kənɛmbərɛ pətɔt aŋɛ dor dɛnayɔ
mɔ;
kɔ kəmbɛləs akɔ ŋanayɔ daka mɔ waca
wəsɔkər.
54 Kɔ kənder kədemar aka Yisrayel, amarəs
ɔn:
kəmpələrnɛ fɛ kəmentər dobotu amera dɔn
55 a Abraham kɔ yuruya yɔn ta doru o doru
—pəmɔ tɔkɔ ɛnaloku ti atem asu mɔ.»

56 Kɔ Mari ŋayi kɔ Elisabɛt haŋ yof maas,
k'olukus nde ndərɔn.

Kəkom ka Aŋnabi Saŋ Baptist†

57 Kɔ tɛm tɛmbəp ntɛ pənamar Elisabɛt
pəkom mɔ, k'oŋkom wan wərkun. 58 Andɛ
ɔn kɔ akomɛnɛ ɔn ŋane, a Kanu kəntorɛ
kɔ pəforu disrɛ, kɔ pəmbɔt ŋa fəp faŋan.
59 Tataka ta camət-maas ta kəkom kɔn, kɔ
ŋander kədekəŋc ka wan, kɔ ŋasɔŋɛnɛ kɔ
tewe ta kas Yakariya. 60 Mba kɔ kɛrɛ ɛlɛk

§ **1:32** «kəŋgbasar» = «dɔcɔm da dɛbɛ», ti tɔyɔnɛ tɛgbɛkərɛ ta dɛbɛ. * **1:33** «Kəlɔ ka Yakuba» = «afum aka Yisrayel»
† **1:56** Saŋ Baptist; məmɔmən 1:6

moloku, k'oloku: «Ala, Saŋ sɔ andewe kɔ.»
61 Mba afum ŋaloku kɔ: «Ali fum eyi fɛ
dokom dam nwɛ aŋwe tewe tantɛ mɔ.» 62 Kɔ
afum ŋayɛfɛ kəyifətɛ kas waca, tewe ta wan
ntɛ ɛfaŋ pawe kɔ mɔ. 63 Kɔ Yakariya ewe
tabam, k'eŋcic: «Saŋ sɔ andewe kɔ.» Kɔ
pəŋciyanɛ afum fəp. 64 Kɔ kusu kɔn kəmepɛ
katina, kɔ temer tɔn tɛyɛfɛ; k'ɛyɛfɛ kəkor-
koru ka Kanu. 65 Kɔ kənesɛ kəyi andɛ ɔn
fəp, kɔ mes maməkɔ mɛmbaŋ atɔf ŋa Yude
fəp, pac-yifətɛnɛ mi. 66 Nwɛ o nwɛ ene pac-
loku mi, teŋyi kɔ dɛbəkəc, ŋac-yifnɛ: «Ake
wan wəkakɔ endeyɔnɛ oŋ-ɛ?» Kɔ fənɔntər
fa Kanu Kəpɔŋ fəŋcəmɛ kɔ darəŋ.

Teleŋ ta Yakariya tokor-korɛ Kanu

67 K'**Amera Ŋ**ecempi **ŋ**a **Kanu** ŋɛlarɛ
Yakariya papa ka Saŋ, k'ɛyɛfɛ kədəŋk
moloku mmɛ Kanu kənasɔŋ kɔ kəloku mɔ,
pəc-loku:

68 «Iŋkor-kor'əm məna Kanu Kəpɔŋ, Kanu
ka aka Yisrayel,
bawo kənder kəmar afum ɔn, kɔ kəmbaŋ
ŋa.
69 Kəwurɛ su wəyac wəpɔŋ,
dokom da Dawuda, wəmarəs kɔn.
70 —Itɔ Kanu kənalok-lokɛ cusu ca adəŋk ɔn
acempi kəyɛfɛ ntɛ pənawon mɔ—
71 kənasɔŋ su temer kədebaŋ su aterɛnɛ asu
dəwaca
kɔ kətam ka akɔ ŋantɔfaŋɛ su pətɔt mɔ.
72 Itɔ kənamentərɛ amera ŋobotu ŋa ki atem
asu,
kɔ kəŋcɛm-cɛmnɛ **kəcaŋəs kəcempi kəŋ**an
kəyi tes tin.
73 Pəmɔ **kədɛrəm** kaŋkɔ Kanu kənadɛrmɛ
Abraham wətem kosu, itɔ ɛlasɛ su ki,
74 a kɔ kəndebaŋ su aterɛnɛ asu dəwaca-ɛ,
kəndesɔŋɛ su tɛm tatɔkɔ pac-kor-koru kɔ
bəkəc yoforu disrɛ,
75 ntɛ tɔŋsɔŋɛ pakor-koru kɔ decempi kɔ
dolompu disrɛ fər yɔn kiriŋ
kiyi kosu doru fəp mɔ.
76 Kɔ məna wan kem, wədəŋk wəka Wəbɛ
wəka dareŋc ɔ andew'am.
Məna endeyi Wəbɛ kiriŋ, məc-lompəs səpɔ
sɔn.
77 Məkɔ məsɔŋɛ afum ɔn kəcərɛ a Kanu
kənder kədeyac ŋa,
kəŋaŋnɛnɛ ŋa kiciya kəŋan. 78 Ɛy! Teta
dɛrɛŋc kɔ dobotu amera da Kanu
kosu,
kəmot su pəwaŋkəra pa dareŋc, mpɛ
powurɛnɛ kɔ pəwaŋkəra pa dec
dɛpɛŋcɛ mɔ.
79 Ntɛ tɔŋsɔŋɛ akɔ ŋayi kubump kɔ akɔ ŋayi
katəkəp ka defi dəntɔf mɔ, ŋasɔtɔ
pəwaŋkəra,
kəsolɛ su sɔ dɔpɔ da pəforu.»

80 Kɔ wan ɛmbɛk, pəc-sɔtɔ fənɔntər fa am-
era. K'eyi dəndo dətɛgbɛrɛ haŋ dɔsɔk ndɛ
ɛnamentərnɛ nnɔ afum aka Yisrayel ŋayi
mɔ.

2

Kəkom ka Aŋnabi Yesu (Isa) (Mt 1:18-25)

1 Mata məməkɔ mɔ, Okustu wəbɛ wəpɔŋ
wəka tɔf ya Rom fəp, osom kələm ka afum
aŋɛ ŋanayi dɛbɛ dɔn dəntɔf mɔ fəp. 2 Kələm
kəcɔkɔ-cɔkɔ kaŋkɔ kənayi tɛm ntɛ Okustu
ɛnacəmbər Kureniyo, pəyɔnɛ wəbɛ ka atɔf
ŋa Siri mɔ. 3 Kɔ afum fəp ŋaŋkɔ kəsɔŋnɛ
mewe nwɛ o nwɛ nde dare dɔn dɔpɔŋ ndɛ
aŋkom kɔ mɔ.

4 Kɔ Isifu nkɔn sɔ ɛmpɛ kəyɛfɛ dare da
Nasarɛt atɔf ŋa Kalile kəkɔ dare da Dawuda
ndɛ aŋwe Betlɛhɛm mɔ, bawo Isifu wəka
kələ kɔ dokom da Dawuda dɔ ɛnayɔnɛ. 5 Ntɛ
tɔŋsɔŋɛ pəsɔŋnɛ tewe kɔ Mari, wəran nwɛ
ɛŋc-fac mɔ, wəkakɔ pəbɛkəs.

6 Ŋanasərə-yi di, kɔ tɛm ta Mari tokom
tɛmbəp, 7 k'oŋkom wan kɔn wəcɔkɔ-cɔkɔ
wərkun. K'ɔfɔktər kɔ dəkəloto, k'ɔŋkɔ pəboc
kɔ dətaŋku ntɛ aŋc-bɛrɛ yɔcɔl yeri mɔ, bawo
ŋanasɔtɔ fɛ kəfo dəndo dəkarwaŋse.

Mɛlɛkɛ ma Kanu mowurər akɛk yɔcɔl

8 Atɔf ŋin ŋaŋɔkɔ ŋɛnayɔ akɛk aŋɛ ŋaŋc-
cepərɛnɛ pibi dəkulum kəbum ka yɔcɔl
yaŋan mɔ. 9 Kɔ mɛlɛkɛ ma Kanu Kəpɔŋ
mowurər ŋa, kɔ **pəmot pa debeki da Kanu**
Kəpɔŋ pɛŋkɛl ŋa. Kɔ kənesɛ kəpɔŋ kəyi ŋa.
10 Mba kɔ mɛlɛkɛ moloku ŋa: «Ta nənesɛ!
Bawo toloku tɔtɔt tɔ inder kədeloku nu, ntɛ
tendebɔtəs afum fəp bəkəc mɔ: 11 Məkɔ, nde
dare da Dawuda disrɛ, aŋkom'on wəyac,
nwɛ ɔyɔnɛ Wəbɛ, nwɛ Kanu kəyɛk-yɛk mɔ. *

* **2:11** «Wəsom ka Kanu» = «Krist» tokulɛ tɔ = «Nwɛ Kanu kəyɛk-yɛk kəsom mɔ».

12 Ntɛ tendeyɔn'on tɛnɛpəlɛ taka ti: Nəŋkɔ-
bəp kənaka pafɔktər ki dəkəloto, kəfəntərɛ
dətaŋku ntɛ ambɛrɛ yɔcɔl yeri mɔ.
13 Pəwon fɛ, kɔ kənay ka mɛlɛkɛe ma
dareŋc kəmɛpnɛ katina mɔcɔkɔ-cɔkɔ kəkor-
koru ka Kanu, moc-loku: 14 «**Debeki da**
Kanu deyi dareŋc, bəkəc yɔfɔr akɔ ŋayi
dəntɔf ak' ɔmbɔtər ŋa mɔ!»

Akɛk kəkɔ kəŋan Betlɛhɛm

15 Ntɛ mɛlɛkɛe mɛsak ŋa kɔ mɛmpɛ dareŋc
mɔ, kɔ akɛk ŋalokɛnɛ: «Awa, paŋkɔn haŋ
Betlɛhɛm, pakɔ panəŋk təkɔ teyi mɔ, ntɛ
Kanu Kəpɔŋ kəsɔŋɛ su kəcərɛ mɔ.» 16 Kɔ
akɛk ŋambɛlkər kəkɔ, kɔ ŋaŋkɔ ŋabəp Mari
kɔ Isifu, kənaka kəfəntərɛ taŋku pɛbɛrɛ pa
yɔcɔl yeri. 17 Ntɛ ŋalip kənəŋk ti mɔ, kɔ
ŋalɔm təkɔ analoku ŋa teta wan kakɔ mɔ.
18 Akɔ ŋanacəŋkəl moloku məkɔ akɛk ŋaŋc-
ləmər ŋa mɔ fəp, kɔ meŋciyanɛ ŋa. 19 Kɔ Mari
ɛmɛŋkərnɛ moloku mamɔkɔ fəp, pəc-cɛm-
cɛmnɛ mi dɛbəkəc. 20 Kɔ akɛk ŋaluksərnɛ sɔ
nde ŋanayɛfɛ mɔ, **ŋ**ac-cam **debeki** da Kanu,
ŋaŋc-kor-koru Ki teta moloku məkɔ mɛlɛkɛ
mɛnaloku ŋa, a kɔ ŋanəŋk sɔ mi mɔ.

Kəwurɛ ka Aŋnabi Yesu doru

21 Ntɛ kəkom ka wan kəsɔtɔ mata camət-
maas mɔ, k'aŋkəŋc kɔ, k'awe kɔ Yesu, tewe
ntɛ mɛlɛkɛ mɛnaboŋcər ŋa, ta antabɛkəs kɔ
mɔ.

Kəmentər ka Aŋnabi Yesu nde **kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu**

22 Ntɛ mataka maŋan ma kəsɔkəsnɛ melip
pəmɔ ntɛ sariyɛ sa Musa səloku ti mɔ,
kɔ ŋaŋkekərɛ kɔ Yerusalɛm kəkɔ-mentər kɔ
Wəbɛ Kanu. 23 Ŋanayɔ məyɔ məkɔ aŋcic
buk ba sariyɛ sa Wəbɛ disrɛ mɔ: «Awut
arkun acɔkɔ-cɔkɔ aŋɛ aran ŋaŋkom mɔ
fəp, pəmar pasɔŋ ŋa Wəbɛ Kanu ŋayɔnɛ
acempi.» 24 Pəmar sɔ akombəra a wan
wəkakɔ ŋaloŋnɛ Kanu «məpay mɛrəŋ, kɔ
pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, ntantoriya yowut mɛrəŋ,»
pəmɔ təkɔ aloku ti sariyɛ sa Wəbɛ disrɛ mɔ.
25 Tɛm tatɔkɔ fum wəlɔma ɛnayi
Yerusalɛm pac-we kɔ Simɔŋ. Fum wəlompu
ɛnayi pəcəmɛ dɔpɔ da Kanu darəŋ, pəc-kar
nwɛ endeyac Yisrayel mɔ, **Amera Ŋ**ecempi
ŋa **Kanu** ŋɛnayi kɔ kəroŋ. 26 Amera
Ŋecempi ŋaŋɔkɔ ŋɛnasɔŋɛ kɔ kəcərɛ, a ɔfɔfi
ta ɛnəŋk Krist, wəbɛ nwɛ Kanu Kəpɔŋ kəyɛk-
yɛk mɔ. 27 Kɔ **Amera Ŋ**ecempi **ŋ**a **Kanu**
ŋɔŋcɔŋəs kɔ, k'ɔŋkɔ nde **kəlɔ kəpɔŋ ka**
Kanu. Ntɛ akombəra a Yesu ŋaŋkekərɛ
kɔ kəkɔ-yɔnɛ kɔ təkɔ sariyɛ səloku mɔ,
28 kɔ Simɔŋ ɛlɛk wan dəwaca k'oŋkor-koru
Kanu pəc-loku: 29 «Wəbɛ, məntam oŋ kəsak
wəcar kam pəfinɛ abəkəc ŋoforu pəmɔ təkɔ
mənaloku ti mɔ, 30 bawo fɔr yem yati yɔ
inəŋkɛ ntɛ məyɔ kəyac ka afum am mɔ—
31 Nwɛ məlompəs afum fəp fɔr kiriŋ mɔ—
32 endeyɔnɛ pəmɔ pəmot mpɛ pendesɔŋ
afum a tɔf ya doru fəp pəwaŋkəra it' ɔŋsɔŋɛ
ŋacərɛ Kanu. Nwɛ endeyɔnɛ pəlel pa afum
am, aka Yisrayel.»

Simɔŋ kəloku ka təkɔ Kanu kəndeyɔ mɔ

33 Kɔ pəŋciyanɛ akombəra a Yesu ntɛ
Simɔŋ oŋc-loku teta Yesu mɔ. 34 Kɔ Simɔŋ
ontolanɛ ŋa, k'oloku Mari iya wəka Yesu:
«Kanu kəŋkɛrɛ wan wəkawɛ kədesɔŋɛ aka
Yisrayel alarəm kətɛmpɛnɛ, pəyekti sɔ
alarəm. Paka pa Kanu pɔ mpɛ pen-
desɔŋɛ afum kəgbɛkəlɛnɛ mɔ. 35 Endebɛr
pəwaŋkəra bəkəc ya akɔ ŋayɔ mɛcɛm-cɛmnɛ
məgbɔpnɛ mɔ. Kɔ məna Mari, pəcuy
pendefut'əm abəkəc pəmɔ təkɔ kəŋgbasar
kəŋfutu mɔ.»

Wədəŋk wəka Kanu wəran Hana

36 Wədəŋk wəran wəlɔma ɛnayi pac-we
kɔ Hana, wan ka Panuyɛl, wəka kusuŋka
ka Aser. Wəran wəsikər ɛnayi. Ɛnalɔ
nda wərkun meren camət-mɛrəŋ kəyɛfɛ ntɛ
anagbaŋnɛ kɔ mɔ. 37 Kɔ wos ende pəfi, k'eyi
oŋ ta ɔyɔ wərkun-ɛ. Hana pəsɔtɔ meren
84 k'eyi, ta ɔmbɔlɛ **kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu**-ɛ
pəc-bəc mɛfaŋ ma Kanu daŋ kɔ pibi **kəlok-**
lokər Kanu kɔ kəsuŋ disrɛ. 38 Kɔ nkɔn
ɔŋkɔ sɔ pəbɛrɛ di tɛm tatɔkɔ Simɔŋ oŋc-loku
teta wan pəc-kor-koru sɔ Kanu mɔ; pəc-yif
Kanu nəwali, pəc-loku teta wan akɔ ŋaŋc-
kar Kanu kədeyac Yerusalɛm mɔ.

Kəlukus ka Nasarɛt

39 Ntɛ akombəra a Yesu ŋalip kəyɔ ka məyɔ
məkɔ aloku sariyɛ sa Kanu Kəpɔŋ disrɛ mɔ,
kɔ ŋalukus nde ndaraŋan Kalile, nde dare
da Nasarɛt. 40 Awa, wan pəc-bɛk, pəc-sɔtɔ
fənɔntər. Pəlarɛ kəcərɛ ka pɔkɔt, kəmar
kəfili ka Kanu kəyi kɔ kəroŋ.

Aŋnabi Yesu kəkɔ ka nde Kəlɔ kəpɔŋ teren tɔn ta wəco kɔ mɛrəŋ

41 Kəren o kəren, akombəra a Yesu ŋaŋc-kɔ Yerusalɛm kətəŋnɛ kəsata ka aSuyif ka Kəcepər.†
42 Ntɛ Yesu ɔsɔtɔ meren wəco kɔ mɛrəŋ mɔ, kɔ akombəra ɔn ŋasolɛ kɔ kəkɔ-təŋnɛ kəsata ka Kəcepər dəndo Yerusalɛm pəmɔ tɔkɔ ŋaŋc-yɔ ti kəren o kəren mɔ. 43 Ntɛ mataka ma kəsata melip mɔ, kɔ akombəra a Yesu ŋasumpər dɔpɔ kəlukus ndaraŋan, mba kɔ wan Yesu nkɔn eyi Yerusalɛm, ta akombəra ɔn ŋaŋcərɛ ti-ɛ. 44 Akombəra ɔn ŋanacɛm-cɛmnɛ a Yesu ŋasol kɔ alukus, kɔ ŋaŋkɔt tataka tin. Kɔ ŋantɛn Yesu akomɛnɛ kɔ acərɛnɛ aŋan dacɔ. 45 Mba ŋananəŋk fɛ kɔ. Kɔ ŋaluksərnɛ sɔ Yerusalɛm ŋac-tɛn kɔ. 46 Mata maas disrɛ, kɔ ŋaŋkɔ ŋanəŋk kɔ nde **kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu** disrɛ, pəndɛ atəksɛ dacɔ pəc-cəŋkəl ŋa, pəc-yifət ŋa moloku. 47 Aŋɛ ŋaŋc-cəŋkəl kɔ mɔ fəp, cusu cənawos ŋa dosoku domp dɔn, kɔ moloku mmɛ oŋc-luksɛ ŋa mɔ. 48 Ntɛ akombəra ɔn ŋanəŋk kɔ mɔ, kɔ pəŋciyanɛ ŋa. Kɔ kɛrɛ eyif kɔ: «Wan kem, ta ake tɔ məyɔnɛ su tantɛ-ɛ? Papa kam kɔ ina, bəkəc yɛlɛcɛ-lɛcɛ su kətɛn kam!» 49 Kɔ Yesu eyif ŋa: «Ta ake tɔ nəntɛn'em-ɛ? Nəŋcərɛ fɛ a mɛnɛ isumpər yɛbəc ya Papa kem?» 50 Mba akombəra ɔn ŋanacərɛ fɛ tedisrɛ ta toloku tatɔkɔ. 51 Kɔ Yesu ɛyɛfɛ kɔ ŋasol kɔ akombəra ɔn kəkɔ ka Nasarɛt, bawo Yesu ɛnaleləs ŋa. Kɔ iya kɔn ɛmɛŋkərnɛ dɛbəkəc mes mamɔkɔ fəp.
52 Yesu pəc-bɛrɛnɛ kəcərɛ pətɔt, pəc-naŋkanɛ kəbɛk, pəc-sɔtɔ kəmar kəfili ka Kanu kɔ afum.

3

Kawandi ka Aŋnabi Saŋ
(Mt 3:1-12; Mk 1:1-8; Saŋ 1:19-28)

1 Teren ta wəco kɔ kəcamət ta wəbɛ wəka atɔf ŋa Tibɛr, tɛm tatɔkɔ sɔ Pɔŋse Pilat pəyɔnɛ wəbɛ wəka atɔf ŋa Yude, Herodu nkɔn pəyɔnɛ wəbɛ ka atɔf ŋa Kalile, wɛŋc Filip pəyɔnɛ wəbɛ wəka tɔf mɛrəŋ: nde Iture kɔ atɔf ŋa Tirakoniti. Lisaniyas pəyɔnɛ wəbɛ nde atɔf ŋa Abilɛn. 2 Tɛm ta aloŋnɛ a Kanu apɔŋ Hana kɔ Kayifa tɛnayi sɔ. Kɔ toloku ta Kanu tender Saŋ, wan ka Yakariya, nde dətɛgbɛrɛ. 3 Kɔ Saŋ ɔŋkɔt sədare sa Yurdɛn fəp, pəc-kawandi kəgbət afum dəromun teta kəsəkpər mera yaŋan, ŋacəmɛ pəlompu darəŋ, ntɛ təŋsɔŋɛ Kanu kəŋaŋnɛ ŋa kiciya kəŋan mɔ. 4 Pəmɔ təkɔ aŋcic mi nde buk ba moloku ma wədəŋk wəka Kanu Esayi mɔ:

«Dim da wəkɔ eyi kəkulɛ-kulɛ nde dətɛgbɛrɛ mɔ dɔ:
Nəlompəs dɔpɔ da Kanu Kəpɔŋ,
Nəlompɛ məpɔ mən!
5 Andelas mərɔ dacɔ fəp,
mərɔ kɔ pəŋeci fəp yendetor,
Səpɔ sənutəsnɛ fəp səndelomp,
Səpɔ səcumbul-cumbul fəp, andeyukur si,
6 Afum fəp ŋandenəŋk kəyac ka Kanu.»

7 Afum alarəm akɔ ŋaŋc-der nkɔn Saŋ pədegbət ŋa dəromun mɔ, ŋɔ oŋc-loku ti: «Nəna aŋɛ nəyi pəmɔ bok mɔ! Anɔ ɛtəks'on kəyɛksər ka mɛtɛlɛ mmɛ mender mɔ-ɛ? 8 Nəmentər dəməyɔ a nəŋsəkpər mera, kɔ nəŋcəmɛ pəlompu darəŋ. Nəsak kəc-lokunɛ: ‹Abraham ɔyɔnɛ wətem kosu.› Bawo ic-lok'un a Kanu kəntam kəkafəli masar mamɛ awut a Abraham. 9 Ndɛkəl oŋ tomunt tɛfaŋ kəcop kəcɛpəs tək haŋ ntɛntəl ya yi: Kətɔk nkɛ o nkɛ kətɔkom yokom yɔtɔt, aŋcɛp ki paləm ki dənɛŋc.»

10 Kɔ cəgba ca afum cəyɛfɛ kəyifət kɔ: «Cəke cɔ səndeyɔ oŋ-ɛ?» 11 K'oloku ŋa: «Məna nwɛ məŋyɔ suma mɛrəŋ mɔ, məpocɛ wəkɔ ɔntɔyɔ mɔ, məna nwɛ məŋyɔ yeri mɔ, məpocɛ wəkɔ ɔntɔyɔ mɔ.» 12 Kɔ abaŋəs dut ŋander a Saŋ pəgbət ŋa dəromun, ŋac-yifət kɔ: «Wətəksɛ, cəke cɔ pəmar sədeyɔ oŋ-ɛ?» 13 K'oloku ŋa: «Ta nədeŋər mpɛ o mpɛ antɔlok'un kəbaŋ mɔ.» 14 Kɔ asɔdar ŋayif kɔ sɔ: «A səna-a, cəke cɔ pəmar səyɔ oŋ-ɛ?» K'oloku ŋa: «Ta nəmentər nwɛ o nwɛ fənɔntər, ta nədeŋɛ sɔ nwɛ o nwɛ yem, kəway konu kətəŋn'on.»

15 Ntɛ afum fəp ŋanayi kəkar mɔ, kɔ ŋaŋyifnɛ dəbəkəc kɔ pəyɔnɛ bafɔ Saŋ ɔyɔnɛ Krist, nwɛ Kanu kəpɔŋ kəyɛk-yɛk mɔ. 16 Kɔ Saŋ oloku ŋa: «Ina dəromun iŋgbət'un de, mba wələma eyi kəder nwɛ ɔyɔ fənɔntər pətas'im mɔ, ali cɔfta cɔn iyɔ fɛ dofum ndɛ pəmarɛ isikəli ci mɔ. Wəkakɔ, **Amera**

† **2:41** «Kəsata ka kəcepər» Kəsata kəpɔŋ ka Yisrayel kɔ, nkɛ kəŋcɛm-cɛməs ŋa təkɔ mɛlɛkɛ meŋc-difət awut acɔkɔ-cɔkɔ a Misira a mɛc-sak akəŋan mɔ.

Ŋecempi **ŋ**a **Kanu** disrɛ kɔ nɛŋc yɔ ende pəc-gbət'un. 17 Pətɔmpər kəgbo kɔn pəc-fɛŋət kur kɔn; endecɛŋ-cɛŋ yika nyɛ endecɔfɛ nɛŋc ndɛ dɔntədenimɛ mɔ, pəlɛk malɔ mən pəbɛr dəkɛlɛ.»

18 Saŋ oŋc-loku sɔ afum moloku mətət pəc-yeŋkəs ŋa sɔ bəkəc bel-bel. 19 Mba kɔ Saŋ ɛnal wəbɛ Herodu teta Herodiyas, wəran nwɛ ɛnabaŋər wɛŋc k'ɛnɛŋcɛ mɔ, kɔ teta mes mɛlɛc məkɔ Herodu ɛnayɔ mɔ. 20 Kɔ Herodu ende pənaŋkanɛ kələsər: k'osumpər Saŋ, k'ɛmbɛr kɔ dəbili.

Kəsɔkəs ka Aŋnabi Yesu (Mt 3:13-17; Mk 1:9-11)

21 Ntɛ afum ŋasɔtɔ kəgbət dəromun mɔ, kɔ Yesu nkɔn sɔ ɔsɔtɔ kəgbət dəromun. Eyi **kəlok-lokər Kanu**, kɔ kɔm kəŋgbitɛ, 22 kɔ **Amera Ŋ**ecempi **ŋ**a **Kanu** ŋontorər kɔ, ŋɛtəŋkəlɛ dis d' abɛmp, pəmɔ antantoriya. Kɔ dim dontor kəyɛfɛ dareŋc: «Wan kem nwɛ imbətər mɔ məyɔnɛ, pəbotu pem fəp pɔ imbɛr'əm.»

Akombəra a Aŋnabi Yesu (Mt 1:1-17)

23 Yesu ɛnasɔtɔ meren 30, a pədecop yɛbəc yɔn. Wan ka Isifu ɛnayi pəmɔ tatɔkɔ anacɛm-cɛmnɛ ti mɔ, wəka Heli,
24 wəka Matat, wəka Lewy,
wəka Melki, wəka Yannay, wəka Isifu,

25 wəka Matatiyas, wəka Amɔs,
wəka Nahum, wəka Hesəli, wəka Nakay,
26 wəka Mahat, wəka Matatiyas,

wəka Semeyin, wəka Yosɛk, wəka Yoda,
27 wəka Yohanaŋ, wəka Resa, wəka Sorobabɛl,

wəka Salatiyɛl, wəka Neri,
28 wəka Melki, wəka Adi, wəka Kosam,
wəka Ɛlmadam, wəka Er,

29 wəka Yesu,* wəka Eliyɛsɛr, wəka Yorim,
wəka Matat, wəka Lewy,
30 wəka Simɔŋ, wəka Yuda, wəka Isifu,

wəka Yonam, wəka Eliyakim,
31 wəka Meleya, wəka Mɛnna, wəka Matata,
wəka Natan, wəka Dawuda,

32 wəka Yisay, wəka Obɛd, wəka Bɔs,
wəka Sala, wəka Nasɔŋ,
33 wəka Aminadabu, wəka Admin,

wəka Arni, wəka Hɛcəron,
wəka Perɛc, wəka Yuda,
34 wəka Yakuba, wəka Isiyaka, wəka Abraham,

wəka Terah, wəka Nahor,
35 wəka Seruk, wəka Rehu, wəka Pɛlɛk,
wəka Heber, wəka Sala,

36 wəka Kayinan, wəka Arpaksadu,
wəka Semy, wəka Nuha, wəka Lɛmɛk,
37 wəka Metusela, wəka Henok,

wəka Yɛrɛdu, wəka Mahalalel, wəka Kenan,†
38 wəka Enɔs, wəka Sɛt,
wəka Adama, wəka Kanu.

4

Sentani kəfaŋ kəsɔŋɛ Aŋnabi Yesu kəciya (Mt 4:1-11; Mk 1:12-13)*

1 Kɔ Yesu ender kəyɛfɛ Yurdɛn, pəlarɛ **Amera Ŋ**ecempi **ŋ**a **Kanu**. Kɔ Amera Ŋecempi ŋaŋɔkɔ ŋeŋkekərɛ kɔ nde dətɛgbɛrɛ, 2 nde sentani sənawakəs kɔ kəsɔŋɛ kɔ kəciya mata 40 disrɛ mɔ. Ali paka ɛnadi fɛ mataka mamɔkɔ disrɛ, ntɛ mataka mamɔkɔ melip mɔ, kɔ dor dɔyɔ kɔ. 3 Kɔ sentani səloku kɔ: «Kɔ məyɔnɛ Wan ka Kanu-ɛ, məloku oŋ tasar tantɛ tɔyɔnɛ kəcom.» 4 Kɔ Yesu oloku sentani: «Aŋcic ti dəbuk ba sariyɛ sa Kanu: ‹Bafɔ kəcom gbəcərəm kəŋsɔŋɛ fum kiyi ka doru.›»

5 Kɔ sentani səmpɛnɛ kɔ sɔ tofo teŋeci kəroŋ, kɔ səmentər kɔ pipic tɔf ya doru fəp. 6 Kɔ səloku kɔ: «Indesɔŋ'əm kətam fəp kɔ **pəmot pa pəlel pa dɛb**ɛ da tɔf yayɛ fəp; bawo anasɔŋ'im yi, ina sɔ ic-tam kəsɔŋ yi nwɛ o nwɛ iŋfaŋ mɔ. 7 Awa, kɔ məna məntontnɛn'em fər kiriŋ-ɛ, yayɛ fəp yam yɔ yɔŋyɔnɛ.» 8 Kɔ Yesu oloku sentani: «Aŋcic ti dəbuk ba sariyɛ sa Kanu: ‹Kanu Kəpɔŋ nkɛ kəyɔnɛ Kanu kam mɔ, pəmar məc-tontnɛnɛ;

* **3:29** g. «Yesu» = h. «Yosuwe» † **3:37** h. «Kenan» = g. «Kayinam» * **4:** Sentani = ‹g. «diyabolos» = «wəfor», itɔ wəbɛ wəka yɔŋk yɛlɛc, ŋi ŋɔsɔŋɛ afum kəciya; wəter ka Kanu wəcɔkɔ-cɔkɔ ŋɔ ɔyɔnɛ.

nkɔn gbəcərəm ɔ pəmar sɔ məc-cəpəs tewe tɔn.›»
9 Kɔ sentani səŋkekərɛ kɔ sɔ Yerusalɛm,
kɔ səŋkɔ səcəmbər kɔ nde **kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu** kəroŋ. Kɔ səloku kɔ: «Kɔ pəyɔnɛ
fɔ Wan ka Kanu məyɔnɛ-ɛ, məyokɛ oŋ
ma nnɔ dəntɔf. Bawo aŋcic ti dəbuk
ba Kanu: 10 ‹Kanu kəndesak mɛlɛkɛe ɔn
aŋɛ ŋande kəc-bum'əm mɔ;› 11 k'aŋcic sɔ:
‹Ŋandetɔmpər'əm dəwaca ntɛ tɔŋsɔŋɛ ta
məmpət tasar mɔ.›» 12 Kɔ Yesu oloku Sen-
tani: «Aŋcic ti dəbuk ba sariyɛ sa Kanu: ‹Ta
məwakəs Kanu Kəpɔŋ, Kanu kam.›» 13 Ntɛ
Sentani səlip kəwakəs Yesu kəciya mɔ, kɔ
səmbɔlɛ kɔ haŋ tɛm tɔlɔma.

Aŋnabi Yesu kəcop ka yɛbəc yɔn Kalile (Mt 4:12-17; Mk 1:14-15)

14 Kɔ Yesu olukus Kalile kɔ fənɔntər fa
Amera ŋa Kanu disrɛ, kɔ tewe tɔn tɛsam
dɔtɔf fəp. 15 Pəc-təksɛ afum nde **dəkəcəpəs**
daŋan, kɔ afum fəp **ŋ**ac-cam **debeki dɔn**.

Kəbɛlɔs ka Aŋnabi Yesu nde Nasarɛt (Mt 13:53-58; Mk 6:1-6)

16 Kɔ Yesu ender Nasarɛt nde anadusum
kɔ mɔ, k'ɛmbɛrɛ **dəkəcəpəs** simiti, dɔsɔk da
kəŋesəm, pəmɔ tɔkɔ ɔŋc-yɔ ti mɔ. K'ɛyɛfɛ
kəkɔ-karaŋ, 17 k'asɔŋ kɔ buk ba wədəŋk
wəka Kanu Esayi. K'emperi buk, k'ɛmbəp
da aŋcic:

18 «Amera ŋa Kanu Kəpɔŋ ŋey'im kəroŋ,
bawo Kanu kəyɛk-yɛk'im
ntɛ tɔsɔŋɛ iloku afum atɔyɔ daka toloku tɔtɔt
mɔ;
Kanu kəsom'im kədedəŋk kəyac ka acar aŋɛ
asumpər dəkəwan mɔ.†
Ideloku atɔnəŋk a ŋandenəŋk;
kədekekərɛ aŋɛ ŋayi kətam disrɛ mɔ, bəkəc
yoforu disrɛ
19 kədedəŋk kəren ka kəmar nkɛ Kanu
kəndeŋaŋnɛnɛ afum səbe nsɛ
ŋantɔmpər mɔ.»‡

20 Ntɛ Yesu elip kəkaraŋ mɔ, k'ɛnɛp
buk, k'ɔsɔŋ bi wəmarəs nwɛ ɛnatɔmpər
teta səbuk mɔ, k'ɔŋkɔ pəndɛ. Akɔ ŋanayi
dəkəcəpəs disrɛ mɔ fəp kɔ ŋaŋgbətnɛ kɔ.
21 Kɔ Yesu ɛyɛfɛ kəlok-lokər ŋa: «Məkɔ toloku
tecic tatɔkɔ nəne mɔ, tɛlarɛ.» 22 Kɔ fəp
fəmentər kɔ ntɛ pəmbɔt kɔ nnɔ eyi mɔ,
kɔ tɔkɔ pəŋciyanɛ ŋa moloku ma kəmar
kəfili mmɛ moŋc-wur kɔ dəkusu mɔ, kɔ
ŋaŋyifətɛnɛ: «Bafɔ wan ka Isifu ɔfɔ ba?»
23 Kɔ Yesu oloku ŋa: «Iŋcərɛ a nəndelok'im
capafɔ ncɛ: ‹Wətɛn-cɔl mətaməsnɛ mənа
sərka!› Nəndesɔ-lok'im: ‹Səne mes məkɔ
məŋcepərɛnɛ Kapɛrnayum mɔ fəp, məyɔ sɔ
mes min mayi nnɔ aŋkom'əm mɔ.›» 24 Kɔ
Yesu oloku ŋa sɔ: «Kaŋce k'indelok'un: Ali
wədəŋk wəka Kanu wəkin afɔselɛnɛ bel-
bel nde aŋkom kɔ mɔ. 25 Kaŋce kɔ kaŋkɛ
indesɔ-lok'un mɔ: Aran aŋɛ awos aŋa ŋanafi
Yisrayel mɔ ŋanala tɛm ta Eliya, tɛm ntɛ kɔm
kənagbətnɛ meren maas yof camət-tin mɔ,
a kɔ dor dɔpɔŋ dosumpər atɔf mɔ. 26 Mba
kənasom fɛ Eliya nda nwɛ o nwɛ, mɛnɛ nda
wəran wətɔlɔ wəlɔma, nde Sarepta nde atɔf
ŋa Sidɔŋ. 27 Acunɛ sen alarəm ŋanayi sɔ
Yisrayel tɛm ta sayibɛ Elise. Mba ali wəkin
ŋa dacɔ anasɔkəs fɛ, mɛnɛ Naman wəka
Siri.»

28 Ntɛ afum akɔ ŋanayi dəkəcəpəs, ŋanane
moloku maməkɔ mɔ, kɔ mɛtɛlɛ meyi fəp
faŋan. 29 Kɔ ŋayɛfɛ kəbɛləs kɔ kəwurɛnɛ
dare, kɔ ŋaŋkekərɛ kɔ nde tərɔ teŋeci ta dare
da Nasarɛt kəroŋ nde ŋanacəmbər dare
daŋan mɔ, kəkɔ-wɛn kɔ pətɛmpɛnɛ. 30 Kɔ
Yesu ɛmbɛrɛ-bɛrɛ ŋa dacɔ, k'ɔŋkɔ.

Fum nwɛ ŋəŋk ŋɛlɛc ŋɛnakafəli-kafəli mɔ (Mk 1:21-28)

31 Kɔ Yesu ontor dare da Kapɛrnayum
atɔf ŋa Kalile; k'ɔŋkɔ pəc-təksɛ simiti, dɔsɔk
da kəŋesəm. 32 Pənaciyanɛ afum tatɔkɔ ɛŋc-
təksɛ mɔ, bawo kaŋce kənayi moloku mən.
33 Fum wəlɔma ɛnayi dəndo **dəkəcəpəs**,
nwɛ ŋəŋk ŋɛlɛc ŋɔtɔsɔk ŋɛnayi mɔ, pəc-
kulɛ-kulɛ pəpɔŋ: 34 «Ta ake tɔ məmbɛrɛnɛ
mes mosu-ɛ, Yesu wəka Nasarɛt? Səna
ŋɔ mənder kələsər? Iŋcərɛ bel-bel wəkɔ
məyɔnɛ mɔ: Wəcempi wəka Kanu!» 35 Kɔ
Yesu ɛŋgbəŋ-gbəŋər ŋi, pəc-loku: «Məmɛp
kusu! Məwur fum wəkawɛ!» Kɔ ŋəŋk ŋɛlɛc
ŋɛŋgbal fum wəkakɔ dəntɔf afum dacɔ, kɔ
ŋowur kɔ, ali pəlɛc ŋɛnayɔ fɛ kɔ. 36 Kɔ cusu
cəwos afum fəp, kɔ ŋayɛfɛ kəyifətɛnɛ: «Ake
toloku tɔ tantɛ-ɛ? Fənɔntər kɔ kətam kɔn

† **4:18** «Kədedəŋk kəyac ka acar aŋɛ asumpər dəkəwan mɔ» kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, «Kədeloku acar kəsak kəŋan ŋayi tɛfaŋ taŋan.» ‡ **4:19** Esayi 61:1-2

k'oŋlok-lokərɛ yəŋk yɛlɛc yətəsək, yoc-lukus afum darəŋ.» 37 Kɔ tewe tən tɛsam dətəf fəp.

Aŋnabi Yesu kətaməs kən acuy alarəm
(Mt 8:14-17; Mk 1:29-34)

38 Ntɛ Yesu ɛyɛfɛ dəndo **dəkəcəpəs** mɔ, k'ɔŋkɔ ndena Simɔŋ. K'ɔŋkɔ pəbəp iya wəka wəran ka Simɔŋ pəc-yikcɛnɛ fiba fəpəŋ, kɔ akakɔ ŋayɛfɛ kəlɛtsɛnɛ Yesu a pəmar ŋa. 39 Kɔ Yesu entilsərnɛ wəran nwɛ k'ɛŋgbəŋ-gbəŋər fiba fafɔkɔ, kɔ fiba fəsak wəran nwɛ. Gbəŋcana babɔkɔ kɔ wəran nwɛ ɛyɛfɛ k'eyerəs afum yeri.

40 Ntɛ dec dɛŋkalɛ mɔ, aŋɛ ŋanayɔ acuy mɔ fəp, kɔ ŋaŋkenɛ ŋa Yesu. K'endeŋəsər ŋa waca fəp, kɔ ŋantamnɛ. 41 Kɔ yɔŋk yɛlɛc yolukus afum alarəm darəŋ, yoc-kulɛ-kulɛ: «Məna ɔyɔnɛ Wan ka Kanu!» Kɔ Yesu ɛŋgbəŋ-gbəŋər yi, ta oŋwosɛ a yolok-loku-ɛ, bawo yɛnacərɛ a nkən ɔyɔnɛ nwɛ Kanu kəyɛk-yɛk mɔ.

Aŋnabi Yesu kəkawandi kən **dəkəcəpəs**
(Mt 4:23; Mk 1:35-39)

42 Dec dendesɔk, kɔ Yesu owur k'ɔŋkɔ nde kəfo kəyer-yer kələma. Kɔ afum alarəm ŋawur kətɛn kɔ, kɔ ŋaŋkɔ ŋabəp kɔ dəndo kəfo kaŋkɔ. Ŋanafaŋ fɛ kəsak Yesu pəkɔ. 43 Mba k'oloku ŋa: «Nəsak'im ikɔ-dəŋk sɔ sədare səlɔma moloku mətət ma **dɛbɛ da Kanu**; bawo itɔ anasom'em.» 44 Kɔ Yesu ɛŋkawandi afum dəndo **dəkəcəpəs** da sədare sa Yude.

5

Yesu kəwe acɛpsɛ ɔn darəŋ acɔkɔ-cɔkɔ
(Mt 4:18-22; Mk 1:16-20)

1 Dəsɔk dələma, Yesu pəcəmɛ agbɛp ŋa kəba ka Kenesarɛt, afum ŋamɛpnɛ kɔ ŋac-cəŋkəl toloku ta Kanu. 2 K'ɛnəŋk dəndo kəba kəsək cəbil mɛrəŋ, ncɛ awɛnt ŋanawur disrɛ, ŋac-yak manta manŋan mɔ. 3 Kɔ Yesu ɛmbɛkɛ abil ŋin disrɛ, nŋɛ ŋɛnayɔnɛ ŋa Simɔŋ mɔ, k'oloku kɔ a pəbəlɛnɛ agbɛp pipic. K'ɛndɛ debil pəc-təksɛ kənay kəŋkɔ kənacəmɛ dəntəf mɔ.

4 Ntɛ ɛsak kəlok-loku mɔ, k'oloku Simɔŋ: «Məcɔŋnɛ nde pəntukmɛ mɔ, nəgbal manta monu nəsumpər lop.» 5 Kɔ Simɔŋ oloku kɔ: «Wəkiriŋ, pibi pampɛ fəp səc-gbal manta, mba ali paka səsətɔ fɛ. Mba ntɛ məloku ti mɔ, kəgbal k'inder manta.» 6 Ntɛ ɛŋgbal manta mɔ, k'osumpər lop yɛlarəm haŋ kɔ manta moŋcop kəwalɛ. 7 Kɔ ŋawe anapa anŋan akɔ ŋanayi abil ŋa mɛrəŋ ŋəkɔ disrɛ mɔ, kədemar ŋa. Kɔ akakɔ ŋander, kɔ ŋalas cəbil cacɔkɔ mɛrəŋ haŋ cəc-faŋ kəkalɛ. 8 Ntɛ ɛnəŋk tatɔkɔ mɔ, kɔ Simɔŋ Piyɛr ɛntɛmpɛnɛ Yesu wɛcək dəntəf, k'oloku: «Wəbɛ, məbəl'em! Fum wəciya iyɔnɛ.» 9 Kɔ kusu kəwos kɔ, nkən kɔ akɔ ŋanayi mɔ fəp, teta lop yɔkɔ ŋanasumpər mɔ. 10 Itɔ pənayi sɔ asol a Simɔŋ, Sak kɔ Saŋ, awut a Sebede. Kɔ Yesu oloku Simɔŋ: «Ta mənesɛ! Kəyɛfɛ məkɔ, afum ŋɔ mənde məc-fɛkəs oŋ.» 11 K'asumpər lop akakɔ ŋampɛnɛ cəbil dɛgbɛp, kɔ ŋasak ca fəp, kɔ ŋaŋcɛpsɛ Yesu darəŋ.

Yesu ɔsɔkəs wətətamnɛ
(Mt 8:1-4; Mk 1:40-45)

12 Dare dələma dɔ Yesu ɛnayi. Kɔ wərkun wələma nwɛ sen sənasumpər dis fəp mɔ, ender. Ntɛ ɛnəŋk Yesu mɔ, k'ɛntɛmpɛnɛ dəntəf, k'ɛŋcəpɛ Yesu tobu, k'ɛlɛtsɛnɛ kɔ: «Wəbɛ, kɔ məfaŋ-ɛ, məntam kəsɔkəs'im.» 13 Kɔ Yesu ɛntɛŋc kəca, k'oŋgbuŋɛnɛ kɔ, k'oloku: «Ifaŋ ti! Məsɔk!» Gbəŋcana babɔkɔ kɔ sen səsak fum wəkakɔ. 14 Kɔ Yesu oloku kɔ: «Ta məloku ti fum o fum, mba məkɔ məmentərnɛ wəloŋnɛ ka Kanu. Məloŋnɛ sɔ teta kəsɔkəs kam pəmɔ tɔkɔ Musa ɛnacic ti mɔ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ afum fəp ŋacərɛ a məntamnɛ mɔ.» 15 Tewe tən tɛŋc-sam kəsam dəm, afum alarəm ŋac-loŋkanɛ kəcəŋkəl kɔ, kətɛn ka kətaməs ka docu daŋan. 16 Mba kɔ Yesu owur afum dacɔ, k'ɔŋkɔ nde dətɛgbɛrɛ **dəkəlok-lokər Kanu**.

Yesu kətaməs kən fum nwɛ ɛnatɔ-tam kəkɔt mɔ
(Mt 9:1-8; Mk 2:1-12)

17 Dəsɔk dələma Yesu pəc-təksɛ. AFarisi kɔ atəksɛ a sariyɛ ŋandɛ. Ŋayɛfɛ-yɛfɛ sədare sa təf ya Kalile kɔ Yude, kɔ dare da Yerusalɛm. Kɔ fənɔntər fa Kanu Kəpɔŋ fəyi kɔ Yesu, ntɛ tɔŋsɔŋɛ pəc-taməs acuy mɔ. 18 Kɔ afum ŋander, ŋagbaŋnɛ wətəkɔt dəyala, ŋac-sɛp kəbɛrɛ kəkɔ-boc kɔ fər ya Yesu kiriŋ. 19 Ntɛ dɛlay da afum dəsɔŋɛ ŋa kətəsətɔ dəkəbɛrɛ mɔ, kɔ ŋafərəŋk kələ kəroŋ, kɔ ŋaŋkɔ ŋafeni kələ dareŋc kəfo kələma, kɔ ŋantorɛ wətəkɔt nwɛ pəyi dəyala yɔn afum dacɔ, Yesu fər kiriŋ. 20 Ntɛ Yesu ɛnəŋk

kəlaŋ kəŋan mə, kɔ Yesu oloku fum nwɛ: «Aŋaŋnɛn'am kiciya kam!» 21 Atəksɛ sariyɛ kɔ aFarisi ŋayɛfɛ kəcɛm-cɛmnɛ, ŋac-yifnɛ: «Fum wəre ɔfɔ wəkawɛ ɛŋfani Kanu mə? Ana ɛntam kəŋaŋnɛnɛ kiciya, kɔ pəntəyɔnɛ Kanu sona-ɛ?» 22 Kɔ Yesu ɛŋcərɛ pɛcɛm-cɛmnɛ paŋan, k'oloku ŋa: «Ta ake tɔ nəŋcɛm-cɛmnɛnɛ mɛcɛm-cɛmnɛ mamɛ dəbəkəc-ɛ? 23 Ake 'cuca kəloku pətas: ‹Aŋaŋnɛn'am kiciya kam,› kɔ kəkulɛ ka fɔ: ‹Məyɛfɛ məkət-ɛ?› 24 Awa kəsɔŋɛ konu kəcərɛ a Wan ka fum ɛntam nnə doru kəŋaŋnɛnɛ ka kiciya: K'oloku wətətam kəkɔt, ‹Ic-lok'əm: Məyɛfɛ! Məlɛk yala yam, məkɔ nde ndaram!›» 25 Gbəŋcana babəkɔ kɔ fum wəkakɔ fɔr yaŋan kiriŋ, k'ɛlɛk yala yɔn, k'osumpər dɔpɔ kəkɔ nde ndərən **pəc-cam debeki** da Kanu. 26 Kɔ cusu cəwos afum fəp, kɔ ŋayɛfɛ **kəcam debeki** da Kanu. Kɔ kənesɛ kəyi ŋa, ŋac-loku: «Sənəŋk məkɔ ntɛ səntatɔ-nəŋk mə.»

Yesu kəwe kɔn Lewy (Mt 9:9-13; Mk 2:13-17)

27 Ntɛ tatɔkɔ teŋcepər mə, kɔ Yesu owur k'ɛnəŋk wəbaŋəs dut wələma, nwɛ aŋc-we Lewy mə, pəndɛ nde aŋgbaŋcan ŋa abaŋəs dut. Kɔ Yesu oloku kɔ: «Məyɛfɛ məcəm'em darəŋ.» 28 Kɔ Lewy ɛsak mes fəp, k'ɛyɛfɛ k'ɛŋcɛpsɛ Yesu darəŋ. 29 Kɔ Lewy ɔŋkɔ pəbocɛ kɔ kəsata kəpɔŋ nde kəlɔ kɔn. Abaŋəs dut alarəm ŋanayi di, ŋandɛs-ndɛs dəmɛsa kɔ afum alɔma kɔ Yesu. 30 AFarisi kɔ anapa aŋan atəksɛ sariyɛ aŋɛ ŋanayi di mɔ, ŋac-cɔpɛnɛ, ŋac-loku acɛpsɛ a Yesu darəŋ: «Ta ake tɔ nəndinɛ yeri, nəc-munəs kɔ abaŋəs dut kɔ aciya-ɛ?» 31 Mba Yesu oloku ŋa: «Bafɔ atamnɛ ŋafaŋ wətɛn-cɔl de, mba acuy ŋafaŋ kɔ. 32 Bafɔ alompu ŋɔ inder kəwe, mba aciya ŋɔ inder kəwe ŋatam **kəsəkpər mera, ŋacəmɛ pəlompu darəŋ**.»

Yesu kɔ kəsuŋ (Mt 9:14-17; Mk 2:18-22)

33 Kɔ ŋaloku Yesu: «Acɛpsɛ a Saŋ darəŋ kɔ acɛpsɛ a aFarisi darəŋ, ŋaŋsuŋ tɛm fəp ŋac-cəpəs, kɔ məna akam ŋandi yeri ŋac-mun.» 34 Kɔ Yesu oloku ŋa: «Nəntam kəsɔŋɛ anapa a wəfura kəsuŋ ŋayi kɔ wəfura kəsata kəŋan disrɛ ba? 35 Mataka meyi mmɛ ŋandegbɛyɛnɛ kɔ wəfura mə, awa ŋandesuŋ mata mamɔkɔ.» 36 Kɔ Yesu oloku ŋa sɔ capafɔ ncɛ: «Fum o fum ɔfɔwali kəpol dəkəloto kəfu kəkɔ-cəpɛ kəkur. Bawo tɔŋsɔŋɛ kəpol ka kəloto kəfu kaŋkɔ ɛwali mə, kətəmar kəloto kəkur kənkɔ ɛfaŋ kəlompəs mɔ. 37 Fum o fum ɔfɔbɛr member dəkəfala. Kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, member montoŋ, member moloŋɛ, məyi oŋ ta məsətɔ member mam-ɛ; 38 mba pəmar pabɛr member dəcəbuntəlɛ. 39 Nwɛ o nwɛ omun member mokur, ɔfɔsɔ-faŋ mofu, bawo oŋloku: ‹Mokur mɛntəŋnɛ.›»

6

Aŋnabi Yesu kɔ simiti, dəsɔk da kəŋesəm (Mt 12:1-8; Mk 2:23-28)

1 Simiti səlɔma, dəsɔk da kəŋesəm,* kɔ Yesu eyi kəcali dalɛ, kɔ acɛpsɛ ɔn darəŋ ŋaŋŋosəru malɔ ŋac-gbac-gbaci mi ŋac-səm. 2 Kɔ aFarisi alɔma ŋaloku ŋa: «Ta ake tɔ nəŋyɔnɛ ntɛ antɔwosɛ kəyɔ simiti, dəsɔk da kəŋesəm mə?» 3 Kɔ Yesu oloku ŋa: «Nəməmən fɛ yecicəs ya Kanu disrɛ təkɔ Dawuda ɛnayɔ, ntɛ dor dɛnayɔ kɔ, kɔ afum ɔn mə? 4 —Dawuda ɛnabərɛ kəlɔ kəpɔŋ, k'ɛlɛk kəcom nkɛ aloŋnɛ Kanu nkɛ pəntəmar fum o fum pəsəm mɛnɛ wəloŋnɛ ka Kanu mə, kɔ nkɔn Dawuda ɔsəm ki, k'ompocɛ afum ɔn akɔ dor dɛnayɔ mɔ.» 5 Kɔ Yesu oloku ŋa: «Wan ka fum ɔyɔnɛ wəbɛ ka simiti, dəsɔk da kəŋesəm.»

Fum wəfi kəca (Mt 12:9-14; Mk 3:1-6)

6 Kɔ simiti səlɔma, dəsɔk da kəŋesəm sənde səbəp, kɔ Yesu ɔŋkɔ nde **dəkəcəpəs** kətəksɛ afum. Wərkun wələma ɛnayi di, pəfi kəca kətɔt. 7 Atəksɛ sariyɛ kɔ aFarisi ŋaŋkɔkcɛ Yesu bel-bel, kɔ pəyɔnɛ fɔ ɔŋkɔtaməs fum simiti, dəsɔk da kəŋesəm-ɛ. Ŋanayɔ ti ntɛ tɔŋsɔŋɛ ŋasətɔ teyemsɛnɛ kɔ mɔ. 8 Mba Yesu ɛnacərɛ mɛcɛm-cɛmnɛ maŋan, k'oloku wərkun nwɛ kəca kɔn kənafi mɔ: «Məyɛfɛ məcəmɛ nnə dacɔ.» Kɔ wəkakɔ ɛyɛfɛ, k'ɛŋcəmɛ. 9 Kɔ Yesu eyif ŋa: «Ic-yif'un ma: Cəke cɔ awosɛ kəyɔ ka simiti, dəsɔk da kəŋesəm-ɛ? Pəmar payɔ pətɔt, ka pəlɛc pɔ pəmar payɔ; pataməs fum, ka pace

* **6:1** simiti, dəsɔk da kəŋesəm sariyɛ səmənɛ aEbəru fəp kəbəc tataka ta camət-mɛrəŋ lokun o lokun. Difɔ aŋwe simiti «simiti, dəsɔk da kəŋesəm».

kɔ pəfi?» 10 Awa, kɔ Yesu ɔməmən ŋa dəcəro fəp faŋan, k'oloku wərkun nwɛ: «Mətenci kəca!» Kɔ wərkun nwɛ entenci kəca, kɔ kəca kɔn kəntamnɛ. 11 Mba kɔ pəntɛlɛ acicəs a sariyɛ kɔ aFarisi, kɔ ŋayɛfɛ kəgbɛkəlɛnɛ ntɛ ŋantam kəyɔ Yesu mɔ.

Yesu kəyɛk-yɛk Asom ɔn wəco kɔ mɛrəŋ (Mt 10:1-4; Mk 3:13-19)

12 Tɛm tatɔkɔ, kɔ Yesu ɛmpɛ nde dətərɔ kəkɔ-sali, k'ɔŋkɔ pəcepərɛnɛ pibi fəp kəlok-lokər Kanu. 13 Ntɛ dec dəsɔk mɔ, k'ewe acɛpsɛ ɔn darəŋ, k'ɛyɛk-yɛk ŋa dacɔ afum wəco kɔ mɛrəŋ, aŋɛ ɛnasɔŋ tewe ta «asom» ɔn mɔ. 14 K'ewe Simɔŋ, nwɛ ɛnasɔŋ tewe ta Piyɛr mɔ; kɔ wɛŋc Andəre, Sak, Saŋ kɔ Filip, Bartelemy, 15 Matiye, Tɔma, Sak, wan ka Alfe, Simɔŋ, wəsaŋka-saŋka† 16 Yude, wan ka Sak, kɔ Yudas wəka dare da Iskariya, nwɛ ɛnadesɔŋ Yesu adif ɔn mɔ.

Yesu pəc-təksɛ pəc-taməs (Mt 4:23-25)

17 Kɔ Yesu ŋantor kəyɛfɛ dətərɔ kɔ ŋa, k'ɔŋkɔ pəcəmɛ kəfo kətəŋnɛnɛ nkɛ acɛpsɛ ɔn alarəm, k'afum alarəm alɔma ŋanayi mɔ: afum aka Yude fəp, Yerusalɛm, kɔ afum aka kəba kəsək nde sədare sa Tir kɔ Sidɔŋ. 18 Afum akaŋɛ fəp ŋanader kədecəŋkəl kɔ, pətaməsɛnɛ sɔ docu daŋan. Afum aŋɛ yɔŋk yɛlɛc yɔŋc-tərəs mɔ, ŋanatamnɛ. 19 Afum fəp ŋac-sɛp kəgbuŋɛnɛ kɔ, bawo fənɔntər fəŋc-wur kɔ nfɛ fəŋc-taməs acuy fəp mɔ.

Pətət kɔ pəlɛc (Mt 5:1-12)

20 Kɔ Yesu ɔməmən acɛpsɛ ɔn darəŋ, k'oloku:

«Pəbɔt'un nəna atɔyɔ daka,
bawo nəna ɔyɔ **dɛbɛ da Kanu**!
21 Pəbɔt nəna aŋɛ dor dɔyɔ tantɛ mɔ,
bawo nəndenɛmbərɛ!
Pəbɔt'un nəna aŋɛ nəyi kəbok mɔ,
bawo nəndesel!
22 Pəbɔt'un kɔ afum ŋandeter'un-ɛ, ŋac-bɛləs'un, ŋac-ləməs'un, ŋac-ləsər'un mewe bawo nəlaŋ dim da «Wan ka fum.» 23 Nəde nəwoləs kɔ dəsɔk dadɔkɔ dendeder-ɛ, nəyok-yokɛnɛ pəbotu, bawo kəpocɛ kəpɔŋ kəŋkar'un nde dareŋc. Tantɛ tɔ atem aŋan ŋaŋc-yɔ adəŋk a Kanu.

24 Pəlɛc pey'un nəna aŋɛ nəyɔ daka mɔ!
Bawo nəlip kəsɔtɔ pɛnɛmpəsɛ ponu mpɛ pənamar'un kədekɔ-sɔtɔ mɔ.
25 Pəlɛc pey'un nəna aŋɛ ca fəp yɛlar mɔ,
bawo dor dendekɔ-yɔ nu!
Pəlɛc pey'un nəna aŋɛ nəyi kəsel mɔ,
bawo nəndekɔ-yi kəbal kɔ kəbok disrɛ!
26 Pəlɛc pey'un nəna nwɛ afum fəp ŋandeloku pətɔt ponu mɔ,
tantɛ tɔ atem aŋan ŋaŋc-yɔ kɔ akɔ ŋaŋc-baŋɛnɛ kəyɔnɛ adəŋk a Kanu mɔ.»

Kəbɔtər ka aŋɛ ŋanter'un mɔ (Mt 5:38-48; 7:12)

27 «Mba, iŋloku ti nəna aŋɛ nəŋcəŋkəl'im mɔ: Nəbɔtər aterɛnɛ anu, nəyɔ pətɔt aŋɛ ŋanter'un mɔ! 28 Nətolanɛ pətɔt aŋɛ ŋantolan'on pɛlɛc mɔ, nətolanɛ aŋɛ ŋaŋləməs'un mɔ! 29 Kɔ fum efer'əm kəca dakaŋca-ɛ, məceŋc sɔ akaŋca ŋa mɛrəŋ ŋəkɔ pəsut sɔ ŋaŋɔkɔ. Kɔ fum ɛlɛkər'əm duma dakəroŋ-ɛ, məce kɔ sɔ pəlɛk duma dam dedisrɛ. 30 Məpocɛ nwɛ o nwɛ ontol'am mɔ; kɔ fum ɛlɛkər'əm paka mpɛ pɔyɔnɛ pam mɔ, ta məwerəs kɔ pi. 31 Nəyɔnɛ afum tɔkɔ nəfaŋ a ŋayɔn'on mɔ. 32 Kɔ nəmbɔtər gbəcərəm akɔ ŋambɔtər'un mɔ, kəway kəre kɔ nəŋgbɛkər sɔ mera-ɛ? Ali aciya ŋambɔtər aŋɛ ŋambɔtər ŋa mɔ! 33 Kɔ pəyɔnɛ fɔ akɔ ŋaŋyɔn'on pətɔt mɔ gbəcərəm ŋɔ məŋyɔnɛ pətɔt-ɛ, kəway kəre kɔ məntam kəgbɛkər amera-ɛ? Ali aciya tatɔkɔ tɔ ŋaŋyɔ! 34 Kɔ pəyɔnɛ fɔ akɔ nəyɔ amera kədeluks'on mɔ gbəcərəm ŋɔ nəntam kəbɔr-ɛ, kəway kəre kɔ nəna nəntam kəgbɛkər amera-ɛ? Bawo ali aciya sɔ ŋambɔr aciya ntɛ tɔŋsɔŋɛ ŋa kədesɔtɔ pɛtəŋnɛnɛ payi mɔ. 35 Nəbɔtər ater anu, nəbɔr ŋa nəwurɛ kəluksɛ debe dadɔkɔ amera. Nəndesɔtɔ kəpocɛ kəpɔŋ, nəyɔnɛ sɔ awut a Wəbɛ wəka dareŋc, bawo Kanu kəntesɛ nnɔ apələrnɛ pətɔt kɔ ayeŋki bəkəc ŋayi mɔ. 36 Nəbɔt mera pəmɔ tɔkɔ Papa konu ɔmbɔt amera mɔ.»

Ta nəcin afum alɔma (Mt 7:1-5)

37 «Ta nəcin fum, afɔkɔ-cin nu; ta nəboc kiti ka Kanu nnɔ fum eyi mɔ, afɔdekɔ-kiti nu; nəŋaŋnɛnɛ akɔ, andekɔ-ŋaŋnɛn'on. 38 Nəpocɛ, andekɔ-poc'on; andekɔ-bɛr nde

† **6:15** Simɔŋ, nwɛ aŋc-we «wəsaŋka saŋka», ou «wəsimsɛ» mɔ, nwɛ ɛfaŋ a atɔf ŋa Yisrayel ŋowur kətam kɔ dɛbɛ da Rom.

yuba yonu yəpəŋ ya duma donu potubucɛ pətət, pasumpər, pasəŋk-səŋk, pəloŋər. Bawo yotubucɛ nyɛ nəntubucɛ mə, yə andekɔ-tubucɛ nu kəluksɛ nu kəway.

39 Kɔ Yesu olok-lokər ŋa capafɔ: «Wətɔnəŋk ɛntam kəkətɛnɛ wətɔnəŋk ba? Kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ mɛrəŋ maŋan fəp mə ŋantɛmpɛnɛ abi disrɛ. 40 Ali wətəkəs wəkin eŋcepər fɛ wətəksɛ kɔn; mba wətəkəs nwɛ ɛntəkəs bel-bel mə, eŋyi pəmə wətəksɛ kɔn. 41 Ta ake tɔ məŋməmənɛ ayika nŋɛ ŋeŋyi wɛŋc'əm dərəfər, a ta məntam kəkɔkcɛ togbu təkɔ teyi məna sərka dərəfər mə? 42 Cəke cɔ məntam kəloku wɛŋc'əm: ‹Wɛŋc'im məwosɛ a iliŋ'əm ayika nŋɛ ŋey'əm dərəfər mə!› məna nwɛ məntɔnəŋk togbu ta dəfər dam mə? Məna wəbaŋɛnɛ dofum! Məliŋ kərɛsna togbu ta dəfər dam, itɔ ɔŋsɔŋ'am kənəŋk bel-bel məliŋ ayika ŋəkɔ ŋeyi wɛŋc'əm dərəfər mə.»

Kətək kɔ yokom ya ki
(Mt 7:16-20; 12:33-35)

43 «Kətək kətət kəfɔkom yokom yɛlɛc, kətək kɛlɛc kəfɔkom yokom yətət. 44 Kətək nkɛ o nkɛ kɔ, yokom ya ki yɔ aŋnɛpəlɛ ki. Afɔpim tumbunyi‡ dəgbɛc, afɔpim rɛsɛŋ§ dəbɛŋk. 45 Fum wətət nde abəkəc ŋɔn ŋətət ɛŋlɛk məyɔ mətət, kɔ fum wəlɛc nde abəkəc ŋɔn ŋɛlɛc ɛŋlɛk məyɔ mɛlɛc. Bawo ntɛ o ntɛ kusu kəŋloku mə, ti teyi nde dɛbəkəc.»

Wəlɔ mɛrəŋ
(Mt 7:24-27)

46 «Ta ake tɔ nəŋwen'em ‹Wəbɛ! Wəbɛ!› ta nəŋyɔ mes məkɔ iŋloku mə-ɛ? 47 Nwɛ o nwɛ eder'im, pəne moloku mem, pəkət mi, imentər'un nwɛ owurɛnɛ mə: 48 Owurɛnɛ fum nwɛ eyi kəcəmbər kəlɔ mə. Fum wəkakɔ ɛŋkay dəntəf bel-bel kɔ pəntukmɛ, k'ɛŋcəmbər kəlɔ kɔn tasar kəroŋ. Ali wəcafən ontuf pəlarəm, domun dɛfəntərɛ, kəlɔ kɔn kəfətam kətɛmpɛnɛ, bawo anacəmbər ki gbiŋ. 49 Mba nwɛ o nwɛ ene moloku mem, ta ɔŋkətɛnɛ mi-ɛ, fum wəkakɔ ŋawurɛnɛ kɔ nwɛ ɛŋcəmbər kəlɔ kɔn katina dəntəf, ta ɛŋkay pəcəmbər ki tasar kəroŋ mə. Kɔ wəcafən ontuf, domun dɛfəntərɛ-ɛ, kəlɔ kaŋkɔ kəntɛmpɛnɛ katina, kəlɛcɛ few!»

7

Aŋnabi Yesu kətaməs kɔn wəcar ka wəbɛ ka asədar 100
(Mt 8:5-13)

1 Ntɛ Yesu elip kəlok-lokər afum aŋɛ ŋaŋc-cəŋkəl kɔ mə, k'ɔŋkɔ Kapɛrnayum. 2 Dəndo kəfo kaŋkɔ, wəbɛ ka asədar tasar tin (100) wəRom wəlɔma ɛnayɔ wəcar nwɛ tetɔn tɛnayeŋk kɔ mə. Wəcar wəkakɔ ɛnatamnɛ fɛ, pəc-faŋ kəfi. 3 Ntɛ wəbɛ ka asədar nwɛ ene pac-loku teta Yesu mə, k'osom abeki aSuyif alɔma, ŋakəwenɛ kɔ Yesu pədetaməsɛ kɔ wəcar kɔn. 4 Kɔ abeki akakɔ ŋander ŋabəp Yesu kɔ ŋalɛtsɛnɛ kɔ ŋac-gbɔkərɛ, ŋac-loku: «Ɔyɔ dofum ndɛ pəmar məyɔnɛ kɔ ti mə, 5 bawo wəbɛ wəkawɛ ɔmbətər atəf ŋosu, nkɔn ɛnacəmbər **dəkəcəpəs** dosu.» 6 Kɔ Yesu ɔŋkɔ kɔ ŋa. Ŋanabɔlɛnɛ fɛ kəlɔ ka wəsədar, kɔ wəsədar osom anapa ɔn kəkɔ-loku kɔ: «Wəbɛ ta mətərəsnɛ, bawo isətɔ fɛ dofum ndɛ pəmar'am kəbɛrɛ kəlɔ kem mə. 7 Itɔ ɔsɔŋɛ ntɛ ina sərka intɔna-kɔ nnɔ məyi mə. Mba məloku toloku tin, wəcar kem pətamnɛ. 8 Bawo ina wəkawɛ yati abɛ'em ŋɔ iyi dəntəf, k'ina sɔ iyɔ asədar alɔma aŋɛ ŋay'im dəntəf mə. Nwɛ iŋkulɛ fɔ məkɔ mə, wəkayi ɔŋkɔ, k'iloku wəkɔ fɔ məder-ɛ, wəkayi ender. K'iloku wəcar kem fɔ məyɔ ntɛ-ɛ, ɔŋyɔ ti.» 9 Ntɛ Yesu ene moloku maməkɔ mə, kɔ teta wəsədar nwɛ teŋciyanɛ kɔ. K'ɛŋkafəlɛ, k'ɛntɛfərnɛ afum akɔ ŋanacəmɛ kɔ darəŋ mə, k'oloku: «Ic-lok'un, ali nde Yisrayel inanəŋk fɛ kəlaŋ pəmə kaŋkɛ!» 10 Kɔ asom a wəsədar nwɛ, ŋalukus ndərən. Kɔ ŋabəp wəcar nwɛ ɛnatɔ-tamnɛ mə, pətamnɛ keŋ.

Yesu kətimi kɔn wəfi

11 Ntɛ telip mə, k'ɔŋkɔ dare ndɛ aŋc-we Nayin mə. Atəkəs ɔn kɔ afum alarəm ŋanasol kɔ nkɔn kəkɔ. 12 Ntɛ ŋalətərnɛ kəbɛrɛ ka dare mə, kɔ ŋambəpɛnɛ kɔ afum ŋaŋc-kekərɛ fum wəfi dəkəwup, mba fum nwɛ sona gboŋ sɔ kɛrɛ ɛnakom kɔ; wos pəfi sɔ. Afum alarəm a dare dadəkɔ ŋaŋc-kekərɛ wəfi wəkakɔ dəkəwup. 13 Kɔ Yesu ɛnəŋk wəran

‡ **6:44** f. = «figue» § **6:44** Pokom mpɛ poŋkom nde Yisrayel, pi pəkɔ aŋfɔc kəsətɔ member mmɛ aŋwe «weŋ» mə.

nwɛ, k'ɔyɔnɛ kɔ nənɔfər, k'oloku kɔ: «Ta məbok!» 14 Kɔ Yesu ɔŋcɔŋnɛ k'oŋgbuŋɛnɛ kaŋkəra ka wəfi. Aŋɛ ŋanatɔmpər kɔ mɔ ŋaŋcəmɛ. Kɔ Yesu oloku: «Wətɛmp, ina olok'əm: Məyɛfɛ!» 15 Kɔ wəfi ɛyɛfɛ k'ɛndɛ, k'oŋcop kəlok-loku. Kɔ Yesu oluksɛ wəfi nwɛ kɛrɛ. 16 Kɔ fəp fənesɛ; kɔ ŋayɛfɛ **kəcam debeki** da Kanu, ŋac-loku: «Wədəŋk wəka Kanu wəpɔŋ ɛyɛfɛ su dacɔ! Kɔ Kanu kənder kəmar afum ɔn!» 17 Kɔ tɔyɔ ta Yesu tatɔkɔ tɛsam atɔf ŋa Yude fəp, kəbəp ka sədare səkɔ səŋkɛl Yude mɔ.

Asom a Aŋnabi Saŋ (Mt 11:2-19)

18 Kɔ acɛpsɛ a Saŋ darəŋ ŋaŋkɔ ŋaloku kɔ mes mamɔkɔ fəp. Kɔ Saŋ ewe acɛpsɛ ɔn darəŋ dacɔ afum mɛrəŋ, 19 k'osom ŋa kəkɔ-yif Wəbɛ Yesu kɔ pəyɔnɛ nkɔn ɔyɔnɛ nwɛ eyi kəder mɔ ba, ka pəmar pakar wəlɔma? 20 Ntɛ ŋambəp kɔ mɔ, kɔ afum aŋɛ ŋaloku kɔ: «Saŋ wəgbət afum dəromun osom su kədeyif'əm: ‹Məna ɔyɔnɛ, nwɛ eyi kəder mɔ ba, ka pəmar səkar wəlɔma?›» 21 Afum akakɔ anasom mɔ ŋaŋkɔ ŋabəp Yesu pəc-taməs docu da atɔtamnɛ alarəm, lanyiru, aŋɛ yɔŋk yɛlɛc yɛŋcəmɛ darəŋ mɔ, k'ɔsɔŋɛ atɔnəŋk alarəm kənəŋk. 22 Kɔ Yesu oloku ŋa: «Nəkɔ nəloku Saŋ tɔkɔ nənəŋk kɔ tɔkɔ nəne mɔ:

Atɔnəŋk ŋanəŋk, atorər ŋaŋkɔt,
k'asɔkəs aka sen, atɔne ŋane,
afi ŋatimɛ, andəŋk toloku tətət nnɔ atɔyɔ
daka ŋayi mɔ.

23 Pəbət nwɛ tetem tɔntədesɔŋɛ kəloŋɛ* mɔ!»

24 Ntɛ asom a Saŋ aŋɛ ŋaŋkɔ mɔ, kɔ Yesu ɛyɛfɛ kəloku afum teta Saŋ pəc-yif: «Ake nənakɔ kəmɔmən nde dətɛgbɛrɛ-ɛ? Awo nŋɛ afef ŋeyikəc mɔ ba? 25 Mba ake nənakɔ oŋ kəmɔmən di-ɛ, fum wəbɛrnɛ duma dətət? Mba abɛrnɛ suma sətət, ŋayi pətət disrɛ ŋandɛ wəlɔ wa abɛ disrɛ. 26 Ake nənakɔ oŋ kəmɔmən-ɛ, wədəŋk wəka Kanu-ɛ? Ɛy, ic-lok'un, Saŋ entesɛ pətas wədəŋk wəka Kanu. 27 Nkɔn ɔyɔnɛ nwɛ yecicəs yecempi yoloku tetɔn mɔ:

‹Isak wəsom pəy'im kiriŋ
pəkɔ-cɛpəs dɔpɔ dam fər yam kiriŋ.›»†

28 Kɔ Yesu oloku: «Ic-lok'un, aŋɛ aran ŋaŋkom mɔ fəp, ali wəkin eyi fɛ nwɛ eŋcepər Saŋ mɔ. Mba nwɛ ɛfɛtɛ nde **dɛbɛ da Kanu** mɔ, ɔyɔnɛ nwɛ eŋcepər Saŋ mɔ. 29 Afum aŋɛ ŋanane kɔ kəlok-loku mɔ fəp, kəbəp awerəs dut, kɔ ŋawosɛ dolompu da Kanu; ti disrɛ kɔ ŋawosɛ a Saŋ pəgbət ŋa dəromun; 30 mba aFarisi kɔ atəksɛ a sariyɛ ŋanawosɛ fɛ ntɛ Kanu kənafaŋɛ ŋa mɔ, kɔ ŋafati a Saŋ pəgbət ŋa dəromun. 31 Anɔ indetubcɛnɛ afum a dɛtɛmp dandɛ-ɛ? Anɔ ɔ ŋawurɛnɛ-ɛ? 32 Aŋɛ ŋɔ ŋawurɛnɛ: Ŋawurɛnɛ awut aŋɛ ŋandɛ kəfo nkɛ afum fəp ŋambəpsɛnɛ mɔ, a ŋac-wenɛnɛ kəkɔ-loku:

‹Səfulanɛ nu aluk, kɔ nəntɔpisɛ!
Kɔ səleŋsɛ nu meleŋ ma defi, kɔ nəntɔbok.› 33 Bawo ntɛ Saŋ wəgbət afum dəromun ɛnader mɔ, ɔŋc-səm fɛ kəcom, oŋc-mun fɛ member, kɔ nəloku: ‹Wəka ŋɔŋk ŋɛlɛc ɔfɔ!› 34 Kɔ Wan ka fum ender, pəc-səm kəcom pəc-mun member kɔ nəloku: ‹Wəcɛlək kɔ wəcis ɔfɔ, wanapa ka abaŋəs dut k'aciya!› 35 Mba awut a kəcərɛ pətət ŋawosɛ dolompu da ki.»

Yesu nde kəlɔ ka Simɔŋ wəFarisi

36 Kɔ wəFarisi wəlɔma ewe Yesu kəkɔ-di yeri kɔ nkɔn. Kɔ Yesu ɛmbɛrɛ nde kəlɔ ka wəFarisi wəkakɔ, k'ɔŋkɔ pəndɛ amɛsa kiriŋ. 37 Wəran wəciya wəlɔma ɛnayi dare dadɔkɔ, ntɛ ene a Yesu ɔŋkɔ nde kəlɔ ka wəFarisi nwɛ mɔ, k'ɛlɛk tɔkɔ-bɔ pətət pɛlarɛ labundɛ, 38 kɔ wəran nwɛ ɔŋkɔ pəcəmɛ Yesu kumunt darəŋ pəsumpər kɔ wɛcək. K'ɛyɛfɛ kəbok pəc-caŋkəsɛ mɛŋcər mən wɛcək wa Yesu, k'ɛfɛŋətɛ wɛcək wa Yesu cəfon cɔn, pəc-cup wi, pəc-loŋsər wi labundɛ. 39 Ntɛ wəFarisi nwɛ ɛnawe Yesu nde ndɔrɔn, ɛnəŋk tatɔkɔ mɔ, k'olokunɛ dɛbəkəc: «Fum wəkawɛ ɔŋyɔnɛ wədəŋk wəka Kanu-ɛ, k'ɛŋcərɛ wəran nwɛ oŋgbuŋɛnɛ kɔ mɔ, fum nwɛ ɔyɔnɛ mɔ—Wəran wəciya.» 40 Kɔ Yesu ɛlɛk moloku, k'oloku: «Simɔŋ, iyɔ toloku təlɔma tolok'əm.» Kɔ Simɔŋ oloku kɔ: «Məlok'im ti, Wətəksɛ.» 41 «Wəbɔs-bɔsər wəlɔma afum mɛrəŋ ŋanatɔmpərɛ debe: Wəkin nwɛ pətɔmpərɛ kɔ gbeti mɛŋcəmbəl masar kəcamət (500); kɔ wəka mɛrəŋ pətɔmpərɛ kɔ mɛŋcəmbəl 50. 42 Mba ntɛ wəbɔs-bɔsər nwɛ ɛnəŋk fɔ alɛkər ɔn səbe

* **7:23** kəsolɛ † **7:27** Malaki 3:1

ŋayɔ fɛ gbeti boluksɛ kɔ mɔ, k'ɛŋaŋnɛnɛ mɛrəŋ maŋan fəp. Akakɔ mɛrəŋ anɔ endenaŋkanɛ kəbɔtər kɔ pətas wəkɔ-ɛ?» 43 Kɔ Simɔŋ oloku kɔ: «Pəwurɛn'em, a wəkɔ ɛnatɔmpərɛ kɔ gbeti bɛlarəm mɔ.» Kɔ Yesu oloku kɔ: «Gbɛs, məloku kaŋce!» 44 Kɔ Yesu ɛŋkafəlɛ k'ɛntɛfərnɛ wəran nwɛ, k'oloku Simɔŋ: «Mənəŋk wəran nwɛ? Imbɛrɛna nnɔ kəlɔ kam mba məsɔŋna f'em domun ibikɛnɛ wɛcək; mba nkɔn ɛŋcaŋkəsɛ wɛcək wem mɛŋcər mən, k'ɛfɛŋətɛ wi cəfon cɔn. 45 Məŋcupna f'em, mba nkɔn kəyɛfɛ ntɛ imbɛrɛna nnɔ mɔ, a k'oŋcop kəcupəs'im wɛcək mɔ, haŋ ndɛkəl itɔ eyi kəyɔ. 46 Məsopna f'em moro dəromp,‡ mba wəran wəkawɛ osop'im labundɛ dəwɛcək. 47 Itɔ ɔsɔŋɛ ntɛ intam kəlok'əm fɔ, kiciya kəlarəm nkɛ eŋciya mɔ, aŋaŋnɛnɛ kɔ ki, bawo nkɔn ɔmbɔtər pənaŋkanɛ. Məna nwɛ aŋaŋnɛnɛ pipic mɔ, pipic pɔ məmbɔtər.» 48 Kɔ Yesu oloku wəran nwɛ: «Aŋaŋnɛn'am kiciya kam.» 49 Afum aŋɛ ŋanandɛ amɛsa kiriŋ kɔ nkɔn mɔ, ŋaŋcop kəc-lokunɛ dəbəkəc: «Anɔ ɔfɔ wəkawɛ ɛŋaŋnɛnɛ ali kiciya mɔ?» 50 Mba kɔ Yesu oloku wəran: «Kəlaŋ kam kəyac'əm, məkɔnɛ abəkəc ŋoforu.

8

Aran aŋɛ ŋaŋsol kɔ Yesu mɔ

1 Ntɛ tɛyɛfɛ dənda mɔ, kɔ Yesu ende pəckɔt sədare; pəc-kawandi pəc-dəŋk moloku mətɔt ma **dɛbɛ da Kanu**. Ŋasol kɔ Asom ɔn wəco kɔ mɛrəŋ, 2 kəbɛrɛnɛ ka aran alɔma aŋɛ ɛnataməs docu da dis kɔ da yɔŋk yɛlɛc mɔ: Mari wəkɔ aŋc-we «Wəka Makdala» mɔ, nwɛ anabɛləs yɔŋk yɛlɛc camət-mɛrəŋ mɔ; 3 Yohanna (wəran ka Cusa, wəlompəs ka mes ma kəlɔ disrɛ ka Herodu), Susan kɔ aran alarəm alɔma aŋɛ ŋaŋc-wurɛ daka daŋan kəmar ka Yesu kɔ Asom ɔn mɔ.

Capafɔ ca wəbɔf (Mt 13:1-9; Mk 4:1-9)

4 Kɔ afum alarəm ayɛfɛ sədare səlɔma ŋamɛpənɛ kɔ. Kɔ Yesu oloku capafɔ ncɛ: 5 «Ntɛ wəbɔf owur kəkɔ-gbal malɔ mən mɔ, eyi kəgbal malɔ kɔ mɛŋgbɛn məlɔma mɛntɛmpɛnɛ dəpɔ. Afum ŋac-nas-nas mi, kɔ gbaŋa yɔsɔm mi fəp. 6 Kɔ mɛŋgbɛn məlɔma mɛntɛmpɛnɛ dəmasar; ntɛ mompoŋ mɔ, kɔ mowos, bawo mɛnayɔ fɛ pədəm. 7 Kɔ mɛŋgbɛn məlɔma mɛntɛmpɛnɛ dəbɛŋk, kɔ bɛŋk yompoŋ kɔ mɛŋgbɛn mamɔkɔ kɔ yɛntasərnɛ mi. 8 Kɔ mɛŋgbɛn məlɔma mɛntɛmpɛnɛ antɔf ŋɔtɔt kəroŋ. Ntɛ mamɔkɔ mompoŋ mɔ, kɔ yoŋkomɔs; kɔ popoŋ mpɛ o mpɛ poŋkom mɛŋgbɛn tasar tin (100).» Yesu oŋc-loku toloku tatɔkɔ, pəc-gbəŋɛ: «Məna nwɛ məŋyɔ ləŋəs məc-ne mɔ, məcəŋkəl!»

Ta ake tɔ Yesu oŋc-lokɛ capafɔ-ɛ? (Mt 13:10-17; Mk 4:10-12)

9 Kɔ acɛpsɛ ɔn darəŋ ŋayif kɔ ntɛ capafɔ cacɔkɔ cəloku mɔ. 10 K'oloku: «Nəna ŋɔ asɔŋ kəcarɛ məgbɔpənɛ ma **dɛbɛ da Kanu**; kɔ akɔ dəcapafɔ aloku ŋa ti, mba:
‹Ŋagbətnɛ kɔ ŋantɔ kəc-nəŋk;
kɔ ŋaŋcəŋkəl ta ŋaŋne-ɛ.›»

Yesu kəloku tedisrɛ ta capafɔ ca wəbɔf

11 «Tedisrɛ ta capafɔ caŋcɛ tɛntɛ: Defet, toloku ta Kanu tɔ. 12 Mɛŋgbɛn mmɛ mɛntɛmpɛnɛ dɔpɔ dacɔ mɔ, mi məyɔnɛ afum aŋɛ ŋaŋne mɔ; ŋɔŋk ŋɛlɛc ŋeder ŋeliŋ ŋa dəbəkəc toloku ta Kanu təkɔ ɛnane mɔ, ntɛ təŋsɔŋɛ payaməsər ŋa kəlaŋ nkɛ kəntam kəyac ŋa mɔ. 13 Mɛŋgbɛn məkɔ meyi dəmasar mɔ, afum ŋɔ, aŋɛ ŋaŋc-kɔnane toloku ta Kanu, pəbɔt ŋa mɔ. Mba ŋayɔ fɛ ntɛntəl,* ŋalaŋ tɛm təlɔma, kɔ tɛm teyeŋki tender ŋa-ɛ, ŋasak. 14 Mɛŋgbɛn mmɛ mɛntɛmpɛnɛ dəbɛŋk mɔ, mi məyɔnɛ afum aŋɛ ŋaŋcəŋkəl moloku ma Kanu, kɔ ŋalasərnɛ mes məpɔŋ mmɛ mɛntasərnɛ ŋa mɔ: Mɛcɛm-cɛmnɛ mɛlarəm, kəsɔtɔ ka daka kɔ mɛfaŋ mobotu ma doru, ŋa ŋafɔsɔŋ yokom yololu. 15 Mɛŋgbɛn mmɛ meyi antɔf ŋɔtɔt mɔ, afum ŋɔ, aŋɛ ŋaŋcəŋkəlɛ toloku abəkəc ŋɔtɔt ŋosoku, ŋamɛŋkərnɛ ti, ŋacəmɛ ti darəŋ mɔ, ŋa ŋaŋsɔŋ yokom yɔtɔt.»

Capafɔ ca lamp (Mk 4:21-25)

16 «Nwɛ o nwɛ ɔfɔmot lamp a pəkufun di kaloŋi, ɔfɔsɔ-bɛrsɛnɛ di kəfəŋc dəntɔf; mba ɛndɛt di kədɛt dəm, ntɛ təŋsɔŋɛ aŋɛ ŋambɛrɛ dukəlɔ mɔ, ŋanəŋknɛ pəwaŋkəra. 17 Mpɛ o mpɛ pɛmɛŋkənɛ, antam pi kənəŋk.

‡ **7:46** Aka Yisrayel moro mɔ ŋaŋc-sop acikəra aŋan alel

* **8:13** «kəntɛntəl», «ntɛntəl» = «kəcɔŋc», «ŋcɔŋc»

Ntɛ o ntɛ təŋgbəpənɛ mə, antam ti kəcərɛ, towur tɛfəntərɛ pəwaŋkəra. 18 Nəkɛmbərnɛ təkə nəŋcəŋkəl mə; bawo andekə-bɛrɛnɛ akə ŋayə mə; pabelər akə ŋantəyə mə ali pəkə ŋaŋgbɛkər mera kəyənɛ paŋan mə.»

Iya kə awɛŋc a Yesu (Mt 12:46-50; Mk 3:31-35)

19 Kə iya ka Yesu kə awɛŋc ən ŋander ŋabəp kə, mba ŋaŋc-tam fɛ kələtərnɛ kə ntɛ afum ŋala mə. 20 K'aŋkə paloku kə ti: «Iya kam kə awɛŋc'əm aŋa ŋayi nde doru, mən' ɔ ŋafaŋ kənəŋk.» 21 Kə Yesu oloku: «Iya kem kə awɛŋc'im aŋa, ŋayənɛ aŋɛ ŋaŋcəŋkəl toloku ta Kanu ŋacəmɛ sə ti darəŋ mə.»

Yesu kəcəmbərəs kən afef ŋəpəŋ (Mt 8:23-27; Mk 4:35-41)

22 Dəsək dələma kə Yesu ɛmbɛkɛ debil kə acɛpsɛ ən darəŋ. K'oloku ŋa: «Pacali ntende kəba mokuru.» Kə ŋaŋkə. 23 Ŋayi kəcali, kə Yesu endirərnɛ. Kə afef ŋəpəŋ ŋɛyɛfɛ kəwur dəkəba kə abil ŋɛfaŋ kəkalɛ, kə ŋayi dəpəwɛy-wɛy. 24 Kə acɛpsɛ ən darəŋ ŋander ŋatimi kə, ŋac-kulɛ-kulɛ: «Wətəksɛ! Wətəksɛ! Kəfi kə sənder!» Ntɛ entimɛ mə, k'ɛyɛfɛ kəgbəŋ-gbəŋər afef, kə yam yəpəŋ yəkə yɛnayɛfɛ mə, kə yɛsak few. Kə pəyə yeŋ, ali tes aŋc-ne fɛ sə. 25 Kə Yesu eyif ŋa: «Deke kəlaŋ konu kəyi-ɛ?» Ntɛ ŋanesɛ a kə cusu cəwos ŋa mə, kə ŋayifɛnɛ: «Anə ɔfə wəkawɛ? Wəkawɛ ɛŋgbəŋ-gbəŋər ali afef kə yam, yɛcəmɛ sə tɛfaŋ tən darəŋ!»

Yesu kətaməs ka fum nwɛ yəŋk yɛlɛc yɛnacəmɛ darəŋ mə (Mt 8:28-34; Mk 5:1-20)

26 Kə Yesu ɔŋkə pənəŋk yecic yələma nde atəf ŋa Kadara, nde pəntɛfərɛnɛ kə Kalile mə. 27 Ntɛ Yesu ontor dəntəf mə, k'ɛnəŋk fum wələma wəka dare dadəkə fər yən kiriŋ, nwɛ yəŋk yɛlɛc yɛlarəm yɛnacəmɛ darəŋ mə. Kəyɛfɛ ntɛ pənawon mə, ɛŋc-bɛrnɛ fɛ duma, ɛnayə fɛ kələ kəyi, mɛnɛ pəyi nde aŋwupɛnɛ mə. 28 Ntɛ fum nwɛ ɛnəŋk Yesu mə, kə ŋəŋk ŋɛlɛc ŋəsəŋɛ kə kəkulɛ-kulɛ, k'ɛntɛmpɛnɛ Yesu wɛcək dəntəf, k'oloku pəpəŋ: «Cəke cə məfaŋər'im-ɛ, Yesu, Wan ka Kanu Wəbɛ wəka dareŋc? Ilɛtsɛn'am ta mətərəs'im!» 29 Bawo Yesu oŋc-loku ŋəŋk ŋɛlɛc nŋɛ ŋɛnabɛrɛ fum wəkakə dəris pəwon mə kəwur. Gbekce yə aŋc-kotərɛnɛ fum wəkawɛ dəkəcək kə afɛc ŋəpəŋ, mba oŋc-copu gbekce yayəkə, ŋəŋk ŋɛlɛc ŋosolɛ kə ŋekekərɛ nde dətɛgbɛrɛ. 30 Kə Yesu eyif kə: «Cəke cə aŋw'am-ɛ?» Kə fum nwɛ oloku Yesu: «Ina aŋwe «Pələrəm».» Bawo yəŋk yɛlɛc yɛlarəm yɛnacəmɛ kə darəŋ. 31 Kə yəŋk yɛlɛc nyɛ yɛlɛtsɛnɛ Yesu kəsak yi, ta pəsəŋɛ yi kəwur yəkə dəpəcuca. 32 Awa, ŋanabəlɛnɛ fɛ səp yɛlarəm yələma nyɛ yəŋc-səmət dəndo tərə kəroŋ mə. Kə yəŋk yɛlɛc yontola Yesu kəwosɛ ka kəbɛrɛ ka dəsəp nyɛ, kə Yesu owosɛ yi. 33 Kə yəŋk yɛlɛc yolukus fum nwɛ dəris, kə yəŋkə yɛmbɛrɛ dəsəp. Kə səp nyɛ fəp yontor kəyɛfɛ dətərə, kə yəŋkə yotor dəkəba, kə yɛŋgbətəsɛ, kə yefis-fis fəp. 34 Ntɛ afum aŋɛ ŋaŋc-kɛk səp nyɛ ŋanəŋk ti mə, kə ŋayɛksɛ kə ŋaŋkə ŋaloku ti dare daŋan kə aka sədare səkəsək. 35 Kə afum ŋander kəməmən təkə tɛnacepər di mə. Kə ŋander nnə Yesu eyi mə, kə ŋambəp fum wəkə yəŋk yɛlɛc yɛnalukus darəŋ mə, pandɛ Yesu dəntəf, pəbɛrnɛ yamos pəc-yə mes bel-bel, kə afum aŋɛ ŋanader kəməmən mə ŋanesɛ. 36 Afum akə ŋananəŋk mes mamək mɛnacepər mə, ŋaləmər akə ŋanader kəməmən təkə anayac kə mə. 37 Kə afum a atəf ŋa Kadara fəp ŋaloku Yesu a pəyɛfɛ ndaraŋan pəkə, bawo ŋananaŋkanɛ kənesɛ. Kə Yesu ɛmbɛrɛ debil k'olukus. 38 Fum wəkə Yesu ɛnaluksɛ yəŋk yɛlɛc darəŋ mə, ɛlɛtsɛnɛ Yesu a pətam kəce kə pəyi kə dəntəf. Mba kə Yesu ombupərɛ kə pəc-loku: 39 «Məlukus nnə ndaram. Məkə məc-loku afum təkə Kanu kəyən'am mə fəp.» Kə fum nwɛ ɔŋkə pəloku dare disrɛ fəp mes məkə Yesu ɛnayənɛ kə mə.

Wan wəran wəka Sayirus, kə wəran wəkə ɛnagbuŋɛnɛ yamos ya Yesu mə (Mt 9:18-26; Mk 5:21-43)

40 Yesu kəlukus kən, kə afum ŋaŋkə ŋafaynɛ kə, bawo fəp fəŋc-kar kə. 41 Kə fum wələma, pac-we kə Sayirus, nwɛ ɛnayənɛ wəbɛ wəka **dəkəcəpəs** mə, owur nde pəc-der. Kə Sayirus ɛfəntərɛ dəntəf, k'osumpər Yesu wɛcək, pəc-lɛtsɛnɛ kə kəwosɛ kəder ka kələ kən. 42 Bawo ɛnayə wan wəran wəkin gboŋ, nwɛ ɛnasətə meren wəco kə mɛrəŋ mə, pəc-fi. Ntɛ ɛyɛfɛ kəkə mə, kə kənay kəmɛpnɛ kə haŋ ŋac-yaməsər kə kəŋesəm.

43 Wəran wələma ɛnayi di, wəkakɔ pəc-
yak kəyɛfɛ ka meren wəco kɔ mɛrəŋ ta
pəŋcəmbərəs-ɛ. Wəran nwɛ ɛnabɛrsɛ daka
dɔn fəp nnɔ atɛn cɔl ŋayi mɔ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ
pataməs kɔ mɔ. Mba ali fum ɛnatam fɛ
kətaməs kɔ. 44 Kɔ wəran nwɛ ɔlətərnɛ
Yesu tadarəŋ, k'oŋgbuŋɛnɛ dobol da duma
dɔn. Gbəŋcana babɔkɔ kɔ kəwur mecir
kaŋkɔ kənayi kɔ mɔ kəsakɛ. 45 Kɔ Yesu
eyif: «Anɔ ogbuŋɛn'em-ɛ?» Ntɛ afum fəp
ŋambupərɛ ti mɔ, kɔ Piyɛr oloku: «Wətəksɛ
afum ŋaŋkɛl'əm waca nwɛ fəp!» 46 Kɔ Yesu
oloku: «Fum wələma oŋgbuŋɛn'em, bawo
iŋcərɛ a fənɔntər fələma fəwur'im dəris.»
47 Ntɛ wəran nwɛ ɛŋcərɛ a Yesu ɛŋcərɛ fɔ
fum oŋgbuŋɛnɛ kɔ mɔ, k'ender pəc-yikcɛ,
k'ɛntɛmpɛnɛ Yesu wɛcək dəntəf. K'oloku
afum fəp fər kiriŋ tes təkɔ tɛnasɔŋɛ kɔ
kəgbuŋɛnɛ ka duma da Yesu mɔ, kɔ təkɔ
docu dɔn dɛnatamnɛ gbəŋcana babɔkɔ mɔ.
48 Kɔ Yesu oloku kɔ: «Wan kem, kəlaŋ kam
kəyac'əm, məkɔnɛ abəkəc ŋoforu.»

49 Yesu eyi kəlok-loku kaŋkɔ, kɔ fum
wələma ender kəyɛfɛ ka ndena wəbɛ ka
dəkəcəpəs da dare, k'ender pəloku: «Wan
kam efi, ali məntərəs fɛ sɔ wətəksɛ kəkɔ di.»
50 Mba Yesu ɛnane fum nwɛ kəloku ka wəbɛ
wəka **dəkəcəpəs** defi da wan kɔn, k'oloku
wəbɛ nwɛ: «Ta mənesɛ! Məlaŋ gbəcərəm,
wan kam ɛntamnɛ.» 51 Ntɛ ŋalukus dɛkɛr
mɔ, Yesu owosɛ fɛ fum kəbɛrɛ kɔ nkɔn mɛnɛ
Piyɛr, Saŋ, Sak, wan wəran nwɛ kas kɔ
kɛrɛ gbəcərəm, ŋɔ ɛnawosɛ kəbɛrɛ nnɔ wan
wəran wəfi nwɛ eyi mɔ. 52 Kɔ afum fəp
ŋambok ŋac-ləm pəcuy paŋan tetɔn. Kɔ Yesu
oloku: «Ta nəbok! Efi fɛ, kədirɛ k'ɛndɛ.»
53 Kɔ afum ŋayɛfɛ kəselər Yesu, bawo afum
aŋɛ ŋanacərɛ a wan wəran nwɛ efi. 54 Kɔ
Yesu osumpər wan wəran nwɛ kəca, k'olokɛ
dim dɔpɔŋ: «Wəyecəra, məyɛfɛ!» 55 Kɔ am-
era ŋɔn ŋender kɔ, gbəŋcana babɔkɔ k'ɛyɛfɛ,
kɔ Yesu oloku a pasɔŋ kɔ yeri. 56 Kɔ cusu
cəwos akombəra aka wan wəran nwɛ, kɔ
Yesu oloku ŋa a ta ŋaləmər nwɛ o nwɛ ntɛ
teŋcepər mɔ.

9

Yesu osom acɛpsɛ ɔn darəŋ wəco kɔ mɛrəŋ
(Mt 10:5-15; Mk 6:7-13)

1 Kɔ Yesu ewe Asom ɔn aŋɛ wəco kɔ
mɛrəŋ, k'ɔsɔŋ ŋa fənɔntər kɔ kətam ka
kəbɛləs yɔŋk yɛlɛc fəp, kəlɛkɛnɛ kətam ka
kətaməs ka docu. 2 Kɔ Yesu osom ŋa kəkɔ-
dəŋk **dɛbɛ da Kanu**, kɔ kətaməs ka docu.
3 K'oloku ŋa: «Ta nətɔmpərɛnɛ daka o daka
teta dɔpɔ, ta nətɔmpər togbo, ta nətɔmpər
təlɔba, ta nətɔmpər tocom, ta nətɔmpər
pəsam, ta nwɛ o nwɛ pətɔmpər suma mɛrəŋ.
4 Nnɔ o nnɔ aŋkɔ-baŋ'un waca mɛrəŋ mɔ,
nəyi di, difɔ nəndekɔ-wur a nəsumpər dɔpɔ
donu kəkɔ. 5 Nnɔ o nnɔ afum ŋantəkɔ-
wos'on kəyi mɔ, kɔ nəndewur dare dadəkɔ-
ɛ, nəkoŋ-koŋ wɛcək wonu, itɔ endeyɔnɛ
sede nnɔ ŋayi mɔ. 6 Kɔ asom aŋɛ ŋawur ŋac-
kɔt sədare; ŋac-dəŋk toloku tɔtɔt ta Kanu,
ŋac-taməs acuy mofo fəp.

Pəciyanɛ pa Herodu
(Mt 14:1-12; Mk 6:14-29)

7 Ntɛ Alkaly Herodu ene mes mmɛ meŋc-
cepər mɔ, kɔ pəŋciyanɛ kɔ. Bawo alɔma ŋaŋc-
loku a Saŋ entimɛ afi dacɔ; 8 alɔma ŋac-
loku, a Eliya eder, alɔma ŋac-loku, a wədəŋk
wəka Kanu wəcɔkɔ-cɔkɔ wələma oluksərnɛ
sɔ kəder. 9 Kɔ Herodu nkɔn oloku: «Inagbinti
Saŋ domp! Anɔ ɔyɔnɛ fum wəkawɛ aŋloku
tetɔn mɔ-ɛ?» Kɔ Herodu ɛfaŋ kənəŋk kɔ.

Yesu kəsɔŋɛ ka afum wul kəcamət (5000) kənɛmbərɛ
(Mt 14:13-21; Mk 6:30-34; Saŋ 6:1-14)

10 Kɔ asom ŋander ŋaluksɛ Yesu təkɔ ŋanayɔ
mɔ fəp. Kɔ Yesu ɛlɛk ŋa kɔ ŋawurnɛ kəsək,
ntende dare da Bɛtsayida. 11 Kɔ afum
ŋaŋcərɛ kəwur kəŋan kɔ ŋaŋcɛpsɛ ŋa darəŋ.
Kɔ Yesu owosɛ ŋa kəder, k'ɔŋkɔ pəc-loku ŋa
teta **dɛbɛ da Kanu**, k'ɛntaməs sɔ aŋɛ ŋanatɔ-
tamnɛ mɔ. 12 Ntɛ dec dɛyɛfɛ kəkalɛ mɔ, kɔ
Asom ɔn ŋalətərnɛ kɔ ŋac-loku: «Məyɔ oŋ
məsak afum akaŋɛ ŋakɔ ŋatɛn dəkədirɛ kɔ
yeri nde sədare nsɛ səŋkɛl nnɔ mɔ; bawo
dətɛgbɛrɛ ayi wəkawɛ.» 13 Kɔ Yesu oloku
ŋa: «Nəna nəsɔŋ ŋa yeri.» Kɔ Asom ɔn
ŋaloku kɔ: «Cəcom kəcamət kɔ lop mɛrəŋ
gbəcərəm yɔ səyɔ, məfaŋ oŋ a səkɔ səwayɛ
kənay kaŋkɛ yeri ba?» 14 Mba afum aŋɛ
ŋaŋc-bəp afum wul kəcamət (5000). Kɔ
Yesu oloku Asom ɔn: «Nəyɔ ŋa ŋaloŋkanɛ
afum 50-50.» 15 Kɔ asom ɔn ŋayɔ təkɔ Yesu
ɛnaloku ŋa kəyɔ mɔ, kɔ ŋandəs ŋa fəp. 16 Kɔ
Yesu ɛlɛk cəcom ncɛ kəcamət kɔ lop nyɛ
mɛrəŋ, k'eyekti fər dareŋc, k'ontolanɛ yeri
nyɛ nnɔ Kanu kəyi mɔ. Kɔ tɛyɛfɛ dənda

k'entipi yeri nyɛ a k'endesɔŋəs yi acɛpsɛ a ŋayerəs kənay kaŋkɔ. 17 Kɔ afum akakɔ fəp ŋandi yeri nyɛ kɔ ŋanɛmbərɛ. Ntɛ anawɛtəs yeri yɛləpəs nyɛ mɔ, yɛnayɔ cəfala wəco kɔ mɛrəŋ.

Piyɛr oloku a Yesu ɔyɔnɛ nwɛ Kanu kəyɛk-yɛk mɔ
(Mt 16:13-19; Mk 8:27-29)

18 Dɔsɔk dələma Yesu **pəc-lok-lokər Kanu** taciŋa, acɛpsɛ ɔn darəŋ ŋaloŋkanɛ kɔ kəsək. Kɔ Yesu eyif ŋa: «Toloku ta afum, anɔ iyɔnɛ-ɛ?» 19 K'acɛpsɛ ɔn darəŋ ŋaloku kɔ: «Ntɛ alɔma ŋaloku mɔ, a Saŋ wəgbət afum dəromun məyɔnɛ, k'alɔma ŋaloku a Eliya məyɔnɛ; alɔma a wədəŋk wəka Kanu wəcɔkɔ-cɔkɔ wələma ɔ məyɔnɛ nwɛ ɛyɛfɛ afi dacɔ mɔ.» 20 Kɔ Yesu eyif ŋa sɔ: «Kɔ cəke cɔ nəna nəŋcɛm-cɛmnɛn'em kəyɔnɛ-ɛ?» Kɔ Piyɛr oloku Yesu: «Wəyɛk-yɛk wəka Kanu məyɔnɛ.»

Yesu kəcam defi dən kɔ kədeyɛfɛ kən afi dacɔ
(Mt 16:20-28; Mk 8:30-9:1)

21 Kɔ Yesu entiŋ-tiŋ ŋa kəcaŋkɛ ti, ta ŋaloku ti fum o fum. 22 K'ɔnɔcər a pənamar dis dələl Wan ka fum bel-bel; abeki, aloŋnɛ apɔŋ kɔ atəksɛ sariyɛ ŋabɛləs kɔ; padif kɔ; pəyɛfɛ defi tataka tɔn ta maas.

23 K'oloku afum fəp ntɛ: «Kɔ fum ɛfaŋ kəcɛps'em-ɛ, wəkayi pəsak kəcɛm-cɛmnɛ tetɔn ta sərka, wəkayi pəwosɛ kəsak mɛfaŋ mɔn pəwosɛ kətɔrɔ haŋ pəfi * dɔsɔk o dɔsɔk, pəcəm'em darəŋ. 24 Bawo, nwɛ o nwɛ ɛfaŋ kəyac kəyi doru kɔn mɔ, kəŋsalpər kɔ; mba nwɛ o nwɛ ɔ kiyi kɔn doru kəsalpər kɔ tetem mɔ, ɛyac ki. 25 Ake tɔyɔ fum kəsɔtɔ kɔn doru dandɛ fəp-ɛ, kɔ pəyɔnɛ fɔ wəkayi eyi kəgbalənɛ kɔ pəyɔnɛ fɛ ti wəkayi pəc-ləsərnɛ-ɛ? 26 Nwɛ o nwɛ ɛlapərn'em kɔ moloku mem, Wan ka fum endekɔ-sɔdəmnɛ-wosɛ kəyac məna wəkayi k'endeder **pəmot pa pəlel pa dɛbɛ** da Papa-ɛ, kɔ mɛlɛkɛe mecempi. 27 Ic-loku nu kaŋce: Afum akin akin ŋayi nnɔ kəfo kaŋkɛ aŋɛ ŋantɔdewak defi ta ŋantanəŋk **dɛbɛ da Kanu** mɔ.»

Piyɛr, Saŋ kɔ Sak ŋanəŋk Yesu pəyi pəmotu pa debeki da Kanu disrɛ
(Mt 17:1-8; Mk 9:2-8)

28 Ntɛ Yesu oloku moloku maməkɔ mɔ, kɔ mata camət-maas meŋcepər, k'ɛlɛk Piyɛr, Saŋ kɔ Sak, kɔ ŋampɛ tərɔ kəroŋ **kəkɔ-lok-lokər Kanu**. 29 Yesu eyi kəsali, kɔ kəro kɔn kɛsəkpər, kɔ yamos yɔn yɛnaŋkanɛ kəferɛ yoc-motər-motər. 30 Pəwon fɛ kɔ afum mɛrəŋ ŋayɛfɛ kəlok-loku kɔ nkɔn: Musa kɔ Eliya ŋanayi, 31 aŋɛ aŋc-nəŋk **pəmot pa pəlel** pa debeki da Kanu disrɛ mɔ. Ŋac-loku Yesu kəkɔ kɔn nkɛ kəŋkɔyi Yerusalɛm mɔ. 32 Tɛtəŋnɛ Piyɛr k'asol ɔn ŋac-dirɛ pəpɔŋ; ntɛ ŋantimɛ mɔ, kɔ ŋanəŋk Yesu pəmot pa debeki da Kanu disrɛ, kɔ afum mɛrəŋ akɔ ŋanacəmɛ kɔ nkɔn mɔ. 33 Tɛm ntɛ afum akakɔ mɛrəŋ ŋaŋc-gbɛyɛnɛ kɔ Yesu mɔ, kɔ Piyɛr oloku kɔ: «Wətəksɛ pəntesɛ su kiyi ka nnɔ. Səcəmbər **cəbal cəcɛpɛ-cɛpɛ** maas, ŋin ŋam, ŋin ŋa Musa, kɔ ŋin ŋa Eliya.» Piyɛr ɛnacərɛ fɛ ntɛ oŋc-loku mɔ. 34 Ntɛ oŋc-loku tatəkɔ mɔ, kɔ kəp kənder kəgbəpərnɛ ŋa kɔ kənesɛ kəsumpər acɛpsɛ a Yesu darəŋ ntɛ ŋananəŋk kəp kaŋkɔ kəc-der kəgbəpərnɛ ŋa mɔ. 35 Kɔ dim dowur kəp kaŋkɔ disrɛ, doc-loku: «Wəkawɛ ɔyɔnɛ wan kem, nkɔn iyɛk-yɛk: Nəcəŋkəl kɔ!» 36 Ntɛ ane dim dadəkɔ mɔ, k'anəŋk Yesu pəcəmɛ sona. K'acɛpsɛ a Yesu darəŋ ŋaŋcaŋk ali fum ɛnaloku fɛ sɔ wəkos təlɔma ntɛ ɛnəŋk mɔ mata maməkɔ.

Yesu kətaməs ka wan nwɛ ŋəŋk ŋɛlɛc ŋɛnatoŋkulu-toŋkulu
(Mt 17:14-18; Mk 9:14-27)

37 Dɔckɔsɔk ntɛ ŋantor kəyɛfɛ dətɔrɔ mɔ, kɔ afum alarəm ŋander kədefaynɛ Yesu. 38 Kɔ fum wələma oŋkulərnɛ kənay kaŋkɔ dacɔ: «Wətəksɛ ilɛtsɛn'am məmɔmən wan kem, bawo wəkin wəkawɛ gboŋ iyɔ. 39 Ŋɔŋk ŋɛlɛc ŋɔlɔma ŋɛmbɛrɛ kɔ, kɔ ŋɔsɔŋɛ kɔ kəkulɛ-kulɛ gbəŋcana babɔkɔ, kɔ ŋeyikəc kɔ pəpɔŋ, kɔ ŋɔsɔŋɛ kɔ kəfoc kəwur kɔ dəkusu; kɔ ŋɔlɔləs kɔ dis, a kɔ ŋendesak kɔ. 40 Ilɛtsɛnɛ acɛpsɛ-am darəŋ kəbɛləs ka ŋi, mba ŋantam fɛ ti.» 41 Kɔ Yesu oŋkulərnɛ: «Nəna afum alɛc a tɛm tantɛ, atɔlaŋ Kanu, tɛm cəke tɔ pəmar sɔ iyi kɔ nəna-ɛ? Tɛm cəke tɔ pəmar sɔ itɔmpər te tonu-ɛ? Məkɛrɛ wan kam

* **9:23** «kəgbaŋnɛ kətək ka gbɛkɛ kɔn» = ti disrɛ: «kəwosɛ kəsɔŋnɛ defi dɔsɔk o dɔsɔk pəmɔ təkɔ Yesu ɛnayɔ ti mɔ.»

nnɔ.» 42 Ntɛ wan wəkakɔ ɔŋc-lətərnɛ Yesu mɔ, kɔ ŋɔŋk ŋɛŋgbal kɔ dəntɔf kɔ ŋeyikəc kɔ pəpɔŋ. Mba kɔ Yesu ɛŋgbəŋ-gbəŋər ŋɔŋk ŋɛlɛc ŋaŋɔkɔ, k'ɛntaməs wan wəkakɔ, k'ɔsɔŋ kɔ kas. 43 Kɔ cusu cəwos afum fəp kənəŋk ka fənəntər fəpɔŋ fa Kanu.

Yesu kəgbəkərɛ kən kəloku defi dən (Mt 17:22-23; Mk 9:30-32)

Ntɛ mes mamɔkɔ Yesu ɔŋc-yɔ mɔ mec-ciyɛnɛ afum mɔ, k'oloku acɛpsɛ ɔn darəŋ: 44 «Nəna nəsu ləŋəs, nəcəŋkəl bel-bel moloku mamɛ: Kəbɛr k'ander Wan ka fum afum dəwaca. 45 Mba acɛpsɛ ɔn darəŋ ŋanacərɛ fɛ tedisrɛ ta toloku tatɔkɔ oŋc-loku mɔ; tɛnagbɔpnɛ ŋa, ntɛ tɔŋsɔŋɛ ta ŋaŋcərɛ ti mɔ. Kɔ ŋanesɛ kəyifət kɔ tedisrɛ ta toloku tatɔkɔ.

Anɔ ecepər nu fəp-ɛ? (Mt 18:1-5; Mk 9:33-37)

46 K'acɛpsɛ ɔn darəŋ ŋayɛfɛ kəyifətɛnɛ ntɛ tɔŋsɔŋɛ ŋacərɛ nwɛ eŋcepər ŋa dəkəcamɛ mɔ. 47 Yesu nwɛ ɛnacərɛ mɛcɛm-cɛmnɛ mmɛ meyi ŋa dəcor mɔ, ɛlɛk wan wəfɛt wəkin, k'ɛŋcəmbərərnɛ kɔ. 48 Kɔ Yesu oloku ŋa: «Nwɛ o nwɛ ɛbaŋ wan wəkawɛ kəbaŋ kətət tetem, ɛmbaŋ'im ina sərka pətət; nwɛ o nwɛ ɛbaŋ'im, ɛmbaŋ wəkɔ osom'im mɔ. Bawo fum wəkɔ ɛŋcəmbərnɛ dəkəcamɛ dɛfɛt mɔ, ɔyɔnɛ wəkɔ eŋcepər nu fəp.»

Nwɛ ɔntɔc'am mɔ, ɛfaŋ'əm (Mk 9:38-40)

49 Kɔ Saŋ ɛlɛk moloku k'oloku: «Wətəksɛ sənanəŋk fum wələma pəc-bɛləsɛ yɔŋk yɛlɛc tewe tam; kɔ səfaŋ kəmɔnɛ kɔ, bawo wəkayi ɛŋcamɛ f'am darəŋ pəmɔ səna.» 50 Kɔ Yesu oloku kɔ: «Ta nəmɔnɛ kɔ ti; bawo fum nwɛ ɔntɔc'am mɔ, ɛfaŋ'əm.»

Dare dələma da Samari kəfati kəbaŋ ka Yesu

51 Ntɛ dɔsɔk dɛlɛk da Yesu doru dɔŋc-lətəs mɔ, k'olokunɛ a mɛnɛ pəkɔ Yerusalɛm gbəs. 52 K'osom afum aləma ŋayi kɔ kiriŋ. Kɔ akakɔ ŋayi kiriŋ kɔ ŋaŋkɔ ŋabəp dare da Samari dələma, ntɛ tɔŋsɔŋɛ ŋalompəsnɛnɛ kɔ mɔ. 53 Mba kɔ aka dare dadɔkɔ ŋafati kəbaŋ kɔ, bawo Yerusalɛm ŋaŋc-kɔ. 54 Ntɛ afum aŋɛ ŋanəŋk ti mɔ, acɛpsɛ a Yesu darəŋ, Saŋ kɔ Sak ŋaloku: «Wətəksɛ, məfaŋ səloku nɛŋc dotor kəyɛfɛ dəkɔm dɛləsər ŋa?» 55 Kɔ Yesu ɛŋkafələ k'ɛntɛfərnɛ ŋa, k'ɛgbəŋ-gbəŋər ŋa. 56 Kɔ ŋayɛfɛ kɔ ŋaŋkɔ dare dələma.

Aŋɛ ŋafaŋ kəcamɛ Yesu darəŋ mɔ (Mt 8:19-22)

57 Ntɛ ŋanayi dəpɔ kəkɔ mɔ, kɔ fum wələma oloku kɔ: «Iŋcəm'am darəŋ nnɔ o nnɔ məŋkɔ mɔ.» 58 Kɔ Yesu oloku kɔ: «Yeterer yɔyɔ bi kɔ bɛmp yɔyɔ wəlɔ wa yi; mba Wan ka fum ɔyɔ fɛ nnɔ ɛntam kəboc domp mɔ.» 59 Kɔ Yesu oloku fum wələma: «Məcəm'em darəŋ.» Kɔ fum wəkakɔ oloku kɔ: «Wətəksɛ, məwos'em kərɛsna ikɔ iwup papa kem.» 60 Kɔ Yesu oloku fum wəkakɔ: «Məsak afi ŋawup afi; kɔ məna, məkɔ mədəŋk **dɛbɛ da Kanu**.»

61 Kɔ fum wələma oloku: «Kəcəm'am k'inder darəŋ Wəbɛ, mba məkar ikɔ kərɛsna ilembərnɛ aka kəlɔ kem disrɛ.» 62 Kɔ Yesu oloku kɔ: «Nwɛ o nwɛ edebiftɛ cəna a wəkayi pəc-məmən tadarəŋ, entesɛ fɛ kədəŋk ka **dɛbɛ da Kanu**.»†

10

Kəsom ka acɛpsɛ darəŋ 72 (Mt 10:7-16)

1 Ntɛ tatɔkɔ teŋcepər mɔ, kɔ Wəbɛ ɛyɛk-yɛk sɔ afum 72 aləma, k'osom ŋa mɛrəŋ mɛrəŋ ŋayi kɔ tekiriŋ kəkɔt ka sədare kɔ mofo fəp mmɛ pənamar kɔ kəkɔ mɔ. 2 K'oloku ŋa: «Dalɛ dɛtɛl dɛmbɛk, mba atɛl ŋampicɛ. Nəlɛtsɛnɛ wəka dalɛ dɛtɛl dandɛ, pəsak atɛl ŋade ŋatɛl dalɛ dən. 3 Awa! Nəkɔ, isak'un nəkɔ pəmɔ ntɛ aŋsak ŋkesiya calma dacɔ mɔ. 4 Ta nətəmpərɛnɛ pəsam pa delek, ta nətəmpərɛnɛ ləba, ta nətəmpərɛnɛ cɔfta, ta nəyifɛnɛ sɔ kɔ fum o fum dəpɔ. 5 Kəlɔ nkɛ o nkɛ nəndekɔ-bɛrɛ mɔ, nəkulɛ kərɛsna: ‹Kanu kəbɛrsɛ pəforu kəlɔ kaŋkɛ!› 6 Kɔ pəyɔnɛ, fum wəka pəforu eyi kəlɔ kaŋkɔ-ɛ, pəforu ponu peŋyi kɔ kəroŋ; kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, pəforu papɔkɔ poluksərn'on. 7 Nəyi kəlɔ kaŋkɔ, nədi yeri, nəmun domun da kəlɔ kaŋkɔ; bawo pəmar pasɔŋ wəbəc kəway kən. Ta nəc-cal-cali wəlɔ de! 8 Dare ndɛ o ndɛ nəbɛrɛ a pabaŋ'un mɔ, nədi yeri yɔkɔ aŋsɔŋ'un mɔ. 9 Nətaməs acuy akɔ ŋayi di mɔ, nəloku ŋa: ‹**dɛbɛ da Kanu**

† **9:62** «entesɛ fɛ kədəŋk ka dɛbɛ da Kanu» kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, «ɛmar fɛ dɛbɛ da Kanu.»

dələtərn'on.› 10 Dare ndɛ o ndɛ nəkɔ ta ambaŋ'un mɔ, nəkɔ nde abaŋka ŋaŋan nəloku: 11 ‹Səŋkoŋər'un kəbof ka dare donu ali nkɛ kəsoptɛ su dəwɛcək mɔ, səluks'on ki; nətam kəcərɛ a **dɛbɛ da Kanu** dələtərnɛ.› 12 Ic-lok'un a dɔsɔk dadɔkɔ, tɔyɔ ntɛ andeyɔ dare dadɔkɔ mɔ, tendeyeŋk tecepər ta Sodom.»

Sədare nsɛ səfati kəlaŋ mɔ (Mt 11:20-24)

13 «Pəlɛcər'əm mənа dare da Korasin! Pəlɛcər'əm mənа, dare da Bɛtsayida! Bawo **mes mɛwɛy-wɛy mmɛ Kanu kəmmentər** ayɔ nnɔ ndoronu mɔ, m' anayɔ sədare sa Tir kɔ Sidɔŋ-ɛ, kɔ ŋanasəkpər mera pəwon, ŋacəmɛ pəlompu darəŋ, ŋabɛrnɛ yamos yaŋan ya kəbal, ŋandɛ ŋamɔŋcnɛ! 14 Itɔ endesɔŋɛ dɔsɔk da kiti ka Kanu dadɔkɔ, pəfɔdeyeŋkər Tir kɔ Sidɔŋ pəmɔ nənа. 15 Kɔ mənа, dare da Kapɛrnayum, məŋcɛm-cɛmnɛ a andekɔ-pɛn'am haŋ dareŋc? Ala! Andekɔ-tor'am dəntəf haŋ nnɔ afum afi ŋayi mɔ. 16 Nwɛ ɛŋcəŋkəl'un mɔ, ɛŋcəŋkəl'im. Kɔ nwɛ ɛŋwɛnəs'un mɔ, ɛwɛnəs'im, k'ɛwɛnəs wəkɔ osom'im mɔ.»

Kəlukus ka acɛpsɛ darəŋ 72

17 Kɔ afum 72 aŋɛ anasom mɔ ŋalukus pəbotu disrɛ kɔ ŋaloku: «Wəbɛ! Ali yɔŋk yɛlɛc fəp yɛnayi su dəntəf tewe tam.» 18 K'oloku ŋa: «Indenanəŋk Sentani kətɛmpɛnɛ kəyɛfɛ dareŋc pəmɔ tɔkɔ pəŋmot mɔ. 19 Nəcəŋkəl: Isɔŋ'un kətam kəkɔt ka bok kɔ mekəleŋcər kəroŋ kəlɛkɛnɛ fənɔntər fa ater anu fəp, daka o daka dəfətam kəyams'on ti. 20 Mba ta pəbɔt'un ntɛ yɔŋk yɛlɛc yeyi nu dəntəf mɔ, mba pəbɔt'un ntɛ aŋcic mewe monu nde dareŋc, ndena Kanu mɔ.»

Pəbotu pa Yesu (Mt 11:25-27; 13:16-17)

21 Tɛnatəŋnɛ, **Amera Ŋ**ecempi **ŋ**a **Kanu** ŋɔsɔŋɛ pənaŋkanɛ kəbɔt Yesu, k'oloku: «Iŋyek-yekəs'əm, Papa, Wəbɛ wəka dareŋc kɔ dəntəf, ntɛ məmɛŋkər abeki kɔ asoku səbomp mes mamɛ, a kɔ məmentər mi awut afɛt mɔ. Ɛy, Papa, bawo tatɔkɔ tɔ məfaŋ ti. 22 Ic-lok'un a Papa kem ɛmbɛr'im ca fəp dəwaca. Nwɛ o nwɛ ɛŋcərɛ fɛ nwɛ ɔyɔnɛ Wan mɔ, kɔ pəntɔyɔnɛ Papa-ɛ; nwɛ o nwɛ ɛŋcərɛ fɛ sɔ nwɛ ɔyɔnɛ Papa mɔ, kɔ pəntɔyɔnɛ Wan-ɛ, kɔ afum akɔ Wan ɛŋfaŋ kəloku ti mɔ.»

23 Kɔ Yesu ɛŋkafəlɛ k'ɛntɛfərnɛ acɛpsɛ ɔn darəŋ, k'ɛyɛl dim, pəc-loku ŋa: «Pəmbɔt fər yɔkɔ yɛŋnəŋk mɔkɔ nəyi kənəŋk mɔ! 24 Bawo adəŋk a Kanu kɔ abɛ a tɔf yɛlarəm ŋanafaŋ kənəŋk mmɛ nəyi kənəŋk mɔ, mba ŋananəŋk fɛ mi; ŋanafaŋ kəne mmɛ nəyi kəne mɔ, mba ŋanane fɛ mi.

Capafɔ ca wəSamari wətət

25 Kɔ wətəksɛ sariyɛ wələma ɛyɛfɛ k'oloku Yesu, ntɛ ɛfaŋ kəcəpɛ kɔ towul mɔ. K'eyif Yesu: «Wəbɛ, cəke cɔ pəmar iyɔ kəsɔtɔ ka kəyi wəyeŋ katina-ɛ?» 26 Kɔ Yesu eyif kɔ: «Cəke cɔ aŋcic nde buk ba sariyɛ-ɛ? Cəke cɔ məŋkaraŋ bi disrɛ-ɛ?» 27 Kɔ fum nwɛ oloku Yesu: «Pəmar məbɔtərɛ Wəbɛ Kanu abəkəc ŋam fəp, amera ŋam fəp, fənɔntər fam fəp, kɔ kəsɔk kam domp fəp. Kɔ telip-ɛ, məbɔtər wɛŋc'əm pəmɔ tɔkɔ məmbɔtərnɛ mənа sərka mɔ.» 28 Kɔ Yesu oloku kɔ: «Məloku ti bel-bel, məyɔ tatɔkɔ ntɛ tɔŋsɔŋ'am kəyi wəyeŋ katina mɔ.» 29 Mba ntɛ wəbɛ wəka sariyɛ nwɛ ɛfaŋ kəmentər dolompu dɔn mɔ, k'eyif Yesu: «Anɔ ɔyɔnɛ wɛŋc'im-ɛ?» 30 Kɔ Yesu ɔŋgbɔkərɛ moloku k'oloku: «Fum wələma ɛnayɛfɛ Yerusalɛm pəc-kɔ Yeriko. Kɔ afum wəkakɔ ɔŋkɔ pəbɛrɛ afum alɛc dacɔ, kɔ afum alɛc akakɔ ŋambaŋər kɔ daka dɔkɔ ɛnatɔmpər mɔ fəp, kɔ ŋasut kɔ haŋ pəc-but kəfi, kɔ ŋasumpər dɔpɔ kɔ ŋaŋkɔ. 31 Kɔ to-surɛnɛ wəloŋnɛ wələma osolnɛ sɔ dɔpɔ din dadɔkɔ; ntɛ wəloŋnɛ nwɛ ɛnəŋk fum wəkɔ anasut mɔ, k'eŋcepər dɔpɔ ntende pəbɔlɛ kɔ. 32 Kɔ wəLewy wələma ender sɔ kəfo kin kaŋkɔ; kɔ wəkakɔ sɔ ɛnəŋk fum nwɛ, kɔ nkɔn sɔ eŋcepər ntende pəbɔlɛ kɔ. 33 Kɔ wəSamari wələma nwɛ ɔŋc-kɔ delek mɔ, ender pəbəp fum wəkawɛ ntɛ ɛnəŋk kɔ mɔ, kɔ nɔnɔfər deyi kɔ. 34 Kɔ wəSamari nwɛ ɔlətərnɛ fum nwɛ, k'oloŋər ruŋc yɔn member, k'ɔmbɔy yi moro; k'esektər yi. Kɔ wəSamari nwɛ ɛlɛk fum wəkakɔ k'endeŋ kɔ pɔkɔtɛnɛ pɔn kəroŋ, k'eŋkekərɛ kɔ karwaŋse kələma, k'ɔŋkɔ pəboc kɔ di, k'ɛŋcəmɛ tetɔn. 35 Dəckɔsɔk kɔ wəSamari nwɛ owurɛ gbəleŋ mɛrəŋ ba pəsam, k'ɔsɔŋ bi wəka karwaŋse. K'oloku kɔ: ‹Məgbɛkərɛ kɔ, mpɛ o mpɛ mendesɔŋ kɔ mɔ, indeluks'am pi dəkəlukus dem.›» 36 Kɔ Yesu ɔnɔcər: «Afum

akaŋɛ maas dacɔ anɔ ɔ mana məŋcɛm-cɛmnɛ kəyɔnɛ ka wɛŋc ka fum wəkɔ afum alɛc ŋanasut mɔ?» 37 Kɔ wəbɛ wəka sariyɛ nwɛ oloku: «Nwɛ ɛnamentər kɔ amera ŋobotu mɔ.» Kɔ Yesu oloku wəbɛ wəka sariyɛ nwɛ: «Awa, məna sɔ məkɔ məyɔ tatəkɔ.»

Yesu ndena Marta kɔ Mari

38 Yesu ŋayi dəpɔ kəkɔ kɔ acɛpsɛ ɔn darəŋ, kɔ ŋambɛrɛ dare dələma, kɔ wəran wələma pac-we kɔ Marta, ɛmbaŋ kɔ nde ndərən. 39 Marta ɛnayɔ wɛŋc wəran wələma nwɛ aŋc-we Mari mɔ, kɔ wɛŋc nwɛ ɔŋkɔ pəndɛ Wəbɛ dəntəf, pəc-cəŋkəl moloku mən. 40 Marta nkɔn pəsumpər yɛbəc yɛlarəm. Kɔ Marta ender pəloku Yesu: «Wəbɛ təfətərəs'əm tantɛ wɛŋc'im wəran ende pənd'am dəntəf pəsakər'em yɛbəc yayɛ sona mɔ? Məloku kɔ pəde pəmar'im.» 41 Kɔ Yesu oloku kɔ: «Marta, Marta! Məyi kəcɛm-cɛmnɛ kɔ kəsimsɛ teta mes mɛlarəm. 42 Mba tes tin gboŋ təyɔ dəkəcəmɛ. Mari ɛlɛk da pəntesɛ mɔ, afɔsɔ-baŋər kɔ dənda.»

11

Yesu kɔ sali
(Mt 6:9-13; 7:7-11)

1 Dəsək dələma Yesu **pəc-lok-lokər Kanu** kəfo kələma. Ntɛ elip mɔ, kɔ wəcɛpsɛ kən darəŋ wələma eyif kɔ: «Wətəksɛ, mətəksɛ su kəlok-lokər Kanu, pəmɔ təkɔ Saŋ ɛnatəksɛ acɛpsɛ ɔn darəŋ kəlok-lokər Kanu mɔ.» 2 Kɔ Yesu oloku ŋa: «Kɔ nənde kəc-lok-lokər Kanu-ɛ, nəloku:
Papa!
Pacərɛ decempi da tewe tam;
Dɛbɛ dam deder!
3 Məc-səŋ su dəsək o dəsək kəcom kosu ka dəsək;
4 Məŋaŋnɛnɛ su kiciya kosu!
Awa, səna sɔ, səŋaŋnɛnɛ nwɛ o nwɛ eŋciyanɛ su mɔ.
Ta məsak su səcɛm-cɛmnɛ kəciya.»

5 Kɔ Yesu oloku ŋa sɔ: «Anɔ ɛntam kəyɔ wəkos wəkin nu dacɔ, nwɛ ɛŋyɛfɛ cɛk-cɛk pəkɔ pəbəp wanapa kən nde ndərən pəc-loku kɔ: ‹Wanapa məbər'im cəcom maas, 6 bawo wəbət kem wələma eder nde nderem cɛk-cɛk caŋcɛ, mba ali paka iyɔ fɛ mpɛ iŋsəŋ kɔ pədi mɔ.› 7 Kɔ wanapa kən wəkakɔ, eyi dukələ mɔ oloku kɔ: ‹Ta mətərs'im! Aŋgbət kumba, səfəntərɛ kɔ awut'em, ifətam kəyɛfɛ isəŋ'əm cəcom,› 8 ic-lok'un ti: Ali pəyɔnɛ fɔ ɔfɔyɛfɛ pəsəŋ kɔ ci bawo wanapa kən ɔfɔ, endeyɛfɛ pəsəŋ kɔ daka o daka ndɛ ɛfaŋ mɔ, bawo wanapa kən ɛŋgbəc gbɛs a mɛnɛ pəsəŋ kɔ. 9 Kɔ ina, ilok'un: Nətola, aŋsəŋ'un; nətɛn, nəŋnəŋk; nəsut-sut kumba, aŋgbitɛ nu. 10 Bawo məna nwɛ məntola mɔ, ampoc'am; məna nwɛ məntɛn mɔ, məŋnəŋk; pagbitɛ nwɛ oŋsut-sut kumba mɔ. 11 Kas kəre kəyi nu dacɔ, nkɛ wan kən ontola kɔ alop, pəsəŋ kɔ abok mɔ? 12 Kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, wan kən pətola kɔ ames ŋɛgbɛŋ, nkɔn pəsəŋ kɔ tekələŋcər? 13 Kɔ pəyɔnɛ fɔ nəna aŋɛ nəlɛcɛ mɔ, nəŋcərɛ kəsəŋ awut anu ca yətət, ta ake tɔ Kas nkɛ kəyi nde dareŋc mɔ, kəŋkɔsəŋ Amera Ŋecempi ŋən aŋɛ ŋaŋwer kɔ ŋi mɔ!»

Yesu kəluksɛ moloku ma yem nyɛ an-aboŋcɛ kɔ mɔ
(Mt 12:22-30; Mk 3:22-27)

14 Dəsək dələma Yesu pəc-bɛləs ŋəŋk ŋɛlɛc nŋɛ ŋɛnasəŋɛ fum wələma kətə-lok-loku mɔ. Ntɛ ŋəŋk ŋɛlɛc ŋaŋəkɔ ŋowur kɔ mɔ, kɔ wətəlok-loku wəkakɔ olok-loku, kɔ pəŋciyanɛ afum. 15 Mba kɔ afum alɔma ŋaloku: «Bɛlsebul wəbɛ wəka yɔŋk yɛlɛc, ɛmbɛlsɛ yɔŋk yɛlɛc.» 16 Ntɛ alɔma ŋafaŋ kəsumpər kɔ dəmoloku mɔ, kɔ ŋaloku kɔ a pəmentər **təyɔ tɛgbɛkərɛ tin ntɛ teŋmentər a Kanu kəsom kɔ mɔ**. 17 Mba ntɛ Yesu ɛnacərɛ pɛcɛm-cɛmnɛ paŋan mɔ, k'oloku ŋa: «Dare ndɛ aka di ŋandeyɛfərɛnɛ taŋan mɔ, dɛŋləpsər kəlɛcɛ. Wəlɔ wa di wɛtɛmpɛnɛ win win. 18 Kɔ pəyɔnɛ fɔ Sentani eyi kəyɛfərɛnɛ kɔ nkɔn sərka-ɛ, cəke cɔ dare dən dɛntam kətesɛ-ɛ? Bawo nəloku a Bɛlsebul imbɛlsɛ yɔŋk yɛlɛc. 19 Kɔ pəyɔnɛ fɔ ina Yesu, Bɛlsebul imbɛlsɛ yɔŋk yɛlɛc-ɛ, awut anu oŋ, anɔ ɔ ŋambɛlsɛ yɔŋk yɛlɛc-ɛ? Itɔ ɔsɔŋɛ ntɛ ŋa yati ŋande kiti nu mɔ. 20 Mba kɔ pəyɔnɛ fɔ fənɔntər fa Kanu fɔ imbɛlsɛ yɔŋk yɛlɛc-ɛ, **dɛbɛ da Kanu** dender haŋ nnɔ nəyi mɔ. 21 Kɔ fum wəka fənɔntər ɔntɔmpər posutnɛnɛ-ɛ, ombum daka dən bel-bel ta tələm o tələm tɛnəŋk di-ɛ. 22 Mba kɔ fum wələma nwɛ ɛmbɛk kɔ fənɔntər ender pəsut kɔ kəyɛfərɛnɛ pətam kɔ-ɛ, wəkakɔ ɛmbaŋər kɔ yosutənɛnɛ yɔn nyɛ ɛnalaŋ mɔ, pəlɛk ca yɔn fəp pəyerəs. 23 Nwɛ ɔntəyi kɔ ina

mə, enter'im; mba nwɛ ɔntəloŋkan'em mə, məŋsaməsər'em.»

Kəlukus ka ŋəŋk ŋɛlɛc (Mt 12:43-45)

24 «Ntɛ ŋɔŋk ŋɛlɛc ŋaŋɔkɔ ŋowur fum nwɛ dəris mə, ŋɔc-kɔ ŋec-der ŋec-cepər-cepər mofo mowosu, ŋɛc-tɛn dəkəyi. Kɔ ŋɔntəsətɔ, kɔ ŋoloku: ‹Ilukus nde kəlɔ kem nkɛ inayɛfɛ mə.› 25 Ntɛ ŋolukus mə, kɔ ŋɛbəp kəlɔ kaŋkɔ pafɛŋ ki, palompəs di bel-bel. 26 Awa! Kɔ ŋɔŋk ŋɛlɛc ŋaŋɔkɔ ŋɔŋkɔ, ŋɛtɛn akos aŋi yɔŋk yɛlɛc camət-mɛrəŋ nyɛ yɛnananŋkanɛ kəlɛcɛ yɛtas ŋi mə; kɔ ŋosolɛ yi kɔ yender yɛcəmɛ fum nwɛ darəŋ. Awa, kɔ pəlɛc pɛnaŋkanɛ fum wəkakɔ pətas təkɔ pənayi kɔ mə.»

Pətət posoku

27 Yesu eyi kəloku moloku maməkɔ, kɔ wəran wələma oŋkulərnɛ kənay ka afum akakɔ dacɔ: «Pəbət kor nkɛ kənabɛkəs'əm mə, kɔ mɛsɛ mmɛ anamɛsər'am mə!» 28 Mba kɔ Yesu oŋkulɛ: «Pəbət aŋɛ ŋaŋcəŋkəl toloku ta Kanu, ŋamɛŋkərnɛ ti mə!»

Kəwe ka **tɔyɔ tɛgbɛkərɛ təlɔma ntɛ tɛyɛfɛ nde Kanu kəyi mɔ** *(Mt 12:38-42)*

29 Ntɛ kənay kəŋc-mɛpnɛ Yesu mə, kɔ ŋayɛfɛ kəloku: «Afum a ndɛkəl ŋantesɛ fɛ; **tɔyɔ tɛgbɛkərɛ ntɛ tɛyɛfɛ ndena Kanu mə** tɔ ŋafaŋ kənəŋk; mba ali tin afɔsɔ-mentər ŋa kɔ pəyɔnɛ fɛ ta Yunusa-ɛ. 30 Bawo təkɔ teta Yunusa tɛnayɔnɛ aka Ninewe təyɔ tɛgbɛkərɛ mə, itɔ teta Wan ka fum tendesɔ-yɔnɛ afum a tɛm tantɛ təyɔ tɛgbɛkərɛ. 31 Dɔsɔk da kiti, wəbɛra wəka kəca kətət (kɔ məntɛfərnɛ nde dec dɛmpɛ mə), endetimɛ tɛm ta kiti, pəcəmɛ afum a ndɛkəl fər kiriŋ. Endeyemsɛnɛ ŋa, bawo kəfo kəbol-bolu ka dare dələma k'ɛnayɛfɛ k'ender kəcəŋkəl kəcərɛ pɔkət ka Sulemany. Mba fum eyi nnɔ nwɛ eŋcepər Sulemany mə! 32 Dɔsɔk da kiti, afum aka Ninewe ŋandekɔ-yɛfər afum a ndɛkəl ŋayemsɛnɛ ŋa, bawo aka Ninewe ŋanasəkpər məyɔ maŋan, kɔ ŋancəmɛ pəlompu darəŋ, ntɛ ŋanane moloku ma Yunusa mə. Mba wələma eyi nnɔ nwɛ eŋcepər Yunusa mɔ.»

Capafɔ ca lamp da dis (Mt 5:15; 6:22-23)

33 «Fum nwɛ o nwɛ ɔfɔmot lamp pəkəŋk di kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ pəmɛŋk di, mba pəfos pɔ aŋcəmbər di ntɛ təŋsɔŋɛ aŋɛ ŋambɛrɛ mɔ ŋanəŋk pəwaŋkəra. 34 Dəfər dam dəyɔnɛ lamp da dis. Kɔ dəfər dam dentesɛ-ɛ, dis dam fəp doŋmotnɛ; mba kɔ dəfər dam dəntətesɛ-ɛ, dis dam sɔ kubump kɔ deŋyi. 35 Məkɛmbərnɛ ta pəwaŋkəra mpɛ pey'əm dəris mɔ pɔyɔn'am kubump. 36 Kɔ dis dam domot ta tofo o tofo teyi ntɛ teyi kubump mə, tɛm tatɔkɔ dis dam fəp dɛmar, pəmɔ təkɔ lamp doŋmot'əm kɔ dendemar-ɛ.»

Yesu kəboŋcɛ aFarisi kɔ atəksɛ a sariyɛ kiciya (Mt 23:1-36; Mk 12:38-40)

37 Ntɛ Yesu ɛnayi kəlok-loku mɔ, kɔ wəFarisi wələma ɛlɛtsɛnɛ kɔ kəkɔ-di yeri dɔsɔk dadɔkɔ nde ndɔrɔn. Kɔ Yesu ɛmbɛrɛ k'ɔŋkɔ pəndɛ amɛsa kiriŋ. 38 Kɔ pəŋciyanɛ wəFarisi nwɛ ntɛ Yesu ɛnatɔ-gbət waca dəromun * kərɛsna a pədedi yeri mɔ. 39 Mba kɔ Wəbɛ oloku kɔ: «Nəna aFarisi, pəlet kɔ səpɔt tadarəŋ yɔ nəŋsɔkəs, mba bəkəc yonu disrɛ nəlasərnɛ deke dəris kɔ kəyɔ mes mɛlɛc. 40 Nəna atɔcərɛ mes aŋɛ nəyɔnɛ mɔ, Kanu nkɛ kəlompəs tadarəŋ mɔ, bafɔ ki kəlompəs sɔ tedisrɛ ba?† 41 Nəc-pocɛ atɔyɔ daka mpɛ peŋyi səpɔt kɔ dəpəlet yonu mɔ, fəp fa yi fəndesɔk nnɔ nəyi mɔ.

42 Mba pəlɛcər'un nəna aFarisi! Bawo nəŋsɔŋ Kanu farilɛ fa mɛrkɛt kɔ malaŋkan; mba nəc-pələr dolompu kɔ kəbətər ka Kanu. Tatɔkɔ tɔ pəmar payɔ, ta ampələrnɛ təkɔ-ɛ. 43 Pəlɛcər'un nəna aFarisi! bawo nəmbətər dəkəndɛ dɔcɔkɔ-cɔkɔ **dəkəcəpəs**, kɔ kəyif kəlel nde ambəpsɛnɛ mɔ. 44 Pəlɛcər'un! bawo nəyi pəmɔ cufu ncɛ antɔgbɛkərɛ mɔ, pac-kɔt ci kəroŋ ta aŋcərɛ-ɛ.»

45 Kɔ fum wələma atəksɛ a sariyɛ dacɔ ɛlɛk moloku, k'oŋkulərnɛ: «Wətəksɛ, kɔ məloku tatɔkɔ-ɛ, məŋsunu sɔ səna!» 46 Kɔ Yesu oloku: «Pəlɛcər sɔ nəna, atəksɛ a sariyɛ! Bawo nəŋsarəsər afum yɛsarɛ nyɛ ŋantətam mɔ, ta nəŋgbuŋɛnɛnɛ yi ali tɛlər tonu-ɛ.»

---

* **11:38** CəFarisi, kɔ fum ɔŋkɔ kədi yeri-ɛ, mɛnɛ pəgbət kərɛsna waca dəromun. † **11:40** Kanu nkɛ kəlompəs tadarəŋ mɔ, bafɔ ki kəlompəs sɔ tedisrɛ ba? kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, nwɛ olompəs tadarəŋ mɔ, bafɔ nkɔn olompəs sɔ tedisrɛ ba?

47 «Pəlɛcər'un! Bawo nəna ɔŋlɔ cufu ca
adəŋk a Kanu aŋɛ atem anu ŋanadif mɔ.
48 Kəmentər kɔ məndɛ tantɛ a məna sɔ
məwosɛ məyɔ ma atem anu mamək, bawo
ŋa ŋanadif adəŋk a Kanu, kɔ nəna nəŋlɔ cufu
cəŋan! 49 Itɔ ɔsɔŋɛ kəcərɛ kətɔt ka Kanu disrɛ,
kəloku: ‹Indekɛnɛ ŋa adəŋk kɔ asom.› Kɔ
ŋandif alɔma, kɔ ŋantərəs alɔma, 50 itɔ en-
desɔŋɛ afum a ndɛkəl kədekɔ-sarɛ kiciya ka
kədif ka adəŋk a Kanu akaŋɛ fəp, kəyɛfɛ ntɛ
doru doŋcop mɔ, 51 kəyɛfɛ mecir ma Abɛl,
haŋ kəbəp ka ma Yakariya, nwɛ anadif nde
Kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu, kəfo kəcempi kɔ **aŋ**gbip
dacɔ mɔ. Ɛy, iŋlok'un ti: Andekɔ-yif ti afum
a tɛm tantɛ.»
52 «Pəlɛcər'un, nəna atəksɛ a sariyɛ! Bawo
nəliŋ tasapa pa kəcərɛ; nəna sərka nəmbɛrɛ
fɛ, nəwosɛ fɛ sɔ acuru ŋabɛrɛ akɔ ŋanafaŋ
kəbɛrɛ mɔ.»
53 Ntɛ Yesu owur nde kəlɔ kaŋkɔ mɔ, kɔ
pəntɛlɛ atəksɛ sariyɛ kɔ aFarisi nnɔ eyi mɔ.
Kɔ ŋayɛfɛ kəgbəŋ-gbəŋər kɔ, ŋac-yifət kɔ mes
fəp, 54 ŋac-cəpɛ kɔ mowul, ntɛ təŋsɔŋɛ ŋanenɛ
kɔ yem dəmoloku mɔ.

12

Nəkɛmbərnɛ ta nəbaŋɛnɛ dofum (Mt 10:26-27)

1 Tɛm tatɔkɔ afum wul wul ŋanaloŋkanɛ,
pəwurɛnɛ pəmɔ ŋadeŋsərɛnɛ, kɔ Yesu oloku
acɛpsɛ ɔn darəŋ kərɛsna: «Nəkɛmbərnɛ
lebin da aFarisi ndɛ dəyɔnɛ kəbaŋɛnɛ do-
fum mɔ. 2 Tes o tes təgbəpnɛ teyi fɛ ntɛ
pəntəmar paloku mɔ, ntɛ o ntɛ təŋgbəpnɛ fɛ
ntɛ pəntəmar pacərɛ mɔ. 3 Itɔ ɔsɔŋɛ ntɛ o
ntɛ tɔ nəloku kubump, andene ti daŋ peŋ;
kɔ ntɛ məŋmɛŋkəs fum dɛləŋəs dukəlɔ mɔ,
andedəŋk ti kəlɔ kəroŋ.»

Nwɛ pəmar nənesɛ mɔ (Mt 10:28-31)

4 «Ic-lok'un ti, nəna anapa'em: Ta
nənesɛ aŋɛ ŋandif dis gbəcərəm, kɔ tɛyɛfɛ
dənda ta ŋantam təlɔm o təlɔm sɔ mɔ.
5 Indementər'un nwɛ pəmar nənesɛ mɔ:
Nənesɛ nwɛ endif pəkafəlɛ sɔ pətam
kəlɔm'əm Yahanama mɔ. Ɛy! Ic-lok'un,
nkɔn pəmar nənesɛ! 6 Bafɔ gbaŋa kəcamət
y'aŋcaməs pəsam gbəleŋ mɛrəŋ? Awa!
Ic-lok'un a Kanu kəfɔpəl ali ŋin yi dacɔ.
7 Ali cəfon ca domp donu alɔm ci fəp. Ta
nənesɛ; bawo pəlel ponu peŋcepər pa gbaŋa
yɛlarəm!»

Amera Ŋecempi ŋa Kanu ŋendetəksɛ pəmar acɛpsɛ a Yesu kəloku mɔ (Mt 10:32-33; 12:32; 10:19-20)

8 «Ic-lok'un ti: Nwɛ o nwɛ owosɛ afum
alarəm dacɔ a wəcɛpsɛ kem darəŋ ɔyɔnɛ;
Wan ka fum endesərəmnɛ-wosɛ nnɔ fər
ya mɛlɛkɛe a Kanu kiriŋ, a wəkɔn fum
wəkakɔ ɔyɔnɛ. 9 Mba mənа nwɛ məndekɔ-
bupərɛ ti afum dacɔ mɔ, Wan ka fum en-
dekɔsərəmnɛ-ce mənа wəkayi mɛlɛkɛe a
Kanu fər kiriŋ. 10 Nwɛ o nwɛ oloku pəlɛc
pa Wan ka fum, andekɔ-ŋaŋnɛnɛ wəkayi;
mba nwɛ o nwɛ ɔlɔməs **Amera Ŋ**ecempi **ŋ**a
Kanu, afɔdekɔ-ŋaŋnɛnɛ kɔ.»
11 «K'ande pac-liŋəs'un kəkekərɛ nde
dəkəcəpəs-ɛ, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti nda aboc kiti,
kɔ pəyɔnɛ fɛ ti abɛ-ɛ, ta nəcɛm-cɛmnɛ ntɛ
nəŋkɔyacnɛ, kɔ təkɔ nəŋkɔloku mɔ; 12 bawo
Amera Ŋecempi **ŋ**a **Kanu** ŋendekɔ-təks'on
gbəŋcana babɔkɔ təkɔ pəmar nəndekɔ-loku
mɔ.»

Capafɔ ca wəka daka wətɔcərɛ tes

13 Kɔ fum wəlɔma oloku Yesu kənay
kaŋkɔ disrɛ: «Wətəksɛ, məloku wɛŋc'im a
səyerɛnɛ kɛ kosu!» 14 Kɔ Yesu oloku fum
wəkakɔ: «Anɔ ɔ 'cəmbər'im kəyɔnɛ ka wəboc
kiti nu dacɔ, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti, wəyer'un daka
donu-ɛ?» 15 Kɔ tɛyɛfɛ dənda, kɔ Yesu oloku
ŋa: «Nəkɛmbərnɛ kəbətər ka kəyɔ daka
dɛlarəm, bawo bafɔ daka dadɔkɔ dətɔmpər
tecepərɛnɛ ta fum doru, ali wəkayi pəyɔ
daka dɛlarəm.»
16 Kɔ Yesu oloku ŋa capafɔ cəlɔma: «Fum
wəka daka wəlɔma ɛnayɔ ntɔf nyɛ yeŋc-
tesɛ yɔbɔf mɔ. 17 Pəc-cɛm-cɛmnɛ, pəc-yifnɛ:
‹Cəke cɔ indeyɔ-ɛ? Bawo iyɔ fɛ kəfo nkɛ iŋkɔ-
loŋka yɛtɛl yem fəp mɔ.› 18 Kɔ fum nwɛ
olokunɛ, ‹Ntɛ tɔ indeyɔ: Kəwɔkəc kɔ iŋkɔ
cɛlɛ cem, isɛl ncɛ cəmbɛk mɔ, iloŋka ci disrɛ
malɔ kɔ ca yem yɔlɔma. 19 Kɔ tɛyɛfɛ dənda-
ɛ, ilokunɛ dɛbəkəc: «Iyɔ daka dɛlarəm
dɛmɛŋkərnɛ meren mɛlarəm; iŋesəm oŋ,
idi, imun iwolɔs.»› 20 Mba kɔ Kanu kəloku
kɔ: ‹Məna Wəbəc, Wətɔcərɛ tes! Pibi pa
məkɔ yati pɔ andewer'əm kiyi kam doru;
təkɔ məlompəs mɔ, anɔ ɔ məndesakərɛ ti-
ɛ?›» 21 Kɔ Yesu ɔnɔcər: «Itɔ pəyi fum nwɛ

endeloŋka daka dɔn, a ta Kanu kəŋnəŋk kəyɔ kɔn daka mɔ-ɛ.»

Kəlaŋ Kanu (Mt 6:25-34)

22 Kɔ Yesu oloku acɛpsɛ ɔn darəŋ: «Itɔ ɔsɔŋɛ ntɛ ilok'un: Ta nəcɛm-cɛmnɛ teta doru donu —ake nəndedi-ɛ. Ta nəcɛm-cɛmnɛ sɔ teta dis donu—ake nəndebɛrnɛ-ɛ. 23 Bawo kəyi doru kəŋcepər yeri, kɔ dis deŋcepər yamos. 24 Nəkɔkcɛ bɛmp ya ser: Yɔfɔbɔf, yɔfɔtɛl, yɔfɔmɛŋkərnɛ, yɔyɔ fɛ cɛlɛ, mba Kanu kəŋsɔŋ yi yeri. Nəna nəŋcepər bɛmp yayɔkɔ pəbɔlɛ! 25 Anɔ ɔ kəcɛm-cɛmnɛ kɔn kəntam kəbɛrɛnɛ kururu katin gboŋ kəwon kɔn doru-ɛ? 26 Kɔ pəyɔnɛ a nəfɔtam ali tes tɛfɛt-ɛ, ake nəŋkɔcɛm-cɛmnɛnɛ tɔkɔ tɛŋcəmɛ mɔ? 27 Nəgbətənɛ ntɛ yɛlɛŋk ya dalɛ yompoŋ mɔ: Yɔfɔbəc, yɔfɔdu yamos, mba ic-lok'un, ali wəbɛ Sulemany kɔ daka da debeki dɔn, ɛnayɔ fɛ yamos nyɛ yɛnatesɛ pəmɔ pɛlɛŋk papɔkɔ pin mɔ. 28 Yika yeyi mɔkɔ dalɛ, alna pac-ləm yi dənɛŋc, mba Kanu kəŋsɔŋɛ pəmar yi. Nəna, aŋɛ kəlaŋ konu kəmpicɛ mɔ, nəntam kəlaŋ tes tin: Pipicɛ oŋ cəke o cəke, itɔ Kanu kəndeyɔn'on! 29 Kɔ nəna, ta nətərəsnɛ kəcɛm-cɛmnɛ teta yeri yɔkɔ nənde nəc-di mɔ, ta nəcɛm-cɛmnɛ teta yomunəs yɔkɔ nənde nəc-munəs mɔ. 30 Bawo acuru a doru dandɛ ŋaŋcɛm-cɛmnɛ teta ca yayɔkɔ. Kɔ nəna, Papa konu ɛŋcərɛ a nəfaŋ yi. 31 Nətɛn **dɛbɛ da Kanu**; nkɔn Kanu endesɔŋ'un yɛləpəs yɔkɔ.»

Daka kiyi ka dareŋc (Mt 6:19-21)

32 «Ta mənesɛ, Atəkəs'em darəŋ! Bawo pəmbɔt Papa konu kəsɔŋ konu daka da dɛbɛ dɔn fəp. 33 Nəcaməs daka donu, nəpocɛ kəway kaŋkɔ atɔyɔ daka. Ntɛ tɔŋsɔŋɛ nəmɛŋkərnɛ daka da alna ndena Kanu mɔ. Daka da ndena Kanu dəfɔlip! Dəndo wəke eyi fɛ nwɛ ɔŋlətərnɛ di mɔ; ate ŋeyi fɛ nŋɛ ŋɔŋsɔm di mɔ. 34 Bawo da daka donu deŋyi mɔ, difɔ abəkəc ŋonu ŋeŋyi.»

Abəc aŋɛ ŋambum mɔ

35 «Nəgbəŋcnɛ səbɛlɛt dəfi, nəmot səlamp sonu, nəcəmɛ bel-bel! 36 Nəyi pəmɔ abum aŋɛ ŋandekar wəbɛ kəŋan kəder kəyɛfɛ dəŋgbaŋnɛ mɔ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ wəkakɔ ɔŋc-kɔna-der pəsut-sut kumba, ŋa ŋagbitɛ kɔ ki katəna mɔ. 37 Pəbɔt acar akakɔ wəbɛ kəŋan, ɔŋc-kɔna-der pəbəp kɔ pəc-kar kəgbitɛ kɔ mɔ. Amina! Ic-lok'un ti: Endegbəŋcnɛ bɛlɛt, pədəs acar akakɔ dəmɛsa kəkɔ-di yeri, nkɔn pəyerəs ŋa yi. 38 Ali pəyɔnɛ fɔ cɛk-cɛk cɔ ender, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ dəsɔka, mba k'ɛmbəp ŋa ta ŋandirɛ-ɛ, pəbɔt ŋa!»

39 «Nəcərɛ bel-bel a kɔ wəbɛ wəka kəlɔ ɛŋcərɛ tɛm ntɛ wəke ender mɔ-ɛ, ɔfɔsak kɔ pəwɔkəc kəlɔ kɔn. 40 Nəna sɔ, nəcəmɛ bel-bel! Bawo Wan ka fum endeder tɛm ntɛ nəntəyɔ kɔ amera mɔ.»

Wəbəc wəlompu kɔ wəbəc wətəlomp (Mt 24:45-51)

41 Kɔ Piyɛr eyif Yesu: «Wəbɛ, səna gbəcərəm ŋɔ məŋloku capafɔ caŋcɛ, ka fəp fɔ məŋloku ti ba?»

42 Kɔ Wəbɛ oloku: «Wəcəmbər-cəmbər daka wəre olomp, pəsɔk domp-ɛ? Nkɔn ɔyɔnɛ nwɛ wəbɛ oŋloku: ‹Isɔŋ'əm yɛbəc nyɛ: Məc-sɔŋ yeri afum aŋɛ ŋayi kəbəc'em mɔ, tɛm ntɛ pəmar mɔ.› 43 Pəbɔt wəcar wəkakɔ wəbɛ kɔn oŋlukus pəbəpɛ kɔ yɛbəc yayɔkɔ mɔ! 44 Ilok'un ti, kaŋce kɔ: Nkɔn ɔ wəbɛ kɔn ɔŋsɔŋ yɛbəc ya kəcəmbər-cəmbər ka daka dɔn fəp! 45 Mba kɔ wəcar olokunɛ dɛbəkəc: ‹Wəbɛ kem ɛntayɛfɛ fɛ kəder,› pəyɛfɛ kəsut ka amarəs arkun kɔ aran-ɛ, pəc-di, pəc-mun haŋ pəcis-ɛ, 46 wəbɛ ka wəcar kakɔ endeder dəsɔk ndɛ ɔntəyɔ kɔ amera mɔ, dec ndɛ ɔntɔcərɛ mɔ, tɛm tatɔkɔ ɛmbɛləs wəcar wəkakɔ, pəsɔŋ kɔ kəway nkɛ pəmar pasɔŋ acar atənenɛ wəbɛ kəŋan mɔ. 47 Wəcar nwɛ ɛŋcərɛ tɛfaŋ ta wəbɛ kɔn mɔ, ta olompəsnɛnɛ kɔ mɔ, ta ɔŋyɔ tɔkɔ wəbɛ kɔn ɛfaŋ mɔ, aŋsut wəcar wəkakɔ kəsut kəpɔŋ. 48 Mba wəcar nwɛ ɔntɔcərɛ tɛfaŋ ta wəbɛ kɔn mɔ, pəciya-ciya kəlompəs mɔ, wəcar wəkakɔ pəpic pɔ aŋsut kɔ. K'anasɔŋ fum pəlarəm-ɛ, pəlarəm pɔ aŋwer kɔ. K'anasɔŋ kɔ kəmɛŋk pəlarəm-ɛ, aŋnaŋkanɛ kəwer kɔ pəlarəm.»

Teta Yesu təsɔŋɛ afum kəgbɛyɛnɛ (Mt 10:34-36)

49 «Nɛŋc d' inder kəbɛr doru, k'ifaŋɛ di kəmar! 50 Pəmar isətɔ kəgbət dəromun, kɔ kəŋwon'im kəyi. 51 Nəŋcɛm-cɛmnɛ a pəforu pɔ iŋkɛrɛ kəsɔŋ doru ba? Ala de, mba kəgbɛy k'iŋkɛrɛ. 52 Kəyɛfɛ oŋ tantɛ aŋɛ o aŋɛ ŋayi kəcamət kəlɔ disrɛ, ŋandegbɛyɛnɛ akɔ ŋayi maas akɔ ŋayi mɛrəŋ. 53 Kas kəgbɛy

wan wərkun, wan wərkun pəgbɛy kas; kɛrɛ kəgbɛy wan wəran, wan wəran pəgbɛy kɛrɛ; kəŋcəra kəgbɛy wəran ka wan kɔn, wan-sɔ pəgbɛy kɔŋcəra.»

Kəcərɛnɛ ka kɔm (Mt 16:2-3)

54 Kɔ Yesu oloku sɔ kənay: «Kɔ nənəŋk kəp kəgbəpərnɛ ntende dec dɛŋkalɛ mɔ, nəŋkulɛ katina: ‹Kəder kɔ wəcafən endeder!› Pəfɔ-won wəcafən pəder. 55 Mba kɔ nənəŋk afef ŋa kəca kətɔt ŋoc-wur-ɛ, nəloku: ‹Kəwonɛ kɔ pənder,› tɔkɔ nəŋloku ti mɔ, itɔ teŋyi. 56 Nəna Abaŋɛnɛ dofum! Nəntam kəcərɛ mɛgbɛkərɛ ma tɔkɔ antɔf kɔ kɔm yeŋyi mɔ; ta ake tɔ nəntɔtam kəcərɛnɛ tɛgbɛkərɛ ta tɛm tantɛ, ntɛ tɛyɛfɛ ndena Kanu mɔ-ɛ?»

Mətɛn kətəŋnɛ kɔ wətərɛnɛ kam (Mt 5:25-26)

57 «Ta ake tɔ nəntɔcərɛnɛ nəna sərka tɔkɔ pəmar nəyɔ mɔ-ɛ? 58 Kɔ məndekɔ kɔ wəyɛfərɛnɛ kam dəŋkiti-ɛ, məwosɛ nətəŋnɛ dɔpɔ kərɛsna. Kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, eŋkekər'am dabɛ. Wəboc kiti pəsɔŋ'əm wəsɔdar, wəsɔdar ɛbɛr'əm dəbili. 59 Ic-lok'əm məfɔwur dəbili kɔ məntɔlip kəsɔŋ pəsam pɔkɔ məntɔmpərɛ wəkekərɛ kam dəbili mɔ.

13

Nəsəkpər mera, nəcəmɛ pəlompu darəŋ, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, nəfi!

1 Tɛm tatɔkɔ kɔ afum alɔma ŋander ŋalɔmər Yesu tɔkɔ Pilat ɛnadifət aKalile alɔma ntɛ ŋaŋc-loŋnɛ Kanu mɔ. Itɔ tatɔkɔ Pilat ɛnanɔŋkəl mecir ma afum kəloŋnɛ kəŋan. 2 Kɔ Yesu oloku ŋa: «Nəŋcɛm-cɛmnɛ a k'anadifət aKalile akakɔ tatɔkɔ-ɛ, a tementər oŋ a ŋananaŋkanɛ kəciya ŋatas aKalile aləpəs akɔ anatɔ-dif mɔ ba? 3 Ala! Ic-lok'un: Mba kɔ nəntɔsəkpər mera nəcəmɛ pəlompu darəŋ-ɛ,* tatɔkɔ tɔ nəndeləsərnɛ fəp pəmɔ akakɔ. 4 Kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, afum aŋɛ wəco kɔ camət-maas aŋɛ kəlɔ ka Siloye kənawɛkərnɛ kədif mɔ, nəŋcɛm-cɛmnɛ a ŋa ŋananaŋkanɛ kəciya ŋatas aka Yerusalɛm aləpəs aŋɛ ba? 5 Ala, ic-lok'un, mba kɔ nəntɔsəkpər mera nəcəmɛ pəlompu darəŋ-ɛ, nəna sɔ fəp nəŋfi pəmɔ ŋa!»

Capafɔ ca kətɔk kəkom nkɛ kənatɔ-yɔ yokom mɔ

6 Kɔ Yesu oloku sɔ capafɔ ncɛ: «Fum wəlɔma ɛnabɔf kətɔk ka tumbunyi dalɛ dɔn dacɔ. K'ender kətɛn yokom ya ki, mba k'ɛmbəp kətɔk ka tumbunyi nkɛ ta kəŋkom-ɛ. 7 Awa, k'oloku wəbəc kɔn wəkɔ oŋc-bumɛ kɔ dalɛ mɔ: ‹Meren maas mɔ mamɛ ntɛ inder kəpim yokom ya kətɔk kaŋkɛ mɔ, mba ifɔsɔtɔ. Awa məcɛp ki! Ta ake tɔ kəndecəmɛnɛ, kəbaŋ antɔf gbəcərəm-ɛ?› 8 Kɔ wəbum ka dalɛ oloku kɔ: ‹Wəbɛ, məsak kətɔk kəkom kaŋkɛ kəren nkɛ gbəcərəm paməmən sɔ; indekay haŋ inəŋkər, ibɛr ma sɔ ŋcɛk-cɛk-a. 9 Kɔ tatɔkɔ teyi-ɛ, tɔlɔma kəŋkom dok, kɔ pəyi fɛ ti-ɛ, məcɛp ki.›»

Yesu kətaməs ka wəran wəlɔma simiti, dɔsɔk da kəŋesəm

10 Kətəksɛ kɔ Yesu ɛŋc-ndɛ **dəkəcəpəs** dɔlɔma, simiti, dɔsɔk da kəŋesəm. 11 Wəran wəlɔma ɛnayi dənda nwɛ ŋəŋk ŋɛlɛc ŋɛnasəŋɛ kətɔ-kɔt kəyɛfɛ meren wəco kɔ camət-maas mɔ; ɛnanutnɛ, ta ɛntam kətɛŋcɛ-ɛ. 12 Ntɛ Yesu ɛnəŋk wəran nwɛ mɔ, k'ewe kɔ, k'oloku kɔ: «Wəran, docu dam dɛsak'əm.» 13 Kɔ Yesu endeŋ kɔ kəca. Gbəŋcana babɔkɔ kɔ wəran nwɛ ɛntɛŋcɛ, k'ɛyɛfɛ **kəcam** debeki da Kanu. 14 Mba kɔ pəntɛlɛ wəbɛ wəka **dəkəcəpəs** dadɔkɔ, ntɛ Yesu ɛnataməs wəran wəkakɔ simiti, dɔsɔk da kəŋesəm mɔ, kɔ wəbɛ nwɛ oloku afum: «Mata camət-tin meyi mmɛ pəmar pac-bəc mɔ, nəder nətɛn kətaməsnɛ mata mamɔkɔ disrɛ, mba ta nəder simiti, dɔsɔk da kəŋesəm.» 15 Kɔ Yesu oloku kɔ ntɛ: «Nəna abaŋɛnɛ dofum: Simiti, dɔsɔk da kəŋesəm, anɔ ɔntɔgbeki wana wɔn, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, sɔfale sɔn pəkekərɛ kəkɔ-mun-ɛ? 16 A wəran nwɛ owur dokom da Abraham, a kɔ Sentani səsumpər səkot kəyɛfɛ meren wəco kɔ camət-maas mɔ, pəmar fɛ pasikəli kɔ bənda yayɔkɔ simiti, dɔsɔk da kəŋesəm ba?» 17 Yesu kəloku moloku mamɔkɔ, kɔ tɔsɔŋɛ ater ɔn fəp kəlapərnɛ; mba pənabət kənay fəp, məyɔ məpəŋ mamɔkɔ Yesu ɔŋc-yɔ mɔ.

Capafɔ ca tɛŋgbɛn tɛfɛt (Mt 13:31-32; Mk 4:30-32)

* **13:3** «Nəntubi» itɔ «Nəsəkpərɛ məyɔ mətət məyɔ mɛlɛc.»

18 Kɔ Yesu oloku sɔ: «Ake **dɛbɛ da Kanu** dowurɛnɛ-ɛ? Ak' indetubcɛnɛ di-ɛ? 19 Tɛŋgbɛn tɛfɛt† ntɛ fum ɛlɛk, pələm dalɛ dɔn disrɛ mɔ. Tɛŋgbɛn tatɔkɔ topoŋ, pɔyɔnɛ kətɔk kəpɔŋ, bɛmp yeder yɔlɔ wara wawɔkɔ kəroŋ mɔ.»

Capafɔ ca lebin (Mt 13:33)

20 Kɔ Yesu oloku sɔ: «Ak' indetubcɛnɛ **dɛbɛ da Kanu**-ɛ? 21 **Dɛbɛ da Kanu** dowurɛnɛ kɔ lebin ndɛ wəran ɛŋlɛk pəbɛr kəcom nkɛ ɛnalompəs kɔ abek ŋa farin dacɔ mɔ, a kɔ kəcom kaŋkɔ kəmpɛ fəp mɔ.»

Capafɔ ca dəkəbɛrɛ dɛwɛkɛnɛ (Mt 7:13-14,21-23)

22 Ntɛ Yesu ɛŋcali sədare səfɛt kɔ səpɔŋ kəkɔ ka Yerusalɛm mɔ, pəc-təksɛnɛ sɔ afum. 23 Kɔ fum wəlɔma eyif kɔ: «Wətəksɛ, afum apic ŋɔ Kanu kəndekɔ-yac ba?» Kɔ Yesu oloku ŋa: 24 «Nəna sɔ nəsɛp nədekɔ nəbɛrɛ dəkəbɛrɛ dɛwɛkɛnɛ dadɔkɔ, bawo ic-lok'un: Afum alarəm ŋandesɛp kəbɛrɛ ka di, mba ŋafədekɔ-tam.»

25 «Kɔ wəka kəlɔ endekɔ-yɛfɛ pəcaŋ kumba, nəna aŋɛ nəŋyi doru mɔ, nədeyɛfɛ kəsut-sut kumba, nəc-loku: ‹Wətəksɛ! Məgbitɛ su!› Tɛm tatɔkɔ endekulɛ nu: ‹Iŋcərɛ fɛ kəca nkɛ nəyɛfɛ mɔ!› 26 Tɛm tatɔkɔ tɔ nəndekɔ-cop kəloku: ‹Sənadi yeri, səmun kɔ məna, məc-təksɛ nde mirit məpɔŋ ma dare dosu.› 27 Nkɔn pəc-lok'un, ‹Iŋcərɛ fɛ aka nde nəyɔnɛ mɔ! Nəbɔl'em day, nəna akaŋɛ nəŋyɔ mes mɛlɛc mɔ!› 28 Difɔ afum ŋandekɔ-bok, ŋac-ŋaŋərɛnɛ sek, kɔ nəŋkɔnəŋk Abraham, Isiyaka, Yakuba kɔ adəŋk a Kanu fəp **dɛbɛ da Kanu** dəntɔf, a paləm nəna dabaŋka-ɛ. 29 Afum ŋandekɔ-yɛfɛ kəca nkɛ dec dɛmpɛ kɔ nkɛ dec dɛŋkalɛ mɔ, kəca kətɔt, kɔ kəmerya, ŋader ŋandɛ dɛmɛsa nde **dɛbɛ da Kanu** dəntɔf. 30 Tɛm tatɔkɔ, alɔma aŋɛ ŋayɔnɛ məkɔ alɛpsər mɔ, ŋandekɔ-yɔnɛ akiriŋ; akɔ ŋayɔnɛ akiriŋ mɔ, ŋayɔnɛ alɛpsər.»

Yesu kɔ Yerusalɛm (Mt 23:37-39)

31 Tɛm tatɔkɔ, kɔ aFarisi alɔma ŋander ŋaloku kɔ: «Məyɛfɛ nnɔ məkɔ! bawo Herodu ɛfaŋ kədif'əm.» 32 Kɔ Yesu oloku ŋa: «Nəkɔ nəloku ayɔfən ŋaŋɔkɔ: Kəbɛləs yɔŋk yɛlɛc kɔ kətaməs k'iyinɛ məkɔ kɔ alna, a indeləpəs yɛbəc yem tataka ta maas. 33 Mba mɛnɛ ikɔt məkɔ, alna kɔ dəsəkɔ; bawo pəmar fɛ wədəŋk wəka Kanu efi kəfo kəcuru ta pəyɔnɛ Yerusalɛm-ɛ.»

34 «Yerusalɛm! Yerusalɛm! Nŋɛ ŋendif adəŋk a Kanu mɔ, ŋɛc-cacas aŋɛ Kanu kəsom nnɔ ŋeyi mɔ; pənabas'im kəloŋka ka awut'am pəmɔ ntɛ acɔkɔ ŋokombəra ŋoŋloŋka awut baŋca ya ŋi dəntɔf mɔ! Mba kɔ nəntɔfaŋ ti. 35 Awa, kəsakər'on k'ander kəlɔ konu. Mba ic-lok'un: Nəfəsɔ-nəŋk'im, haŋ tɛm tɛbəp ntɛ nəndeloku:

‹Kanu kəpocɛ pətət nwɛ endeder tewe ta Kanu Kəpɔŋ mɔ.›»

14

Yesu kətaməs ka wəcuy wəlɔma

1 Dəsək da kəŋesəm da aSuyif dəlɔma, k'awe Yesu nde kəlɔ ka wəbɛ ka aFarisi wəlɔma kəkɔ-di yeri, kɔ akakɔ ŋaŋkɔkcɛ kɔ. 2 Kɔ fum wəlɔma nwɛ docu dɛnakəfəs mɔ, pəcəmɛ kɔ fər kiriŋ. 3 Kɔ Yesu eyif atəksɛ a sariyɛ kɔ aFarisi: «Aŋwosɛ kətaməs ka wətətamnɛ simiti, dəsək da kəŋesəm ba, ka afɔwosɛ?» 4 Kɔ afum aŋɛ ŋaŋcaŋk. Awa kɔ Yesu oŋgbuŋɛnɛ wətətamnɛ nwɛ, kɔ wəkakɔ ɛntamnɛ, k'ɛsak kɔ a pəkɔ. 5 Ntɛ teŋcepər mɔ, kɔ Yesu eyif ŋa: «Anɔ eyi nu dacɔ nwɛ wan kɔn, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti wana wən wɛntɛmpɛnɛ dəkələmp simiti, dəsək da kəŋesəm, ta ɛmpɛnɛ wi dəsək dadɔkɔ mɔ?» 6 Kɔ abɛ akakɔ ŋantətam kəluksɛ kɔ məcɔp.

Ntɛ aŋyɛk-yɛk dəkəndɛ, kɔ ntɛ aŋwenɛ fum tes mɔ

7 Kɔ Yesu olok-lokər afum aŋɛ anawe dəkəsata mɔ, bawo ɛnakɔkcɛ ntɛ akakɔ aŋc-gbutəlɛnɛ dəkəndɛ dɔcɔkɔ-cɔkɔ mɔ. K'oloku ŋa: 8 «Kɔ fum ew'am kəkɔ-təŋnɛ kəsata ka kəgbaŋnɛ kɔn-ɛ, ta məkɔ məndɛ dəkəndɛ dɔcɔkɔ-cɔkɔ, bawo təlɔma wəka kəsata ewe sɔ fum wəlɔma kəsata kaŋkɔ, nwɛ eŋcepər məna mɔ. 9 Ta təsoŋɛ wəkɔ ewe nu kəsata mɔ, kədelok'əm: ‹Məyɛfɛ məsakərɛ nwɛ dəkəndɛ dadɔkɔ.› Kəlapərnɛ kɔ məŋkɔ kəyɛfɛ dəkəndɛ dɔcɔkɔ-cɔkɔ dadɔkɔ kəkɔ-ndɛ dadarəŋ dɔkɔ. 10 Mba, k'aw'am kəsata-ɛ, məkɔ məndɛ dəkəndɛ dadarəŋ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ

† **13:19** «tɛŋgbɛn tɛfɛt» Ti tɔ tɛŋgbɛn tɛfɛt ta tɔk ya dale, ntɛ tompoŋ mɔ-ɛ, kətɔk ka ki kəmbɛk pətas tɔk yɔlɔma ya dale.

nwɛ ew'am kəsata mə k'ender pənəŋk'əm-ɛ, pəlok'əm: ‹Wanapa, məcəŋnɛ kiriŋ.› Awa tɛm tatəkə məna məlelɛ nnə afum aŋɛ nəŋkə-paŋnɛ amɛsa kədi yeri mə. 11 Nwɛ o nwɛ ɛlɛknɛ, andetorɛ kə; nwɛ o nwɛ otorɛnɛ andepɛnɛ kə.»

12 Kə Yesu oloku fum nwɛ ɛnawe kə kəsata mə: «Kə məwe afum kədi yeri yɛraŋ, kə pəyənɛ fɛ ti yərəfəy-ɛ, ta məwenɛ yi akos'əm aŋa, ta məwenɛ yi awɛŋc'əm aŋa, ta məwenɛ yi akomɛnɛ am, ta məwenɛ yi andɛ am aka daka. Ntɛ təŋsəŋɛ ta ŋadetam kəluksɛ ayɛk ŋa kəwenɛ yeri mə. 13 Mba kə məndewenɛ afum yeri-ɛ, məwe atəyə daka, lanyiru, atorər kə atənəŋk. 14 Tɛm tatəkə pəbət'əm, bawo ŋayə fɛ daka ndɛ ŋaŋkə-luks'am kəway ka pətət papəkə mə. Kanu gbəcərəm kəndekə-tam kəluks'am kəway kaŋkə, nde ayə pətət ŋandekə-yɛfɛ defi mə.»

Capafə ca yeri ya kəsata (Mt 22:1-10)

15 Ntɛ afum ŋane moloku mamɛ mə, kə fum wələma nwɛ ɛnandɛ dɛmɛsa mə, oloku Yesu: «Pəbət məna nwɛ məndekə-di yeri nde **dɛbɛ da Kanu** dəntəf mə!» 16 Kə Yesu oloku fum wəkakə: «Fum wələma ɛnaboc kəsata kəpəŋ, k'ewenɛ ki afum alarəm. 17 Ntɛ tɛm ta kədi yeri yayəkə tendebəp mə, k'osom wəcar kən kəkə-loku afum aŋɛ ewe kəsata mə: ‹Nəder! Alip kəcoŋ.› 18 Mba kə kan-kan ɛyɛfɛ kəlɛtsɛnɛ kə. Kə wəcəkə-cəkə oloku kə: ‹Məŋaŋnɛn'em, dalɛ d' iway idə pəmar ikə imə̀mən; ilɛtsɛn'am ta məsumpər'em ti!› 19 Kə wəka mɛrəŋ oloku kə: ‹Iway cəna cəbifti wəco, ic-' ifaŋ kəkə-wak; ilɛtsɛn'am ta məsumpər'em ti!› 20 Kə wəka maas oloku sə: ‹Intɛp kəc-gbaŋnɛ, itə intətam kəkənɛ!› 21 Kə wəcar olukus k'ɔŋkə pəloku moloku mamə̀kə wəbɛ kən. Kə pəntɛlɛ wəbɛ kən, k'oloku wəcar: ‹Məkə katəna nde mofo məpəŋ kə nde dəmirit ma dare! Məwen'em atəyə daka, lanyiru, atorər kə atənəŋk.› 22 Kə wəcar ender pəloku kə: ‹Wəbɛ ntɛ məsom'im mə telip, mba yeri yəsərəcəmɛ!› 23 Kə wəbɛ oloku kə sə: ‹Məkə dəpə da dəkulum kə dəŋgbaŋcan, məloku afum ŋabɛrɛ ntɛ təŋsəŋɛ kələ kem kəlarɛ mə.› 24 Bawo, ic-lok'un: Arkun akakə inanuŋkɛnɛ kəwe kəsata kaŋkɛ mə, ali wəkin əfəsə-di yeri ya ki.»

Cəke cə aŋyi a patam kəyənɛ wəcɛpsɛ ka Yesu darəŋ-ɛ (Mt 10:37-38)

25 Kənay kənacəmɛ Yesu darəŋ, kə Yesu ɛŋkafələɛ, k'oloku ŋa: 26 «Məna nwɛ məŋcɛps'em darəŋ mə, pəmar mətam kəce papa kam kə iya kam, kə wəran kam, kə awut'am, awɛŋc'əm aŋa arkun, akirɛ am kə kiyi kam doru yati, kə pəyi fɛ ti-ɛ, fum wəkakə əfətam kəyənɛ wəcɛpsɛ kem darəŋ. 27 Məna nwɛ o nwɛ məntəwosɛ kəgbaŋnɛ kətək kəpandən ka defi nkɛ aŋcaŋ aŋɛ ŋandif afum mə, məfətam kəyənɛ wəcɛpsɛ kem darəŋ. 28 Bawo nəna akaŋɛ dacə, məna nwɛ məŋfaŋ kəcəmbər kələ mə, məfəndɛ kərɛsna mələm daka dəkə məŋkəbɛrsɛ teta kələ kam mə, kə pəyənɛ fə daka dadəkə dɛntam kəlip kəcəmbər ka kələ kaŋkə-ɛ. 29 Mba kə nəŋcop kəcəmbər kələ ta nəlip kəcəmbər ki, nwɛ o nwɛ ɛnəŋk ki, endeselər'un 30 pəc-loku: ‹Afum akaŋɛ ŋaŋcop kəcəmbər kələ mba ŋantam fɛ ki kələpəs.› 31 Itə pəyi wəbɛ nwɛ ɛŋfaŋ kəkə-sutɛnɛ kə wəbɛ wələma mə, mɛnɛ pəndɛ pəmə̀mən kə pəyənɛ, afum wul wəco (10.000) ŋantam kəsutɛnɛ kə afum wul wəco mɛrəŋ (20.000) aka wəbɛ wəkə ŋaŋkəsutɛnɛ mə. 32 Kə pəyənɛ fɛ ti-ɛ, ŋaŋsərɛbələnɛ, wəbɛ wəka afum wul wəco (10.000) pəsom nda wəbɛ wəka afum wul wəco mɛrəŋ (20.000) wəkə ŋaŋkəsutɛnɛ mə, ntɛ pəmar pəkət ta ŋasutɛnɛ mə. 33 Awa, məna nwɛ o nwɛ məntəce ca yəkə məyə mə, məfətam kəyənɛ wəcɛpsɛ kem darəŋ.»

Mɛr mmɛ mɛndɛŋcɛ mə (Mt 5:13; Mk 9:50)

34 «Paka pətət pə mɛr məyənɛ, mba kə mɛr mɛndɛŋcɛ-ɛ, ak' antam mi kəbətsɛ-ɛ? 35 Mɛr mɛdɛŋc məfətesɛ tɛm tatəkə antəf, məfətesɛ ŋcɛk-cɛk ya yəbəf, mɛnɛ pagbal mi dəyika. Məna nwɛ məŋyə ləŋəs məc-ne mə, məne ti!»

15

Capafə ca aŋkesiya nŋɛ ŋɛnasələ, k'anəŋk sə ŋi mə (Mt 18:12-14)

1 Abaŋəs dut kə afum aciya ŋalətərnɛ Yesu kəkə-cəŋkəl kə. 2 AFarisi kə acicəs a sariyɛ ŋac-cəpɛnɛ: «Fum wəkawɛ eŋselɛnɛ aciya, pəwosɛ kədi yeri kə ŋa.»

3 Mba kɔ Yesu oloku ŋa capafɔ ncɛ:
4 «Nəna afum akaŋɛ dacɔ, anə ɔŋyɔ ŋkesiya
tasar tin (100), a ŋin ŋəsələr kɔ, a pəsak
yəkɔ 99 dətɛgbɛrɛ kəkɔ-tɛn ŋin ŋəkɔ ŋəsələr
kɔ mɔ, haŋ pənəŋk ŋi-ɛ? 5 Kɔ wəkayi
ɔŋkɔ pənəŋk ŋi-ɛ, pəgbaŋnɛ ŋi amera ŋobotu
disrɛ, 6 ɔŋc-kɔna-bɛrɛ nde ndərən, ewe
anapa ən kɔ andɛ ɔn nde ndərən, pəloku
ŋa: ‹Nəwoləs kɔ ina, bawo inəŋk aŋkesiya
ŋem ŋəkɔ ŋɛnasələr'im mɔ.› 7 Ic-lok'un:
Pəbotu pəŋkɔ-yi darɛŋc teta fum wəkin nwɛ
ɔŋkɔ-səkpər amera pəcəmɛ dəpɔ dolompu
darəŋ mɔ, pətas teta afum 99 aŋɛ ŋantəmar
kəsəkpər mera, bawo ŋalomp mɔ.»

Capafɔ ca pəsam gbəleŋ mpɛ pɛnasəlɛ, k'anəŋk sɔ pi mɔ

8 «Kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, wəran wəre ɔŋyɔ
pəsam gbəleŋ wəco, a gbəleŋ bin bɔsələr kɔ
ta omot lamp, ta ɛfɛŋ kələ, ta ɛntɛn pi bel-
bel, haŋ pənəŋk pi mɔ? 9 Kɔ wəran nwɛ
ɛnəŋk pəsam gbəleŋ mpɛ-ɛ, eŋwe anapa ɔn,
kɔ andɛ ɔn, pəloku ŋa: ‹Nəwoləs kɔ ina bawo
inəŋk pəsam gbəleŋ mpɛ pɛnasələr'im mɔ.›
10 Ic-lok'un, pəbotu peyi mɛlɛkɛe a Kanu
dacɔ teta fum wəciya wəkin gboŋ nwɛ
ɛŋsəkpər amera pəcəmɛ pəlompu darəŋ mɔ.

Capafɔ ca wətɛmp wəsəlɛ, k'anəŋk kɔ sɔ mɔ

11 Kɔ Yesu oloku sɔ: «Fum wələma ɛnayɔ
awut arkun mɛrəŋ. 12 Kɔ wəkɔ ɛfɛtɛ mɔ,
oloku kas: ‹Papa məsɔŋ'im da pəmar
idesətɔ kɛ kam mɔ.› Kɔ kas eyer daka dən
awut ən akaŋɛ mɛrəŋ dacɔ. 13 Ntɛ mataka
mepic meŋcepər mɔ, kɔ wan wəfɛt ɛŋcaməs
daka dəkɔ ɛnasətɔ mɔ fəp. K'osumpər dəpɔ
k'ɔŋkɔ pəbəlɛ, atəf ŋocuru. Nde ɛnakɔ pəyi
yama-yama pəc-ləsər-ləsər daka dəkɔ ɛnayɔ
mɔ. 14 Ntɛ wan nwɛ elip kədi daka dən mɔ,
kɔ dor dəpɔŋ dɛmbɛrɛ atəf ŋaŋəkɔ ɛnayi mɔ,
kɔ ca yoŋcop kəbut kɔ. 15 K'ɔŋkɔ pəyi nda
fum wələma wəka atəf ŋaŋəkɔ, wəkɔ ɛnasɔŋ
kɔ kəkɛk ka sɔp yən mɔ. 16 Wan nwɛ pəfaŋ
kədi yeri ya sɔp, mba ali fum ɛnasɔŋ fɛ kɔ
yi. 17 Awa, k'ɛyɛfɛ kəcɛm-cɛmnɛ teyi tən,
k'olokunɛ: ‹Afum cəke ŋayi kəbəc ndena
papa kem aŋɛ ŋayɔ cəcom cəlarəm mɔ, a
ina ic-finɛ nnɔ dor. 18 Kəyɛfɛ k'inder ikɔ
ndena papa kem ikɔ iloku kɔ: Papa iŋciya
Kanu, k'iŋciya sɔ mana. 19 Imbut pəleli mpɛ
pəmar məsumpər'em pəmɔ wan kam. Mba
məsumpər'im oŋ pəmɔ wəbəc kam.› 20 Kɔ
wan nwɛ ɛlɛk dəpɔ k'olukus ndena kas.»

«Ɔsərəbəlɛ, kɔ kas ɛnəŋk kɔ, kɔ nənəfər
dəpəŋ dosumpər kɔ. Kɔ kas ɛyɛksɛ kəkɔ-
fayənɛ kɔ, k'ɛnɛpsərnɛ kɔ dəkilim, k'ocup
kɔ. 21 Kɔ wan oloku kɔ: ‹Papa, iŋciya Kanu,
k'iŋciy'am, pəmar fɛ sɔ məsumpər'im pəmɔ
wan kam.› 22 Mba kɔ kas kəloku acar
ɔn: ‹Nəkɛrɛ duma dətət nəbɛr kɔ! Nəbɛr kɔ
kurundɛ dətɛlər, nəsɔŋ kɔ cɔfta! 23 Nəkɛrɛ
tana tetifi tɔkɔ, nədif pi. Padi yeri, pawoləs!
24 Bawo wan kem wəkawɛ nəŋnəŋk mɔ,
ɛnafi, mba olukus sɔ kəder doru! Ɛnasəlɛ,
mba inəŋk kɔ sɔ!› Kɔ ŋayɛfɛ kəwoləs.
25 Tɛnatəŋnɛ Coco pəyi dalɛ. Ntɛ wəkakɔ en-
der pələtərnɛ kəlɔ kəŋan mɔ, k'ene tɔkɔ aŋfer
pac-pisɛ mɔ. 26 Kɔ Coco ewe wəcar wəkin
k'eyif kɔ tes ntɛ teyi kəlɔ kəŋan mɔ. 27 Kɔ
wəcar oloku Coco: ‹Wɛŋc'əm eder, mba
ntɛ olukus kətamnɛ disrɛ mɔ, itɔ papa kam
endifɛ tana petifi pɔkɔ.› 28 Kɔ pəntɛlɛ Coco
nwɛ, ta ɛfaŋ sɔ kəbɛrɛ dɛkɛr-ɛ. Kɔ kas owur
kəkɔ-lɛtsɛnɛ kɔ. 29 Mba kɔ wan wəcɔkɔ-
cɔkɔ nwɛ oloku kas: ‹Meren mɛlarəm mɔ
mamɛ, iyi'əm darəŋ ic-bəc'am pəmɔ wəcar,
ali dəsɔk din iŋgbɛkəl fɛ mosom mam, mba
ali dəsɔk din sɔ məna məsɔŋ f'em tir idif
səwoləs kɔ anapa'em. 30 Mba ntɛ wan kam
wəkawɛ ender mɔ, nwɛ ɔŋkɔ pələsər-ləsər
daka dam kɔ aran ayama-yama mɔ, nkɔn
taŋ məndifɛ kɔ tana petifi pɔkɔ!› 31 Kɔ kas
kəloku Coco, ‹Məna wan kem, səna eyi dɛ kɔ
məna, daka ndɛ o ndɛ iyɔ nnɔ mɔ, dam dɔ!
32 Mba pəmar yati paboc kəsata, pawoləs:
Bawo wɛŋc'əm wəkawɛ məŋnəŋk mɔ, ɛnafi,
k'olukus sɔ kəyi doru; ɛnasɔlɛ, k'anəŋk kɔ
sɔ.›»

16

Capafɔ ca wəcəmbər-cəmbər daka

1 Kɔ Yesu oloku acɛpsɛ ɔn darəŋ mɔ:
«Fum wəka daka wələma ɛnayɔ wəcəmbərɛ-
cəmbərɛ daka, k'ander payemsɛnɛ kɔ,
a ɛŋləsər-ləsər daka da wəbɛ kən. 2 Kɔ
wəbɛ nwɛ ewe kɔ, pəc-loku kɔ: ‹Cəke
cɔ ine te tam-ɛ? Məsɔŋ'em kəcərɛ tɔkɔ
məŋcəmbər-cəmbər daka dem mɔ, bawo
məfɔsɔ-yɔnɛ wəcəmbər-cəmbər daka dem.›
3 Kɔ wəcəmbər-cəmbər daka nwɛ olokunɛ
dɛbəkəc: ‹Cəke cɔ indeyɔ-ɛ, bawo wəka

daka nwɛ oloku kəwur'em kəcəmbər-cəmbər daka dən? Iyɔ fɛ fənɔntər kədeyɔnɛ wəbifti antɔf, ilapərnɛ sɔ kəc-tola. 4 Iŋcərɛ oŋ ntɛ indeyɔ, a afum ŋabaŋ'im wɔlɔ waŋan disrɛ kɔ wəkawɛ owur'em kəcəmbər-cəmbər daka dən-ɛ.› 5 Kɔ wəcəmbər-cəmbər daka nwɛ ewe fum wəcɔkɔ-cɔkɔ wəkɔ ɛnatɔmpərɛ wəbɛ kən debe mɔ. K'eyif kɔ: ‹Cəke cɔ məntɔmpərɛ wəbɛ kem debe-ɛ?› 6 Kɔ wəkakɔ oloku kɔ: ‹Moro m'olif cokos tasar tin (100).› —‹Awa, məlɛk areka, məndɛ məcic: 50.› 7 K'eyif sɔ wɔlɔma: ‹A məna-a, cəke cɔ məntɔmpər-ɛ?› Kɔ wəkakɔ oloku: ‹Malɔ busul tasar tin (100).› —‹Awa, məndɛ məlɛk areka, məcic 80.› 8 Kɔ wəka daka nwɛ oŋkor-koru wəcəmbərɛ-cəmbərɛ kən daka wətɔlomp nwɛ ntɛ ɔŋkɔt bel-bel mɔ. Awa, afum a doru ŋaŋcərɛ kəyɔ mes taŋan pətas akɔ ŋayɔnɛ aka pəwaŋkəra mɔ.»

9 Kɔ Yesu ɔnɔcər: «Ic-lok'un: Nətɛnɛ daka dɔtɔsɔk anapa, itɔ ɔŋsɔŋɛ kɔ dendelip-ɛ, pabaŋ'un nde nəkɔyi doru o doru mɔ. 10 Məna nwɛ aŋlaŋ teta tes tɛfɛt mɔ, antam sɔ kəlaŋ'əm teta tes tɔpɔŋ. Məna nwɛ məntɔlomp teta tes tɛfɛt mɔ, məfɔlomp teta tes tɔpɔŋ. 11 Kɔ məntɔlomp kəcəmbər-cəmbər ka daka dɔtɔsɔk ndɛ deyi doru dandɛ mɔ, anɔ endesɔŋ'əm kəcəmbər-cəmbər ka daka dosoku-ɛ? 12 Kɔ məntɔlomp teta daka da fum-ɛ, anɔ endesɔŋ'əm ndɛ dɔyɔnɛ dam mɔ-ɛ? 13 Ali wəcar wəkin ɔfɔtam kəbəcɛ abɛ mɛrəŋ. Kɔ pəyi ti-ɛ, enter wəkin pəbɔtər wəka mɛrəŋ; kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, pəcəŋkəlɛ wəkin ta ɛŋcəŋkəlɛ wəka mɛrəŋ-ɛ. Nəfɔtam kəbəcɛ Kanu kɔ pəsam.»

Moloku mənəŋksəl ma Yesu (Mt 11:12-13; 5:31-32; Mk 10:11-12)

14 AFarisi, aŋɛ ŋanabɔtər pəsam mɔ, kəne ka moloku mamɛ, kɔ ŋayɛfɛ kəfani Yesu. 15 Kɔ Yesu oloku ŋa: «Nəna, nəŋcəmbərnɛ afum alompu nnɔ awɛŋc'un aŋa ŋayi mɔ, mba Kanu kəŋcər'on bəkəc; bawo ntɛ afum ŋampɛnɛ dareŋc mɔ, itɔ Kanu nkɔn eŋce. 16 Tɛm ta sariyɛ sa Musa kɔ yecicəs yecempi ya adəŋk a Kanu tɛnawon haŋ tɛm ta Saŋ. Kəyɛfɛ oŋ tɛm tatɔkɔ, k'aŋcop kədəŋk moloku mətɔt ma **dɛbɛ da Kanu**, nwɛ o nwɛ kəsɛp k'ɛndɛ kəbɛrɛ ka di. 17 Mba pəfəfərɛnɛ kɔm kɔ antɔf kəsɔlɛ, pətas tofo tɛfɛt ta pecic pin* pa sariyɛ kətɛmpɛnɛ. 18 Məna nwɛ məŋce wəran kam mənɛŋcɛ sɔ wɔlɔma mɔ, məyi kiciya kəpɔŋ disrɛ.† Məna nwɛ məŋnɛŋcɛ wəran nwɛ wos eŋce mɔ, dalakɔ dɔ nəyi disrɛ.»‡

Capafɔ ca wəka daka kɔ Lasar

19 «Wəka daka wɔlɔma ɛnayi, pəc-bɛrnɛ yamos yɔtɔt, yeyeŋki kəway; dɔsɔk o dɔsɔk pəyi pətɔt disrɛ, pəc-di yeri yɔtɔt. 20 Kɔlɔ kən kiriŋ, fum wətɔyɔ daka o daka wɔlɔma, nwɛ aŋc-we Lasar mɔ, pəyɔ ruŋc, pəfəntərɛ kusuŋka kɔn. 21 Lasar nwɛ pəfaŋ kəc-wɛtəs yeri nyɛ yɛntɛmpɛnɛ-tɛmpɛnɛ amɛsa dəntɔf ŋa wəka daka nwɛ mɔ, pədi. Mba kɔ cen yender yɛc-nɛntəs ruŋc yɔn. 22 Kɔ Lasar efi, kɔ mɛlɛkɛe mender mɛlɛk kɔ, kɔ meŋkekərɛ kɔ kəkɔ-ŋesəm nde Abraham kəsək. Kɔ wəka daka nwɛ ender pəfi, k'awup kɔ. 23 Nde kəfo nkɛ afi ŋaŋkɔ mɔ, kɔ wəka daka eyekti fər; k'ɛnəŋk pəbɔlɛ Abraham kɔ Lasar pəc-ŋesəm kɔ kəsək. 24 Kɔ wəka daka nwɛ oŋkulərnɛ: ‹Papa Abraham, məyɔn'em nɔnɔfər! Məsom Lasar pəgbət tɛlər tɔn dəromun pəder pəcaŋkəs'im temer; bawo kətərɔ k'indɛ nnɔ nɛŋc dandɛ.› 25 Kɔ Abraham oloku kɔ: ‹Wan kem, məcɛm-cɛmnɛ a mənasɔtɔ daka dam ntɛ mənayi doru mɔ, kɔ Lasar nkɔn ɔsɔtɔ pəcuy kiyi kɔn doru. Ndɛkəl oŋ, kəŋesəm k'eyi, məna məyi sɔ dəmnɛ pəcuy. 26 Kɔ tɛyɛfɛ dənda-ɛ, dobo dɔpɔŋ deyi su dacɔ kɔ nəna ntɛ tɔŋsɔŋɛ nwɛ ɛŋfaŋ kəcepər pəder nnɔ səyi mɔ, ta ɛntam-ɛ.› 27 Kɔ wəka daka nwɛ oloku: ‹Ilɛtsɛn'am, Papa, məsom Lasar nde kəlɔ ka papa kem. 28 Bawo, iyɔ di awɛŋc aŋa kəcamət, Lasar pəkɔ pəloku ŋa ntɛ teyi nnɔ mɔ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ ta ŋa sɔ ŋadeder nnɔ pəcuy pampɛ peyi mɔ.› 29 Kɔ Abraham oloku: ‹Ala, awɛŋc'əm aŋa ŋayɔ Musa kɔ adəŋk a Kanu; ŋacəŋkəl ŋa.› 30 Kɔ wəka daka nwɛ oloku Abraham: ‹Ala, Papa, kɔ fum ɛyɛfɛ nnɔ afi ŋayi mɔ pəkɔ pəlok-lokər ŋa-ɛ, ŋaŋsəkpər mera ŋacəmɛ pəlompu darəŋ.› 31 Kɔ Abraham oloku kɔ: ‹Kɔ ŋantɔcəŋkɛl Musa kɔ adəŋk a Kanu, ali fum ɛyɛfɛ nnɔ afi dacɔ, ŋafɔkɔ-cəŋkəl wəkayi.›»

* **16:17** itɔ ɔyɔnɛ cəsoma «sigirɛ» † **16:18** dalakɔ dɔ məyi kɔ wəran wəkakɔ ‡ **16:18** dalakɔ dɔ nəyi

17

Kiciya kɔ kəŋaŋnɛ (Mt 18:6-7; Mk 9:42)

1 Kɔ Yesu oloku acɛpsɛ ɔn darəŋ: «Pəfɔ-
tam kəyi ta mes meyi mmɛ məsɔŋɛ fum
kəciya mɔ. Mba pəlɛc pəyi wəkɔ ɔŋsɔŋɛ
ti mɔ. 2 Pəfəfərɛnɛ kəkot wəkayi tasar
tɔpəŋ dəkilim pagbal kɔ dəkəba, kɔ pəyɔnɛ
wəkayi pəsɔŋɛ wəfəfər wəkin kəloŋɛ-ɛ*.
3 Nəkɛmbərnɛ bel-bel!

Kɔ wɛŋc'əm eŋciya-ɛ, məgbəŋ-gbəŋər
kɔ; **k'ɛsəkpər amera pəcəmɛ pəlompu**
darəŋ-ɛ, məŋaŋnɛnɛ kɔ. 4 Kɔ wɛŋc'əm
eŋciy'am camət-mɛrəŋ dɔsɔk din disrɛ-ɛ,
a pəluksərnɛ kəder'əm camət-mɛrəŋ pəc-
lok'əm: ‹Kəsəkpər k'inder amera few,
iŋcəmɛ pəlompu darəŋ-ɛ,› məŋaŋnɛnɛ kɔ.»

5 Kɔ asom a Yesu darəŋ ŋaloku Wəbɛ:
«Məbɛrɛnɛ su kəlaŋ!» 6 Kɔ wəbɛ oloku
ŋa: «Kɔ nəntɔmpər kəlaŋ nkɛ kəyi pəmɔ
tɛŋgbɛn tɛfɛt mɔ, nəntam kəloku kətɔk nkɛ:
Məgbuktɛ nnɔ məkɔ məcəmɛ nde dəkəba,
kətɔk kaŋkɔ kəyɔ tɛfaŋ tonu.»

7 «Nəna akaŋɛ dacɔ, anɔ ɔyɔ wəcar nwɛ
embifti, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti wəkayi pəc-kɛk,
a pəc-kɔna-yɛfɛ dalɛ, pəloku kɔ: ‹Məder
katəna məder məndɛ dɛmɛsa!› 8 Ntɛ oŋloku
kɔ mɔ: ‹Məlompəs'em yeri yem, məbɛrnɛ
duma məsɔŋ'im yeri, haŋ ilip kədi yeri
imun; k'ilip-ɛ, məna mədi yeri məmun.›
9 Wəka wəcar kakɔ eŋyek-yekəs kɔ bawo
ɔyɔnɛ kɔ mes məkɔ ɛfaŋ mɔ ba? Ala! 10 Tin
tayi tɔ kɔ nəna, kɔ nəlip k'ɔyɔ mes məkɔ
afaŋər'un mɔ fəp-ɛ, nəloku: ‹Acar gbəcərəm
ŋɔ səyɔnɛ; ntɛ pəmar su kəyɔ mɔ, tɔ səyɔ.›»

Yesu kətaməs kən aka sen wəco

11 Yesu eyi kəkɔ Yerusalɛm, kɔ Yesu ɛyɛfɛ
kəcali atɔf ŋa Samari kɔ ŋa Kalile dacɔ
mɔ. 12 Eyi kəbɛrɛ tadare təlɔma, kɔ afum
wəco aka sen alɔma ŋander ŋafaynɛ kɔ; kɔ
ŋaŋcəmɛ pəbəlɛ. 13 Kɔ ŋampɛnɛ sim ŋac-
loku: «Yesu, Wəkiriŋ, məyɔnɛ su nɔnɔfɔr!»
14 Ntɛ Yesu ɛnəŋk ŋa mɔ, k'oloku ŋa: «Nəkɔ
nəmentərnɛ aloŋnɛ nde kəlɔ kəpɔŋ ka
Kanu.» Afum aŋɛ ŋayi kəkɔ, kɔ pəyɔnɛ
fɔ ŋasɔk a kɔ ŋandebɛrɛ di. 15 Ntɛ wəkin
ɛnəŋk fɔ ɛntamnɛ mɔ, k'oluksərnɛ pəc-cam
debeki da Kanu dim dɔpɔŋ. 16 K'ɛfəntərɛ
dəntɔf, k'osumpər Yesu wɛcək, k'eyek-yekəs
kɔ.† Fum wəkakɔ, wəSamari ɛnayi. 17 Kɔ
Yesu eyif kɔ: «Bafɔ asɔkəs afum aŋɛ wəco?
Deke aləpəs aŋɛ camət-maŋkəlɛ ŋayi-ɛ?
18 Ali wəkin ɛŋcɛm-cɛmnɛ fɛ kəluksərnɛ
pədecam debeki da Kanu, mɛnɛ wəcikəra
wəkin wəkawɛ?» 19 Kɔ Yesu oloku kɔ:
«Məyɛfɛ məkɔ, kəlaŋ kam kəyac'əm.»

Kəder ka **dɛbɛ da Kanu** *(Mt 24:23-28,37-41)*

20 Ntɛ aFarisi ŋayif Yesu tɛm ntɛ **dɛbɛ da**
Kanu dendeder mɔ, k'oloku ŋa: «**Dɛbɛ da**
Kanu dɔfɔder pagbətnɛ di fəp. 21 Afɔkulɛ di,
‹Idɛndɛ nnɔ!›, ‹Idɔkɔ nde!› Bawo **dɛbɛ da**
Kanu nəna ŋɔ deyi dacɔ.»

22 Ntɛ Yesu elip kəloku ŋa ti mɔ, k'oloku
acɛpsɛ ɔn darəŋ: «Dɔsɔk dendebəp ndɛ
nəndefaŋ kənəŋk dɔsɔk din da Wan ka fum
mɔ, mba nəfɔsɔ-nəŋk di. 23 Andelok'un:
‹Eyi nnɔ!› kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ ‹Eyi nde!›
Ta nədekɔ di, ta nədeyɛksərnɛ kəkɔ ka di.
24 Pəmɔ tɔkɔ pəmot poŋmot a pəyɔ waŋkəra
dareŋc kəyɛfɛ kəsək kin haŋ ka mɛrəŋ mɔ,
tatɔkɔ tɔ Wan ka fum endeyi kɔ dɔsɔk dɔn.
25 Mba mɛnɛ pətərɔ pəpɔŋ kərɛs, afum a tɛm
tantɛ ŋawɛnəs kɔ. 26 Tɔkɔ tɛnacepər tɛm ta
Nuha mɔ, tendecepər sɔ dɔsɔk da Wan ka
fum. 27 Afum ŋaŋc-di yeri, ŋac-mun, arkun
kɔ aran ŋac-nɛŋcɛnɛ, haŋ dɔsɔk ndɛ Nuha
ɛnabɛrɛ debil mɔ: Kɔ domun dɛlarəm den-
der ndɛ dɛnamələk ca fəp mɔ.‡ 28 Pəndeyi
pəmɔ tɛm ta Lɔt. Afum ŋaŋc-di yeri, ŋac-
mun, ŋac-way, ŋac-camɔs, ŋac-bɔf, ŋac-cəmbər
wəlɔ. 29 Mba dɔsɔk ndɛ Lɔt owur Sodom mɔ,
nɛŋc kɔ pərbəlɔ yɛnatuf Sodom kɔ yɛmələk
ca ya di fəp.§ 30 Itɔ pəndeyi dɔsɔk ndɛ
andementər Wan ka fum mɔ.»

31 «Dɔsɔk dadɔkɔ mɔna nwɛ məŋyi dɛkɛr,
ca yam yeyi dukəlɔ mɔ, məfɔtam kəbɛrɛ
məlɛk yi. Məna nwɛ tɛmbəp dalɛ mɔ,
məfɔtam kəluksərnɛ kəlɔ kam nde dare.
32 Nəcɛm-cɛmnɛ wəran ka Lɔt.* 33 Məna
nwɛ məndesɛp kəkɛkəs kəyi doru kam mɔ,
kəndesalpər'əm, kɔ məna nwɛ kənasalpər
mɔ, məndesɔtɔ ki. 34 Ic-lok'un: Pibi papɔkɔ,
afum mɛrəŋ ŋandefəntərɛ kəfəŋc kin, pa-
sumpər wəkin pasak wəkɔ; 35-36 aran mɛrəŋ

---

* **17:2** pəsɔŋɛ fum wəfəfər kəciya † **17:16** «k'eyek-yekəs kɔ» = «k'eyif Yesu nəwali teta kətaməs kən.» ‡ **17:27** Dəkəcop 6:9-7:24 § **17:29** Dəkəcop 19:24 * **17:32** məmɔmən Dəkəcop 19:26

ŋandeyi kəcɔ kirir kin, pasumpər wəkin pasak wəkɔ.† 37 Kɔ acɛpsɛ ɔn darəŋ ŋayif kɔ: «Deke tatɔkɔ tendekɔ-yi-ɛ, Wəbɛ?» Kɔ Yesu oloku ŋa: «Nde pefi peyi mɔ, difɔ yɔfən yoŋloŋkanɛ.»

18

Capafɔ ca wəran nwɛ wos efi mɔ, kɔ wəboc kiti

1 Kɔ Yesu oloku ŋa capafɔ, kəmentər ŋa fɔ mɛnɛ **ŋ**ac-lok-lokə**r Kanu** tɛm o tɛm ta dis dɔlɔl ŋa. 2 K'oloku: «Dare dɔlɔma dɛnayi dɔyɔ wəboc kiti nwɛ ɛnatɔ kəc-nesɛ Kanu mɔ, ali fum ta eleləs-ɛ. 3 Dare dadɔkɔ dɔyɔ sɔ wəran wətɔlɔ wəlɔma nwɛ eŋc-der pəc-loku kɔ: ‹Məboc'em kiti kɔ wəyɛfərɛnɛ kem dacɔ!› 4 Kɔ wəboc kiti nwɛ ɛfatər kɔ haŋ, k'ende pəlokunɛ dɛbəkəc: ‹Ali ntɛ intɔcərɛ Kanu, ta ileləs nwɛ o nwɛ mɔ; 5 ntɛ wəran nwɛ wos efi, ɔlɔləs'im dis mɔ, ibocɛ kɔ kiti kɔ wəyɛfərɛnɛ kɔn dacɔ, ntɛ tendesɔŋɛ kɔ kətɔ-gbɔkərɛ-gbɔkərɛ sɔ kəder mɔ, pədenaŋkanɛ kələləs'im dis mɔ.›» 6 Kɔ Wəbɛ Yesu ɔnɔcər: «Nəcəŋkəl ntɛ wəboc kiti wətɔlomp oŋloku mɔ. 7 Kanu nkɔn ɔfɔdekɔ-bocɛ afum ɔn aŋɛ kiti ba, aŋɛ ŋambokər kɔ pibi kɔ daŋ mɔ? Endesɔŋɛ ŋa kəwon kəkar ba? 8 Ic-lok'un: Ɔfɔdesɔŋɛ ŋa kəwon kəkar, ende-bocɛ ŋa kiti katəna-katəna. Mba kɔ Wan ka fum endeder-ɛ, endebəp kəlaŋ doru ba?»

Capafɔ ca wəFarisi kɔ wəwerəs dut

9 Kɔ Yesu oloku sɔ capafɔ ncɛ afum alɔma aŋɛ ŋanacɛm-cɛmnɛ kəlomp, a ŋac-fəfərəs akɔ mɔ: 10 «Kɔ afum mɛrəŋ ŋampɛ kəkɔ-tola Kanu nde **kəl**ɔ **kəpɔŋ ka Kanu**; wəkin nwɛ pəyɔnɛ wəFarisi, wəkɔ pəyɔnɛ wəwerəs dut. 11 WəFarisi nwɛ pəcəmɛ pəc-lok-lokər Kanu dɛbəkəc ntɛ: ‹Kanu, iyek-yekəs'əm* ntɛ intɔyi pəmɔ afum aləpəs akɔ ŋayɔnɛ abaŋəs ca ya afum mɔ, ta ŋalomp, ŋac-sumpər dalakɔ, kɔ intɔyi pəmɔ wəwerəs dut nwɛ mɔ. 12 Kəmɛrəŋ k'iŋsuŋ dɔsɔk doluksər disrɛ, ic-sɔŋ sɔ farilɛ fəp fa yɔsɔtɔ yem.› 13 Wəwerəs dut nwɛ nkɔn pəcəmɛ pəbɔlɛ, pəc-nesɛ kəyekti fər dareŋc yati, mba pəc-sut-sutnɛ abəkəc kəc-loku: ‹Kanu məŋaŋnɛn'em, ina wəciya!› 14 Ic-lok'un: Fum wəkakɔ ɛnalomp nnɔ Kanu kəyi mɔ, a k'endelukus nde ndɔrən; mba wəFarisi ɛnalomp fɛ nnɔ Kanu kəyi mɔ. Nwɛ o nwɛ ɛlɛknɛ, andetorɛ kɔ; nwɛ o nwɛ otontnɛ, andepɛnɛ kɔ.»

Yesu kətolanɛ kən awut afɛt (Mt 19:13-15; Mk 10:13-16)

15 Afum ŋac-kɛrɛ Yesu ali cənaka ntɛ tɔŋsɔŋɛ pəc-deŋər ŋa waca pətolanɛ ŋa mɔ. Ntɛ acɛpsɛ ɔn darəŋ ŋanəŋk ti mɔ, kɔ ŋaŋgbəŋ-gbəŋər ŋa.

16 Mba kɔ Yesu ɔlɔtərnɛnɛ awut pəc-loku: «Nəce awut ŋader nnɔ iyi mɔ! Ta nəmɔnɛ ŋa, bawo **dɛb**ɛ **da Kanu**, aŋɛ ŋayi pəmɔ awut mɔ, ŋayɔ ŋi. 17 Awa! Ic-lok'un nwɛ o nwɛ ɔntɔbaŋ **dɛb**ɛ **da Kanu** pəmɔ wan wəfɛt mɔ, ɔfɔbɛrɛ ŋi disrɛ few!»

Wərkun wəka daka dɛlarəm (Mt 19:16-30; Mk 10:17-31)

18 Kɔ wəbɛ wəlɔma eyif kɔ: «Wəbɛ wətɔt, cəke cɔ pəmar'im kəyɔ, isɔtɔ kəyi wəyeŋ katina-ɛ?» 19 Kɔ Yesu eyif kɔ: «Ta ake tɔ məŋwen'em «Wətɔt»-ɛ? Ali fum ɔyɔnɛ fɛ wətɔt, mɛnɛ Kanu gbəcərəm. 20 Məŋcərɛ mosom ma Kanu: Ta məsumpər dalakɔ; ta mədif fum; ta məkiyɛ; ta məbaŋɛ fum yem disrɛ; məleləs akombəra am- papa kam kɔ iya kam.» 21 «Iŋcəmɛ maməkɔ fəp darəŋ kəyɛfɛ ntɛ inafɛtɛ mɔ,» fum wəkakɔ pəc-loku. 22 Ntɛ Yesu ene kɔ dim mɔ, k'oloku kɔ: «Awa tes tin tobut'əm: Məcaməs daka dam, məyer pəsam papɔkɔ atɔyɔ daka, məndekɔ-sɔtɔ daka dɔpɔŋ nde dareŋc. Kɔ tɛyɛfɛ dənda-ɛ, məder məcɛps'em darəŋ.» 23 Ntɛ fum nwɛ ene moloku ma Yesu mɔ, kɔ abɔc ŋɛmbɛrɛ kɔ, bawo ɛnayɔ daka dɛlarəm. 24 Ntɛ Yesu ɛnəŋk kɔ abɔc ŋɛmbɛrɛ kɔ mɔ, k'oloku: «Pəŋcuca aka daka kəbɛrɛ ka **dɛb**ɛ **da Kanu** dəntɔf. 25 Pəfəfərɛnɛ yɔkɔmɛ kəbɛrɛ ka abi ŋa tɛsɛmbɛ pətas wəka daka kəbɛrɛ ka **dɛb**ɛ **da Kanu** dəntɔf.» 26 Aŋɛ ŋaŋc-cəŋkəl Yesu mɔ ŋayif kɔ: «Anɔ antam oŋ kəyac-ɛ?» 27 Kɔ Yesu oloku ŋa: «Ntɛ tɛntambər afum mɔ, Kanu kəntam ti.» 28 Kɔ Piyɛr oloku: «Səna səsak daka dosu kɔ səŋcəm'am darəŋ.» 29 K'oloku ŋa: «Awa! Ic-loku nu kaŋce: Fum eyi fɛ, nwɛ ɛŋsak kəlɔ kɔn, wəran kɔn, wɛŋc, akomɛnɛ ɔn, kɔ awut ɔn teta **dɛb**ɛ **da Kanu**, 30 ta wəkayi ɔŋkɔsɔtɔ

† **17:35-36** Andeŋər yeycicəs yɔlɔma [Arkun mɛrəŋ ŋandeyi dalɛ din dayi, pasumpər wəkin pasak wəkɔ.»] * **18:11** «iyek-yekəs'əm» = «iyif'əm nəwali teta . . .»

pəlarəm doru dandɛ, kɔ dekiriŋ nde aŋkɔyi wəyeŋ katina mɔ.»

Yesu ɛndəŋk ta maas defi dən kɔ kədeyɛfɛ kən afi dacɔ
(Mt 20:17-19; Mk 10:32-34)

31 Kɔ Yesu ɛlɛk Asom ɔn wəco kɔ mɛrəŋ, k'oloku ŋa: «Yerusalɛm andepɛ. Mes mmɛ adəŋk a Kanu ŋanacicəs teta Wan ka fum mɔ fəp, mendekɔ-yi. 32 Bawo andekɔ-bɛr kɔ atɔyɔnɛ Suyif dəwaca; andekɔ-fani kɔ, andekɔ-tərəs kɔ, andekɔ-yuksər kɔ lin, 33 andekɔ-sutɛ kɔ tərəŋkɔn, a padedif kɔ. Tataka ta maas ta defi dən, pəyɛfɛ afi dacɔ.» 34 Mba Asom ɔn ŋanane fɛ ti tələm o tələm. Ŋanacərɛ fɛ ntɛ tatɔkɔ toloku mɔ.

Yesu kətaməs kən wətənəŋk
(Mt 20:29-34; Mk 10:46-52)

35 Ntɛ ŋayi kələtərnɛ Yeriko mɔ, tɛtəŋnɛ wətənəŋk wələma pandɛ dɔpɔ kəsək pəc-tola. 36 K'ene pɔkɔt pa kənay, k'eyif daka ndɛ dender mɔ. 37 K'aloku kɔ: «Yesu wəka Nasarɛt eyi kəcepər!» 38 K'oŋkulərnɛ: «Yesu wəka† Dawuda məyɔn'em nɔnɔfər!» 39 Aŋɛ ŋanasol kɔ Yesu ŋayi kɔ tekiriŋ mɔ, ŋayɛfɛ kəgbəŋ-gbəŋər kɔ a pəcaŋk, mba wəkakɔ pəc-naŋkanɛ kəkulɛ-kulɛ: «Wəka Dawuda məyɔn'em nɔnɔfər!» 40 Kɔ Yesu ɛŋcəmɛ, k'osom a pakɛrɛ kɔ fum nwɛ. Ntɛ alətərnɛnɛ kɔ mɔ, k'eyif kɔ: 41 «Cəke cɔ məfaŋ a iyɔn'am-ɛ?» K'oloku: «Wəbɛ, iluksərnɛ sɔ kənəŋk!» 42 Kɔ Yesu oloku kɔ: «Məluksərnɛ sɔ kənəŋk! Kəlaŋ kam kəyac'əm.» 43 Gbəŋcana babɔkɔ kɔ fum nwɛ ɛnəŋk, k'ɛyɛfɛ k'ɛŋcəmɛ kɔ darəŋ **pəc-cam debeki** da Kanu. Ntɛ afum fəp ŋanəŋk tatɔkɔ mɔ, kɔ ŋayɛfɛ kəkor-koru Kanu.

19

Yesu kɔ Sasey

1 Ntɛ Yesu ɛmbɛrɛ Yerikɔ mɔ, k'ɛŋcali dare. 2 Awa, kɔ fum wələma, nwɛ aŋc-we Sasey, nwɛ ɛnayɔnɛ wəbɛ ka awerəs dut, pəyɔ daka dɛlarəm, 3 pəc-tɛn kəcərɛ fum nwɛ aŋwe Yesu mɔ; mba ɛŋc-tam fɛ ti, bawo afum ŋanala, nkɔn pəbumpsɛnɛ. 4 Kɔ fum nwɛ eŋcepər kiriŋ k'ɔŋkɔ pəfərəŋk dəkətək ntɛ təŋsɔŋɛ kɔ kənəŋk Yesu mɔ, bawo dif' ɛnakɔ kəcepər. 5 Ntɛ Yesu ɛmbəp kətɔt kaŋkɔ dəntəf mɔ, k'eyekti fər k'ɛnəŋk fum nwɛ, k'oloku kɔ: «Sasey məkufɛ mətor; bawo nde kəlɔ kam iŋkɔ məkɔ iyi.» 6 Kɔ Sasey ɛmbɛlkər kətor, k'ɛmbaŋ Yesu pəbotu disrɛ. 7 Ntɛ afum ŋanəŋk ti mɔ, kɔ ŋayɛfɛ kəcɔpɛnɛ, ŋac-loku: «Ndena fum wəciya ɔŋkɔ pəyi.» 8 Mba Sasey nwɛ ɛnacəmɛ wəbɛ fər kiriŋ mɔ, oloku: «Wəbɛ, indesɔŋ atɔyɔ daka dacɔ da kəsɔtɔ kem; nwɛ o nwɛ inananŋkanɛ kəbaŋər pɛlarəm mɔ, indesɔŋ wəkayi kəmaŋkəlɛ ka tɔkɔ inabaŋər kɔ mɔ.» 9 Kɔ Yesu oloku kɔ: «Məkɔ, Kanu kəyac aka kəlɔ kaŋkɛ, bawo məna sɔ wəka Abraham məyɔnɛ! 10 Bawo Wan ka fum ender kədetɛn kɔ kəyac ka aŋɛ ŋanasəlɛ mɔ.»

Capafɔ ca mɛŋcəmbəl ma kɛma
(Mt 25:14-30)

11 Afum ŋayi kəcaŋkəl Yesu. Kɔ Yesu ɔnəcər capafɔ cələma, bawo ŋanalətərnɛ Yerusalɛm, afum ŋac-cɛm-cɛmnɛ a **dɛbɛ da Kanu** dɔŋkɔwur gbəŋcana babɔkɔ. 12 Kɔ Yesu oloku: «Fum wətɔt tokom wələma, ɛnayɛfɛ k'ɔŋkɔ atɔf ŋobol-bolu kəkɔ-tɛn dɛbɛ a pədeder. 13 Kɔ fum nwɛ ewe acar ɔn wəco, k'ɔsɔŋ ŋa nwɛ o nwɛ kɛmɛ kəpɔŋ kin, k'oloku ŋa: ‹Nəc-kafəlɛ-kafəlɛ ki waca haŋ ic-der.› 14 Mba afum aka dare dadɔkɔ ŋanater kɔ, kɔ ŋasom kəkɔ-loku nde fum nwɛ ɔŋc-kɔ kətɛn dɛbɛ mɔ: ‹Səfaŋ fɛ a fum wəkawɛ pəyɔnɛ su wəbɛ!› 15 Kɔ fum nwɛ ɔŋkɔ pəsɔtɔ dɛbɛ, ntɛ olukus mɔ, k'ewe acar ɔn aŋɛ wəco kədecərɛ ntɛ nwɛ o nwɛ ɛŋkafəli-kafəli waca mɔ. 16 Kɔ wəcar wəcɔkɔ-cɔkɔ ender, k'oloku: ‹Wəbɛ, isɔtɔ wəco wa kɛma kəŋkɔ mənasɔŋ'im mɔ.› 17 Kɔ fum nwɛ oloku: ‹Tentesɛ, wəcar wətɔt məyɔnɛ, bawo mələmp teta tes tɛfɛt, indesɔŋ sədare wəco məyɔnɛ wəbɛ kəŋan.› 18 Kɔ wəcar wəka mɛrəŋ ender, kɔ wəkakɔ oloku kɔ: ‹Wəbɛ, kəcamət ka kəŋkɔ mənasɔŋ'im mɔ, k'isɔtɔ.› 19 Kɔ fum nwɛ oloku sɔ wəkakɔ: ‹Isɔŋ'əm sədare kəcamət, məyɔnɛ wəbɛ kəŋan.› 20 Kɔ wələma ender pəloku: ‹Wəbɛ kɛma kam kəŋkɛ, inafɔktər ki dəkəloto kətɔt imɛŋk. 21 Bawo inanes'am ntɛ məŋcuca mes mɔ: Məŋlɛk mpɛ məntɔboc mɔ; mətɛl nde mənatɔ-bɔf mɔ.› 22 Kɔ fum nwɛ oloku wəcar kɔn: ‹Moloku mam m' indekit'əm, məna wəcar wəlɛc! Mənacərɛ a iŋcuca;

† **18:38** «Wan ka Dawuda,» Ti tɔyɔnɛ tokulɛ ta aYisrayel = «wəyac kəŋan.»

k'iŋlɛk mpɛ intəboc mə, ic-tɛl da intəbəf mə.
23 Ak' ɛnasəŋɛ ntɛ mənatə-bəs-bəsər pəsam
pem mə, kə ntɛ ilukus mə, k'iŋkə ibaŋ pi
padeŋərɛn'em kəntaŋgbɛ?› 24 K'oloku afum
akə ŋanayi di mə: ‹Nəbaŋər kə kɛma kaŋkə
nəkenɛ ki wəkə əsətən'em wəco mə.› 25 Kə
afum ŋaloku: ‹Wəbɛ, wəkakə əsətə wəco!›
26 Kə fum nwɛ oloku ŋa: ‹Ic-lok'un: Məna
nwɛ məyə mə, ambɛrɛnɛ sə məna wəkayi.
Mba məna nwɛ məntəyə mə, ambaŋər'əm
ali depic pəkə məyə mə. 27 Ta mɛrəŋ tayi,
nəkɛr'em ater'em aŋɛ ŋanatə-faŋ a iyənɛ ŋa
wəbɛ mə, nəfay ŋa mera fər yem kiriŋ.›»

Yesu kəkə kən Yerusalɛm (Mt 21:1-11; Mk 11:1-11; Saŋ 12:12-19)

28 Ntɛ Yesu elip kəloku afum moloku
maməkə mə, k'osumpər dəpə afum kiriŋ
kəkə Yerusalɛm. 29 Ntɛ Yesu ələtərnɛ sədare
sa Bɛtfase kə Betani mə, kəca ka tərə təkə
aŋwe Tərə ta Olif mə, kə Yesu osom acɛpsɛ ən
darəŋ mɛrəŋ. 30 K'oloku ŋa: «Nəkə nde dare
ndɛ antɛfərnɛ mə, kə nəŋkəbɛrɛ-ɛ, nəŋkəbəp
di səfale səfɛt pakot si, nsɛ fum o fum ɛntatə-
ndɛ mə. Nəsikəli si, nəkɛrɛ. 31 Kə fum eyif
nu: ‹Ta ake tə nəŋsikəlɛ si-ɛ?› Nəloku kə
gbəcərəm: ‹Bawo Wəbɛ ɛfaŋ si.›»

32 Kə afum aŋɛ anasom mə ŋaŋkə, kə
ŋaŋkə ŋabəp səfale səfɛt pakot si pəmə təkə
Yesu ɛnaloku ŋa mə. 33 Ŋayi kəsikəli səfale
səfɛt, kə asərka ŋayif ŋa: «Ta ake tə nəŋsikəlɛ
səfale sasəkə-ɛ?» 34 Kə acɛpsɛ ən darəŋ
mɛrəŋ aŋɛ ŋaloku aka səfale: «Wəbɛ ɛfaŋ
si.» 35 Kə afum aŋɛ ŋaŋkenɛ Yesu səfale
səfɛt nsɛ, kə ŋandeŋəsər si suma səŋan, kə
Yesu ɛndɛ si kəroŋ. 36 Təkə əŋc-kə kiriŋ
mə, itə afum ŋaŋc-perɛ kə suma səŋan dəpə.
37 Ntɛ ŋalətərnɛ Yerusalɛm nde pətəmbələr
pa Tərə ta Olif mə, kə pəmbət kənay kəŋkə
kənacɛpsɛ kə darəŋ mə fəp. Kə ŋayɛfɛ kəkor-
koru Kanu pəpoŋ, bawo ŋananəŋk **mes
mɛwɛy-wɛy mmɛ Kanu kəmmentər mə**.
38 Kə ŋac-loku:

«Kanu Kəpoŋ kəpocɛ pətət wəbɛ nwɛ en-
derɛnɛ tewe tən mə!
Pəforu peyi dareŋc,
kə **pəmot pa pəlel pa dɛbɛ dən** peyi
dareŋc!»

39 AFarisi akin akin akə ŋanayi kənay
kaŋkə dacə mə, ŋaloku Yesu: «Wəbɛ, məloku
acɛpsɛ am darəŋ ŋacaŋk!» 40 Kə Yesu oloku
ŋa: «Kə ŋaŋcaŋk-ɛ, masar moŋkulɛ-kulɛ!»

Yesu kəbok kən teta Yerusalɛm

41 Ntɛ ŋalətərnɛ Yerusalɛm, a kə Yesu
ɛnəŋk dare mə, k'ɛyɛfɛ kəbok teta di,
42 k'oloku: «Yerusalɛm, məna ɛŋcərɛ
məkə təkə aŋyə pasətə pəforu mə! Mba
ndɛkəl tatəkə təŋgbəpən'am, məfətam
ti kənəŋk. 43 Bawo dəsək dendeder
ndɛ ater'am ŋandenəŋkər'əm kandɛ,
ŋakɛl'əm, a ŋadewɛpərɛn'am waca fəp mə.
44 Ŋandeləsər'əm haŋ awut am, ali tasar tin
ŋafədesakər'am mpɛ pəndeŋərnɛ pələm mə,
bawo mənacərɛ fɛ tɛm ntɛ Kanu kənader
kəmar'əm mə!»

Yesu kəbɛrɛ kən nde **kələ kəpəŋ ka Kanu** *(Mt 21:12-17; Mk 11:15-19; Saŋ 2:13-22)*

45 Ntɛ Yesu ɛmbɛrɛ nde **kələ kəpəŋ
ka Kanu** mə, k'ɛyɛfɛ kəbɛləs acaməs.
46 K'oloku ŋa: «Dəyecicəs Kanu kəloku:
‹Kələ kem, tofo nde **aŋ**lok-loka**r Kanu** tə,
mba nəna nəŋkafəli ki aŋgbaŋcan nŋɛ akiyɛ
ŋaŋgbəpnɛ mə.›»

47 Dəsək o dəsək Yesu ɛŋc-təksɛ afum
dəndo **kələ kəpəŋ ka Kanu** disrɛ. Aloŋnɛ
apəŋ, atəksɛ sariyɛ, kə abeki a dətəf ŋac-tɛn
kədif kə. 48 Mba ta ŋaŋcərɛ ntɛ ŋaŋyə, bawo
afum fəp ŋaŋc-cəŋkəl moloku ma Yesu, ta
ŋafaŋ kəbut ali toloku tən tin kəne-ɛ.

20

Deke kətam mes ka Yesu kəyɛfɛ-ɛ? (Mt 21:23-27; Mk 11:27-33)

1 Dəsək dələma, ntɛ Yesu eyi kətəksɛ afum
nde **kələ kəpəŋ ka Kanu** mə, pəc-dəŋk
moloku mətət. K'aloŋnɛ apəŋ, kə atəksɛ a
sariyɛ kəlɛkɛnɛ abeki a dətəf ŋambɛrər kə,
2 kə ŋaloku Yesu: «Məloku su ma sariyɛ
nsɛ səsəŋ'am kəyə ka mes mamɛ mə, kə
pəyənɛ fɛ ti-ɛ, məboŋcər su nwɛ osom'əm
kəyə ka mi mə.» 3 Kə Yesu oloku ŋa: «Ina sə,
k'iyif'un k' inder toloku tin: 4 Anə ɛnasom
Saŋ kədegbət fum dəromun-ɛ, Kanu ba, ka
afum?» 5 Kə ŋayɛfɛ kəgbɛkəlɛnɛ taŋan, ŋac-
loku: «Kə səloku fə Kanu-ɛ, eŋyif su: ‹Ta ake
tə nənatə-laŋ-ɛ?› 6 Mba kə səloku ndɛkəl
fə: ‹Afum ŋanasom kə-ɛ,› afum a dətəf fəp
ŋaŋcacas su, bawo ŋaŋcərɛ fəp a Saŋ wədəŋk
wəka Kanu ə ɛnayənɛ.» 7 Kə ŋaloku Yesu:
«Səŋcərɛ fɛ.» 8 Kə Yesu oloku ŋa: «Ina

sɔ ifɔboŋcər'un nwɛ osom'im kəyɔ ka mes mamɛ mɔ.»

Capafɔ ca abum dalɛ alɛc bəkəc (Mt 21:33-46; Mk 12:1-12)

9 Kɔ Yesu ɛyɛfɛ kəloku afum capafɔ ncɛ:
«Fum ɛnabɔf tək yokom dalɛ, k'ɛŋcəmbər yi
sɛkɛ, k'owur k'ɔŋkɔ atɔf ŋələma nŋɛ ɛnakɔ
pəwon mɔ. 10 Ntɛ tɛm tɛmbəp mɔ, kɔ fum
nwɛ osom wəcar nnɔ abum a dalɛ aŋɛ
ŋayi mɔ, a ŋapocɛ kɔ yokom yələma ya tək
yayɔkɔ. Mba kɔ abum a dalɛ ŋasut kɔ, kɔ
ŋasak kɔ, k'olukus waca wɔsɔkər. 11 Kɔ fum
nwɛ ɔŋgbɔkərɛ sɔ kəsom ka wəcar wələma;
kɔ abum a dalɛ ŋasut sɔ wəkakɔ, kɔ ŋalapəs
kɔ, kɔ ŋasak kɔ, k'olukus waca wɔsɔkər. 12 Kɔ
fum nwɛ osom sɔ wəka maas, kɔ abum a
dalɛ ŋambopər wəkakɔ, kɔ ŋambɛləs kɔ. 13 Kɔ
wəka dalɛ nwɛ eyifnɛ: ‹Cəke cɔ indeyɔ-ɛ?
Wan kem nwɛ imbətər mɔ indesom; təlɔma
ŋaŋkələləs wəkakɔ.› 14 Mba ntɛ abum a dalɛ
ŋanəŋk wəkakɔ mɔ, kɔ ŋalokɛnɛ: ‹Wədelɛk
kɛ kɔn ɔfɔ wəkakɔ. Padif kɔ ntɛ tɔŋsɔŋɛ
dalɛ dede dɔyɔnɛ dosu mɔ.› 15 Kɔ abum
a dalɛ aŋɛ ŋasumpər wan ka wəka dalɛ, kɔ
ŋawurɛnɛ kɔ dalɛ kəsək kɔ ŋandif.»

Kɔ Yesu eyif acəŋkəl ɔn, «Cəke cɔ pəmar
wəka dalɛ nwɛ pəyɔ ŋa-ɛ?» 16 Kɔ Yesu
ɔnɔcər: «Pəmar wəka dalɛ nwɛ pəder pədif
abum a dalɛ akakɔ fəp, pəbaŋ sɔ dalɛ pəsɔŋ
abum alɔma.» Ntɛ afum ŋane moloku
mmɛ mɔ, kɔ ŋaloku: «Ta tatɔkɔ tɛtam kəyi!»
17 Kɔ Yesu ɛŋkafəli kəro k'ɔməmən ŋa, k'eyif:
«Cəke cɔ toloku tecic tantɛ toloku oŋ-ɛ?:
‹Tasar ntɛ acəmbər kəlɔ ŋanace mɔ,
ipede pɔyɔnɛ oŋ tasar mpɛ posumpər kəlɔ
mɔ.›
18 Nwɛ o nwɛ ɛtɛmpɛnɛ pi kəroŋ, ɛntɛpɛ;
məna nwɛ pɛntɛmpɛnɛ sɔ kəroŋ mɔ, pom-
putək'əm.»

Abɛ a dine aSuyif kəfaŋ kəŋan kəkaŋkəla-kaŋkəla Yesu (Mt 22:15-22; Mk 12:13-17)

19 Atəksɛ a sariyɛ kɔ aloŋnɛ apɔŋ ŋac-tɛn
kətəp kɔ waca tɛm tatɔkɔ, bawo ŋanacərɛ a
te taŋan tɔ Yesu ɛnalokɛ capafɔ cacɔkɔ; mba
ŋac-nesɛ afum akɔ ŋanayi di mɔ. 20 Kɔ ŋayɛfɛ
kəkaŋkəla-kaŋkəla Yesu. Ti disrɛ, kɔ ŋasom
afum aŋɛ ŋanabaŋɛnɛ kəcəŋkəl moloku mən
mɔ. Afum ŋanayi aŋɛ anasom kəkɔ-sumpər
Yesu dəmoloku mɔ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ ŋatam kəbɛr
kɔ wəbɛ dəwaca, nwɛ ɛnatɔmpər kətam
kɔ fənəntər dətəf mɔ. 21 Kɔ afum asom
aŋɛ ŋaŋcaŋ kɔ moloku: «Wətəksɛ, səŋcərɛ
fɔ moloku mamɛ məŋloku məc-təksɛ mi
afum mɔ məsɔk; məfɔkiti fum kənəŋk kɔn,
mba kaŋce kɔ məntəksɛ afum kəkɔt nkɛ
kəmbət Kanu mɔ. 22 Awa, məloku su ma,
pəmar kəsɔŋ dut dosu wəbɛ wəka Rom* ba,
ka pəmar fɛ ti?» 23 Mba kɔ Yesu ɛnɛpəl
kɔta kəŋan, k'oloku ŋa: 24 «Nəmentər'im
pəsam gbəleŋ bin. Kəro ka ana kəyi pəsam
papɔkɔ-ɛ, kɔ tewe ta wəkayi?» Kɔ ŋaloku,
«Wəbɛ wəka Rom.» 25 Kɔ Yesu oloku ŋa:
«Awa, nəsɔŋ wəbɛ wəka Rom pɔkɔ pɔyɔnɛ
pɔn mɔ, kɔ Kanu sɔ pɔkɔ pɔyɔnɛ pa Ki
mɔ.» 26 Afum aŋɛ ŋantam fɛ kəsumpər kɔ
dəmoloku kənay nkɛ dacɔ; mba ntɛ moloku
ma Yesu meŋciyanɛ ŋa mɔ, kɔ ŋaŋcaŋk.

Kəyif ka kədeyɛfɛ ka defi afi dacɔ (Mt 22:23-33; Mk 12:18-27)

27 Kɔ aSadisi aləma ŋander nnɔ Yesu eyi
mɔ. ASadisi akakɔ ŋaŋc-loku a k'afi-ɛ, kəyɛfɛ
kəyi fɛ sɔ. Kɔ ŋayif Yesu moloku mmɛ:
28 «Wətəksɛ, ntɛ tɔ Musa ɛnacicɛ su: ‹Kɔ wɛŋc
ka fum efi pənɛŋcɛ mba ta ɔyɔ wan-ɛ, wɛŋc
wəkɔ eyi doru mɔ, ɛntam kənasər wəran
ka wəfi pəkomɛ kɔ awut.› 29 Mba awɛŋc
camət-mɛrəŋ ŋanayi təlɔma. Kɔ wəcɔkɔ-cɔkɔ
ɛnɛŋcɛ, k'efi ta ɛsak wan-ɛ. 30 Kɔ wəka
mɛrəŋ ɛnasər wəran kɔn, 31 kɔ tɛyɛfɛ dənda
kɔ wəka maas ɛnasər kɔ. Tatɔkɔ tɔ tɛnakɔ
haŋ kɔ awɛŋc aŋa aŋɛ camət-mɛrəŋ fəp
ŋanɛŋcɛ wəran wəkin nwɛ, ta nwɛ o nwɛ
ɛsak wan-ɛ. 32 Tɛləpəs oŋ, kɔ wəran nwɛ
efi. 33 Kɔ dɔsɔk dɛyɛfɛ da afi dendebəp-ɛ, anɔ
endelɛk wəran wəkawɛ-ɛ? Bawo awɛŋc aŋa
akaŋɛ camət-mɛrəŋ fəp ŋananɛŋcɛ kɔ!» 34 Kɔ
Yesu oloku ŋa: «Arkun kɔ aran a doru dandɛ
ŋaŋnɛŋcɛnɛ. 35 Mba nde doru dakɔ dender
mɔ, Kanu kənəŋk fɔ pəmar alompu ŋayɛfɛ
defi, a ŋasɔtɔ kəyi wəyeŋ doru dadɔkɔ-ɛ,
ŋafɔde ŋac-nɛŋcɛnɛ. 36 Ŋafɔtam sɔ kəfi, bawo
pəyi ŋa pəmɔ mɛlɛkɛe, ŋa ŋandeyɔnɛ awut a
Kanu, bawo Kanu kəyekti ŋa defi. 37 Musa
oloku pəsoku pɛs a afi ŋandeyɛfɛ defi. Kəfo
nkɛ aŋcic teta tɛrəntəm ntɛ tɛŋc-mar mɔ,
Musa ewe Kanu dənda ‹Kanu ka Abraham,

* **20:22** «Wəbɛ wəka Rom» = «Sesar,» ti tɔyɔnɛ tokulɛ ta wəbɛ wəka Rom.

Kanu ka Isiyaka, Kanu ka Yakuba.›» 38 Kɔ
Yesu ɔnɔcər, «Kanu bafɔ ka afi kɔ, mba ka ayi
wəyeŋ; bawo nnɔ Kanu kəyi mɔ, fəp fəŋyi
wəyeŋ.» 39 Kɔ acicəs a sariyɛ alɔma ŋalɛk
moloku, kɔ ŋaloku: «Wətəksɛ, məloku bel-
bel!» 40 Kɔ ŋaŋc-nesɛ sɔ kəyif kɔ moloku
məlɔma.

Wəyɛk-yɛk wəka Kanu kɔ Dawuda
(Mt 22:41-46; Mk 12:35-37)

41 Kɔ Yesu oloku ŋa: «Cəke cɔ antam
kəloku a Wəyɛk-yɛk wəka Kanu wəka
Dawuda ɔyɔnɛ-ɛ? 42 Bawo Dawuda nkɔn
yati oloku buk ba Yabura Dawuda disrɛ:
‹Wəbɛ ɛnaloku wəbɛ kem:
Məder məndɛ nnɔ kəca kem kətət,
43 Ifaŋ kəbocər'əm aterɛnɛ am dəntəf
mənas-nas ŋa.›†
44 Kɔ Dawuda ewe wəsom ka Kanu «wəbɛ
kɔn»-ɛ, cəke cɔ wəkakɔ ɛntam kəyɔnɛ wan
kɔn-ɛ?»

Yesu oloku a pakɛmbərnɛ məyɔ ma atəksɛ sariyɛ
(Mt 23:1-36; Mk 12:38-40)

45 Ntɛ afum ŋayi kəcəŋkəl Yesu mɔ,
k'oloku acɛpsɛ ɔn darəŋ: 46 «Nəkɛmbərnɛ
atəksɛ sariyɛ: Ŋambətər kəkətəsɛ suma
səpɔŋ, ŋambətər pac-yif ŋa kəyif kətət mofo
mmɛ mɛŋlarɛ mɔ, ŋambətər dəkəndɛ dəcɔkɔ-
cɔkɔ **dəkəcəpəs**, kɔ səcɔm səcɔkɔ-cɔkɔ mofo
mmɛ aŋkɔ kədi yeri mɔ. 47 Ŋa ŋambaŋər
aran aŋɛ awos aŋa ŋafi mɔ daka daŋan, ŋa
ŋambələsɛ sali ntɛ təŋsɔŋɛ pagbɛkərɛ ŋa mɔ.
Andekɔ-kiti ŋa kiti kəyeŋki!»

21

Kəpocɛ ka wəran wətəyɔ daka nwɛ wos ɛnafi mɔ
(Mk 12:41-44)

1 Kɔ Yesu eyekti fər, k'ɛnəŋk ntɛ aka
daka ŋaŋc-bɛr kəpocɛ kəŋan dətafala ta
kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu mɔ. 2 K'ɛnəŋk sɔ
wəran wətəyɔ daka wələma nwɛ wos efi mɔ,
pəc-bɛr mɛŋcəmbəl mɛfɛt mɛrəŋ ma kəpər.
3 K'oloku: «Ic-lok'un, kaŋce: Wəran wətəyɔ
daka wəkawɛ wos ɛnafi mɔ, ompocɛ pətas
aka fəp. 4 Bawo afum aləpəs aŋɛ fəp, ntɛ
daka dɛlar ŋa mɔ, itɔ ŋambɛr kəpocɛ kəŋan
dənda, mba nkɔn, kətəyɔ kɔn daka, ɔsɔŋ
pɔkɔ pəmar pɔsɔŋɛ kɔ kətam kəyi doru mɔ.»

Yesu kədəŋk kədeləsər ka kəlɔ kəpɔŋ
(Mt 24:1-2; Mk 13:1-2)

5 Afum alɔma ŋaŋc-loku teta **kəlɔ kəpɔŋ
ka Kanu**: «Kəntesɛ k'alompəsɛ ki masar
mətət kɔ ca yətət ya ki nyɛ aŋsɔŋ Kanu
kəpocɛ mɔ.» Kɔ Yesu oloku: 6 «Dɔsɔk dend-
eder, ndɛ nəntədenəŋk tasar tedeŋsɛ tasar
kəroŋ mɔ, fəp fayi andewuŋ yi.

Pəlɛc kɔ kətərəs
(Mt 24:3-14; Mk 13:3-13)

7 Kɔ ŋayif kɔ: «Wətəksɛ, ake tɛm tɔ
tatɔkɔ tendeyi-ɛ? Təyɔ tɛgbɛkərɛ tere
tendementer mes mamɔkɔ mɛmbəp-ɛ?»
8 Kɔ Yesu oloku ŋa: «Nəkɛmbərnɛ, ta
nəsaknɛ patalər'un! Bawo afum alarəm
ŋadeder ŋac-kətɛnɛ tewe tem, ŋac-lok'un:
‹Ina ɔyɔnɛ wəsom ka Kanu,› kɔ, ‹Tɛm
tɛmbəp!› Mba ta nədecəmɛ ŋa darəŋ!
9 Kɔ nəndene teta kəwan, k'afum a dətəf
ŋayeŋkər abɛ aŋan bəkəc-ɛ, ta nənesɛ; bawo
mɛnɛ tatɔkɔ toŋnuŋkɛnɛ teder kərɛsna,
mba bafɔ ndɛkəl doru dandɛ dendelip.»
10 K'oloku ŋa sɔ: «Afum alɔma ŋandeyɛfərɛnɛ
kɔ afum alɔma, atəf ŋələma ŋayɛfərɛnɛ
kɔ atəf ŋələma; 11 antəf ŋendeyikcɛ mofo
mələma, dor kɔ docu yendeyi mofo
mɛlarəm; mes mɛwɛy-wɛy mendeyi, kɔ
**mɛgbɛkərɛ məpɔŋ mmɛ mendeyɛfɛ nde
Kanu Kəyi mɔ**. 12 Mba mamɔkɔ mendebəp,
pasumpər'un, patərəs'un, pasɔŋ'un kəkɔ-
kiti **dəkəcəpəs** a padebɛr'un dəbili. Abɛ a
dətəf ŋandekit'un teta tewe tem. 13 Tatɔkɔ
tendemar'un kəloku ka təkɔ nəŋcərɛ tetem
mɔ. 14 Ta təyɔ nu kəcɛm-cɛmnɛ təkɔ nəndeyɔ
a nəyacnɛ mɔ. 15 Ina wəkawɛ yati ina
endesɔŋ'un temer kɔ kəcərɛ ka kətət nkɛ
ater anu, nwɛ o nwɛ ɔntədetam kəgbɛkəl
mɔ. 16 Akomɛnɛ, awɛŋc aŋa, anapa, kɔ
abət anu yati ŋandesɔŋ nu, ŋasɔŋɛ alarəm
kəfi nu dacɔ. 17 Fəp fəndeter'un, teta tewe
tem. 18 Mba ali kəfon konu ka dəromp kin
kəfədesɔlɛ; 19 Kɔ nəmbɛrɛnɛ kəsumpər bel-
bel-ɛ, nəndeyacnɛ nəyi doru.»

Yesu ɛndəŋk kədeləsər ka Yerusalɛm
(Mt 24:15-21; Mk 13:14-19)

20 «Kɔ nəndenəŋk asədar ŋakɛl Yerusalɛm-
ɛ, nəcərɛ tɛm tatɔkɔ a kələsər ka di kələtərnɛ.
21 Tɛm tatɔkɔ akɔ ŋayi Yude mɔ, ŋac-yɛksɛ
kəpɛrnɛ ka dəmərɔ; akɔ ŋayi Yerusalɛm dacɔ

† **20:43** Psaumes 110:1

mə, ŋac-wur; akɔ ŋayi dəkulum mə, ta ŋabɛrɛ sɔ dare-ɛ. 22 Bawo dəsɔk dadɔkɔ d' andeboc kiti, ntɛ tɔŋsɔŋɛ mes mmɛ anacic mə fəp meyi. 23 Pəlɛc peyi dəsɔk dadɔkɔ aran aŋɛ ŋambɛkəs, kɔ akɔ ŋaŋmɛsər mə! Bawo pəyeŋki pəpɔŋ pendeyi dəsɔk dadɔkɔ dətəf, kɔ mɛtɛlɛ məpɔŋ ma Kanu nnɔ afum akakɔ ŋayi mə. 24 Sakma sɔ andedifətɛ ŋa, təf fəp yosumpər-sumpər ŋa yekekərɛ ŋa pəbɔlɛ; tɛm tatɔkɔ afum acuru ŋabaŋ Yerusalɛm, haŋ tɛm ntɛ asɔŋ ŋa mə tec-lip.»

Kəder ka Wan ka fum
(Mt 24:29-31; Mk 13:24-27)

25 «Məyɔ mɛgbɛkərɛ mmɛ mɛyɛfɛ nde Kanu kəyi mə mendeyi dədec, dəŋof kɔ dəcɔs; dəntəf, bəkəc yendelɛcɛ-lɛcɛ afum teta pukulɛ-kulɛ pa dəkəba kɔ yam ya ki. 26 Afum ŋandefinɛ kənesɛ ka kəcɛmcɛmnɛ ka təkɔ tendeder dəntəf mə, bawo fənəntər fa kɔm fəndeyikcɛ. 27 Tɛm tatɔkɔ tɔ andenəŋk Wan ka fum kəder dəkəp; dəfənəntər, kɔ **dəpəmot pa pəlel pa dɛbɛ dɔn** disrɛ d' ender. 28 Kɔ məyɔ mamɔkɔ mendecop kəder-ɛ, nəlomp, nəyekti səbomp, bawo kəsɔŋ konu kəway kələtərnɛ.»

Cəke cɔ kətək kəkom kənatəksɛ-ɛ?
(Mt 24:32-35; Mk 13:28-31)

29 Kɔ Yesu oloku ŋa capafɔ cin: «Nənəŋk kətək kəkom* kɔ tək yɛləpəs nyɛ. 30 Nəŋckəna-nəŋk yi yopoŋ bəpər, nəcərɛ katin a kətəŋ kələtərnɛ. 31 Itɔ nəna nəndesɔ-yɔ, kɔ nəndenəŋk mes mamɔkɔ mec-der-ɛ, nəcərɛ fɔ **dɛbɛ da Kanu** dələtərnɛ. 32 Ic-lok'un kaŋce: Afum a tɛm tantɛ ŋafədelip kəfi fəp, a ta teyi-ɛ. 33 Kɔm kɔ antəf yendesɔlɛ mba moloku mem məfədesɔlɛ.»

Ta nədirərnɛ!

34 «Nəkɛmbərnɛ bel-bel! Ta nəsak bəkəc yonu yɛtasərnɛ cəsata kɔ kəcis, kɔ kəcɛmcɛmnɛ ka doru dandɛ, kɔ pəyi ti tatɔkɔ-ɛ, dəsɔk dəpɔŋ dadɔkɔ dendebəpɛn'am, 35 pəmɔ ntɛ manta mɛŋgbəpərnɛ lop mə. Bawo dəsɔk dadɔkɔ dendebəpɛnɛ afum a doru fəp. 36 Ta nədirərnɛ, **nəc-lok-lokər Kanu** tɛm fəp, ntɛ tɔŋsɔŋɛ nəde nəsɔtɔ fənəntər fəmulpɛnɛ mes məkɔ mendeder mə fəp, nədekɔ nəcəmɛ, nəmentərnɛ Wan ka fum, ta nəlapərnɛ.»

37 Dəsɔk dadɔkɔ, Yesu pəc-təksɛ afum dəndo **kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu**, k'owur kəkɔcepərɛnɛ pibi nde aŋwe «Tərɔ ta Olif» mə. 38 Afum fəp, kɔ dec dəsɔk-ɛ, ŋaŋc-kɔ nde **kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu** kəkɔ-cəŋkəl kɔ.

22

Abɛ kətəŋnɛ kəyɔ ka Yesu pəlɛc
(Mt 26:1-5; Mk 14:1-2; Saŋ 11:45-53)

1 Kɔ kəsata ka aSuyif ka **sali sa cəcom cətɔnɔŋkəl lebin** nkɛ aŋwe «*Pak*» mə kələtərnɛ. 2 Aloŋnɛ apɔŋ kɔ atəksɛ sariyɛ ŋayɛfɛ kətɛn ka ntɛ ŋaŋyɔ a ŋadif Yesu mə, mba ŋac-nesɛ afum.

Yudas kəwosɛ kən kəmar abɛ a aSuyif a ŋasumpər Yesu
(Mt 26:17-25; Mk 14:10-11)

3 Kɔ Sentani səmbɛrɛ Yudas, nwɛ aŋcwe Iskariyɔt mə, nwɛ aŋc-ləm asom a Yesu wəco kɔ mɛrəŋ dacɔ mə. 4 Kɔ Yudas ɔŋkɔ ŋanenɛnɛ kɔ aloŋnɛ apɔŋ kɔ abɛ aŋɛ ŋaŋcbum **kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu** mə, təkɔ pəmar pəsɔŋ ŋa Yesu mə. 5 Kɔ pəmbɔt ŋa, kɔ ŋantəŋnɛ kəpocɛ kɔ pəsam. 6 Kɔ Yudas owosɛ. K'ɛyɛfɛ oŋ kətɛn təyɔ ntɛ ɔŋyɔ a pəsɔŋ Yesu ta afum ŋaŋcərɛ ti mə.

Yesu kəsɔŋ ka kəlompəs yeri ya Pak
(Mt 26:17-25; Mk 14:12-21; Saŋ 13:21-30)

7 Kɔ dəsɔk da **sali sa cəcom cətɔnɔŋkəl lebin** dɛmbəp ndɛ pəmar padif aŋkesiya ŋoloŋnɛ mə. 8 Kɔ Yesu osom Piyɛr kɔ Saŋ, pəc-loku ŋa: «Nəkɔ nəlompəsɛ su yeri ya Pak, ntɛ tɔŋsɔŋɛ səde sədi yi mɔ.» 9 Kɔ ŋayif Yesu: «Deke məfaŋ a səlompəs yi-ɛ?» 10 Kɔ Yesu oloku ŋa: «Kɔ nəndena nəcbɛrɛ dare disrɛ-ɛ, nəŋkɔbəpɛnɛ kɔ wərkun wələma pəsarɛ təbəl pa domun. Nəcəmɛ kɔ darəŋ haŋ nde kəlɔ kəŋkɔ ɔŋkɔbɛrɛ mə. 11 Nəloku wəka kəlɔ kaŋkɔ: ‹Wəbɛ osom su a səder səyif'əm, a dukəlɔ dere d'endedi yeri ya Pak kɔ acɛpsɛ ɔn darəŋ-ɛ?› 12 Endekɔmentər'un kəlɔ kəroŋ, dukəlɔ dəpɔŋ kɔ ca yɔkɔ pəmar mə fəp. Dəndo kəfo kaŋkɔ kɔ nəŋkəlompəs yeri ya Pak. 13 Kɔ afum aŋɛ ŋaŋkɔ, kɔ ŋaŋkɔ ŋabəp ca fəp pəmɔ təkɔ Yesu ɛnaloku ŋa ti mə, kɔ ŋalompəs yeri ya Pak.

Kəyer ka kəcom ka Pak
(Mt 26:26-30; Mk 14:22-26)

* **21:29** f. «figuier»

14 Ntɛ tɛm tɛmbəp mɔ, kɔ Yesu ɛndɛ
dɛmɛsa kədi yeri kɔ Asom ɔn. 15 Kɔ Yesu
oloku: «Pəmbas'im kədi yeri ya Pak yayɛ
kɔ nəna, a idetərɔ. 16 Bawo ic-lok'un, ifɔsɔ-
di yi, haŋ tɛm ntɛ teta yi tendekɔ-larɛ nde
dɛbɛ da Kanu dəntɔf mɔ.» 17 Kɔ Yesu ɛlɛk
apɔt, k'okor-koru Kanu,* k'oloku: «Nəlɛk
apɔt nŋɛ, nəyerɛnɛ pedisrɛ pa ŋi; 18 bawo ic-
lok'un, ifɔsɔ-mun wɛn haŋ **dɛbɛ da Kanu**
deder.» 19 Kɔ tɛyɛfɛ day, k'ɛlɛk kəcom,
ntɛ elip kəkor-koru Kanu† mɔ, k'entepi ki,
k'ɔsɔŋ ŋa pəc-loku: «Dis dem dɔ dandɛ, ndɛ
asɔŋɛ te tonu mɔ; nəde nəc-cɛm-cɛmn'em.»
20 Ntɛ ŋalip kədi yeri mɔ, k'ɛlɛk sɔ apɔt,
k'ɔsɔŋ ŋa, pəc-loku: «Apɔt ŋaŋɛ ŋɔyɔnɛ
kəcaŋəs kəfu kəyi ka tes tin kɔ Kanu.
Wɛn wawɛ weyi apɔt ŋaŋɛ disrɛ mɔ, wɔyɔnɛ
mecir mem mmɛ aloŋɛ tes tonu mɔ. 21 Ti
disrɛ, fum nwɛ endesɔŋ'im padif mɔ, ɛndɛ
nnɔ amɛsa ŋaŋɛ kɔ ina. 22 Wan ka fum
ɛntas, pəmɔ tɔkɔ aloku ti mɔ; mba pəlɛc
peyi fum wəkakɔ endesɔŋ kɔ padif mɔ.»
23 Kɔ acɛpsɛ a Yesu darəŋ ŋayɛfɛ kəyifətɛnɛ
dənda, fum nwɛ eyi ŋa dacɔ nwɛ endesɔŋ kɔ
padif mɔ.

Anɔ ecepər'un fəp-ɛ?

24 Kɔ kəgbɛkələnɛ kəpɔŋ kəyɛfɛ acɛpsɛ a
Yesu darəŋ dacɔ, teta kəcərɛ ka nwɛ eŋcepər
ŋa dacɔ fəp mɔ. 25 Kɔ Yesu oloku ŋa: «Abɛ
a tɔf ŋayi afum aŋan kəroŋ pəmɔ abɛ, aŋɛ
ŋaŋkɔtɛnɛ kətam nnɔ ŋayi mɔ, ŋafaŋ a pawe
ŋa «abɔt a afum». 26 Bafɔ tin tayi tɔ kɔ
nəna! Mba mɛnɛ nwɛ eŋcepər'un fəp mɔ,
pəyi pəmɔ nwɛ ɛfɛtɛ nu dacɔ fəp mɔ; nwɛ
ɔyɔnɛ wəbɛ mɔ, pəyi pəmɔ wəcar. 27 Bawo,
nwɛ eŋcepər nu mɔ ɔyɔnɛ, nwɛ ɛndɛ dɛmɛsa
mɔ ba, ka nwɛ ɛŋkɛrɛ kɔ yeri dənda mɔ?
Bafɔ nwɛ ɛndɛ dɛmɛsa mɔ ɔfɔ? Kɔ ina, iyi nu
dacɔ, pəmɔ nwɛ ɛŋkɛrɛ nu yeri dɛmɛsa mɔ.»

28 «Nəna ɛnasiməs kɔ ina tɛm ntɛ inayi
tərɔ disrɛ mɔ. 29 Itɔ ɔsɔŋɛ ntɛ papa kem
ɔsɔŋ'im dɛbɛ mɔ, ina sɔ isɔŋ'un di: 30 Ntɛ
tɔŋsɔŋɛ nədi yeri, nəmun amɛsa ŋem kəroŋ
nde dɛbɛ dem dəntɔf mɔ. Nəndɛ səcɔm sa
abɛ kəroŋ, nəboc kiti ka cəsuŋka wəco kɔ
mɛrəŋ ca Yisrayel.

Yesu ɛndəŋk a Piyɛr endebaŋɛnɛ kətɔcərɛ kɔ (Mt 26:31-35; Mk 14:27-31; Saŋ 13:36-38)

31 Kɔ Yesu oloku Simɔŋ Piyɛr: «Simɔŋ,
Simɔŋ! Məkɛmbərnɛ! Sentani səntola
kədɛs-dɛs'un dəsifitɛ pəmɔ kəcom. 32 Mba
intolan'am, ntɛ tɔŋsɔŋɛ ta abəkəc
ŋɛkafəl'am‡ mɔ. Kɔ məndeder'im-ɛ,
məyeŋkəs bəkəc ya awɛŋc'əm aŋa.» 33 Kɔ
Piyɛr oloku kɔ: «Wəbɛ, iwosɛ kəkɔ dəbili
kɔ məna, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, ifi kɔ məna.»
34 Mba kɔ Yesu oloku kɔ: «Piyɛr, ic-lok'əm,
məndebaŋɛnɛ kətɔ-cər'em kəmaas a kicipi
kəc-cam.»

Pəsam pa delek, alɔba, kɔ dakma

35 Kɔ Yesu eyif ŋa: «Ntɛ iŋc-som'un ta
iŋsɔŋ'un pəsam, ta iŋsɔŋ'un alɔba ŋɛbɛrɛ
yamos, ta iŋsɔŋ'un cɔfta cəbɛrnɛ mɔ, paka
penayi yi dacɔ mpɛ nənatɔ-sɔtɔ mɔ ba?»
Kɔ acɛpsɛ ɔn darəŋ ŋaloku: «Ala! Ali pin
pɛnayi fɛ.» 36 Kɔ Yesu oloku ŋa: «Ndɛkəl
mes mɛsəkpɛ! Məna nwɛ məŋyɔ pəsam
mɔ, məlɛkɛnɛ pi; məna nwɛ məŋyɔ alɔba
ŋɛbɛrɛ yamos mɔ, məlɛkɛnɛ ŋi; kɔ məna
nwɛ məntɔyɔ dakma mɔ, məcaməs yamos
yam, məway din! 37 Bawo, ic-lok'un: Mɛnɛ
tɔkɔ aŋcic mɔ tɛlarɛ nnɔ iyi mɔ: ‹Analɔm kɔ
ayeŋki bəkəc dacɔ.› Ntɛ tɔyɔnɛ temi mɔ, kəyi
kɔ tender.» 38 Kɔ acɛpsɛ ɔn darəŋ ŋaloku kɔ:
«Wəbɛ məbaŋ sakma nsɛ mɛrəŋ.» Kɔ Yesu
oloku ŋa: «Pəntəŋnɛ tantɛ.»

Yesu kəlok-lokər Kanu nde tərɔ ta Olif (Mt 26:36-46; Mk 14:32-42)

39 Pəmɔ tɔkɔ ɔŋc-yɔ ti mɔ, Yesu endewur
k'ɔŋkɔ nde tərɔ ta Olif. K'acɛpsɛ ɔn darəŋ
ŋaŋcɛpsɛ kɔ.

40 Ntɛ ŋambəp kəfo kaŋkɔ mɔ, k'oloku ŋa:
«**Nəlok-lokər Kanu**, ta nəsaknɛ nəbɛrɛ ki-
ciya disrɛ.» 41 K'ɔmbəlɛ ŋa, pəmɔ kələm ka
tasar katin, k'ɛŋcəp suwu, k'ontola Kanu,
42 pəc-loku: «Papa kɔ məwosɛ-ɛ, məbɔlɛn'em
pəcuy pampɛ. Ti disrɛ, ta tɛfaŋ tem teyi,
mba tam teyi.» 43 Kɔ mɛlɛkɛ məlɔma
mowurər kɔ kəyɛfɛ dareŋc, kədeyeŋkəs kɔ
abəkəc. 44 K'abəkəc ŋɛlɛcɛ-lɛcɛ kɔ, k'ɛyɛfɛ
kəlok-lokər Kanu, k'abəkəc ŋɛmpɛ kɔ, kɔ
kawonɛ kɔn kəyi pəmɔ ntɛ mocul ma mecir
mendetɛmpɛnɛ dəntɔf mɔ. 45 Kɔ Yesu

* **22:17** «k'okor-koru Kanu,» kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, «k'eyif Kanu nəwali teta apɔt» † **22:19** «kəkor-koru Kanu» kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, «kəyif Kanu nəwali teta kəcom» ‡ **22:32** «ta abəkəc ŋɛkafəl'am,» kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, «ta kəlaŋ kam kəsolɛ»

ɛsak sɔ kɛlok-lokɛr Kanu kɛŋkɔ ɛnayi mɔ, k'ɔŋkɔ pɛbɛp acɛpsɛ ɔn darɛŋ ŋadirɛnɛ bɛkɛc yɛrɛŋc. 46 Kɔ Yesu eyif ŋa: «Ta ake tɔ nɛndirɛnɛ-ɛ? Nɛyɛfɛ, **nɛlok-lokɛr Kanu** ta nɛsaknɛ nɛbɛrɛ kiciya disrɛ!»

Kɛsumpɛr ka Yesu
(Mt 26:47-56; Mk 14:43-50; Saŋ 18:3-11)

47 Yesu ɛnalip fɛ kɛlok-loku kɔ afum alarɛm ŋander, fum wɛkɔ aŋc-we Yudas, acɛpsɛ ɔn darɛŋ wɛco kɔ mɛrɛŋ dacɔ mɔ, pɛyi ŋa kiriŋ. K'ɔlɔtɛrnɛ Yesu kɛkɔ-cup kɔ. 48 Kɔ Yesu eyif kɔ: «Yudas, kɛcup kɔ mɛndelɛkɛ Wan ka fum mɛsɔŋ kɔ ater ɔn ba?»
49 Ntɛ asol a Yesu ŋanɛŋk tatɔkɔ tɛnakɔ-cepɛr mɔ, kɔ ŋayif Yesu: «Wɛbɛ, sɛntam kɛsutnɛnɛ sakma sosu ba?» 50 Kɔ fum wɛkin asol a Yesu dacɔ, ɛŋcɛp wɛcar ka wɛloŋnɛ wɛpɔŋ alɛŋɛs ŋa kɛca kɛtɔt. 51 Kɔ Yesu ɛyac ŋa pɛc-loku: «Nɛce tatɔkɔ!» K'oŋgbuŋɛnɛ alɛŋɛs ŋa fum wɛkakɔ, k'ɛntamnɛ.
52 Kɔ Yesu eyif aloŋnɛ apɔŋ, abɛ a abum a **kɛlɔ kɛpɔŋ ka Kanu** kɔ abeki a dɔtɔf aŋɛ ŋanader kɛsumpɛr kɔ mɔ: «Pɛmar nɛder nɛtɔmpɛr sakma kɔ tɔk, pɛmɔ ntɛ nɛnder kɛsumpɛr kalbante mɔ ba? 53 Dɔsɔk o dɔsɔk sɛna aŋc-yi nde **kɛlɔ kɛpɔŋ ka Kanu** kɔ nɛna, mba nɛnasumpɛr f'em. Ndɛkɛl oŋ, tɛm tonu tɛbɛp, kɔ kɛtam ka kubump.»

Piyɛr ɛmbaŋnɛ kɛtɔ-cɛrɛ Yesu
(Mt 26:57-58,69-75; Mk 14:53-54,66-72; Saŋ 18:12-18,25-27)

54 Ntɛ ŋalip kɛsumpɛr Yesu mɔ, kɔ ŋaŋkekɛrɛ kɔ nde kɛlɔ ka wɛloŋnɛ wɛpɔŋ. Mba kɔ Piyɛr ɛŋgbɛkɛrɛ ti pɛbɔlɛ. 55 Kɔ ŋamot nɛŋc abaŋka dacɔ kɔ ŋandɛ. Kɔ Piyɛr ɛndɛ ŋa dacɔ. 56 Ntɛ wɛcar wɛran wɛlɔma ɛnɛŋk kɔ pɛndɛ ŋa dacɔ nɛŋc kiriŋ mɔ, k'oloku: «Ŋa ŋayina kɔ fum wɛkawɛ.» 57 Mba kɔ Piyɛr ɛŋgbɛkɛl wɛran nwɛ, pɛc-loku: «Wɛran, iŋcɛrɛ fɛ fum wɛkawɛ!» 58 Pɛwon fɛ kɔ wɛlɔma ɛnɛŋk kɔ, k'oloku: «Mɛna sɔ akin ayi ŋɔ nɛyɔnɛ.» Kɔ Piyɛr oloku wɛrkun nwɛ: «Ala! Bafɔ akin ayi ŋɔ sɛyɔnɛ.» 59 Kɔ dec din dɛŋcɛpɛr mɔ, kɔ fum wɛlɔma ɛŋgbɛc kɛloku: «Fum wɛkawɛ oŋwurɛnɛ kɛnayi kɔ nkɔn, bawo wɛKalile ɔfɔ.» 60 Kɔ Piyɛr oloku: «Mɛna, ina iŋcɛrɛ fɛ tantɛ mɛŋkɛrɛ kɛloku mɔ.» Ŋayi kɛlok-loku kɔ kicipi kɛŋcam. 61 Kɔ wɛbɛ Yesu ɛŋkafɛlɛ k'ɛŋgbɛtnɛ Piyɛr. Kɔ Piyɛr ɛŋcɛm-cɛmnɛ toloku tɔkɔ wɛbɛ Yesu ɛnaloku kɔ mɔ: «Mɛndebaŋɛnɛ kɛtɔ-cɛr'em kɛmaas a kicipi kɛc-cam.» 62 Kɔ Piyɛr owur nde dabaŋka, k'ɔŋkɔ pɛbok bel-bel.

Kɛlɔmɛs kɔ kɛsut ka Yesu
(Mt 26:67-68; Mk 14:65)

63 Arkun aŋɛ ŋaŋc-bum Yesu mɔ ŋafani kɔ, ŋac-sut kɔ. 64 Ŋac-kump kɔ kɛro, a ŋac-yifɛt kɔ ntɛ: «Mɛmentɛr su oŋ a wɛdɛŋk wɛka Kanu ɔ mɛyɔnɛ! Mɛboŋc ma nwɛ osut'ɛm mɔ!» 65 Kɔ ŋales-les kɔ moloku mɛlɔmɛs mɛlarɛm.

Yesu nde aboc kiti apɔŋ fɔr kiriŋ
(Mt 26:59-66; Mk 14:55-64; Saŋ 18:19-24)

66 Ntɛ dec dɔsɔk mɔ, kɔ abeki a dɔtɔf, aloŋnɛ apɔŋ, k'atɛksɛ sariyɛ ŋambɛpɛsɛnɛ. Kɔ ŋaŋkekɛrɛ Yesu nde aboc kiti aŋan apɔŋ ŋayi mɔ. 67 Kɔ ŋayif kɔ: «Kɔ pɛyɔnɛ fɔ mɛna ɔyɔnɛ nwɛ Kanu kɛyɛk-yɛk mɔ-ɛ, mɛloku su ti.» Kɔ Yesu oloku ŋa: «K'iloku nu ti-ɛ, nɛfɔlaŋ ti, 68 k'iyif'un sɔ-ɛ, nɛfɔluks'em moloku. 69 Kɛyɛfɛ ndɛkɛl, Wan ka fum endekɔ nde kɛca kɛtɔt ka fɛnɔntɛr fa Kanu.» 70 Kɔ afum fɛp ŋambaŋɛnɛ: «Mɛna ɔyɔnɛ oŋ Wan ka Kanu ba?» K'oloku ŋa: «Nɛna oloku ti: Nkɔn iyɔnɛ.» 71 Kɔ ŋaloku: «Cɛke cɔ afaŋ sɔ kɛcarɛ-ɛ? Sɛna yati, sɛna enenɛ kɔ ti dɛkusu.»

23

Yesu fɔr ya Pilat kiriŋ
(Mt 27:1-2,11-14; Mk 15:1-5; Saŋ 18:28-38)

1 Kɔ ŋayɛfɛ fɛp faŋan, kɔ ŋasolɛ Yesu kɛkekɛrɛ kɔ nde fɔr ya Pilat kiriŋ. 2 Kɔ ŋayɛfɛ kɛyemsɛnɛ kɔ, ŋac-loku: «Wɛkawɛ sɛŋkɔ sɛbɛp pɛc-gbiŋɛr afum kɛyeŋkɛr su sɛbomp, ŋafati kɛsɔŋ wɛbɛ ka doru fɛp dut, pɛc-wenɛ sɔ «Wɛyɛk-yɛk wɛka Kanu, wɛbɛ wɛka atɔf».» 3 Kɔ Pilat eyif kɔ: «Wɛbɛ wɛka aSuyif mɛyɔnɛ?» Kɔ Yesu oloku kɔ: «Mɛna oloku ti.» 4 Kɔ Pilat oloku wɛloŋnɛ wɛpɔŋ wɛka kɛlɔ kɛpɔŋ ka Kanu kɔ kɛnay ka afum: «Inɛŋk fɛ tɔlɔm o tɔlɔm ntɛ pɛmar pasumpɛrɛ wɛrkun wɛkawɛ mɔ.» 5 Mba kɔ ŋaŋgbɛc gbɛs, kɛloku: «Afum ŋɔ eŋgbiŋɛr, pɛc-tɛksɛ afum atɔf ŋa Yude disrɛ fɛp kɛyɛfɛ atɔf ŋa Kalile nde ɛnacop mɔ, haŋ nnɔ.»

Yesu fɔr ya Herodu kiriŋ

6 Ntɛ Pilat ene teta Kalile mɔ, k'eyif kɔ:
«Wəka Kalile məyɔnɛ ba?» 7 Ntɛ Pilat
ene a wəka Kalile ɔfɔ mɔ, k'oloku a fum
wəkawɛ, Herodu pəmar pəkiti kɔ. K'oloku a
pakenɛ kɔ Herodu nwɛ ɛnayi mata mamɔkɔ
Yerusalɛm mɔ. 8 Ntɛ Herodu ɛnəŋk Yesu
mɔ, kɔ pəmbɔt kɔ, bawo ɛŋc-tɛn kənəŋk kɔ
kəyɛfɛ ntɛ pənawon mɔ, teta mes məkɔ eŋc-
ne pac-loku tɔn mɔ, pəyɔ amera kənəŋk kɔ,
pəyɔ **tɔyɔ tɛgbɛkərɛ ntɛ tɛyɛfɛ nde Kanu**
kəyi mɔ fɔr yɔn kiriŋ. 9 Kɔ Herodu eyifət
Yesu mes mɛlarəm, mba Yesu ɛnaluksɛ fɛ
kɔ ntɛ o ntɛ. 10 Wəloŋnɛ wəpɔŋ kɔ atəksɛ
sariyɛ ŋanayi di, ŋac-naŋkanɛ kəyemsɛnɛ kɔ.
11 Herodu kɔ abum ɔn ŋafani kɔ, kɔ ŋayɔ kɔ
pəlɛc pəlɛc; kɔ ŋambɛr kɔ yamos ya abɛ, kɔ
ŋasɔŋ kɔ a pakenɛ Pilat. 12 Dəsɔk dadɔkɔ yati
dɔ Pilat kɔ Herodu ŋanabɔt oŋ, ŋanaterɛnɛ
cɔkɔ-cɔkɔ.

Antəŋnɛ kədif Yesu
(Mt 27:15-26; Mk 15:6-15; Saŋ 18:39-19:16)

13 Kɔ Pilat ewe wəloŋnɛ wəpɔŋ, abɛ a
dətəf, kɔ afum. 14 K'oloku ŋa: «Nəŋkɛr'em
fum nwɛ a nkɔn eŋgbiŋər afum kəyeŋk
səbomp. Mba fɔr yonu kiriŋ iyifət kɔ, ali tes
tin inəŋk fɛ ntɛ ɔyɔ mes mamɛ nəmboŋcɛ kɔ
mɔ, ntɛ pəmar padifɛ kɔ mɔ. 15 Herodu sɔ
ɛnəŋk fɛ ali tin, bawo oluksɛ su kɔ. Awa!
Fum wəkawɛ ɔyɔ fɛ ntɛ o ntɛ pəmar padifɛ
kɔ mɔ. 16 Kəsak kɔ k'inder k'andelip kəsut
kɔ-ɛ.» 17 Kəsata ka Pak nkɛ o nkɛ, Pilat ɛŋc-
sakɛ ŋa wəyi dəbili wəkin. 18 Kɔ ŋambaŋɛnɛ
fəp kəkulɛ-kulɛ: «Mədif wəkawɛ! Məsakɛ
su Barabas!» 19 Anabɛr Barabas dəbili teta
kədifətɛnɛ kələma nkɛ kənayi dare mɔ, kɔ
kədif ka fum. 20 Kɔ Pilat ɔŋgbɔkərɛ sɔ kəloku
ŋa kəfaŋ kɔn kəsak Yesu. 21 Mba kɔ ŋaloku
gbɛs: «Mə**caŋ kɔ dəkətɔk ka defi**! Məcaŋ
kɔ!» 22 Kɔ Pilat eyif ŋa sɔ tamaas: «Pəlɛc
pere pəyɔ-ɛ? Inəŋk fɛ ntɛ o ntɛ pəmar padifɛ
kɔ mɔ. Kəsak kɔ k'inder k'alip kəsut kɔ-
ɛ.» 23 Kɔ ŋampɛnɛ sim kəbupərɛ, ŋac-loku:
«Pacaŋ kɔ!» Kɔ sim səŋan səŋkalərnɛ. 24 Kɔ
Pilat owosɛ kəyɔ təkɔ ŋanafaŋ mɔ. 25 Kɔ Pilat
ɛsak Barabas wəkɔ ŋanawer kɔ mɔ. Barabas
nwɛ anabɛr dəbili teta kədifətɛnɛ, kɔ kədif
ka fum mɔ. Kɔ Pilat ɛlɛk Yesu, k'ɛmbɛr ŋa
dəwaca ŋayɔ kɔ təkɔ ŋanafaŋ mɔ.

Kəcaŋ ka Yesu
(Mt 27:32-44; Mk 15:21-32; Saŋ 19:17-27)

26 Ntɛ ŋayi kəkekərɛ Yesu mɔ, kɔ
ŋambəpɛnɛ kɔ wərkun wəlɔma pac-we kɔ
Simɔŋ, wəka atɔf ŋa Sirɛn ɛnayi pəyɛfɛ dalɛ,
kɔ ŋasarsər kɔ **kətɔk kəpandən ka defi** a
pəcəmɛ Yesu darəŋ pəkekərɛ ki. 27 Kɔ kənay
ka afum alarəm kɔ aran ŋaŋcəmɛ kɔ darəŋ
ŋac-sut-sutnɛ bəkəc ŋac-yɔnɛ kɔ nɔnəfər. 28 Kɔ
Yesu ɛŋkafəlɛ nnɔ ŋayi mɔ, k'oloku: «Aran a
Yerusalɛm, ta nəbokɛ tetem! Mba nəbokɛ
te tonu kɔ ta awut anu! 29 Bawo dɔsɔk
dendeder ndɛ andeloku: ‹Pəmbɔt aran aŋɛ
ŋantəbɛkəs mɔ, pəmbɔt cor ncɛ cəntɔkom
mɔ, kɔ mɛsɛ mmɛ məntɔmɛsər mɔ!› 30 Afum
ŋandeloku mərɔ dɔsɔk dadɔkɔ: ‹Mətɛmpɛnɛ
su kəroŋ!› kɔ mofo meŋeci, ‹Məgbəpərnɛ
su!› 31 Bawo k'ayɔ ti kətɔk kəcaŋk-ɛ, cəke cɔ
andeyɔ kəwosu-ɛ?

32 Kɔ ŋasolɛnɛ sɔ kəkekərɛ calbante mɛrəŋ
aŋɛ anakɔ-difɛnɛ kɔ Yesu mɔ. 33 Ntɛ ŋambɛrɛ
kəfo kaŋkɔ aŋwe «Kəmbɛmbəlɛ» mɔ, kɔ
ŋaŋcaŋ kɔ dəkətɔk kəpandən ka defi
dəndo. Kəlɛkɛnɛ calbante akakɔ mɛrəŋ;
wəkin pəyi kɔ kəca kətɔt, wəkɔ pəyi kɔ
kəca kəmerya. 34 Kɔ Yesu oloku: «Papa
məŋaŋnɛnɛ ŋa, bawo ŋaŋcərɛ fɛ ntɛ ŋayi
kəyɔ mɔ.» Kɔ asədar akaŋɛ ŋayerɛnɛ yamos
yɔn ŋac-gbalɛ ti kɔla. 35 Afum ŋacəmɛ,
ŋac-məmən. Abɛ ŋac-fani Yesu, ŋac-loku:
«Bawo ɛyac akɔ, pəyacnɛ oŋ ma nkɔn sərka,
kɔ pəyɔnɛ fɔ Krist, nkɔn ɔyɔnɛ Wəyɛk-yɛk
nwɛ Kanu kəsom mɔ-ɛ!» 36 Kɔ asədar sɔ
ŋaŋcoŋnɛ kəkɔ-fani kɔ, kɔ ŋasɔŋ kɔ member
modokət. 37 Ŋac-loku: «Kɔ pəyɔnɛ fɔ məna
ɔyɔnɛ wəbɛ ka aSuyif-ɛ, məyacnɛ oŋ ma,
məna sərka!» 38 Anacic kɔ domp takəroŋ:
«Wəkawɛ ɔyɔnɛ wəbɛ ka aSuyif.»

39 Kalbante kin akakɔ anacaŋ mɔ, pəc-
ləməs Yesu, pəc-loku: «Bafɔ məna ɔyɔnɛ
Wəyɛk-yɛk wəka Kanu? Məyacnɛ oŋ ma, kɔ
səna!» 40 Mba kɔ kalbante kamɛrəŋ kəŋkɔ
anacaŋ mɔ, kəŋgbəŋ-gbəŋər kɔ, kəc-loku:
«Cəpɔ məfənesɛ Kanu ba, məna nwɛ andeyɔ
pəmɔ səna mɔ?» 41 «Ta səna, kaŋce kɔ, tantɛ
tɔ pəmar pasɔŋ su kəway ka mɛləsər mosu;
mba wəkawɛ ɔyɔfɛ təlɔm o təlɔm tɛlɛc.»
42 K'oloku: «Yesu məde məcɛm-cɛmn'em kɔ
məndekɔ-bɛrɛ dɛbɛ dam dəntɔf-ɛ.» 43 Kɔ
Yesu oloku kɔ: «Kaŋce kɔ, ic-lok'əm: Məkɔ,
səna aŋkɔyi Ariyana kɔ məna.»

Defi da Yesu
(Mt 27:45-56; Mk 15:33-41; Saŋ 19:28-30)

44 Daŋ dɛnabəp, dec dosurɛnɛ afum
dəsəbomp, kɔ kubump kəkəbaŋ atɔf fəp,
tɛnabɔlɛ kətɛŋc haŋ dec maas. 45 Dec
dɛnakalɛ, pənabiyɛ. Kɔ kəloto nkɛ anagbɛk
kəkump ka kəfo kəcempi ka kəlɔ kəpɔŋ
ka Kanu mɔ, kəwalɛ dacɔ. 46 Kɔ Yesu
oŋkulərnɛ dim dɔpɔŋ: «Papa, ilɛk amera
ŋem, k'imbɛr'əm dəwaca!» Ntɛ elip kəloku
moloku maməkɔ mɔ, k'eŋgbiŋ kifir. 47 Ntɛ
wəsɔdar wəRom wəbɛ ka asɔdar tasar tin
(100) ɛnəŋk mes maməkɔ mɛnacepər mɔ,
k'ɛŋcam **debeki** da Kanu pəc-loku: «Kaŋce
kɔ, fum wəkawɛ ɛnalomp!» 48 Ntɛ kənay ka
afum aŋɛ ŋanader kədetəŋnɛ mes maməkɔ
mɔ, ŋanəŋk ntɛ tɛnacepər mɔ, kɔ ŋalukus ŋac-
sut-sutnɛ bəkəc nɔnɔfər. 49 Aŋɛ ŋanacərɛ Yesu
mɔ fəp, kɔ aran akɔ ŋanacəmbər kɔ kəyɛfɛ
Kalile mɔ, ŋanacəmɛ pəbɔlɛ, ŋac-məmən təkɔ
mes meŋcepər mɔ.

Kəbɛr ka Yesu dəkufu
(Mt 27:57-61; Mk 15:42-47; Saŋ 19:38-42)

50 Wərkun wəlɔma ɛnayi pac-we kɔ Isifu.
Wəboc kiti wəpɔŋ wəlɔma nkɔn ɛnayɔnɛ
sɔ; fum wətɔt, pəlomp. 51 Nkɔn ɛnawosɛ
fɛ kətəŋnɛ kəsek ka moloku maməkɔ, kɔ
məyɔ ma akɔ sɔ mɔ. Wəka dare da Ari-
mate ɛnayɔnɛ, atɔf ŋa Yude; pəc-kar **dɛb**ɛ
da Kanu. 52 K'ɔŋkɔ nde Pilat eyi mɔ, k'ewer
kɔ fure fa Yesu. 53 K'ontorɛ kɔ dəkətək*
nde anacaŋ kɔ mɔ, k'ɛnɛpsər kɔ kasaŋkɛ,
k'ɔŋkɔ pəboc kɔ nde dəkufu nkɛ anakay
dətasar mɔ; kufu kənayi nkɛ anatɔ-boc fum
o fum ki disrɛ kərɛsna mɔ. 54 Yuma yɛnayi,
dɔsɔk da kəlompəsnɛnɛ Simiti, nsɛ aŋŋesəm
mɔ səc-faŋ kəcop. 55 Aran aŋɛ ŋanacəmbər
Yesu kəyɛfɛ Kalile mɔ, ŋander kɔ Isifu; kɔ
ŋaməmən kufu disrɛ, kɔ ŋanəŋk təkɔ anaboc
Yesu mɔ. 56 Ntɛ ŋalip kəməmən kɔ mɔ, kɔ
ŋalukus dare, kəkɔ-lompəs moro kɔ labundɛ
da dəris. Simiti, kɔ ŋaŋesəm, pəmɔ təkɔ
Kanu kəsom ti mɔ.

24

Yesu kəyɛfɛ kən afi dacɔ
(Mt 28:1-10; Mk 16:1-8; Saŋ 20:1-10)

1 Sandeŋ bət-bət suy, kɔ aran aŋɛ ŋaŋkɔ
sɔ dəndo dəkufu, ŋakekərɛ moro mobotu
ambəŋc mmɛ ŋanalompəs mɔ. 2 Kɔ ŋaŋkɔ
ŋabəp pabiŋkəli tasar təkɔ anasuŋcɛ kufu
mɔ; 3 kɔ ŋambɛrɛ, mba ŋanabəp fɛ fure fa
Yesu. 4 Ntɛ tes tatɔkɔ teŋciyanɛ ŋa mɔ, kɔ
arkun mɛrəŋ ŋawurər ŋa, ŋabɛrnɛ yamos
yomotər-motər. 5 Kənesɛ kəŋan disrɛ, kɔ
ŋaŋcəp cəro fəp faŋan dəntɔf; mba kɔ afum
aŋɛ mɛrəŋ ŋayif ŋa: «Ta ake tɔ nəntɛnɛ wətɔfi
afi dacɔ-ɛ? 6 Eyi fɛ dɛ! Ɛyɛfɛ afi dacɔ! Nəcɛm-
cɛmnɛ təkɔ ɛnalok'un ntɛ nənayi kɔ nkɔn
atɔf ŋa Kalile mɔ. 7 Ntɛ oŋc-loku: ‹Mɛnɛ palɛk
Wan ka fum pabɛr kɔ aciya dəwaca, **ŋ**aca**ŋ**
kɔ dəkətɔk ka defi, pəyɛfɛ defi tataka tɔn ta
maas.›»
8 Kɔ ŋaŋcɛm-cɛmnɛ toloku ta Yesu tatɔkɔ.
9 Kɔ ŋayɛfɛ dəndo dəkufu kəkɔ-loku ti asom
a Yesu aŋɛ wəco kɔ pin, kəbəp ka afum
aləpəs akɔ. 10 Mari Madelɛn, Yohanna, Mari
wəka Sak kɔ aran alɔma; aŋɛ ŋananəŋk sɔ
mes maməkɔ mɔ, ŋaloku sɔ tin tayi asom a
Yesu. 11 Mba moloku maməkɔ mɛnayi ŋa
pəmɔ ntɛ abəc ŋandelok-lokər ŋa mɔ, ŋanalaŋ
fɛ moloku ma aran akakɔ. 12 Kɔ Piyɛr
ɛyɛfɛ, k'ɛyɛksɛ kəkɔ nde dəkufu. Ntɛ ontulnɛ
kəmɔmən mɔ, ɛnəŋk fɛ daka o daka mɛnɛ
mopol ma kəloto məkɔ mɛnafəntərɛ dəntɔf
mɔ; k'ɛyɛfɛ k'ɔŋkɔ ndərən, pəciyanɛ kɔ təkɔ
ɛnəŋk mɔ.

Nde dəpɔ da Emayus
(Mk 16:12-13)

13 Dɔsɔk din dadəkɔ, acɛpsɛ a Yesu
darəŋ mɛrəŋ ŋac-kɔ dare dəlɔma ndɛ
aŋc-we Emayus mɔ, dare dɛnayi, ndɛ
dɛnabɔlɛnɛ Yerusalɛm kəkɔt ka dec mɛrəŋ
mɔ. 14 Afum akaŋɛ mɛrəŋ ŋac-lokɛnɛ mes
məkɔ meŋcepər mɔ fəp. 15 Ŋayi kəlokɛnɛ mes
maməkɔ, ŋac-gbɛkəlɛnɛ, kɔ Yesu ɔlətərnɛ
ŋa, kɔ ŋasol. 16 Mba paka pəlɔma pɛŋc-
yaməs ŋa kənɛpəl kɔ. 17 Kɔ Yesu eyif ŋa:
«Ake moloku mɔ nəyi tantɛ nəŋkɔ mɔ?»
Kɔ ŋaŋcəmɛ, kɔ dis dɛndɛŋcɛ ŋa. 18 Kɔ
wəkin wəkɔ aŋc-we Kəleyopas mɔ, oloku
kɔ: «Məna sona gboŋ, məna eyi məkɔ
Yerusalɛm nwɛ ɔntɔcərɛ ntɛ teŋcepər mata
mamɛ mɔ?» 19 K'eyif ŋa sɔ: «Ake?» Kɔ
akakɔ ŋaloku kɔ: «Ntɛ teŋcepər teta Yesu
wəka Nasarɛt, nwɛ ɛnayɔnɛ wədəŋk wəka
Kanu wəpɔŋ mɔ; ɛnamentər ti dəməyɔ kɔ
dəmoloku, fər ya Kanu kiriŋ, kɔ nnɔ afum

* **23:53** «dəkətək» itɔ ɔyɔnɛ «kətək ka kəpandən.»

ŋayi mɔ. 20 Aloŋnɛ apɔŋ asu, kɔ abɛ asu aka dɔtɔf ŋalɛk kɔ, kɔ ŋambɛr kɔ afum dəwaca, **k'aŋcaŋ kɔ dəkətɔk kəpandən ka defi**.* 21 Səŋcɛm-cɛmnɛ fɔ nkɔn enader kəwurəs pəbaŋ Yisrayel, mba mamɛ oŋ fəp, tataka ta maas tɔ tantɛ, ntɛ mes mamɛ meŋcepər mɔ. 22 Kaŋce kɔ: A aran alɔma ŋayi su dacɔ, aŋɛ ŋasɔŋɛ kɔ pəciyanɛ su mɔ; ŋanuŋkɛnɛna kəkɔ nde dəkufu, 23 ntɛ ŋantɔna-nəŋk fure fa Yesu mɔ, kɔ ŋander ŋaloku su a mɛlɛkɛe mowurərna ŋa, kɔ moloku a eyi doru. 24 Kɔ afum alɔma ŋayina su dacɔ, kɔ ŋaŋkɔ dəndo dəkufu, kɔ akakɔ ŋaŋkɔ ŋabəp mes pəmɔ tɔkɔ aran ŋalokuna su mɔ, mba nkɔn, ŋa ŋanəŋkna fɛ kɔ.» 25 Kɔ Yesu oloku ŋa: «Nəna afum atɔsɔk səbomp, bəkəc yonu yoŋwon kəlaŋ moloku mmɛ adəŋk a Kanu ŋanaloku mɔ! 26 Pənamar dis dɔlɔl Krist Wəyɛk-yɛk wəka Kanu tantɛ a pədebɛrɛ debeki dɔn dɔn disrɛ?» 27 Kəyɛfɛ ka buk ba Musa kəbəp ka yecicəs yecempi ya adəŋk a Kanu aləpəs aŋɛ fəp, kɔ Yesu ɔlɔmər ŋa tɔkɔ Yecicəs yosoku fəp yoloku tetɔn mɔ.

28 Ntɛ ŋalətərnɛ tadare tɔkɔ ŋaŋc-kɔ mɔ, kɔ Yesu ɔyɔ pəmɔ ntɛ ɛŋfaŋ kəcepər pəkɔ pəbɔlɛ mɔ. 29 Mba kɔ ŋamɔnɛ kɔ kəcepər, ŋac-loku: «Məyi nnɔ kɔ səna, dec dɛfaŋ kəkalɛ, kəbiyɛ kɔ pəndɛ. Kɔ Yesu ɛmbɛrɛ kəkɔ-yi di kɔ ŋa.» 30 Ŋandɛ dɛmɛsa kəkɔ-di yeri, kɔ Yesu ɛlɛk kəcom, k'ontola Kanu; k'entepi ki k'ɔsɔŋ ŋa. 31 Kɔ fɔr yaŋan yemepɛ, kɔ ŋanɛpəl kɔ; mba k'ɔsɔlɛ sɔ fɔr yaŋan kiriŋ. 32 Kɔ afum aŋɛ ŋayɛfɛ kəlokɛnɛ: «Pəyina fɛ pəmɔ ntɛ nɛŋc deŋyi su dəcor, ntɛ endenasɔkəsɛ su moloku mecic nde dɔpɔ mɔ?» 33 Kɔ ŋayɛfɛ gbəŋcana babɔkɔ kɔ ŋalukus Yerusalɛm, kɔ ŋaŋkɔ ŋabəp acɛpsɛ darəŋ a Yesu aŋɛ wəco kɔ pin ŋac-loŋkanɛ kɔ asol aŋan, 34 ŋac-loku: «Kaŋce kɔ: Wəbɛ ɛyɛfɛ afi dacɔ, k'ɔŋkɔ pəwurər Simɔŋ!» 35 Kɔ afum aŋɛ mɛrəŋ ŋalɔm sɔ tɔkɔ tɛnacepər dɔpɔ mɔ, kɔ tɔkɔ ŋananɛpəl kɔ kətepi kɔn kəcom pəsɔŋ ŋa mɔ.

Yesu kəmentərnɛ kɔn acɛpsɛ ɔn darəŋ (Mt 28:16-20; Mk 16:14-18; Saŋ 20:19-23; Mes 1:6-8)

36 Ŋayi kəloku moloku mamɔkɔ, kɔ Yesu nkɔn sərka owurər ŋa, k'oloku: «Pəforu peyi nu!» 37 Kɔ ayek-yek ŋontorər ŋa, kɔ ŋanesɛ, kɔ pəyi ŋa pəmɔ ntɛ ŋaŋnəŋk tubɛri mɔ. 38 Mba kɔ Yesu eyif ŋa: «Ta ake tɔ pəyinɛ nu yama-yama tantɛ-ɛ, ta ake tɔ nəŋgbɛkəlnɛnɛ dəbəkəc-ɛ? 39 Nəmɔmən ma wɛcək wem kɔ waca wem-a, ina ɔfɔ yati! Nəgbuŋɛn'em, nəmɔmən! Tubɛri tɔyɔ fɛ sɛm, tɔyɔ fɛ bɛnt. Mba ina, iyɔ yayɔkɔ fəp.» 40 Yesu eyi kəloku moloku mamɔkɔ, k'ementər ŋa waca wɔn kɔ wɛcək. 41 Mba ntɛ pənananŋkanɛ kəbɔt ŋa haŋ ta ŋantam kəlaŋ mɔ, kɔ ŋayi pəciyanɛ disrɛ. Kɔ Yesu eyif ŋa: «Nəyɔ paka pəlɔma pedi ba?» 42 Kɔ acɛpsɛ ɔn darəŋ ŋawurɛ alop ŋɛnɛkət ŋin kɔ ŋasɔŋ kɔ. 43 Kɔ Yesu ɛlɛk alop ŋaŋɔkɔ k'ɔsɔm ŋi fər yaŋan kiriŋ.

44 Ntɛ elip kəsɔm alop nŋɛ mɔ, k'oloku ŋa: «Mes mamɛ m' iŋc-lok'un ntɛ inayi kɔ nəna mɔ; mɛnɛ mes mɔkɔ aŋcic tetem Tawureta Musa, yecicəs yecempi ya adəŋk a Kanu kɔ Yabura Dawuda mɔ fəp meyi.» 45 Kɔ Yesu ɔsɔŋɛ ŋa kəsɔk səbomp ntɛ tɔŋsɔŋɛ ŋacərɛ Yecic ya Kanu fəp mɔ. 46 Kɔ Yesu oloku ŋa: «Ntɛ tɔ aŋcic dəyecicəs ya adəŋk a Kanu, a dis dendelɔl Wəyɛk-yɛk wəka Kanu, kɔ tɛyɛfɛ dənda-ɛ, pəde pəyɛfɛ afi dacɔ tataka tɔn ta maas. 47 Mɛnɛ pacamɛ kəsəkpər mera pacəmɛ pəlompu darəŋ tewe tɔn, kəyɛfɛ ka Yerusalɛm, ntɛ tɔŋsɔŋɛ paŋaŋnɛnɛ afum a tɔf fəp kiciya kəŋan mɔ. 48 Nəna ŋɔ mes mamɛ meŋcepər fər yonu kiriŋ. 49 Kɔ ina, kəkɛrɛ nu k'inder daka ndɛ Papa kem ɛnasɔŋ'un temer kəsɔŋ mɔ; nəyi nnɔ dare dandɛ haŋ Kanu kəlas nu fənɔntər fa dareŋc.»

Yesu kəpɛ kɔn dareŋc (Mk 16:19-20; Mes 1:9-11)

50 Kɔ Yesu osolɛ ŋa k'eŋkekərɛ dare kəsək ntende Betani, ntɛ ŋambəp di mɔ, k'ɛmpɛnɛ waca dareŋc, k'ontolanɛ ŋa. 51 Eyi kətolanɛ ŋa, k'ɛsak ŋa, k'ɛmpɛ dareŋc. 52 Kɔ ŋaŋcəpɛ kɔ mobu kəsɔŋɛ kɔ pəleli, kɔ ŋalukus Yerusalɛm, pəbotu disrɛ; 53 tɛm o tɛm ŋaŋc-kɔ oŋ nde **kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu**, ŋac-kor-koru Kanu.

* **24:20** «aŋcaŋ kɔ» = ampandən kɔ dəkətɔk kɔ = «aŋgbɛk kɔ dəkətɔk»

Yɛbəc ya Asom a Yesu

Asəŋ asom a Yesu temer ta kəder ka Amera Ŋecempi ŋa Kanu

1 Wanapa Teyofil,
Inacicəs kitabu kem kəcəkə-cəkə disrɛ
mes mmɛ Yesu ɛnacop kəyə kə kətəksɛ mə,
2 haŋ dəsək ndɛ anapɛnɛ kə dareŋc, ntɛ elip
kəsom asom ən Amera Ŋecempi ŋa Kanu
disrɛ, aŋɛ ɛnayɛk-yɛk mə. 3 Asom akakə
ŋə Yesu ɛnamentər kaŋce ka mes mɛlarəm
ntɛ ɛnayɛfɛ pucuy pa defi mə. K'owurər
ŋa mata 40 pəyi wəyɛŋ, pəc-loku ŋa mes
ma dɛbɛ da Kanu. 4 Dəsək dələma ntɛ ŋayi
kədi yeri kə Yesu mə, k'oloku ŋa: «Ta nəbəlɛ
dare da Yerusalɛm, mba nəkar tes ntɛ Papa
ɛnasəŋ temer kədesəŋ mə, təkə nənane ic-
loku mə: 5 Dəromun Saŋ ɛŋc-gbət afum teta
Kanu, mba nəna kəgbət Amera Ŋecempi ŋa
Kanu disrɛ kə nəndesətə mata mamɛ.»

Kəpɛ ka Yesu dəkəm

6 Akə ŋanaloŋkanɛ mə kə ŋayif Yesu:
«Wəbɛ, tɛm tantɛ tə məndelompəsɛ Yisrayel
dɛbɛ ba?»
7 K'oloku ŋa: «Tɛŋcəmɛ fɛ nu dəpə kəcərɛ
ka tɛm kə dəsək ndɛ Apa Kanu ɛŋcɛm-cɛmnɛ
kəyə tɛfaŋ tən kətam kən disrɛ mə. 8 Mba
nəndesətə fənəntər kə Amera Ŋecempi ŋa
Kanu ŋendeder nu-ɛ, tɛm tatəkə nəndeyənɛ
atəŋnɛ aŋɛ mes meŋcepər fər yaŋan kiriŋ mə
nde dare da Yerusalɛm, atəf ŋa Yude fəp
kə atəf ŋa Samari kəkə-bəp cəpəc ca doru
fəp.» 9 Ntɛ elip kəloku tatəkə mə, afum aŋɛ
ŋanayi di mə fəp ŋanagbətnɛ Yesu ntɛ ɛŋc-pɛ
dareŋc mə, kə kəp kəŋkump kə. 10 Ntɛ Asom
ən ŋanagbətnɛ kəm Yesu pəc-pɛ dareŋc mə
haŋ k'ɔsəlɛ. Gbəŋcana babəkə kə mɛlɛkɛ-
e mɛrəŋ mɛmbɛrnɛ yamos yomotər-motər
mementərnɛ ŋa, 11 kə moloku: «Afum a
Kalile, ta ake tə nəŋcəmɛnɛ kəməmən kəm-
ɛ? Yesu, wəkakə ɛmpɛ dəkəm fər yonu kiriŋ
mə, tantɛ nəŋgbətnɛ kə pəc-pɛ mə, t' endesə-
der.»

Wəcəŋc ka Yudas

12 K'asom a Yesu ŋalukus Yerusalɛm
kəyɛfɛ nde tərə təkə aŋwe «Tərə ta tək ya
Olif», mpɛ pəntəbəlɛnɛ dare mə. Pəbol-
bolu mpɛ dinɛ da aSuyif doŋc-wosɛ fum
kəkət pabəp dəsək da kəŋesəm mə. 13 Ntɛ
ŋambɛrɛ dare mə, kə ŋampɛ dukələ da kəroŋ
nde ŋaŋc-ndɛ mə. Afum aŋɛ ŋanayi di mə:
Piyɛr, Saŋ, Sak kə Andəre, Filip kə Təma,
Bartelemy kə Matiye, Sak wan ka Alfe,
Simən wəsaŋka-saŋka* kə Yudas wan ka
Sak. 14 Fəp faŋan kəfo kin kə ŋaŋc-kə kətola
Kanu tɛm o tɛm kə aran, kəbəp ka awɛŋc a
Yesu, kə iya kən Mari.

15 Dəsək dələma mata maməkə disrɛ,
afum aŋɛ ŋanayi di mə, ŋaŋc-kə haŋ afum
tasar tin kə wəco mɛrəŋ (120). Kə Piyɛr
ɛyɛfɛ awɛŋc ən dacə, k'oloku: 16 «Awɛŋc im
aŋa: Pənamar yecicəs ya dəkitabu yɛlarɛ. Ti
disrɛ Amera Ŋecempi ŋa Kanu nŋɛ Dawuda
ɛnanuŋkɛnɛ kəloku teta Yudas, nwɛ ɛnasolɛ
aŋɛ ŋanasumpər Yesu mə. 17 Analəm Yudas
su dacə, səpaŋnɛ yɛbəc yin yayi. 18 Ntɛ
elip kəsətənɛ abəf pəsam pa kiciya kən mə,
k'ɛŋgbɛknɛ, k'ɛntɛmpɛnɛ tekiriŋ k'ɛwalinɛ
kor kə təsəŋɛ sumpa sən fəp kəsaməsər
dəntəf. 19 Tes tə ntɛ aka Yerusalɛm fəp
ŋanacərɛ mə, it' ɛnasəŋɛ pawe dalɛ dadəkə
‹Hakeldama›, itə tatəkə kusu kəŋan ‹Dalɛ
da mecir›.† 20 Bawo anacic nde Yabura
Dawuda disrɛ:
‹Kələ kən kəyə fos,
ali fum ta pəyi ki!›
K'ɛnacicəs sə:
‹Wələma pəlɛk dəkəcəmɛ dən!› ‡
21-22 Mɛnɛ pamə̀mənɛ afum aŋɛ ŋaŋc-
cəmbər su tɛm ntɛ Yesu ɛŋc-pɛ pəc-tor kə
səna mə, mɛnɛ wəkin pəyi su dacə nwɛ
endeyənɛ wətəŋnɛ mes mmɛ mɛnacepər
fər yən kiriŋ kəyɛfɛ ka Yesu afi dacə, mɛnɛ
wəkayi sə pəyənɛ wənatəŋnɛ mes fəp kəlɛk
kəgbət ka Saŋ teta Kanu, haŋ dəsək ndɛ
Yesu ɛnayɛfɛ su dacə mə.»

23 Awa kə ŋamentər afum mɛrəŋ: Matiyas,
kə Isifu nwɛ aŋc-we Barsabas, pac-deŋər
kə sə tewe ta Yusutu. 24 Kə ŋantola Kanu
ntɛ: «Wəbɛ, məna nwɛ məŋcərɛ bəkəc ya
fəp mə, məmentər su gbasŋa wəkin nwɛ
məlɛk kədecəŋc Yudas akaŋɛ mɛrəŋ dacə
mə. 25 Təsəŋɛ wəkayi kəcop su dacə yɛbəc
yən, pəlɛk dəkəcəmɛ ndɛ Yudas ɛnasak a

* **1:13** Məmə̀mən Luk 6.13; † **1:19** «Kiciya ka Yudas», məmə̀mən Mat. 26:47-53; 27:3-8. ‡ **1:20** Yabura Dawuda (Psaumes) 69.26; 109:8.

k'ɔŋkɔ kəfo nkɛ kəmar kɔ mɔ.» 26 Kɔ ŋaŋkot yampuŋ-puŋ § kɔ tosurɛnɛ Matiyas nwɛ anabɛrɛnɛ Asom aŋɛ wəco kɔ pin mɔ.

2

Kəder ka Amera Ŋecempi ŋa Kanu

1 Ntɛ Dɔsɔk da kəsata ka aSuyif «Pantɛkɔt» dɛnabəp mɔ, alaŋ a Yesu fəp ŋanaloŋkanɛ kəfo kin.* 2 Gbəŋcana babɔkɔ kɔ pukulɛ pəyɛfɛ dəkɔm mpɛ pɛnawurɛnɛ pukulɛ pa afef ŋɔpɔŋ mɔ, kɔ pɛlas kəlɔ kaŋkɔ ŋanandɛ disrɛ mɔ. 3 Kɔ memer mowurər ŋa mmɛ mɛnawurɛnɛ ma nɛŋc mɔ. Kɔ meyerəsɛnɛ fəp faŋan, kɔ temer tɛntəpnɛ nwɛ o nwɛ dətobu. 4 Kɔ Amera Ŋecempi ŋa Kanu ŋender ŋa fəp, kɔ ŋayɛfɛ kəcɔp nwɛ o nwɛ kusu kəcuru. Amera Ŋecempi ŋɔŋc-sɔŋɛ ŋa kəcɔp tatɔkɔ.†

5 Awa tɛm tatɔkɔ aSuyif asumpər dinɛ gbiŋ aŋɛ ŋanayɛfɛ tɔf ya doru fəp mɔ, ŋanandɛ dare da Yerusalɛm. 6 Ntɛ ŋane pukulɛ mpɛ mɔ, kɔ ŋayɛksɛ kəkɔ di. Kɔ pəŋciyanɛ acikəra fəp ntɛ ŋane afum a Kalile ŋac-cɔp nwɛ o nwɛ kusu k'acəkəra mɔ. 7 Pəciyanɛ, kɔ kusu kəwos kaŋkɔ disrɛ, kɔ ŋayifɛnɛ: «Afum akaŋɛ ŋalok-loku mɔ, bafɔ aka Kalile ŋɔ ba? 8 Ake 'sɔŋɛ ntɛ səna dacɔ, fum o fum ene ŋac-cɔp kusu kɔn mɔ? 9 AParto, aMede, aka Elam, aka Mesopotami, aka Yude, aka Kapados, aka Ponto, kɔ aka Asi, 10 aka Firiki, aka Paŋfili, aka Misira, aka Libi andɛ a atɔf ŋa Sirɛn, aRom, 11 aSuyif kɔ acikəra aŋɛ ŋaŋc-tubucnɛ pətɔt pa dinɛ da aSuyif mɔ: Aka Krit, aka Arabi, səŋne ŋa ŋac-loku cusu cosu mes məpɔŋ ma Kanu!» 12 Kɔ cusu cəwos ŋa kɔ pəyi ŋa yama-yama, kɔ ŋayifɛnɛ taŋan: «Cəke cɔ tantɛ toloku-ɛ?» 13 Mba kɔ alɔma ŋaŋfani ŋa, ŋac-loku: «Member mobotu mɔ ŋanɛmbərɛ!»

Kəcam ka Piyɛr

14 Kɔ Piyɛr ɛyɛfɛ k'ɛŋcəmɛ kɔ asom a Yesu aŋɛ wəco kɔ pin, k'ɛmpɛnɛ dim pəc-loku kənay nkɛ: «Afum a Yude kɔ nəna aŋɛ nəndɛ dare da Yerusalɛm mɔ, nəsu ləŋəs, nəcəŋkəl bel-bel moloku mem! Nəcərɛ ti: 15 Afum akaŋɛ ŋaŋcis fɛ pəmɔ təkɔ nəcɛm-cɛmnɛ ti mɔ, bawo bət-bət b' ayi bambɛ. ‡ 16 Mba təkɔ aŋnabi Yowɛl ɛnaloku mɔ teyi kəcepər:

17 ‹Kɔ Kanu kəloku mata mɛləpəs:
«Indesaməsər Amera ŋem nnɔ afum fəp ŋayi mɔ.
Awut anu arkun kɔ aran ŋande ŋac-dəŋk cəsayibɛ-e.
Indesɔŋ awut atɛmp anu kənəŋk ka məyɔ mem,
indewɛrəpəs sɔ afum anu atem.›
18 ‹Ɛy,› Kanu kəloku, ‹Indeyerəs Amera Ŋecempi ŋem acar em arkun kɔ aran,
mata mamɔkɔ, ŋandedəŋk cəsayibɛ-e.
19 Indementər mes mɛwɛy-wɛy mɛlarəm dəkɔm
kɔ mɛgbɛkərɛ ma Kanu nnɔ dəntɔf: Mecir, nɛŋc, kɔ acul ŋa kinimɛ.
20 Dec dendesəkpɛ kubump,
kɔ ŋof ŋɛsəkpɛ mecir.
Mamɔkɔ mendecepər a dɔsɔk da Wəbɛ dedebəp,
dɔsɔk dadɔkɔ dɛmbɛk kɔ dentesɛ.
21 Nwɛ o nwɛ endeboŋc tewe ta Wəbɛ Kanu mɔ endefis.›

22 Afum aka Yisrayel, nəcəŋkəl moloku mamɛ! : Yesu wəka Nasarɛt, fum nwɛ Kanu kəmentərɛ nu debeki dɔn mɔ, dəmes mɛwɛy-wɛy, dəmɔpɔŋ, dəmɛgbɛkərɛ pəmɔ tatɔkɔ nəŋcarɛ ti mɔ, 23 fum wəkawɛ anasɔŋ nu kədif kɔn pəmɔ təkɔ Kanu kənawosɛ ti kɔ kəsɔŋ təkɔtɛnɛ ta ti mɔ. Nənim kɔ nəŋcaŋ kɔ dəkətɔk kəpandən kəmar ka waca wa acikəra. § 24 Kanu kəyekti kɔ kəŋgbintər kɔ pəcuy pa defi, bawo defi dɛnatam fɛ kəmɛŋkərnɛ kɔ. 25 Dawuda ɛnanuŋkɛnɛ kəloku dəyecicəs yecempi teta Yesu:

‹Iŋc-nəŋk Wəbɛ tɛm fəp fər yem kiriŋ,
ifɔyikcɛ, bawo ey' im kəca kətɔt.
26 It' ɔsɔŋɛ ntɛ abəkəc ŋem ŋeyi dəkəsata mɔ,
kɔ temer tem tesikəlɛ dəpəbotu.
Dis dem yati dendekɔ-ŋesəmɛ kəgbɛkər amera.
27 Bawo məfɔdekɔ-sak im dabiya

§ **1:26** Ntɛ ŋanafaŋ kəcərɛ tɛfaŋ ta Kanu mɔ, kɔ ŋambɛr ca yowurɛnɛ mɛrəŋ dələba. Pin tewe ta Matiyas, pɔkɔ tewe ta Barsabas. Dəkəwurɛ da yi, kɔ wəkin (Matiyas) ɔsɔtɔ. * **2:1** Pantɛkɔt, Məmɔmən Lev 23.15-21; Deut 16.9-11. Itɔ kəren o kəren aSuyif ŋamboc kəsata ka kətɛl tatɔkɔ tataka ta wəco kəcamət (50) kɔ Pak pəŋcepər-ɛ. † **2:4** Məmɔmən 1.5, 8 (toloku ta kəsɔŋ temer Amera Ŋecempi ŋa Kanu.) ‡ **2:15** «bawo dec dɛŋc-tɛp kəc-pɛ.» itɔ kusu ka aka Kresi koloku: «Dec maas da dɔsɔk dɔ dandɛ» = 9:00, bərbət. § **2:23** «acikəra», = afum atɔtɔmpər sariyɛ, atɔyɔnɛ Suyif.

məfədekɔ-sak wəsoku kam pəte.
28 Məsəŋ' em kəcərɛ səpɔ sa kəcepərɛnɛ doru,
kiyi kam ina kəsək kəndekɔ-las' im pəbotu.›*
29 Awɛŋc im aŋa! Nəwosɛ iloku nu ntɛ kəlaŋ disrɛ teta wətem Dawuda: Ɛnafi, k'awup kɔ, kɔ kufu kɔn kəyi su sɔ məkɔ dacɔ. 30 Mba ntɛ Dawuda ɛnayɔnɛ sayibɛ mɔ, ɛŋcərɛ sɔ a Kanu kənadɛrəmɛ kɔ a kəndedəs wan-sɔ kɔn wələma dɔcɔm da dɛbɛ dɔn kəroŋ. 31 Dawuda ɛnanuŋkɛnɛ pənəŋk kəyɛfɛ ka Krist dəkufu †, ɛnanəŋk ntɛ tendeder mɔ k'oloku ti: a anasak fɛ Krist dabiya, dis dɔn dɛnate fɛ dəkufu. 32 Yesu wəkakɔ, Kanu kəyekti kɔ, səna fəp səyɔnɛ atəŋnɛ aka ti. 33 Kɔ Kanu kəmpɛnɛ Yesu kəfo kəleli, k'ɛndəs kɔ kəca kɔn kətɔt. Kɔ Yesu ɔsɔtər nkɔn apa Kanu Amera Ŋecempi nŋɛ analoku kədesɔŋ mɔ, k'eyerəs tatɔkɔ nənəŋk kɔ nəne mɔ.
34 Bafɔ Dawuda ɛnapɛ dareŋc, nkɔn yati oloku:
‹Wəbɛ Kanu oloku wəbɛ kem: ‹Məndɛ nnɔ kəfo kəleli, kəca kem kətɔt,
35 haŋ ic-lip kəboc aterɛnɛ am fər yam kiriŋ mənas-nas ŋa.›
36 Pəmar aka Yisrayel fəp ŋacərɛ ti bel-bel: Kanu kənasɔŋɛ Yesu kəyɔnɛ wəbɛ wəyɛk-yɛk kɔn, Yesu wəkakɔ nəŋcaŋ dəkətɔk kəpandən mɔ.»
37 Ntɛ afum ŋane moloku maməkɔ mɔ, kɔ mosumpər ŋa, kɔ ŋayif Piyɛr kɔ asom a Yesu akɔ: «Awɛŋc su aŋa, cəke cɔ pəmar səyɔ oŋ-ɛ?»
38 Kɔ Piyɛr oloku ŋa: «Nəsəkpər mera yonu, nəlomp! Nwɛ o nwɛ pəsɔtɔ kəgbət dəromun tewe ta Yesu Krist disrɛ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ paŋaŋənɛnɛ kiciya ka wəkayi mɔ, nəndesɔtɔ sɔ Amera Ŋecempi ŋa Kanu. 39 Bawo, kəpocɛ nkɛ Kanu kənasɔŋɛ temer mɔ, konu kɔ, kɔ awut anu kəbəp ka akɔ ŋayi pəbɔlɛ mɔ, haŋ kənay ka afum nkɛ Wəbɛ Kanu kosu endewe mɔ.»
40 Kɔ Piyɛr oloku ŋa sɔ moloku mɛlarəm ntɛ tɔŋsɔŋɛ ŋanenɛ kɔ mes mmɛ mɛnacepər fər yɔn kiriŋ mɔ. K'eŋgbiŋər ŋa, pəc-loku: «Nəyacnɛ dɛtɛmp dandɛ dɛŋkafəlɛ-kafəlɛ mɔ!» 41 Afum alarəm ŋawosɛ kəgbət dəromun teta Kanu. Dəsɔk dadɔkɔ afum wul maas (3.000) ŋambɛrɛnɛ akɔ ŋananuŋkɛnɛ kəlaŋ mɔ.
42 Kɔ ŋaŋcəŋkəl tɛm fəp kɔ bel-bel mɛtəksɛ ma asom a Yesu, kiyi kəŋan tes tin, kəpaŋnɛ kəŋan dap da yeri,‡ kɔ kətola Kanu. 43 Kɔ kənesɛ kəsumpər nwɛ o nwɛ bawo Kanu kəŋc-mentərɛ mes məpɔŋ kɔ mes mɛwɛy-wɛy mɛlarəm waca wa asom a Yesu. 44 Akɔ ŋanalaŋ mɔ fəp ŋanayi tes tin ŋac-yerɛnɛ mpɛ o mpɛ ŋaŋsɔtɔ mɔ. 45 Kɔ ŋaŋcaməs daka dəkɔ ŋanayɔ mɔ, kɔ ŋayer pəsam papɔkɔ ŋac-məmən təkɔ pəcucanɛ peŋcepərɛnɛ mɔ. 46 Dəsɔk o dəsɔk ŋaŋc-loŋkanɛ nde kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu, ŋac-dinɛnɛ yeri kəfo kin nde wɔlɔ waŋan, ŋac-dinɛ yi mera yobotu kɔ bəkəc yoforu. 47 Ŋac-kor-koru Kanu, kɔ mes maŋan məmbət afum fəp. Kɔ Wəbɛ Yesu nkɔn ɛmbɛrɛnɛ dəsɔk o dəsɔk kəgba ka aŋɛ ɛŋc-yac mɔ.

3

Wəbəc wətəkət ɛntamnɛ

1 Dəsɔk dəlɔma Piyɛr kɔ Saŋ ŋampɛ nde kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu dec dərəfəy, dec ndɛ antola Kanu mɔ. 2 Tosurɛnɛ pasarɛ wəbəc nwɛ aŋkomɛ kətɔ-kɔt mɔ. Dəsɔk o dəsɔk aŋc-kekərɛ kɔ padəs nde kusuŋka ka kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu. Dəndo wəbəc nwɛ oŋc-tolanɛ daka nənəfər disrɛ afum aŋɛ ŋaŋc-bɛrɛ kəlɔ kəpɔŋ mɔ. Kusuŋka nkɛ aŋc-we «Kusuŋka Kətɔt». 3 Ntɛ ɛnəŋk Piyɛr kɔ Saŋ aŋɛ ŋaŋc-kɔ kəbɛrɛ kəlɔ kəpɔŋ mɔ, k'ɛyɛfɛ kətola akakɔ nənəfər disrɛ. 4 Piyɛr kɔ Saŋ ŋaŋgbətnɛ kɔ, kɔ Piyɛr oloku: «Məgbətnɛ su!» 5 K'ɛŋgbətnɛ ŋa pəc-kar kədesɔtər ŋa paka pəlɔm.
6 Mba kɔ Piyɛr oloku oŋ: «Ali pəsam iyɔ fɛ, mba mpɛ iyɔ mɔ, ip' indesɔŋ' əm: Tewe ta Yesu Krist wəka Nasarɛt, məyɛfɛ, məkɔt!» 7 Gbəŋcana babɔkɔ kɔ ŋasumpər kɔ kəca kətɔt kɔ ŋayekti, wɛcək kɔ məgbɔlkɔc mən yɛŋcəp. 8 Kəsɔrnɛ katin k'ɛyɛfɛ k'ɛŋcəmɛ, k'ɛlɛk wɛcək kəkɔt. K'osol kɔ ŋa, kɔ ŋambɛrɛ kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu disrɛ, pəc-kɔt, pəc-yokɛ, pəc-kor-koru Kanu. 9 Kɔ afum fəp ŋanəŋk wəbəc nwɛ pəc-kɔt, pəc-kor-koru Kanu. 10 Aŋc-nɛpəl kɔ, nkɔn ɛŋc-ndɛ nde kəlɔ kəpɔŋ nde «Kusuŋka Kətɔt» mɔ, pəc-tolanɛ

* **2:28** Yabura Dawuda 16:8-11. † **2:31** Krist = Wəbɛ nwɛ Kanu kəyɛk-yɛk mɔ, Wəyɛk-yɛk ka Kanu ‡ **2:42** cəKresi = «kətepɛnɛ kəcom kəyerɛnɛ ki mɔ»

daka nənəfər disrɛ. Kənesɛ kɔ pəciyanɛ kəmbəp afum fəp teta təkɔ tɛnabəp kɔ mɔ.

Moloku ma Piyɛr nde kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu

11 Ntɛ fum nwɛ ɛnader pəyi oŋ ta ɛŋyɛfɛ Piyɛr kɔ Saŋ dəntəf mɔ, kənesɛ disrɛ kɔ afum fəp ŋayɛksɛ kəkɔ nde akɛr nŋɛ aŋwenɛ «Akɛr ŋa Suleman», nde Piyɛr kɔ Saŋ ŋanayi mɔ. 12 Ntɛ Piyɛr ɛnəŋk ti mɔ, k'oloku afum: «Aka Yisrayel! Ake 'sɔŋɛ ntɛ tantɛ t' eŋciyanɛ nu mɔ? T'ake tɔ nəŋgbətnɛnɛ su pəmɔ fənəntər fosu, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, dosoku dosu disrɛ dəsɔŋɛ fum wəkawɛ kəkɔt? 13 Kanu ka atem asu Abraham, Isiyaka, kɔ Yakuba kəyek-yekəs wəcar kən Yesu. Mba nəna nəlɛk, kɔ nəsɔŋ abɛ, nəŋce kɔ fər ya Pilat kiriŋ, mba Pilat ɛnacɛm-cɛmnɛ kəsak kən. 14 Nəna nənace nwɛ ɔyɔnɛ wəcempi kɔ wəlompu kɔ nəloku a pawosɛ kəsakɛ nu wədifət afum dare disrɛ. 15 Nənadif wəkiriŋ wəka doru, mba Kanu kəyekti kɔ afi dacɔ. Sən' ɔyɔnɛ atəŋnɛ aka ti. 16 Anasɔŋ fənəntər fum wəkawɛ nəŋgbətnɛ kɔ nəŋcərɛ mɔ. Kəlaŋ kən Yesu gbəcərəm kəsɔŋ fum wəkawɛ fənəntər. Kəlaŋ kən, kəlaŋ Yesu yati kəsɔŋ kɔ kətamnɛ keŋ fəp fər yonu kiriŋ.

17 Ndɛkəl oŋ, awɛŋc im aŋa, iŋcərɛ a kətɔ-cərɛ konu kənasɔŋɛ nu kəyɔ tatəkɔ, nəna kɔ abɛ anu. 18 Kanu kənalas təkɔ kənanuŋkɛnɛ kəlokɛ cusu ca sayibɛ-e ɔn fəp mɔ: A pənamar dis dələl Krist, wəyɛk-yɛk kən. 19 Nəsəkpər bəkəc yonu, nəluksərnɛ ntɛ təŋsɔŋɛ paŋaŋnɛnɛ kiciya konu mɔ; 20 ntɛ təŋsɔŋɛ Wəbɛ Kanu pəkɛrɛ tɛm ta kəŋesəm, pəkɛrɛ nu sɔ Wəyɛk-yɛk kən, Yesu, nwɛ ananuŋkɛnɛ kəcam nu mɔ. 21 Nkən kɔm kəntɔmpər haŋ tɛm ntɛ mes mmɛ Kanu kənalokɛ tɛm tobol-bolu cusu ca sayibɛ ɔn səcempi mɔ mɛlarɛ. 22 Aŋnabi Musa ɛnaloku: ‹Wəbɛ, Kanu konu, endekɛrɛ nu sayibɛ pəmɔ ina. Fum wəkin wəka awɛŋc anu dacɔ endeyi, nəde nəcəŋkəl moloku mamɔkɔ ende pəc-loku nu mɔ fəp. 23 Nwɛ o nwɛ ɔntədecəŋkəl wədəŋk wəkakɔ mɔ, andeləsər kɔ. Endeməlkɛ afum a Kanu dacɔ.›

24 Sayibɛ-e fəp kəyɛfɛ aŋnabi Samiyɛl haŋ aŋɛ ŋanacɔŋc kɔ mɔ, ŋanaloku teta mataka mamɔkɔ, kɔ ŋaŋdəŋk mi. 25 Nəna, awut a sayibɛ-e ŋɔ nəyɔnɛ, kɔ nəyɔnɛ sɔ awut a temer təkɔ Kanu kənacaŋəs kɔ atem anu mɔ, kəc-loku Abraham: ‹Afum a doru fəp ŋandesɔtɔ kəpocɛ kətət kem teta kəbənda ka dokom dam.› 26 Te tonu tɔ, Kanu kənanuŋkɛnɛ kəyekti wəcar kən, k'osom kɔ kədetolanɛ nu, pəsəkpər nu nwɛ o nwɛ abəkəc ŋən ŋɛlɛc, ŋəyɔnɛ kɔ ŋətət.»

4

Piyɛr kɔ Saŋ fər ya aboc kiti aSuyif kiriŋ

1 Piyɛr kɔ Saŋ ŋanayi kəlok-lokər afum tɛm ntɛ aloŋnɛ a kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu ŋanabɛrɛ kɔ wəbɛ ka asədar aŋɛ ŋaŋc-bum ki mɔ, kɔ aSadisi. 2 Pənatɛlɛ ŋa ntɛ ŋanane Piyɛr kɔ Saŋ ŋac-təksɛ kɔ ŋac-cam afum kəyɛfɛ ka defi fənəntər fa Yesu. 3 Kɔ ŋasumpər Piyɛr kɔ Saŋ, kɔ ŋandəs ŋa pac-bum ŋa dəbili haŋ dɔckəsək, bawo pənabiyɛ. 4 Afum alarəm alɔma aŋɛ ŋanane moloku maŋan mɔ, ŋanalaŋ, kɔ kəgba kəŋan kəŋc-bəp arkun wul kəcamət (5.000).

5 Dəckəsək abɛ aŋan, abeki apɔŋ a dətəf, kɔ atəksɛ a yecicəs ya Aŋnabi Musa ŋambəpsɛnɛ Yerusalɛm 6 kɔ wəloŋnɛ wəpɔŋ Anas, kɔ Kayifa, Saŋ, Alɛksandər, kɔ akɔ ŋanayɔnɛ aka kəbənda ka dokom da aloŋnɛ apɔŋ mɔ. 7 Kɔ ŋaŋcəmbər Piyɛr kɔ Saŋ fər yaŋan kiriŋ kəyifət: «Fənəntər fəre, kɔ tewe ta ana tɔ nəyɔnɛ tantɛ-ɛ?»

8 Awa kɔ Amera Ŋecempi ŋa Kanu ŋɛlarɛ Piyɛr, kɔ ŋəsɔŋɛ kɔ kəloku ŋa: «Abɛ a afum kɔ abeki a dətəf: 9 Ayifət su məkɔ teta pətət mpɛ ayɔnɛ wəbəc mɔ, kɔ ntɛ antaməs kɔ mɔ. 10 Nəcərɛ ti bel-bel, fəp fonu kəbəp ka aYisrayel: Tewe ta Yesu Krist wəka Nasarɛt, wəkɔ nənacaŋ dəkətək kəpandən, akɔ Kanu kəntimi kɔ afi dacɔ mɔ, tewe tən təsɔŋɛ ntɛ fum wəkawɛ ɛŋcəmɛ nu dacɔ pətamnɛ mɔ. 11 Nkən Yesu ‹ɔyɔnɛ togbu mpɛ nəna acəmbər kəlɔ nənater mɔ, mba ɛnayɔnɛ togbu pətət, pa dacɔ.› * 12 Nkən gbəcərəm ɛntam kəsɔŋ su kəfis. Kanu kənasɔŋ fɛ tewe təlɔma ta fum nnɔ doru dandɛ ntɛ pəmar payacnɛnɛ mɔ.»

13 Ntɛ abeki aŋɛ ŋanəŋk Piyɛr kɔ Saŋ ŋabaŋsɛ mɔ, kɔ pəŋciyanɛ ŋa, bawo ŋanacərɛ a afum gbəcərəm ŋanayi aŋɛ ŋanatɔ-təkəs mɔ. Kɔ ŋanɛpəl ŋa dacɔ akɔ ŋanayi kɔ

* **4:11** Yabura Dawuda 118:22. CəKresi = «Nkən ɔyɔnɛ tasar mpɛ nəna acəmbər kəlɔ nənater mɔ, akɔ pɔyɔnɛ pətət pa dətoŋkubut.»

Yesu mɔ. 14 Mba ntɛ abeki apɔŋ ŋaŋc-nəŋk
fum nwɛ anataməs pəcamɛ ŋa fər kiriŋ mɔ,
ŋanayɔ fɛ toloku. 15 Kɔ aboc kiti a aSuyif
ŋaloku Piyɛr kɔ Saŋ kəwur ka dukəlɔ ndɛ
aŋc-yifət ŋa mɔ, kɔ ŋamɛŋksɛnɛ taŋan, 16 kɔ
ŋayifɛnɛ: «Cəke c' andeyɔ afum akaŋɛ-ɛ?
Bawo təsɔkər aka Yerusalɛm fəp a ŋa ŋasɔŋɛ
kɔ tɛgbɛkərɛ ta Kanu tantɛ teyi. Afətam
kəgbɛkəl ti. 17 Mba, ntɛ aŋyɔ a ta tɛsam nnɔ
afum ŋayi mɔ, pabeŋnɛ ŋa, pamɔnɛ ŋa kəc-
lok-lokər nwɛ o nwɛ tewe tatɔkɔ.
18 Kɔ ŋawe ŋa, kɔ ŋambeŋnɛ ŋa kətɔ-loku
kɔ kətɔ-təksɛ afum tewe ta Yesu. 19 Piyɛr
kɔ Saŋ ŋayif ŋa: «Pəmar fər ya Kanu kiriŋ
paleləs nəna patas Kanu Nkɔn ba? Nəna
nəmɔmən ti bel-bel, 20 bawo səna səfətam
kəyi ta səloku təkɔ sənəŋk kɔ təkɔ səne mɔ-
ɛ.»
21 Kɔ aboc kiti ŋaŋgbɔkərɛ sɔ kəbeŋəsnɛ
ŋa, kɔ ŋasak ŋa. Ŋasətɔ fɛ tes ntɛ tɔŋsɔŋɛ
ŋa kəsumpər mɔ teta afum. Fəp fəŋc-kor-
koru Kanu teta təkɔ tɛnayi mɔ. 22 Fum
nwɛ ɛnasətɔ tɛgbɛkərɛ ta kətaməs tatɔkɔ
mɔ, ɛnatam kəsətɔ meren wəco maŋkəlɛ
pəcepər.

Kətola ka alaŋ

23 Ntɛ asak Piyɛr kɔ Saŋ mɔ, kɔ ŋaŋkɔ
ŋaləmər afum aŋan təkɔ aloŋnɛ apɔŋ kɔ
abeki a dətəf ŋanaloku ŋa mɔ. 24 Ntɛ ŋane
moloku mamɛ mɔ, kətəŋnɛ disrɛ kɔ ŋampɛnɛ
sim nnɔ Kanu kəyi mɔ, ŋac-loku: «Wəbɛ,
məna nwɛ məlompəs kɔm, antəf, kəba kɔ
ca yɔkɔ yeyi ki mɔ fəp, 25 dəAmera Ŋecempi
ŋɔ mənalokɛ kusu ka kas kosu Dawuda
wəmarəs kam:
‹Ake 'sɔŋɛ ntɛ mɛtɛlɛ məpɔŋ meŋcepərər
afum a təf mɔ?
Ake 'sɔŋɛ ntɛ afum ŋantəŋnɛ mes mmɛ
məntədeləpsər mɔ?
26 Abɛ a doru kər-kər ŋalompəsnɛ teta
kəyɛfərɛnɛ,
kɔ akiriŋ ŋaloŋkanɛ kɔ ŋantəŋnɛ pəlɛc
nnɔ Wəbɛ Kanu kɔ wəyɛk-yɛk kɔn ŋayi mɔ.›
27 Bawo kaŋce, Herodu kɔ Pɔŋse Pilat
ŋantəŋnɛ pəlɛc dare dandɛ disrɛ atɔyɔnɛ
Suyif kɔ aYisrayel nnɔ wəmarəs kam
wəcempi Yesu eyi mɔ, nwɛ mənayɛk-yɛk
mɔ. 28 Ŋanayɔ mes fəp mmɛ mənanuŋkɛnɛ
kəwosɛ kəyɔ mɔ. 29 Ndɛkəl oŋ, Wəbɛ,
məgbɛkərɛ kəbeŋəsnɛ kəŋan, məsɔŋɛ acar
am kəbaŋsɛ kəloku toloku tam kaŋce
disrɛ. 30 Məteŋci kəca ntɛ təsɔŋɛ kətaməs,
mɛgbɛkərɛ, kɔ mes mɛwɛy-wɛy meyi tewe
ta wəcar kam wəsoku Yesu.
31 Ntɛ ŋalip kətola Kanu mɔ, kɔ kəfo kəŋkɔ
ŋanaloŋkanɛ mɔ kəyikcɛ, kɔ Amera Ŋecempi
ŋɔsɔŋɛ fəp faŋan kəloku toloku ta Kanu
kəbaŋsɛ disrɛ.

Alaŋ Yesu ŋawosɛ kəyerɛnɛ daka daŋan

32 Kənay nkɛ kənalaŋ mɔ, ŋasətɔ bəkəc yin
yayi, kɔ ŋayɔnɛ sɔ akin ayi. Nwɛ o nwɛ oŋc-
loku fɛ a nkɔn sona ɔyɔ daka dən, mba a fəp
faŋan fɔ ŋanapaŋnɛ di. 33 Asom a Yesu ŋaŋc-
loku təkɔ ŋananəŋk kəyɛfɛ ka Wəbɛ Yesu afi
dacɔ mɔ. Kɔ kəmar ka Kanu kəyi alaŋ fəp
kəroŋ. 34 Afum akaŋɛ dacɔ, nwɛ o nwɛ
abəkəc ŋɛnalɛcɛ fɛ sɔ teta kətɔ-yɔ kɔn daka,
bawo aŋɛ ŋanayɔ dalɛ, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti, wɔlɔ
mɔ, ŋanacaməs yi. Kɔ ŋaŋkɛrɛ kəway ka
ca yayɔkɔ, 35 kɔ ŋaŋc-bocər ki asom a Yesu
dəntəf. Kəway kaŋkɔ k' aŋc-yer nwɛ o nwɛ
kɔ təkɔ pəcuca peyi kɔ mɔ.
36 Isifu wəka kor ka Levy ɛnayi, nwɛ
asom a Yesu ŋaŋc-we Barnabas mɔ, tatɔkɔ
kusu kəŋan «Wəcəpəs bəkəc.» Nde dare da
Sipər anakom kɔ. 37 Nkɔn ɛnacaməs antəf
nŋɛ ɛnayɔ mɔ, k'ɛŋkɛrɛ kəway kaŋkɔ fəp
k'ender pəbocər ki asom a Yesu dəntəf.

5

Ananiyas kɔ Safira

1 Wərkun wəlɔma ɛnayi pac-we kɔ
Ananiyas, kɔ wəran kɔn Safira, kɔ ŋaŋcaməs
antəf ŋaŋan. 2 Kətəŋnɛ disrɛ kɔ wəran kɔn,
k'Ananiyas embelər kəway ka antəf ŋaŋɔkɔ,
k'ɛŋkɛrɛ kəway kələpəs nkɛ k'ɔŋkɔ pəbocər
ki asom a Yesu dəntəf.
3 Kɔ Piyɛr eyif kɔ: «Ananiyas, ake 'sɔŋɛ
ntɛ məwosɛ Sentany səsɔŋ am kəyembər
Amera Ŋecempi mɔ? Məmbelər kəway ka
dalɛ. 4 Ntɛ dalɛ dandɛ dɛnayɔnɛ dam mɔ,
ak' ɛnasɔŋɛ ta məmɛŋkərnɛ di-ɛ? Ali ntɛ
mənacaməs di mɔ, pəsam papɔkɔ, bafɔ pam
pɛnayi ba? Ake 'sɔŋ' am kəyɔ tantɛ-ɛ? Bafɔ
afum ŋɔ məyembər de, mba Kanu!»
5 Ntɛ Ananiyas ene moloku maməkɔ mɔ,
k'ɛntɛmpɛnɛ, k'eŋgbiŋ kifir, k'efi. Kɔ kənesɛ
kəpɔŋ kəsumpər akɔ ŋanane ti mɔ fəp.
6 K'atɛmp ŋayɛfɛ kɔ ŋanɛpsər kɔ dəkasaŋke,
kɔ ŋaŋkɔ ŋawup.

7 Ntɛ dec maas deŋcepər mɔ, kɔ wəran ka
Ananiyas ɛmbɛrɛ, ta ɛŋcərɛ təkɔ tɛnacepər
mɔ. 8 Kɔ Piyɛr eyif kɔ: «Məlok' im ma kaŋce:
Kəway kaŋkɛ kɔ nəŋcaməs dalɛ ba?»
Kɔ wəran nwɛ oloku «Ɛy, kəway kaŋkɔ
yati kɔ.»
9 Kɔ Piyɛr oloku kɔ: «Ake 'sɔŋɛ ntɛ
nəntəŋnɛ kɔ nəwak Amera ŋa Wəbɛ mɔ-ɛ?
Məcərɛ a aŋɛ ŋawup wos əm mɔ, ŋayi nde
dəkusuŋka, kəkekərɛ kɔ ŋander sɔ məna.»
10 Gbəŋcana babɔkɔ k'ɛntɛmpɛnɛ kɔ wɛcək
dəntəf, k'eŋgbiŋ kifir. Kɔ atɛmp ŋambɛrɛ
kɔ ŋambəp kɔ pəfi. Kɔ ŋaŋkekərɛ kɔ, kɔ
ŋaŋkɔ ŋawup wos kəsək. 11 Kɔ kənesɛ kəpɔŋ
kəsumpər kəloŋkanɛ ka alaŋ fəp kɔ akɔ
ŋanane moloku maməkɔ mɔ.

Asom a Yesu ŋanatɔmpər mes mɛwɛy-wɛy mɛlarəm ma Kanu

12 Asom a Yesu ŋaŋc-yɔ mɛgbɛkərɛ kɔ mes
mɛwɛy-wɛy mɛlarəm mmɛ mɛnayi afum
dacɔ mɔ. Alaŋ fəp ŋanacəmɛ kəfo kin nde
akɛr nŋɛ aŋc-wenɛ «Akɛr ŋa Suliman» mɔ.
13 Afum aləpəs ŋaŋc-nesɛ kənɔŋkəl ŋa, mba
ŋaŋc-yek-yekəs ŋa. 14 Kənay ka arkun kɔ
aran aŋɛ ŋanalaŋ Wəbɛ mɔ, ŋaŋc-la oŋ kəla
dəm. 15 Pac-kɛrɛ atɔtamnɛ səpɔ, pac-kɛrɛ
ŋa dəyala kɔ dəsəpoko ntɛ tɔsɔŋɛ kɔ Piyɛr
ender-ɛ, andulu ŋɔn gbəcərəm ŋɛtam kəbəp
wəlɔma. 16 Kənay ka afum aŋɛ ŋanayi
sədare nsɛ sənakɛl Yerusalɛm mɔ, ŋaŋc-
yɛksɛ kəkɛrɛ Yerusalɛm atɔtamnɛ kɔ afum
aŋɛ yɔŋk yɛlɛc yɛnasɔŋ dɛbəc mɔ nde asom
a Yesu ŋanayi mɔ, fəp faŋan anataməs ŋa.

Antərəs asom a Yesu teta kəlaŋ kəŋan

17 Wəloŋnɛ wəpɔŋ kɔ asadisi aŋɛ ŋasol mɔ
ŋayɛfɛnɛ kəraca. 18 Kɔ ŋantəp asom a Yesu
waca kɔ ŋambɛr ŋa dəbili. 19 Pibi papəkɔ
disrɛ kɔ mɛlɛkɛ ma Wəbɛ Kanu meŋgbiti
cumba ca bili babɔkɔ, kɔ mowurɛnɛ ŋa.
Kɔ mɛlɛkɛ moloku ŋa: 20 «Nəkɔ kəlɔ kəpɔŋ,
nəloku afum moloku kɔ mes fəp ma
təkɔtɛnɛ ta doru dandɛ.»
21 Ntɛ ŋane moloku maməkɔ mɔ, kɔ asom
a Yesu ŋaŋkɔ bət-bət suy nde kəlɔ kəpɔŋ, kɔ
ŋaŋcop kətəksɛ di afum.
Kɔ wəloŋnɛ wəpɔŋ ender kɔ akɔ ɛnasolɛ
mɔ. Kɔ ŋawe aboc kiti aləpəs aSuyif kɔ
abeki apɔŋ aka Yisrayel fəp, kɔ ŋasom a
pakɔ pawurɛnɛ asom a Yesu dəbili, pakɛrɛ.
22 Kɔ asɔdar ŋafɔ ŋakɔ, mba ŋambəp fɛ ŋa
dəbili, kɔ ŋalukus. Kɔ ŋaŋkɔ ŋaloku ti abɛ
aŋɛ ŋanasom ŋa mɔ, ŋac-loku: 23 «Səŋkɔ səbəp
cumba ca bili pacaŋ ci bel-bel, abum a ci
ŋacəmɛ dəkəcəmɛ daŋan, mba səŋgbiti ali
fum səŋbəp fɛ bili disrɛ.» 24 Ntɛ ŋane moloku
maməkɔ mɔ, kɔ pəyi wəbɛ ka asɔdar a kəlɔ
kəpɔŋ kɔ aloŋnɛ apɔŋ yama-yama te taŋan,
kɔ ŋaŋyifnɛ cəke cɔ tes tantɛ tendeləpəsər-ɛ?
25 Kɔ fum wəlɔma ende pəloku ŋa: «Afum
aŋɛ nənabɛr dəbili mɔ ŋayi nde kəlɔ kəpɔŋ,
ŋac-təksɛ afum.»
26 Asɔdar a kəlɔ kəpɔŋ kɔ wəbɛ kəŋan
ŋaŋkɔ kəlɛk asom a Yesu, kɔ ŋaŋkɛrɛ ŋa
pəforu disrɛ, bawo ŋananesɛ afum kəcacas
ŋa. 27 Ntɛ asɔdar ŋaŋkɛrɛ asom a Yesu mɔ, kɔ
ŋaŋcəmbər ŋa fər ya aboc kiti aSuyif kiriŋ.
Kɔ wəloŋnɛ wəpɔŋ eyifət ŋa, 28 k'oloku:
«Bafɔ sənaməne nu kətəksɛ sɔ afum teta
tewe tantɛ ba? Nəlas Yerusalɛm mɛtəksɛ
monu! Kɔ nəloku gbɛs a mɛnɛ nəloŋər su
pəlɛc pa defi da fum wəkawɛ.»
29 Piyɛr kɔ asom a Yesu ŋaloku: «Kəcəŋkəlɛ
Kanu kəŋcepər ka afum! 30 Kanu ka atem
asu kəntimi Yesu nwɛ nənacaŋ dəkətək
kəpandən kɔ nəmələk kɔ mɔ. 31 Kanu kəndəs
kɔ kəca kɔn kətət pəmɔ ntɛ ɔyɔnɛ wəkiriŋ kɔ
wəyac mɔ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ pəsɔŋ aka Yisrayel
kəsəkpər bəkəc ŋacəmɛ dəpɔ da Kanu darəŋ,
paŋaŋnɛnɛ ŋa kiciya kəŋan mɔ. 32 Səna
səyɔnɛ atəŋnɛ a moloku kɔ mes maməkɔ fəp,
səna kɔ Amera Ŋecempi nŋɛ Kanu kəsɔŋ aŋɛ
ŋaleləs kɔ ŋawosɛ toloku tɔn mɔ.»
33 Pənatɛlɛ aboc kiti aŋɛ ŋaŋc-cəŋkəl ŋa
mɔ haŋ pəcepərər, kɔ ŋafaŋ kədif ŋa. 34 Mba
wəFarisi wəlɔma ɛnayi ŋa dacɔ, pac-we kɔ
Kamaliyel. Wətəksɛ sariyɛ ɛnayi, nwɛ afum
fəp ŋanabətər mɔ. K'ɛyɛfɛ aboc kiti aSuyif
dacɔ, k'oloku a pawurɛnɛ afum akaŋɛ
kərɛsna, 35 k'oloku: «Arkun a Yisrayel!
Nəkembərnɛ bel-bel ntɛ nəndeyɔ afum
akaŋɛ mɔ. 36 Towon fɛ, Tudas ɛnalɛknɛ,
afum masar maŋkəlɛ (400) ŋanacɛk kɔ
darəŋ. Mba anamələk kɔ, afum akɔ ɛnasolɛ
mɔ fəp k'ambɛləs ŋa. Ali wəkin anasak fɛ.
37 Ntɛ tatəkɔ teŋcepər mɔ, kɔ Yudas wəKalile
ɛyɛfɛ tɛm ntɛ aŋc-ləm afum a dətəf mɔ.
K'osolɛ sɔ afum alarəm. Nkɔn sɔ anamələk
kɔ, aŋɛ ɛnasɛp kəkafəli kəcəmɛ kɔ darəŋ mɔ
fəp, kɔ ŋasaməsər. 38 Ndɛkəl ic-lok' un, ta
nəcɛpsər afum akaŋɛ, nəsak ŋa ŋakɔ. Kɔ

pəyɔnɛ fɔ mɛfaŋ, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti məyɔ maŋan nda fum mɛŋyɛfɛ-ɛ, mendesɔlɛ. 39 Mba kɔ pəyɔnɛ fɔ nda Kanu mɛŋyɛfɛ-ɛ, nəfɔdetam kəsɔlɛnɛ mi de! Nəkɛmərnɛ kədeyɛfərɛnɛ kɔ Kanu de!» Kɔ ŋane moloku mamɔkɔ Kamaliyel ɛnasɛp kəloku ŋa mɔ.

40 Kɔ ŋawe asom a Yesu, kɔ ŋasut ŋa, kɔ ŋamɔnɛ ŋa kətɔsɔ-lok-lokɛ tewe ta Yesu, kɔ ŋasak ŋa.

41 Kɔ asom a Yesu ŋawur ŋa aboc kiti dacɔ. Kɔ pəmbɔt ŋa kətərəs kəŋan teta kələləs ka tewe ta Yesu. 42 Dɔsɔk o dɔsɔk pəyɔnɛ nde kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu kɔ pəyɔnɛ fɛ ti nde wɔlɔ waŋan, ŋanasak fɛ kəc-təksɛ kɔ kəcam moloku mɔtɔt: A Yesu ɔyɔnɛ Krist, wəbɛ nwɛ Kanu kəyɛk-yɛk mɔ.

6

Ayɛk-yɛk arkun camət-mərəŋ kəmar ka asom a Yesu

1 Mata mamɔkɔ ntɛ acɛpsɛ a Yesu ŋaŋc-la kəla dəm mɔ, aSuyif acɔp kusu ka Kresi ŋayɛfɛ kəcɔpəsnɛ teta akɔ ŋaŋc-cɔp Ebəre mɔ. Aran acɔp cəKresi aŋɛ awos aŋan ŋafi mɔ ŋaŋc-sɔtɔ fɛ yeri pəmɔ acɔp Ebəre dɔsɔk o dɔsɔk kɔ andeyer-ɛ. 2 Kɔ Asom wəco kɔ mɛrəŋ ŋawe kənay ka acɛpsɛ a Yesu kənəŋkɛnɛ, kɔ ŋaloku: «Pəmar fɛ su kəsak kəcam kɔ kətəksɛ toloku ta Kanu teta kəyer yeri. 3 Awa awɛŋc su aŋa, nəyɛk-yɛkɛnɛ arkun camət-mɛrəŋ, aŋɛ afum ŋaŋcərɛ kəyɔ mera yɔtɔt mɔ, ŋalarɛ sɔ Amera Ŋecempi ŋa Kanu kɔ kəcərɛ kəkɔt. Səsɔŋ ayɛk-yɛk anu akakɔ yɛbəc yayɔkɔ. 4 Sənа səsumpər bel-bel kətola ka Kanu kɔ yɛbəc ya kəcam kɔ kətəksɛ toloku ta Kanu tɛm fəp.»

5 Kɔ moloku mamɔkɔ məmbɔt afum fəp, kɔ ŋayɛk-yɛk Etiyɛn, fum wəlaŋ Kanu wəpɔŋ, pəlarɛ Amera Ŋecempi ŋa Kanu; kɔ Filip; kɔ Pirɔkɔr; kɔ Nikanɔr; kɔ Timon; kɔ Parmenas; kɔ Nikola, wəka dare da Antiyɔk, nwɛ ɛnayɔnɛ wəcikəra kəbɛrɛ ka dinɛ da aSuyif mɔ. 6 Kɔ ŋaŋkɔ ŋamentər ayɛk-yɛk akakɔ asom a Yesu ntɛ ŋalip kətola Kanu mɔ, kɔ ŋandeŋ ŋa waca kədəs kəŋan.

7 Moloku ma Kanu mmɛ aŋc-təksɛ mɔ mɛŋc-sam kəsam dəm, kɔ acɛpsɛ a Yesu ŋala katəna-katəna Yerusalɛm, kɔ aloŋnɛ Kanu alarəm ŋawosɛ kəlaŋ Yesu.

Kəsumpər ka Etiyɛn

8 Kanu kənamar Etiyɛn kɔ kəsɔŋ kɔ kətam kəyɔ ka mes mɛwɛy-wɛy kɔ mɛgbɛkərɛ məpɔŋ ma Kanu afum dacɔ. 9 Afum alɔma aka kəlɔ ka dəkətola Kanu da aSuyif aŋɛ aŋc-we ki «kəlɔ ka Awur dacar» mɔ, ŋanayinɛ fɛ Etiyɛn. Ŋa ŋanayɔnɛ afum aka atɔf ŋa Sirɛn, aka dare da Alɛksandər kɔ afum a atɔf ŋa Silisi, kɔ aka atɔf ŋa Asi. Ntɛ tɔ kɔ ŋambɛrɛ kəgbɛkəlɛnɛ kɔ Etiyɛn. 10 Mba ŋanatam fɛ kəsumpər kɔ dəmoloku, bawo Amera Ŋecempi ŋa Kanu ŋɛnasɔŋ kɔ kəlok-lokɛ dɛcɛrən.

11 Ti disrɛ, kɔ afum akakɔ ŋasɔŋ calbante pəsam aŋɛ ŋanaloku ntɛ: «Səna sənenɛ kɔ kələməs Musa kɔ Kanu!»

12 Kɔ ŋambɛrəs afum mɛr kəyɛfɛ abeki a dɔtɔf haŋ atəksɛ sariyɛ. Kɔ ŋasumpər Etiyɛn, kɔ ŋaŋkekərɛ kɔ fɔr ya aboc kiti aSuyif kiriŋ. 13 Kɔ ŋaŋkenɛnɛ sɔ calbante akakɔ ŋanawosɛ kəyemɛ mɔ, ŋac-loku: «Fum wəkawɛ eyi fɛ ntɛ o ntɛ mɛnɛ kəloku pəlɛc pa kəfo kəsoku kaŋkɛ kɔ sariyɛ sa Musa. 14 Sənenɛ kɔ pəc-loku a Yesu wəNasarɛt wəkawɛ endeləsər kəfo kaŋkɛ, pəsəkpər sɔ məyɔ mmɛ Musa ɛnasakɛ su mɔ.»

15 Aboc kiti aSuyif fəp ŋanagbətnɛ Etiyɛn, bawo kəro kən kəŋc-mot pəmɔ ka mɛlɛkɛ.

7

Etiyɛn nde fɔr ya aboc kiti kiriŋ

1 Kɔ wəloŋnɛ wəpɔŋ wəka kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu eyif Etiyɛn: «Itɔ teyi ba?»

2 Kɔ Etiyɛn oloku: «Awɛŋc im aŋa, Papa kem aŋa, Nəcəŋkəl im! Kanu nkɛ debeki dən doŋmot mɔ kənawurər Abraham, wətem kosu, ntɛ ɛnayi Mesopotami, ta ɛntadeder kəndɛ Haraŋ mɔ. 3 Kɔ Kanu kəloku Abraham: ‹‹Məwur atɔf ŋam, dəŋkom dam, məkɔ nde atɔf nŋɛ indekɔ-mentər’ əm mɔ.»

4 Kɔ Abraham owur atɔf ŋa Kaldi, k’ɔŋkɔ pəndɛ dare da Haraŋ. Dəndo, ntɛ defi da kas deŋcepər mɔ, kɔ Kanu kəŋcepərɛnɛ kɔ atɔf ŋaŋɛ nəndɛ oŋ ndɛkəl mɔ. 5 Kanu kənasɔŋ fɛ Abraham kɛ atɔf ŋaŋɛ, ali dəkəcəmbər kəcək, mba kənalɛkɛ kɔ temer kədesɔŋ kɔ ŋi kəbəp kəbənda ka dokom dən kɔ nkən eŋcepər-ɛ, mba tɛm tatɔkɔ ta ɛntayɔ wan-ɛ. 6 Kɔ Kanu kəloku Abraham ntɛ: «Kəbənda ka dokom dam kəndeyi decikəra atɔf ŋɔlɔma. Andekɔ-cəmbər ŋa

di dacar, patərəs ŋa meren masar maŋkəlɛ (400). 7 Mba afum aka atəf ŋaŋəkə ŋandekə-cəmbər ŋa dacar mə, in' endekə-bocər ŋa kiti. Kə teŋcepər-ɛ, ŋandewur ŋadekor-kor im nnə kəfo kaŋkɛ.»*

8 Ntɛ tatəkə teŋcepər mə, kə Kanu kəŋcaŋəs kiyi kən tetin kə Abraham, ti təyənɛ kəmɛŋkərnɛ ka kəkəŋc arkun. Ti disrɛ kə Abraham oŋkom Isiyaka, k'ɛŋkəŋc kə tataka tən ta camət-maas. Itə Isiyaka ɛnayə sə Yakuba, kə Yakuba əyə sə ti awut ən arkun wəco kə mɛrəŋ, aŋɛ ŋayənɛ cas ca cusuŋka wəco kə mɛrəŋ ca Yisrayel mə.

9 Ntɛ atem asu, awut a Isiyaka, ŋanayənɛ wɛŋc kəŋan Isifu kəraca mə, kə ŋaŋcaməs kə ntɛ təŋsəŋɛ pakekərɛ kə Misira mə. Mba Kanu kənayi kə Isifu, 10 kənayac kə pəcuca fəp. Kanu kəŋc-mar Isifu, kəc-səŋ kə kəcərɛ kəkət nde Firawona wəbɛ ka Misira fər kiriŋ. Firawona ɛnasəŋ Isifu dekiriŋ da Misira kə da kələ kən disrɛ fəp mə.

11 Kə dor dəpəŋ dende deyi Misira fəp kə atəf ŋa Kanahan. Pəcuca pɛnabɛk, atem asu ŋaŋc-sətə fɛ yeri. 12 Kə Yakuba ende pəne a cəgbay cəyi Misira, k'osom təcəkə-cəkə awut ən aŋɛ ŋantəŋnɛ atem asu mə. 13 Ta mɛrəŋ, kə Isifu owurərnɛ awɛŋc ən, ntɛ tə kə Firawona əsətə kəcərɛ oŋ akomɛnɛ a Isifu. 14 Kə Isifu osom awɛŋc ən a pakɛrɛ kə kas Yakuba, kəlɛkɛnɛ ka afum ən fəp, aŋɛ ŋaŋc-bəp afum wəco camət-mɛrəŋ kə kəcamət (75) mə. 15 Kə Yakuba ontor atəf ŋa Misira. Difə ɛnafi, kə atem asu aləma. 16 K'aŋkekərɛ cəbel cəŋan Səkɛm, k'aŋkə pawup nde kufu nkɛ Abraham ɛnawayɛ pəsam nnə kusuŋka ka Hamər kəyi mə.

17 Tɛm ntɛ pənamar a Kanu kəlas temer ntɛ kənalɛkɛ Abraham mə tɛnalətərnɛ. Kə dokombəra dɛmbɛk, kə afum ŋaŋla oŋ kəla dəm Misira, 18 haŋ kə wəbɛ wələma ender pəndɛ dɛbɛ da atəf ŋaŋəkə nwɛ ɛnatə-cərɛ Isifu mə. 19 Wəbɛ wəkakə ender pəc-nɛmpəs, pəc-tərəs atem asu. K'ende pəsəŋɛ ŋa kəsak cənaka cəŋan, ntɛ təŋsəŋɛ ta akakə ŋantam kəyi doru mə.

20 Tɛm tatəkə t' anakom Musa, nwɛ ɛnabət Kanu kənəŋk mə. K'antəmpər kə yof maas nde kələ ka kas disrɛ, 21 mba ntɛ təyə tɛnatəyi mɛnɛ kəgbal kən mə, kə wan ka wəbɛ ka Misira wəran efir kə, k'ɔŋkə pədusum pəyə kə wan. 22 Kəcərɛ kəkət fəp k' aMisira k' anadusumɛ Musa, k'ɔsətə fənəntər dəmoloku kə dəməyə.

23 Ntɛ Musa əsətə meren wəco maŋkəlɛ (40) mə, k'ende pəcɛm-cɛmnɛ kəkə-nəŋk awɛŋc aŋa, afum a Yisrayel. 24 Kə Musa əŋkə pətəŋnɛ wɛŋc wəkin wəka Misira pac-cakəra, k'ɛŋcəmɛnɛ wɛŋc wəkakə aŋc-tərəs mə. K'oluksɛ ayɛk ŋa wɛŋc, k'endif wəMisira. 25 Kə Musa ɛŋcɛm-cɛmnɛ a awɛŋc aŋa ŋaŋtam kəc-gbɛkərɛ a Kanu kəntam kəbaŋ ŋa kə ŋaŋcəmɛ kə darəŋ-ɛ, mba ŋanacərɛ fɛ ti. 26 Dəckəsək, kə Musa əŋkə pəbəp aYisrayel mɛrəŋ ŋac-sutɛnɛ, k'ɛyac ŋa, k'olompəs ŋa dacə. K'eyif ŋa: ‹Ta ake tə nəŋsutnɛnɛ tantɛ-ɛ? Dɛwɛŋca də nəyə!›

27 Mba wəkə ɛŋc-cakəra wɛŋc mə, ɛwɛn Musa pəc-yif: ‹An' ɔsəŋ' əm kəyənɛ wəbɛ kə wəboc kiti səna dacə-ɛ? 28 Kədif' im kə məfaŋ ba, pəmə təkə məndifsa wəMisira mə?› 29 Kə moloku maməkə məsəŋɛ Musa kəyɛksɛ, k'ɔŋkə pəndɛ decikəra atəf ŋa Madiyaŋ. Difə ɛnakom awut arkun mɛrəŋ.

30 Ntɛ meren wəco maŋkəlɛ meŋcepər (40) mə, kə mɛlɛkɛ mowurər Musa nde tɛgbɛrɛ ta tərə ta Turisnina dəmemer ma nɛŋc ndɛ dɛŋcmar dɛrəntəm mə. 31 Ntɛ Musa ɛnəŋk ti mə, kə pəŋciyanɛ kə kənəŋk ka tes tɛwɛy-wɛy tatəkə, ntɛ əŋc-cəŋnɛ kəkə-gbɛkərɛ mə, kə dim da Wəbɛ Kanu dender kə: 32 ‹In' ɔfə, Kanu ka atem am: Kanu ka Abraham, ka Isiyaka kə Yakuba!› Musa pəc-yikcɛ, ta oŋwosɛ sə kəgbətnɛ di-ɛ.

33 Kə Wəbɛ oloku kə: ‹Məwurɛ cəfta cam dəwɛcək, bawo kəfo kaŋkə məŋcəmɛ mə, kəfo kəcempi kə. 34 Inəŋk pəcuy pa afum em aŋɛ ŋayi Misira mə, ine kəgbis kəŋan: Intor ideyac ŋa. Ndɛkəl oŋ, məder isom əm Misira.›

35 Musa wəkakə ŋanace a ŋac-loku: «An' ɔsəŋ' əm kəyənɛ wəbɛ kə wəboc kiti səna dacə-ɛ?» Nkən Kanu kənasom pəyənɛ wəbɛ kə wəyac, kəbɛrɛnɛ ka mɛlɛkɛ mmɛ mɛnawurər kə nde dɛrəntəm mə. 36 Nkən Musa ɛnawurɛnɛ aYisrayel Misira pəc-yə mes mɛwɛy-wɛy kə mɛgbɛkərɛ ma Kanu, nde kəba Kəyim kə nde dətɛgbɛrɛ, meren mmɛ wəco maŋkəlɛ (40) disrɛ.

* **7:7** Dəkəcop 15:13-14

37 Nkɔn Musa wəkakɔ yati ɛnaloku aY-
israyel: ‹Kanu kəndekɛrɛ nu sayibɛ pəmɔ
ina, nwɛ kəndeyɛk-yɛk awɛŋc anu dacɔ mɔ,
pəsom kɔ nnɔ nəyi mɔ.› 38 Nkɔn Musa, ntɛ
afum ŋanaloŋkanɛ nde dətɛgbɛrɛ mɔ, nkɔn
ɛnayɔnɛ sɔ wəcepərɛnɛ moloku atem asu
dacɔ kɔ mɛlɛkɛ mmɛ moŋc-lok-lokər kɔ nde
dətərɔ ta Turisnina mɔ. K’ɔsətɔ moloku
meyi wəyeŋ, ntɛ təŋsɔŋɛ səcərɛ mi mɔ.
39 Atem asu ŋanafaŋ fɛ kəcəŋkəl kɔ,
kɔ ŋawɛnəs kɔ. Ŋanacɛm-cɛmnɛ dəbəkəc
kəluksərnɛ Misira. 40 Kɔ atem asu ŋaloku
Aruna, ‹Məlompəsɛ su mɛrəŋka, mmɛ
mendesolɛ su mɔ, bawo Musa nwɛ owurɛnɛ
su Misira mɔ, səŋcərɛ fɛ ntɛ təsətɔ kɔ mɔ.›
41 Mata mamɔkɔ, kɔ ŋalompəs tɛrəŋka ta
tura, kɔ ŋaloŋnɛ nnɔ tɛrəŋka kiriŋ, kɔ
ŋambocɛ kəsata yɛbəc ya waca waŋan.
42 Mba kɔ Kanu kəmbɛr ŋa kumunt, kɔ
kəsakɛ ŋa kəkor-koru ca ya dareŋc. It’ aŋcic
ti buk ba sayibɛ-e disrɛ:
‹Nəna aka Yisrayel,
meren wəco maŋkəlɛ (40) mmɛ nəŋcepərɛnɛ
dətɛgbɛrɛ mɔ, in’ ɔ nəŋc-difɛ sɛm
kəloŋnɛ disrɛ ba?
43 Nənakekərɛ abal ŋa tɛrəŋka ta Məlɔk
kɔ tɛrəŋka ta kɔs ka kanu konu Refaŋ.
Nənapat mɛrəŋka teta kəc-tontnɛnɛ ka mi
fɔr kiriŋ!
Ti disrɛ kəkekərɛ nu k’ inder decikəra Ba-
biloŋ tadarəŋ.›
44 Atem asu ŋanayɔ dəndo dətɛgbɛrɛ abal
ŋa sede nŋɛ anamɛŋk walakɛ wa masar
nwɛ Kanu kənacicɛ Musa mɔ. Tatɔkɔ tɔ
wəlok-lokər ka Musa ɛnaloku kɔ a pəyɔ,
a ŋowurɛnɛ kɔ ŋɔkɔ ɛnanəŋk mɔ. 45 Ntɛ
atem asu ŋasətɔ ŋi mɔ, kɔ ŋaŋkekərɛ nde
atɔf nŋɛ Kanu kənabɛləs afum fɔr yaŋan
kiriŋ mɔ. Yosuwe pəyɔnɛ ŋa wəkiriŋ. Abal
ŋaŋɔkɔ ŋɛnayi di haŋ tɛm ta Dawuda. 46 Kɔ
Dawuda ɔsətɔ kəmar ka Kanu, k’ontola
sɔ kəsɔŋ kɔ kəfo nkɛ ɔŋkɔcəmbərɛ Kanu
ka Yakuba dəkəyi mɔ. 47 Mba Sulemany
ɛnader pəlɔ kəlɔ kaŋkɔ.
48 Mɛnɛ ntɛ Wəbɛ wəka dareŋc ɔntəwosɛ
kəyi paka disrɛ mpɛ kəca ka fum kəlompəs
mɔ, pəmɔ təkɔ sayibɛ səloku ti mɔ:
49 ‹Wəbɛ oloku:
«Kɔm kəyɔnɛ dɔcɔm dem da dɛbɛ,
kɔ antɔf ŋɔyɔnɛ dəkəcəmbər dem wɛcək.
Ake kəlɔ kɔ nəyi kəcəmbər em-ɛ?
Kəfo kəre k’ inde ic-ŋesəm-ɛ?
50 Bafɔ kəca kem kəlompəs mamɛ fəp ba?»›
51 Nəna afum ataŋi ləŋəs, ayɔ bəkəc pəmɔ
bilakoro! Haŋ məkɔ nəna nəyi kəwɛnəs
Amera Ŋecempi ŋa Kanu pəmɔ atem anu!
52 Sayibɛ səre atem anu ŋanatɔ-tərəs-ɛ?
Ŋanadif aŋɛ ŋananuŋkɛnɛ kəcam kəder ka
Wəlompu nwɛ nəna nənasɔŋ oŋ a kɔ andif
mɔ. 53 Nəna aŋɛ nənasətɔ sariyɛ sa Musa
nsɛ mɛlɛkɛ ma Kanu mɛnaloku kɔ mɔ, mba
nənakɔtɛnɛ fɛ si, nəmɛŋkərnɛ fɛ sɔ si.»

Kədif ka Etiyɛn

54 Ntɛ Etiyɛn oŋc-lok-loku mɔ, afum akɔ
ŋaŋc-ne moloku mamɔkɔ mɔ, pənananaŋkanɛ
kətɛlɛ ŋa haŋ ŋaŋc-ŋaŋərɛnɛ sek nnɔ eyi mɔ.
55 Mba Amera Ŋecempi ŋa Kanu ŋɛŋc-bəc
Etiyɛn dəris. K’ɛŋgbətnɛ kɔm, k’ɛnəŋk nɔrɔ
da debeki da Kanu, Yesu pəcəmɛ kəca kɔn
kətɔt. 56 K’oloku: «Inəŋk kɔm kəgbitɛ, Wan
ka fum pəcəmɛ kəca kətɔt ka Kanu!»
57 Kɔ afum aŋɛ ŋaŋkulɛ-kulɛ pəpɔŋ, kɔ
ŋasuŋcnɛ ləŋəs, kɔ ŋawɛtnɛ fəp faŋan kəkɔ-
bəp Etiyɛn. 58 Kɔ ŋambɛləs kɔ haŋ kɔ
ŋawurɛnɛ kɔ dare, kɔ ŋaŋcacas kɔ masar.
Atəŋnɛ aka ti ŋanaboc suma saŋan sa kəroŋ
wətɛmp dəntɔf, nwɛ aŋc-we Sol mɔ.
59 Ntɛ ŋaŋc-cacas kɔ mɔ, kɔ Etiyɛn ontola
pəc-loku: «Wəbɛ Yesu, məbaŋ amera ŋem.»
60 Ntɛ tɔ kɔ Etiyɛn ɛŋcəp suwu, k’oŋkulɛ-kulɛ:
«Wəbɛ, ta məsarsər ŋa kiciya kaŋkɛ!» Ntɛ
elip kəloku tatɔkɔ mɔ, k’eŋgbiŋ kifir.

8

1 Sol ɛnawosɛ kədif ka Etiyɛn.

Sol əŋc-tərəs kəloŋkanɛ ka alaŋ Yesu

Dəsɔk dadɔkɔ d’ anacop kətərəs kəloŋkanɛ
ka alaŋ Yesu dəndo Yerusalɛm. Kɔ alaŋ fəp
faŋan ŋasaməsər nde tɔf ya Yude kɔ Samari,
mɛnɛ asom a Yesu. 2 Kɔ afum alomp alɔma
ŋawup Etiyɛn, kɔ ŋambok kɔ bel-bel.
3 Kɔ Sol nkɔn ɛyɛfɛ kətərəs ka kəloŋkanɛ
ka alaŋ Yesu, pəc-bɛrɛ dəwɔlɔ waŋan, pəc-
wurɛnɛ ŋa, pəc-sumpər arkun kɔ aran, pəc-
bɛr ŋa dəbili.

Filip kəcam kən moloku mətət atɔf ŋa Samari

4 Alaŋ aŋɛ ŋanasaməsər mɔ, ŋaŋc-cam
moloku mətət mofo fəp mmɛ ŋaŋc-cepər mɔ.

5 Filip nwɛ ɛnator dare da Samari mə, ɛŋc-cam teta , nwɛ Kanu kəyɛk-yɛk kəyənɛ Wəbɛ mə. 6 Kənay k'afum kətəŋnɛ disrɛ ŋaŋc-cəŋkəl bel-bel təkɔ Filip oŋc-loku mə, ntɛ ŋaŋc-ne kɔ ŋac-nəŋk sɔ mɛgbɛkərɛ ma Kanu mmɛ ɔŋc-yɔ mə. 7 Yɔŋk yɛlɛc yoŋc-kulɛ-kulɛ kəwur afum alarəm dəris aka dare dadəkɔ. Anataməs atorər kɔ afum alarəm akɔ ŋanafi wɛcək mə. 8 Kɔ pəbotu pəpəŋ pɛmbɛrɛ dare da Samari.

9 Wərkun wələma ɛnayi di pac-we kɔ Simən. Ɛnawon dare dadəkɔ, pəyənɛ dure, pəc-sɔŋɛ aka Samari cusu kəwos, pəc-wenɛ sɔ fum wəpɔŋ. 10 Afum fəp, kəyɛfɛ wanfɛt haŋ wəbeki ŋanaleləs kɔ, ŋac-loku: «Fum wəkawɛ ɔyənɛ fənəntər fa Kanu, fənəntər fəkɔ aŋwe ‹Fəpɔŋ› mə.» 11 Ŋanacəmɛ kɔ darəŋ, bawo ɛnawon kəwosəs ŋa cusu teta dureya dən. 12 Mba ntɛ ŋanalaŋ moloku ma Filip, nwɛ ɛŋc-cam moloku mətət ma dɛbɛ da Kanu kɔ tewe ta Yesu Krist mə, k'aŋgbət arkun kɔ aran dəromun. 13 Kɔ Simɔŋ nkɔn yati ɛlaŋ moloku ma Filip, k'owosɛ kəgbət dəromun. K'ɛŋcəmɛ Filip dəntəf tɛm fəp. Ntɛ Simɔŋ ɛnəŋk mɛgbɛkərɛ kɔ mes mɛwɛy-wɛy ma Kanu mmɛ meŋc-yi mə, kɔ kusu kəwos kɔ.

14 Ntɛ asom a Yesu ŋanayi Yerusalɛm kɔ ŋane a aka Samari ŋawosɛ toloku ta Kanu mə, kɔ ŋasom Piyɛr kɔ Saŋ kəkɔ di. 15 Ntɛ Piyɛr kɔ Saŋ ŋantor dare da Samari mə, kɔ ŋantolanɛ ŋa ntɛ təŋsɔŋɛ ŋasətə Amera Ŋecempi ŋa Kanu mə, 16 bawo haŋ tɛm tatəkɔ Amera Ŋecempi ŋɛnatorər fɛ nwɛ o nwɛ kərɛsna dəndo. Mɛnɛ kəgbət dəromun gbəcərəm kɔ ŋanasətə tewe ta Yesu Krist. 17 Awa Piyɛr kɔ Saŋ ŋandeŋər ŋa waca, kɔ ŋasətə Amera Ŋecempi ŋa Kanu.

18 Ntɛ Simɔŋ ɛnanəŋk a kədeŋər kəca ka asom a Yesu gbəcərəm kənasɔŋ afum Amera Ŋecempi mə, k'ɛŋkɛrɛ ŋa pəsam pəc-loku: 19 «Nəsɔŋ im ina sɔ kətam! Nwɛ o nwɛ indedeŋər waca mə, wəkayi pəsətə Amera Ŋecempi ŋa Kanu.»

20 Mba kɔ Piyɛr oloku kɔ: «Kanu kəsɔŋɛ məlɛcɛ kɔ pəsam pam, bawo məŋcɛm-cɛmnɛ kəsətɛnɛ pi kəpocɛ ka Kanu! 21 Məna məyɔ fɛ daka, məyɔ fɛ tofokəl nnə tes tantɛ disrɛ, bawo abəkəc ŋam ŋolomp fɛ fər ya Kanu kiriŋ. 22 Məluksərnɛ Wəbɛ Kanu, məlɛtsɛnɛ kɔ, mətola kɔ ntɛ təŋsɔŋɛ pəŋaŋnɛn' am mɛcɛm-cɛmnɛ mɛlɛc ma abəkəc ŋam mə, kɔ Kanu kəwosɛ ti-ɛ. 23 Bawo inəŋk fɔ mɛcɛm-cɛmnɛ mɛlɛc ma kəraca mɛntam əm, kɔ kətɔ-lomp kəsekət' əm.»

24 Kɔ Simɔŋ oloku kɔ: «Nətolan' em Kanu Wəbɛ, ntɛ təŋsɔŋɛ mamɛ nəloku mə ta təlɔm o təlɔm təsɔt' em.»

25 Piyer kɔ Saŋ ŋaŋcam ntɛ ŋananəŋk kɔ təkɔ ŋanane teta Yesu mə, kɔ ŋalukus Yerusalɛm, ŋac-cam toloku tətət ta Kanu sədare sələrəm sa Samari.

Filip kɔ wərkun wəpəŋ wəka atəf ŋa Ecopi

26 Mɛlɛkɛ ma Wəbɛ məlɔma mender nde Filip eyi mə moc-loku: «Məkɔ ntende kəca-kətət, məsolnɛ dəpɔ deyer-yer ndɛ dɛŋyɛfɛ Yerusalɛm doc-tor Kasa mə.» 27 Kɔ Filip ɛyɛfɛ katin, k'ɛntas. Wərkun wəpəŋ wəka Ecopi ɛnayi pabanɛ kɔ. Nkɔn ɛnatəmpər kəcəmbər-cəmbər ka daka da Kandas, wəbera wəka atəf ŋa Ecopi fəp. Ɛnader Yerusalɛm kədekor-koru Kanu. 28 Kəlukus k'ɛŋc-ndɛ ndərən pəndɛ pɛyɛksɛnɛ pən kəroŋ, pəc-karaŋ pəpəŋ buk ba aŋnabi Esayi. 29 Kɔ Amera ŋa Kanu ŋoloku Filip: «Məcɔŋnɛ mələtərnɛ pəyɛksɛnɛ mpɛ.»

30 Kɔ Filip ɛyɛksɛ kəkɔ dəndo, k'ene wəka Ecopi nwɛ pəc-karaŋ buk ba aŋnabi Esayi. K'eyif kɔ: «Məŋcərɛ ntɛ məyi kəkaraŋ mə ba?»

31 Kɔ wəEcopi nwɛ oloku Filip: «Cəke c' intam ti kəcərɛ-ɛ, k'intəyɔ nwɛ ɛntəks' em mə?» K'oloku Filip a pəpɛsɛ pəndɛ kɔ kəsək pɛyɛksɛnɛ pən kəroŋ.

32 Moloku ma kitabu mmɛ ɛŋc-karaŋ mə mɛnayənɛ mmɛ:

«K'aŋkekərɛ kɔ dəkədif pəmə aŋkesiya.
Pəmə aŋkesiya ŋowut nŋɛ ŋəntəkulɛ-kulɛ wəfon wəka ŋi dəntəf mə,
ɛnawani fɛ kusu.
33 Owosɛ kətorɛ kɔn baŋca, k' ambaŋər kɔ kaŋce kɔn.
An' endetam kələm teta kəbənda ka dokom dən-ɛ?
Bawo anim kiyi kɔn doru antəf ŋaŋɛ kəroŋ.»*

34 Kɔ wərkun wəbanɛ nwɛ eyifnɛ Filip: «Ilɛtsɛn' am, məlok' im: Tes ta ana tɔ sayibɛ səloku tantɛ-ɛ? Ta nkɔn wəsərka ba, ka fum wəcuru?» 35 Kɔ Filip ɛlɛk moloku k'oŋcop

* **8:33** Esayi 53:7

dəmoloku ma kitabu maməkɔ, k'oloku kɔ toloku tətət ta Yesu.

36-37 Ntɛ ŋanasolnɛ dəpɔ ŋac-kɔ mɔ, kɔ ŋaŋkɔ ŋabəp domun. Kɔ wərkun wəbanɛ oloku: «Domun də dandɛ: Ak' endeyaməs oŋ kəgbət kem dəromun teta Kanu-ɛ?»† 38 Kɔ Filip oloku a pacəmbər pɛyɛksɛnɛ, kɔ ŋantor dəromun. kɔ Filip ɛŋgbət kɔ dəromun teta Kanu. 39 Ntɛ ŋampɛ dəromun mɔ, kɔ Amera Ŋecempi ŋa Wəbɛ Kanu ŋɛmpɛnɛ Filip. Ti disrɛ, wəbanɛ wəka Ecopi nwɛ ɛnəŋk fɛ kɔ sɔ, k'osolnɛ dəpɔ dən abəkəc ŋobotu disrɛ. 40 Kɔ Filip ɔŋkɔ pənəŋknɛ dare da Asot. K'oloku moloku mətət ma Kanu sədare fəp nsɛ eŋc-cepər mɔ, haŋ k'ɔŋkɔ pəbəp dare da Sesari.

9

Kanu kəŋcəmbər Sol dəpɔ dətət (22:3-16; 26:9-20)

1 Tɛm tatɔkɔ Sol pəc-beŋəsnɛ kədifət acɛpsɛ a Wəbɛ Yesu darəŋ, k'ɔŋkɔ ndena wəloŋnɛ wəpɔŋ wəka kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu. 2 Kɔ Sol ewer wəloŋnɛ wəpɔŋ reka teta wəlɔ wa dəkətola Kanu da aSuyif nde Damas, ntɛ tɔŋsɔŋɛ k'ɛmbəp di akin akin-ɛ, pəyɔnɛ arkun pəyɔnɛ aran aŋɛ ŋaŋcəmɛ dəpɔ da Yesu darəŋ mɔ, pətam kəsumpər ŋa pəkekərɛ Yerusalɛm. 3 Dəpɔ Sol ɛnayi pəc-lɔtərnɛ dare da Damas, gbəŋcana babɔkɔ kɔ pəmot pɛyɛfɛ dəkɔm, kɔ pɔsɔŋ pəwaŋkəra mpɛ pɛnakɛl kɔ mɔ. 4 K'ɛntɛmpɛnɛ dəntɔf. K'ene dim ndɛ dɛnayif kɔ: «Sol! Sol! T' ake tɔ məntərəs em-ɛ?» 5 Kɔ Sol eyif kɔ, «Wəbɛ, məna an' ɔfɔ-ɛ?»

«Ina, Yesu iyɔnɛ, nwɛ məyi kətərəs mɔ. 6 Mba məyɛfɛ, məbɛrɛ dare, aŋkɔ-lok' əm tɔkɔ pəmar məyɔ mɔ.» 7 Kɔ arkun aŋɛ ŋanasol kɔ nkɔn Sol mɔ ŋaŋcəmɛ, ta ŋantam kəlok-loku-ɛ kənesɛ disrɛ, ŋac-ne dim mba ta ŋaŋnəŋk fum-ɛ. 8 Kɔ Sol ɛyɛfɛ dəntɔf pəmepi fər, mba ta ɛŋnəŋk paka o paka-ɛ. K'asumpər kɔ kəca, k'ambɛrsɛnɛ kɔ dare da Damas. 9 K'eyi di mata maas ta ɛŋnəŋk-ɛ, ɔfədi peri, ɔfəmun.

10 Dəndo dare da Damas wəcɛpsɛ wəka Wəbɛ Yesu darəŋ wələma ɛnayi di pac-we kɔ Ananiyas. Kɔ Wəbɛ oloku kɔ kənəŋk disrɛ: «Ananiyas!»

K'owosɛ: «Iyi nnɔ, Wəbɛ!»

11 Kɔ Wəbɛ Yesu oloku kɔ: «Məkɔ dəpɔ dəkɔ aŋwe ‹Dolompu› mɔ, məkɔ mətɛn nde kəlɔ ka Yudas fum wəkɔ aŋwe Sol mɔ, wəka dare da Tarəs ɔyɔnɛ. Bawo ontola Kanu, 12 kɔ Kanu kənamentər kɔ kənəŋk disrɛ fum nwɛ aŋwe Ananiyas mɔ pəbɛrər kɔ. K'endeŋər Sol waca, ntɛ tɔŋsɔŋɛ kɔ sɔ kənəŋk mɔ.»

13 Mba Ananiyas oluksɛ: «Wəbɛ, inenɛ afum alarəm ŋac-lɔm pəlɛc mpɛ fum wəkakɔ ɔyɔ afum am acempi nde Yerusalɛm mɔ. 14 Nnɔ kəfo kaŋkɛ yati kɔ aloŋnɛ apɔŋ aSuyif ŋanawurɛ Sol a pədesumpər nwɛ o nwɛ omboŋc tewe tam mɔ.»

15 Mba kɔ Wəbɛ oloku Ananiyas: «Məkɔ! Bawo fum wəkakɔ paka pɔ mpɛ inayɛk-yɛk kəkɔtɛnɛ tewe tem nnɔ abɛ a tɔf ya doru kɔ aka Yisrayel fɔr kiriŋ mɔ. 16 Ina yati in' endementər Sol pəcuy fəp pɔkɔ pəmar pədecepərɛnɛ teta tewe tem mɔ.»

17 Kɔ Ananiyas ɔŋkɔ. Ntɛ ɛmbəp kəlɔ kaŋkɔ mɔ, k'ɛmbɛrɛ, k'endeŋər Sol waca. K'oloku: «Sol Wɛŋc im, Wəbɛ Yesu, nwɛ ɛnawurər əm nde dəpɔ ndɛ mənasolnɛ məc-der Damas mɔ, osom im ntɛ tɔŋsɔŋ' am sɔ kənəŋk, a məlarɛ sɔ Amera Ŋecempi ŋa Kanu mɔ.» 18 Gbəŋcana babɔkɔ, kɔ ca yoŋkoŋɛ kɔ dəfər pəmɔ wokwok, kɔ fər yɔn yɛntam sɔ kəc-nəŋk. Kɔ Sol ɛyɛfɛ, k'ɔsɔtɔ kəgbət dəromun teta Kanu. 19 Ntɛ elip kədi yeri mɔ, k'ɔsɔtɔ sɔ fənəntər.

Sol kəcam kən toloku ta Kanu dare da Damas

Kɔ Sol eŋcepərɛnɛ mataka mələma kɔ acɛpsɛ a Wəbɛ Yesu akɔ ŋanayi dare da Damas mɔ. 20 K'ɛyɛfɛ kəcam katina dəwələ wa dəkətola Kanu da aSuyif, pəc-loku a Yesu Wan ka Kanu ɔyɔnɛ. 21 Kɔ pəŋciyanɛ afum fəp aŋɛ ŋaŋc-ne polok-loku pa Sol mɔ, kɔ ŋayif: «Bafɔ nkɔn nde Yerusalɛm ɛŋc-faŋ kəmələk aŋɛ ŋaŋc-boŋc tewe tantɛ mɔ ba? Bafɔ kəsumpər kəŋan k'ɛnaderɛnɛ nnɔ, pəkekərɛ ŋa nde aloŋnɛ apɔŋ ŋayi mɔ ba?» 22 Mba Sol pəc-yɔ kəyɔ dəm kətam

† **8:36-37** Yecicəs yələma aŋdeŋər moloku mələma: Kɔ Filip oloku: «Kɔ mələŋ abəkəc ŋam fəp-ɛ, sɛntam ti.» Kɔ wəEcopi wəbanɛ oloku: «Ilaŋ a Yesu Krist ɔyɔnɛ Wan ka Kanu.»

pəc-sɔŋɛ aSuyif aŋɛ ŋanayi dare da Damas mɔ kəciyanɛ, kəc-mentər a Yesu ɔyɔnɛ Krist, wəbɛ wəyɛk-yɛk wəka Kanu.

23 Ntɛ mataka məlɔma meŋcepər mɔ, aSuyif aŋɛ ŋanayi Damas mɔ ŋantəŋnɛ kənim ka Sol. 24 Kɔ Sol ende pəcərɛ tɛtəŋnɛ taŋan. ASuyif ŋaŋc-bum daŋ kɔ pibi dəkəwur da dare ntɛ tɔŋsɔŋɛ ŋatam kənim kɔ mɔ. 25 Mba pibi papɔkɔ kɔ acɛpsɛ a Wəbɛ Yesu darəŋ ŋambɛr kɔ dəkəsaksaka, kɔ ŋayokɛnɛ kɔ damba da saŋka sa dare darəŋ.

Kəyi ka Sol Yerusalɛm

26 Ntɛ Sol ɛmbɛrɛ Yerusalɛm mɔ, k'ɛŋsɛp kənɔŋkəlɛnɛ acɛpsɛ a Wəbɛ Yesu darəŋ. Mba fəp fəŋc-nesɛ kɔ, ta ŋalaŋ a nkɔn sɔ ɔyɔnɛ wəcɛpsɛ wəka Yesu darəŋ-ɛ. 27 Mba kɔ Barnabas ɛlɛk kɔ, kɔ ŋaŋkɔ nde asom a Yesu ŋayi mɔ. Kɔ Barnabas ɔlɔmər ŋa ntɛ Sol ɛnanəŋk Wəbɛ Yesu dɔpɔ, a kɔ Yesu olok-lokər kɔ mɔ, kɔ ntɛ tewe ta Yesu kənasɔŋɛ kɔ kəbaŋsɛ mɔ. 28 Sol ɔŋc-kɔ pəc-der kɔ ŋa dəndo Yerusalɛm pəc-lok-lokɛ kəlaŋ disrɛ tewe ta Wəbɛ Yesu. 29 Sol pəc-lok-loku, pəc-gbɛkəlɛnɛ kɔ afum aKresi, mba, ŋa sɔ, ŋac-tɛn kənim kɔ. 30 Ntɛ awɛŋc alaŋ ŋaŋcərɛ ti mɔ, kɔ ŋasɔŋɛ Sol kətor Sesari, k'ɛlɛk dɔpɔ k'ɔŋkɔ dare da Tarəs.

31 Kəloŋkanɛ ka alaŋ Yesu a atɔf ŋa Yude, atɔf ŋa Kalile kɔ atɔf ŋa Samari, ŋa fəp ŋanayi pəforu disrɛ. Alaŋ Yesu ŋaŋcəpəsɛnɛ bəkəc, ŋayinɛ kənesɛ ka Wəbɛ Kanu disrɛ. Amera Ŋecempi ŋa Kanu ŋɛŋc-marəs kəloŋkanɛ ka alaŋ Yesu, ti disrɛ ŋaŋc-la kəla dəm.

Kətaməs ka Eney

32 Piyɛr nwɛ ɛŋc-cepər sədare sasɔkɔ fəp mɔ, ɛnader pətor sɔ ndena afum acempi aŋɛ ŋanandɛ dare da Lida mɔ. 33 K'ɔŋkɔ pəbəp di fum nwɛ aŋc-we Eney mɔ, ta ɔŋkɔt-ɛ, pəfəntərɛ debik meren camət-maas disrɛ. 34 Kɔ Piyɛr oloku kɔ: «Eney, Yesu Krist ɛntaməs əm! Məyɛfɛ məna wəsərka mənɛp abik ŋam!» Gbəŋcana babɔkɔ k'ɛyɛfɛ, k'ɛŋcəmɛ. 35 Ntɛ aka Lida kɔ aka Sarɔŋ fəp ŋanəŋk kɔ mɔ, kɔ ŋaŋkafəli mera yaŋan nnɔ Wəbɛ Yesu eyi mɔ.

Kəyekti ka Tabita defi

36 Wəran wəcɛpsɛ ka Wəbɛ Yesu darəŋ wəlɔma ɛnayi dare da Yope, pac-we kɔ Tabita. Kusu kəŋan disrɛ aŋc-we kɔ sɔ Dorkas, ti tɔyɔnɛ «were». Wəran wəkakɔ ɔŋc-yɔ mes mətət mɛlarəm, kɔ kəmar. 37 Mata mamɔkɔ disrɛ, k'ɛfəntərɛ docu, k'efi. K'ambikɛ kəbel kɔn, k'ampɛnɛ ki nde dukulɔ da kəlɔ dareŋc. 38 Ntɛ acɛpsɛ a Wəbɛ Yesu darəŋ ŋane a Piyɛr eyi Lida ndɛ dɔlətərnɛ dare da Yope mɔ, kɔ ŋasom arkun mɛrəŋ kəkɔ-lɛtsɛnɛ kɔ: «Ta məwon kəcepər nde ndorosu.»

39 Kɔ Piyɛr ɛyɛfɛ kɔ ŋaŋkɔ kɔ asom aŋɛ mɛrəŋ. Ntɛ ŋambɛrɛ mɔ, k'ampɛnɛ kɔ nde dukulɔ da kəlɔ dareŋc. K'acəbokəra fəp ŋander ŋabəp kɔ ŋac-bok, ŋac-mentər kɔ səbrumus kɔ yamos nyɛ Dorkas ɛnalompəs ntɛ ɛnayi kɔ ŋa mɔ.

40 Kɔ Piyɛr owurɛnɛ afum fəp nde doru, k'ɛŋcəp suwu, k'ontola Kanu tetən. Ntɛ elip mɔ, k'ɛŋkafəlɛ nde kəbel kəyi mɔ, k'oloku: «Tabita, məyɛfɛ!» Awa kɔ Tabita emepi fər, ntɛ ɛnəŋk Piyɛr mɔ, k'ɛyɛfɛ, k'ɛndɛ. 41 Kɔ Piyɛr ɔsɔŋ kɔ kəca, k'eyekti kɔ. K'ewe afum acempi kɔ acəbokəra, k'ementər ŋa Tabita pəyi wəyeŋ. 42 Kɔ aka dare da Yope fəp ŋaŋcərɛ ti, kɔ alarəm ŋaŋcop kəlaŋ Wəbɛ Yesu. 43 Kɔ Piyɛr eyi dare da Yope mataka mɛlarəm, ndena Simɔŋ wəlɔma nwɛ ɛŋc-bəc kata mɔ.

10

Kəwe ka Piyɛr ndena Kərneli

1 Wərkun wəlɔma ɛnayi Sesari pac-we kɔ Kərneli, pəyɔnɛ wəbɛ ka kəgba ka asədar tasar tin (100). Kəgba kaŋkɔ k'aŋc-we «Kəgba Itali.» 2 Nkɔn kɔ aka kəlɔ kɔn disrɛ fəp ŋaŋc-nesɛ Kanu, ŋacəmɛ tɛfaŋ ta ki darəŋ. Kɔ Kərneli ɔŋc-yɔnɛ afum nənəfər, pəc-tola Kanu tɛm fəp. 3 Dəsək dɔlɔma dec dərəfɔy, k'ɛnəŋk pəsoku pɛs kənəŋk disrɛ, mɛlɛkɛ ma Kanu məlɔma mɛbɛrɛ nde kəlɔ kɔn disrɛ, kɔ mewe kɔ: «Kərneli!»

4 K'ɛŋgbətnɛ mi, kɔ kənesɛ kəyi kɔ, k'eyif mi: «Acəke Wəbɛ?»

Kɔ mɛlɛkɛ mamɔkɔ moloku kɔ: «Motola mam kɔ kəyɔnɛ kam afum nənəfər, mes mamɔkɔ fəp mɛmpɛ nde Kanu fər kiriŋ, kɔ kəŋcɛm-cɛmnɛ mi. 5 Məsom oŋ afum dare da Yope ŋakɔwen' am fum wəlɔma nwɛ aŋwe Simɔŋ mɔ, pac-deŋər kɔ tewe ta ‹Piyɛr›. 6 Ndena Simɔŋ wəlɔma eyi, wəkakɔ wəbəc kata ɔfɔ, kəlɔ kɔn kəyi kəba kəsək.»

7 Ntɛ mɛlɛkɛ mamɔkɔ mɛnalok-lokər kɔ mɔ mɛnadelukus, kɔ Kɔrneli ewe amarəs ɔn mɛrəŋ kɔ wəsɔdar wəcəmɛ mɛfaŋ ma Kanu darəŋ wəlɔma aŋɛ ŋanayi kɔ dəntɔf mɔ. 8 Ntɛ Kɔrneli elip kələmər asɔdar ɔn mes mɔkɔ mɛnacepər nkɔn kɔ mɛlɛkɛ dacɔ mɔ, k'osom ŋa Yope.

9 Dɔckɔsɔk, ntɛ ŋanayi dɔpɔ, a ŋac-lɔtərnɛ dare da Yope mɔ, kɔ Piyɛr ɛmpɛsɛ akɛr ŋa kələ kɔn kakəroŋ kəkɔ-tola Kanu, tɛnatəŋnɛ daŋ dɛc-bəp. 10 Kɔ dor dɔyɔ kɔ, k'ɛfaŋ kədi yeri. Tɛm tɔkɔ anayi kəlompəsɛ kɔ yeri mɔ, kɔ kənəŋk kənder kɔ. 11 K'ɛnəŋk kɔm kəgbitɛ, paka pələma mpɛ pɛnawurɛnɛ kɔ manta məpɔŋ mmɛ anasumpər moŋkubut maŋkəlɛ mɔ, montor haŋ kɔ mɛfəntərɛ dəntɔf. 12 Sɛm dokom fəp yɛnayi manta mamɔkɔ disrɛ, kəyɛfɛ sɛm ya wɛcək maŋkəlɛ, yeliŋɛ-liŋɛ haŋ kəbəp bɛmp ya dareŋc. 13 Kɔ dim dələma doloku kɔ: «Piyɛr, Məyɛfɛ, mədif, məsɔm!»

14 Kɔ Piyɛr oloku: «Ala Wəbɛ! Tələm o tələm tɛntasɔŋɛ f'em kəsɔm paka mpɛ sariyɛ səmənɛ mɔ.»

15 Ta mɛrəŋ kɔ dim ndɛ dolok-lokər kɔ sɔ: «Paka mpɛ Kanu kəcempəs mɔ, ta məna məyik-yikəs pi.»

16 Kɔ teyi kəmaas, pəwon fɛ k'ampɛnɛ dəkɔm manta mamɔkɔ mɛnayɔ sɛm mɔ.

17 Kɔ tedisrɛ ta kənəŋk kaŋkɔ teyi Piyɛr yama-yama. Tɛm tatɔkɔ tɔ asom a Kɔrneli, ntɛ amentər ŋa kələ ka Simɔŋ mɔ, kɔ ŋaŋkɔ ki nde dəkusuŋka. 18 Kɔ ŋawe, kɔ ŋayif kɔ pəyɔnɛ fɔ kələ kaŋkɔ kɔ Simɔŋ nwɛ andeŋər tewe ta «Piyɛr» mɔ eyi-ɛ.

19 Ntɛ Piyɛr eyi kəcɛm-cɛmnɛ tedisrɛ ta kənəŋk kɔn mɔ, kɔ Amera ŋa Kanu ŋoloku kɔ: «Arkun maas ŋayi nde dabaŋka ŋac-tɛn əm. 20 Mətor, nəsol nəkɔ kɔ ŋa, ali kənesɛ ta kəy' im, bawo In' osom ŋa.»

21 Kɔ Piyɛr ontor k'eyif arkun aŋɛ: «Ina nəntɛn, ta ake tɔ nənderɛnɛ nnɔ-ɛ?»

22 Kɔ ŋaloku kɔ: «Kɔrneli, wəbɛ wəka asɔdar tasar tin (100), fum wəlompu pəc-nesɛ Kanu, nwɛ aSuyif fəp ŋaŋcərɛ dətət dɔn akɔ ŋaloku mes mən mətət mɔ, ndərən Kanu kəsom mɛlɛkɛ mosoku, a pəsak su sədew' am pəkɔ-cəŋkəl' əm ntɛ pəmar məloku kɔ mɔ.» 23 Awa kɔ Piyɛr ɛmbɛrsɛ ŋa dɛkɛr, k'ɔsɔŋ ŋa dəkəyi.

Dɔckɔsɔk kɔ Piyɛr ɛyɛfɛ, k'ɔŋkɔ kɔ ŋa. K'awɛŋc alaŋ a dare da Yope alɔma ŋaŋcəmbər kɔ. 24 Kɔ ŋambɛrɛ Sesari dɔckɔsɔk, Kɔrneli pəc-kar ŋa, k'ewe akomɛnɛ ɔn alɔma nde ndərən kɔ anapa ɔn atət. 25 Kəbɛrɛ ka Piyɛr, kɔ Kɔrneli ɔŋkɔ pəfaynɛ kɔ, k'ɛntɛmpɛnɛ kɔ wɛcək dəntɔf. K'ɛŋcəpɛ kɔ suwu. 26 Mba kɔ Piyɛr eyekti kɔ, k'oloku: «Məyɛfɛ, ina sɔ fum iyɔnɛ.»

27 Ŋayi kəlok-loku kɔ Kɔrneli, k'ɛmbɛrɛ k'ɛmbəp afum alarəm ŋaloŋkanɛ. 28 Kɔ Piyɛr oloku ŋa: «Nəŋcərɛ a amɔnɛ aSuyif kəbət kɔ acikəra, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, pəbɛrɛ ndərən. Mba Kanu kəmentər im a pəmar fɛ a pakulɛ fum o fum a eyik-yik, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, pəmar fɛ sɔ a pakulɛ fum o fum a ɔsɔk fɛ fər ya Kanu kiriŋ. 29 It' ɔsɔŋɛ ntɛ məsom a pakɔ-w' em mɔ, k'inder ali ta iŋcɛm-cɛmnɛ-ɛ. Ndɛkəl iyif əm, T' ake tɔ məwen' em-ɛ?»

30 Kɔ Kɔrneli oloku: «Təsətɔ mata maŋkəlɛ ic-tola nnɔ nderem, dəfəy dendebəp. K'inəŋk fər yem kiriŋ wərkun wəlɔma pəbɛrnɛ yamos yomotər-motər. 31 Kɔ fum wəkakɔ oloku: ‹Kɔrneli, Kanu kəmbaŋ kətola kam, k'ɛŋcɛm-cɛmnɛ sɔ kəyɔnɛ kam afum nənəfər. 32 Məsom fum dare da Yope pakɔ-wen' am Simɔŋ nwɛ andeŋər tewe ta «Piyɛr» mɔ, nde kələ ka Simɔŋ, wəbəc kata, nwɛ kələ kɔn kəyi kəba kəsək mɔ.› 33 K'isom katina fum, kɔ məna məsɔtɔ abəkəc ŋɔtət kəder. Ndɛkəl oŋ səyi fəp fosu Kanu fər kiriŋ, sədecəŋkəl moloku məkɔ Wəbɛ osom əm kəloku mɔ.»

Moloku ma Piyɛr ndena Kɔrneli

34 Awa kɔ Piyɛr ɛlɛk moloku, k'oloku: «Kaŋce: Iŋcərɛ oŋ a Kanu kəyi fɛ kəsək kin. 35 Mba afum fəp dacɔ məna nwɛ məŋnesɛ Kanu, məcəmɛ pəlompu darəŋ mɔ, Kanu kəmbaŋ əm. 36 Kanu kənakenɛ aka Yisrayel toloku, pəc-loku ŋa moloku mətət ma pəforu mpɛ Yesu Krist ɛŋkɛrɛ afum fəp mɔ: Nkɔn ɔyɔnɛ Wəbɛ ka afum fəp. 37 Nəna nəŋcərɛ tɔkɔ teyi Yude fəp mɔ, Kalile tɛnacop, ntɛ Saŋ ɛnacam kəgbət dəromun mɔ. 38 Kanu kənabəy Yesu wəka Nasarɛt Amera Ŋecempi ŋɔn kɔ fənəntər. Nnɔ o nnɔ eŋc-cepər mɔ, ɔŋc-yɔ pətət, pəc-taməs afum fəp aŋɛ amera ŋɛlɛc ŋɔŋc-tərəs mɔ, bawo Kanu kənayi kɔ nkɔn Yesu.

39 Səyɔnɛ atəŋnɛ a mes fəp mmɛ Yesu ɛnayɔ nde atɔf ŋa aSuyif kɔ Yerusalɛm mɔ. Nkɔn nwɛ ŋananim, ŋacaŋ kɔ dəkətɔk mɔ, 40 mba Kanu kənatimi kɔ tataka tɔn ta maas. Kɔ kəsɔŋ kɔ kəmentərnɛ, 41 bafɔ nnɔ afum fəp ŋayi mɔ, mba nnɔ atəŋnɛ mes aŋɛ Kanu kənanuŋkɛnɛ kəyɛk-yɛk, kɔ səna aŋɛ sənadi yeri, səmun kɔ nkɔn ntɛ ɛnayɛfɛ afi dacɔ mɔ. 42 K'osom su kəloku afum, səmentər a nkɔn Yesu, nkɔn ɔ Kanu kəŋcəmbər kəyɔnɛ nwɛ endebocɛ afum afi kɔ ayi wəyeŋ kiti mɔ. 43 Sayibɛ-e fəp sənaloku tetɔn: Nwɛ o nwɛ ɛgbɛkər kəlaŋ kɔn Yesu mɔ, endesɔtɔ nde Kanu kəyi mɔ kəŋaŋnɛnɛ ka mes mɔn mɛlɛc teta tewe ta Yesu.»

Atɔyɔnɛ Suyif ŋasɔtɔ Amera Ŋecempi ŋa Kanu

44 Moloku maməkɔ mɔ Piyɛr ɛnayi kəloku, ntɛ Amera Ŋecempi ŋa Kanu ŋɛnatorər afum akɔ ŋaŋc-cəŋkəl moloku mɔn mɔ. 45 Cusu cənawos alaŋ a Kanu, akəŋc akɔ ŋanader kɔ Piyɛr mɔ, kənəŋk a kəpocɛ ka Amera Ŋecempi kənasaməsər kəbəp haŋ acikəra aŋɛ ŋantɔyɔnɛ aSuyif mɔ, 46 bawo ŋaŋc-ne ŋa kəkor-koru Kanu cusu c' acikəra.

Awa kɔ Piyɛr ɔŋgbɔkərɛ: 47 «Antam kəfatɛnɛ kəgbət afum dəromun nnɔ akaŋɛ ŋasɔtɔ Amera Ŋecempi pəmɔ səna mɔ ba?» 48 K'oloku a pagbət akakɔ dəromun tewe ta Yesu Krist. Kɔ ŋalɛtsɛnɛ Piyɛr kəyi dəndo mataka məlɔma.

11

Piyɛr kəsɔksər alaŋ a Yerusalɛm mes məkɔ mɛnacepər dare da Yope mɔ

1 Asom a Yesu kɔ awɛŋc aŋa alaŋ aŋɛ ŋanayi atɔf ŋa Yude mɔ ŋane a acikəra, aŋɛ ŋantɔyɔnɛ Suyif mɔ, ŋawosɛ toloku ta Kanu. 2 Ntɛ Piyɛr ɛnapɛ Yerusalɛm mɔ, kɔ afum aŋɛ anakəŋc mɔ ŋayɛfɛ kənal kɔ, 3 ŋac-loku: «Məmbɛrɛ ndena afum aŋɛ antɔkəŋc mɔ, kɔ məndi yeri kɔ ŋa, bawo aSuyif ŋanamɔnɛ ti!»

4 Awa kɔ Piyɛr ɛyɛfɛ kəlɔmər ŋa tin tin tin mes məkɔ mɛnacepər mɔ: 5 «Ina, nde dare da Yope inayi, dəsɔk dadɔkɔ ic-tola Kanu kɔ kənəŋk kənder im. Ti disrɛ, k'inəŋk paka pəlɔma poc-tor powurɛnɛ kɔ manta pasumpər pi moŋkubut maŋkəlɛ, kɔ pontor kəyɛfɛ dəkɔm haŋ nnɔ inayi mɔ. 6 Ntɛ in-agbətnɛ pi disrɛ mɔ, k'inəŋk sɛm ya wɛcək maŋkəlɛ, sɛm ya dop, yeliŋɛ-liŋɛ, kɔ bɛmp ya dəkɔm. 7 K'ine sɔ dim doc-lok' im: ‹Məyɛfɛ Piyɛr! Mədif, məsɔm.›

8 K'iloku: ‹Ala Wəbɛ! Təlɔm o təlɔm tɛntasɔŋɛ f'em kəbɛr paka pətɔcemp dəkusu, mpɛ Kanu kəmɔnɛ kədi mɔ.›

9 Kɔ dim ndɛ dɔŋgbɔkərɛ sɔ kəyɛfɛ dəkɔm: ‹Paka mpɛ Kanu kəŋcempəs mɔ, ta məna məlokɛ pi kətɔ-cemp!› 10 Kɔ teyi kəmaas, pəwon fɛ kɔ ca nyɛ fəp yolukus sɔ dəkɔm.

11 Gbəŋcana babɔkɔ, kɔ arkun maas aŋɛ anasom nde nderem kəyɛfɛ dare da Sesari mɔ, ŋander ŋacəmɛ dəkusuŋka ka kəlɔ kəŋkɔ sənayi mɔ. 12 Kɔ Amera Ŋecempi ŋolok' im a səsol səkɔ kɔ ŋa, ali inesɛ fɛ. Kɔ awɛŋc asu aŋa alaŋ camətətin aŋɛ ŋacəm' em darəŋ, kɔ səŋkɔ səbɛrɛ ndena Kɔrneli. 13 Kɔ Kɔrneli oloku su ntɛ ɛnanəŋk mɛlɛkɛ nde ndɔrən, kɔ moloku kɔ: ‹Məsom fum dare da Yope pakɔ wen' am Simɔŋ, wəkɔ andeŋər tewe ta «Piyɛr» mɔ. 14 Nwɛ endelok' əm moloku mmɛ mendeyac' əm, kəbəp aka kəlɔ kam disrɛ fəp mɔ.›

15 Iyi kəlok-loku, kɔ Amera Ŋecempi ŋa Kanu ŋontorər ŋa pəmɔ ntɛ ŋɛnatorər səna sɔ dəkəcop mɔ. 16 Awa k'iŋcɛm-cɛmnɛ toloku ta Wəbɛ ntɛ ɛnaloku: ‹Saŋ ɛnagbətɛ afum domun, mba nəna Amera Ŋecempi ŋa Kanu ŋɔ nəndesɔtɔnɛ kəgbət teta Kanu.› 17 Kɔ pəyɔnɛ fɔ kəpocɛ kin kayi kɔ ŋanasɔtər Kanu pəmɔ səna aŋɛ səlaŋ Yesu Krist mɔ-ɛ, anɔ inatam kəyɔnɛ-ɛ ntɛ iŋkɔyamsər Kanu mɔ?»

18 Ntɛ ŋane moloku maməkɔ mɔ, kɔ bəkəc yontor ŋa, kɔ ŋaŋkor-koru Kanu, ŋac-loku: «Kanu kəsɔŋ sɔ acikəra aŋɛ ŋantɔyɔnɛ Suyif mɔ kətam kəsəkpər bəkəc, ntɛ tɔŋsɔŋɛ ŋasɔtɔ tecepərɛnɛ doru ntɛ Kanu kəfaŋ mɔ!»

Kəloŋkanɛ ka alaŋ Yesu nde dare da Antiyɔk

19 Ntɛ andif Etiyɛn mɔ, k' aŋcop kətərəs afum alaŋ kɔ təsɔŋɛ ŋa kəsaməsər. Alɔma ŋanakɔ atɔf ŋa Fenisi, alɔma ŋakɔ Sipər, alɔma ŋakɔ haŋ Antiyɔk, ŋaŋc-luksɛ fɛ nwɛ o nwɛ sɔ toloku ta Kanu mɛnɛ aSuyif gbəcərəm. 20 Afum akakɔ dacɔ, alɔma ŋanayi, aŋɛ ŋanader dare da Antiyɔk kəyɛfɛ

ka sədare sa Sipər kɔ Sirɛn mɔ, ŋaŋc-lok-lokər aka kusu ka Kresi, ŋac-loku ŋa toloku tɔtɔt ta Wəbɛ Yesu. 21 Kəca ka Wəbɛ Yesu kənayi alaŋ akakɔ kəroŋ. Kɔ afum alarəm ŋayɔnɛ alaŋ, kɔ ŋaŋkafəli bəkəc yaŋan nnɔ Wəbɛ Yesu eyi mɔ.

22 Kɔ moloku maməkɔ mɛmbɛrɛ kəloŋkanɛ ka alaŋ Yesu ka Yerusalɛm dələŋəs, k'asom Barnabas Antiyɔk. 23 Kəbɛrɛ kɔn di, ntɛ ɛnadenəŋk pətɔt kɔ pəbotu mpɛ Kanu kənayɔnɛ alaŋ a Antiyɔk mɔ, kɔ pəmbɔt kɔ. K'eŋgbiŋər ŋa kəgbɛkər ka Wəbɛ Yesu mera yaŋan fəp kəlaŋ disrɛ. 24 Barnabas fum wətɔt ɛnayi. Kəlaŋ kənayi kɔ dɛbəkəc kɔ Amera Ŋecempi ŋa Kanu ŋeyi kɔ sɔ darəŋ. Kɔ afum alarəm ŋaŋcəmɛ dɔpɔ da Wəbɛ Yesu darəŋ.

25 Kɔ Barnabas ɔŋkɔ dare da Tarəs kəlɛk Sol. 26 Ntɛ Barnabas ɛnəŋk Sol mɔ, k'eŋkekərɛ kɔ Antiyɔk. Teren tin camcam, ŋac-təŋnɛ kəloŋkanɛ ka alaŋ, kɔ ŋaŋtəksɛ kənay ka afum. Dəndo Antiyɔk, difɔ anacop tɔcɔkɔ-cɔkɔ kəwe acɛpsɛ a Wəbɛ Yesu darəŋ «aka Krist.»*

27 Mata maməkɔ, kɔ adəŋk a Kanu alɔma ŋantor dare da Antiyɔk kəyɛfɛ Yerusalɛm. 28 Wəkin ɛnayi ŋa dacɔ pac-we kɔ Akabus, k'ɛyɛfɛ, kɔ Amera Ŋecempi ŋɔsɔŋɛ kɔ kədəŋk a dor dendeyi doru fəp. Dor dadɔkɔ dɛnader deyi tɛm ntɛ Kəlod ɛnayɔnɛ wəbɛ ka tɔf ya Rom fəp mɔ. 29 Kɔ acɛpsɛ a Yesu ŋaŋcɛm-cɛmnɛ kəfɛk teta kəmar ka awɛŋc aŋa alaŋ aŋɛ ŋanayi atɔf ŋa Yude mɔ, nwɛ o nwɛ kɔ ntɛ ɛnatam kəfɛk mɔ. 30 Itɔ ŋanayɔ: Kɔ ŋasom Barnabas kɔ Sol kəkenɛ ki abeki aŋɛ ŋanayi kəloŋkanɛ ka alaŋ a Yude mɔ.

12

Kədif ka Sak, kɔ kəbɛr ka Piyɛr dəbili

1 Tɛm tatɔkɔ tɔ wəbɛ wəka atɔf Herodu ɛnatəpsər afum alaŋ alɔma waca teta kətərəs kəŋan. 2 K'endifɛ Sak wɛŋc ka Saŋ dakma. 3 Ntɛ Herodu ɛnanəŋk a məyɔ mən maməkɔ məŋc-bɔt aSuyif mɔ, k'ɛŋcɛm-cɛmnɛ sɔ kətəp Piyɛr waca, ntɛ tɔŋsɔŋɛ pəcaŋər kɔ mɔ. Mataka ma kəsata kəpɔŋ ka aSuyif mɛnayi: Kəsata ka cəcom cətɔnɔŋkəl lebin. 4 Ntɛ Herodu osumpər Piyɛr, k'ɛmbɛr kɔ dəbili mɔ, k'ɔsɔŋ cəgba maŋkəlɛ ca asɔdar kəbum kɔn, kəgba o kəgba kənayɔ asɔdar maŋkəlɛ. Ɛŋc-cɛm-cɛmnɛ kəbocər Piyɛr kiti fər ya afum fəp kiriŋ kɔ kəsata ka Pak kəŋcepər-ɛ.

5 Aŋc-bum Piyɛr dəbili, mba afum alaŋ ŋaŋc-tolanɛ kɔ bel-bel nnɔ Kanu kəyi mɔ tɛm fəp.

Kəwurɛ ka Piyɛr dəbili

6 Ntɛ dɔsɔk ndɛ Herodu ɛnacɛm-cɛmnɛ kəbocər Piyɛr kiti dɛmbəp mɔ, pibi papɔkɔ, pakotɛ Piyɛr gbekce mɛrəŋ, pəfəntərɛ pəcdirɛ asɔdar mɛrəŋ dacɔ. Nde dəkumba, asɔdar ŋanacəmɛ sɔ dəndo ŋac-bum bili. 7 Gbəŋcana babakɔ, kɔ wəsom wəka dareŋc, mɛlɛkɛ ma Wəbɛ, mender, kɔ pəmot pɔsɔŋ pəwaŋkəra bili disrɛ. Kɔ mɛlɛkɛ mmɛ mentimi Piyɛr k'oc-sut-sut kɔ kəsək, kɔ moloku kɔ: «Məyɛfɛ katəna!» Kɔ gbekce yoŋkoŋɛ kɔ dəwaca.

8 Kɔ mɛlɛkɛ moloku kɔ: «Məlɛk yamos yam, məbɛrnɛ cɔfta cam!» Kɔ Piyɛr ɔyɔ maməkɔ fəp. Kɔ mɛlɛkɛ moloku kɔ sɔ: «Məbɛrnɛ yi, məcəm' em darəŋ!» 9 Kɔ Piyɛr ɛŋcəmɛ mɛlɛkɛ mmɛ darəŋ. Ɛnacərɛ fɛ a kəmar ka mɛlɛkɛ kaŋkɔ a kaŋce kɔ: kənəŋk ka dareŋc kɔ nkɔn ɛnacɛm-cɛmnɛ. 10 Ntɛ ŋaŋcepər abum acɔkɔ-cɔkɔ kɔ aka mɛrəŋ mɔ, kɔ ŋambəp kumba ka fɛc nkɛ kənatɛfərnɛ dare mɔ. Kɔ kumba kəŋgbitɛ ki sərka fər yaŋan kiriŋ, kɔ ŋawur, kɔ ŋasumpər dɔpɔ dɔlɔma. Gbəŋcana babɔkɔ, kɔ mɛlɛkɛ mɛsak Piyɛr.

11 Ntɛ pəndecɛrŋɛ Piyɛr mɔ, k'oloku: «Iŋcərɛ oŋ a Wəbɛ osomna mɛlɛkɛ mən, mede mɛbaŋ' im waca wa Herodu disrɛ, kɔ pəlɛc pɔkɔ aSuyif ŋanafaŋ em mɔ fəp.»

12 Ntɛ ɛŋcərɛ ti oŋ mɔ, k'ɔŋkɔ nde kəlɔ ka Mari, iya wəka Saŋ, nwɛ aŋc-deŋər tewe ta «Mark» mɔ, nde afum alarəm ŋanaloŋkanɛ ŋac-tola Kanu mɔ. 13 Ntɛ Piyɛr osut-sut kumba ka dəkəbɛrɛ mɔ, kɔ wəyecəra wəlɔma pac-we kɔ Rodu, ɔŋcɔŋnɛ kəkɔcəŋkəl. 14 Kɔ Rodu ɛnɛpəl dim da Piyɛr, mba pəbotu disrɛ ɛŋgbiti fɛ kumba. K'ɛyɛksɛ kəkɔ-loku afum aŋɛ ŋanayi dəkəlɔ mɔ a Piyɛr ender, k'ɛŋcəmɛ dəkumba.

* **11:26** «Kretiyɛn,» itɔ tɔkɔ kusu ka Kresi «kristianos», itɔ 'mentər cəBaka «awurɛnɛ a Krist.», pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, «aka Krist.»

15 Kɔ afum ŋaloku Rodu: «Məna məntamnɛ fɛ!» Mba k'ɛŋgbəc a təkɔ oloku mə itə teyi. Kɔ ŋaloku: «Mɛlɛkɛ mən mə!»
16 Piyɛr nkɔn pəc-sut-sut kəsut-sut dəm kumba. Ntɛ ŋaŋgbiti kumba kɔ ŋanəŋk Piyɛr mə, kɔ cusu cəwos ŋa. 17 K'olok-lokərɛ ŋa kəca a ŋacaŋk, k'ɔləmər ŋa ntɛ Wəbɛ owurɛ kɔ dəbili mə. K'oloku: «Nəloku ti Sak kɔ awɛŋc asu.» K'owur k'ɔŋkɔ kəfo kələma.
18 Ntɛ dec dəsɔk mə, kɔ pəyama-yama pəpəŋ peyi asədar dacɔ: Ake 'sətə Piyɛr-ɛ, Deke eyi-ɛ? 19 Kɔ Herodu osom a patɛn Piyɛr, mba ŋananəŋk fɛ kɔ. K'ombocər asədar akakɔ ŋaŋc-bum Piyɛr mə kiti, kɔ Herodu oloku a padif ŋa. Ntɛ telip mə, kɔ Piyɛr ɛyɛfɛ atɔf ŋa Yude, k'ontor dare da Sesari kəkɔ-cepərɛnɛ di tɛm tələma.

Kəfi ka wəbɛ Herodu

20 Herodu ɛnayi kəyɛfərɛnɛ kɔ aka sədare sa Tir kɔ Sidəŋ. Mba kətəŋnɛ disrɛ aka sədare sasɔkɔ ŋander ŋabəp Herodu. Ntɛ ŋasɛp kəsətər Bəlastus nwɛ ɛnayɔnɛ wətɔmpər ka mes ma dukulə dən kəwosɛ kəyac ŋa mə, kɔ ŋantola wəbɛ Herodu pəforu, bawo nde atɔf ŋən difɔ yaŋan yɔŋc-sətɔ yeri.
21 Ntɛ tataka taŋan tɛtəŋnɛ tɛmbəp mə, kɔ Herodu ɛmbɛrnɛ yamos yən ya dɛbɛ, pandɛ nde aŋgbaŋcan ŋən pəc-lok-lokər ŋa. 22 Tɛm ntɛ afum fəp ŋaŋc-kulɛ-kulɛ, a ŋac-loku: «Bafɔ dim da fum də dandɛ, mba da kanu də!» 23 Gbəŋcana babɔkɔ kɔ mɛlɛkɛ ma Wəbɛ mosut kɔ, bawo ɛnayek-yekəs fɛ Kanu, kɔ yɛt yoŋcop kəsɔm kɔ, k'efi.
24 Toloku ta Wəbɛ tɛŋc-sam oŋ kəsam dəm təc-kɔ kiriŋ.
25 Barnabas kɔ Sol ntɛ ŋalip kəkɔtɛnɛ kəsom kəŋan nde dare da Yerusalɛm mə, kɔ ŋalukus, ŋac-lɛkɛnɛ Saŋ, nwɛ aŋc-deŋər tewe ta «Mark» mə.

13

Ayɛk-yɛk Barnabas kɔ Sol kəkɔtɛnɛ ka moloku ma Kanu

1 Kəloŋkanɛ ka alaŋ Yesy aŋɛ ŋanayi dare da Antiyɔk mə, sayibɛ-e kɔ atəksɛ ŋanayi ŋa dacɔ: Barnabas, Simɔŋ nwɛ aŋc-deŋər tewe ta «Wəbi» mə, Lusiyus wəka Sirɛn, Manahɛŋ nwɛ anadusum kəfo kin kɔ Herodu wəbɛ wəka topoc tin k'ayer atɔf kəmaŋkəlɛ-ɛ, kɔ Sol. 2 Dəsɔk dələma, ntɛ alaŋ akakɔ ŋaŋc-kor-koru Kanu mə, ŋac-suŋ, kɔ Amera Ŋecempi ŋa Kanu ŋoloku: «Nəcəmbər em kəsək Barnabas kɔ Sol, teta yɛbəc yɔkɔ inawenɛ ŋa mɔ.» 3 Ntɛ alaŋ ŋalip kəsuŋ kɔ kətola Kanu mə, kɔ ŋandeŋər Barnabas kɔ Sol waca, kɔ ŋasom ŋa.

Kəyi ka Barnabas kɔ Sol nde Sipər

4 Ntɛ Amera Ŋecempi ŋa Kanu ŋosom Barnabas kɔ Sol mə, kɔ ŋantor atɔf ŋa Selusi, dəndo ŋanalɛk abil kɔ ŋaŋcali kəkɔ ka mokuru ma Sipər. 5 Ntɛ ŋambɛrɛ Salamin mə, kɔ ŋaŋcop kəluksɛ toloku ta Kanu nde kələ ka dəkətola Kanu da aSuyif. Saŋ ɛnayi di pəc-mar ŋa.
6 Ntɛ ŋaŋcali mokuru haŋ dare da Pafɔs mə, kɔ ŋambəp di fum wəwɛŋkɛ wələma pəc-wenɛ sayibɛ, mba ta ɔyɔnɛ si-ɛ. WəSuyif ɛnayi, pac-we kɔ Bar-Yesu. 7 Wəwɛŋkɛ wəkakɔ ndena Serkus Polu ɛnayi, nwɛ ɛnayɔnɛ wəkiriŋ wəka sədare sa atɔf ŋaŋɔkɔ mə. Nkɔn Serkus Polu wərkun wəcempi domp ɛnayi. K'ender k'ewe Barnabas kɔ Sol pəc-tɛn kənenɛ ŋa toloku ta Kanu. 8 Elimas, itə tatɔkɔ «wəwɛŋkɛ» kusu kəŋan, ɛŋc-gbɛkəl moloku ma Barnabas kɔ Sol, pəc-tɛn kəkafəli kəlaŋ ka wəkiriŋ Serkus Polu. 9 Mba Sol, nwɛ aŋc-we sɔ Pol mə, Amera Ŋecempi ŋeyi kɔ darəŋ, k'ɛŋgbətnɛ Elimas. 10 Kɔ Sol oloku kɔ: «Məna wəkakɔ məla mowul kɔ yem mə, wəka amera ŋɛlɛc, wəter pəlompu fəp, məfɔsak kəkafəli-kafəli səpɔ sa Wəbɛ Kanu nsɛ səlomp mə ba? 11 Ndɛkəl kəca ka Wəbɛ kəy' əm kəroŋ: Wətɔnəŋk məndeyɔnɛ! Tɛm tendebəp, məndeyi ta mənəŋk pəwaŋkəra pa dec-ɛ.»

Gbəŋcana babɔkɔ kɔ fər yɔyɔ kɔ pafulu kɔ kubump kəwɛkərnɛ kɔ. K'ɛyɛfɛ kənanana-nana pəc-tɛn kəca nkɛ kəŋkɔsumpər kɔ kəsolɛ mə. 12 Ntɛ wəkiriŋ ka dətɔf ɛnəŋk ntɛ tɛnacepər mə, k'ɔyɔnɛ wəlaŋ. Mɛtəksɛ mmɛ ɛnanenɛ Barnabas kɔ Sol teta Wəbɛ mɔ mɛnabət kɔ dɛbəkəc.

Pol kɔ Barnabas dare da Antiyɔk nde Pisidi

13 Ntɛ Pol kɔ asol ɔn ŋayɛfɛ dare da Pafɔs mə, kɔ ŋayekti abɛla kəkɔ ka Perke, nde atɔf ŋa Paŋfili. Kɔ Saŋ Mark ɛŋgbɛy ŋa, k'olukus Yerusalɛm. 14 Kɔ ŋayɛfɛ Perke ŋacəmɛ dəpɔ daŋan darəŋ haŋ Antiyɔk, atɔf ŋa Pisidi. Kɔ

ŋaŋkɔ kəlɔ ka dəkətola da Kanu da aSuyif dɔsɔk da kəŋesəm, kɔ ŋandɛ. 15 Ntɛ alip kəkaraŋ Tawurɛta Musa kɔ Sayibɛ-e mɔ, kɔ abɛ a kəlɔ ka dəkətola da Kanu ndɛ ŋaloku Barnabas kɔ Pol: «Awɛŋc su aŋa, kɔ nəyɔ toloku tecəpəsɛ abəkəc ntɛ nəŋfaŋ kəloku afum mɔ, nəloku ti.»

16 Kɔ Pol ɛyɛfɛ, k'ondot kəca, k'oloku:
«Arkun a Yisrayel, kɔ nəna aləpəs aŋɛ
nəŋnesɛ Kanu mɔ, nəcəŋkəl!
17 Kanu ka afum akaŋɛ, Kanu ka Yisrayel, kənayɛk-
yɛk atem asu, kɔ kəsɔŋɛ ŋa kəla tɛm ntɛ
ŋanayi decikəra Misira mɔ, kɔ Kanu kin
kaŋkɔ kəwurɛnɛ ŋa atɔf ŋaŋɔkɔ fənɔntər fa
kəca kɔn. 18 Kɔ kəlɛkɛ ŋa mes mɛlɛc maŋan
nde dətɛgbɛrɛ meren wəco maŋkəlɛ (40).
19 Ntɛ Kanu kənim afum a cusuŋka camət-
mɛrəŋ nde atɔf ŋa Kanahan mɔ, kɔ kəsɔŋ
atɔf ŋaŋɔkɔ afum ɔn ntɛ tɔŋsɔŋɛ ŋɔyɔnɛ ŋa
kɛ mɔ. 20 Mes maməkɔ fəp mɛnawon meren
masar maŋkəlɛ kɔ wəco kəcamət (450).

Ntɛ tatɔkɔ teŋcepər mɔ, kɔ Kanu kəsɔŋ
ŋa aboc kiti, aŋɛ ŋanatɔmpər dɛbɛ da aka
Yisrayel mɔ haŋ kəbəp ka tɛm ta aŋnabi
Samiyɛl. 21 Kɔ tɛyɛfɛ dənda kɔ aka Yisrayel
ŋawer Kanu wəbɛ. Kɔ kəsɔŋ ŋa Sawul wan
ka Kis pəyɔnɛ ŋa wəbɛ meren wəco maŋkəlɛ
(40). Fum wəka kusuŋka ka Beŋyamin
ɛnayi. 22 Ntɛ Kanu kəfən Sawul mɔ, kɔ kəsɔŋ
ŋa wəbɛ Dawuda, nwɛ Kanu kənalokɛ ntɛ
mɔ: ‹Inəŋk Dawuda wan ka Yisay, fum
ɔfɔ nwɛ səwurɛnɛ bəkəc mɔ, iŋcɛm-cɛmnɛ a
endeyɔ mɛfaŋ mem fəp.›*

23 Kəbənda ka dokombəra da nkɔn
Dawuda, difɔ Kanu kənasɔŋ kəkom ka
Yesu Krist kədeyɔnɛ ka nwɛ endeyac
afum a Yisrayel, pəmɔ ntɛ kənasɔŋ ti
atem asu temer mɔ. 24 Ta Yesu ɛntader-ɛ,
Saŋ ɛnacam kəgbət dəromun, ntɛ tɔŋsɔŋɛ
afum a Yisrayel fəp ŋasəkpər bəkəc yaŋan
yɛtɛfərnɛ Kanu mɔ. 25 Ntɛ Saŋ ɛŋc-ləpəs
yɛbəc nyɛ Kanu kənasom kɔ mɔ, eŋc-yif:
‹Pɛcɛm-cɛmnɛ ponu, an' iyɔnɛ-ɛ? Nwɛ
nəŋcɛm-cɛmnɛ a nkɔn iyɔnɛ mɔ, bafɔ nkɔn
iyɔnɛ de! Mba endeder tadarəŋ tem nwɛ
pəntɔmar' im yati kəsikəlɛ cɔfta dəwɛcək
mɔ.›

26 Awɛŋc im aŋa, nəna awut aka dokom
da Abraham, kɔ nəna akɔ nəŋnesɛ Kanu mɔ,
səna ŋɔ anakɛrɛ toloku ntɛ tendeyac su mɔ.
27 Mba aka Yerusalɛm kɔ abɛ aŋan ŋanacərɛ
fɛ fum nwɛ Yesu ɛnayɔnɛ mɔ. Ŋanagbɛkərɛ
fɛ sɔ moloku ma sayibɛ-e mmɛ aŋc-karaŋ
dɔsɔk o dɔsɔk da kəŋesəm mɔ, mba ŋanader
ŋalas moloku maməkɔ ntɛ ŋanabocər Yesu
kiti mɔ. 28 Ŋanasɔtɔ fɛ ntɛ o ntɛ tɔkɔ pənamar
a ŋadifɛ Yesu mɔ, mba ŋantola Pilat kədif
kɔn. 29 Ntɛ ŋalip kəyɔ mes fəp məkɔ anacic
tetɔn mɔ, kɔ ŋantorɛ kɔ dəkətɔk kəpəmpəl,
kɔ ŋaŋkɔ ŋaboc kɔ dəkufu. 30 Mba Kanu
kənayekti kɔ afum afi dacɔ. 31 Kɔ Yesu
owurər mataka mɛlarəm akɔ ŋanapɛ kɔ
nkɔn kəyɛfɛ Kalile kəkɔ ka Yerusalɛm mɔ.
Ŋa ŋayɔnɛ oŋ aŋɛ ŋanatəŋnɛ kəyɛfɛ ka Yesu
afi dacɔ mɔ, ŋa ŋantam sɔ kəluksɛ ti afum
alɔma.

32 Kɔ səna toloku tɔtɔt tatɔkɔ tɔ səloku nu:
Temer mpɛ anasɔŋ atem asu mɔ, 33 Kanu
kəlasɛ su ti bel-bel, səna dokomɛnɛ daŋan,
kəyekti ka Yesu, pəmɔ tɔkɔ aŋcic ti Yabura
Dawuda ya mɛrəŋ disrɛ mɔ:

‹Wan kem məyɔnɛ,
bawo in' okom əm kəyɛfɛ məkɔ.›

34 Kanu kənaloku a kəndeyekti kɔ afi dacɔ,
ntɛ tɔŋsɔŋɛ ta oluksərnɛ pəte mɔ. It' ɛnasɔŋɛ
pəloku:

‹Indesɔŋ un memer mosoku mmɛ inasɔŋ
Dawuda mɔ,
memer mmɛ məyɔnɛ kaŋce mɔ.›

35 Itɔ Kanu kəlokɛnɛ kəfo kəlɔma Yabura
Dawuda disrɛ:

‹Məfɔdesak Wəsoku wəkam pəte dəkufu.› †

36 Dawuda nkɔn ɛnabəc tɛfaŋ ta Kanu
dɛtɛmp dɔn disrɛ, k'ɛfəntərɛ k'efi, k'awup kɔ
nde atem ɔn kəsək, k'ente dəkufu. 37 Mba
fum nwɛ Kanu kənatimi afi dacɔ mɔ, nkɔn
ɛnate fɛ.

38 Awɛŋc im aŋa, nəcərɛ ti: Teta nkɔn Yesu
t' aŋcamɛ nu kəŋaŋnɛnɛ ka kiciya, kiciya
nkɛ sariyɛ sa Musa sənatɔ-tam kəsɔkəs nu
mɔ. 39 Ti disrɛ, nwɛ o nwɛ omboc kəlaŋ
kɔn nnɔ Yesu eyi mɔ, Kanu kəndesɔkəs kɔ.
40 Nəkɛmbərnɛ ntɛ tɔŋsɔŋɛ mes məkɔ sayibɛ-
e ŋaŋcic mɔ ta mɛbəp nu:

41 ‹Nəməmən nəna afum aŋɛ nəbɔtər kəfani
mɔ!
Nəyi pəciyanɛ disrɛ, nəsɔlɛ!

* **13:22** I Sam. 15:23 † **13:35** Es 55:3

Bawo ina kəyɔ k'inder tes tɔlɔma kiyi konu
doru kaŋkɛ disrɛ,
tes ntɛ nəntədelaŋ kɔ fum olok' un ti-ɛ.›»
42 Dəkəwur daŋan, kɔ afum ŋalɛtsɛnɛ ŋa
kəder sɔ dɔsɔk da kəŋesəm dɔkɔ dender
mɔ kədegbɔkərɛ moloku min mayi. 43 Ntɛ
kənay kəsakətɛnɛ mɔ, aSuyif alarəm kɔ akɔ
ŋambɛrɛ dinɛ d' aSuyif mɔ ŋaŋcɛpsɛ Pol
kɔ Barnabas kəlok-loku kəŋan disrɛ. Kɔ
akakɔ ŋasɛp kəcəpəs ŋa bəkəc teta kəsumpər
kəmar ka Kanu.
44 Dɔsɔk da kəŋesəm ndɛ dɛnacɔŋc mɔ, kɔ
aka dare fəp ŋaloŋkanɛ kəkɔ-cəŋkəl toloku
ta Wəbɛ. 45 Ntɛ aSuyif ŋananəŋk kənay ka
afum mɔ, kɔ ŋayɔ kəraca kəpɔŋ. Kɔ ŋayɛfɛ
kəgbɛkəl Pol, ŋac-ləməs kɔ.
46 Pol kɔ Barnabas ŋambaŋsɛ kəloku ŋa:
«Nəna yati pənamar a pacop kəluksɛ toloku
ta Kanu. Mba ntɛ nənabupərɛ ti, kɔ
nəncɛm-cɛmnɛ a pəmar fɛ a nəsɔtɔ kəyi
wəyeŋ ka doru o doru mɔ, ndɛkəl oŋ
səna səndekafəlɛ səkɔ ndena akɔ ŋantɔyɔnɛ
aSuyif mɔ. 47 Bawo Wəbɛ osom su ntɛ:
‹Isɔŋ' am kəyɔnɛ pəwaŋkəra pa tɔf,
ntɛ tɔsɔŋɛ məkekərɛ kəyac ka afum
haŋ nde cəpəc ca doru fəp cəyi mɔ.›»
48 Ntɛ afum ŋane ti mɔ, kɔ pəmbɔt atɔyɔnɛ
Suyif dəbəkəc. Kɔ ŋaŋkor-koru toloku ta
Wəbɛ, aŋɛ Kanu kənacəmbərɛ kəyi wəyeŋ
ka doru o doru mɔ, kɔ ŋayɔnɛ alaŋ.
49 Kɔ toloku ta Wəbɛ tɛsaməsər dɔtɔf fəp.
50 Mba kɔ aSuyif alɔma ŋaŋgbiŋər aran
abeki akor-koru Kanu, kɔ abeki a dare,
kɔ ŋaŋcop kətərəs Pol kɔ Barnabas teta
kəlaŋ kəŋan kɔ ŋambɛləs ŋa dare daŋan.
51 Pol kɔ Barnabas ŋaŋkoŋər ŋa kəbof ka
wɛcək waŋan, kɔ tɔyɔnɛ sede sa kəfati kəŋan
kəcəŋkəl toloku ta Kanu, kɔ ŋaŋkɔ Ikoniyon.
‡ 52 Pəmbɔt acɛpsɛ a Yesu darəŋ, kɔ Amera
Ŋecempi ŋa Kanu ŋɛnayi kɔ ŋa.

14

Pol kɔ Barnabas nde dare da Ikoniyon

1 Dəndo dare da Ikoniyon, Pol kɔ Barn-
abas ŋambɛrɛ kəlɔ ka dəkətola da aSuyif.
Kɔ ŋaloku moloku mmɛ mɛnasɔŋɛ aSuyif kɔ
aKresi alarəm kəlaŋ Yesu mɔ. 2 Mba kɔ
aSuyif ayeŋki səbomp aŋɛ ŋambɛrəs afum
atɔyɔnɛ Suyif mɛr kəter ka awɛŋc aŋa alaŋ.
3 Ti disrɛ, Pol kɔ Barnabas ŋambələsɛ kiyi
kəŋan dəndo dare dadɔkɔ. Kɔ ŋalok-lokɛ
kəgbɛkər mera yaŋan teta Wəbɛ. Kɔ Wəbɛ
ɔsɔŋ ŋa fənɔntər fəyɔnɛ mes mɛwɛy-wɛy
kɔ mɛgbɛkərɛ, pəc-mentər sɔ kaŋce ka mes
mɔkɔ Pol kɔ Barnabas ŋaŋc-cam teta kəmar
ka Wəbɛ. 4 Kɔ kənay ka afum a dare
dadɔkɔ ŋayersɛnɛ. Alɔma ŋanayinɛ aSuyif,
alɔma ŋayinɛ asom a Yesu. 5 Mba, aSuyif
kɔ acikəra kəbəp ka abɛ aŋan ŋanalompəsnɛ
kəkɔ-tərəs Pol kɔ Barnabas kəcacas kəŋan
masar haŋ ŋadif ŋa. 6 Ntɛ Pol kɔ Barnabas
ŋane ti mɔ, kɔ ŋayɛksɛ kəkɔ-yacnɛ nde Listər
kɔ Dɛrbɛ, sədare sa atɔf ŋa Likayoni, kɔ
səkəsək sayi. 7 Dəndo sɔ ŋaŋc-cam toloku
tɔtɔt ta Yesu.

Pol kɔ Barnabas nde dare da Listər

8 Fum wəlɔma ɛnayi Listər pəyɔnɛ wəbəc,
wɛcək wɔn wɛnafi. Kəyɛfɛ ntɛ aŋkom kɔ mɔ,
ali ɔŋc-kɔt fɛ. Ɛnandɛ, 9 pəc-cəŋkəl moloku
ma Pol. Kɔ Pol ɛŋgbətnɛ kɔ. Ntɛ ɛnəŋk
a wəbəc ɔyɔ kəlaŋ nkɛ kəntam kəyac kɔ
mɔ, 10 kɔ Pol olokɛ kɔ dim dɔpɔŋ: «Məyɛfɛ!
Məcəmɛ wɛcək wam kəroŋ, məlomp!»
Kɔ wərkun nwɛ oyoknɛ, k'ɛyɛfɛ k'ɛŋcəmɛ
kəkɔt.
11 Kɔ kənay ka afum akakɔ ŋanəŋk ntɛ Pol
ɔyɔ mɔ, kɔ afum kənay ŋampɛnɛ cəbebe ŋac-
loku cəLikayoni: «Canu cəntəŋkəlɛ afum kɔ
cəntor nnɔ ndorosu!» 12 It' ɛnasɔŋɛ ŋawe
Barnabas «Sus», ŋawe Pol nkɔn «Hɛrmɛs»,
bawo Pol nkɔn eŋc-cepərɛnɛ moloku. *
13 Wəloŋnɛnɛ ka Sus ɛnakɛrɛ mura kɔ
yɛnɛkəs nde dəkəbɛrɛ da kəlɔ ka dəkəloŋnɛ
nkɛ kəyi nde dare dəkusu mɔ. Pənabas kɔ
kəloŋnɛ mi, nkɔn kɔ kənay ka afum nnɔ Pol
kɔ Barnabas ŋayi mɔ.
14 Mba ntɛ asom a Yesu Barnabas kɔ Pol
ŋane ti mɔ, kɔ ŋawal-wali yamos yaŋan, kɔ
ŋambɛrɛ afum dacɔ ŋac-kulɛ-kulɛ: 15 «Anapa!
Ta ake tɔ nəyɔnɛ tantɛ-ɛ? Səna sɔ, afum
ŋɔ səyɔnɛ, palompəs su tin tayi pəmɔ nəna.
Səlok' un toloku tɔtɔt ntɛ tɔŋsɔŋɛ nəsak mes

‡ **13:51** «Kɔ akakɔ ŋaŋkoŋər ŋa kəbof ka wɛcək waŋan,» pəmɔ tɔkɔ Wəbɛ Yesu ɛnaloku ti acɛpsɛ ɔn darəŋ mɔ: a dare o dare dɔkɔ ŋaŋkɔ a tawosɛ kəcəŋkəl toloku ta Kanu mɔ, a ŋakoŋər dare dadɔkɔ kəbof ka wɛcək waŋan. Ti t' eŋmentər a ŋanacepər dare dadɔkɔ akɔ antɔwosɛ kəcəŋkəl toloku ta Kanu. * **14:12** Dinɛ da aKresi «Sus» ɛnayɔnɛ wəbɛ ka canu, kɔ «Hɛrmɛs» ɛnayɔnɛ wəcepərɛnɛ kɔn moloku.

mɛyama-yama mamɛ! Nəkafələr Kanu fər nkɛ kəyi wəyeŋ mə, Kanu nkɛ kəlompəs kəm, antəf kə kəba, kə ca yəkə yeyi ki mə fəp. 16 Dɛtɛmp dəkə dɛnacepər mə, Kanu kənawosɛnɛ afum a təf ya doru fəp ŋac-tam kəcəmɛ dəpə darəŋ dəkə ŋaŋfaŋ mə. 17 Ali ntɛ nkən Kanu kənatə-sak kəc-mentər' un dətət dəməyə ma Ki mə, bawo kəŋc-səŋ un wəcafən, kəŋc-səŋɛ sə yəbəf yonu kəkom pələrəm, kə kəŋc-səŋ un sə yeri yɛlarəm, kə kəŋc-las' un sə pəbotu dəbəkəc.» 18 Ali ntɛ Pol kə Barnabas ŋanaloku moloku maməkə mə, pəcuca pɛnayi ŋa kəyamsər ka kənay kaŋkə kəloŋnɛ cəna nkɛ ŋanafaŋ kəyənɛ ŋa mə.

19 Kə aSuyif aləma ŋander kəyɛfɛ Antiyək ŋa Pisidi kə Ikoniyon mə, kə ŋasɛp haŋ kə ŋantalər kənay ka afum akakə. Ntɛ tə kə kənay ka afum aŋɛ ŋayɛfɛ kəcacas Pol. Tɛləpəs kə ŋaliŋəs kə haŋ dare kəsək, ŋacɛm-cɛmnɛ a efi. 20 Mba ntɛ acɛpsɛ a Wəbɛ ŋanadenəŋkər Pol mə, k'ɛyɛfɛ, k'oluksərnɛ dare. Dəckəsək kə ŋaŋkə dare da Dɛrbɛ, nkən kə Barnabas.

Kəlukus ka Pol kə Barnabas Antiyək atəf ŋa Siri

21 Ntɛ Pol kə Barnabas ŋambəp dare da Dɛrbɛ kə ŋaŋcam dəndo toloku tətət ta Yesu. Kə ŋasətə di afum alarəm aŋɛ ŋanalaŋ teta Yesu mə. Ntɛ tə kə ŋalɛk dəpə kəlukus ka Listər, Ikoniyon kə Antiyək ŋa Pisidi. 22 Kə ŋacəpəs acɛpsɛ darəŋ bəkəc, ŋac-gbiŋər ŋa kəyinɛ kəlaŋ, ŋac-loku: «Kə səna, mɛnɛ səcepərɛnɛ pəcuy pɛlarəm a səc-bɛrɛ nde dɛbɛ da Kanu deyi mə.» 23 Kə ŋayɛk-yɛkɛ ŋa abeki dəkəloŋkanɛ fəp da alaŋ. Ntɛ ŋalip kətola Kanu kə kəsuŋ mə, Pol kə Barnabas ŋasəŋ ŋa Wəbɛ nwɛ ŋanagbɛkər kəlaŋ mə kəbum kəŋan. 24 Kə ŋaŋcepər dəpə da atəf ŋa Pisidi kə ŋambɛrɛ atəf ŋa Paŋfili. 25 Ntɛ ŋalip kəloku toloku ta Wəbɛ dare da Perke mə, kə ŋantor dare da Atali.

26 Dəndo Atali, difə Pol kə Barnabas ŋanalɛk abil kə ŋaŋcali kəkə Antiyək ŋa Siri, dare ndɛ anatolanɛ ŋa kəmar ka Kanu teta yɛbəc nyɛ ŋanalip mə. 27 Ntɛ ŋambɛrɛ mə, kə ŋaloŋka alaŋ a Antiyək fəp, kə ŋaləm təkə Kanu kənayənɛ ŋa mə, kə təkə nkən Kanu kənasəŋɛ atəyənɛ Suyif kəlaŋ mə. 28 Pol kə Barnabas ŋawon dəndo dare dadəkə kə acɛpsɛ a Wəbɛ Yesu darəŋ.

15

Kəbəpsɛnɛ ka alaŋ nde Yerusalɛm

1 Afum aləma ŋanayɛfɛ atəf ŋa Yude, ŋac-təksɛ awɛŋc aŋa alaŋ ntɛ: Kə nəntəyə pakəŋc' un pəmə təkə təyə tokur ta Musa toloku ti mə, Kanu kəfədewosɛ kəyac nu. 2 Ntɛ Pol kə Barnabas ŋaŋgbɛkəlɛnɛ kə arkun akakə kəliŋɛnɛ kəŋan moloku mə, kə ŋantəŋnɛ a nkən Pol kə Barnabas kəbəp ka akin akin arkun akakə dacə, ŋakə Yerusalɛm kəkə-nənɛ moloku maməkə nnə asom a Yesu kə abeki a kəloŋkanɛ ka alaŋ fər kiriŋ. 3 Kə kəloŋkanɛ ka alaŋ a Antiyək ŋasəŋ ŋa daka ndɛ pənamar a ŋayə teta marənt mə. Ntɛ ŋaŋcepər atəf ŋa Fenisi kə atəf ŋa Samari mə, kə ŋaləmər ŋa ntɛ atəyənɛ Suyif ŋaŋkafəli bəkəc yaŋan nnə Wəbɛ eyi mə, ŋac-səŋɛ awɛŋc aŋa alaŋ fəp pəbotu. 4 Ntɛ ŋambɛrɛ Yerusalɛm mə, kə kəloŋkanɛ ka alaŋ, asom a Yesu, kə abeki a kəloŋkanɛ ŋambaŋ ŋa. Ntɛ tə Pol kə Barnabas ŋaləm təkə Kanu kənayə fəp kə ŋa mə.

5 Awa kə aFarisi aləma aŋɛ ŋanayənɛ alaŋ mə ŋayɛfɛ kə ŋaloku: «Pəmar pakəŋc atəyənɛ Suyif, pagbiŋər ŋa sə kələləs sariyɛ sa Musa.»

6 Asom a Yesu kə abeki a alaŋ aka Yerusalɛm ŋanabəpsɛnɛ kəkə-məmən ka tes tatəkə. 7 Ntɛ kəgbɛkəlɛnɛ kəwon ŋa dacə mə, kə Piyɛr ɛyɛfɛ k'oloku: «Arkun, awɛŋc im aŋa, nəŋcərɛ ti: A pəwon ntɛ Kanu kənayɛk-yɛk im nəna dacə kəcam ka toloku tətət ta Yesu, ntɛ təŋsəŋɛ atəyənɛ Suyif ŋatam kəne ti kə kəlaŋ ti mə. 8 Kanu kəŋcərɛ bəkəc ya afum, Ki yati kəmentər a kəmbaŋ atəyənɛ Suyif, bawo kəsəŋ ŋa sə Amera Ŋecempi pəmə səna. 9 Ali kəgbɛy kəfɛt ɛŋgbɛy fɛ su kə atəyənɛ Suyif, bawo kəlaŋ k' ɔsəkəsɛ ŋa bəkəc. 10 Ndɛkəl oŋ, ta ake tə nəfaŋ kədəkətərɛ Kanu-ɛ? Ntɛ nəfaŋ kəsarsər acɛpsɛ a Yesu tes tocu ntɛ, kəyɛfɛ atem asu haŋ səna yati səntətam kəsarɛ mə. 11 Mba səlaŋ a andeyac su kəmar ka Wəbɛ Yesu disrɛ pəmə ŋa atəyənɛ Suyif.»

12 Kənay ka afum fəp ŋanacaŋk, k'aŋcəŋkəl oŋ moloku ma Barnabas kə Pol. Kə ŋaləm mes mɛwɛy-wɛy kə mɛgbɛkərɛ mmɛ Kanu

kənasɔŋɛ ŋa kəyɔ atɔyɔnɛ Suyif dacɔ mɔ.
13 Ntɛ ŋalip kəloku mɔ, kɔ Sak endeŋər:
«Awɛŋc im aŋa! Nəcaŋkəl im!
14 Simɔŋ ɔlɔm
ntɛ təcɔkɔ-cɔkɔ Kanu kənader kəyɛk-yɛk təf
ya doru fəp dacɔ, afum aŋɛ ŋayɔnɛ akɔn
mɔ.
15 Itɔ moloku ma sayibɛ-e mosolnɛ kɔ
moloku ma Simɔŋ pəmɔ ntɛ aŋcic ti mɔ:
16 ‹Kɔ Wəbɛ oloku: «Kɔ tantɛ teŋcepər-ɛ,
indeder sɔ.
Indeyekti sɔ abal ŋa Dawuda nŋɛ
ŋɛnatɛmpɛnɛ mɔ,
indeyekti samba sa abal ŋaŋɔkɔ,
Indecəmbər ŋi sɔ ŋolomp,
17 ntɛ tɔŋsɔŋɛ afum aləpəs ŋatɛn ina Wəbɛ
mɔ.
Ɛy, dətəf fəp nyɛ anakornɛ tewe tem mɔ.»
Wəbɛ oloku tantɛ, nwɛ ɔŋyɔ mes mmɛ
18 aŋcərɛ tɛm ntɛ pənawon mɔ.›*
19 It’ ɔsɔŋɛ ntɛ, ina Sak, iŋwosɛ sɔ a ta
patərəs atɔyɔnɛ Suyif aŋɛ ŋantɛfərnɛ nnɔ
Kanu kəyi mɔ.
20 Mba pacicɛ ŋa a ŋakɛmərnɛ
pətɔ-cemp mpɛ pɛyɛfɛ nnɔ kətola mɛrənka
kəyi mɔ, kɔ dalakɔ, kɔ kəsɔm ka sɛm nyɛ
antɔfay mɔ, ŋakɛmərnɛ sɔ kəmun mecir.
21 Kəyɛfɛ dɛtɛmp dɔcɔkɔ-cɔkɔ, Musa ɔyɔ
sədare fəp afum aŋɛ ŋaloku tetɔn mɔ, bawo
aŋkaraŋ Tawureta tɔn dɔsɔk o dɔsɔk da
kəŋesəm nde dəkətola Kanu da aSuyif.»

Areka ŋɔkɔ anakenɛ alaŋ atɔyɔnɛ Suyif mɔ

22 Asom a Yesu kɔ abeki kəbəp ka
kəloŋkanɛ ka alaŋ Yesu kɔr-kɔr ŋande
ŋaməmən a pəmar payɛk-yɛk ŋa dacɔ afum
alɔma akɔ pəmar a pasom Antiyɔk mɔ,
kəbɛrɛnɛ ka Pol kɔ Barnabas. Ti disrɛ
kɔ ŋayɛk-yɛk afum mɛrəŋ aŋɛ ŋanatɔmpər
delel awɛŋc aŋa dacɔ mɔ: Yudas wəkɔ aŋc-
we sɔ Barsabas mɔ, kɔ Silas.
23 Kɔ ŋasom ŋa
kɔ areka nyɛ:
«Awɛŋc anu, asom a Yesu kɔ abeki kɔ alaŋ
ŋaŋcicɛ nu areka, nəna awɛŋc su aŋa aka
Antiyɔk, aka Siri, aka Silisi aŋɛ ŋantɔyɔnɛ
Suyif mɔ:
Səyif un!
24 Səne a afum asu alɔma
aŋɛ ŋawur nnɔ ndorosu mɔ, ŋantɔrəs nu
kɔ ŋampempɛ nu moloku maŋan, mmɛ
səntɔsom ŋa mɔ.
25 Ntɛ sənenɛnɛ akɔ
səntəŋnɛ ti mɔ, itɔ sənəŋk fɔ pəntesɛ səyɛk-
yɛk afum, səsom ŋa nde nəyi mɔ, kəbɛrɛnɛ
ka Barnabas kɔ Pol, aŋɛ səmbɔtər mɔ,
26 afum aŋɛ ŋaŋcaməs kiyi kəŋan doru tewe
ta Wəbɛ Yesu Krist mɔ.
27 Itɔ səsom Yudas kɔ
Silas ŋakɔ ŋalok’ un ntɛ teyi areka ŋaŋɛ disrɛ
mɔ.
28 Pənabas Amera Ŋecempi kɔ səna sɔ,
a pəntesɛ fɛ a sənuŋkər nu mes məkɔ
nəntɔtam kəsarɛ mɔ, mɛnɛ mes məkɔ
mɛmar nu kəsumpər mɔ:
29 Ta nəsɔm sɛm
nyɛ aloŋnɛnɛ mɛrəŋka mɔ, nəbɔlɛnɛ mecir
kɔ sɛm nyɛ antɔfay mɔ, nəbɔlɛnɛ sɔ dalakɔ.
Pəmar nəkɛmərnɛ mes mamɔkɔ fəp.
Kanu kəsɔŋɛ a nətamnɛ.»
30 Ntɛ anasak asom aŋɛ mɔ, kɔ ŋawurnɛ
kəkɔ Antiyɔk. Kɔ ŋaŋkɔ ŋaloŋka di alaŋ, kɔ
ŋasɔŋ ŋa areka ŋaŋɔkɔ.
31 K’aŋkaraŋ ŋi kɔ
pəmbɔt ŋa, bawo areka ŋaŋɔkɔ ŋɛnacəpəs
ŋa bəkəc.
32 Yudas kɔ Silas aŋɛ ŋanayɔnɛ
sɔ sayibɛ-e mɔ ŋaŋc-gbiŋər awɛŋc aŋa alaŋ
kɔ ŋacəpəs ŋa sɔ bəkəc dəmoloku mɛlarəm.
33-34 Ŋanayi dəndo Antiyɔk haŋ, kɔ awɛŋc
aŋa alaŋ ŋatolanɛ ŋa marənt moforu, kɔ
afum a Antiyɔk ŋasak ŋa kəlukus nde asom
aŋa ŋayi mɔ.
35 Mba tɛm tatɔkɔ Pol kɔ
Barnabas ŋanayi Antiyɔk, kəbɛrɛnɛ kəŋan kɔ
afum alarəm alɔma, ŋac-təksɛ, ŋac-cam sɔ
toloku tətət ta Wəbɛ.

Pol kɔ Barnabas ŋaŋgbɛyɛnɛ

36 Ntɛ mataka məlɔma meŋcepər mɔ, kɔ
Pol oloku Barnabas: «Səluksərnɛ səkɔ-nəŋk
awɛŋc su aŋa sədare nsɛ sənadəŋk toloku
ta Wəbɛ mɔ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ səcərɛ ntɛ ŋayi
mɔ, kɔ tɔkɔ ŋasumpər toloku tatɔkɔ mɔ.
37 Barnabas nkɔn ɛŋc-faŋ kəkenɛnɛ Saŋ,
wəkɔ aŋwe sɔ «Mark» mɔ.
38 Mba Pol nkɔn
ɛnawosɛ fɛ ti, ɛnacɛm-cɛmnɛ a pəmar fɛ
kəlɛkɛnɛ Mark, bawo dəndo Paŋfili Mark
ɛnasak ŋa pəfati kəcəmbər ŋa kəkɔtɛnɛ ka
yɛbəc yɔkɔ anasom ŋa mɔ.
39 Kəgbɛkəlɛnɛ
kəŋan kənayeŋk haŋ kɔ tɔsɔŋɛ ŋa kəgbɛyɛnɛ.
Ntɛ tɔ kɔ Barnabas ɛlɛk Mark kɔ ŋambɛkɛ
debil kɔ ŋaŋcali kəkɔ Sipər.
40 Ntɛ Pol ɛnayɛk-
yɛk Silas mɔ, awɛŋc aŋa alaŋ ŋantolanɛ kɔ,
ŋac-tola Wəbɛ a pəbum ŋa kəmar kɔn disrɛ,
kɔ ŋaŋkɔ.
41 Kəkɔ kəŋan, kɔ ŋaŋcali təf ya Siri
kɔ Silisi, ŋac-cəpəs alaŋ aka di bəkəc.

16

Timote ɛŋcəmbər Pol kɔ Silas

* **15:18** Amos 9:11-12

1 Pol ɛnabɛrɛ dare da Dɛrbɛ, k'ɔŋkɔ sɔ Listər. Dəndo wəcɛpsɛ Yesu darəŋ wələma ɛnayi pac-we kɔ Timote, kɛrɛ pəyɔnɛ wəSuyif nwɛ ɛnader pəlaŋ Yesu mɔ, mba kas pəyɔnɛ wəKresi. 2 Awɛŋc aŋa alaŋ aka Listər kɔ Ikoniyon ŋanatəŋnɛ kəyɔ kɔn mes mətət. 3 Kɔ Pol ɛfaŋ kəkekərɛ Timote, k'ɛlɛk kɔ k'ɛŋkəŋc teta aSuyif akɔ ŋanayi atəf ŋaŋɔkɔ mɔ, bawo fəp fənacərɛ a Timote kas wəKresi ɛnayi. 4 Sədare nsɛ ŋaŋc-cepər mɔ, ŋaŋc-luksɛ moloku mmɛ asom a Yesu kɔ abeki alaŋ a Yerusalɛm ŋanasom ŋa kəkɔtɛnɛ mɔ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ alaŋ atɔyɔnɛ Suyif ŋacəmɛ mi darəŋ mɔ. 5 Aloŋkanɛ alaŋ ŋac-cəpəs bəkəc kəlaŋ disrɛ, ŋac-bɛrɛnɛ kəla dəsɔk o dəsɔk.

Pol ɛnasɔtɔ kənəŋk kəyɛfɛ dareŋc

6 Ntɛ Amera Ŋecempi ŋa Kanu ŋɛyamsɛ Pol kɔ Silas kəloku toloku tətət ta Kanu atəf ŋa Asi mɔ, kɔ ŋaŋcali atəf ŋa Firiki kɔ atəf ŋa Kalat. 7 Ntɛ ŋalətərnɛ atəf ŋa Misi mɔ, kɔ ŋasɛp kəkɔ atəf ŋa Bitini, mba Amera ŋa Yesu ŋɛnawosɛnɛ fɛ ŋa ti. 8 Kɔ ŋasolnɛ atəf ŋa Misi kɔ ŋantor dare da Torowas. 9 Pibi disrɛ kɔ Pol ɔsɔtɔ kənəŋk kəyɛfɛ ka dareŋc. Ti disrɛ, wəka Masedon pəcəmɛ kɔ kəsək pəclɛtsɛnɛ kɔ: «Məder Masedon, məmar su!» 10 Pol ɛnadesɔtɔ kənəŋk kaŋkɔ, kɔ səntɛn katina kəkɔ ka atəf ŋa Masedon, səc-boc ti a Kanu kəwe su kəkɔ-cam di toloku tətət ta Yesu.

Ludy kəlaŋ kən Wəbɛ Yesu

11 Kɔ səyɛfɛ Torowas kɔ səyekti abɛla kɔ səntɛfərnɛ kəkɔ ka Samotiras, dəckɔsɔk kɔ səmbɛrɛ Neyapoli. 12 Kɔ səyɛfɛ dəndo, kɔ səŋkɔ Filipi, dare dəpɔŋ da atəf ŋa Masedon dəlɔma ndɛ aka Rom alarəm ŋanandɛ mɔ. Kɔ sənacepərɛnɛ mataka məlɔma dare dadɔkɔ.

13 Dəsɔk da kəŋesəm kɔ səwur dare dəkusu kəŋgbəkɔ kəsək, nde sənacɛm-cɛmnɛ kəfo nkɛ səntam kətola Kanu mɔ. Kɔ səndɛ kəlok-lokər aran aŋɛ ŋanaloŋkanɛ di mɔ. 14 Wəran wələma ɛnayi ŋa dacɔ pac-we kɔ Ludy, pəc-camɛs cəloto ca karɛ. Pakom kɔ dare da Tiyatir. Wəyek-yekəs Kanu ɛnayi. Pəc-cəŋkəl su, kɔ Wəbɛ eŋgbiti kɔ abəkəc, ntɛ tɔŋsɔŋɛ kɔ kəc-ne bel-bel moloku mmɛ Pol oŋc-loku mɔ. 15 Ntɛ anagbət kɔ dəromun teta Kanu mɔ, Ludy kɔ aka kəlɔ kɔn disrɛ mɔ, k'ewe su kəyi nde ndərən mataka məlɔma, pəc-tola: «Kɔ nəŋcɛm-cɛmnɛ fɔ ilaŋ Wəbɛ bel-bel-ɛ, nəder nnɔ nderem, nəyi nnɔ kɔ səna.» K'ɛlɛtsɛnɛ su kəyi di.

Kəcaŋər ka Pol kɔ Silas nde bili ba Filipi

16 Dəsɔk dəlɔma səc-kɔ dəkətola Kanu da aSuyif, kɔ wəyecəra wəcar wələma ender pəbəp su, pəyɔ ŋɔŋk nŋɛ ŋɔŋsɔŋɛ kɔ kəloku ntɛ tender mɔ. Wəyecəra nwɛ ɔŋc-sɔtɔnɛ ti abɛ ɔn pəsam pɛlarəm teta kəloku kɔn mes mmɛ mender mɔ. 17 Kɔ wəyecəra nwɛ ɛŋcɛpsɛ su darəŋ Pol kɔ səna, pəc-kulɛ-kulɛ: «Afum akaŋɛ acar a Kanu nkɛ kəyi dareŋc mɔ ŋɔ! Dəpɔ da kəyac dɔ ŋayi kəmentər un!» 18 Ntɛ wəyecəra ɔyɔ mes mamɔkɔ mata mɛlarəm mɔ, kɔ tɔlɔləs Pol dis. K'ɛŋkafəlɛ, k'oloku ŋɔŋk: «Tewe ta Yesu Krist ilok' əm, məwur wəyecəra wəkawɛ dəris!» Gbəŋcana babɔkɔ kɔ ŋɔŋk ŋaŋɔkɔ ŋowur kɔ dəris.

19 Ntɛ abɛ ɔn ŋanəŋk fɔ təsɔtɔnɛ taŋan pəsam təsɔlər ŋa mɔ, kɔ ŋasumpər Pol kɔ Silas, kɔ ŋaŋkekərɛ ŋa nde abaŋka ŋa dare dacɔ abɛ a dare fər kiriŋ. 20 Kɔ ŋaŋkɔ ŋamentər ŋa aboc kiti, ŋac-loku: «Afum akaŋɛ pəyama-yama pɔ ŋayi kəbɛrsɛnɛ dare dosu. ASuyif ŋɔ ŋayɔnɛ, 21 aŋɛ ŋayi kəcam məyɔ maŋan mmɛ pəmar fɛ su kəwosɛ kəyɔ ka mi, səna aŋɛ səyɔnɛ aka Rom mɔ.» 22 Kɔ kənay ka afum ŋayɛfɛ kɔ ŋaŋcəmɛ ŋa dəbəkəc. Kɔ aboc kiti a dare dadɔkɔ ŋawurɛ ŋa yamos, k'asutɛ ŋa cəŋgban-gban. 23 Ntɛ alip kəsut ŋa pəlarəm mɔ, kɔ ŋambɛr ŋa dəbili, kɔ abɛ ŋaloku wəbum bili a pəkɛmərnɛ ŋa bel-bel. 24 Ntɛ wəbum bili ene moloku mamɔkɔ mɔ, k'ɛmbɛr ŋa nde bili mbɛ ŋantətam kəwur mɔ, k'oŋkotərɛnɛ ŋa wəcək məmboŋk ma tək.

25 Cɛk-cɛk cəndebəp, Pol kɔ Silas ŋac-tola Kanu, ŋac-leŋəs meleŋ mokor-korɛ Kanu, kɔ ayi dəbili ŋaŋne sim səŋan. 26 Gbəŋcana babɔkɔ kɔ antəf ŋeyikcɛ pəpɔŋ, kɔ tɔsɔŋɛ kəlɔ ka bili tantəf kəcekəlɛ. Kɔ cumba fəp cəŋgbitɛ, kɔ gbekce fəp yoŋkoŋɛ. 27 Kɔ wəbum bili entimɛ, k'ɛnəŋk ntɛ cumba ca bili cəŋgbitɛ mɔ, k'owurɛ dakma dɔn pəckɔ kədifnɛ, bawo ɛnacɛm-cɛmnɛ a afum aŋɛ ambɛr dəbili mɔ ŋayɛksɛ. 28 Kɔ Pol oŋkulɛ-kulɛ pəpɔŋ: «Ta məyɔnɛ pəlɛc, səyi nnɔ fəp fosu!»

29 Kɔ wəbum bili ewe nɛŋc, k'ɛmbɛrɛ katəna-katəna, k'ɔŋkɔ pətɛmpɛnɛ fɔr ya Pol kɔ Silas kiriŋ, pəc-yikcɛ kənesɛ disrɛ. 30 K'owurɛnɛ ŋa nde doru k'eyif ŋa: «Abɛ, cəke cɔ pəmar iyɔ ntɛ tendeyac im mɔ-ɛ?»

31 Pol kɔ Silas ŋaloku kɔ: «Məlaŋ Wəbɛ Yesu, andekɔ-yac əm, məna kɔ aka kəlɔ kam disrɛ fəp.» 32 Kɔ ŋaloku kɔ toloku ta Wəbɛ, kɔ afum akɔ ŋanayi nde kəlɔ kɔn mɔ fəp. 33 Pibi papɔkɔ kɔ wəbum bili ɛlɛk ŋa, k'eŋkekərɛ ŋa kəkɔ-yak gbali yaŋan. Wəbum bili kɔ afum ɔn fəp ŋasɔtɔ gbəŋcana babɔkɔ kəgbət dəromun teta Kanu. 34 K'ɛmpɛnɛ ŋa nde ndərən, k'ɛŋcəmbər amɛsa, kɔ ŋawoləs kɔ aka kəlɔ kɔn disrɛ pəbotu pa kəlaŋ kɔn Kanu.

35 Ntɛ dec dɔsɔk mɔ, kɔ aboc kiti a dare ŋasom afum aŋan alɔma kəkɔ-loku wəbum bili: «Məsak afum akaŋɛ.» 36 Kɔ wəbum bili oluksɛ moloku mamɔkɔ Pol: «Aboc kiti a dare ŋasom afum nnɔ iyi mɔ, a isak' un. Awa nəwur nəkɔnɛ bəkəc yoforu.»

37 Mba kɔ Pol oloku ŋa: «Ntɛ ŋalip oŋ kəsut su fɔr ya afum kiriŋ mɔ, ta aŋkiti su-ɛ, səna aŋɛ səyɔnɛ aka Rom mɔ, ŋabɛr su dəbili. Ndɛkəl oŋ yɔk-yɔk yɔ ŋandefaŋ kəsak su ba? Tatɔkɔ tɔfɔyi, ŋader ŋa sərka ŋasak su!»

38 Kɔ asɔdar ŋaŋkɔ ŋaluksɛ moloku mmɛ aboc kiti, kɔ ŋanesɛ ntɛ ŋanane a Pol kɔ Silas aRom ŋɔ ŋayɔnɛ mɔ. 39 Kɔ aboc kiti a dare ŋander ŋalɛtsɛnɛ Pol kɔ Silas kəŋaŋnɛ, kɔ ŋasak ŋa. Ŋac-loku a ŋawur dare dandɛ. 40 Ntɛ ŋawur dəbili mɔ, Pol kɔ Silas ŋaŋkɔ ndena Ludy. Kɔ ŋanəŋk awɛŋc aŋa alaŋ, kɔ ŋacəpəs ŋa bəkəc. Kɔ ŋasumpər dɔpɔ, kɔ ŋaŋkɔ.

17

Pol kɔ Silas nde dare da Tɛsaloni

1 Ntɛ ŋaŋcepər Aŋfipoli kɔ Apoloni mɔ, kɔ ŋambɛrɛ dare da Tɛsaloni, nde aSuyif ŋanayɔ kəlɔ ka dəkətola Kanu mɔ. 2 Kɔ Pol ɔŋkɔ pəmɔ tɔkɔ ɔŋc-yɔ mɔ, dɔsɔk deŋesəm maas ŋac-gbɛkəlɛnɛ dəyecicəs yecempi kɔ ŋa. 3 Pol ɛŋc-mentər ŋa kəsɔk pɛs dəkitabu a pənamar dis dɔlɔl Krist, a pədeyɛfɛ afi dacɔ. Pol oŋc-loku ŋa: «Yesu nwɛ iŋcamər nu tetən mɔ, nkɔn ɔyɔnɛ Krist, wəbɛ nwɛ Kanu kəyɛk-yɛk mɔ.» 4 Anasɛp haŋ kɔ aŋkafəli alɔma ŋa dacɔ kɔ ŋalaŋ ti, kɔ ŋaŋcəmɛ moloku ma Pol kɔ Silas darəŋ, kəbəp ka akor-koru Kanu aKresi alarəm, kəlɛkɛnɛ sɔ aran abeki alɔma.

5 Mba kɔ aSuyif aka dare da Tɛsaloni alɔma ŋayɔ kəraca. Kɔ ŋaloŋka afum alɛc alɔma dɔpɔ dacɔ, kɔ ŋayekti pəyama-yama dare disrɛ. Kɔ ŋaŋkɔ ŋamɛpnɛ kəlɔ ka Yason, ŋac-tɛn Pol kɔ Silas kəkekərɛ ŋa kənay ka afum fɔr kiriŋ. 6 Ntɛ ŋantɔnəŋk Pol kɔ Silas mɔ, kɔ ŋaliŋəs Yason kɔ awɛŋc aŋa alaŋ alɔma fɔr ya abɛ a dare kiriŋ. Ŋac-kulɛ: «Afum akaŋɛ ŋaŋkafəli-kafəli doru dandɛ fəp mɔ, ŋayi oŋ nnɔ, 7 kɔ Yason nkɔn ɛmbaŋ ŋa!» Afum akaŋɛ fəp ŋaŋce moloku mmɛ wəbɛ wəka tɔf ya Rom fəp oloku mɔ, ŋac-loku a wəbɛ wəlɔma eyi, pac-we kɔ Yesu!» 8-9 It' ɛnasɔŋɛ ŋayekti pəyama-yama kənay ka afum dacɔ. Ntɛ abɛ a dare ŋane ti mɔ, ŋambaŋər Yason kɔ awɛŋc aŋa alaŋ pəsam, kɔ ŋasak ŋa.

Pol kɔ Silas nde dare da Bere

10 Pibi papɔkɔ disrɛ kɔ awɛŋc aŋa alaŋ ŋasak Pol kɔ Silas kəkɔ dare da Bere. Ntɛ ŋambɛrɛ di mɔ, kɔ ŋaŋkɔ nde kəlɔ ka dəkətola Kanu da aSuyif. 11 Akakɔ ŋanabɔt mes ŋatas aka Tɛsaloni, kɔ ŋaŋcəŋkəl toloku ta Kanu bel-bel pəbotu disrɛ. Ŋac-kɔkcɛ sɔ kitabu bel-bel dɔsɔk o dɔsɔk kəcərɛ kɔ pəyɔnɛ fɔ moloku min mayi mɔ kɔ tɔkɔ Pol kɔ Silas ŋaŋloku ŋa dəkətola Kanu mɔ. 12 Kɔ afum alarəm ŋa dacɔ ŋayɔnɛ alaŋ, kəlɛkɛnɛ aran aKresi aŋɛ ŋanabɛk dəkəcəmɛ mɔ, kɔ arkun alarəm.

13 Mba ntɛ aSuyif aka Tɛsaloni ŋanadecərɛ a Bere sɔ Pol eyi kəcam toloku ta Kanu mɔ, kɔ ŋander sɔ dəndo kədeyekti pəyama-yama ŋabɛr kənay ka afum mɛr. 14 Kɔ awɛŋc aŋa alaŋ ŋambɛlkər kəkekərɛ Pol kəca ka dəkəba, mba Silas kɔ Timote ŋayi dəndo Bere. 15 Afum aŋɛ ŋanasolɛ Pol mɔ, ŋanakekərɛ kɔ haŋ dare da Atɛn. Dəkəlukus daŋan kɔ Pol osom ŋa nde Silas kɔ Timote ŋayi mɔ, a ŋabɛlər kɔ katəna-katəna.

Pol nde dare da Atɛn

16 Ntɛ Pol ɛŋc-kar Silas kɔ Timote nde dare da Atɛn mɔ, kənəŋk ka dare dadɔkɔ dɛlarɛ mɛrəŋka kənabɛr-bɛrɛ Pol dɛbəkəc. 17 Pol ɛŋc-gbɛkəlɛnɛ kɔ aSuyif kɔ alɔma akɔ ŋanader kəkor-koru nde kəlɔ ka dəkətola Kanu mɔ, pəc-gbɛkəlɛnɛ sɔ dɔsɔk o dɔsɔk

kɔ afum akɔ ŋaŋc-yi nde abaŋka ŋa dare mɔ. 18 Acɛpsɛ mɛtəksɛ ma Epikuru kɔ ma Seno darəŋ alɔma ŋander ŋacaŋ kɔ moloku. Alɔma ŋac-loku: «Wəlok-loku ɔfɔ wəkawɛ! Cəke c' ɛfaŋ kəloku tantɛ?» Akɔ ŋac-loku: «Wəkawɛ pəwurɛnɛ pəmɔ ntɛ endecam teta canu cəcikəra mɔ!» Ŋanaloku ti bawo toloku tɔtɔt ta Yesu kɔ kəyɛfɛ kɔn afi dacɔ kɔ Pol oŋc-loku.

19 Awa kɔ ŋalɛk Pol, kɔ ŋaŋkekərɛ kɔ tɛpɛsa mpɛ aŋc-we Areyopako mɔ kəroŋ, kɔ ŋayif Pol: «Məloku su kətəksɛ kəfu kaŋkɛ məyi kəloku ta ki mɔ, 20 bawo moloku mamɛ məyi kəloku mɔ, məyɔnɛ ləŋəs yosu mofu. Səfaŋ kəcərɛ tedisrɛ ta mi.» 21 Awa dəməyɔ ma aka dare da Atɛn kɔ acikəra aŋɛ ŋanayi di mɔ fəp, ŋaŋc-cepərɛnɛ di tɛm taŋan fəp kəc-loku, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, ŋac-cəŋkəl moloku mofu.

22 Pol pəcəmɛ tɛpɛsa ta Areyopako kəroŋ, k'oloku: «Arkun a dare da Atɛn, inəŋk a afum asumpər dinɛ bel-bel ŋɔ nəyɔnɛ. 23 Ntɛ indenakɔt dare donu mɔ, k'inəŋk mɛrəŋka monu, k'iŋkɔkcɛ aŋgbip ŋonu ŋɔləma pacic ŋi ntɛ: ‹Ta kanu nkɛ antɔcərɛ mɔ.› Awa tes tɔkɔ nəŋkor-koru ta nəŋcərɛ ti mɔ, tatɔkɔ yati t' inder kəlok' un.

24 Kanu nkɛ kəlompəs doru kɔ daka ndɛ dɔyɔ mɔ fəp, nkɔn nwɛ ɔyɔnɛ Wəbɛ wəka kɔm kɔ antɔf ɔfɔtam kəyi kəlɔ kəpɔŋ nkɛ alompəsɛ waca wa fum teta kəkor-koru kɔn mɔ. 25 Waca wa fum wɔfɔtam kəmar Kanu kəyi, pəmɔ ntɛ kəŋfaŋər fum tɔlɔm mɔ. Nkɔn ompocɛ afum yeyinɛ yaŋan doru, kəpɛnɛ kifir kɔ kətorɛ, kəbəp ka ca yɛləpəs nyɛ fəp. 26 Dəfum wəkin ɔ Kanu kəwurɛ tɔf ya afum aləpəs a doru aŋɛ fəp, ntɛ tɔŋsɔŋɛ ŋandɛ antɔf fəp kəroŋ mɔ. Kɔ Kanu kənanuŋkɛnɛ kəcic cələŋcər ca tɔf yayɔkɔ fəp. Kɔ kəlompəs dɛrən kɔ kətən teren o teren disrɛ. 27 Kanu kənayɔ ti ntɛ tɔŋsɔŋɛ ŋatɛn kɔ haŋ ŋanəŋk kɔ kəbuma-buma disrɛ mɔ, bawo Kanu kəmbɔlɛ fɛ nwɛ o nwɛ. 28 Ntɛ tɔ nəne moloku mamɛ: ‹Nkɔn ɔsɔŋɛ su kəyi doru, nkɔn ɔŋsɔŋɛ su kəcepɛ, nkɔn ɔsɔŋɛ su kəyi tantɛ ayi mɔ.› Itɔ aleŋsɛ anu alɔma ŋaloku:

‹Kəbənda ka dokom da Kanu kɔ səna sɔ səyi.›

29 Kɔ pəyɔnɛ fɔ kəbənda ka dokom dɔn kɔ səna sɔ səyi-ɛ, pəmar fɛ a pacɛm-cɛmnɛ a Kanu kəwurɛnɛ kɔ kɛma, kɔ gbɛti, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, tasar mpɛ fum ɛŋcɛm-cɛmnɛ k'ɛmpatɛ dɛcɛrəŋ dɔn mɔ. 30 Kanu kənacepsər fɛ afum akɔ ŋanayi tɛm ntɛ anatɔcərɛ mes mɔ, mba kəfaŋ oŋ afum a doru fəp a ŋasəkpər bəkəc. 31 Kɔ Kanu kəmboŋc dɔsɔk ndɛ kəndekɔ-bocɛ afum a doru fəp kiti kəlompu mɔ. Kanu kənayɛk-yɛk fum nwɛ endekɔ-boc kiti kaŋkɔ mɔ, kənasɔŋɛ afum fəp kəcərɛ wəkayi ntɛ kənayekti kɔ afi dacɔ mɔ.»

32 Ntɛ ŋane Pol pəc-loku teta kəyɛfɛ ka defi mɔ, kɔ alɔma ŋayɛfɛ kəfani kɔ, mba alɔma ŋaloku: «Səndesɔ-cəŋkəl' əm kəloku ka tatɔkɔ dɔsɔk dɔlɔma.» 33 Kɔ Pol owur ŋa dacɔ, k'ɔŋkɔ. 34 Kɔ afum alɔma ŋasumpər moloku mɔn kɔ tɔsɔŋɛ ŋa kəyɔnɛ ka alaŋ Yesu, pəmɔ Denis wəka kəgba ka Areyopako, wəran wəlɔma pac-we kɔ Damaris, kɔ afum alɔma.

18

Pol nde dare da Kɔrɛnt

1 Ntɛ tatɔkɔ teŋcepər mɔ, kɔ Pol ɛyɛfɛ dare da Atɛn k'ɔŋkɔ Kɔrɛnt. 2 K'ɔŋkɔ pəbəp di wəSuyif wəlɔma pac-we kɔ Akila, nwɛ anakom dare da Pɔnt mɔ, pətɛp kəc-der atɔf ŋa Itali kɔ wəran kɔn Pirsila, bawo wəbɛ Kəlod ɛnaloku a aSuyif fəp ŋawur Rom. Kɔ Pol ɔŋkɔ pəbəp ŋa. 3 Ntɛ tɛnasurɛnɛ ŋapaŋnɛ yɛbəc yin yayi mɔ, kɔ eyi ndaraŋan, ŋac-bəc, ŋac-lompəs cəbal. 4 Dɔsɔk da kəŋesəm fəp Pol ɛŋc-gbɛkəlɛnɛ kəlɔ ka dəkətola da aSuyif pəc-sɛp dəmoloku a aSuyif kɔ aKresi ŋawosɛ kəcəmɛ moloku mɔn darən.

5 Ntɛ Silas kɔ Timote ŋanator Masedon mɔ, kɔ Pol ɛŋcəmɛ oŋ gbəcərəm kəcam ka toloku tɔtɔt, pəc-sɔŋɛ aSuyif kəlaŋ a Yesu ɔyɔnɛ wəbɛ nwɛ Kanu kəyɛk-yɛk mɔ. 6 Mba ntɛ aSuyif ŋaŋc-gbɛkəl kɔ ŋac-lɔmsɛnɛ kɔ mɔ, k'oŋkoŋ-koŋər ŋa yamos yɔn teta kəyeŋkəs kəŋan səbomp, k'oloku: «Doru donu deyi nu dəwaca! Kɔ ina, isɔk ti disrɛ. Ndɛkəl oŋ, nda atɔyɔnɛ Suyif indekɔ.»

7 Kɔ Pol ɛyɛfɛ di, k'ɔŋkɔ nda Titi Yusutu wəkor-koru Kanu wəlɔma, nwɛ kəlɔ kɔn kənasəŋkərɛnɛ kɔ kəlɔ ka dəkətola da aSuyif mɔ. 8 Krispɔs, wəbɛ ka kəlɔ ka dəkətola wəlɔma ɛnalaŋ teta Wəbɛ Yesu kɔ aka kəlɔ kɔn disrɛ fəp. Kɔ aKɔrɛnt alarəm aŋɛ

ŋaŋc-cəŋkəl mə ŋanayɔnɛ alaŋ, kɔ aŋgbət ŋa dəromun teta Kanu.
9 Pibi disrɛ kɔ Wəbɛ oloku Pol kənəŋk
disrɛ: «Ta mənesɛ! Məlok-loku, ta məcaŋk
de, 10 bawo ina iyi kɔ mənа! Fum o fum
ɔfɔtəp' əm kəca kəyɔ 'm tes tɛlɛc, bawo iyɔ
afum alarəm dare dandɛ disrɛ.» 11 Kɔ Pol
eyi ŋa dacɔ teren tin kɔ yof camət-tin pəc-
təksɛ ŋa toloku ta Kanu.
12 Tɛm tatɔkɔ tɔ Rom dɛnadəs Kaliyɔŋ
kəyɔnɛ ka wəbɛ nde atɔf ŋa Akaya. Kɔ
aSuyif alɔma ŋantəŋnɛ kəyɛfərɛnɛ kɔ Pol, kɔ
ŋaŋkekərɛ kɔ dəŋkiti. 13 Kɔ ŋaloku: «Fum
wəkawɛ, afum ŋ' ɛfaŋ a ŋacəmɛ dəpɔ da
Kanu darəŋ, ndɛ deŋciyanɛ kɔ ndɛ sariyɛ
səloku mɔ.»
14 Pol ɛyɛfɛ kəkɔ-loku, mba Kaliyɔŋ
oloku aSuyif: «Pəc-yɔnɛ a fum endif, kɔ
pəyɔnɛ fɛ ti, tes tɛlɛc təpɔŋ təlɔma tɔyɔ-ɛ,
k'iŋcəŋkəl nu, nəna aSuyif! 15 Mba ntɛ
pəyɔnɛ fɔ dəmoloku, dəmewe, kɔ pəyɔnɛ
fɛ ti, teta sariyɛ sonu nəna a sərka sɔ nəyi
kəgbɛkəlɛnɛ mɔ, nəna ŋɔ tatɔkɔ təmɔmən.
Ina intola fɛ kəyɔnɛ wəboc kiti kaŋkɔ.» 16 Kɔ
Kaliyɔŋ ɛmbɛləs ŋa dəndo dəŋkiti. 17 Kɔ
aSuyif ŋaŋkɔ ŋantəp Sɔstɛn wəbɛ wəka kəlɔ
ka dəkətola Kanu waca, kɔ ŋayɛfɛ kəsut kɔ
dəndo dəŋkiti, mba Kaliyɔŋ ɛnawe fɛ ti ali
daka.

Pol olukus Antiyɔk

18 Kɔ Pol owon dare da Kɔrɛnt mataka
məlɔma, k'ender pəlembərnɛ awɛŋc aŋa
alaŋ, k'ɛlɛk abil kəkɔ atɔf ŋa Siri, nkɔn,
Pirsila kɔ Akila. K'ofonnɛ domp nde dare
da Seŋkəre kəmentər ka kəlip ka tes ntɛ
ɛnadermɛ teta Kanu mɔ. 19 Ntɛ ŋambɛrɛ
dare da Efesi mɔ, kɔ Pol ɛsak Pirsila kɔ
Akila. Kɔ Pol ɔŋkɔ kəlɔ ka dəkətola da aSuyif
kɔ ŋaŋgbɛkəlɛnɛ kɔ ŋa. 20 Kɔ akakɔ ŋantola
kɔ kəyi ka dəndo dare daŋan kərɛsna, mba
ɛnawosɛ fɛ. 21 K'elembərnɛ ŋa pəc-loku:
«Indelukus nnɔ ndoronu kɔ Kanu kəwosɛ-ɛ.»
K'ɛlɛk abil dare da Efesi, 22 k'ontor dare da
Sesari nde ɛnacop mərənt mən mɔ. K'ɛmpɛ
kərɛs Yerusalɛm kəkɔ-yif alaŋ. Ntɛ elip mɔ,
k'ontor dare da Antiyɔk ŋa Siri.
23 Ntɛ tɛm təlɔma teŋcepər mɔ, kɔ Pol ɔŋkɔ
k'eŋcepər atɔf ŋa Kalat kɔ Firiki pəc-cəpəs
acɛpsɛ a Yesu bəkəc fəp.

Apɔlɔs nde sədare sa Efesi kɔ Kɔrɛnt

24 WəSuyif wəlɔma aŋc-we Apɔlɔs, ɛnader
Efesi. Dare da Alɛksandər* dɔ anakom
kɔ, fum wəcərɛ kəlok-loku ɛnayi, pəcərɛ
sɔ kitabu bel-bel. 25 Dəpɔ da Wəbɛ dɔ
anatəksɛ kɔ, kɔ kəsumpər ka mes bel-bel,
kaŋce k' oŋc-lokɛ, pəc-təksɛ teta Yesu, mba
mɛnɛ kəgbət dəromun ka Saŋ gbəcərəm kɔ
ɛnacərɛ. 26 K'ɛyɛfɛ kəlok-lokɛ kəlaŋ disrɛ
nde kəlɔ ka dəkətola da aSuyif. Ntɛ Pirsila
kɔ Akila ŋane kɔ kəlok-loku mɔ, kɔ ŋalɛk kɔ
ndaraŋan, kɔ ŋambɛrɛnɛ kɔ kətəksɛ kəcərɛ
kəŋkɔ kənabut kɔ teta dəpɔ da Kanu mɔ.
27 Ntɛ Apɔlɔs ɛnacɛm-cɛmnɛ kəcepər ka
Akaya mɔ, kɔ awɛŋc aŋa alaŋ ŋaŋgbiŋər
kɔ. Kɔ ŋaŋcicɛ acɛpsɛ a Yesu darəŋ aŋɛ ŋayi
Akaya mɔ areka, ŋac-loku ŋa kəbaŋ kɔ bel-
bel. Ntɛ ɛmbɛrɛ mɔ, k'entesɛ afum aka di,
akɔ kəmar ka Kanu kənasɔŋɛ kəyɔnɛ alaŋ
mɔ. 28 Bawo fənɔntər fɔ Apɔlɔs ɛŋc-gbɛkəlɛ
aSuyif fər ya afum alarəm kiriŋ pəsɔŋɛ
ŋa kəcərɛ dəkitabu a Yesu ɔyɔnɛ wəbɛ nwɛ
Kanu kənayɛk-yɛk mɔ.

19

Pol nde dare da Efesi

1 Tɛm ntɛ Apɔlɔs ɛnayi Kɔrɛnt mɔ, kɔ
Pol nwɛ ɛnacepər sədare sa kəroŋ mɔ, on-
tor dare da Efesi. K'ɛmbəp di acɛpsɛ
a Wəbɛ Yesu darəŋ alɔma. 2 K'eyif ŋa:
«Nənasɔtɔ Amera Ŋecempi ŋa Kanu kəyɛfɛ
ntɛ nənayɔnɛ alaŋ Yesu mɔ ba?»
Kɔ ŋaluksɛ Pol: «Səntane fɛ yati teta Am-
era Ŋecempi.»
3 Kɔ Pol eyif ŋa sɔ: «Kɔ kəgbət dəromun
kəre kɔ nəsɔtɔ-ɛ?»
Kɔ ŋaluksɛ Pol: «Kəgbət ka Saŋ.»
4 Kɔ Pol oloku: «Kəgbət dəromun ka Saŋ,
kəsəkpər mera yati kənayi teta Kanu. Mba
Saŋ oŋc-loku afum a ŋalaŋ wəkɔ endeder
nkɔn tadarəŋ mɔ, itɔ tatɔkɔ Yesu.» 5 Ntɛ
ŋane moloku mamɔkɔ mɔ kɔ ŋasɔtɔ kəgbət
dəromun tewe ta Wəbɛ Yesu. 6 Kɔ Pol en-
deŋər ŋa waca, kɔ Amera Ŋecempi ŋender
ŋa, kɔ ŋayɛfɛ kəloku cusu ncɛ ŋantɔcərɛ
mɔ, ŋac-dəŋk sɔ moloku mətət mmɛ Kanu
kənasom ŋa kədəŋk mɔ. 7 Arkun akakɔ
ŋaŋc-bəp wəco kɔ mɛrəŋ.

* **18:24** Alɛksandər, dare dəpəŋ nde Misira nde afum alarəm a doru fəp ŋaŋkɔ kətəkəs mes.

8 Kɔ Pol ɛmbɛrɛ kəlɔ ka dəkətola da aSuyif,
pəc-lok-lokɛ di kəbaŋsɛ disrɛ haŋ yof maas,
pəc-gbɛkəlɛnɛ, pəc-sɛp kəsɔŋɛ afum kəcərɛ
mes ma dɛbɛ da Kanu. 9 Mba ntɛ ayenki
səbomp alɔma ŋaŋc-fati kəlaŋ mɔ, ŋac-fani
dɔpɔ da Wəbɛ nnɔ kənay kəyi mɔ. Kɔ Pol
ɔmbəlɛ ŋa, k' ɛlɛkɛnɛ acɛpsɛ a Yesu darəŋ
alɔma, kɔ ŋawɛnnɛ kəsək, kɔ ŋaŋlok-lokərɛnɛ
dəsək o dəsək nde dəkətəksɛ da Tirano.
10 Tatɔkɔ tɛnawon meren mɛrəŋ, kɔ təsɔŋɛ
aSuyif kɔ aKresi aŋɛ ŋanayi atəf ŋa Asi mɔ
kəne toloku ta Wəbɛ.

Awut a Sefa

11 Kanu kəŋc-sɔŋɛ waca wa Pol kəyɔ
mes mɛwɛy-wɛy mmɛ mɛnacuca kənəŋk
mɔ. 12 Tɛnasɔŋɛ pac-bəcəsɛ acuy cəloto, kɔ
pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ kəpol nkɛ kəŋgbuŋɛnɛ Pol mɔ,
kɔ ayɔ ti-ɛ, docu doŋc-wur wəkayi, kɔ yɔŋk
yɛlɛc yoc-wur sɔ wəkayi dəris.

13 Kɔ aSuyif alɔma ŋaŋkɔs-kɔs mofo
mɛlarəm, kɔ ŋatubucnɛ Pol kəbɛləs ka yɔŋk
yɛlɛc nnɔ acuy ŋayi mɔ, ŋac-loku: «Ilok'
əm: Məwur wəcuy wəkawɛ tewe ta Yesu
wəkɔ Pol ɛŋcam mɔ.» 14 Wəloŋnɛ wəpɔŋ
wəka aSuyif wəlɔma ɛnayi pac-we kɔ Sefa.
Awut ɔn atɛmp camət-mɛrəŋ ŋa ŋaŋc-yɔ
məyɔ mamɔkɔ. 15 Mba kɔ ŋawak kəbɛləs
ŋɔŋk ŋɛlɛc-ɛ, ŋi ŋoloku ŋa: «Yesu, iŋcərɛ
kɔ. K'iŋnɛpəl sɔ bel-bel fum nwɛ Pol ɔyɔnɛ
mɔ, mba nəna, an'ɔ nəyɔnɛ-ɛ?» 16 Kɔ fum
wəkɔ ŋɔŋk ŋɛlɛc ŋɛnayi mɔ ɛŋgbəpərnɛ
ŋa kəyɛfərɛnɛ, k'ɛntam ŋa fəp k'ambopər-
bopər atɛmp aŋɛ, kɔ ŋayɛksɛ fəp faŋan dis
fos kɔ ŋasak kəlɔ.

17 ASuyif kɔ aKresi aka dare da Efesi
ŋaŋcərɛ toloku tatɔkɔ, kɔ kənesɛ kəyi ŋa fəp,
kɔ ŋaleləs oŋ tewe ta Wəbɛ Yesu. 18 Afum
alarəm aŋɛ ŋanawosɛ kəlaŋ Yesu mɔ, ŋaŋc-
der ŋaloku fər ya afum fəp kiriŋ pəlɛc mpɛ
ŋaŋc-yɔ mɔ. 19 Kɔ afum akɔ ŋanayɔnɛ dure
mɔ, ŋaŋc-kɛrɛ səbuk səŋan sa dure kɔ ŋaŋcɔf
si fər ya afum fəp kiriŋ. Kəway ka səbuk
sasɔkɔ kənabəp mɛŋcəmbəl ma gbeti wul
wəco kəcamət (50.000). 20 Ti disrɛ kətam ka
toloku ta Wəbɛ kəsam kɔ kəsɔtɔ fənɔntər.

Pəyama-yama dare da Efesi

21 Ntɛ teŋcepər mɔ kɔ Pol olompəsnɛ
kəkɔ dare da Yerusalɛm pəc-cepərɛnɛ təf ya
Masedon kɔ Akaya. K'oloku: «K'iŋkɔbɛrɛ
Yerusalɛm-ɛ, mɛnɛ idekɔsɔ-məmən Rom.»
22 Kɔ Pol osom Masedon amar ɔn mɛrəŋ
Timote kɔ Erasto, mba kɔ nkɔn Pol eyi
mataka məlɔma atəf ŋa Asi.

23 Tɛm tatɔkɔ tɔ pəyama-yama pɔpɔŋ
pɛnayi Efesi teta dɔpɔ da kəlaŋ ka Wəbɛ
Yesu. 24 Wəgbɛc wəlɔma ɛnayi di, pac-we
kɔ Demeteri, pəc-tubucnɛ kəlompəs ka wɔlɔ
wa tɛrəŋka mpɛ aŋc-we Artemi mɔ. Agbɛc a
wɔlɔ wa gbeti wawɔkɔ ŋaŋc-sɔtɔnɛ wi daka
dɛlarəm. 25 Kɔ Demeteri oloŋka agbɛc kɔ
akɔ ŋaŋc-dinɛ yɛbəc yayɔkɔ mɔ, k'oloku ŋa:
«Arkun! Nəŋcərɛ ti bel-bel a yɛbəc yayɛ
y' andinɛ. 26 Mba nənəŋk kɔ nəne a nnɔ
Efesi kəbəp ka atəf ŋa Asi Pol pampɛ ɛsɛp
kəsɔŋɛ afum alarəm kəlaŋ haŋ pəc-kafəli
ŋa mera kəloku a mɛrəŋka mmɛ waca wa
fum wolompəs mɔ, bafɔ canu cɔ. 27 Moloku
mamɔkɔ mɛntam kəsɔŋɛ yɛbəc yosu kəlɛcɛ.
Təsɔŋɛ sɔ teta kəlɔ ka tɛrəŋka Artemi təyɔ sɔ
abɔc. Afɔde sɔ pac-loku a Artemi tɛrəŋka a
kanu kɔ, kanu kəran nkɛ afum fəp ŋaŋkor-
koru nnɔ atəf ŋa Asi, kɔ doru kər-kər mɔ.»

28 Ntɛ afum ŋane moloku mamɔkɔ mɔ, kɔ
mɛtɛlɛ meŋcepərər ŋa, kɔ ŋayɛfɛ kəkulɛ-kulɛ:
«Artemi kanu ka Efesi kəyɔnɛ kəpɔŋ!» 29 Kɔ
pəyama-yama papɔkɔ posumpər dare fəp,
kətəŋnɛ disrɛ kɔ afum ŋambəpsɛnɛ abaŋka
ŋaŋan ŋɔpɔŋ. Kɔ ŋaliŋəs asol a Pol Kayus
kɔ Aristarko, aŋɛ ŋanayɛfɛ Masedon mɔ,
kɔ ŋaŋkekərɛ. 30 Pol ɛnafaŋ kəkɔ-mentərnɛ
afum fər kiriŋ, mba acɛpsɛ a Wəbɛ darəŋ
ŋanawosɛnɛ fɛ kɔ ti. 31 Abɛ alɔma a atəf ŋa
Asi, aŋɛ ŋanayɔnɛ anapa a Pol mɔ, ŋanasom
afum nnɔ eyi mɔ ŋac-lɛtsɛnɛ kɔ a ta pəkɔ
dəndo abaŋka ŋaŋan ŋɔpɔŋ de!

32 Kɔ pəyama-yama poŋcop afum dacɔ,
aŋɛ ŋac-kul-kulɛnɛ ntɛ, akɔ ŋac-kul-kulɛnɛ
təkɔ. Afum alarəm ŋa dacɔ ŋanacərɛ fɛ ntɛ
o ntɛ anabəpsɛnɛnɛ mɔ. 33 Kənay kaŋkɔ
dacɔ kɔ afum alɔma ŋalɔmər Alɛksandər,
nwɛ aSuyif alɔma ŋanacɔŋəs kəkɔ-lok-loku
fər ya afum kiriŋ mɔ. Kɔ Alɛksandər ɛfɛk
kəca, pəfaŋ kəlok-loku pəyacnɛ. 34 Mba
ntɛ ŋanadenɛpəl a Alɛksandər wəSuyif ɔyɔnɛ
mɔ, kɔ fəp fəyɛfɛ kəkulɛ-kulɛ haŋ dec mɛrəŋ:
«Artemi kanu ka Efesi kəyɔnɛ kəpɔŋ!»

35 Kɔ wəbɛ wəlɔma wəka di ɛntam kətorɛ-
torɛ afum bəkəc pəc-loku: «Arkun a Efesi,
an' ɔtɔcərɛ a dare da Efesi dətəmpər kəbum
ka kəlɔ kəpɔŋ ka kanu kosu Artemi kɔ

tɛrəŋka tən mpɛ pontor kəyɛfɛ dareŋc mə-ɛ? 36 Fum ɔfətam kəgbɛkəl tatəkə, pəmar
nəndɛ nəcaŋk ta nəbɛlkər kəyə ntɛ o ntɛ.
37 Ntɛ təsək mə, afum aŋɛ nəŋkɛrɛ mə
ŋaləsər fɛ kələ kosu kəpəŋ, ŋaləməs fɛ sə
kanu kosu Artemi. 38 Kə Demeteri kə
awɛŋc aŋa apaŋnɛ ən yɛbəc ŋayə kəbokɛnɛ
teta fum-ɛ, dəkəboc kiti deyi kə aboc kiti
ŋayi, dəndo pəmar ŋakə ŋabokɛnɛ! 39 Kə
nəyə sə tobokɛnɛ tələma-ɛ, andekə-lompəs
ti pəmə təkə sariyɛ səloku ti mə nde aboc
kiti ŋaŋloŋkanɛ mə. 40 Nəkɛmbərnɛ, bawo
antam kəboŋcɛ su kəsəŋɛ pəyama-yama
pampɛ kəyi, teta mes mamɛ meŋcepər dɛ
məkə mə, bawo ali toloku səfətam kəsətə
kəloku ntɛ təsəŋɛ afum kəbəpsɛnɛ tantɛ
mə.» Ntɛ wəbɛ elip kəloku tatəkə mə,
k'oloku nwɛ o nwɛ kəlukus nde ndərən.

20

Pol nde təf ya Macedon kə Kresi

1 Ntɛ pəyama-yama pɛsak mə, kə Pol
ɛwenɛ acɛpsɛ a Wəbɛ darəŋ, k'ɛŋcəpəs ŋa
bəkəc. Ntɛ elip kəlembərnɛ ŋa, k'ɔŋkə Mase-
don. 2 Ntɛ ɛŋcepər atəf ŋaŋəkə mə, k'ɛŋcəpəs
alaŋ bəkəc dəmoloku mɛlarəm, k'ender atəf
ŋa Kresi. 3 K'eyi di yof maas. Tɛm ntɛ
ɛnadefaŋ kəyekti abɛla kəkə ka atəf ŋa Siri
mə, k'asəŋɛ kə kəcərɛ a aSuyif ŋantəŋnɛ
kəyə kən pəlɛc, k'ɛŋcɛm-cɛmnɛ kəluksərnɛ
sə dəpə da atəf ŋa Masedon. 4 Afum aŋɛ
ŋanacəmbər kə mə, ŋanayənɛ: Sopateri wan
ka Purus wəka Bere, Aristarko kə Sekondu
aka Tɛsaloni, Kayus wəka Dɛrbɛ, Timote,
Tikiko, kə Tirofimo aka atəf ŋa Asi. 5 Afum
akakə ŋanayi su kiriŋ kəkə, kə ŋaŋkə ŋakar
su Torowas. 6 Kə səna ntɛ mataka ma
kəsata ka cəcom cətəyə lebin meŋcepər mə,
kə səlɛk abil dare da Filipi. Mata kəcamət
disrɛ kə səmbəp ŋa dare da Torowas, nde
sənacepərɛnɛ mata camət-mɛrəŋ mə.

Kəcepər kələpəs ka Paul dare da Torowas

7 Tataka təcəkə-cəkə ta tataka toluksər,
kə səloŋkanɛ kətepi ka kəcom. Pol nwɛ
pənamar kəkə dəckəsək mə eyi kəlok-loku
ŋa, k'ɔmbəlsɛ moloku haŋ cɛk-cɛk. 8 Səlamp
sələrəm sənayi dəndo dukulə da dareŋc
dadəkə sənaloŋkanɛ mə. 9 Wətɛmp wələma
pac-we kə Eyutik ɛnandɛ biŋkəli ba wundɛr
kəroŋ tɛm tatəkə Pol oŋc-lok-loku mə. Kə
mere mɛŋgbəpərnɛ kə, k'ɛntɛmpɛnɛ kəyɛfɛ
dukulə dakəroŋ da maas. Aŋkəlɛk kə,
tɛtəŋnɛ efi. 10 Kə Pol ontor, k'ɔŋkə pəsipnɛ
kə, k'ɛlɛk kə dəwaca, k'oloku: «Ta pəyi nu
yama-yama. Eyi wəyeŋ!» 11 Ntɛ Pol ɛmpɛ
sə mə, k'entepi kəcom kəsəm, k'oŋcop sə
moloku mən haŋ dəsəka. Ntɛ elip mə,
k'ɔŋkə. 12 K'aŋkɛrɛ wətɛmp wəkakə pəyi
wəyeŋ, kə təyənɛ tɛcəpsɛ bəkəc təpəŋ.

Marənt kəyɛfɛ Torowas haŋ Mileto

13 Səna, sənanuŋkɛnɛ kəlɛk abil kəkə
dare da Asəs nde Pol ɛnaloku a səndekə-
lɛk kə mə, bawo kəroru k'ɛnafaŋ kəkə.
14 Ntɛ ɛnabəp su Asəs mə, kə səlɛk kə kəkə
ka Mitilɛn. 15 Ntɛ səyɛfɛ kəcali dəkəba
dəndo mə, kə səmbɛrɛ dəckəsək Kiyo.
Dəckəsək damɛrəŋ kə səŋgbuŋɛnɛ Saməs,
tataka ta maas kə səmbəp Mileto. 16 Pol
ɛnafaŋ kəcepər dare da Efesi takəroŋ ta
ɛŋcəmbərəs di-ɛ, ntɛ təŋsəŋɛ ta owon sə Asi
mə. Yerusalɛm ɛŋc-bɛlkər kəbəp, kə tɛntam
kəyi-ɛ, a dəsək da Pantɛkət dɛc-bəp.

17 Tɛm ntɛ ɛnayi Mileto mə, k'osom dare
da Efesi kəkə-wenɛ kə abeki a kəlonkanɛ
ka alaŋ aka di. 18 Ntɛ ŋander kəwe kən
mə, kə Pol oloku ŋa ntɛ: «Nəŋcərɛ fəp fonu
təkə isumpər nu mə, kəlɛk dəsək dəcəkə-
cəkə ndɛ iŋcəmbər kəcək atəf ŋa Asi mə.
19 Imbəcɛ Wəbɛ kətorɛ baŋca disrɛ, ic-bok,
ic-tərə, bawo aSuyif ŋaŋc-faŋ kəy' em pəlɛc.
20 Tes o tes tɛntam kətesɛ nu iloku nu ti fər
ya afum kiriŋ kəkə haŋ dəwələ wonu disrɛ,
ali tin imɛŋkər fɛ nu. 21 K'iŋgbiŋər sə aSuyif
kə aKresi kəsəkpər bəkəc ŋakafəlɛ nnə Kanu
kəyi mə, ŋagbɛkər Wəbɛ kosu Yesu kəlaŋ.

22 Ndɛkəl oŋ Amera ŋa Kanu ŋesekət' im,
Yerusalɛm iŋkə. Iŋcərɛ fɛ ntɛ təŋkə-bəp im di
mə, 23 mɛnɛ Amera Ŋecempi ŋa Kanu ŋoŋlok'
im dare o dare ntɛ: A kətərə k'inder, pabɛr'
im dəbili. 24 Teta ina, mes ma ina darəŋ
meyi, tɛfaŋ ta ina təyənɛ kəkətɛnɛ kəsom
nkɛ asom im mə, mes mmɛ Wəbɛ Yesu olok'
im kəyə mə fəp m' ifaŋ kəyə, ntɛ təyənɛ
kəmentər sede sa toloku tətət kə kəmar ka
Kanu mə.

25 Ndɛkəl oŋ intas, iŋcərɛ a nəfəsə-nəŋk
im, nəna fəp aŋɛ inacepər kəcam dɛbɛ da
Kanu mə. 26 Ilip kəloku nu moloku fəp mmɛ
Kanu kənasom im kəloku nu teta kəyac
konu mə. Kə nəntəyə oŋ təkə inatəks' on

mə, te mi teyi fɛ sɔ ti, 27 bawo iloku nu mɛfaŋ ma Kanu fəp, ali tin imɛŋkər fɛ nu.
28 Nəkɛmərnɛ nəna sərka kəbəp ka alaŋ aŋɛ ŋayi pəmə yɔcəl nyɛ Amera Ŋecempi ŋa Kanu ŋɔsɔŋ nu kəkɛk mə. Nəkɛmbərnɛ kəloŋkanɛ ka alaŋ a Kanu, mecir mən yati məsətənɛ ŋa.
29 Iŋcərɛ a k'indekət-ɛ, afum alɛc ŋandetərəs kəloŋkanɛ konu pəmə calma cəwɛy-wɛy ncɛ cəmbɛrɛ cəntədesak yɔcəl mə. 30 K'iŋcərɛ a alɔma nəna dacɔ yati ŋandeyɛfɛ kəloku yem, ntɛ təŋsɔŋɛ acɛpsɛ alaŋ ŋacəmɛ ŋa darəŋ mə. 31 Nəde nəkɛmərnɛ, ta nəpəler a meren mmɛ maas pibi kɔ daŋ isak fɛ kəlok' un dəmɛŋcər a nəkɛmbərnɛ!

32 Ndɛkəl oŋ isɔŋ nu Kanu kɔ toloku ta kəŋaŋnɛ kɔn. Toloku tatɔkɔ tɛntam kəcəpəs' un bəkəc kɔ kəsɔŋ on kɛ, nəna aŋɛ ŋayɔnɛ afum ɔn mə. 33 Inafaŋ fɛ pəsam, inafaŋ fɛ kɛma, inafaŋ fɛ yamos ya fum. 34 Nəna yati nəŋcərɛ a waca wem wawɛ w' imbəcɛ kətɛn ka yeri yem kɔ ya afum aŋɛ iŋsolɛ mə. 35 Imentər nu a kɔ məŋbəc tatɔkɔ-ɛ, mɛnɛ nəmar atɔyɔ fənɔntər. Məc-cɛmcɛmnɛ moloku ma Wəbɛ Yesu, nkɔn nwɛ ɛnaloku: ‹Kəpocɛ kəŋcepər kəsɔtɔ.› »

36 Ntɛ Pol elip kəloku moloku maməkɔ mə, k'ɛŋcəp suwu kətola Kanu kɔ ŋa fəp faŋan. 37 Afum fəp kəbok disrɛ ŋanɛpsərnɛ Pol dəkilim ŋac-cup kɔ,
38 nɔnɔfər dɛnananŋkanɛ kəyi ŋa ntɛ Pol ɛnaloku a ŋafɔsɔ-nəŋk kɔ mə. Ntɛ telip mə, kɔ ŋaŋcəmbər kɔ nde dəkətənta.

21

Pol ɔŋkɔ Yerusalɛm

1 Ntɛ səmbaŋərnɛ ŋa mə, kɔ səyekti abɛla kəkɔ ka Kɔs. Dɔckɔsɔk kɔ səŋcepər sɔ haŋ Rodu, kɔ səyɛfɛ dəndo kɔ səŋkɔ dare da Patara. 2 Ntɛ səmbəp di abil nŋɛ ŋɛŋc-cali kəba kəkɔ ka ntende atɔf ŋa Fenisi mə, kɔ səmbɛkɛ ŋi, kɔ səŋcali. 3 Sənadetɛfərnɛ Sipər, kɔ səsak si kəca kəmeriya, kɔ səŋkɔ kəca ka atɔf ŋa Siri, kɔ səŋkɔ səpɛ dare da Tir nde pənamar abil ŋotorɛ ca yɔkɔ ŋɛnayɔ disrɛ mə. 4 Ntɛ sənabəp di acɛpsɛ a Yesu mə, kɔ səyi di mata camət-mɛrəŋ. Kəcɔŋəs ka Amera ŋa Kanu disrɛ kɔ ŋaŋgbiŋər Pol a ta pəpɛ Yerusalɛm. 5 Ntɛ kiyi kosu dəndo kənalip mə, kɔ səŋkɔ. Kɔ alaŋ fəp ŋaŋcəmbər su, kəyɛfɛ aran kəbəp awut haŋ kɔ səwur dare disrɛ, kɔ səŋkɔ səcəp suwu dəndo dɛgbɛp kətola Kanu. 6 Ntɛ sənalembərnɛ ŋa mə, kɔ səmbɛkɛ debil, kɔ ŋa ŋalukus ndaraŋan.

7 Kɔ səna, kələpəs kosu kəkət kɔ səmbɛkɛ dare da Tir kəkɔ ka dare da Pətolemay. Nde sənakɔ səyif awɛŋc asu aŋa alaŋ mə, kɔ səŋcepərɛnɛ di dɔsɔk din. 8 Dɔckɔsɔk dɔ sənayɛfɛ di kəkɔ dare da Sesari. Dəndo sənabɛrɛ kəlɔ ka Filip, wəcam ka toloku tətət, nwɛ ɛnayɔnɛ wəkin ka afum camət-mɛrəŋ aŋɛ anayɛk-yɛk Yerusalɛm mə. Kɔ səŋcepərnɛ dəndo mata camət-mɛrəŋ.
9 Filip ɛnayɔ awut aran maŋkəlɛ aŋɛ ŋanatɔ-cərɛ arkun mə, aŋɛ ŋaŋc-dəŋk moloku mmɛ Kanu kəŋc-mar ŋa kəcam mə.

10 Ntɛ sənayi di mataka mɛlarəm mə, kɔ sayibɛ səlɔma səntor dare da Sesari kəyɛfɛ ka atɔf ŋa Yude, pac-we kɔ Ak-abus. 11 Ntɛ eŋc-der nnɔ səyi mə, k'ɛlɛk bɛlɛt ba Pol, k'oŋkotnɛ wɛcək kɔ waca. K'oloku: «Nəcaŋkəl ntɛ Amera Ŋecempi ŋa Kanu ŋoloku mə: Fum nwɛ ɔyɔ bɛlɛt bambɛ mə, tantɛ tɔ abɛ aSuyif alɔma ŋandekot kɔ Yerusalɛm, ŋabɛr kɔ atɔyɔnɛ Suyif dəwaca.»

12 Ntɛ səne toloku tatɔkɔ kɔ afum akɔ ŋanayi su kəsək mə, kɔ səlɛtsɛnɛ Pol ta pəpɛ Yerusalɛm. 13 Mba kɔ Pol oluksɛ su: «Ta ake tɔ nəmbokɛ, nəsɔŋ' em abəkəc kəlɛcɛ-ɛ? Iwosɛ kəkot kem, iwosɛ sɔ kəfi kem Yerusalɛm teta tewe ta Wəbɛ Yesu.» 14 Ntɛ anasɛp kɔ antɔ-tam Pol dəmoloku mə, kɔ səŋce kɔ. Kɔ səntola: «Kanu kəsɔŋɛ tɛfaŋ ta Wəbɛ teyi!

15 Ntɛ səŋcepərɛnɛ mataka maməkɔ dare da Sesari mə, kɔ səlompəsnɛ, kɔ səlɛk dɔpɔ kəpɛ ka Yerusalɛm. 16 Kɔ səsol kɔ acɛpsɛ a Yesu alɔma kɔ sənder kəyɛfɛ ka dare da Sesari. Kɔ ŋaŋkekərɛ su nda fum wəlɔma nwɛ pənamar səyi ndɔrən mə, pac-we kɔ Manasɔŋ. WəSipər ɛnayi, ɛnayɔnɛ wəcɛpsɛ wəka Yesu darəŋ kəyɛfɛ ntɛ pənawon mə.

Pol ndena Sak

17 Kəbɛrɛ kosu Yerusalɛm, kɔ awɛŋc asu aŋa alaŋ ŋaselɛnɛ su pəbotu disrɛ.
18 Dɔckɔsɔk kɔ səsol kɔ Pol, kɔ səŋkɔ ndena Sak. Kɔ abeki a kəloŋkanɛ ka alaŋ a Yerusalɛm fəp ŋambəpsɛnɛ dəndo. 19 Kɔ Pol ɛfaynɛ ŋa, k'ɛyɛfɛ kələmər ŋa tin tin tin mes fəp mmɛ Kanu kənamar kɔ kəyɔ aSuyif dacɔ mə.

20 Ntɛ ŋalip kəcəŋkəl Pol mɔ, kɔ ŋayɛk-yekəs Kanu. Kɔ ŋaloku Pol: «Məmɔmən, wɛŋc kosu, afum asu wul wɛlarəm ŋayɔnɛ alaŋ Yesu ŋasumpərɛnɛ sɔ sariyɛ waca mɛrəŋ. 21 Awa aSuyif alɔma ŋacɛm-cɛmmɛ kəne a kətəksɛ kam disrɛ a məloku aSuyif aŋɛ ŋayi afum acuru dacɔ mɔ a ŋasak sariyɛ sa Musa: Ta ŋakəŋc awut, ta ŋacəmɛ məyɔ mokur ma aSuyif darəŋ. 22 Cəke c' andeyɔ-ɛ? Bawo ŋaŋkɔ-ne a məndər nnɔ. 23 Awa məyɔ tɔkɔ səndelok' əm mɔ. Səyɔ nnɔ arkun maŋkəlɛ aŋɛ ŋanasɔŋ Kanu temer mɔ. 24 Məlɛk ŋa, nəkɔ kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu, məsɔkəsnɛ kɔ ŋa. Kɔ məwosɛ-ɛ, məlɛk kəwurɛ pəsam pa kəway kəŋan ka kəloŋnɛ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ ŋafonnɛ səbomp mɔ. Ti disrɛ fəp fəndetam kəcərɛ a mes məkɔ asɔŋɛ ŋa kəlaŋ tetam mɔ fəp məyɔnɛ fɛ kaŋce, a məna sɔ yati məleləs teta sariyɛ sa Musa. 25 Ntɛ tɔyɔnɛ ta atɔyɔnɛ Suyif aŋɛ ŋayɔnɛ alaŋ mɔ, sənəŋk fɔ pəntesɛ kəcicɛ ŋa reka kəbocɛ ŋa tɔŋc: A ta ŋasɔm sɛm nyɛ aloŋnɛnɛ molom mɔ, ta ŋadi mecir, ta ŋasɔm sɛm nyɛ antɔfay mera mɔ, ta ŋasumpər dalakɔ.»

26 Dɔckɔsɔk kɔ Pol ɛlɛk afum aŋɛ, kɔ ŋaŋcop kəsɔkəsnɛ, k'ɛmbɛrɛ kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu disrɛ, k'ɔŋkɔ pəboŋc dɔsɔk ndɛ kəsɔkəsnɛ kəŋan kəndelip mɔ, kɔ dɔsɔk ndɛ andeloŋnɛnɛ nwɛ o nwɛ mɔ.

Kəsumpər ka Pol nde kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu disrɛ

27 Dəkələpəsər da mataka mamɔkɔ camət-mɛrəŋ, ntɛ aSuyif alɔma aŋɛ ŋayɛfɛ atɔf ŋa Asi ŋanəŋk Pol kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu disrɛ mɔ, kɔ ŋampɛnɛ bəkəc ya afum fəp, kɔ ŋasumpər kɔ. 28 Ŋac-kulɛ-kulɛ: «Arkun a Yisrayel, nəder nəmar su! Wəkawɛ ɛntəksɛ afum fəp kəfo o kəfo tɔkɔ tɔntɔtesɛ afum asu, sariyɛ sosu, kɔ nnɔ kəfo kaŋkɛ mɔ! Ali aKresi ɛmbɛrsɛnɛ ŋa nnɔ kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu, k'eyik-yikəs kəfo kəsoku kaŋkɛ!» 29 Ŋanabokɛnɛ ntɛ bawo təcɔkɔ-cɔkɔ ŋananəŋk Pol kɔ Tirofimo wəka Efesi ŋasol dare disrɛ, kɔ ŋaŋcɛm-cɛmnɛ a Pol ɛnabɛrsɛnɛ kɔ kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu disrɛ.

30 Kɔ dare məl-məl deyi yama-yama, kɔ afum ŋayɛfɛ waca fəp kɔ ŋasumpər Pol, kɔ ŋaliŋəs kɔ kəwurɛnɛ abaŋka ŋa kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu disrɛ, k'aŋcaŋəs cumba katina. 31 Ntɛ ŋanayi kəsɛp kədif kɔ mɔ, k'aŋkɔ paloku wəbɛ wəsɔdar wəRom a pəyama-yama peyi Yerusalɛm fəp. 32 Gbəŋcana babɔkɔ kɔ wəbɛ wəsɔdar wəpɔŋ nwɛ ɛlɛk asɔdar kɔ abɛ aŋan alɔma kɔ ŋayɛksɛ kəkɔ di. Ntɛ aSuyif ŋanəŋk asɔdar aŋɛ kɔ abɛ aŋan mɔ, kɔ ŋasak kəsut Pol.

33 Kɔ wəbɛ wəpɔŋ wəsɔdar nwɛ ɔŋcɔŋnɛ, k'osumpər Pol, k'osom a pakotɛ kɔ gbekce mɛrəŋ. K'eyif fum nwɛ ɔyɔnɛ mɔ, kɔ təkɔ ɔyɔ mɔ. 34 Kənay kaŋkɔ dacɔ, alɔma ŋac-kulɛ ntɛ, akɔ ŋac-kulɛ təkɔ. Ntɛ ɛnader pəyi oŋ ta eŋne təlɔm o təlɔm teta pəyama-yama papɔkɔ mɔ, kɔ wəbɛ oloku a pakekərɛ Pol dəkədirɛ da asɔdar. 35 Ntɛ Pol ɛmbəp dəkusuŋka mɔ, kɔ asɔdar ŋasipnɛ kɔ, bawo ŋananesɛnɛ kɔ pəlec pɔkɔ afum ŋanafaŋ kəyɔ kɔ mɔ. 36 Kənay ka afum kənacəmɛ Pol darəŋ, ŋac-kulɛ: «Pamələk kɔ!»

Pol kəyacnɛ kən dəmoloku

37 Tɛm ntɛ anadekɔ-faŋ kɔ kəbərsɛnɛ dəkədirɛ da asɔdar mɔ, kɔ Pol eyif wəbɛ wəsɔdar cəKresi: «Aŋwos'em kəlok' əm tes təlɔma ba?» Kɔ wəbɛ eyif kɔ: «Məŋcərɛ kəcɔp cəKresi ba? 38 Bafɔ wəMisira məyɔnɛ, wəkɔ ɛntɛp kəc-sɔŋɛ pəyama-yama kəyi mɔ, məkɛrɛ adifət afum wul maŋkəlɛ (4000) nde dətɛgbɛrɛ ba?»

39 Kɔ Pol oloku: «Awoŋ! Ina, wəSuyif iyɔnɛ, dare da Tarəs atɔf ŋa Silisi aŋkom im, fum wəka dare dəpɔŋ de! Intol' am, məwosɛ ilok-lokər afum.»

40 Kɔ wəbɛ wəsɔdar owosɛ kɔ ti. Kɔ Pol ɛmpɛ k'ɛŋcəmɛ dəkusuŋka, k'ɛfɛk afum kəca. Kɔ afum fəp ŋaŋcaŋk, k'olok-lokər ŋa cəArame, kusu ka aSuyif aka di.

22

1 «Awɛŋc im aŋa, Abek' em aŋa!» Pol oŋc-loku, «Nəcəŋkəl oŋ moloku mmɛ iyɔ mɛyacnɛnɛ mɔ.» 2 Ntɛ ŋane pəc-cɔpər ŋa kusu kəŋan cəArame mɔ, kɔ pənaŋkanɛ kəyɔ yeŋ.

K'oloku: 3 «WəSuyif iyɔnɛ, pakom im dare da Tarəs, atɔf ŋa Silisi. Mba nnɔ dare dandɛ d'andusum im nnɔna Kamaliyel nwɛ afum fəp ŋaŋcərɛ mɔ. Nwɛ ɛntəks' em bel-bel sariyɛ sa atem asu mɔ, k'inasumpər sɔ teta Kanu bel-bel kɔ abəkəc fəp, pəmɔ tantɛ pəyi nəna sɔ məkɔ mɔ. 4 K'inatərəs afum alɔma aŋɛ ŋanacəmɛ dɔpɔ da Yesu dandɛ darəŋ mɔ haŋ kɔ ŋafi. K'iŋkot aran

kɔ arkun, k'imbɛr ŋa dəbili. 5 Wəloŋnɛ wəpɔŋ kɔ abeki a dɔtɔf fəp ŋayɔnɛ atəŋnɛ aka ti. Inasɔtər ŋa reka kəkenɛ afum em aka Damas, nde iŋc-kɔ kəkɔ-sumpər alaŋ akɔ ŋanayi di mɔ, ikɛrɛ ŋa fɔr ya abɛ kiriŋ nde Yerusalɛm pakɔ-sut.

Pol əlɔm tɛcəmɛ tɔn dəpɔ dɔtɔt

6 Dəpɔ inayi ic-lɔtərnɛ Damas, daŋ peŋ, gbəŋcana babɔkɔ, kɔ pəmot pəpɔŋ pɛyɛfɛ dareŋc kɔ pɛŋkɛl im pəwaŋkəra. 7 K'intɛmpɛnɛ dəntɔf, k'ine dim ndɛ doŋc-lok' im: ‹Sol, Sol, ta ake tɔ məntɔrs' em-ɛ?›

8 K'iyif: ‹Wəbɛ, məna an'ɔfɔ-ɛ?

K'olok' im: ‹Ina, Yesu wəka Nasarɛt iyɔnɛ, nwɛ məna məyi kətərəs mɔ.› 9 Afum aŋɛ sənasol mɔ ŋananəŋk pəwaŋkəra papɔkɔ bel-bel, mba ŋanane fɛ dim da nwɛ oŋc-lok-lokər im mɔ.

10 K'iyif kɔ: ‹Cəke cɔ pəmar iyɔ-ɛ, Wəbɛ?›

Kɔ Wəbɛ olok' im: ‹Məyɛfɛ, məkɔ dare da Damas, dəndo aŋkɔlok' əm tɔkɔ pəmar' əm kəyɔ mɔ fəp. 11 Mba ntɛ pəwaŋkəra pa pəmot papɔkɔ pɛnasɔŋ' em kətɔ-nəŋk mɔ, afum akɔ sənasol mɔ ŋasumpər im kəca kɔ ŋaŋkekər' em haŋ kɔ imbɛrɛ Damas.

12 Mba fum wəlɔma ɛnayi di pac-we kɔ Ananiyas, pəcəmɛ tɛfaŋ ta Kanu darəŋ pəmɔ tɔkɔ sariyɛ səloku ti mɔ. Nwɛ aSuyif aŋɛ ŋanandɛ di ŋanacərɛ kɔ dɔtɔt amera mɔ. 13 Kɔ Ananiyas ender nnɔ iyi mɔ, k'ɛŋcəm' em kəsək, k'olok' im: ‹Sol, wɛŋc im, məluksərnɛ sɔ kənəŋk.› Gbəŋcana babɔkɔ k'inəŋk nkɔn Ananiyas.

14 Kɔ Ananiyas olok' im: ‹Kanu ka atem asu kəsɔŋ əm kəcərɛ ka tɛfaŋ tɔn, mənəŋk Wəlompu, məne sɔ dim dɔn, 15 bawo məndekɔ-yɔnɛ kɔ sede fɔr ya afum fəp kiriŋ ta ntɛ kɔ ntɛ məne sɔ mɔ. 16 Ndɛkəl oŋ ta ake tɔ məyi kəwonɛ-ɛ? Məyɛfɛ məyɔ pagbət əm dəromum teta Kanu, payak' əm kiciya kam kəwe ka Wəbɛ disrɛ.›

Kəsom ka Pol decikəra

17 Ntɛ ilukus Yerusalɛm mɔ, ic-tola nde kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu, kɔ kənəŋk kənder im kəyɛfɛ dareŋc. 18 Ti disrɛ, k'inəŋk Wəbɛ Yesu, nwɛ ɛnalok' im: ‹Məkufɛ məwur Yerusalɛm, bawo ŋafɔdewosɛ kəne sede səkɔ məsumpər tetem mɔ.›

19 K'iloku kɔ: ‹Wəbɛ, ŋaŋcərɛ a iŋc-kɔ dəwəlɔ wa dəkətola da aSuyif, ic-sut, ic-bɛr afum dəbili aŋɛ ŋanalaŋ tetam mɔ. 20 Ntɛ analoŋ mecir ma sede sam Etiyɛn mɔ, ina wəkawɛ yati inayi di, kɔ mes maŋan məmbɔt im. In' ɛnamɛŋkɛ akakɔ ŋanadif kɔ mɔ yati yamos.›

21 Mba kɔ Wəbɛ olok' im: ‹Məkɔ! Pəbəlɛ pɔ ina indesom əm, nde atəyɔnɛ Suyif ŋayi mɔ.›»

Pol kɔ wəbɛ wəsədar wəRom

22 Afum ŋanacəŋkəl kɔ haŋ tɛm ntɛ ɛnaloku toloku tatɔkɔ mɔ, mba ndɛkəl oŋ kɔ ŋampɛnɛ sim ŋac-loku: «Pamələk kɔ! Ta pasak fum pəmɔ wəkawɛ pəyi doru.»

23 Kɔ ŋaŋkulɛ-kulɛ, kɔ ŋaŋgbal suma səŋan kɔ ŋaləm kəbof dareŋc. 24 Kɔ wəbɛ wəsədar wəRom osom asədar ɔn a pabɛrsɛnɛ kɔ dəkədirɛ daŋan. K'oloku a pasut Pol ntɛ tɔŋsɔŋɛ pəloku-loku, pacərɛ te tɔkɔ ɔyɔ ntɛ tɔsɔŋɛ afum kəkulɛ-kulɛ tetɔn mɔ. 25 Ntɛ anakot Pol kəkɔ sut kɔ mɔ, kɔ Pol eyif wəbɛ wəsədar wəkɔ ɛnayi di mɔ: «Awos' am kəsut wəkom wəRom nwɛ antɔkiti mɔ ba?»

26 Ntɛ wəbɛ wəsədar nwɛ ene toloku tatɔkɔ mɔ, k'ɔŋkɔ pəyif wəbɛ wəsədar wəpɔŋ, pəc-loku: «Cəke məndeyɔ-ɛ? Wəkom wəRom ɔfɔ.»

27 Kɔ wəbɛ wəpɔŋ wəsədar wəRom ender k'eyif kɔ: «Məlok' im kaŋce, wəkom wəRom məyɔnɛ ba?»

Kɔ Pol owosɛ: «Ɛy.»

28 Kɔ wəbɛ wəpɔŋ wəsədar wəRom nwɛ oloku sɔ: «Ina, pəsam pɛlarəm p' isətɔnɛ kəyɔnɛ ka wəRom!»

Kɔ Pol oloku: «Ina, aŋkom em ti kəkomɛ dəm.»

29 Gbəŋcana babɔkɔ, akɔ pənamar ŋasɔŋɛ Pol kəlok-loku mɔ ŋambɔlɛ, kɔ wəbɛ wəsədar enesɛ, kəcərɛ a wəkom wəRom yati ɔsɔŋɛ k'aŋkot.

Pol nde fɔr ya aboc kiti kiriŋ

30 Dɔckɔsɔk wəbɛ wəka asədar nwɛ pəfaŋ kəcərɛ tes tɔkɔ aSuyif akakɔ ŋamboŋcɛ Pol mɔ, k'oloku a pasikəli kɔ, k'oloku sɔ aloŋnɛ apɔŋ kɔ aboc kiti aSuyif fəp kəloŋkanɛ. Kɔ wəbɛ ɛŋkɛrɛ Pol k'ɛŋcəmbər kɔ fɔr yaŋan kiriŋ.

23

Pol kəyacnɛ kɔn nde fɔr ya aboc kiti kiriŋ

1 Pol pəgbətnɛ aboc kiti aSuyif aŋɛ, k'oloku: «Kɔ ina, awɛŋc im aŋa, amera

ŋosoku pɛs ŋ’ iŋkɔtɛnɛ fɔr ya Kanu kiriŋ haŋ mɔkɔ.» 2 Ananiyas wɔloŋnɛ wɔpɔŋ oloku akɔ ŋanayi Pol kɔsɔk mɔ a ŋafer kɔ kɔca dakaŋca. 3 Kɔ Pol oloku kɔ: «Kanu kɔndesut’ ɔm, mɔyɔnɛ pɔmɔ damba dete ndɛ aŋcɛm alom ŋefer mɔ! Mɔndɛ nnɔ mɔc-kit’ im pɔmɔ tɔkɔ sariyɛ sɔloku mɔ, mba mɔc-loku a pasut em, tɔkɔ sariyɛ sɔmɔnɛ mɔ!»

4 Afum akɔ ŋanayi di mɔ, ŋaloku: «Wɔloŋnɛ wɔpɔŋ ka Kanu mɔyi sɔ kɔlɔmɔs ba?»

5 Kɔ Pol oluksɛ ŋa: «Awɛŋc im aŋa, iŋcɔrɛ fɛ a nkɔn ɔyɔnɛ wɔloŋnɛ wɔpɔŋ. Itɔ aŋcic kitabu disrɛ: ‹Pɔmar fɛ mɔlɔmɔs wɔkiriŋ wɔka afum am.›*»

6 Ntɛ tɛnayɔnɛ a aloŋkanɛ ŋanayi kɔsɔk kin aSadisi kɔ kɔŋkɔ aFarisi mɔ. Kɔ Pol ɛyɛfɛ k’ɛmpɛnɛ dim dɔndo aboc kiti ŋaŋc-yifɔt kɔ mɔ: «Awɛŋc im aŋa! Ina sɔ, wɔFarisi iyɔnɛ, wan ka aFarisi! K’aŋcɔmbɔr im kɔkiti-ɛ, kɔlaŋ kem a afi ŋandeyɛfɛ defi kɔsɔŋɛ ti!» 7 Ntɛ Pol oloku moloku mamɔkɔ mɔ, kɔ kɔgbɛkɔlɛnɛ kɔyi aFarisi kɔ aSadisi dacɔ, kɔ kɔgbɛyɛnɛ kɔyi. 8 Kɔ aSadisi ŋaloku a kɔyɛfɛ defi kɔyi fɛ, mɛlɛkɛ meyi fɛ, yɔŋk kɔ arkifin yeyi fɛ. AFarisi kɔca kɔŋan, ŋanalaŋ a mamɔkɔ fɔp meyi doru.

9 Kɔ sim sɔmpɛ haŋ, kɔ atɔksɛ sariyɛ kɔca ka aFarisi ŋayɛfɛ kɔ ŋambupɔrɛ pɔpɔŋ, ŋac-loku: «Sɔnɔŋk fɛ ntɛ o ntɛ tɛlɛc nnɔ fum wɔkawɛ eyi mɔ! Aŋcɔrɛ fɛ: Tɔlɔma ŋɔŋk, kɔ pɔyɔnɛ fɛ ti-ɛ, mɛlɛkɛ molok-lokɔr kɔ.» 10 Ntɛ kɔgbɛkɔlɛnɛ kɔŋc-cɔŋnɛ oŋ kɔcɔŋnɛ dɔm kiriŋ mɔ, kɔ wɔbɛ wɔsɔdar wɔpɔŋ enesɛ a ta ŋawatɔri-watɔri Pol, k’oloku asɔdar a ŋator ŋakɔ ŋalɛk Pol ŋaluksɛ kɔ nde asɔdar ŋandirɛ mɔ.

11 Dɔckɔsɔk pibi kɔ Wɔbɛ Yesu ender Pol kɔnɔŋk disrɛ, k’oloku: «Mɔbaŋsɛ! Tɔkɔ mɔnayɔn’ em sede fɔr ya aboc kiti nde Yerusalɛm mɔ, mɛnɛ mɔkɔ sɔ mɔyɔn’ em si Rom.»

Kɔsek kɔdif ka Pol

12 Ntɛ dec dɔsɔk mɔ, k’aSuyif alɔma ŋasek kɔdif Pol, kɔ ŋantɔŋnɛ kɔsɔŋɛnɛ temer kɔtɔ-di yeri, kɔtɔ-mun haŋ ŋac-lip ti. 13 Afum aŋɛ ŋanasek kɔdif Pol kaŋkɔ mɔ, ŋaŋc-kɔ haŋ ŋacepɔr afum wɔco maŋkɔlɛ. 14 Kɔ ŋaŋkɔ ŋabɔp aloŋnɛ apɔŋ kɔ abeki a dɔtɔf kɔkɔ-loku ŋa: «Sɔsɔŋɛnɛ temer kɔtɔ-di peri ta sɔntalip kɔdif Pol-ɛ. 15 Nɔna oŋ ndɛkɔl kɔbɔp ka aboc kiti aSuyif, nɔkɔ nɔtola wɔbɛ wɔsɔdar pɔkɛrɛ nu Pol pɔmɔ ntɛ nɔŋfaŋ kɔmɔmɔn tetɔn bel-bel mɔ. Sɔna sɔŋcɔmɛ sɔc-kar kɔdif kɔn ta ɛntabɔp un-ɛ.»

16 Ntɛ wan ka wɔkirɛ ka Pol ene pac-loku toloku ta kɔcɔpɛ kɔ towul pɛdifɛ pɔn mɔ, k’ɔŋkɔ nde asɔdar ŋandirɛ mɔ, k’ɛmbɛrɛ k’oloku ti Pol.

17 Kɔ Pol ewe wɔsɔdar wɔpɔŋ wɔlɔma k’oloku kɔ: «Mɔsolɛ wɔtɛmp nwɛ mɔkenɛ kɔ wɔbɛ wɔsɔdar wɔRom, bawo ɛfaŋ kɔsɔŋɛ kɔ kɔcɔrɛ toloku tɔlɔma.» 18 Kɔ wɔsɔdar wɔkakɔ ɛlɛk kɔ, kɔ ŋaŋkɔ ndena wɔbɛ wɔsɔdar wɔRom.

K’oloku kɔ: «Kelmani Pol ew’ em k’olok’ im a ikɛr’ am wɔtɛmp wɔkawɛ, a ɛfaŋ kɔsɔŋ’ am kɔcɔrɛ toloku tɔlɔm.»

19 Kɔ wɔbɛ wɔsɔdar wɔRom osumpɔr kɔ kɔca kɔ ŋawurnɛ kɔsɔk. K’eyif kɔ: «Ake toloku tɔ mɔyɔ ntɛ mɔfaŋ kɔlok’ im mɔ-ɛ?»

20 Kɔ wɔtɛmp nwɛ oloku: «ASuyif alɔma ŋantɔŋnɛ a ŋawer ɔm alna Pol mɔtorɛnɛ ŋa kɔ ndena aboc kiti aSuyif, pɔmɔ ntɛ ŋaŋfaŋ kɔyifɔt kɔ ŋamɔmɔn tetɔn bel-bel mɔ. 21 Mba mɔsɛp ta ŋatam ɔm dɔmoloku de! Bawo afum wɔco maŋkɔlɛ kɔ tɔlɔm ŋa dacɔ ŋayi kɔcɔpɛ Pol towul pɛdifɛ pɔn. Ŋasɔŋɛnɛ temer kɔtɔ-di yeri, kɔtɔ-mun ta ŋantanim kɔ-ɛ. Tɛm tantɛ ŋalip kɔlompɔsnɛ. Kɔwosɛ kam gbɔcɔrɔm kɔ ŋayi kɔkar.»

22 Kɔ wɔbɛ wɔsɔdar wɔRom ɛmɛŋkɔs wɔtɛmp nwɛ a ta pɔlɔmɔr sɔ nwɛ o nwɛ toloku tatɔkɔ oloku kɔ mɔ, k’ɛsak kɔ, k’ɔŋkɔ.

Pol nde fɔr ya wɔbɛ Felikɔs kiriŋ

23 Kɔ wɔbɛ wɔsɔdar wɔRom ewe asɔdar ɔn apɔŋ mɛrɔŋ, k’oloku ŋa: «Nɔlɛk asɔdar masar mɛrɔŋ (200), ayɛksɛnɛ fɔlɛs wɔco camɔt-mɛrɔŋ, kɔ atɔmpɔr mbɔŋcɔran masar mɛrɔŋ (200), ŋalompɔsnɛ kɔkɔ ka Sesari pibi-ana. 24 Nɔlompɔs sɔ fɔlɛs, ntɛ tɔŋsɔŋɛ pakenɛ wɔbɛ Felikɔs Pol pɔyi wɔyeŋ mɔ.»

25 Kɔ wɔbɛ wɔsɔdar wɔRom eŋcicɛ Filikɔs areka nŋɛ ŋɛnaloku ntɛ mɔ:

26 «Ina, Kolodu Lisiyas, iŋcic’ am areka ŋaŋɛ mɔna wɔbɛ kem Felikɔs, ic-yif ɔm.

27 Wɔrkun wɔkawɛ, aSuyif alɔma ŋalɛk kɔ ŋac-kɔ kɔnim. Mba alok’ im a wɔkom wɔRom ɔfɔ, it’ ɔsɔŋ em kɔder kɔ asɔdar em

* **23:5** ‹Pɔmar fɛ mɔlɔmɔs wɔkiriŋ wɔka afum am.› Ex. 22:27

kəbaŋər ŋa kɔ. 28 Ntɛ ifaŋ kəcərɛ tes ntɛ amboŋcɛ kɔ mɔ, k'intorɛnɛ kɔ nde aboc kiti aŋan ŋayi mɔ. 29 K'inəŋk, k'amboŋcɛ kɔ tes-ɛ, kəgbɛkəlɛnɛ kɔ nkɛ kəŋkotərɛnɛ sariyɛ səŋan mɔ, mba ali tes ɛləsər fɛ ntɛ pəmar padifɛ kɔ, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, pabɛr kɔ dəbili mɔ. 30 Ntɛ alok' im kəsek kədif ka wərkun wəkawɛ oŋ mɔ, itɔ iŋken' am kɔ katina. K'ilokɛnɛ amboŋcɛ ɔn tes, ŋakɔ ŋabokɛnɛ tetən nnɔ məna məyi mɔ. Dənda ɔfɔ ləŋtaŋ.»

31 K'asədar ŋayɔ pəmɔ tatɔkɔ wəbɛ kəŋan ɛnasom ŋa mɔ. Kɔ ŋalɛk Pol kɔ ŋaŋkekərɛ kɔ pibi disrɛ haŋ Antipatiri. 32 Dɔckɔsɔk kɔ asədar alɔma ŋaluksərnɛ nde ŋandirɛ mɔ, kɔ ŋasak ayɛksɛnɛ fəlɛs ŋakekərɛ kɔ. 33 Ntɛ ŋambɛrɛ Sesari mɔ, kɔ ŋasɔŋ areka ŋaŋɔkɔ Felikəs wəbɛ ka dətəf, kɔ ŋamentər kɔ Pol. 34 Ntɛ wəbɛ ka dətəf elip kəkaraŋ areka nŋɛ mɔ, k'eyif Pol wəka atəf ŋere ŋ'ɔyɔnɛ-ɛ. Ntɛ ene a wəka Silisi ɔyɔnɛ mɔ, 35 kɔ wəbɛ Felikəs oloku: «Indecəŋkəl əm kɔ aboŋcɛ am tes ŋandeder-ɛ.» K'osom a pacaŋər Pol nde bili bəkɔ bɛnayi nde abaŋka ŋa wəbɛ Herodu mɔ.

24

Amboŋcɛ Pol mes

1 Ntɛ mata kəcamət meŋcepər mɔ, kɔ wəloŋnɛ wəpɔŋ Ananiyas ontor kɔ abeki a dətəf alɔma kɔ wəgbɛkəlɛnɛ wəkin pac-we kɔ Tɛrtulu. Kɔ ŋaŋkɔ ŋabokɛnɛ nnɔ wəbɛ wəka dətəf eyi mɔ teta Pol. 2 Kɔ wəbɛ ka dətəf osom k'awe Pol, kɔ Tɛrtulu oŋcop moloku mən ntɛ: «Wəbɛ, mən' ɔsɔŋɛ ntɛ səyinɛ bəkəc yoforu mɔ. Kəkɔtɛnɛ dɛbɛ kam kətət, kɔ kəsəkpər ka mes məlɔma teta atəf ŋosu ŋaŋɛ, bawo mənayay ŋi ntɛ tender mɔ. 3 Wəbɛ Felikəs wəleləs kosu, səŋsɔtɔ pətət papəkɔ tɛm fəp kɔ mofo fəp. Səŋyek-yekəs' am ti. 4 Mba ntɛ intɔfaŋ kəlɛkər əm tɛm tɛlarəm mɔ, it' intolan' am kəcəŋkəl su abəkəc ŋətət disrɛ tɛm tepic.

5 Səŋkɔkcɛ a fum wəkawɛ wəbɛrəs afum dacɔ ɔyɔnɛ, nkɔn ɔŋsɔŋɛ aSuyif fəp kəgbɛkəlɛnɛ doru mofo fəp. Wəkiriŋ wəka kəgba ka afum a Nasarɛt ɔyɔnɛ. 6-7 Ɛnafaŋ yati kəyik-yikəs kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu, itɔ sənasumpərɛ kɔ. 8 Məna Wəbɛ məntam kəyifət kɔ, mətɛn kəcərɛ kɔ pəyɔnɛ fɔ a təkɔ səmboŋcɛ kɔ mɔ kaŋce kɔ-ɛ.»

9 Kɔ Asuyif aŋɛ ŋanayi di mɔ, ŋambaŋɛ Tɛrtulu, kəc-loku: «Itɔ teyi yati!»

Pol fər ya Felikəs kiriŋ

10 Ntɛ wəbɛ ka dətəf ɛfɛk Pol kəca a pəlok-loku mɔ, kɔ Pol oloku ntɛ: «Wəbɛ, iŋcərɛ a meren mɛlarəm mɔ məyi atəf ŋaŋɛ məc-kiti. Kəlaŋ kaŋkɔ disrɛ k'indelokɛn' am kəyac kem. 11 Tɛntacepər fɛ mata wəco kɔ mɛrəŋ ntɛ impɛ dare da Yerusalɛm kəkɔ-kor-koru Kanu, məntam ti kəyifət. 12 Ambəp f'em kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu, ambəp f'em dəkəlɔ ka dəkətola Kanu da aSuyif, ambəp f'em dare disrɛ səc-gbɛkəlɛnɛ kɔ fum, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, ic-gbiŋər afum kəyɛfərɛnɛ. 13 Ŋafɔtam sɔ kəc-mentər əm kaŋce ka tes təkɔ ŋamboŋc em mɔ. 14 Kaŋce intam kəwosɛ nnɔ fər yam kiriŋ a Kanu ka atem em k'iŋkor-koru, k'iŋcəmɛ dəpɔ da Wəbɛ darəŋ ndɛ ŋa ŋaŋcɛm-cɛmnɛ a yem yɔ mɔ. Mba ina ilaŋ ntɛ o ntɛ aŋcic dəkitabu Tawureta Musa kɔ Sayibɛ-e mɔ. 15 Iŋgbɛkər teta Kanu tɔlɔma amera, ntɛ ŋa aboŋc' em mes ŋa sɔ ŋaŋgbɛkər mera mɔ: It' ɔyɔnɛ a Kanu kəndeyekti afi, alompu kɔ atɔlomp. 16 It' ɔsɔŋɛ ntɛ ina sɔ iŋsɛp tɛm fəp kəkɔtɛnɛ amera ŋətət fər ya Kanu kɔ afum kiriŋ.

17 Ntɛ meren mɛlarəm meŋcepər mɔ, k'inder nnɔ Yerusalɛm kədemar afum em, k'iloŋɛnɛ sɔ domun. 18 Kɔ ŋaŋkɔ ŋabəp im ic-sɔkəsnɛ kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu disrɛ, bafɔ afum ŋaloŋkanɛ di, bafɔ pac-gbɛkəlɛnɛ. 19 Mɛnɛ aSuyif a atəf ŋa Asi alɔma akɔ ŋanayi di mɔ, ŋa ŋɔ pəmar kəder nnɔ məyi mɔ ŋac-boŋc' em mes, kɔ pəyɔnɛ fɔ a ŋantɔmpər em mi-ɛ. 20 Kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, afum akaŋɛ ŋaloku tes tɛlɛc ntɛ aboc kiti a kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu ŋananəŋk im ntɛ ŋanakit' im mɔ. 21 Mɛnɛ pəyɔnɛ toloku təkɔ inalokɛ dim dəpɔŋ, icəmɛ ŋa dacɔ mɔ de: ‹Teta kədeyɛfɛ defi nkɛ ilaŋ mɔ, k'aŋcəmbər' im məkɔ kiti nnɔ fər yam kiriŋ-ɛ!›»

22 Tɛnabəp paloku Felikəs bel-bel mes ma dəpɔ da Wəbɛ Yesu, k'olukəsɛ kiti dəsək dəlɔma, pəc-loku: «Kɔ wəbɛ wəsədar wəRom Lisiyas endeder-ɛ, indeməmən tes tonu.» 23 Kɔ wəbɛ ka dətəf oloku wəsədar a pəcaŋər kɔ, mba ta pəkot kɔ, ta pəmənɛ sɔ afum ɔn kəmar kɔ mes məlɔma.

Pol fər ya Felikəs kɔ Durusil kiriŋ

24 Ntɛ mataka məlɔma meŋcepər mɔ, Felikəs ŋasol kɔ wəran kɔn, Durusil, wəSuyif ɛnayi, kɔ ŋander, kɔ ŋasom pakɔ-we Pol. Kɔ ŋaŋcaŋkəl kɔ kəloku ka kəlaŋ kɔn Yesu Krist. 25 Mba ntɛ Pol ɛnatɛfərnɛnɛ moloku mən teta pəlompu, teta kəsumpərnɛ, kɔ kiti nkɛ kəndeder mɔ, kɔ kənesɛ kəyi Felikəs. K'oloku Pol: «Pəntəŋnɛ məkɔ tantɛ. Məkɔ kərɛsna. K'indesɔtɔ tɛm-ɛ, indesɔ w' am.» 26 Felikəs ɛnafɔtɔma a Pol ɔŋkɔsɔŋ kɔ pəsam. It' ɔŋc-somәsɛ tɛm fəp, pakɔ-wenɛ kɔ Pol ŋaloku-loku.

27 Kɔ ŋayi ti disrɛ haŋ kɔ meren mɛrəŋ meŋcepər, k'asəkpər Felikəs dɛbɛ, k'andəs Pərsiyus Fɛstus. Mba ntɛ Felikəs ɛnafaŋ kəbɔtəs abɛ aSuyif mera mɔ, k'ɛsak Pol dəbili.

25

Awe Pol fər ya wəbɛ wəka tɔf ya Rom fəp kiriŋ

1 Kədəs ka Fɛstus dɔcɔm da dɛbɛ tataka ta maas, k'ɛyɛfɛ dare da Sesari kəkɔ ka Yerusalɛm. 2 Aloŋnɛ apɔŋ kɔ afum alel a dɔtɔf aSuyif ŋaŋkɔ ŋabokɛnɛ nnɔ eyi mɔ, teta Pol. 3 Kɔ ŋaŋgbəc ŋac-tola Fɛstus kəmar kəŋan pakɛrɛ Pol Yerusalɛm, mba kɔ ŋalompəs towul mpɛ ŋantam kədifɛ Pol dɔpɔ mɔ. 4 Kɔ Fɛstus oloku ŋa a aŋcaŋər Pol dare da Sesari, a nkɔn yati pəmar pəkɔ di mata mamɔkɔ. 5 K'endeŋər, «Afum acərɛ kəlokloku aŋɛ ŋayi nu dacɔ mɔ, ŋasol kɔ ina, səkɔ. Kɔ fum wəkawɛ ɛnaləsər tes-ɛ, ŋakɔ ŋalɔm kəbokɛnɛ kəŋan dəndo.»

6 Fɛstus ɛnacepərɛnɛ fɛ mata camət-maas, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ mata wəco Yerusalɛm, k'olukus dare da Sesari. Dɔckɔsɔk k'ɛndɛ dəŋkiti, k'osom a pakɛrɛ Pol. 7 Ntɛ Pol ender mɔ, kɔ aSuyif aŋɛ ŋanator Yerusalɛm mɔ ŋaŋkɛl kɔ, kɔ ŋamboŋcɛ kɔ mes məpɔŋ mɛlarəm, mmɛ ŋanatɔ-tam kəsɔkəs mɔ.

8 Pol oŋc-loku kəyacnɛ kɔn: «Ali tes ilәsər fɛ! Iŋciya fɛ sariyɛ sa aSuyif, iŋciya fɛ kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu, iŋciya fɛ .»

9 Fɛstus, nwɛ ɛnafaŋ kəbɔtəs aSuyif mera mɔ, eyif Pol: «Məfaŋ kəpɛ Yerusalɛm pakɔkit' əm di fər yem kiriŋ ba?»

10 Kɔ Pol oloku: «Fər ya dəŋkiti da Sesar y' iŋcəmɛ kiriŋ tantɛ, difɔ pəmar pakit' im. Ali tes ilәsərɛ fɛ aSuyif, pəmɔ tatɔkɔ mənа yati məŋcərɛ ti mɔ. 11 Kɔ pəyɔnɛ fɔ iŋciya, kɔ pəyɔnɛ fɔ iyɔ ntɛ o ntɛ pəmar padif'em mɔɛ, ifɔtola a paŋaŋnɛn' em. Mba kɔ pəyɔnɛ fɔ mes mamɛ amboŋc' em məyɔnɛ fɛ kaŋce-ɛ, pəmar fɛ nwɛ o nwɛ pəsɔŋ im ŋa. Intola ti wəbɛ wəka tɔf ya Rom fəp pəkit' im.»

12 Awa Fɛstus, ntɛ ŋalip kəmɔmən mes mmɛ kɔ amar ɔn mɔ, k'oloku: «Ntɛ məloku a Sesar məfaŋ a pəkit' əm mɔ, kəkɔ kɔ mənder Rom pəkɔ-kit' əm.»

Pol fər ya Akripa kɔ Bernis kiriŋ

13 Ntɛ mataka məlɔm məŋcepər mɔ, kɔ wəbɛ Akripa kɔ wəkirɛ kɔn Bernis ŋander dare da Sesari, kədeyif Fɛstus. 14 Ntɛ ŋawak di kəwon mɔ, kɔ Fɛstus ɔlɔmər wəbɛ nwɛ teta Pol, pəc-loku: «Felikəs ɛnasak fum wəlɔma dəbili. 15 Ntɛ inakɔ Yerusalɛm mɔ, aloŋnɛ apɔŋ kɔ abeki a dɔtɔf aSuyif ŋanabokɛnɛ tetɔn, ŋac-tola kədif kɔn.

16 K'iloku ŋa a aRom ŋafɔsɔŋ fum kədif ta wəkayi ŋantatɛfərɛnɛ kɔ aboŋcɛ ɔn mesɛ, pəyacnɛ moloku məkɔ amboŋcɛ kɔ mɔ. 17 It' ɔsɔŋɛ ntɛ ŋatɔwon kəderɛnɛ nnɔ mɔ. Dɔckɔsɔk, k'indɛ dəŋkiti, k'isom a pakɛrɛ fum wəkakɔ. 18 Ntɛ aboŋcɛ ɔn mes ŋander mɔ, ali tes ŋamboŋcɛ fɛ kɔ ntɛ inafɔtɔnɛ kɔ mɔ. 19 Ŋaŋgbɛkəlɛnɛ kəgbɛkəlɛnɛ dəm teta dinɛ daŋan, kɔ teta Yesu wəlɔma, nwɛ efi mɔ, mba kɔ Pol nkɔn oloku a eyi wəyeŋ. 20 Kɔ ina, ntɛ intɔcərɛ ntɛ indeloku teta mes ma dinɛ daŋan mɔ, k'iyif Pol, kɔ pəyɔnɛ oŋwosɛ kəkɔ Yerusalɛm pakɔ-kiti kɔ dəndoɛ. 21 Mba Pol ontola ntɛ ɛfaŋ mɔ: A wəbɛ kosu wəlel pəkiti kɔ, it' ɔsɔŋɛ ntɛ iloku a pacaŋər kɔ haŋ ic-tam kəkenɛ kɔ Sesar wəbɛ wəka tɔf ya Rom fəp.»

22 Kɔ Akripa oloku Fɛstus: «Ina sɔ, ifaŋ kəcaŋkəl fum wəkawɛ.» Kɔ Fɛstus oloku: «Alna məŋcaŋkəl kɔ.»

23 Dɔckɔsɔk Akripa kɔ wəkirɛ kɔn Bernis ŋanderɛnɛ asos ŋayesnɛ, kɔ ŋambɛrɛ nde dukulɔ dəkɔ aŋkiti mɔ, kɔ abɛ apɔŋ asədar aRom, kɔ afum alel a dare. Kɔ Fɛstus osom k'aŋkɛrɛ Pol. 24 Awa kɔ Fɛstus oloku: «Wəbɛ Akripa, kɔ nəna fəp fonu aŋɛ nəyi su dacɔ mɔ, nənəŋk fum wəkawɛ, tetɔn tɔ aSuyif alarəm akaŋɛ ŋambokɛnɛ nnɔ iyi mɔ. Kəyɛfɛ Yerusalɛm haŋ nnɔ, ŋac-kulɛ-kulɛ a pəmar fɛ pəyi doru. 25 Kɔ ina, inəŋk fɛ ntɛ o ntɛ pəmar a padifɛ kɔ mɔ. Mba ntɛ

nkɔn wəsərka ontola a wəbɛ kosu wəlel pəkiti kɔ mɔ, it' iŋcɛm-cɛmnɛ kədekenɛ kɔ Pol wəkawɛ. 26 Ntɛ intəyɔ ntɛ o ntɛ tosoku tecicɛ wəbɛ kosu wəlel teta fum wəkawɛ mɔ, it' iŋkɛrɛnɛ kɔ fɔr yonu kiriŋ, pənaŋkanɛ məna wəbɛ Akripa, nəyifət kɔ ntɛ təŋsoŋɛ isətɔ təkɔ indecic mɔ. 27 Bawo, pəwurɛn' em kəyi samnɛ, kəsoŋ kelmani pac-kekərɛ Rom ta məsəkəs kəcic mes məkɔ amboŋcɛ kɔ mɔ-ɛ.»

26

Pol kəyacnɛ kɔn nnɔ Akripa eyi mɔ

1 Kɔ Akripa oloku Pol: «Awos' am kəloku-loku tetam.»

Kɔ Pol ondot kəca kəlɛk moloku kəyacnɛ. 2 «Pəmbət im, Wəbɛ Akripa, kənəŋknɛ məkɔ ideyacnɛ nnɔ məyi mɔ mes mmɛ aSuyif alɔma ŋamboŋc em mɔ. 3 Məŋcərɛ bel-bel mes mokur aŋa ma aSuyif kɔ kəgbɛkəlɛnɛ ka mi. Ilɛtsɛn' am məcəŋkəl im bel-bel.

4 ASuyif fəp ŋaŋcərɛ ntɛ tɛnayɔnɛ teyi tem kəyɛfɛ dowut dem mɔ, dəkəcop ntɛ inayi afum em dacɔ Yerusalɛm mɔ. 5 Ŋaŋcər' em kəyɛfɛ ntɛ pənawon mɔ, ŋantam sɔ kəboŋc ti, bawo fɔr yaŋan yati ŋanatəŋnɛ mes kɔ məyɔ ma doru dem fəp, a cəFarisi c' inayi, kəgba ka afum akɔ ŋananaŋkanɛ kəyeŋk mes dinɛ dosu mɔ. 6 Məkɔ ayi kəkit' im, bawo iŋgbɛkər amera temer ntɛ Kanu kənasoŋ atem asu mɔ. 7 Cusuŋka cosu ncɛ wəco kɔ mɛrəŋ cəŋsali tɛm fəp, daŋ kɔ pibi, ŋayɔ amera kəsətɔ ka kəlɛkɛ temer kaŋkɔ. Wəbɛ, teta kəgbɛkər amera kaŋkɔ kɔ aSuyif ŋamboŋc em mes. 8 Teta ake tɔ nəntɔfaŋɛ kəlaŋ a Kanu kəntam kəyekti fum defi disrɛ-ɛ?

9 Ina wəkawɛ yati, inacɛm-cɛmnɛ kəsimɛs kɔ tewe ta Yesu wəNasarɛt səpɔ fəp. 10 It' ɛnayɔ Yerusalɛm, ina wəkawɛ yati inabɛr afum acempi alarəm dəbili kətam disrɛ nkɛ abɛ a aloŋnɛ ŋanasoŋ im mɔ. Ntɛ ŋaŋc-loku kədif kəŋan mɔ, ina sɔ iŋc-wosɛ ti. 11 Iŋc-kɔ dəwɔlɔ wa dəkətola Kanu da aSuyif fəp, ictərəs alaŋ, iŋc-gbəc ŋa kələməs tewe ta Yesu. Pəc-tɛl' em nnɔ ŋayi mɔ, iŋc-bɛləs ŋa haŋ sədare səcuru.»

Pol ɔlɔm kəkafəlɛ kɔn amera

12 «It' ɛnasoŋɛ dəsək ndɛ indekɔ dare da Damas mɔ, kətam kɔ kəsom ka abɛ a aloŋnɛ apɔŋ. 13 Daŋ dɛc-faŋ kəbəp, Wəbɛ Akripa, k'inəŋk dəndo dɔpɔ pəwaŋkəra mpɛ pɛnakɛl im kɔ afum akɔ sənasol mɔ. Pəmot mpɛ pənayɛfɛ dəkɔm mɔ, poc-mot pɛtas dec. 14 Kɔ səntɛmpɛnɛ fəp fosu dəntɔf, k'ine dim doc-lok' im cəArame: ‹Sol, Sol, ta ake tɔ məntərəs em-ɛ? Pəŋcuc' am kəbər tɛfaŋ ta wəbɛ kam.›

15 K'iyif: ‹Wəbɛ, an' ɔfɔ-ɛ?›

K'oluks' em: ‹In' ɔfɔ Yesu, nwɛ məna məyi kətərəs mɔ. 16 Mba məyɛfɛ məcəmɛ wɛcək wam kəroŋ. Məcərɛ tes ntɛ təsəŋ' em kəwurər əm mɔ: Iyɛk-yɛk əm kəyɔnɛ ka wəbəc kem, məyɔnɛ sɔ wətəŋnɛ mes məkɔ mənəŋk nnɔ iyi mɔ kɔ məkɔ indesɔ-wurər əm mɔ. 17 Indebaŋ əm afum am akaŋɛ dəwaca kɔ atɔyɔnɛ Suyif nda aŋɛ indesom əm mɔ, 18 kəkɔ-mepi ŋa fɔr. Ntɛ təŋsoŋɛ ŋawur dəkəbump ŋatɛfərnɛ pəwaŋkəra, ŋawur kətam ka Sentani ŋayi kətam ka Kanu disrɛ mɔ. Kɔ ŋalaŋ im-ɛ, ŋandesɔtɔ kəŋaŋnɛ ka kiciya kəŋan, ŋasɔtɔ dəkəcəmɛ afum dacɔ aŋɛ ŋayɔnɛ aka Kanu mɔ.›»

Pol oloku yɛbəc yɔn

19 «Ti disrɛ, Wəbɛ Akripa, iyeŋkər fɛ kənəŋk nkɛ kəŋyɛfɛ dareŋc mɔ domp. 20 Mba inacam kərɛsna afum aka Damas kɔ aka Yerusalɛm, kəbəp ka afum aka atɔf ŋa Yude fəp haŋ atɔyɔnɛ Suyif. Iloku ŋa kəsəkpər bəkəc ŋakafəlɛ nnɔ Kanu kəyi mɔ, ŋayɔ məyɔ mətət mmɛ meŋmentər kəsəkpər kəŋan bəkəc mɔ. 21 Tantɛ tɛnasɔŋɛ kɔ aSuyif ŋasumpər im nde kəlɔ kəpɔŋ ka Kanu disrɛ, ŋac-faŋ kənim im. 22 Mba kəbum ka Kanu kəsɔŋ' em kəyi doru haŋ məkɔ, iŋyɔnɛ kɔ wətəŋnɛ mes mmɛ nnɔ awut kɔ abeki ŋayi mɔ. Ifɔloku ntɛ o ntɛ sayibɛ-e kɔ Musa ŋanatɔ-loku mɔ, 23 kəcərɛ a Krist endekekərɛ pəcucanɛ, k'ɔyɔnɛ wəyɛfɛ wəcɔkɔ-cɔkɔ defi-ɛ, nkɔn endecam teta pəwaŋkəra nnɔ aSuyif kɔ atəyɔnɛ Suyif ŋayi mɔ.»

Pol kəfaŋ kɔn kəsəŋɛ Akripa kəlaŋ

24 Ntɛ Pol oŋc-loku moloku mən mɛyacnɛnɛ mɔ, kɔ Fɛstus oŋkulərnɛ: «Pol cəpɔ mətamnɛ fɛ? Kətəkəs kam kəlarəm kəsoŋ' am kətɔ-tamnɛ.»

25 Kɔ Pol oloku: «Daka o daka dɔyɔ f'em. Intamnɛ keŋ, Wəbɛ kem wəlel, Fɛstus! Moloku ma kaŋce kɔ molompɛnɛ m' iyi kəloku. 26 Wəbɛ ɛŋcərɛ mamɔkɔ fəp, it' iŋlokɛ mi kəlaŋ disrɛ fɔr yɔn kiriŋ.

Iŋcərɛ a məŋcərɛ mes maməkɔ fəp, bawo mɛnacepər fər ya afum kiriŋ. 27 Məlaŋ sayibɛ-e ba, Wəbɛ Akripa? Iŋcərɛ bel-bel a məlaŋ ŋa!»

28 Kɔ Akripa oloku Pol: «Kɔ məsɛp kəbɛrɛnɛ pəpic-ɛ, məŋsəŋ' em kəyɔnɛ wəlaŋ Krist.»

29 Kɔ Pol oloku: «Təyɔnɛ fɔ ndɛkəl kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, tekiriŋ, intola kɔ Kanu kəwosɛ-ɛ, kəyɛfɛ məna haŋ akɔ ŋayi kəcəŋkəl im məkɔ mɔ, nəyi pəmɔ ina, mba ta gbekce yayɛ yeyi ti de.»

30 Awa wəbɛ ka atəf, wəbɛ ka sədare səlarəm, Bernis, kəbəp ka afum akɔ ŋanandɛ kɔ ŋa mɔ fəp ŋayɛfɛ. 31 Ntɛ ŋaŋc-wur mɔ ŋac-lokɛnɛ: «Fum wəkawɛ ɔyɔ fɛ ntɛ o ntɛ pəmar padifɛ kɔ, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ pabɛr kɔ dəbili mɔ.»

32 Kɔ Akripa nkɔn oloku Fɛstus: «K'antam kəsak fum wəkawɛ pətɔ-yɔnɛ fɔ ewe wəbɛ wəka Rom-ɛ.»

27

Aŋkekərɛ Pol Rom

1 Ntɛ antəŋnɛ oŋ a səbɛkɛ debil kəkɔ ka atəf ŋa Itali mɔ, k'asɔŋ Pol kɔ afum alɔma akɔ ŋanayi dəbili mɔ wəsədar wəpɔŋ wəlɔma nwɛ aŋc-we Yuliyus mɔ. Wəbum ka wəbɛ wəka Rom ɛnayɔnɛ, k'asom kɔ kəkɛkəs ŋa. 2 Kɔ səmbɛkɛ dəbil kəyɛfɛ ka dare da Adaramit kəkɔ ka cəgbɛp ca Asi kɔ səŋkɔ səpɛ. Aristarko wəMasedon wəka dare da Tɛsaloni ɛnayi su dacɔ.

3 Dəckɔsɔk kɔ səmbɛrɛ Sidɔŋ. Yuliyus nwɛ ɔŋc-yɔ Pol mes mətət mɔ, owosɛ kɔ kəkɔ ndena anapa ɔn kəkɔ-tɛnər ŋa kəmar kəlɔma. 4 Ntɛ səyɛfɛ dəndo mɔ, kɔ səsumpər kəca ka Sipər bawo səŋc-gbofnɛ afef. 5 Ntɛ səŋcali kəba nkɛ mɛŋc moŋsut təf ya Silisi kɔ Paŋfili mɔ, kɔ səŋkɔ sətor dare da Mira, atəf ŋa Lisi. 6 Dəndo kɔ wəbɛ wəsədar ɔsətɔ dəndo abil nŋɛ ŋanakɔ-yɛfɛ dare da Alɛksandər kəkɔ ka Itali mɔ, k'ɛmbɛk su ŋi disrɛ. 7 Mataka mɛlarəm disrɛ səc-kət mɛtɛn dəkəba. Pəcuca disrɛ pɔ sənadebəp Sinidi, mba ntɛ afef ŋɛnatɔ-wosɛ su kəkɔ pəbəlɛ mɔ, kɔ səsumpər agbɛp ŋa atəf ŋa Krɛt, kɔ səŋcepər Salmən. 8 Kɔ səŋgbofnɛ dobo dadəkɔ pəcuca disrɛ, kɔ səŋkɔ səbəp kəfo kaŋkɔ aŋwe «Cətənta Cətət,» ta pəmbəlɛnɛ di kɔ dare da Laseya.

9 Ntɛ tɛm tɛlarəm teŋc-cepər, akɔ kəkɔtɛnɛ abil kəŋc-yɔ kəyɔ dəm wɛy-wɛy mɔ, kɔ mata ma kəsuŋ meŋcepər-ɛ. Kɔ Pol eŋgbiŋər ŋa: 10 «Anapa, inəŋk fɔ kəkət kosu kaŋkɛ kəyɔ wɛy-wɛy. Abil kɔ yɛcaməs yɔkɔ yeyi ŋi disrɛ mɔ yendelɛcɛ, səna aŋɛ səyi ŋi disrɛ mɔ yati sətərɔ.» 11 Mba wəbɛ wəsədar pəlaŋ wəgbɛk abil kɔ wəka ŋi, ta ewe moloku ma Pol daka-ɛ. 12 Ntɛ tendeŋərnɛ ti mɔ, kətənta kənatesɛ fɛ kəcəpərɛnɛ dɛrəŋ. Kɔ ayi a abil ŋaŋɔkɔ disrɛ alarəm ŋaloku kəyɛfɛ ka di ŋabɛlər Fenik, kətənta ka Krɛt nkɛ kəŋkəŋkənɛ afef ŋɛdɛrəŋ mɔ.

Afef ŋəpəŋ ŋosut dəkəba

13 Kɔ afef ŋepic ŋɛyɛfɛ kəwur kəca-kətət, kɔ ŋaŋcɛm-cɛmnɛ a ŋantam kəyɔ tɛfaŋ taŋan. Kɔ ŋayekti abɛla ŋaŋan kɔ ŋasolnɛ dobo da Krɛt, ŋagbɛpɛnɛ di. 14 Pəwon fɛ kɔ afef ŋəpən ŋɔkɔ aŋc-we «Ɛrakilən» mɔ ŋowur kəyɛfɛ ka mərɔ ma dare. 15 Kɔ afef ŋaŋɔkɔ ŋɛyɛfɛ kəcɛrŋɛnɛ abil ta antam sɔ kəcəmɛ afef ŋaŋɔkɔ kiriŋ-ɛ, kɔ səsaknɛ kɔ ŋeŋkekərɛ su nde ŋɛnafaŋ mɔ. 16 Səyi kəcepər mokuru mɛfɛt məlɔma tantəf, mmɛ aŋc-we Koda mɔ, kɔ səntam pəcuca disrɛ kəcəmbərəs abil. 17 Ntɛ səliŋərnɛ ŋi mɔ, kɔ aŋɛ ŋayi kəbəc abil disrɛ mɔ ŋaŋkotɛ ŋi bənda yɔkɔ yɛnayɔnɛ yɛmɛŋkərnɛ mɔ, ŋac-nesɛ kəkɔ-loŋɛ agbɛp ŋa atəf ŋa Siriti, bawo kɛrɛrɛ ka asəŋc kəyi di. Kɔ ŋaŋgbal aŋka, mba afef ŋosolɛ ŋa. 18 Ntɛ afef ŋɛnanaŋkanɛ kəyikəc su mɔ, dəckɔsɔk kɔ ŋaŋgbaləs yɛcaməs yɔlɔma dəkəba. 19 Tataka ta maas, kɔ abəc a debil ŋasumpər gbalaŋi ba abil dəwaca waŋan kɔ ŋaŋgbal yi dəkəba. 20 Mataka mɛlarəm disrɛ dec kɔ cɔs yoŋc-wur fɛ, afef ŋɛc-bɛk oŋ kəbɛk dəm, tɛləpəs kɔ səwurɛ mera kəyi sɔ doru.

21 Ŋanadi fɛ yeri kəyɛfɛ ntɛ pənawon mɔ. Itɔ kɔ Pol ɛyɛfɛ k'ɛŋcəmɛ ŋa dacɔ, k'oloku: «Anapa, pəc-yɔnɛ fɔ nəcəŋkəl im ta nəyɛfɛ Krɛt nəyekti abɛla-ɛ, nədenabumnɛ pəcuy pampɛ pɔsɔtɔ su, kɔ ca nyɛ yɔsələr su mɔ. 22 Mba ndɛkəl oŋ, intola a aŋcəpəs nu bəkəc, bawo ali fum ɔfɔfi nu dacɔ, mɛnɛ abil ŋendelɛcɛ. 23 Itɔ nnɔ pibi mɛlɛkɛ məlɔma ma Kanu nkɛ iyɔnɛ wəkən kɔ nkɛ iŋkor-koru mɔ, mowurərn' em. 24 Kɔ molok' im: ‹Ta mənesɛ, Pol! Mɛnɛ məcəmɛ fər ya wəbɛ ka təf ya Rom fəp kiriŋ, tetam tɔ Kanu kəsakɛ akaŋɛ nəyi abil ŋaŋɛ disrɛ mɔ fəp kəyi doru.›

25 Nəcəpəsnɛ bəkəc arkun, bawo ilaŋ təkɔ
Kanu kəlokun' em mɔ tendeyi. 26 Mba mɛnɛ
pakɔ-loŋɛ mokuru məlɔma.»
27 Pibi pa wəco kɔ maŋkəlɛ p' anakɔ
pafɛcərɛnɛ su kəba ka Adiriya. Pibi dacɔ
kɔ akətɛnɛ abil ŋaŋcərɛ a alətərnɛ antɔf
ŋowosu. 28 Kɔ ŋantorɛ paka pelel pakotər
pi kəbənda, kɔ ŋanəŋk fɔ putukum pɛmbəp
mɛtər wəco maas kɔ camət-tin. Kɔ ŋaŋcɔŋnɛ
kiriŋ kɔ ŋawak sɔ, kɔ ŋanəŋk fɔ pətukum
pɛmbəp mɛtər wəco mɛrəŋ kɔ camət-mɛrəŋ.
29 Ntɛ ŋanesɛnɛ abil kəcaŋərɛnɛ masar mɔ,
itɔ ŋanagbalɛ aŋka maŋkəlɛ tadarəŋ, kɔ
ŋandɛ ŋac-kar pəwaŋkəra, mba pəc-won ŋa.
30 Mba ntɛ abəc a debil ŋanafaŋ kəyɛksər
abil mɔ, kɔ ŋantorɛ agbaŋkɛ, ŋac-loku a ŋakɔ
ŋagbal aŋka tekiriŋ ta abil. 31 Kɔ Pol oloku
wəbɛ wəsɔdar kɔ asɔdar, «Kɔ afum akaŋɛ
ŋantɔyi debil-ɛ, nəfətam kəyi doru.» 32 Kɔ
asɔdar ŋaŋcopu bənda ya agbaŋkɛ, kɔ ŋasak
ŋi kɔ ŋɛntɛmpɛnɛ.
33 Ŋayi kəkar dec kəsɔk, kɔ Pol ewenɛ fəp
fosu kəkɔ-di yeri, k'oloku: «Məkɔ tataka ta
wəco kɔ maŋkəlɛ ntɛ nəyi kəkar, ta nəndi
yeri mɔ. 34 Intola nu oŋ kədi yeri, bawo
pəmar nədi yi ntɛ təŋsɔŋɛ nəyacnɛ mɔ. Ali
wəkin nu dacɔ, kəfon kɔn da dəromp kəfɔ-
sələr kɔ!» 35 Ntɛ Pol elip kəloku tatɔkɔ
mɔ, k'ɛlɛk kəcom k'eyek-yekəs Kanu fər ya
afum fəp kiriŋ, k'entepi ki, k'ɛyɛfɛ ki kəsɔm.
36 Kɔ fəp fəŋcəp bəkəc kɔ ŋayɛfɛ kəsɔm
cəcom. 37 Sənayi afum masar mɛrəŋ wəco
camət-mɛrəŋ kɔ camət-tin (276) akɔ ŋanayi
abil ŋaŋɔkɔ disrɛ mɔ. 38 Ntɛ fəp fənɛmbərɛ
mɔ, kɔ ŋaŋgbal malɔ mɛləpəs dəkəba ntɛ
təŋsɔŋɛ abil ŋɛbɛrɛnɛ kəfoy mɔ.

Kəloŋɛ ka abil

39 Ntɛ dec dəsɔk mɔ, abəc a debil
ŋananɛpəl fɛ antɔf, mba ŋananəŋk kɛrɛrɛ,
kɔ ŋaŋcɛm-cɛmnɛ kəcɔŋəs abil haŋ ŋabəp
ki. 40 Kɔ ŋasikəli aŋka kɔ yontor dəkəba, kɔ
ŋasikəlɛnɛ sɔ bənda ya yas nyɛ aŋc-gbɛkɛ
abil mɔ. Kɔ ŋayekti abɛla abil dəkəro, kɔ
afef ŋɛlɛk ŋa, kɔ ŋɔŋcɔŋəs abil kəca ka
dəkɛrɛrɛ. 41 Mba kɔ ŋaŋkɔ ŋapət kɛrɛrɛ
acir mɛrəŋ dacɔ, kɔ kəro ka abil kəmətnɛ
dɛsəŋc, ŋɛntam fɛ sɔ kəcɔŋnɛ kiriŋ. Kɔ yam
yɔpɔŋ yender yosut abil ŋaŋan kɔ ŋɛləsər ŋi
tadarəŋ.
42 Kɔ asɔdar ŋaŋcɛm-cɛmnɛ kədif ka
kɛlmani-e, ta wələma pəŋɛrəŋ pəyɛksər
ŋa. 43 Mba wəbɛ wəsɔdar nwɛ ɛnacɛm-
cɛmnɛ kəmar Pol ta efi dəkəba mɔ, ɛyaməsər
asɔdar kəyɔ ka tɛfaŋ taŋan, k'oloku akɔ
ŋanacərɛ kəŋɛrəŋ mɔ ŋanuŋkɛnɛ kətor
dəkəba ŋaŋɛrəŋ ntɛ təŋsɔŋɛ ŋapɛ kare mɔ.
44 Afum aləpəs akɔ ŋandelɛk cəbam kɔ
cəpom ca abil ŋaŋɛrəŋ ŋabəp ŋa dəndo
kare. Kɔ afum fəp ŋampɛ kare, ali wəkin
tes tɛnasɔtɔ fɛ.

28

Pol eyi Malit

1 Ntɛ səmpɛ ta təlɔm o təlɔm təsɔtɔ fum
mɔ, k'aloku su a mokuru maməkɔ m' aŋwe
Malit. 2 Kɔ afum aka di ŋasumpər su bel-
bel. Kɔ ŋaŋkekərɛ su kəkɔ-sayɛ nɛŋc ndɛ
ŋanacɔl teta wəcafən wəkɔ ɛnacop kətuf mɔ,
kɔ kəfe. 3 Pol ɛnawɛtəs yaŋcan yɔlɔma nyɛ
ɛnayi kəcɔl dənɛŋc mɔ, mba teta pəwon,
kɔ dɔf dowur yaŋcan disrɛ kɔ dɛndɛtərnɛ
kɔ dəkəca. 4 Ntɛ aka atɔf ŋaŋɔkɔ ŋanəŋk
dɔf dɛdɛtərnɛ Pol dəkəca mɔ, kɔ ŋalokɛnɛ:
«Fum wəkawɛ təlɔma wədif afum ɔyɔnɛ,
bawo ɛntɛp kəc-cafɛ dəkəba, mba Pəlompu
powosɛ fɛ nkɔn kəyi doru.» 5 Mba kɔ Pol
ɛwɛs abok nŋɛ dənɛŋc, ali ta pəŋcu kɔ-
ɛ. 6 Afum akakɔ ŋac-kar a pəŋkɔ-kəf kɔ
dənda abok ŋɛnadɛtərnɛ mɔ, kɔ pəyɔnɛ fɛ
ti-ɛ pətɛmpɛnɛ pəfi. Ntɛ ŋaŋkar kɔ pəwon
ta ŋaŋnəŋk təlɔm o təlɔm təsɔtɔ kɔ mɔ, kɔ
ŋasəkpər tɛcɛm-cɛmnɛ taŋan, kɔ ŋaloku a
kanu kɔ ɔyɔnɛ.
7 Kəfo kaŋkɔ kəsək antɔf ŋɔpɔŋ ŋɛnayi
di ŋa fum wəbeki wəpɔŋ wəka mokuru
maməkɔ wələma, pac-we kɔ Pubiliyu. Nkɔn
ɛnasɔŋ su dəkəyi dɔtɔt mata maas. 8 Papa
ka Pubiliyu ɛnafəntərɛ ta ɛntamnɛ-ɛ, fiba kɔ
kupur yeyi kɔ. Kɔ Pol ɛmbɛrər kɔ, k'ɔntola
Kanu, pəc-deŋər kɔ waca, k'ɛntaməs kɔ. 9 Ti
disrɛ kɔ acu aka mokuru aləpəs akɔ ŋander
sɔ, kɔ ŋa sɔ ŋantamnɛ. 10 Kɔ aka dare ŋaleləs
su bel-bel, ntɛ səndeyɛfɛ kəkɔ mɔ, k'asɔŋ su
ca yɔkɔ pənamar su kəyɔ mɔ fəp.

Pol kəbəp kɔn Rom

11 Ntɛ səŋcepərɛnɛ yof maas mɔ, kɔ səsɔtɔ
abil nŋɛ ŋɛyɛfɛ dare da Alɛksandər, kɔ
ŋɛŋcepərɛnɛ dɛrəŋ mokuru ma Malit. Abil
ŋaŋɔkɔ ŋ' aŋc-we «Diyɔskur.» 12 Ntɛ səmbɛrɛ

dare da Sirakus mə, kɔ səyi di mata maas.
13 Kɔ səyɛfɛ dəndo, səsolnɛ agbɛp kɔ səŋkɔ
səsumpər dare da Resiyo. Kɔ afef ŋa kəca-
kətɔt ŋɛyɛfɛ dɔckɔsɔk, mata mɛrəŋ disrɛ kɔ
səmbəp dare da Pusɔl. 14 Difɔ sənabəp
awɛŋc su aŋa alaŋ akɔ ŋanatola su kəyi
di mata camət-mɛrəŋ mə. Təkɔt tantɛ tə
sənakɔt kəbɛrɛ dare da Rom. 15 Awɛŋc su
aŋa alaŋ a dare da Rom aŋɛ ŋanane te tosu
mə, ŋander kəfaynɛ su haŋ nde makit ma
Apiyus, kɔ nde aŋc-we Dəkəyikiya Maas mə.
Ntɛ Pol ɛnəŋk ŋa mə, k'eyek-yekəs Kanu,
k'ɛmbɛrɛnɛ sɔ kəcəp abəkəc. 16 Ntɛ səmbɛrɛ
Rom mə, k'awosɛ Pol kəyi taciŋa kɔ wəsɔdar
wəkɔ oŋc-bum kɔ mə.

Pol kəcam kən toloku tɔtɔt ta Kanu Rom

17 Ntɛ mata maas meŋcepər mə, kɔ Pol
ewe afum alel aSuyif aŋɛ ŋanayi Rom mə.
Ntɛ ŋambəpsɛnɛ mə, k'oloku ŋa: «Awɛŋc im
aŋa, ali tes iləsərɛ fɛ afum asu, ali tes iləsər
fɛ ta mes mosu mokur ma atem asu, mba
ŋanasumpər im nde Yerusalɛm kɔ ŋambɛr
im aRom dəwaca. 18 Ntɛ ayifət im mə, abɛ
akakɔ ŋanafaŋ kəsak im, bawo ŋananəŋk fɛ
ntɛ o ntɛ pəmar padif' em mə. 19 Mba
aSuyif ŋawosɛ fɛ. It' ɛnasɔŋ' em kəwe kiti
ka wəbɛ ka tɔf ya Rom fəp ta ifaŋ kəboŋcɛ
afum em tes-ɛ. 20 Tes tatɔkɔ tɔsɔŋɛ ntɛ ifaŋ
kənəŋkɛ nu, isɔŋɛ nu ti kəcərɛ mə, bawo teta
kəgbɛkər amera ka afum a Yisrayel kəsɔŋɛ
ntɛ ambɛr im gbekce yayɛ mə.»

21 Kɔ afum alel a Rom ŋaloku kɔ: «Ali
areka ŋɛfɛt ŋin səsɔtɔ fɛ kəyɛfɛ atɔf ŋa Yude
tetam. Ali awɛŋc su aŋa wəkin ender
fɛ pəloku su pɛlɛc pam. 22 Mba səfaŋ fɔ
sən' am kəlok-loku məna yati tɔkɔ məŋcɛm-
cɛmnɛ mə, bawo səŋcərɛ a kəgbɛkəlɛnɛ kəyi
mofo fəp teta kəgba nkɛ məyi mə.»

23 Kɔ ŋamboc tataka, kɔ ntɛ dəsək dadɔkɔ
dɛmbəp mə alarəm ŋander nda Pol kəcəŋkəl
kɔ. Kɔ Pol ɛŋc-mentər ŋa kəsɔk pɛs kitabu
disrɛ mes ma dɛbɛ da Kanu fəp, kəyɛfɛ
sariyɛ sa Musa kəbəp yecicəs ya Sayibɛ-
e. Kəyɛfɛ bət-bət haŋ dɔfɔy kɔ Pol ɛŋc-sɛp
kəsɔŋɛ ŋa kəlaŋ teta Yesu. 24 K'ɛŋkafəli afum
alɔma kəlaŋ tɔkɔ oŋc-loku mə, mba alɔma
ŋanalaŋ fɛ ti. 25 Ntɛ afum ŋaŋc-sakətɛnɛ
kəgbɛkəlɛnɛ disrɛ dəndo oŋc-lok-loku mə, kɔ
Pol endeŋər ntɛ gbəcərəm: «Amera Ŋecempi
ŋa Kanu ŋɛnalok-lokər atem anu bel-bel,
dəyecicəs yecempi ya aŋnabi Esayi,

26 ntɛ t' ɛnaloku:
‹Məkɔ nnɔ afum akaŋɛ ŋayi mə, məloku:
Nəndewon kəcəŋkəl, mba nəfɔdene!
Nəndewon kəgbətnɛ, mba nəfɔdenəŋk!
27 Bawo bəkəc ya afum akaŋɛ
yɔfɔtam kəne,
ŋantaŋ ləŋəs, kɔ ŋamɛp fər.
Ŋac-nesɛ kənəŋkɛ fər yaŋan,
ŋac-nesɛ kənenɛ ləŋəs yaŋan.
Ŋac-nesɛ kəcərɛnɛ mes bəkəc yaŋan.
Ŋac-nesɛ kəluksərn' em ntɛ təŋsəŋɛ itaməs
ŋa mə.›
28-29 Nəcərɛ a kəŋaŋnɛ ka Kanu kaŋkɛ
atɔyɔnɛ Suyif ŋ' anakɛrɛ ki, ŋa ŋandecəŋkəl
ki.»

30 Kɔ Pol eyi kəlɔ kəŋkɔ ɔŋc-səŋ kəway mə
meren mɛrəŋ, difɔ akɔ ŋaŋc-faŋ kənəŋk kɔ
mə fəp ŋaŋc-bəp kɔ. 31 Pol pəc-cam dɛbɛ da
Kanu, pəc-təksɛ afum teta Wəbɛ Yesu Krist
kəlaŋ fəp disrɛ, ali tes ta ayamsər kɔ-ɛ.

Sak
An'ɔ Sak ɔyɔnɛ-ɛ, t'ake tɔ pəmar pakaraŋɛnɛ areka ŋɔn-ɛ?

Areka ŋɛfɛt ŋaŋɛ ŋəyɔnɛ yecicəs ya moloku ma Kanu, nŋɛ alaŋ a Krist ŋambətər kəkaraŋ doru dandɛ fəp mɔ. Wɛnc ka Yesu, Sak, ɛnacicəs ŋi ntɛ təŋsɔŋɛ alaŋ aka Krist ŋacəpəs bəkəc yaŋan, ali təyɔnɛ a ŋanayi dəpəcuca. AKresi ŋaŋkulɛ «Sak», aHebəru ŋa ŋakulɛ «Yakuba». Tewe tin tayi tɔ.

Sak ɛnayɔnɛ wəbeki wəlel acɔkɔ-cɔkɔ a kəloŋkanɛ ka alaŋ nde Yerusalɛm dacɔ. Dəndo Yerusalɛm Sak ɛnayi, ntɛ kəbəpsɛnɛ kəpɔŋ ka abeki kənacəpər mɔ. K'ɛmar Paul kɔ Barnabas kəsətɔ ka moloku kɔ məkət mətət ntɛ ŋanagbɛkəlɛnɛ kɔ aSuyif alɔma teta kəkənc ka atəyɔnɛ Suyif mɔ. Antam kənəŋk mes mamɔkɔ nde buk ba Yɛbəc ya Asom a Yesu disrɛ, sapitər 15.

Nnɔ areka ŋaŋɛ disrɛ, Sak ɛnacɔŋəs alaŋ a Yesu ntɛ təŋsɔŋɛ ŋamentər kəlaŋ kəŋan kətət dəməyɔ mətət mɔ. Ɛnatəksɛ alaŋ təkɔ pəmar ŋatam kəsumpər kəlaŋ kətət kɔ dinɛ dosoku ndɛ Kanu kəmbətər mɔ.

Sak ɛnaloku alaŋ a ŋakɛmbərnɛ kəbətər ka mes ma doru, k'ɔlɔm tin tin tin təkɔ təyɔnɛ kəbətər ka Kanu kɔ kəbətər ka afum alɔma mɔ.

Itɔ areka ŋa Sak nŋɛ ŋeyeŋkəs alaŋ bəkəc haŋ mata mosu mamɛ ayi mɔ.

Sak

Kəyif

1 Ina Sak, wəcar ka Kanu kɔ Mariki Yesu Krist, incicɛ nu areka ŋaŋɛ nəna afum a Kanu cusuŋka wəco kɔ mɛrəŋ (12) aŋɛ ŋasamsər doru mɔ, iŋyif nu!

Kəlaŋ kɔ kəcərɛ

2 Awɛnc'im aŋa alaŋ, kɔ nəncepərɛnɛ pucuca pəlɔm-ɛ, nəcɛm-cɛmnɛ pi pəbotu disrɛ, 3 bawo nəncərɛ kɔ kəlaŋ kəŋcəp kəwakəs fər kiriŋ-ɛ, kəŋsəŋ kəkar kəbol-bolu. 4 Mba pəmar kəkar konu kəbol-bolu kaŋkɔ kətesɛ, kələpsər sɔ, ntɛ təsɔŋɛ nu kəbɛk kəbɛk dəm ta ntɛ o ntɛ toŋbut kəlaŋ konu mɔ. 5 Mba kɔ afum alɔma ŋayi nu dacɔ aŋɛ kəcərɛ kəkɔt kəmbut mɔ-ɛ, pəmar ŋa ŋatola ki Kanu, endesɔŋ ŋa ki. Bawo Kanu kəmpocɛ afum fəp abəkəc ŋɔtɔt ta kənal'əm-ɛ. 6 Mba mɛnɛ mətola Kanu kəlaŋ disrɛ ta kəlaŋ kam kəmbut-ɛ! Bawo məna nwɛ məntolanɛ kənesərnɛ disrɛ mɔ, məyi pəmɔ yam ya dəkəba, nyɛ afef ŋeŋyekti ŋɛwɛn kəsək mɔ. 7 Ta fum wəkakɔ pəcɛm-cɛmnɛ kəsɔtər paka mpɛ o mpɛ yopocɛ yɔn dacɔ, 8 bawo fum wəkakɔ ɔntɔmpər fɛ təyɔ tin, ɔfɔcərɛ dɔpɔ ndɛ o ndɛ oŋsumpər dəyɔkɔt yɔn mɔ.

Wəka daka kɔ wətəyɔ daka

9 Pəmar wɛnc kosu wəlaŋ wətɔyɔ daka pəpus, bawo Kanu kəndepɛnɛ kɔ. 10 Pəmar wəka daka pəpus, bawo Kanu kəndetorɛ dəkəcəmɛ dɔn, endekɔ-cepər pəmɔ pɛlɛŋk pa dəkulum. 11 Kɔ dec dowur-ɛ, nne yowon yowosəs yika, yɛlɛŋk ya yi yɛtɛmpɛnɛ, detes da yi dɔsɔlɛ. Itɔ pəyi sɔ wəka daka, ɔŋsɔlɛ dəmosumpər-sumpər mɔn.

Pucuca kɔ mɛwakəs

12 Pəbɔt fum nwɛ ɛmbər mɛwakəs mɔ! K'ancərɛ kɔ dəkəcəmɛ dɔtɔt-ɛ, ɔŋkɔ-sɔtɔ kəway kətət ka kiyi kɔn doru nkɛ Mariki ɛnasɔŋ temer kəsɔŋ afum aŋɛ ŋambətər kɔ mɔ. 13 Ta nwɛ o nwɛ pəwakəs pəlɛc mpɛ mɛfaŋ mɔn mɛndeliŋərnɛ kɔ mɛc-pɛnɛ kɔ abəkəc a pəloku: «Kanu kəwak kəsɔŋ'em kəciya,» bawo afɔtam kəsɔŋɛ Kanu kəciya, kɔ nkɔn Kanu kəfɔsɔŋɛ fum o fum kəbɛrɛ kiciya disrɛ. 14 Mba nwɛ o nwɛ mɛfaŋ mɔn mɛlɛc meŋliŋərnɛ kɔ kəwakəs kəyɔ tes tɛlɛc, mɛc-pɛnɛ kɔ abəkəc. 15 Kɔ mɛfaŋ mɛlɛc mɛmbɛkəs-ɛ, mokom kiciya, kiciya kəbɛkəs kəkom defi. 16 Awɛŋc'im aŋa aŋɛ imbətər mɔ, ta nəwosɛ a pətiŋkər un, 17 bawo kəpocɛ kətət kɔ kətəŋnɛ nkɛ o nkɛ darenc kəŋyɛfɛ. Kanu Kas nkɛ kəlompəs yomotər-motər ya darenc mɔ, otorɛ ki, nkɔn Kanu nkɛ kəntɔsəkpər ali kəmɛpər ka fər mɔ. 18 Bawo tatəkɔ t'ɛnafaŋ ti k'oŋkomɛ su sɔ ta mɛrəŋ toloku ta kance, ntɛ təŋsɔŋɛ payɔnɛ yɛbaŋəs yɔcɔkɔ-cɔkɔ ya yolompəs yɔn dacɔ mɔ.

Mɛnɛ fum wətət pəyɔ məyɔ mətət!

19 Nəcərɛ tantɛ bel-bel awɛnc'im aŋa: Pəmar nwɛ o nwɛ pəcɛlək kəcəŋkəl, ta pəbɛlkər kəlok-loku, pəc-won kətɛlɛ kɔ, 20 bawo mɛtɛlɛ məfɔsɔŋ kəlomp fər ya Kanu kiriŋ. 21 Nəliŋnɛ pəyik-yik fəp kɔ

mes mɛlɛc fəp mmɛ nəc-yɔ mɔ, nəbaŋɛ waca mɛrəŋ toloku ntɛ anatəp nu. Toloku ntɛ tɛntam kəyac kəyi konu doru mɔ. 22 Nəcəmɛ toloku darəŋ, ta nəyɔnɛ acəŋkəl gbəcərəm aŋɛ ŋantiŋkərnɛ mɔ! 23 Nwɛ o nwɛ edecəŋkəl toloku ta ɔŋkɔt ti mɔ, owurɛnɛ fum nwɛ endeməmənnɛ kəro dɛmɛm mɔ. 24 K'elip kəməmənnɛ bel-bel-ɛ, pəkɔ, pəpələrnɛ katəna alulu* ŋɔn tɔkɔ ŋeyina mɔ. 25 Məna nwɛ məŋkɔkcɛ sariyɛ sətəŋnɛ sətɔt nsɛ səsikli afum mɔ, məsumpər si bel-bel, bafɔ məyɔnɛ wəcəŋkəl ka si gbəcərəm nwɛ ɛmpələr mɔ de, mba wəcəŋkəl nwɛ ɛncəmɛ mes məyɔ mətɔt ma si darəŋ bel-bel mɔ. Pəbɔt fum nwɛ ɛncəmɛ si darəŋ mɔ. 26 Kɔ fum ɛncɛm-cɛmnɛ kəyɔnɛ wəka dinɛ ta ɛŋkɛmbərnɛ kəloku-loku-ɛ, abəkəc ŋɔn ŋeyi kənɛmpəs, dinɛ dɔn dɔsɔk fɛ. 27 Dinɛ dosoku ndɛ dɔntɔyɔ ali tɛbɛlək ta pəbir-bir nde fər ya Kanu Papa kosu kiriŋ mɔ dɔyɔnɛ ntɛ: Nəgbɛkərɛ awut aŋɛ akɛrɛ kɔ akas aŋa ŋafi mɔ, kɔ aran aŋɛ awos aŋa ŋafi mɔ dəpucuca paŋan. Nəkɛmbərnɛ mes mɛlɛc ma doru fəp.

2

Ta nəcəmɛnɛ fum

1 Awɛnc'im aŋa, kɔ nəlaŋ Mariki kosu Yesu Krist nwɛ debeki dɔn dɛmbɛk mɔ-ɛ, ta nəcəmɛnɛ afum! 2 Kɔ fum ɛmbɛrɛ nde kəlɔ ka dəkətola donu Kanu pəbɛrnɛ kurundɛ ka kɛma dətɛlər pəbɛrnɛ yamos yɔtɔt, wəlɔma wətɔyɔ daka sɔ pəbɛrɛ pəbɛrnɛ yamos yɛlɛc-ɛ, 3 nəŋkafəli fər nnɔ wəbɛrnɛ yamos yɔtɔt eyi mɔ. Nəloku kɔ: «Məna, məndɛ nnɔ dɔcɔm dɔtɔt ndɛ!» Mba nəloku wətɔyɔ daka: «Məna, məcəmɛ nde», kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, nəloku kɔ: «Məndɛ nde dətɛgbɛkəlɛ pɔkɔ.» 4 Kɔ nəyɔ tatɔkɔ-ɛ, bafɔ nəmbocnɛ tatɔkɔ kiti ba? Pəmar fɛ nu kəyɔ ti! 5 Nəcəŋkəl awɛnc'im aŋa aŋɛ imbətər mɔ: Kanu kəyɛk-yɛk atɔyɔ daka doru dandɛ ntɛ ŋantam kəbɛk kəlaŋ mɔ, ŋasɔtɔ kɛ ka dɛbɛ da Kanu nkɛ ɛnasɔŋ temer kəsɔŋ aŋɛ ŋambətər kɔ mɔ. 6 Mba nəna, nəfər-fərəs atɔyɔ daka! Bafɔ aka daka akakɔ ŋantərəs un, bafɔ ŋa ŋaŋkekərɛ nu dabɛ kəkɔ-caŋər nu ba? 7 Bafɔ ŋa ŋaŋləməs tewe tɔtɔt ta Mariki ba? 8 Kɔ pəyɔnɛ a nəcəmɛ sariyɛ sa abɛ darəŋ pəmɔ tɔkɔ yecicəs yosoku yoloku ti mɔ: Məbɔtər wɛnc əm pəmɔ məna sərka-ɛ! Kɔ nəyɔ ntɛ, nəyɔ bel-bel. 9 Mba kɔ nəncəmɛnɛ afum-ɛ, nənciya tɛm tatɔkɔ, sariyɛ səmar kəsumpər un aciya, bawo nəleləs fɛ si. 10 Kɔ fum ɛncəmɛ sariyɛ fəp darəŋ mba pəciya toloku tin gboŋ ta si-ɛ, sariyɛ səmar kəsumpər'əm bawo məleləs fɛ si fəp. 11 Bawo nwɛ ɛnaloku: «Ta məsumpər dalakɔ!» mɔ, ɛnaloku sɔ: «Ta mədif fum!» Ti disrɛ, kɔ məsak kəsumpər dalakɔ mba mədif fum-ɛ, pəmar sariyɛ səsumpər'əm, bawo məleləs fɛ si. 12 Pəmar nəlok-loku kɔ nəyɔ pəmɔ afum aŋɛ aŋkɔ-kitinɛ sariyɛ nsɛ səsɔŋ afum akakɔ kəsikəlɛ mɔ. 13 Afɔdekɔ-yɔnɛ nənɔfər fum nwɛ ɔntɔyɔnɛ akɔ nənɔfər mɔ, bawo nənɔfər dɛtam kiti.

Kəlaŋ kɔ məyɔ

14 Ake dəkəcəmɛ dɔ tatɔkɔ dɔyɔ-ɛ, awɛnc'im aŋa, fum kəc-loku: «Ilaŋ» mba k'ɔntɔ kəc-mentər ti dəməyɔ mətɔt-ɛ? Kəlaŋ kaŋkɔ kəntam kəyac kɔ ba? 15 Kɔ wɛnc'əm wərkun kɔ pəyɔnɛ fɛ ti, wɛnc'əm wəran pəyi ta ɔyɔ yamos, ta ɔyɔ yeri yɔn ya dɔsɔk-ɛ, 16 mba kɔ nəlembərnɛ ŋa: «Kanu kəsolɛ nu! Kanu kəsɔŋ nu yamos yɔtɔt! Kanu kəsɔŋ nu yeri yɛlarəm!» ta nəsɔŋ ŋa ca yɔkɔ yombut ŋa mɔ-ɛ, ake dəkəcəmɛ dɔ tɔyɔ-ɛ? 17 Itɔ kəlaŋ nkɛ kəntɔmentərnɛ dəmes məyɔ mətɔt mɔ kəlaŋ kəfi kɔ kəyɔnɛ. 18 Mba fum wəlɔma pəloku: «Məna məyɔ kəlaŋ, kɔ ina iyɔ mes məyɔ mətɔt.» Ina ic-yif ŋa: «Məmentər'im cəke cɔ kəlaŋ kəntam kəyi ta mes məyɔ mətɔt meyi-ɛ. Kɔ pəyɔnɛ ina-ɛ, dəmes məyɔ mətɔt mem iŋmentər kəlaŋ.» 19 Məna məlaŋ a Kanu kin kɔ. Məyɔ ti bel-bel. Itɔ yɔŋk yɛlaŋ sɔ, mba yeyi kəyikcɛnɛ kənesɛ. 20 Məntamnɛ fɛ ba? Məfaŋ kəcərɛ, a kəlaŋ nkɛ kəntɔsol kɔ mes məyɔ mətɔt mɔ kəyɔ fɛ dəkəcəmɛ ba? 21 Ak'ɛnasɔŋɛ Kanu kəlɔm bemba bosu Abraham wəlompu-ɛ? Teta mes mən məyɔ, bawo ɛnasɔŋ wan kɔn Siyaka nde deŋgbip teta kəloŋnɛ. 22 Mənəŋk kəlaŋ kɔn kɔ mes mən məyɔ mətɔt mɛnasumpərɛnɛ: Dəmes məyɔ mətɔt kəlaŋ kəŋmentərnɛ kənaləpsər teta tɔyɔ tɔn tɔtɔt tɔkɔ ɔyɔ mɔ. 23 Tantɛ tɔ yecicəs yɛnalarɛ, kəc-loku: «Abraham ɛnalaŋ Kanu, kɔ Kanu kəlɔm kɔ wəlompu teta kəlaŋ kɔn.»

* **1:24** «Alulu» = «andulu»

K'awe kɔ wanapa ka Kanu. 24 Nənəŋk ti oŋ, Kanu kəfɔnəŋk dolompu da fum teta kəlaŋ kɔn gbəcərəm, mba kəməmən sɔ mes mən məyɔ mətət. 25 It'ɛnayi sɔ teta Rahabu wəran wəyama-yama, bafɔ dəmes mən məyɔ mətət Kanu kənalɔm kɔ wəlompu, ntɛ wəran nwɛ ɛnabaŋ asom aka Yisrayel mɔ, k'ɛŋkafəlɛ k'ementər ŋa dɔpɔ dələma mɔ ba? 26 Itɔ pəyi sɔ dis ndɛ dɔntɔsol kɔ ni mɔ defi, kəlaŋ nkɛ kəntɔsol kɔ mes məyɔ mətət mɔ kəfi.

3

Kəcəmbər temer

1 Awɛnc'im aŋa, ta nəwosɛ kəla kəyɔnɛ ka atəksɛ, bawo səna aŋɛ səntəksɛ mɔ, andekɔ-bocɛ su kiti nkɛ kəndekɔ-yeŋk kətas ka afum alpəs akɔ mɔ. 2 Anciya fəp fosu məyɔ mɛlarəm. Kɔ fum ɔntɔ kəcciya dətɔkɔ oŋloku mɔ, fum wəlompu ɔfɔ, nwɛ ɛntam kəcəmbər dis dɔn fəp təkɔ ɛŋfaŋ mɔ. 3 Aŋgbəməs fəlɛs fɛc dəcusu ntɛ təŋsɔŋɛ yɛcəmɛ tɛfaŋ tosu darəŋ mɔ, antam kəsolɛ dis dayi fəp. 4 Nəcɛm-cɛmnɛ sɔ cibil cəpɔŋ: Kɔ afef ŋɔpɔŋ ŋɛwɛn ci-ɛ, ŋas ŋɛfɛt ŋɛŋkafəli ŋi, wəgbɛk pəkekərɛ ŋi nnɔ o nnɔ ɛŋfaŋ mɔ. 5 Temer sɔ, paka pɛfɛt pɔ pəyɔnɛ dəris, mba pɛntam kəpus kəyɔnɛ ka paka pɔkɔ pɔŋsɔŋɛ mes məpɔŋ kəyɛfɛ mɔ. Nəcɛm-cɛmnɛ nɛnc dɛfɛt ndɛ dɛntam kəcɔf kulum kəpɔŋ mɔ! 6 Temer ta fum sɔ nɛnc dɔ! Paka pɛlɛc pɔ mpɛ peyi su dəris mɔ, pi peŋyik-yikəs dis dosu fəp. Pi pendikəc nɛnc da yahanama kəyi kosu doru fəp. 7 Fum ɛntam kəcəmbər sɛm ya doru tɛfaŋ tɔn: Sɛm ya dop fəp, bɛmp, yeliŋɛ-liŋɛ kɔ sɛm ya dəkəba. Ayi kəcəmbər sɛm ya doru fəp tɛfaŋ ta fum, k'ɛncəmbər yi tɛfaŋ tɔn. 8 Mba fum ɔfɔtam kəcəmbər temer tɛfaŋ tɔn: Paka pɛlɛc pɔ kɔ peyi kəkafəlɛ-kafəlɛ tɛm fəp, pɛlarɛ məkəl* tɛp mmɛ meŋdif mɔ. 9 Pi pɔ səŋkor-korɛ nwɛ ɔyɔnɛ Mariki kɔ Papa mɔ, mba sɔ pi pɔ səntolanɛ pəlɛc afum aŋɛ Kanu kəlompəs ŋawurɛnɛ kɔ nkɔn mɔ. 10 Moloku ma kəkor-koru kɔ ma kətolanɛ awɛnc'im aŋa pəlɛc kusu kin kaŋkɛ kɔ moŋwur. Awɛnc'im aŋa, pəmar fɛ teyi tatɔkɔ de! 11 Kələmp kin kəfɔsɔŋ domun dobotu kɔ dodokət. 12 Awɛnc'im aŋa, akomp ŋeyi nŋɛ ŋoŋkom məntambɛnc mɔ ba? Kɔ pəyɔnɛ fɛ ti, alembəra ŋoŋkom comp ba? Kələmp ka domun dodokət kəfɔtam kəsɔŋ domun dobotu.

Kəcərɛ nkɛ kəyɛfɛ darenc mɔ

13 Fum eyi nu dacɔ nwɛ ɛncɛm-cɛmnɛ kəsɔk domp, pəyɔ sɔ kəcərɛ kəkɔt mɔ ba? Pəmar wəkakɔ pəmentər ti dəmes mən mətət mosumpər, pəbɔtɛ mi amera kɔ kəcərɛ kəkɔt. 14 Mba kɔ nəntəmpər bəkəc yɛlarɛ kəraca kədokət kɔ amera ŋa kəlɛknɛ-ɛ, nəsak kəpusɛ kəcərɛ konu mes, nəcyemsɛnɛ kance. 15 Kəcərɛ kəkɔt kaŋkɔ bafɔ darenc kəyɛfɛ, mba nnɔ dəntɔf kaŋkɔ kəyɛfɛ dəkəcɛm-cɛmnɛ ka fum kɔ ka yɔŋk. 16 Bawo nnɔ o nnɔ kəraca kɔ amera ŋa kəlɛknɛ ŋeŋyi mɔ, pəyama-yama kɔ məyɔ mɛlɛc fəp meŋyi di. 17 Mba kəcərɛ kəkɔt nkɛ kəyɛfɛ darenc mɔ, kənuŋkɛnɛ kɔ kəncemp, kɔ tɛyɛfɛ dənda kɔ kəyɔ pəforu, dɛrɛnc, kəcəŋkəl moloku ma afum, kəla nənɔfər kɔ məyɔ mətət, kəfɔyer fum, kəfɔtɛnsər fum kəbət. 18 Pəmɔ fum nwɛ ɔmbəf mɛŋgbɛn mətət dəntəf k'ɔsətɔ yɛtɛl yɔtət mɔ, atɛn pəforu aŋɛ ŋambəf pəforu disrɛ mɔ, ŋandesətɔ yɛtɛl ya dolompu.

4

Kəbətər ka ca ya doru

1 1 Deke kəwan kəlarəm kɔ deke kəgbɛklɛnɛ kəlarəm kəŋyɛfɛ nu dacɔ-ɛ, kɔ pəntɔyɔnɛ dəmɛfaŋ mɛlɛc mmɛ moŋsutɛnɛ dis donu fəp disrɛ mɔ? 2 Nəfaŋ ta nəsɔtɔ-ɛ. Nədif fum, kɔ nəyɔnɛ afum kəraca, mba nəfɔtam kəsɔtɔ ntɛ o ntɛ. Nəbɛrɛnɛ kəcɔp kəlarəm kɔ kəwan kəlarəm, mba nəyɔ fɛ, bawo nəntola fɛ Kanu. 3 Nəntola Kanu ta nəsɔtɔ-ɛ, bawo bəkəc yɛlɛc yɔ nəntolanɛ, ntɛ təŋsɔŋɛ nətam kəsɔtɔ kələsərləsər teta mɛfaŋ monu mɔ. 4 Asumpər dalakɔ! Nəncərɛ fɛ a kəyɔnɛ wanapa ka doru dandɛ kəyɔnɛ wətɛrɛnɛ ka Kanu ba? Məna nwɛ məŋfaŋ kəyɔnɛ wanapa ka pəlɛc pa doru mɔ, məsɔŋɛnɛ kəyɔnɛ ka wətɛrɛnɛ ka Kanu. 5 Yecicəs yosoku yolok-loku fɛ samnɛ, kəc-loku: «Ɛfaŋ haŋ kɔ amera nŋɛ ɛnabɛr su mɔ ŋɛmbas kɔ.» 6 Mba kəmar ka kəbət amera nkɛ ɔsɔŋ su mɔ kəmbɛk, itɔ Yecicəs yoloku: «Kanu kəntɛfərnɛ alɛknɛ, mba atɔlɛknɛ ŋɔ Kanu kəŋsɔŋ kəmar ka

* **3:8** məkəl = məkən

kəbɔt kɔn amera.» 7 Itɔ pəmar nəyi Kanu darəŋ, kɔ nəyeŋkər ŋɔŋk ŋɛlɛc səbomp-ɛ, ŋɛŋyɛksər nu pəbɔlɛ. 8 Nəlɔtərnɛ Kanu, ki sɔ kəŋlɔtərnɛ nu. Nəsɔkəsnɛ waca nəna aciya! Məsɔkəsnɛ abəkəc məna nwɛ o nwɛ məntɔtɔmpər pɛcɛm-cɛmnɛ pin mɔ! 9 Nəŋaŋnɛ tɛlər kəyi konu pucuca, nəndɛ kəbal ka pi, nəbok! Kəsel konu kəsəkpər kəyɔnɛ nu kəbok ka kəbal, pəbotu ponu pɔyɔnɛ nu kəmɔncnɛ. 10 Nətorɛ banca nnɔ Mariki eyi mɔ, k'ɛndepɛnɛ nu.

Ta məyemsɛnɛ wɛnc əm wəlaŋ

11 Awɛnc'im aŋa, ta nəyɛmsɛnɛnɛ! Nwɛ eŋyemsɛnɛ wɛnc, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, pəkiti kɔ mɔ, sariyɛ s'eyi kəyemsɛnɛ, sariyɛ s'eyi kəkiti. Kɔ məŋkiti sariyɛ, ta məyɔnɛ fum nwɛ ɛncəmɛ si darəŋ mɔ-ɛ, wəboc kiti ka si məyɔnɛ. 12 Bawo Kanu sona kəsɔŋ su sariyɛ, ki kəntam kəboc kiti. Kanu sona kəntam kəyac, kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ, kəmələk. An'ɔ məna məyɔnɛ oŋ-ɛ, məna nwɛ məŋkiti wəndɛ kam mɔ?

Ta mələknɛ

13 Nəcəŋkəl'im, ndɛkəl oŋ nəna aŋɛ nəŋloku: «Məkɔ kɔ pəyɔnɛ fɛ ti alna dare ndɛ dɔ səŋkɔ, səkɔ-cepərɛnɛ di teren tin, səŋkɔ-camɛs, səsɔtɔ pəsam pɛlarəm.» 14 Ta nəncərɛ tɔkɔ doru donu deŋyi nu alna mɔ! Doru donu dowurɛnɛ kibi nkɛ kəntuf tɛm tepic kəsakɛ sɔ mɔ. 15 Mba ntɛ tɔ pəmar nəloku: «Kɔ Mariki ɛfaŋ ti-ɛ, səŋyi doru, səyɔ ntɛ kɔ pəyɔnɛ fɛ ti-ɛ tɔkɔ.» 16 Mba nəyek-yekəsnɛ kɔ nəlom. Kəlom fəp mes mɛlɛc mɔ kəyɔnɛ. 17 Kɔ fum ɛncərɛ tɔkɔ aŋyɔ pətɔt ta ɔŋyɔ pi-ɛ, wəkakɔ ɔyɔ tes tɛlɛc.

5

Kəbeŋnɛ ka aka daka

1 Ndɛkəl oŋ nəcəŋkəl'im, nəna aka daka! Nəbok nəsəŋɛ-səŋɛ teta pəcuy mpɛ pen-debəp nu mɔ! 2 Daka donu dente, yɛt yɔsɔm yamos yonu. 3 Kɛma konu kɔ gbeti bonu yosumpər mɔrka. Mɔrka mmɛ məŋkɔ-yɔnɛ sede nsɛ səndekɔ-sumpər nu kiti mɔ, mɔrka məc-sɔm dis donu pəmɔ nɛnc mɔ. Mataka mɛlpəs mamɛ nəwɛtəs daka. 4 Nənəŋk! Kəway nkɛ nənagbɔk abəcɛ anu dalɛ mɔ, kəŋkulɛ. Kəbokɛnɛ ka atɛl anu kəŋkɔ kəbɛrɛ Mariki ma asɔdar a darenc dələŋəs. 5 Nənacepərɛnɛ doru donu kəsɔtɔ daka dɛlarəm disrɛ kɔ nəŋcepərər tɛfaŋ tonu. Bəkəc yonu yɛnanɛmbərɛ pəmɔ ntɛ asɔŋəs pɔcəl yeri pɛtəf teta dəsɔk ndɛ aŋkɔ-fay pi mɔ. 6 Nənaboc kiti nəsɔŋɛ padif fum wəlompu, nwɛ ɔntɔgbɛkəl nu mɔ.

Kəkar kɔ kətola

7 Nəŋaŋnɛ nəkar awɛnc'im aŋa alaŋ, haŋ Mariki pəc-der. Nənəŋk tɔkɔ wəbifti dalɛ ɛŋkar yɛtɛl yɔtɔt ya antɔf mɔ: Ɛncərɛ a mɛnɛ wəcafən ka məlɔfɛ kɔ wəka dɛrəŋ dɛlpəs pətuf kərɛsna. 8 Nəna sɔ, nəŋaŋnɛ nəkar, nəyeŋk bəkəc, bawo kəder ka Mariki kəlɔtərnɛ. 9 Ta nəbokərɛnɛ, awɛnc'im aŋa alaŋ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ ta Mariki eŋkiti nu mɔ. Wəkiti ɔlɔtərnɛ, pəmbɔlɛ fɛ sɔ pəbɛrɛ! 10 Awɛnc'im aŋa alaŋ, nəcɛm-cɛmnɛ sayibɛ-e aŋɛ ŋanalok-lokɛ tewe ta Mariki mɔ. Nətubucnɛ kəkar kəbol-bolu ka aŋɛ ŋanabər pucuca mɔ. 11 Nənəŋk tɔkɔ səntam kəloku a pəmbɔt aŋɛ ŋanabər pucuca mɔ. Nənane pac-loku kəkar kəbol-bolu ka Yobu, nəncərɛ tɔkɔ Mariki ɛnayɔnɛ kɔ tɛlpəs mɔ. Mariki ɛla nɔnɔfər k'ɔmbɔt amera. 12 Pənaŋkanɛ, awɛnc'im aŋa, ta nədɛrmɛ darenc, ta nədɛrmɛ antɔf, ta nədɛrəm kədɛrəm nkɛ o nkɛ. Mba «Ɛy» ŋonu ŋɔyɔnɛ «Ɛy», «Ala» ŋonu ŋɔyɔnɛ «Ala», ntɛ tɔŋsɔŋɛ ta nəntɛmpɛnɛ kiti dəntɔf mɔ. 13 Fum eyi nu dacɔ nwɛ eyi pəcuca mɔ ba? Pəmar pətola Kanu. Fum eyi pəbotu nu dacɔ ba? Pəleŋəs kəkor-koru. 14 Fum wətɔtamnɛ eyi nu dacɔ ba? Pəmar fum wəkakɔ pəwe abeki a kəloŋkanɛ ka alaŋ, ŋatola Kanu tetɔn, ŋabɔy kɔ moro mepic dəromp tewe ta Mariki. 15 Kɔ fum ontola Kanu kɔ kəlaŋ-ɛ, kətola kɔn kəndesɔŋɛ wətɔtamnɛ kətamnɛ. Mariki eŋyekti kɔ pəcəmbər, k'ɛnayɔ mes mɛlɛc-ɛ, Kanu kəndeŋaŋnɛnɛ kɔ mi. 16 Nəsɔksərɛnɛ kiciya konu, nətolanɛnɛ, ntɛ tɔŋsɔŋɛ nətamnɛ mɔ. Kətola ka fum wəlompu kəyɔ fənɔntər nfɛ fəntam kəsəkpər mes mɔ. 17 Eli fum ɛnayi pəmɔ səna. Pəc-tola pəyeŋki fəp wəcafən kətɔder, kɔ wəcafən ɔntɔtuf haŋ meren maas kɔ yof camət-tin. 18 Kɔ Eli ontola sɔ Kanu, kɔ wəcafən ontuf sɔ, kɔ antɔf ŋɔsɔŋ sɔ yokom. 19 Awɛnc'im aŋa, kɔ wəkin ɛŋgbaymɛ kance-ɛ, wələma ɛntam kəliŋərnɛ kɔ pəsolnɛnɛ kɔ dɔpɔ da kance. 20 Wəkakɔ pəcərɛ ntɛ: Nwɛ oŋsolnɛnɛ wəciya dɔpɔ da Kanu mɔ, endeyac kɔ defi, pəkufun mes mɛlɛc mɛlarəm.